

ADVOKATUDDANNELSEN

Regelsamling God Advokatskik I og II (opdateret august 2022)

**ADVOKAT
SAMFUNDET**

Lovbekendtgørelse 2021-09-15 nr. 1835

Retsplejeloven

Første bog. Domsmagten m.m.

SYVENDE AFSNIT. ADVOKATER

Kap. 12. Beskikkelse som advokat. Udøvelse af advokatvirksomhed

§ 119

Advokater beskikkes af justitsministeren.

Stk. 2. Ret til at få beskikkelse som advokat har enhver, der

- 1) er myndig og ikke er under værgemål efter [værgemålslovens § 5](#) eller under samværgemål efter [værgemålslovens § 7](#),
- 2) ikke er under rekonstruktionsbehandling eller konkurs,
- 3) har bestået dansk juridisk bachelor- og kandidateksamen, jf. dog § 135 a,
- 4) i mindst 3 år har været i praktisk juridisk virksomhed, jf. stk. 3 og 4, og
- 5) har gennemført en teoretisk grunduddannelse og bestået en eksamen i forhold af særlig betydning for advokaterhvervet samt bestået en praktisk prøve i retssagsbehandling.

Stk. 3. Den i stk. 2, nr. 4, nævnte virksomhed består i deltagelse i almindelig advokatvirksomhed, herunder opnåelse af kendskab til behandlingen af retssager, som autoriseret fuldmægtig hos en advokat, der udøver advokatvirksomhed, eller i arbejde i en juridisk stilling ved domstolene, anklagemyndigheden eller politiet, hvori behandling af retssager indgår som en væsentlig del.

Stk. 4. Justitsministeren kan træffe afgørelse eller fastsætte regler om, at virksomhed i andre juridiske stillinger end dem, der er nævnt i stk. 3, helt eller delvis kan medregnes i den tid, der er nævnt i stk. 2, nr. 4.

Stk. 5. Justitsministeren fastsætter regler om den teoretiske grunduddannelse, eksamen og praktiske prøve i retssagsbehandling, herunder om indhold, tilrettelæggelse og betaling herfor. Justitsministeren kan i særlige tilfælde fritage for kravet om gennemførelse af den teoretiske grunduddannelse, kravet om eksamen og kravet om den praktiske prøve i retssagsbehandling. Advokatsamfundet forestår den teoretiske grunduddannelse, eksamen og den praktiske prøve i retssagsbehandling. Retten vurderer, om en retssag er egnet til at udgøre den praktiske prøve i retssagsbehandling.

§ 120

Personer, der ikke har fået beskikkelse som advokat, og personer, der er udelukket fra at udøve advokatvirksomhed, eller hvis ret hertil er ophørt i medfør af denne lov, må ikke betegne sig som advokat eller benytte en anden betegnelse, der er egnet til forveksling hermed. En advokat, der har deponeret sin beskikkelse i Justitsministeriet, må ikke betegne sig som advokat i forbindelse med forretningsforhold.

Stk. 2. Overtrædelse af bestemmelserne i stk. 1 straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

§ 121

Beskikkelse kan nægtes den, der er dømt for strafbart forhold, såfremt forholdet begrundet en nærliggende fare for misbrug af adgangen til at udøve advokatvirksomhed eller gør den pågældende uværdig til den agtelse og tillid, der må kræves til udøvelse af advokatvirksomhed. [Straffelovens § 78, stk. 3](#), gælder tilsvarende.

Stk. 2. Beskikkelse kan endvidere nægtes den, der i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at den pågældende ikke vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde.

Stk. 3. Beskikkelse kan endvidere nægtes den, der har betydelig forfalden gæld til det offentlige, hvorved forstås beløb i størrelsesordenen 50.000 kr. eller derover.

Stk. 4. Afslår justitsministeren i medfør af stk. 2 og 3 at meddele en person advokatbeskikkelse, kan den pågældende forlange spørgsmålet indbragt for retten. Sagen anlægges af justitsministeren i den borgerlige retsplejes former. Godkender retten justitsministerens afgørelse, kan spørgsmålet først på ny indbringes for retten efter 2 års forløb.

§ 122

Udøvelse af advokatvirksomhed kan ikke forenes med en juridisk stilling ved domstolene, anklagemyndigheden eller politiet, jf. dog bestemmelsen i § 106.

Stk. 2. Udøvelse af advokatvirksomhed kan i øvrigt ikke forenes med nogen stilling i det offentlige tjeneste, medmindre justitsministeren i særlige tilfælde gør undtagelse herfra. Ved afgørelser om dispensation skal der navnlig lægges vægt på, at en advokat skal være uafhængig af det offentlige, således at der ikke kan opstå interessekonflikter mellem en offentlig ansættelse og den pågældendes udøvelse af advokatvirksomhed.

Stk. 3. Justitsministeren kan tillade, at en advokat, der efter stk. 1 eller stk. 2 ikke kan udøve advokatvirksomhed, udfører en retssag.

§ 123

En advokat skal i mindst 1 år enten have været i virksomhed som autoriseret fuldmægtig hos en advokat, der udøver advokatvirksomhed, eller som advokat have været ansat hos en anden advokat, der udøver advokatvirksomhed, for at kunne udøve advokatvirksomhed i fællesskab med en anden advokat, udøve enkeltmandsvirksomhed som advokat eller eje aktier eller anparter i et advokatselskab.

Stk. 2. Justitsministeren kan i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelsen i stk. 1.

§ 124

Advokatvirksomhed må ud over i enkeltmandsvirksomhed eller i et fællesskab af advokater kun udøves af et advokatselskab, der drives i aktie-, anparts- eller kommanditaktieselskabsform (partnerselskabsform).

Stk. 2. Et advokatselskab må alene have til formål at drive advokatvirksomhed. Et advokatselskab, der alene ejes af advokater, og hvis eneste formål og aktivitet er at eje aktier eller anparter i et andet advokatselskab, kan dog eje aktier eller anparter i et advokatselskab.

Stk. 3. Uanset stk. 1 og 2 må foreninger, interesseorganisationer og lign. som mandatar udføre retssager for deres medlemmer inden for foreningens interesseområde.

§ 124 a

Et advokatselskab er pligtigt og eneberegtiget til i navnet at benytte ordene advokataktieselskab, advokatanpartsselskab, advokatkommanditaktieselskab, advokatpartnerselskab eller deraf dannede forkortelser. Et advokatselskab, der er stiftet som et europæisk aktieselskab (SE-selskab), må i navnet endvidere benytte ordene europæisk advokataktieselskab, SE-advokataktieselskab eller SE-advokatselskab.

§ 124 b

En advokat, der udøver virksomhed i et advokatselskab, eller en anden ansat i selskabet, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter heri, hæfter personligt sammen med selskabet for ethvert krav, der er opstået som følge af vedkommendes bistand til en klient.

§ 124 c

Aktier eller anparter i et advokatselskab må, jf. dog § 124 f, kun ejes af

- 1) advokater, der aktivt driver advokatvirksomhed i selskabet, dets moderselskab eller dets datterselskab,
- 2) andre ansatte i selskabet eller
- 3) et andet advokatselskab.

Stk. 2. De personer, der er nævnt i stk. 1, nr. 2, må alene tilsammen eje under en tiendedel af aktierne eller anparterne i selskabet og må alene tilsammen have under en tiendedel af stemmerne i selskabet. Det er ikke tilladt i selskabets vedtægter eller ved aktionæroverenskomst at fastsætte bestemmelser, der begrænser [selskabslovens](#) bestemmelser om indløsning af aktier.

§ 124 d

De personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, skal bestå en prøve i de regler, der er af særlig betydning for advokaterhvervet. Justitsministeren fastsætter nærmere regler herom. Advokatsamfundet forestår afholdelsen af prøven.

Stk. 2. Klager over de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, kan indbringes for Advokatnævnet i overensstemmelse med reglerne i kapitel 15 a og 15 b.

§ 124 e

Bestyrelsesmedlemmer i et advokatselskab, bortset fra medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer eller bestyrelsesmedlemmer, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i advokatselskabet, skal aktivt drive advokatvirksomhed i selskabet eller i dets moderselskab eller dets datterselskab.

Stk. 2. Medlemmer af direktionen i et advokatselskab, bortset fra medlemmer af direktionen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i advokatselskabet, skal aktivt drive advokatvirksomhed i selskabet.

Stk. 3. Flertallet af bestyrelsesmedlemmerne i et advokatselskab skal dog til enhver tid udgøres af advokater, der aktivt driver advokatvirksomhed i selskabet eller i dets moderselskab eller dets datterselskab. Det samme gælder for medlemmerne af direktionen i et advokatanpartsselskab, hvis anpartsselskabets ledelse kun består af en direktion.

Stk. 4. Det er en betingelse for, at personer, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, kan deltage som medlemmer af advokatselskabets bestyrelse eller direktion, at de forinden har bestået den prøve, som er nævnt i § 124 d, stk. 1.

Stk. 5. De krav til sammensætningen af et advokatselskabs bestyrelse eller direktion, der er nævnt i stk. 1-4, finder ikke anvendelse på advokatselskaber omfattet af § 124, stk. 2, 2. pkt.

§ 124 f

Justitsministeren fastsætter nærmere regler om udøvelse af advokatvirksomhed i selskabsform, herunder regler om omdannelse af et advokatselskab til andet formål og regler om afhændelse af aktier og anparter.

§ 124 g

Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der overtræder § 124, § 124 a, § 124 c og § 124 e, stk. 1-4.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i medfør af § 124 d og § 124 f, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

§ 125

En advokat er kun i de tilfælde, hvor loven indeholder særlige bestemmelser derom, forpligtet til at påtage sig udførelsen af en retssag.

§ 126

En advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik. Advokaten skal herunder udføre sit hverv grundigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klienternes tarv tilsiger. Sagerne skal fremmes med fornøden hurtighed.

Stk. 2. En advokat må ikke kræve højere vederlag for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.

Stk. 3. En advokat skal medvirke til, at en fuldmægtig, der er autoriseret hos advokaten, kan deltage i den teoretiske grunduddannelse, eksamen og praktiske prøve i retssagsbehandling, jf. § 119, stk. 2, nr. 5. Advokaten skal afholde udgifterne til den teoretiske grunduddannelse, eksamen og praktiske prøve i retssagsbehandling.

Stk. 4. En advokat må ikke uden for sin advokatvirksomhed i forretningsforhold eller i andre forhold af økonomisk art udvise en adfærd, der er uværdig for en advokat.

Stk. 5. Enhver advokat og advokatfuldmægtig skal løbende deltage i efteruddannelse af betydning for advokaterhvervet. En advokat skal afholde udgifterne hertil for en fuldmægtig, der er autoriseret hos advokaten. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 6. Advokater, der fungerer som forsvarsadvokater i en straffesag, må ikke give gaver til deres klienter i sagen eller disses nærtstående.

§ 127

Advokatsamfundet udarbejder regler om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler, sikkerhed mod økonomisk ansvar, som kan pådrages under udøvelse af advokatvirksomhed, og meddelelse af alle fornødne regnskabsmæssige og økonomiske oplysninger til Advokatsamfundet samt regler om iværksættelse af de fornødne kontrolforanstaltninger. Reglerne skal godkendes af justitsministeren.

§ 127 a

§§ 125-127 gælder også for advokatselskaber.

Stk. 2. § 126, stk. 1, 2 og 4, samt § 127 gælder også for de ansatte i et advokatselskab, som ejer aktier eller anparter i advokatselskabet, jf. § 124 c, stk. 1, nr. 2.

§ 128

(Ophævet).

§ 129

Straffelovens §§ 144, 150-152 og 155-157 finder tilsvarende anvendelse på advokater samt deres autoriserede fuldmægtige, partnere, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatvirksomheden.

§ 130

Med henblik på opfyldelsen eller anvendelsen af Det Europæiske Fællesskabs vedtagelser kan justitsministeren fastsætte regler om beskikkelse som advokat og udøvelse af advokatvirksomhed, herunder om etablering og virksomhed i advokatfællesskaber, for advokater, der har opnået beskikkelse i en af Den Europæiske Unions medlemsstater eller i et land, hvormed Fællesskabet har indgået aftale. Justitsministeren kan fastsætte regler om sagsbehandling i sager om advokatvirksomhed med henblik på opfyldelsen af Det Europæiske Fællesskabs vedtagelser.

Stk. 2. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om brug af advokattitler, som er omfattet af Det Europæiske Fællesskabs vedtagelser, og om straf af bøde for overtrædelse af disse regler.

§ 130 a

Træder i kraft: Ikke fastsat

Kap. 13. Advokaternes møderet for domstolene. Autoriserede advokatfuldmægtige

§ 131

Advokater er eneberettigede til at udføre retssager for andre, jf. dog §§ 136, 260 og 730. En bemyndigelse til at gøre en fordring eller anden rettighed gældende i eget navn giver ikke den, hvem bemyndigelsen er givet, ret til selv at møde i sagen, medmindre den pågældende er berettiget hertil efter reglerne i §§ 132-136.

§ 132

Enhver advokat har møderet for byret, for Sø- og Handelsretten i sager omfattet af § 15, stk. 2, nr. 3, og for Den Særlige Klageret.

§ 133

En advokat har møderet for landsret og i alle sager for Sø- og Handelsretten, når advokaten har bestået en prøve i procedure.

Stk. 2. Prøven kan foruden af advokater aflægges af autoriserede advokatfuldmægtige, der i medfør af § 136, stk. 4, kan give møde for landsretten.

Stk. 3. Prøven består i, at den pågældende udfører to retssager, der afsluttes med mundtlig hovedforhandling.

Stk. 4. Den ene retssag kan være en byretssag, herunder den praktiske prøve, der er omhandlet i § 119, stk. 2, nr. 5. I så fald skal dette være en sag med kollegial behandling eller en sag, hvor der medvirker sagkyndige dommere. Den anden retssag skal aflægges for en af landsretterne, for Grønlands Landsret som kollegial ret eller for Sø- og Handelsretten. En sag kan kun danne grundlag for prøven, hvis vedkommende ret finder sagen egnet hertil.

Stk. 5. Prøven er bestået, når de retter, hvor sagerne er udført, finder udførelsen tilfredsstillende. Vedkommende landsret, Grønlands Landsret som kollegial ret eller Sø- og Handelsretten kan dog, hvis sagen er udført for landsretten eller Sø- og Handelsretten, ud fra den første sags karakter og udførelsen heraf erklære prøven for bestået alene på grundlag af denne sag. Den anden sag skal udføres senest 5 år efter udførelsen af den første sag, medmindre den ret, hvor den anden sag udføres, meddeler undtagelse herfra.

Stk. 6. Der er ikke adgang til at indstille sig til prøven mere end to gange.

§ 134

En advokat har møderet for Højesteret, når den pågældende har indgivet anmeldelse til Højesterets justitskontor vedlagt en erklæring fra Advokatrådet om, at advokaten i mindst 5 år har været i virksomhed som advokat med møderet for landsret, og en erklæring fra vedkommende landsret, herunder Grønlands Landsret, om, at advokaten er øvet i procedure.

Stk. 2. Er en advokats udførelse af en sag for Højesteret uforsvarlig, kan Højesteret give advokaten en tilkendegivelse herom. Findes advokatens procedure for Højesteret fortsat uforsvarlig, kan retten ved beslutning fratage advokaten møderetten. Møderetten kan generhverves ved rettens beslutning herom.

§ 135

Enhver advokat kan have en eller to autoriserede fuldmægtige, der skal have bestået dansk juridisk bachelor- og kandidateksamen, jf. dog § 135 a, stk. 1.

Stk. 2. Autorisationen meddeles af præsidenten i den byretskreds, hvor vedkommende advokat har kontor. Bestemmelsen i § 121 gælder tilsvarende.

§ 135 a

Justitsministeren kan for personer, der i en af Den Europæiske Unions medlemsstater eller i et land, hvormed Fællesskabet har indgået aftale, har bestået en juridisk kandidateksamen, der i niveau svarer til den danske juridiske bachelor- og kandidateksamen, fastsætte en prøvetid som betingelse for ansøgerens autorisation som advokatfuldmægtig med henblik på at sikre, at ansøgeren har det fornødne kendskab til dansk procesret samt behersker det danske sprog på et sådant niveau, at ansøgeren kan gennemføre en hovedforhandling på forsvarlig vis. Det samme gælder for personer, der i en af Den Europæiske Unions medlemsstater eller i et land, hvormed Fællesskabet har indgået aftale, har bestået en juridisk bacheloreksamen og i Danmark har bestået en juridisk kandidateksamen.

Stk. 2. Justitsministeren kan i øvrigt, i det omfang det er nødvendigt til opfyldelse af Danmarks EU-retlige forpligtelser, fritage fra kravet om, at ansøgeren skal have bestået en dansk juridisk bachelor- eller kandidateksamen, herunder fastsætte en prøvetid som betingelse herfor.

§ 136

Under retssager kan en advokat kun give møde ved en anden, såfremt denne er advokat og berettiget til at give møde for vedkommende ret eller dette følger af stk. 2-8.

Stk. 2. Uden for mundtlig forhandling i retssager kan en advokat give møde for enhver ret ved sin autoriserede fuldmægtig eller en anden advokat.

Stk. 3. Ved mundtlig forhandling for byret og for Sø- og Handelsretten i sager omfattet af § 15, stk. 2, nr. 3, kan en advokat give møde ved sin autoriserede fuldmægtig.

Stk. 4. Ved mundtlig forhandling for landsretten og i alle sager for Sø- og Handelsretten kan en advokat med møderet for landsret give møde ved sin autoriserede fuldmægtig, såfremt der fremlægges dokumentation for, at den pågældende er advokat eller i mindst 2 år har været i en virksomhed, som er nævnt i § 119, stk. 3. Fuldmægtigens adgang til at procedere for landsretten gælder dog kun for et tidsrum af 2 år fra den første procedure. Når det findes rimeligt, kan den landsret, i hvis kreds fuldmægtigen er autoriseret, forlænge dette tidsrum.

Stk. 5. Oplysning om adgangen til at procedere efter stk. 4 og om forlængelse heraf påtegnes fuldmægtigens autorisation af landsrettens præsident. En ny autorisation skal indeholde oplysning om procedureadgangen og en eventuel forlængelse heraf.

Stk. 6. En advokat kan under mundtlig forhandling ved alle retter ved enhver uberygtet person fremsætte og begrunde begæring om sagens udsættelse på grund af forhold, hvorved advokaten selv hindres i at give møde.

Stk. 7. Uden for mundtlig forhandling i retssager kan en advokat endvidere give møde ved enhver uberygtet person, der er fyldt 18 år, med angivelse af lovligt forfald. Retten og modparten kan kræve bevis for det lovlige forfald.

Stk. 8. Under fagedforretninger kan advokater give møde ved enhver uberygtet person, der er fyldt 18 år, medmindre der i mødet skal foregå forhandling om en tvist eller fagedretten i øvrigt finder sådant møde uhensigtsmæssigt.

Kap. 14. Ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed

§ 137

Retten til at udøve advokatvirksomhed bortfalder, såfremt vedkommende ikke længere opfylder betingelserne i § 119, stk. 2, nr. 1 og 2.

§ 138

Retten til at udøve advokatvirksomhed kan efter reglerne i [straffelovens § 79](#) frakendes under en straffesag, såfremt forholdet begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller gør den pågældende uværdig til den agtelse og tillid, der må kræves til udøvelse af advokatvirksomhed.

§ 139

Retten til at udøve advokatvirksomhed kan frakendes ved dom, såfremt det på grund af advokatens sindssygdом skønnes uforsvarligt, at vedkommende fortsat udøver advokatvirksomhed. Retten til at udøve advokatvirksomhed kan endvidere frakendes ved dom på tid fra 1 til 5 år eller indtil videre, såfremt advokaten har betydelig forfalden gæld til det offentlige, hvorved forstås beløb i størrelsesordenen 100.000 kr. og derover. Sagen anlægges af justitsministeren i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 2. Skønnes det på grund af advokatens sindssygdом nødvendigt for at afværge formuetab for klienter, kan retten under sagen ved kendelse efter påstand fra justitsministeren udelukke den pågældende fra at drive advokatvirksomhed, indtil sagen er endeligt afgjort.

Stk. 3. Er grunden til frakendelse efter stk. 1 ikke længere til stede, tilbagegiver justitsministeren vedkommende retten til at drive advokatvirksomhed, såfremt den pågældende i øvrigt opfylder betingelserne for at udøve advokatvirksomhed. Afslår justitsministeren en anmodning herom, kan den pågældende forlange spørgsmålet indbragt for retten. En sådan begæring kan kun fremsættes med 1 års mellemrum. Bestemmelsen i stk. 1, 3. pkt., gælder tilsvarende.

§ 139 a

Justitsministeriet kan offentliggøre oplysninger om de i § 138 og § 139, stk. 1 og 2, nævnte domme og kendelser, hvorved der er sket frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed.

§ 140

Den, der under en retssag ved kendelse er udelukket fra at drive advokatvirksomhed, indtil sagen er endeligt afgjort, samt den, hvis ret hertil er bortfaldet eller frakendt i medfør af denne lov, skal tilbagelevere sin beskikkelse som advokat til Justitsministeriet.

Stk. 2. Når den pågældende på ny er berettiget til at udøve advokatvirksomhed, skal advokatbeskikkelsen udleveres efter begæring.

Stk. 3. Er retten til at udøve advokatvirksomhed faldet bort som følge af konkurs efter bestemmelsen i § 137, kan justitsministeren efter, at konkursboet er sluttet, afslå at udlevere beskikkelsen, såfremt der fortsat består anmeldte krav, som kan gøres gældende imod den pågældende.

§ 141

En advokat kan deponere sin beskikkelse i Justitsministeriet. Beskikkelsen kan kun udleveres på ny, såfremt advokaten opfylder betingelserne i §§ 119 og 121.

§ 142

For personer, der er udelukket fra at udøve advokatvirksomhed, eller hvis ret hertil er ophørt i medfør af §§ 137-139, gælder de regler, der er fastsat i medfør af § 127 om behandlingen af betroede midler, og Advokatrådet fører tilsyn med reglernes overholdelse. Reglerne gælder, indtil Advokatrådet bestemmer, at de skal ophøre hermed, dog højst i 6 måneder fra udelukkelsen eller ophøret. Advokatrådet kan underrette den pågældendes klienter om udelukkelsen eller ophøret og om betydningen heraf.

Stk. 2. Overtrædelse af reglerne som nævnt i stk. 1 straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Kap. 15. Advokatsamfundet og Advokatnævnet

§ 143

Det Danske Advokatsamfund udgøres af alle danske advokater.

Stk. 2. Advokatrådet, der er Advokatsamfundets bestyrelse, fører tilsyn med advokaterne og deres autoriserede fuldmægtige. Finder rådet, at en advokat ikke har handlet i overensstemmelse med de pligter, stillingen medfører, kan det indklage den pågældende for Advokatnævnet. 1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse for så vidt angår advokatselskaber, jf. § 124.

Stk. 3. Advokatrådet kan kræve alle oplysninger af advokater og deres autoriserede fuldmægtige, herunder arbejdspapirer, korrespondance og andre dokumenter, der skønnes at være nødvendige for rådets tilsyn af, om der er sket eller vil ske en overtrædelse af bestemmelserne i denne lov eller bestemmelser fastsat i medfør af denne lov. 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse, for så vidt angår advokatselskaber, jf. § 124. Kapitel 4 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligt gælder for Advokatrådets varetagelse af opgaver efter 1. og 2. pkt.

Stk. 4. Advokater og deres autoriserede fuldmægtige må ikke foretage eller medvirke til handlinger eller undladelser, som lægger hindringer i vejen for Advokatrådets tilsyn, eller hvis formål er at unddrage sig tilsynet.

Stk. 5. Advokatrådet skal årligt udarbejde en samlet plan for sin tilsynsvirksomhed. Rådet afgiver årligt en rapport over det udførte tilsyn til justitsministeren. Rapporten offentliggøres.

Stk. 6. Rådet skal til brug for udførelsen af sit tilsyn udfærdige arbejdsprogrammer, der på en detaljeret måde angiver, hvordan udførelsen af tilsynet skal foretages.

Stk. 7. Vurderer Advokatrådet, at der er en begrundet risiko for, at en advokat, en advokats autoriserede fuldmægtige eller et advokatselskab, jf. § 124, vil overtræde en pligt, der følger af denne lov, skal rådet iværksætte passende tilsynsforanstaltninger. Dette gælder tilsvarende, hvis der er en begrundet mistanke om, at en advokat, en advokats autoriserede fuldmægtige eller et advokatselskab, jf. § 124, har overtrådt en pligt, der følger af denne lov.

Stk. 8. Advokatrådet kan træffe bestemmelse om, at en advokat eller en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, skal indkaldes til en samtale med kredsbestyrelsen i en anden kreds end den, hvor advokaten har sin virksomhed, hvis det må antages, at advokaten eller den ovennævnte person har tilsidesat de pligter, som stillingen medfører. Advokatrådet kan endvidere i sager, hvor en advokat eller en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, er under mistanke for at have begået overtrædelser, der kan føre til frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed eller retten til at eje aktier eller anparter i et advokatselskab, bestemme, at der skal iværksættes et kollegialt tilsyn med advokaten eller den ovennævnte person.

Stk. 9. Advokatsamfundet opdeles i et antal advokatredse. Advokatredsenes bestyrelser bistår Advokatrådet.

Stk. 10. Advokatsamfundet fastsætter regler om sin organisation og virksomhed i en vedtægt, der skal godkendes af justitsministeren.

§ 143 a

Advokatrådet kan i forbindelse med udøvelsen af sit tilsyn med advokater indhente og modtage oplysninger om specifikke advokater fra

- 1) domstolene om en advokats anmodning om salær i en sag, hvor den pågældende er beskikket af retten,
- 2) politiet om en aktuel strafferetlig efterforskning mod en sigtet advokat, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen, medmindre den pågældende advokat ikke er underrettet om efterforskningen,
- 3) anklagemyndigheden om en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen, medmindre den pågældende advokat ikke er underrettet om efterforskningen, og

- 4) skattemyndighederne om specificerede skatteoplysninger vedrørende en advokat og oplysninger om ansøgninger om omkostningsgodtgørelse til bistand fra en advokat.

Stk. 2. Følgende offentlige myndigheder kan videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet, hvis myndigheden vurderer, at oplysningerne er relevante for rådets tilsyn med advokater:

- 1) Politiet om en strafferetlig efterforskning mod en advokat.
- 2) Anklagemyndigheden om en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat.
- 3) Skattemyndighederne om en advokats skattesag og om oplysninger om ansøgninger om omkostningsgodtgørelse til bistand fra en advokat.
- 4) Advokatnævnet.

Stk. 3. Følgende offentlige myndigheder skal videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet om en advokat, som myndigheden er kommet i besiddelse af som led i løsningen af sine opgaver:

- 1) Domstolene, når der mod en advokat indgives konkursbegæring, begæring om rekonstruktion, fogedretsbegæring af betydning for advokatens erhverv, begæring om konkursskarantæne eller tvangsauktionsbegæring.
- 2) Direktoratet for Kriminalforsorgen, når en af kriminalforsorgens institutioner foretager politianmeldelse af en advokat for forseelser begået i forbindelse med udførelsen af hvervet som advokat. Videregivelsen af oplysninger efter 1. pkt. kan dog undtages, hvis udleveringen af oplysninger vil kunne kompromittere en eventuel efterforskning mod den pågældende advokat.
- 3) Anklagemyndigheden, når der rejses tiltale mod en advokat med påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, jf. § 138.

Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for oplysninger om autoriserede fuldmægtige, advokatselskaber, jf. § 124, og personer omfattet af § 124 c, stk. 1, nr. 2.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om Advokatrådets muligheder for at indhente eller modtage oplysninger fra offentlige myndigheder.

§ 143 b

Forvaltningslovens § 27 om tavshedspligt finder anvendelse for Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelsernes medlemmer, for så vidt angår oplysninger, som de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden. Det samme gælder for personer, der udfører serviceopgaver for de organisationer, der er nævnt i 1. pkt. Det anførte i 1. og 2. pkt. gælder også efter ansættelses- eller kontraktforholdets ophør eller efter udløbet af en valgperiode eller udpegningsperiode. Straffelovens §§ 152 og 152 c-152 f finder i den forbindelse tilsvarende anvendelse på de personer, der er omtalt i 1. og 2. pkt.

Stk. 2. Fortrolige oplysninger, som Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte eller kredsbestyrelsernes medlemmer modtager i henhold til dette kapitel, må kun anvendes i forbindelse med tilsynshvervet.

Stk. 3. Advokatrådets medlemmer, Advokatsamfundets ansatte og kredsbestyrelsernes medlemmer kan udelukkende videregive oplysninger til Advokatnævnet til varetagelsen af dets opgaver efter denne lov og til

relevante offentlige myndigheder, herunder anklagemyndigheden, politiet og justitsministeren, til varetagelse af deres opgaver efter deres lovgivning.

§ 144

Advokatsamfundet opretter et Advokatnævn. Advokatnævnet består af en formand og 2 næstformænd, der alle skal være dommere, samt af 18 andre medlemmer. Formanden og næstformændene udpeges af Højesterets præsident. Af de øvrige medlemmer vælges 9 af Advokatsamfundet blandt advokater, der ikke er medlemmer af Advokatrådet, og 9, der ikke må være advokater, udpeges af justitsministeren. Justitsministerens udpegning af medlemmer og stedfortrædere herfor sker efter indstilling fra sådanne myndigheder, organisationer og lign., således at det sikres, at der til nævnet udpeges medlemmer og stedfortrædere herfor, der har kendskab til både private klienters, erhvervsklienters og offentlige klienters interesser. Medlemmer og stedfortrædere herfor udpeges for en periode af 6 år. Der er ikke mulighed for genudpegning.

Stk. 2. Ved nævnets behandling af en sag skal deltage et eller flere medlemmer af formandskabet, et eller flere af de medlemmer, der er udpeget af justitsministeren, og et antal advokater, der svarer til antallet af de medlemmer, der er udpeget af justitsministeren.

Stk. 3. Advokatnævnet kan ved sagernes forberedelse lade sig bistå af advokatkredsens bestyrelser.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om Advokatnævnets virksomhed, herunder om nævnets virksomhed i afdelinger. Justitsministeren kan desuden fastsætte regler om betaling og opkrævning af gebyr for indgivelse af klage til Advokatnævnet. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om betaling af udgifter til honorarer m.v. til advokater, der udpeges som anklager, forsvarer eller til at varetage klagerens interesser i disciplinærsager.

§ 144 a

Advokatrådet opretter en ordning, hvor personer kan indberette overtrædelser eller potentielle overtrædelser af de regler, der regulerer advokathvervet. Indberetninger til ordningen skal kunne foretages anonymt.

Stk. 2. Advokatsamfundets ansatte og medlemmer af Advokatrådet må ikke videregive oplysninger om en person, når vedkommende i medfør af stk. 1 har indberettet en virksomhed eller en person til rådet for overtrædelse eller potentiel overtrædelse af de regler, der regulerer advokathvervet. [Straffelovens §§ 152 og 152 c-152 f](#) finder i den forbindelse tilsvarende anvendelse på de personer, der er omtalt i 1. pkt.

§ 145

Ved behandlingen af sager, hvor kredsbestyrelserne skal bistå Advokatnævnet, tiltrædes bestyrelserne hver af et medlem, der ikke er advokat. Virker en kredsbestyrelse i flere afdelinger, tiltrædes kredsbestyrelsen dog af ét medlem for hver afdeling. Disse medlemmer og stedfortrædere herfor udpeges af justitsministeren for 4 år ad gangen efter indstilling fra [KL](#) (Kommunernes Landsforening). Justitsministeren kan fastsætte regler om indstilling fra kommuner, der ikke er medlemmer af [KL](#) (Kommunernes Landsforening).

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om kredsbestyrelsernes behandling af sager, hvor de skal bistå Advokatnævnet, samt kredsbestyrelsernes afholdelse af de samtaler, som er nævnt i § 143, stk. 8.

§ 145 a

Advokatnævnet afgiver en årlig beretning om sin virksomhed til justitsministeren. Beretningen trykkes og offentliggøres.

Kap. 15 a. Salærklager

§ 146

Klager over vederlag, som en advokat, et advokatselskab eller en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, har forlangt for sit arbejde, kan af den, som har retlig interesse heri, indbringes for Advokatnævnet. Nævnet kan godkende vederlagets størrelse eller bestemme, at vederlaget skal nedsættes eller bortfalde.

Stk. 2. Klager skal indgives inden 1 år efter, at klageren er blevet bekendt med kravet om vederlag. Fristen regnes fra den endelige afregning af den pågældende sag. Advokatnævnet kan behandle en klage, der er indgivet senere, når fristoverskridelsen er rimeligt begrundet.

Stk. 3. Advokatnævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 147

(Ophævet).

§ 147 a

Så længe en sag behandles af Advokatnævnet, kan klagesagens parter ikke anlægge sag ved domstolene om de spørgsmål, der er omfattet af klagen. Når Advokatnævnet har truffet afgørelse, kan hver af parterne indbringe sagen for domstolene.

Kap. 15 b. Disciplinærsager

§ 147 b

Klager over, at en advokat, et advokatselskab eller en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, har tilsidesat pligter, der følger af denne lov eller af forskrifter fastsat i medfør af denne lov, kan indbringes for Advokatnævnet.

Stk. 2. Klager skal indgives inden 1 år efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som klagen vedrører. Nævnet kan dog behandle en klage, der er indgivet senere, når fristoverskridelsen findes rimeligt begrundet.

Stk. 3. Advokatnævnet kan afvise at behandle klager fra personer, der ikke har retlig interesse i det forhold, klagen angår, samt klager, der på forhånd må skønnes åbenbart grundløse.

Stk. 4. Advokatnævnet kan lade parter og vidner afhøre ved byretten på det sted, hvor de bor.

§ 147 c

Finder Advokatnævnet, at en advokat, et advokatselskab eller en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, har tilsidesat pligter, der følger af denne lov eller forskrifter fastsat i medfør af loven, kan nævnet tildele advokaten, advokatselskabet eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, en irettesættelse eller pålægge vedkommende eller selskabet en bøde på indtil 300.000 kr. Er tilsidesættelsen af pligterne af særlig grov karakter, kan Advokatnævnet forhøje bøden op til 600.000 kr.

Stk. 2. Advokatnævnet kan under anvendelse af tvangsbøder pålægge en advokat, et advokatselskab eller en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, at opfylde en forpligtelse som nævnt i stk. 1. Nævnet kan endvidere, hvis det skønnes fornødent, fratage advokaten eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, en sag og lade en

anden af klienten godkendt advokat eller person, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, færdiggøre den.

Stk. 3. Har en advokat gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af sine pligter som advokat, kan Advokatnævnet betinget frakende advokaten retten til at udføre sager eller forretninger af nærmere angiven karakter eller retten til at udøve advokatvirksomhed. Betinget frakendelse sker, på vilkår af at vedkommende i en prøvetid på op til 5 år regnet fra Advokatnævnets afgørelse ikke tilsidesætter de pligter, stillingen som advokat medfører, under sådanne omstændigheder, at vedkommende efter en samlet bedømmelse skal frakendes retten til at udøve advokatvirksomhed. Forlanger advokaten i medfør af § 147 e afgørelsen indbragt for retten, og stadfæster retten afgørelsen om betinget frakendelse, regnes prøvetiden fra endelig dom. Ved den betingede frakendelse udsættes fastsættelsen af frakendelsestiden. Begår advokaten i prøvetiden et nyt forhold, fastsætter Advokatnævnet en fælles frakendelse for dette forhold og det tidligere påkendte forhold.

Stk. 4. Har en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af de regler, som regulerer advokathvervet, kan Advokatnævnet betinget frakende vedkommende retten til at udføre sager eller forretninger af nærmere angiven karakter eller retten til at eje aktier eller anparter i et advokatselskab. Betinget frakendelse sker, på vilkår af at vedkommende i en prøvetid på op til 5 år regnet fra Advokatnævnets afgørelse ikke tilsidesætter de regler, som regulerer advokathvervet, under sådanne omstændigheder, at vedkommende efter en samlet bedømmelse skal frakendes retten til at udføre sager eller forretninger af nærmere angiven karakter eller retten til at eje aktier eller anparter i et advokatselskab. Forlanger vedkommende i medfør af § 147 e afgørelsen indbragt for retten, og stadfæster retten afgørelsen om betinget frakendelse, regnes prøvetiden fra endelig dom. Ved den betingede frakendelse udsættes fastsættelsen af frakendelsestiden. Begår den pågældende i prøvetiden et nyt forhold, fastsætter Advokatnævnet en fælles frakendelse for dette forhold og det tidligere påkendte forhold.

Stk. 5. Advokatnævnet kan under nævnets behandling af en sag efter stk. 8 midlertidigt frakende en advokat retten til at udføre sager eller forretninger af nærmere angiven karakter eller retten til at udøve advokatvirksomhed, hvis Advokatnævnet skønner, at der er en begrundet mistanke om, at betingelserne for frakendelse, jf. stk. 8, er opfyldt, og hvis der er overhængende fare for, at advokaten under sagens behandling groft eller oftere gentagent vil overtræde sine pligter som advokat. Advokatnævnets afgørelse om midlertidig frakendelse varer, indtil Advokatnævnets afgørelse i sagen efter stk. 8 er endelig, eller indtil retten har truffet afgørelse i medfør af § 147 e, stk. 3.

Stk. 6. Advokatnævnet kan under nævnets behandling af en sag efter stk. 9 midlertidigt frakende en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, retten til at udføre sager eller forretninger af nærmere angiven karakter eller retten til at eje aktier eller anparter i et advokatselskab, hvis Advokatnævnet skønner, at der er en begrundet mistanke om, at betingelserne for frakendelse, jf. stk. 9, er opfyldt, og hvis der er overhængende fare for, at den pågældende under sagens behandling groft eller oftere gentagent vil overtræde de regler, som regulerer advokathvervet. Advokatnævnets afgørelse om midlertidig frakendelse varer, indtil Advokatnævnets afgørelse i sagen efter stk. 9 er endelig, eller indtil retten har truffet afgørelse i medfør af § 147 e, stk. 3.

Stk. 7. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om Advokatnævnets behandling af sager efter stk. 5 og 6. Justitsministeren vil i den forbindelse kunne fravige [forvaltningslovens § 8](#), stk. 1, og [§ 21](#), stk. 1, og det forvaltningsretlige officialprincip.

Stk. 8. Har en advokat gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af sine pligter som advokat, og de udviste forhold giver grund til at antage, at den pågældende ikke for fremtiden vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig måde, kan Advokatnævnet frakende advokaten retten til at udføre sager eller forretninger af

nærmere angiven karakter eller retten til at udøve advokatvirksomhed. Frakendelsen kan ske i et tidsrum fra 6 måneder til 5 år eller indtil videre. Bestemmelsen i § 142 gælder tilsvarende.

Stk. 9. Har en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af de regler, som regulerer advokaterhvervet, og de udviste forhold giver grund til at antage, at den pågældende ikke for fremtiden vil overholde disse regler, kan Advokatnævnet frakende vedkommende retten til at udføre sager eller forretninger af nærmere angiven karakter eller retten til at eje aktier eller anparter i et advokatselskab. Frakendelse kan ske i et tidsrum fra 6 måneder til 5 år eller indtil videre.

Stk. 10. Nævnets afgørelser, der ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, skal indeholde oplysning om adgangen til domstolsprøvelse og fristen herfor.

Stk. 11. Advokatnævnet sender meddelelse om en afgørelse til klageren, advokaten, advokatselskabet, personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, Advokatrådet og Justitsministeriet. Nævnet kan offentliggøre afgørelsen.

§ 147 d

Advokatnævnets afgørelse efter § 147 c, stk. 1 og 2, kan indbringes for retten af advokaten, advokatselskabet eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab. Retten kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen.

Stk. 2. Indbringelse skal ske inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Sagsanlæg har opsættende virkning for så vidt angår afgørelser, der er truffet i medfør af § 147 c, stk. 1.

Stk. 3. Afgørelsen indbringes ved, at advokaten, advokatselskabet eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, anlægger sag mod Advokatnævnet i den borgerlige retsplejes former. Sagen anlægges ved den ret, i hvis kreds advokaten eller advokatselskabet har kontor.

§ 147 e

Advokaten eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, kan forlange en afgørelse efter § 147 c, stk. 3, 4, 8 eller 9, indbragt for retten. Retten kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen.

Stk. 2. Anmodning om sagsanlæg skal fremsættes over for justitsministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Justitsministeren anlægger herefter sag i den borgerlige retsplejes former mod advokaten eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab.

Stk. 3. Retten bestemmer på et forberedende retsmøde ved kendelse, om anmodning om sagsanlæg vedrørende en afgørelse truffet efter § 147 c, stk. 8 eller 9, har opsættende virkning. Retten kan bestemme, om kære af kendelsen har opsættende virkning. Det forberedende retsmøde afholdes inden 4 uger efter sagens anlæg. Retten bestemmer ved dommen, hvis retten helt eller delvis stadfæster Advokatnævnets afgørelse, om anke har opsættende virkning.

§ 147 f

Advokatnævnet kan til enhver tid ophæve en frakendelse efter § 147 c, stk. 3, 4, 8 og 9.

Stk. 2. Er frakendelsen sket indtil videre, og afslår Advokatnævnet en ansøgning om ophævelse af frakendelsen, kan den pågældende forlange spørgsmålet indbragt for retten, såfremt der er forløbet 5 år efter frakendelsen.

Sagen anlægges af justitsministeren i den borgerlige retsplejes former. Godkender retten Advokatnævnets afgørelse, kan spørgsmålet først på ny indbringes for retten efter 2 års forløb.

§ 147 g

Advokaten eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, kan forlange en afgørelse efter § 147 c, stk. 5 eller 6, indbragt for retten. Retten kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen.

Stk. 2. Anmodning om sagsanlæg skal fremsættes over for justitsministeren, inden 14 dage efter at afgørelsen er meddelt den pågældende. Justitsministeren anlægger herefter uden ugrundet ophold sag i den borgerlige retsplejes former mod advokaten eller personen, der i medfør af § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i et advokatselskab. Retten træffer afgørelse inden for 4 uger efter sagens anlæg.

Stk. 3. Anmodning om sagsanlæg har ikke opsættende virkning, medmindre retten undtagelsesvis beslutter dette. Anke har ikke opsættende virkning.

§ 147 h

(Ophævet).

Lovbekendtgørelse 2021-09-15 nr. 1835

Retsplejeloven

Anden bog. Fælles bestemmelser for borgerlige sager og straffesager

Kap. 18. Vidner

§ 168

Enhver har med de i loven fastsatte undtagelser pligt til at afgive forklaring for retten som vidne.

Stk. 2. Medmindre retten undtagelsesvis tillader det, må et vidne ikke under forklaringen bære en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt.

§ 169

Tjenestemænd eller andre, der handler i offentligt eller dermed ligestillet hverv, må ikke uden samtykke af vedkommende myndighed afkræves vidneforklaring om forhold, med hensyn til hvilke der i det offentliges interesse påhviler dem tavshedspligt. For medlemmer af Folketinget kræves samtykke af tingets formand og vedkommende minister.

Stk. 2. Nægtes samtykke, kan retten, såfremt forklaringens afgivelse findes at være af afgørende betydning for sagens udfald, pålægge vedkommende myndighed over for retten at redegøre for grundene til nægtelsen. Finder retten herefter, at hensynet til hemmeligholdelse bør vige for hensynet til sagens oplysning, kan den bestemme, at vidneforklaring skal afgives. Dette gælder dog ikke, hvis nægtelsen er begrundet med hensynet til statens sikkerhed, til dens forhold til fremmede magter eller med hensynet til tredjemands liv eller helbred.

§ 170

Mod dens ønske, som har krav på hemmeligholdelse, må vidneforklaring ikke afkræves præster i folkekirken eller andre trossamfund, læger, forsvarere, retsmæglere, patentrådgivere, som er optaget på den liste, der er anført i artikel 134, stk. 1, i den europæiske patentkonvention, og advokater om det, som er kommet til deres kundskab ved udøvelsen af deres virksomhed.

Stk. 2. Retten kan pålægge læger, retsmæglere, patentrådgivere som nævnt i stk. 1 og advokater, bortset fra forsvarere i straffesager, at afgive vidneforklaring, når forklaringen anses for at være af afgørende betydning for sagens udfald, og sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende part eller samfundet findes at berettige til, at forklaring afkræves. Sådant pålæg kan i borgerlige sager ikke udstrækkes til, hvad en advokat har erfaret i en retssag, som har været betroet denne til udførelse, eller hvori dennes råd har været søgt. Det samme gælder for, hvad en patentrådgiver som nævnt i stk. 1 har erfaret i en retssag, hvori dennes råd har været søgt.

Stk. 3. Retten kan bestemme, at forklaring ikke skal afgives om forhold, med hensyn til hvilke vidnet i medfør af lovgivningen har tavshedspligt, og hvis hemmeligholdelse har væsentlig betydning.

Stk. 4. Reglerne i stk. 1-3 gælder også for de pågældende personers medhjælpere.

§ 171

En parts nærmeste har ikke pligt til at afgive forklaring som vidne.

Stk. 2. Pligt til at afgive forklaring foreligger ej heller, såfremt forklaringen antages at ville

- 1) udsætte vidnet selv for straf eller tab af velfærd eller
- 2) udsætte hans nærmeste for straf eller tab af velfærd eller
- 3) påføre vidnet selv eller hans nærmeste anden væsentlig skade.

Stk. 3. I de i stk. 1 og stk. 2, nr. 2 og 3, nævnte tilfælde kan retten dog pålægge vidnet at afgive forklaring, når forklaringen anses for at være af afgørende betydning for sagens udfald, og sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende part eller samfundet findes at berettiggte dertil.

Stk. 4. I de i stk. 2, nr. 3, nævnte tilfælde kan retten endvidere pålægge vidnet at afgive forklaring, såfremt vidnet har udført foranstaltninger som nævnt i § 754 a, og sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende part eller samfundet findes at berettiggte dertil.

§ 172

Redaktører og redaktionelle medarbejdere ved et skrift, der er omfattet af § 1, nr. 1, i [medieansvarsloven](#), har ikke pligt til at afgive vidneforklaring om:

- 1) Hvem der er kilde til en oplysning eller forfatter til en artikel, eller hvem der har optaget et fotografi eller frembragt en anden billedlig fremstilling. Sker der offentliggørelse, er det en forudsætning for vidnefritagelsen, at kilden, forfatteren, fotografen eller fremstilleren ikke er identificeret i det trykte skrift.
- 2) Hvem et billede forestiller, eller hvem der er genstand for omtale, når de pågældende har fået tilsagn om anonymitet. Sker der offentliggørelse, gælder vidnefritagelsen, blot identiteten ikke fremgår af teksten.

Stk. 2. Redaktører og redaktionelle medarbejdere ved et radio- eller fjernsynsforetagende, der er omfattet af § 1, nr. 2, i [medieansvarsloven](#), har ikke pligt til at afgive vidneforklaring om:

- 1) Hvem der er kilde til en oplysning eller forfatter til et værk, eller hvem der har optaget et fotografi eller frembragt en anden billedlig fremstilling. Udsendes oplysningen, værket mv. er det en forudsætning for vidnefritagelsen, at kilden, forfatteren, fotografen eller fremstilleren ikke er identificeret i udsendelsen.
- 2) Identiteten af medvirkende, som har fået tilsagn om at medvirke uden at kunne identificeres. Udsendes en optagelse, er det en forudsætning for vidnefritagelsen, at de pågældende ikke er angivet ved navn, og at der er truffet rimelige forholdsregler for at skjule identiteten.

Stk. 3. Vidnefritagelse som nævnt i stk. 1 og 2 gælder også andre, der i kraft af deres tilknytning til skriftet eller dets fremstilling eller deres tilknytning til radio- og fjernsynsforetagendet eller til fremstillingen af vedkommende udsendelse har fået kendskab til kildens, forfatterens eller den medvirkendes identitet.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for de massemedier, der er omfattet af § 1, nr. 3, i [medieansvarsloven](#).

Stk. 5. Angår sagen en lovovertrædelse, som er af alvorlig karakter, og som efter loven kan medføre straf af fængsel i 4 år eller derover, kan retten dog pålægge de i stk. 1-4 nævnte personer vidnepligt, såfremt vidneførslen må antages at have afgørende betydning for sagens opklaring og hensynet til opklaringen klart overstiger massemediernes behov for at kunne beskytte deres kilder.

Stk. 6. Retten kan ligeledes pålægge de i stk. 1-4 nævnte personer vidnepligt, hvis sagen angår en overtrædelse af [straffelovens §§ 152-152 c](#). Dette gælder dog ikke, hvis det må antages, at forfatteren eller kilden har villet afdække forhold, hvis offentliggørelse er af samfundsmæssig betydning.

§ 172 a

En person, der er blevet videoafhørt efter § 745 e, stk. 1, nr. 1-4, eller § 183, stk. 3, har ikke pligt til at afgive forklaring som vidne under hovedforhandlingen.

Stk. 2. Retten kan helt undtagelsesvis pålægge en person, der er omfattet af stk. 1, at afgive forklaring som vidne under hovedforhandlingen, hvis dette er af afgørende betydning for sagens afgørelse og det ikke er tilstrækkeligt, at personen genafhøres til video.

§ 173

Retten vejleder, såfremt omstændighederne giver grund dertil, vidnet om indholdet af bestemmelserne i §§ 169-172 a.

Stk. 2. Afgives forklaring i de i §§ 169-172 a nævnte tilfælde, påser retten, at særligt hensyn tages til vidnet eller den, der har krav på hemmeligholdelse. Retten kan i dette øjemed bestemme, at dørene skal lukkes, medens forklaringen afgives, eller forbyde offentlig gengivelse af forklaringen. Overtrædelse af rettens forbud straffes med bøde.

§ 174

Vidneforklaring afgives for den ret, ved hvilken sagen behandles. Retten kan dog beslutte, at vidneforklaring i stedet skal afgives for den byret, hvor det findes mest hensigtsmæssigt.

Stk. 2. Retten kan bestemme, at et vidne skal afgive forklaring ved anvendelse af telekommunikation med billede, hvis det findes hensigtsmæssigt og forsvarligt, herunder hvis særlige hensyn til vidnet taler derfor. Vidnet indkaldes til at møde et nærmere angivet sted, jf. § 192.

Stk. 3. Retten kan bestemme, at et vidne skal afgive forklaring ved anvendelse af telekommunikation uden billede, hvis det vil være forbundet med uforholdsmæssige vanskeligheder, at forklaringen afgives i retten eller ved anvendelse af telekommunikation med billede, og afgivelse af forklaring ved anvendelse af telekommunikation uden billede findes forsvarlig. Vidnet pålægges at være til rådighed for rettens etablering af telekommunikationen på en nærmere angiven måde. Reglerne i § 175 finder tilsvarende anvendelse.

§ 175

Indkaldelse til at møde som vidne udstedes, hvor ikke andet er bestemt, af den ret, for hvilken vidneforklaringen skal afgives. Rettens indkaldelse af vidner i civile sager skal ske hurtigst muligt efter berammelsen af hovedforhandlingen, og parterne skal underrette deres egne vidner om tidspunktet for hovedforhandlingen, så snart den er berammet. Indkaldelsen skal forkyndes for vidnet. Udstedes indkaldelsen af retten, lader denne indkaldelsen forkynde på grundlag af de oplysninger, som vedkommende part har givet.

Stk. 2. Indkaldelsen skal indeholde:

- 1) fornøden betegnelse af vidnet,
- 2) angivelse af indkaldelsens øjemed,
- 3) angivelse af den ret, for hvilken der skal vidnes,
- 4) angivelse af tid og sted for mødet,
- 5) oplysning om, hvilket varsel vidnet har krav på,
- 6) oplysning om, at adgang til retten kan være betinget af, at vedkommende lader det tøj, som vedkommende er iført ved fremmødet, visitere eller medbragte effekter undersøge,
- 7) kravene til vidnets forberedelse, jf. § 180, og
- 8) oplysning om virkningerne af udeblivelse.

Stk. 3. I borgerlige sager er varslet en uge. I straffesager tilkommer der vidnet aftens varsel, hvortil lægges to døgn, såfremt afstanden til mødestedet er over 30 km.

Stk. 4. Retten kan fastsætte andet varsel eller pålægge vidnet at møde straks .

§ 176

Retten kan pålægge enhver, som er til stede i et retsmøde eller i umiddelbar nærhed af mødestedet, straks at afgive vidneforklaring. Det kan pålægges tilstedeværende vidner at møde til ny tid.

§ 177

Vidnet skal forblive på det sted, hvor retsmødet holdes, indtil mødet er sluttet, medmindre retten træffer anden bestemmelse.

Lovbekendtgørelse 2021-09-15 nr. 1835

Retsplejeloven

Tredje bog. Den borgerlige retspleje

FØRSTE AFSNIT. ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Kap. 25. Rettergangsfuldmægtige

§ 260

En part kan lade en anden møde for sig i retten efter nedenstående regler i stk. 2-10 om rettergangsfuldmægtige.

Stk. 2. Advokater er eneberettigede til at møde i retten som fuldmægtige for parterne, medmindre andet følger af stk. 3, 5, 6, 7, 9 og 10.

Stk. 3. Der kan dog mødes for en part i retten ved personer, der er

1) værge for en part, der er umyndig, under værgemål efter [værgemålslovens § 5](#) eller under samværgemål efter [værgemålslovens § 7](#),

2) beslægtet eller besvogret med en part i op- eller nedstigende linje eller i sidelinjen så nær som søskendebørn eller er partens ægtefælle, adoptiv- eller plejeforælder, adoptiv- eller plejebarn,

3) hører til samme husstand som parten, samt ved

4) personer, der er ansat hos parten for et tidsrum, der ikke er kortere end 1 måned, og - når parten ikke selv er advokat - ikke med det særlige formål at møde i retten.

Stk. 4. Personer omfattet af stk. 3 skal kunne føre bevis for deres tilknytning til parten, når retten eller modparten forlanger det. Retten kan undtagelsesvis tillade en passende udsættelse hertil.

Stk. 5. En part kan i sager om inddrivelse af forfaldne pengekrav efter reglerne i kapitel 44 a, i sager om mindre krav efter reglerne i kapitel 39 samt under udlægsforretninger i fogedretten møde i retten ved andre end de personer, der er nævnt i stk. 2 og 3.

Stk. 6. Justitsministeren kan tillade, at ansatte i foreninger, interesseorganisationer og lign., der virker som partsrepræsentanter i det arbejdsretlige system, kan møde for en part i byretten i retssager vedrørende løn- og ansættelsesforhold, som foreningerne, interesseorganisationerne og lign. som mandatar udfører for deres medlemmer inden for foreningens interesseområde. Det er en betingelse, at den ansatte har en dansk juridisk bachelor- og kandidatuddannelse, jf. dog § 135 a, stk. 2.

Stk. 7. Justitsministeren kan tillade, at forbrugerombudsmanden og ansatte i Forbrugerombudsmandens sekretariat kan møde for en part i byretten, landsretten og i Sø- og Handelsretten i retssager inden for Forbrugerombudsmandens virksomhed, hvor Forbrugerombudsmanden optræder som mandatar. Det er en betingelse, at den ansatte har en dansk juridisk bachelor- og kandidatuddannelse, jf. dog § 135 a, stk. 2, og at den ansatte for at møde i landsretten eller Sø- og Handelsretten har opnået møderet for landsretten og for Sø- og Handelsretten efter bestemmelsen i § 133 eller møder med henblik på at opnå en sådan møderet.

Stk. 8. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om ordningen i stk. 6 og 7.

Stk. 9. Når det under hensyn til sagens karakter og øvrige omstændigheder findes forsvarligt, kan retten tillade, at der mødes ved advokat fra andet nordisk land.

Stk. 10. Under skiftebehandlinger er det tilladt at lade møde for sig ved andre end de personer, der er nævnt i stk. 2 og 3. Det samme gælder under fogedforretninger, herunder auktionsforretninger, for den, imod hvem retshandlingen er rettet, og under auktionsforretninger for dem, der afgiver bud under auktionen. 1. og 2. pkt. finder dog ikke anvendelse, hvis der under retsmødet skal foregå forhandling om en tvist, jf. dog § 495, stk. 2.

Stk. 11. Hvis en part godtgør, at det ikke har været muligt for vedkommende at antage en advokat til at udføre en retssag, kan retten beskikke den pågældende en advokat. Beskikkelsen sker på betingelse af, at parten erklærer sig villig til at godtgøre statskassen udgifterne herved og efter rettens bestemmelse stiller sikkerhed for disse udgifter. Retten pålægger samtidig med sagens afslutning parten at erstatte statskassen dennes udgifter i forbindelse med beskikkelsen.

§ 261

Den, der uden at være advokat møder som fuldmægtig for parten, må være over 18 år og uberygtet.

Stk. 2. Retten har på embeds vegne at afvise personer, der ikke er berettigede til for den at give møde for andre, og at tilbagegive processkrifter fra andre end parten og de foran nævnte mødeberettigede personer.

§ 262

(Ophævet).

§ 263

En rettergangsfuldmægtigs handlinger eller undladelser er, for så vidt som de falder inden for bemyndigelsens grænser, lige så bindende for parten, som om de var foretagne af denne selv.

Stk. 2. Dog kan tilståelser eller andre erklæringer om det faktiske i sagen, som fremkommer under de mundtlige forhandlinger, tilbagekaldes eller berigtiges af parten selv, når dette sker straks og umiddelbart efter, at partens rettergangsfuldmægtig har talt.

§ 264

Rettergangsfuldmægtigens bemyndigelse til at handle for en part ophæves i forhold til modparten ikke derved, at parten er død, kommet under konkurs eller har mistet sin myndighed til at råde over sagen, ej heller derved, at parten er blevet myndig til selv at råde over processen, men kun ved en tilkendegivelse til modparten om befuldmægtigelsens ophør.

§ 265

Retten påser på embeds vegne, at den, der møder som rettergangsfuldmægtig for en part, er befuldmægtiget hertil.

Stk. 2. Dog afkræves der ikke på embeds vegne advokater bevis for, at de er befuldmægtigede for parten, og når deres befuldmægtigelse benægtes af modparten, kan de forlange udsættelse for at tilvejebringe det fornødne bevis.

Stk. 3. Andre rettergangsfuldmægtige end advokater må være i stand til straks for retten og modparten at føre bevis for befuldmægtigelsen, da de ellers straks kan afvises.

§ 266

Når en i øvrigt til at møde for en part berettiget person erklærer at ville varetage partens sag og forpligte sig til at tilvejebringe dennes billigelse, og ingen anden giver møde for parten, kan han, når sådant kan ske uden væsentlig ulempe, af retten stedes hertil enten mod eller uden sikkerhedsstillelse. Den pågældende har da inden næste retsmøde eller dog inden en anden af retten bestemt frist at tilvejebringe partens godkendelse af hans handlinger; i modsat fald afvises han og har at tilsvare modparten de ved retsmøderne foranledigede omkostninger så vel som muligt tab ved sagens forhaling.

§ 267

Om end en part i øvrigt lader sin sag udføre ved en rettergangsfuldmægtig, er han dog ikke udelukket fra selv at ytre sig under den mundtlige forhandling, umiddelbart efter at hans rettergangsfuldmægtig har talt.

§ 267 a

Den, som uden at være omfattet af § 260, stk. 2, 3, 6, 7, 9 og 10, samt § 136, stk. 8, i medfør af § 260, stk. 5, repræsenterer en part i sager om inddrivelse af forfaldne pengekrav efter reglerne i kapitel 44 a, i sager om mindre krav efter reglerne i kapitel 39 samt under udlægsforretninger i fogedretten, skal udvise en adfærd, som er i overensstemmelse med god skik for rettergangsfuldmægtige. Rettergangsfuldmægtigen skal udføre sit hverv grundigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klientens tarv tilsiger. Sagen skal fremmes med den fornødne hurtighed.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om god skik for rettergangsfuldmægtige.

§ 267 b

Justitsministeren påser, at rettergangsfuldmægtige overholder reglerne om god skik i § 267 a og forskrifter udstedt i medfør heraf på grundlag af indberetning fra retterne og klage fra klienter eller andre, der har en retlig interesse heri.

§ 267 c

Justitsministeren kan tildele en rettergangsfuldmægtig en irettesættelse i mindre grove eller enkeltstående tilfælde af overtrædelse af reglerne om god skik for rettergangsfuldmægtige. Har en rettergangsfuldmægtig gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af reglerne om god skik for rettergangsfuldmægtige, og giver de udviste forhold grund til at antage, at den pågældende ikke for fremtiden vil overholde reglerne om god skik for rettergangsfuldmægtige, kan justitsministeren fratage rettergangsfuldmægtigen retten til at udføre sager for andre ved domstolene. Fratagelsen kan ske i et tidsrum fra 6 måneder til 5 år eller indtil videre.

Stk. 2. Justitsministerens afgørelse skal indeholde oplysning om adgangen til domstolsprøvelse og om fristen herfor.

Stk. 3. Rettergangsfuldmægtigen kan forlange en afgørelse efter stk. 1 om fratagelse af retten til at udføre sager for andre ved domstolene indbragt for retten. Retten kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen.

Stk. 4. Anmodning om sagsanlæg skal fremsættes over for justitsministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Justitsministeren anlægger herefter sag mod rettergangsfuldmægtigen i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 5. Anmodning om sagsanlæg har opsættende virkning, men retten kan, hvis justitsministeren har frtaget rettergangsfuldmægtigen retten til at udføre sager for andre ved domstolene, ved kendelse udelukke den pågældende fra at udføre sager for andre ved domstolene, indtil sagen er endeligt afgjort. Det kan ved dommen bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

§ 267 d

Justitsministeren kan til enhver tid ophæve en fratagelse efter § 267 c, stk. 1.

Stk. 2. Er fratagelsen sket indtil videre, og afslår justitsministeren en ansøgning om ophævelse af fratagelsen, kan den pågældende forlange spørgsmålet indbragt for retten, hvis der er forløbet 5 år efter fratagelsen. Sagen anlægges af justitsministeren i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 3. Godkender retten justitsministerens afgørelse, kan spørgsmålet først på ny indbringes for retten, når der er forløbet 2 år efter rettens afgørelse.

Lovbekendtgørelse 2021-09-15 nr. 1835

Retsplejeloven

Tredje bog. Den borgerlige retspleje

FØRSTE AFSNIT. ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Kap. 31. Retshjælp og fri proces

§ 333

For hver ret antager justitsministeren et passende antal advokater til at udføre sager for parter, der har fri proces, eller for hvem der i øvrigt beskikkes en advokat efter reglerne i denne lov. Der tilkommer ikke en advokat, der er antaget ved en byret, godtgørelse for rejseudgifter ved møde inden for retskredsen.

Stk. 2. I ankesager kan den advokat, der har været beskikket under behandlingen i den foregående instans, beskikkes til også at føre sagen for den overordnede ret, såfremt advokaten er mødeberettiget for denne ret.

Stk. 3. Efter partens anmodning kan en advokat, der ikke er antaget ved vedkommende ret, beskikkes, såfremt det findes forsvarligt og advokaten er mødeberettiget for retten og villig til at lade sig beskikke.

Stk. 4. En autoriseret advokatfuldmægtig eller en advokat, der ikke har møderet for landsret, kan beskikkes i en sag, der anmeldes som prøvesag, hvis det findes forsvarligt. Det er dog en betingelse, at sagen ikke på forhånd skønnes uegnet som prøvesag, og at parten meddeler samtykke hertil.

Stk. 5. De i stk. 1 nævnte advokater skal yde retshjælp efter § 323, stk. 1, 2. pkt. Advokater, der ikke er omfattet af stk. 1, kan ved anmeldelse til den myndighed, som justitsministeren bestemmer, påtage sig en tilsvarende forpligtelse.

Lovbekendtgørelse 2021-09-15 nr. 1835

Retsplejeloven

Tredje bog. Den borgerlige retspleje

ANDET AFSNIT. RETTERGANGSMÅDEN

Kap. 33. Sagsforberedelse i 1. instans

§ 361

Anmoder en forbruger om, at en sag, der kan indbringes for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Forbrugerklagenævnet eller et privat tvistløsningsorgan, der er godkendt af erhvervsministeren, må blive behandlet ved Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Forbrugerklagenævnet eller det pågældende godkendte private tvistløsningsorgan, hæver retten sagen og sender den til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Forbrugerklagenævnet eller det pågældende godkendte private tvistløsningsorgan. Dette gælder dog ikke, hvis det må anses for åbenbart, at der ikke kan gives forbrugeren medhold i klagen, eller hvis sagen ikke skønnes egnet til behandling ved Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Forbrugerklagenævnet eller det pågældende godkendte private tvistløsningsorgan.

Stk. 2. Anmodning efter stk. 1 skal fremsættes senest i det forberedende møde, jf. § 353, eller, hvis et sådant møde ikke afholdes, senest 4 uger efter rettens meddelelse om, at der ikke skal holdes et forberedende møde. Anmodningen kan fremsættes mundtligt til retsbogen. Retten kan, hvis særlige omstændigheder taler derfor, tage hensyn til en anmodning, der fremsættes senere end angivet i 1. pkt., men inden hovedforhandlingens begyndelse.

Stk. 3. Forbrugeren skal gøres bekendt med muligheden for behandling af sagen ved Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Forbrugerklagenævnet eller et godkendt privat tvistløsningsorgan.

Stk. 4. Anlægger en af parterne på ny retssag, efter at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Forbrugerklagenævnet eller et godkendt privat tvistløsningsorgan har afsluttet behandlingen af sagen, anses sagen i henseende til beregning af procesrente og afbrydelse af frister for sagsanlæg for anlagt ved det oprindelige sagsanlæg, medmindre den pågældende part ikke har fremmet sagen behørigt.

Stk. 5. Reglerne i stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse i en sag om vederlag til en advokat eller en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, og som ejer aktier eller anparten i et advokatselskab, hvis den anden part anmoder om, at sagen behandles ved Advokatnævnet, jf. § 146.

Lovbekendtgørelse 2021-09-15 nr. 1835

Retsplejeloven

Fjerde bog. Strafferetsplejen

FØRSTE AFSNIT. ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Kap. 66. Sigtede og hans forsvar

§ 729

Under ordet »part«, hvor dette i denne lov anvendes i bestemmelser, der ikke særlig angår borgerlige sager, skal også den sigtede i en straffesag anses for indbefattet.

§ 729 a

Sigtede er berettiget til at vælge en forsvarer, jf. § 730. Offentlig forsvarer beskikkes efter reglerne i §§ 731-735.

Stk. 2. Retten meddeler forsvareren kopi af indførsler i retsbøgerne vedrørende sagen. Forsvareren kan gøre sigtede bekendt med kopierne, medmindre andet følger af §§ 748 og 856. Retten kan pålægge forsvareren ikke at overlevere kopierne til sigtede eller andre, hvis det må befrygtes, at kopierne vil blive benyttet på retsstridig måde.

Stk. 3. Forsvareren har adgang til at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår. Forsvareren skal have udleveret kopi af materialet, i det omfang det uden ulempe kan kopieres. Forsvareren må ikke uden politiets samtykke overlevere det modtagne materiale til sigtede eller andre. Politiet giver samtykke, hvis det findes ubetænkeligt. Med hensyn til materiale, der er omfattet af § 871, stk. 1 og stk. 2, nr. 5, kan samtykke dog kun nægtes af de i stk. 4 nævnte grunde.

Stk. 4. Hvis det er nødvendigt af hensyn til fremmede magter, til statens sikkerhed, til sagens opklaring, til tredjemand, herunder til et vidnes sikkerhed, eller til efterforskningen af en anden verserende sag om en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, eller som udgør en forsætlig overtrædelse af [straffelovens](#) kapitler 12 eller 13, kan politiet give forsvareren pålæg om ikke at videregive de oplysninger, som forsvareren har modtaget fra politiet. Pålægget kan udstrækkes, indtil tiltalte har afgivet forklaring under hovedforhandlingen.

§ 729 b

En sigtet uden forsvarer skal efter anmodning have adgang til hos politiet at gøre sig bekendt med indførsler i retsbøgerne vedrørende sagen, medmindre andet følger af §§ 748 og 856. Politiet udleverer efter anmodning kopi af indførslerne til sigtede, medmindre det må befrygtes, at kopierne vil blive benyttet på retsstridig måde.

Stk. 2. En sigtet uden forsvarer skal endvidere efter anmodning have adgang til at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår. Politiet kan dog afslå anmodningen af de i § 729 a, stk. 4, nævnte grunde. En begrænsning i sigtedes aktindsigt bortfalder senest inden hovedforhandlingen eller et retsmøde med henblik på sagens behandling i medfør af § 831 eller sagens afslutning ved tiltalefrafald. Politiet udleverer efter anmodning kopi af materialet til sigtede, hvis det findes ubetænkeligt. Med hensyn til materiale, der er omfattet af § 871, stk. 1 og stk. 2, nr. 5, kan udlevering dog kun nægtes af de i § 729 a, stk. 4, nævnte grunde.

§ 729 c

Retten kan efter anmodning fra politiet bestemme, at reglerne om forsvarerens og sigtedes ret til aktindsigt efter §§ 729 a og 729 b fraviges, hvis det er påkrævet af hensyn til

- 1) fremmede magter,
- 2) statens sikkerhed,
- 3) sagens opklaring,
- 4) tredjemands liv eller helbred,
- 5) efterforskning af en anden verserende sag om en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, eller som udgør en forsætlig overtrædelse af [straffelovens](#) kapitler 12 eller 13, eller
- 6) beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder.

Stk. 2. Afgørelse efter stk. 1 kan ikke træffes, hvis det giver anledning til væsentlige betænkeligheder for varetagelsen af sigtedes forsvar.

Stk. 3. Gør hensyn som nævnt i stk. 1 sig kun gældende for en del af materialet, skal forsvareren eller sigtede gøres bekendt med det øvrige indhold af materialet.

Stk. 4. Afgørelsen træffes ved kendelse. I kendelsen anføres de konkrete omstændigheder i sagen, der begrunder en fravigelse fra §§ 729 a og 729 b. Træffer retten afgørelse om, at fravigelsen skal gælde indtil videre, skal retten på ny vurdere fravigelsen, før hovedforhandlingen indledes. Træffer retten afgørelse om, at fravigelsen skal gælde i et nærmere fastsat tidsrum, kan afgørelsen forlænges ved senere kendelse. Rettens afgørelse kan kæres.

Stk. 5. Inden retten træffer afgørelse, skal der beskikkes en advokat for sigtede, og advokaten skal have lejlighed til at udtale sig. Advokaten beskikkes fra den særlige kreds af advokater, der er nævnt i stk. 6. Advokaten skal underrettes om alle retsmøder, der afholdes med henblik på at opnå rettens kendelse om fravigelse fra §§ 729 a og 729 b, og er berettiget til at overvære disse samt til at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår. § 785, stk. 1, 2.-5. pkt., og stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Justitsministeren antager for hver landsrets område et antal advokater, der kan beskikkes efter stk. 5. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om de pågældende advokater, herunder om vagtordninger, om vederlag for at stå til rådighed og om sikkerhedsmæssige spørgsmål.

§ 729 d

Når sagen er endeligt afsluttet, kan den, der har været sigtet, forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der vedrører sagen, herunder indførsler i retsbøgerne, efter reglerne i denne paragraf.

Stk. 2. Retten til aktindsigt omfatter ikke interne dokumenter. Som interne dokumenter anses

- 1) dokumenter, der ikke er afgivet til udenforstående,
- 2) voteringsprotokoller og andre referater af rettens rådslagninger og afstemninger og
- 3) brevveksling mellem forskellige enheder inden for politiet og anklagemyndigheden.

Stk. 3. Dokumenter omfattet af stk. 2, der afgives til udenforstående, mister deres interne karakter, medmindre afgivelsen sker af retlige grunde, til forskningsmæssig brug eller af andre lignende grunde.

Stk. 4. Retten til aktindsigt kan begrænses, i det omfang

- 1) ansøgeren efter reglerne i denne lovs anden og fjerde bog har været afskåret fra at gøre sig bekendt med oplysninger i sagen,
- 2) det er af afgørende betydning for statens sikkerhed, medmindre ansøgerens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv taler imod,
- 3) fortrolighed følger af EU-retlige eller folkeretlige forpligtelser,
- 4) ansøgerens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige institutioner eller
- 5) ansøgerens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for hensynet til forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser eller for særlige hensyn til beskyttelse af medsigtede, vidner eller andre.

Stk. 5. Anmodning om aktindsigt indgives til politidirektøren. Politidirektørens afgørelse kan påklages til den overordnede anklagemyndighed efter reglerne i kapitel 10.

Stk. 6. Politidirektøren afgør snarest, om en anmodning om aktindsigt kan imødekommes. En anmodning om aktindsigt skal færdigbehandles inden 7 arbejdsdage efter modtagelsen, medmindre dette på grund af f.eks. sagens omfang eller kompleksitet undtagelsesvis ikke er muligt. Ansøgeren skal i givet fald underrettes om grunden til fristoverskridelsen og om, hvornår anmodningen kan forventes færdigbehandlet.

Stk. 7. Politidirektøren afgør, om aktindsigt skal gives i form af gennemsyn eller udlevering af kopi.

Stk. 8. Personnummer er ikke omfattet af retten til aktindsigt.

§ 730

Den, der sigtes for en forbrydelse, er berettiget til at vælge en forsvarer til at stå ham bi i overensstemmelse med de nedenfor nærmere givne regler. Er sigtede under 18 år, og har den pågældende ikke indgået ægteskab, tilkommer valget forældremyndighedens indehaver, som er berettiget til at optræde på sigtedes vegne.

Stk. 2. Kun de til møde for vedkommende ret berettigede advokater eller de særlig af justitsministeren til beskikkelse som offentlige forsvarere ved vedkommende ret antagne personer kan vælges til forsvarere. Dog kan retten, når det under hensyn til sagens karakter og øvrige omstændigheder findes forsvarligt, tillade, at der

som forsvarer vælges en advokat fra andet nordisk land. Endvidere kan retten undtagelsesvis tilstede, at andre uberygtede personer over 18 år benyttes som forsvarere.

Stk. 3. Retten kan på ethvert tidspunkt under sagen ved kendelse afvise en valgt forsvarer, hvis betingelserne efter § 735, stk. 3, for at nægte at beskikke ham foreligger. Der skal i så fald på begæring beskikkes sigtede en offentlig forsvarer.

Stk. 4. Udelukkede fra at vælges er personer, der er indkaldt til at afhøres som vidner eller skønsmænd, eller som er begæret indkaldt i sådan egenskab, indtil retten har truffet afgørelse herom, eller hvis optræden ifølge § 60, stk. 1, nr. 3, ville medføre inhabilitet hos dommeren.

§ 731

Offentlig forsvarer bliver, for så vidt sigtede ikke selv har valgt en forsvarer, eller den valgte forsvarer udebliver, at beskikke,

- a) når sigtede fremstilles for retten med henblik på varetægtsfængsling eller opretholdelse af anholdelsen,
- b) når der, forinden tiltale er rejst, skal afhøres vidner, eller besigtigelse skal ske eller syn eller skøn afgives til brug under hovedforhandling, dog at retshandlingen ej bliver at udsætte efter forsvarers tilstedekomst, når det må befrygtes, at beviset derved ville spildes,
- c) når der er spørgsmål om beslaglæggelse af en formue eller en del af denne, jf. § 802, stk. 3,
- d) når tiltale er rejst i sager, der skal behandles under medvirken af nævninger eller domsmænd,
- e) når tiltale er rejst i sager, i hvilke der bliver spørgsmål om højere straf end bøde,
- f) når sagen ankes, og anken ikke straks afvises,
- g) når der i anledning af kære eller begæring om genoptagelse skal finde mundtlig forhandling sted,
- h) når vidners eller skønsmænds beedigede forklaring begæres til brug under en i udlandet indledet straffesag,
- i) i alle tilfælde, hvor retten i medfør af § 29, stk. 1, og stk. 3, nr. 3, beslutter, at afhøring af sigtede skal foregå for lukkede døre,
- j) når sager, hvor der er spørgsmål om fængselsstraf, fremmes i medfør af § 855, stk. 3, nr. 4.

Stk. 2. I det under litra e) nævnte tilfælde og i det i § 831, stk. 4, nævnte tilfælde bliver offentlig forsvarer kun at beskikke, når den sigtede (eller hans værge) begærer det. Herom skal der gives sigtede lejlighed til at udtale sig.

§ 731 a

Inden en videoafhøring efter § 745 e eller § 183, stk. 3, skal der beskikkes en forsvarer for den, der er mistænkt eller senere måtte blive mistænkt i sagen, hvis den pågældende ikke selv har valgt en forsvarer eller den valgte forsvarer udebliver.

§ 732

I andre tilfælde end de i § 731 nævnte kan der, såvel før som efter at tiltale er rejst, beskikkes sigtede offentlig forsvarer, når retten efter sagens beskaffenhed, sigtedes person eller omstændighederne i øvrigt anser det for ønskeligt, og sigtede ikke selv har skaffet sig bistand af en forsvarer.

Stk. 2. Begæring om beskikkelse af en offentlig forsvarer kan fremsættes såvel af sigtede som af politiet. Justitsministeren fastsætter regler om vejledning af sigtede om adgangen til at begære en forsvarer beskikket. Det skal af politirapporten fremgå, at den sigtede har modtaget behørig vejledning. Politiet drager omsorg for, at spørgsmålet indbringes for retten.

Stk. 3. Beslutninger, hvorefter forsvarer skal beskikkes, kan ikke påklages for højere ret. Imod beslutninger, hvorved beskikkelse af forsvarer nægtes, kan kære til højere ret finde sted.

§ 733

Til at beskikkes som offentlige forsvarere antager justitsministeren efter overenskomst et passende antal af de til møde for vedkommende domstol berettigede advokater eller, om fornødent, andre dertil egnede personer. I påtrængende tilfælde kan dog også en advokat, der ikke er antaget af justitsministeren, men dog berettiget til møde for vedkommende ret, beskikkes til forsvarer.

Stk. 2. I ankesager kan en advokat, der har været beskikket til forsvarer under behandlingen i den foregående instans, beskikkes til også at føre sagen for den overordnede ret, såfremt advokaten er mødeberettiget for denne ret.

Stk. 3. Efter sigtedes anmodning kan en advokat, der ikke er antaget af justitsministeren, beskikkes til forsvarer, såfremt advokaten er mødeberettiget for den pågældende ret og er villig til at lade sig beskikke. Er sagen berammet, eller forventes sagen berammet i forbindelse med beskikkelsen, skal advokaten oplyse retten om ledige mødetidspunkter.

§ 734

Til offentlig forsvarer må ingen beskikkes, der selv er forurettet ved forbrydelsen eller står i et sådant forhold til den forurettede, som ville udelukke en dommer fra at handle i sagen, eller der er kaldet til at forklare som vidne, skønsmand i sagen eller har handlet i den som anklager eller rettergangsfuldmægtig for den forurettede eller som politiembedsmand eller som dommer eller domsmand eller i en anden straffesag har været forsvarer for en sigtet, med hvis interesse i sagen den nu sigtedes står i strid, eller hvis beskikkelse ifølge § 60, stk. 1, nr. 3, ville medføre inhabilitet hos dommeren.

Stk. 2. Er flere personer sigtede under samme sag, kan forsvaret kun udføres af den samme person, når de sigtedes interesser under sagen ikke er modstridende.

§ 735

Forsvareren beskikkes af rettens præsident. Sagerne fordeles så vidt muligt mellem de antagne forsvarere efter omgang og under hensyn til de ledige mødetidspunkter, forsvarerne har oplyst til retten, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Sigtede skal have lejlighed til at angive, hvem sigtede ønsker som forsvarer. Rettens præsident kan fastsætte en frist herfor. Er den pågældende villig til at lade sig beskikke, imødekommes sigtedes ønske, medmindre andet følger af stk. 3.

Stk. 3. En person kan ikke beskikkes til forsvarer, hvis

- 1) der er påviselig risiko for, at den pågældende vil hindre eller modvirke sagens oplysning, eller

- 2) den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke behandlingen af sagen.

Stk. 4. Efter anmodning træffes afgørelser efter stk. 3 af retten ved kendelse.

§ 736

Beskikkelsen kan tilbagekaldes, når

- 1) den pågældende ikke længere opfylder betingelserne efter §§ 733 og 734 for at kunne beskikkes,
- 2) betingelserne efter § 735, stk. 3, for at nægte beskikkelse af den pågældende kommer til at foreligge,
- 3) sigtede anmoder om beskikkelse af en ny forsvarer og ikke tidligere har haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer,
- 4) sigtede anmoder om beskikkelse af en ny forsvarer og dennes medvirken ikke vil forsinke sagens behandling eller
- 5) sigtede anmoder herom og selv har sørget for sit forsvar uden udgift for det offentlige, og uden at sagens behandling forsinkes.

Stk. 2. Efter anmodning træffes afgørelser efter stk. 1, nr. 2, af retten ved kendelse.

§ 737

Afgørelse om at afvise en valgt forsvarer i medfør af § 730, stk. 3, 1. pkt., om at nægte at beskikke en person til forsvarer i medfør af § 735, stk. 3, eller om at tilbagekalde en beskikkelse i medfør af § 736, stk. 1, nr. 2, kan påkæres til Den Særlige Klageret inden en uge efter, at afgørelsen er meddelt. Kæremålet behandles mundtligt, hvis der fremsættes anmodning herom eller retten bestemmer det. I øvrigt finder reglerne i §§ 968, stk. 1, 969, stk. 2, 970-972 og 974 tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Den Særlige Klagerets afgørelse kan ikke appelleres.

§ 738

Retten kan tillade, at flere valgte forsvarere optræder for samme sigtede. Retten kan endvidere undtagelsesvis beskikke flere offentlige forsvarere for sigtede. Sigtede er berettiget til selv tillige at tage ordet til sit forsvar.

Stk. 2. Den offentlige forsvarer, som er beskikket til at varetage sigtedes tarv under hovedforhandlingen, er beføjet til at give møde også under retshandlinger ved anden ret. Skal en sådan retshandling foregå uden for den retskreds, hvori han bor, kan på hans begæring en særlig forsvarer beskikkes til at møde ved samme. Dog bør i påtrængende tilfælde retshandlingen ikke udsættes herefter.

Stk. 3. Når forsvarerens hverv er endt, er han forpligtet til at aflevere til retten de ham udleverede udskrifter og genparter af sagens aktstykker.

§ 739

Misbruger en advokat eller nogen til forsvaret beskikket mand sin stilling til at modarbejde sagens oplysning, eller gør han sig skyldig i tilsidesættelse af de ham påhvilende pligter til behørig at fremme sagen, bliver han at anse efter [straffelovens](#) kap. 16.

§ 740

Beskikkelse af en offentlig forsvarer indskrænker ikke sigtedes ret til selv at drage omsorg for sit forsvar; men forsvareren behøver ikke sigtedes samtykke til at foretage de handlinger, som han anser for nødvendige eller hensigtsmæssige til dennes tarv.

§ 741

Der tilkommer den offentlige forsvarer vederlag af statskassen, herunder godtgørelse for rejseudgifter, som han med føje har haft i forbindelse med hvervet. Bestemmelserne i § 333, stk. 1, 2. pkt., og § 334, stk. 3 og 5, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Når der efter sigtedes anmodning beskikkes en ny forsvarer i stedet for en beskikket forsvarer, som sigtede har ønsket, eller hvor sigtede har haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer, kan vederlaget til den nye forsvarer ikke overstige, hvad der ville tilkomme den tidligere forsvarer, hvis der ikke var blevet beskikket en ny forsvarer.

Stk. 3. Vederlaget fastsættes af den ret, der har foretaget beskikkelsen. Hvis der er fastsat takster efter stk. 4, fastsættes vederlaget på baggrund af disse. Vederlaget fastsættes ved dommen eller ved særskilt beslutning.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte takster for vederlag til offentlige forsvarere.

Lovbekendtgørelse 2021-09-20 nr. 1851

Straffeloven

SÆRLIG DEL

16. kap. Forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv mv.

§ 144

Den, der i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, uberettiget modtager, fordrer eller lader sig tilsige en gave eller anden fordel, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år.

§ 145

Kræver eller modtager nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, for privat vindings skyld kendelse for tjenestehandling, skat eller afgift, der ikke skyldes, straffes han med bøde eller fængsel indtil 6 år. Beholder han for privat vindings skyld sådan i god tro oppebåren ydelse efter at være blevet opmærksom på fejlen, straffes han med bøde eller fængsel indtil 2 år.

§ 146

Begår nogen, der har domsmyndighed, eller hvem der tilkommer offentlig myndighed til at træffe afgørelse i retsforhold, der vedrører private, uretfærdighed ved sagens afgørelse eller behandling, straffes han med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Begås handlingen med forsæt til velfærdsfortabelse for nogen, er straffen fængsel indtil 16 år.

§ 147

Når nogen, hvem det påhviler at virke til håndhævelse af statens straffemyndighed, derved anvender ulovlige midler for at opnå tilståelse eller forklaring eller foretager en lovstridig anholdelse, fængsling, ransagning eller beslaglæggelse, straffes han med bøde eller fængsel indtil 3 år.

§ 148

Når nogen, hvem domsmyndighed eller anden offentlig myndighed til at træffe afgørelse i retsforhold tilkommer, eller hvem det påhviler at virke for håndhævelse af statens straffemyndighed, forsætlig eller ved grov uagtsomhed undlader at iagttage den lovbestemte fremgangsmåde med hensyn til sagens eller enkelte retshandlingers behandling eller med hensyn til anholdelse, fængsling, ransagning, beslaglæggelse eller lignende forholdsregler, straffes han med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

§ 149

Når nogen, hvem en fanges bevogtning eller fuldbyrdelse af domme i straffesager påhviler, lader en sigtet undvige, hindrer dommens fuldbyrdelse eller bevirker, at den fuldbyrdes på mildere måde end foreskrevet,

straffes han med bøde eller fængsel indtil 3 år.

§ 150

Når nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, misbruger sin stilling til at tvinge nogen til at gøre, tåle eller undlade noget, straffes han med fængsel indtil 3 år.

§ 151

Den, som tilskynder eller medvirker til, at nogen, der er underordnet vedkommende i offentlig tjeneste eller hverv, forbryder sig i denne tjeneste, straffes, uden hensyn til om den underordnede kan straffes eller på grund af vildfarelse eller af andre grunde er straffri, efter den for den pågældende forbrydelse gældende bestemmelse.

§ 152

Den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Begås det i stk. 1 nævnte forhold med forsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, eller foreligger der i øvrigt særligt skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 2 år. Som særligt skærpende omstændighed anses navnlig tilfælde, hvor videregivelsen eller udnyttelsen er sket under sådanne omstændigheder, at det påfører andre en betydelig skade eller indebærer en særlig risiko herfor.

Stk. 3. En oplysning er fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

§ 152 a

Bestemmelsen i § 152 finder tilsvarende anvendelse på den, som i øvrigt er eller har været beskæftiget med opgaver, der udføres efter aftale med en offentlig myndighed. Det samme gælder den, som virker eller har virket ved telefonanlæg, der er anerkendt af det offentlige.

§ 152 b

Med samme straf som efter § 152 straffes den, som udøver eller har udøvet en virksomhed eller et erhverv i medfør af offentlig beskikkelse eller anerkendelse, og som uberettiget videregiver eller udnytter oplysninger, som er fortrolige af hensyn til private interesser, og hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab.

Stk. 2. Med samme straf som efter § 152 straffes endvidere den, som virker eller har virket som ansat ved De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor, eller som arbejder eller har arbejdet i kontorets lokaler, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige statistiske oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab.

§ 152 c

Bestemmelserne i §§ 152-152 b gælder også for de pågældende personers medhjælpere.

§ 152 d

Bestemmelserne i §§ 152-152 c finder tilsvarende anvendelse på den, som uden at have medvirket til gerningen uberettiget skaffer sig eller udnytter oplysninger, der er fremkommet ved en sådan overtrædelse.

Stk. 2. Med samme straf straffes den, der uden at have medvirket til gerningen uberettiget videregiver oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, jf. [forvaltningslovens § 28, stk. 1](#), som er fremkommet ved overtrædelse af §§ 152-152 c.

Stk. 3. På samme måde straffes den, som uden at have medvirket til gerningen uberettiget videregiver oplysninger, der er fortrolige af hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar.

§ 152 e

Bestemmelserne i §§ 152-152 d omfatter ikke tilfælde, hvor den pågældende:

- 1) er forpligtet til at videregive oplysningen eller
- 2) handler i berettiget varetægelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv.

§ 152 f

Overtrædelse af §§ 152-152 d, hvorved der alene er krænkede private interesser, er undergivet privat påtale.

Stk. 2. Offentlig påtale kan dog ske, når den forurettede anmoder herom.

§ 153

(Ophævet).

§ 154

(Ophævet).

Lovbekendtgørelse 2022-03-11 nr. 316

om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) [Note 1)]

① Lovteksten er konsolideret af Karnov den **2022-03-31**, som er ikrafttrædelsesdato for den seneste ændring.

som ændret ved [L 2022-03-31 nr. 409](#)

Fremtidige lovændringer: [L 2022-05-10 nr. 570](#)

Kapitel 1. Anvendelsesområde og definitioner m.v.

§ 1

Denne lov finder anvendelse på følgende virksomheder og personer, herunder filialer, distributører og agenter af disse her i landet:

- 1) Pengeinstitutter.
- 2) Realkreditinstitutter.
- 3) Fondsmæglerselskaber.
- 4) Livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.
- 5) Sparevirksomheder.
- 6) Udstedere af elektroniske penge og udbydere af betalingstjenester omfattet af bilag 1, nr. 1-7, i lov om betalinger.
- 7) Forsikringsformidlere, når de formidler livsforsikringer eller andre investeringsrelaterede forsikringer.
- 8) Øvrige virksomheder og personer, der erhvervsmæssigt udøver en eller flere af aktiviteterne som nævnt i bilag 1, jf. dog stk. 6.
- 9) Investeringsforvaltningsselskaber og forvaltere af alternative investeringsfonde, hvis disse virksomheder har direkte kundekontakt.

10) Danske UCITS og alternative investeringsfonde, hvis disse virksomheder har direkte kundekontakt.

11) Operatører af et reguleret marked, der har fået tilladelse i Danmark til at være auktionsplatform i henhold til Europa-Kommissionens forordning 2010/1031/EU af 12. november 2010 om det tidsmæssige og administrative forløb af auktioner over kvoter for drivhusgasemissioner og andre aspekter i forbindelse med sådanne auktioner i medfør af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF](#) om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet.

12) Aktører, som har tilladelse til at byde direkte på auktioner, der er omfattet af Europa-Kommissionens forordning 2010/1031/EU af 12. november 2010 om det tidsmæssige og administrative forløb af auktioner over kvoter for drivhusgasemissioner og andre aspekter i forbindelse med sådanne auktioner i medfør af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF](#) om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet, og som ikke allerede er omfattet efter nr. 1 og 3.

13) Advokater,

a) når de yder bistand ved rådgivning om eller udførelse af transaktioner for deres klienter i forbindelse med

i) køb og salg af fast ejendom eller virksomheder,

ii) forvaltning af klienters penge, værdipapirer eller andre aktiver,

iii) åbning eller forvaltning af bankkonti eller værdipapirdepoter,

iv) tilvejebringelse af nødvendig kapital til oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder eller

v) oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder, fonde m.v., eller

b) når de på en klients vegne og for dennes regning foretager en finansiel transaktion eller en transaktion vedrørende fast ejendom.

14) Revisorer og revisionsvirksomheder godkendt i henhold til [revisorloven](#).

15) Ejendomsmæglere og ejendomsmæglervirksomheder, herunder når de optræder som mellemmand i forbindelse med udlejning af fast ejendom.

16) Virksomheder og personer, der i øvrigt erhvervsmæssigt leverer samme ydelser som de i nr. 13-15 nævnte persongrupper, herunder revisorer, som ikke er godkendt i henhold til [revisorloven](#), skatterådgivere, eksterne bogholdere og enhver anden person, der forpligter sig til at yde hjælp, bistand eller rådgivning om skatteanliggender som sin vigtigste erhvervsmæssige virksomhed.

17) Udbydere af tjenesteydelser til virksomheder, jf. § 2, nr. 12.

18) Valutavekslingsvirksomhed, jf. dog stk. 6.

19) Udbydere af spil som defineret i lov om spil, jf. dog stk. 7.

20) Danmarks Nationalbank, i det omfang den udøver tilsvarende virksomhed som institutter som nævnt i nr. 1.

21) Virksomheder og personer, der erhvervsmæssigt opbevarer, handler med eller formidler handel med kunstværker, herunder gallerier og auktionshuse, hvor værdien af transaktionen eller af en række indbyrdes forbundne transaktioner udgør 50.000 kr. eller derover.

22) Udbydere af veksling mellem virtuelle valutaer og fiatvalutaer.

23) Udbydere af virtuelle tegnebøger.

24) Udbydere af veksling mellem en eller flere typer af virtuel valuta .

25) Udbydere af overførsel af virtuel valuta .

26) Udstedere af virtuel valuta .

Stk. 2.

§ 5 finder anvendelse på erhvervsdrivende, der ikke er omfattet af stk. 1.

Stk. 3.

§ 6 finder anvendelse på virksomheder og personer, der som led i deres virksomhed deltager i håndtering og udlevering af pengesedler og mønter til offentligheden, herunder personer og virksomheder, hvis aktivitet består i at veksle pengesedler og mønter i forskellige valutaer.

Stk. 4.

§ 6 a finder anvendelse på alle juridiske og fysiske personer her i landet.

Stk. 5.

§ 36 a finder anvendelse på danske virksomheders udenlandske filialer.

Stk. 6.

Finanstilsynet kan for virksomheder og personer omfattet af stk. 1, nr. 8 og 18, fastsætte regler om, at loven helt eller delvis ikke finder anvendelse på virksomheder og personer, der alene udøver finansiel aktivitet i begrænset omfang.

Stk. 7.

Skatteministeren kan fastsætte regler om, at loven helt eller delvis ikke finder anvendelse for spil, dog ikke kasinoer, hvor der vurderes at være en begrænset risiko for hvidvask eller finansiering af terrorisme.

Definitioner

§ 2

I denne lov forstås ved:

1) Daglig ledelse: Personer, der har ansvaret for en juridisk persons daglige ledelse, herunder for drift, omsætning og øvrige resultater.

2) Finansiel transaktion: En transaktion, der vedrører likvider eller andre finansielle aktiver .

3) Forretningsforbindelse: Et kundeforhold, som etableres af virksomheden eller personen omfattet af loven, der på etableringstidspunktet forventes at blive af en vis varighed, og som kan omfatte oprettelse af kunde-konto, kundedepot, iværksættelse af transaktioner og andre aktiviteter, herunder rådgivningsopgaver, for kunden.

4) Korrespondentforbindelse :

a) Levering af pengeinstitutydelser fra et pengeinstitut (korrespondenten) til et andet pengeinstitut (respondenten), herunder oprettelse af løbende konto eller passivkonto, samt øvrige ydelser som likviditetsstyring, international overførsel af midler m.v .

b) En forbindelse mellem en virksomhed omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-12 eller 18, (korrespondenten) til en anden virksomhed omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-12 eller 18, (respondenten), hvor der leveres lignende ydelser, herunder forbindelser indgået med henblik på værdipapirtransaktioner eller overførsler af midler.

5) Kundeforhold: En forretningsforbindelse med en kunde eller udførelse af en enkeltstående transaktion for en kunde, herunder i forbindelse med udbud af spil.

6) Nærtstående til en politisk eksponeret person: En politisk eksponeret persons ægtefælle, registrerede partner, samlever eller forældre samt børn og disses ægtefæller, registrerede partnere eller samlevende .

7) Nær samarbejdspartner til en politisk eksponeret person :

a) En fysisk person, som er reel ejer af en virksomhed eller anden form for juridisk person i fællesskab med en eller flere politisk eksponerede personer.

b) En fysisk person, der på anden måde end nævnt i litra a har en nær forretningsmæssig forbindelse med en eller flere politisk eksponerede personer.

c) En fysisk person, der som den eneste er reel ejer af en virksomhed eller anden form for juridisk person, som det vides er blevet oprettet til fordel for en politisk eksponeret person.

8) Politisk eksponeret person: En fysisk person, der har eller har haft et af følgende offentlige erhverv:

a) Statschef , regeringschef, minister og viceminister eller assisterende minister.

b) Parlamentsmedlem eller medlem af et tilsvarende lovgivende organ.

c) Medlem af et politisk partis styrelsesorgan.

d) Højesteretsdommer, medlem af forfatningsdomstolen og af anden højtstående retsinstitution , hvis afgørelser kun er genstand for yderligere prøvelse under ekstraordinære omstændigheder.

e) Medlem af revisionsret og øverste ledelsesorgan for en centralbank.

f) Ambassadør, chargé d'affaires og højtstående officer i de væbnede styrker.

g) Medlem af statsejet virksomheds eller statslig styrelses administrative, ledende eller kontrollerende organ.

h) Direktør, vicedirektør og medlem af bestyrelsen eller person med tilsvarende hverv i en international organisation .

9) Reel ejer: Den eller de fysiske personer, der i sidste ende ejer eller kontrollerer kunden, eller den eller de fysiske personer, på hvis vegne en transaktion eller aktivitet gennemføres, herunder følgende:

a) For selskaber og andre juridiske enheder:

i) Den eller de fysiske personer i en juridisk enhed, der i sidste ende direkte eller indirekte ejer eller kontrollerer en tilstrækkelig del af ejerandelene eller stemmerettighederne, eller som udøver kontrol ved hjælp af andre midler, bortset fra ejere af selskaber, hvis ejerandele handles på et reguleret marked eller et tilsvarende marked, som er undergivet oplysningspligt i overensstemmelse med EU-retten eller tilsvarende internationale standarder.

ii) Den daglige ledelse, hvis der, efter at alle muligheder er udtømt, ikke er identificeret en person under nr. i, eller hvis der er tvivl om, hvorvidt den eller de personer, der er identificeret, er den eller de reelle ejere.

b) For truste og lignende juridiske arrangementer:

i) Stifteren eller stifterne.

ii) Forvalteren eller forvalterne.

iii) Protektoren eller protektorerne.

iv) Særligt begunstigede eller, såfremt de enkeltpersoner, der nyder godt af det juridiske arrangement eller den juridiske enhed, endnu ikke kendes, den gruppe personer, i hvis hovedinteresse det retlige arrangement eller den juridiske enhed er oprettet eller fungerer.

v) Enhver anden fysisk person, der i sidste ende udøver kontrol over trusten gennem direkte eller indirekte ejerskab eller ved hjælp af andre midler.

c) Bestyrelsen og den eller de fysiske personer i fonde, der bestrider tilsvarende eller lignende stillinger som nævnt i litra b, nr. ii-v, med de fornødne afvigelser under hensyn til fondes særlige karakter.

10) Transaktion: En eller flere handlinger, hvorved et eller flere aktiver overføres eller overdrages .

11) Tomt bankselskab: En virksomhed, der driver virksomhed svarende til virksomheder omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-10 eller 18, der ikke er fysisk til stede i det land, hvor den har hjemsted, ikke ledes eller administreres i det pågældende land, og som ikke indgår i en reguleret finansiel koncern.

12) Udbyder af tjenesteydelser til virksomheder: Enhver, som ikke er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 13-15, når denne erhvervsmæssigt udøver følgende virksomhed:

a) Opretter selskaber, virksomheder eller andre juridiske personer.

b) Fungerer som eller sørger for, at en anden person fungerer som ledelsesmedlem i en virksomhed, eller som deltager i et interessentskab eller en tilsvarende post i andre virksomheder.

c) Stiller hjemstedsadresse eller anden adresse, der på lignende vis er beregnet som kontaktadresse og dertil knyttede tjenester, til rådighed for en virksomhed.

d) Fungerer som eller sørger for, at en anden fungerer som forvalter eller administrator af en fond, trust eller et lignende juridisk arrangement.

e) Fungerer som eller sørger for, at en anden fungerer som nominee for tredjemand, medmindre det drejer sig om en virksomhed, hvis ejerandele m.v. handles på et reguleret marked eller et tilsvarende

marked, som er undergivet oplysningspligt i overensstemmelse med EU-retten eller tilsvarende internationale standarder.

13) Formuegode: Aktiver af enhver art, hvad enten der er tale om løsøre eller fast ejendom eller materielle eller immaterielle aktiver, samt juridiske dokumenter eller instrumenter i enhver form, herunder elektronisk eller digital, der tjener som bevis for ejendomsretten til eller rettigheder over sådanne aktiver.

14) Selvregulerende organ: Et organ, der repræsenterer medlemmer af et erhverv og spiller en rolle i reguleringen af disse i udførelsen af visse tilsyns- eller overvågningsfunktioner og i sikringen af, at reglerne vedrørende de pågældende medlemmer håndhæves.

15) Udbyder af virtuelle tegnebøger: En enhed, som leverer tjenester til at beskytte private kryptografiske nøgler på vegne af sine kunder med henblik på at opbevare, lagre og overføre virtuelle valutaer.

16) Virtuel valuta: Et digitalt udtryk for værdi, som ikke er udstedt eller garanteret af en centralbank eller en offentlig myndighed, ikke nødvendigvis er bundet til en lovligt oprettet valuta og ikke har samme retsstatus som valuta eller penge, men som accepteres af fysiske og juridiske personer som vekslingsmiddel, som kan overføres, lagres og handles elektronisk.

17) Fiatvaluta: Et lovligt betalingsmiddel, som er udstedt af en centralbank.

18) Trust: En enhed, der ikke er en juridisk person, og som er oprettet ved stifters vilje om overførelse af aktiver til en forvalter til fordel for en eller flere begunstigede.

19) Lignende juridisk arrangement: En type juridisk arrangement, der har en struktur eller funktion, der svarer til en trusts struktur og funktion, og som er oprettet ved stifters vilje om overførelse af aktiver til en person, der varetager en stilling svarende til forvalteren af en trust.

20) Forvalter af en trust eller en person, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement: En fysisk eller juridisk person, der råder over trustens eller et lignende juridisk arrangements aktiver i overensstemmelse med stifters instruktioner.

§ 3

Ved hvidvask forstås i denne lov:

- 1) Uberettiget at modtage eller skaffe sig eller andre del i økonomisk udbytte eller midler, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse.
- 2) Uberettiget at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på anden måde efterfølgende virke til at sikre det økonomiske udbytte eller midlerne fra en strafbar lovovertrædelse.
- 3) Forsøg på eller medvirken til sådanne dispositioner.

Stk. 2.

Stk. 1 omfatter også dispositioner foretaget af den, der har begået den strafbare lovovertrædelse, som udbyttet eller midlerne hidrører fra. Der foreligger hvidvask, jf. stk. 1, uanset om de handlinger, som har frembragt det økonomiske udbytte, eller de midler, der skal hvidvaskes, blev gennemført på en anden medlemsstats eller et tredjelandets område.

§ 4

Ved finansiering af terrorisme forstås i denne lov finansiering af terrorisme som defineret i [straffelovens § 114 b](#), for så vidt angår handlinger omfattet af [straffelovens § 114](#).

Kontantforbud

§ 5

Erhvervsdrivende, som ikke er omfattet af § 1, stk. 1, må ikke modtage kontantbetalinger på 20.000 kr. eller derover, hvad enten betalingen sker på én gang eller som flere betalinger, der er eller ser ud til at være indbyrdes forbundet.

§ 5 a

Betalinger foretaget med anonyme forudbetalte kort udstedt i tredjelande må ikke indløses i Danmark. Tilsvarende må restværdien i kontanter eller kontanthævning af pengeværdien på sådanne betalingskort ikke indløses i Danmark.

Falske penge

§ 6

Virksomheder og personer, der som led i deres virksomhed deltager i håndtering og udlevering af pengesedler og mønter til offentligheden, herunder personer og virksomheder, hvis aktivitet består i at veksle pengesedler og mønter i forskellig valuta, har pligt til at tage alle sedler og mønter, som de ved eller har grund til at tro er falske, ud af omløb. Sedler og mønter, der er taget ud af omløb i overensstemmelse med 1. pkt., skal straks overgives til politiet.

Stk. 2.

Stk. 1 finder ikke anvendelse på sedler og mønter i euro, jf. artikel 6, stk. 1, i Rådets forordning 2009/44/EF af 18. december 2008 om ændring af forordning 2001/1338/EF om fastlæggelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte euroen mod falskmøntneri, der indeholder en lignende forpligtelse i forhold til eurosedler og euromønter.

Forbud mod anvendelse af 500-eurosedler

§ 6 a

500-eurosedler må ikke anvendes, herunder udleveres, indleveres, veksles, bruges som betalingsmiddel eller overdrages, i Danmark.

Kapitel 2. Risikovurdering og risikostyring

§ 7

Virksomheder og personer omfattet af denne lov skal identificere og vurdere risikoen for, at virksomheden eller personen kan blive misbrugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Risikovurderingen skal foretages med udgangspunkt i virksomhedens eller personens forretningsmodel og omfatte vurderingen af risikofaktorer, der er forbundet med kunder, produkter, tjenesteydelser og transaktioner samt leveringskanaler og lande eller geografiske områder, hvor forretningsaktiviteterne udøves. Risikovurderingen skal dokumenteres og løbende opdateres.

Stk. 2.

Den daglige ledelse i virksomheder omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-8, 9, 10, 18 og 22-26, dog ikke disses filialer, distributører og agenter her i landet, skal udpege en ansat, der har fuldmagt til at træffe beslutninger på vegne

af virksomheden i henhold til § 8, stk. 2, § 17, stk. 2, nr. 5, § 18, stk. 3, og § 19, stk. 1, nr. 3. Personen kan være medlem af virksomhedens daglige ledelse. Personen skal have tilstrækkeligt kendskab til virksomhedens risiko for hvidvask og terrorfinansiering til at kunne træffe beslutninger, der kan påvirke virksomhedens risikoeksponering. Personen skal endvidere have et tilstrækkelig godt omdømme og må ikke have udvist en adfærd, der giver grund til at antage, at personen ikke vil varetage stillingen på forsvarlig måde.

Stk. 3.

Erhvervsministeren og skatteministeren kan inden for deres respektive ressortområder fastsætte regler om undtagelser fra kravene i stk. 1. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om undtagelser fra kravene i stk. 1 i forhold til advokater, jf. § 1, stk. 1, nr. 13. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om undtagelser for kravene i stk. 2.

§ 8

Virksomheder og personer omfattet af denne lov skal have tilstrækkelige skriftlige politikker, forretningsgange og kontroller, som skal omfatte risikostyring, kundekendskabsprocedurer, undersøgelses-, noterings- og underretningspligt, opbevaring af oplysninger, screening af medarbejdere og intern kontrol til effektiv forebyggelse, begrænsning og styring af risici for hvidvask og finansiering af terrorisme. Politikker, kontroller og forretningsgange skal udarbejdes med udgangspunkt i risikovurderingen foretaget efter § 7 under hensyntagen til virksomhedens størrelse.

Stk. 2.

Politikker, kontroller og forretningsgange, der er udarbejdet i henhold til stk. 1, skal godkendes af den i § 7, stk. 2, udpegede person .

Stk. 3.

Den daglige ledelse i virksomheder, som er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-7, dog ikke disses filialer, distributører og agenter her i landet, og som i henhold til anden lovgivning er forpligtet til at have en compliancefunktion, skal udpege en complianceansvarlig på ledelsesniveau, som skal kontrollere og vurdere, om forretningsgangene i henhold til stk. 1 og de foranstaltninger, der træffes for at afhjælpe eventuelle mangler, er effektive, og kontrollere, at virksomheden underretter Hvidvasksekretariatet, jf. § 26, stk. 1.

Stk. 4.

Bestyrelser i virksomheder, som er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-7, dog ikke disses filialer, distributører og agenter her i landet, og som har en intern revision eller intern audit, og bestyrelser i andre virksomheder, der er omfattet af § 1, stk. 1, og som i henhold til anden lovgivning er underlagt krav om en intern revision eller intern audit, skal sikre, at den interne revision eller interne audit vurderer, hvorvidt virksomhedens politikker, forretningsgange og kontroller, jf. kravene i denne lov og regler udstedt i medfør heraf, er tilrettelagt og fungerer på betryggende vis.

Stk. 5.

Virksomheder, dog ikke disses filialer, distributører og agenter her i landet, skal, hvor det vurderes relevant, udpege et medlem af direktionen, der er ansvarlig for virksomhedens gennemførelse af kravene i denne lov og regler udstedt i medfør heraf .

Stk. 6.

Virksomheder og personer omfattet af denne lov skal sikre, at ansatte, herunder ledelsen, har modtaget tilstrækkelig undervisning i kravene i denne lov og regler udstedt i medfør heraf samt relevante krav om databeskyttelse .

§ 9

Koncerner skal ud over kravene i § 8 have tilstrækkelige skriftlige politikker for databeskyttelse samt skriftlige politikker og forretningsgange for udveksling af oplysninger, der udveksles med det formål at bekæmpe hvidvask af penge og finansiering af terrorisme, inden for koncernen.

Stk. 2.

Virksomheder, der er en del af en koncern, skal ud over kravene i § 8 efterleve koncernens politikker og forretningsgange.

Kapitel 3. Kundekendskabsprocedurer

Almindelige krav

§ 10

Virksomheder og personer omfattet af denne lov skal gennemføre kundekendskabsprocedurer, jf. §§ 11-21, når

- 1) de etablerer en forretningsforbindelse, en kundes relevante omstændigheder ændrer sig, og i øvrigt på passende tidspunkter, herunder når virksomheden eller personen i løbet af det relevante kalenderår er juridisk forpligtet til at kontakte kunden med henblik på at undersøge enhver relevant oplysning vedrørende den eller de reelle ejere,
- 2) de udfører en enkeltstående transaktion på
 - a) mindst 15.000 euro, hvad enten transaktionen sker på én gang eller som flere transaktioner, der er eller ser ud til at være indbyrdes forbundet,
 - b) mere end 1.000 euro i form af en pengeoverførsel, hvad enten transaktionen sker på én gang eller som flere transaktioner, der er eller ser ud til at være indbyrdes forbundet,
 - c) 500 euro eller derover ved valutaveksling herunder veksling mellem virtuel valuta og fiatvaluta, hvad enten transaktionen sker på én gang eller som flere transaktioner, der er eller ser ud til at være indbyrdes forbundet, eller
 - d) 1.000 euro eller derover ved veksling mellem en eller flere typer af virtuel valuta, overførsel af virtuel valuta eller udstedelse af virtuel valuta, hvad enten transaktionen sker på én gang eller som flere transaktioner, der er eller ser ud til at være indbyrdes forbundet,
- 3) de i forbindelse med udbud af spil modtager indsatser, udbetaler gevinster eller begge dele på mindst 2.000 euro, hvad enten transaktionen sker på én gang eller som flere transaktioner, der er eller ser ud til at være indbyrdes forbundet,
- 4) der er mistanke om hvidvask eller finansiering af terrorisme, uanset at betingelserne i nr. 2 og 3 ikke er opfyldt, eller
- 5) der er tvivl om, hvorvidt tidligere indhentede oplysninger om kundens identitet er korrekte eller tilstrækkelige.

§ 11

Kundekendskabsprocedurer omfatter følgende:

1) Virksomheden eller personen skal indhente kundens identitetsoplysninger.

a) Er kunden en fysisk person, skal identitetsoplysninger omfatte navn og cpr-nummer el.lign., hvis den pågældende ikke har et cpr-nummer. Har den pågældende ikke et cpr-nummer el.lign., skal identitetsoplysninger omfatte fødselsdato.

b) Er kunden en juridisk person, skal identitetsoplysninger omfatte navn og cvr-nummer el.lign., hvis den juridiske person ikke har et cvr-nummer.

2) Virksomheden eller personen skal kontrollere kundens identitetsoplysninger på grundlag af dokumenter, data eller oplysninger indhentet fra en pålidelig og uafhængig kilde. Ved pålidelig og uafhængig kilde forstås eksempelvis elektroniske identifikationsmidler, relevante tillidstjenester eller enhver anden sikker form for fjernidentifikationsproces eller elektronisk identifikationsproces, der er reguleret, anerkendt, godkendt eller accepteret af de kompetente nationale myndigheder.

3) Virksomheden eller personen skal indhente identitetsoplysninger på den eller de reelle ejere og gennemføre rimelige foranstaltninger for at kontrollere den eller de reelle ejeres identitet, således at virksomheden eller personen med sikkerhed ved, hvem den eller de reelle ejere er. Er kunden en juridisk person, herunder fonde, eller en ikkejuridisk person, herunder en trust eller et lignende juridisk arrangement, skal der herunder gennemføres rimelige foranstaltninger for at klarlægge den juridiske persons ejer- og kontrolstruktur. Er den reelle ejer en begunstiget af en trusts eller et lignende juridisk arrangements formue, jf. § 2, nr. 9, litra b, nr. iv, eller en fonds eller et lignende juridisk arrangements formue, jf. § 2, nr. 9, litra c, skal virksomheden eller personen træffe de foranstaltninger, der er nævnt i 1. pkt., senest på det tidspunkt, hvor udbetalingen finder sted, eller hvor modtageren udøver sin ret. Identificeres den daglige ledelse som den reelle ejer, skal virksomheden eller personen træffe de nødvendige rimelige foranstaltninger for at kontrollere identiteten af den eller de fysiske personer, der udgør kundens daglige ledelse, jf. § 2, nr. 9, litra a, nr. ii. Virksomheden eller personen skal opbevare oplysninger om de iværksatte foranstaltninger og om eventuelle opståede vanskeligheder under udførelsen af kontrollen.

4) Virksomheden eller personen skal vurdere og hvor relevant indhente oplysninger om forretningsforbindelsens formål og tilsigtede beskaffenhed.

5) Virksomheder og personer skal løbende overvåge en etableret forretningsforbindelse. Transaktioner, der gennemføres som led i en forretningsforbindelse, skal overvåges for at sikre, at transaktionerne er i overensstemmelse med virksomhedens eller personens viden om kunden og kundens forretnings- og risikoprofil, herunder om nødvendigt midlernes oprindelse. Dokumenter, data eller oplysninger om kunden skal løbende ajourføres.

Stk. 2.

Oplyser en person, at vedkommende handler på vegne af en kunde, eller er der i øvrigt tvivl om, hvorvidt en person handler på egne vegne, skal virksomheder og personer endvidere identificere personen, og vedkommendes identitet skal kontrolleres ved en pålidelig og uafhængig kilde. Virksomheder og personer skal yderligere sikre, at fysiske eller juridiske personer, der handler på vegne af en kunde, er beføjet dertil, dog ikke hvis den pågældende er advokat med beskikkelse her i landet eller i et andet EU- eller EØS-land.

Stk. 3.

Virksomheder og personer skal gennemføre alle kundekendskabskrav, jf. stk. 1 og 2. Omfanget af kundekendskabsproceduren kan dog gennemføres ud fra en risikovurdering. I vurderingen skal inddrages oplysninger om forretningsforbindelsens formål, omfang, regelmæssighed og varighed. I vurderingen skal som minimum inddrages de faktorer, som fremgår af bilag 2 og 3.

Stk. 4.

Virksomheden eller personen skal kunne godtgøre over for den myndighed, der fører tilsyn med den pågældendes overholdelse af loven, at kendskabet til kunden er tilstrækkeligt i forhold til risikoen for hvidvask og finansiering af terrorisme .

§ 12

Virksomheder, der udbyder livs- og pensionsforsikringer, skal ud over kravene i § 11 indhente oplysninger om navn på den begunstigede i henhold til forsikringspolisen. Er der tale om en unavngiven person eller en flerhed af personer, skal der indhentes tilstrækkelige oplysninger til at kunne identificere den eller de begunstigede på udbetalingstidspunktet.

Stk. 2.

Den eller de begunstiges identitetsoplysninger skal kontrolleres på grundlag af dokumenter, data eller oplysninger indhentet fra en pålidelig og uafhængig kilde, inden udbetaling finder sted i henhold til forsikringspolisen .

§ 13

Ved bistand til kunder med enkeltstående aktiviteter, der ikke omfatter en transaktion, kan kravene i § 11 fraviges ud fra en risikovurdering.

§ 14

Virksomheder og personer skal kontrollere kundens og den eller de reelle ejeres identitetsoplysninger, inden der etableres en forretningsforbindelse med kunden eller udføres en transaktion, jf. dog stk. 2-4. Etableres forretningsforbindelsen med et selskab eller en anden juridisk enhed eller en trust eller et lignende juridisk arrangement, som er forpligtet til at registrere oplysninger om reelle ejere i Erhvervsstyrelsens it-system, skal virksomheden eller personen indhente registreringsbevis eller et ekstrakt af oplysningerne i Erhvervsstyrelsens it-system.

Stk. 2.

Kontrollen af kundens eller den eller de reelle ejeres identitetsoplysninger kan uanset stk. 1 dog gennemføres under etableringen af forretningsforbindelsen, hvis det er nødvendigt for ikke at afbryde den normale forretningsgang og der er begrænset risiko for hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme. Kontrollen af identitetsoplysninger skal i sådanne tilfælde gennemføres hurtigst muligt efter første kontakt.

Stk. 3.

Virksomheder og personer kan uanset stk. 1 oprette en konto, et depot el.lign. for kunden, der tillader transaktioner i værdipapirer, uden at kontrollen af identitetsoplysningerne, jf. § 11, stk. 1, nr. 2 og nr. 3, 1. pkt., er gennemført, forudsat at der er indført passende sikkerhedsforanstaltninger, som sikrer, at transaktioner ikke gennemføres, før kravene er opfyldt.

Stk. 4.

Der kan oprettes en midlertidig spilkonto for kunden, uden at kontrollen af kundens identitetsoplysninger er gennemført. Kontrollen af identitetsoplysninger skal i sådanne tilfælde gennemføres hurtigst muligt og senest inden for 30 dage efter registreringen af kunden.

Stk. 5.

Kan kravene i § 11, stk. 1, nr. 1-4, og stk. 2 og 3, ikke opfyldes, skal en etableret forretningsforbindelse afbrydes eller afvikles, og der må ikke gennemføres yderligere transaktioner. Det skal samtidig undersøges, om der skal foretages underretning efter § 26.

Stk. 6.

Stk. 5 finder ikke anvendelse for advokater, når de fastslår en klients retsstilling eller forsvarer eller repræsenterer denne under eller i forbindelse med en retssag, herunder rådgiver om at indlede eller undgå et sagsanlæg. De personer og virksomheder, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 13-16, er, når de bistår en advokat i de situationer som nævnt i 1. pkt., undtaget fra kravet i stk. 5 i samme omfang som den advokat, de bistår.

§ 15

Bliver en virksomhed eller person bekendt med, at de oplysninger, som er indhentet i medfør af dette kapitel, er utilstrækkelige og ikke kan ajourføres, skal virksomheden eller personen træffe passende foranstaltninger for at imødegå risikoen for hvidvask og terrorfinansiering, herunder overveje, om forretningsforbindelsen skal afvikles, jf. § 14, stk. 5.

§ 15 a

Bliver en virksomhed eller en person bekendt med, at de oplysninger om kundens reelle ejere, som er indhentet i medfør af dette kapitel, ikke stemmer overens med de oplysninger om kundens reelle ejere, der er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system, skal uoverensstemmelsen og dokumentation herfor indberettes til Erhvervsstyrelsen hurtigst muligt.

Stk. 2.

Bliver en kompetent myndighed bekendt med uoverensstemmelser i de oplysninger om reelle ejere, der er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system, og de oplysninger om reelt ejerskab, som er tilgængelige for myndigheden, skal uoverensstemmelsen og dokumentation herfor indberettes til Erhvervsstyrelsen hurtigst muligt. Dette gælder ikke, hvis det vil gribe unødigt ind i myndighedens funktion.

Stk. 3.

Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om den tekniske opfyldelse af indberetningspligten.

§ 16

Inden etablering af en forretningsforbindelse med eller gennemførelse af en enkeltstående transaktion for fysiske personer skal virksomheder og personer omfattet af denne lov informere kunden om de regler, der gælder for behandling af personoplysninger, med henblik på forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme.

Stk. 2.

Personoplysninger indhentet i henhold til denne lov eller regler udstedt i medfør heraf må kun behandles med henblik på forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme. Behandling af disse personoplysninger til andre formål, herunder kommercielle formål, må ikke finde sted.

Skærpede krav

§ 17

Virksomheder og personer omfattet af denne lov skal ud over kravene i §§ 11 og 12 gennemføre skærpede kundekendskabsprocedurer, hvor der vurderes at være øget risiko for hvidvask eller finansiering af terrorisme. Virksomheden eller personen skal i vurderingen tage de højrisikofaktorer i betragtning, som fremgår af bilag 3 til loven, og andre højrisikofaktorer, som må skønnes at være relevante.

Stk. 2.

Virksomheder og personer skal gennemføre skærpede kundekendskabsprocedurer, hvis kunden har hjemsted i et land, der er opført på Europa-Kommissionens liste over højrisikotredjelande. De skærpede

kundekendskabsprocedurer skal omfatte følgende:

- 1) Indhentelse af yderligere oplysninger om kunden og reelle ejere.
- 2) Indhentelse af yderligere oplysninger om forretningsforbindelsens tilsigtede karakter.
- 3) Indhentelse af oplysninger om midlernes oprindelse og kilden til kundens og den reelle ejers formue.
- 4) Indhentelse af oplysninger om årsagerne til de ønskede eller udførte transaktioner.
- 5) Indhentelse af godkendelse ved etablering eller videreførelse af forretningsforbindelser hos den person, der er udpeget i henhold til § 7, stk. 2 .
- 6) Skærpet overvågning af forretningsforbindelsen ved at øge antallet af kontroller og ved at udvælge transaktionsmønstre, der kræver nøjere undersøgelse.

Stk. 3.

Ud over de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 2, skal virksomheder og personer gennemføre en eller flere yderligere risikobegrænsende foranstaltninger, når fysiske personer eller juridiske enheder gennemfører transaktioner, der involverer lande, der er opført på Europa-Kommissionens liste over højrisikotredjelande. Disse foranstaltninger skal bestå i en eller flere af følgende:

- 1) Anvendelse af supplerende elementer af skærpede kundekendskabsprocedurer.
- 2) Indførelse af relevante skærpede indberetningsmekanismer eller systematisk indberetning af finansielle transaktioner.
- 3) Begrænsning af forretningsforbindelser eller transaktioner med fysiske personer eller juridiske enheder fra de tredjelande, der er identificeret som højrisikotredjelande.

Stk. 4.

Ud over de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 3, skal virksomheder og personer ved forretningsforbindelser eller transaktioner, der involverer lande, som er opført på Europa- Kommissionens liste over højrisikotredjelande, når det vurderes relevant, sikre, at første betaling foretages gennem en konto i kundens navn i et kreditinstitut, der er underlagt krav om kundekendskabsprocedurer, der mindst svarer til de kundekendskabsprocedurer, der er fastsat i denne lov.

Stk. 5.

Kravet i stk. 2 kan på baggrund af en risikovurdering undlades for en filial eller et majoritetsejet datterselskab af en juridisk person, hvor den juridiske person er etableret i et EU- eller EØS-land og underlagt krav, der følger af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/849/EU](#) af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, og filialen eller det majoritetsejede datterselskab overholder koncernens politikker og forretningsgange, jf. § 9, stk. 2.

§ 18

Virksomheder og personer omfattet af denne lov skal have forretningsgange til at afgøre, om kunden, kundens reelle ejer, den begunstigede i henhold til en livsforsikringspolice eller den begunstigedes reelle ejer er en politisk eksponeret person, jf. § 2, nr. 8, eller en nærtstående eller nær samarbejdspartner til en politisk eksponeret person, jf. § 2, nr. 6 og 7.

Stk. 2.

Er kunden en person omfattet af stk. 1, skal virksomheden eller personen træffe passende foranstaltninger for at fastslå oprindelsen af midlerne og formuen, der er omfattet af forretningsforbindelsen eller transaktionen.

Stk. 3.

Etablering og videreførelse af en forretningsforbindelse med en person omfattet af stk. 1 skal godkendes af den person, der er udpeget i henhold til § 7, stk. 2.

Stk. 4.

Der skal foretages skærpet overvågning af en forretningsforbindelse med en politisk eksponeret person, jf. § 2, nr. 8, eller en nærtstående eller nær samarbejdspartner til en politisk eksponeret person, jf. § 2, nr. 6 og 7.

Stk. 5.

Er den begunstigede eller en reel ejer af den begunstigede i henhold til forsikringspolice en person omfattet af stk. 1, skal virksomheden eller personen ud fra en risikovurdering sikre, at omstændighederne vedrørende forsikringsforholdet afklares, og at den person, der er udpeget i henhold til § 7, stk. 2, orienteres om, at udbetaling skal finde sted i henhold til forsikringspolice og i tilfælde af en hel eller delvis overdragelse af police.

Stk. 6.

Ophører en politisk eksponeret person med at have det pågældende hverv, skal virksomheder og personer i mindst 12 måneder derefter vurdere, hvorvidt personen udgør en øget risiko for hvidvask og terrorfinansiering, og anvende skærpede kundekendskabsprocedurer, jf. § 17, stk. 1, indtil personen ikke vurderes at udgøre en øget risiko for hvidvask eller terrorfinansiering.

Stk. 7.

Erhvervsministeren fører og offentliggør en liste med navne, fødselsdatoer og stillingsbetegnelser på personer, som er omfattet af § 2, nr. 8.

Stk. 8.

Internationale organisationer, der er akkrediteret af Danmark, skal udarbejde og ajourføre en liste over højerestående offentlige hverv, jf. § 2, nr. 8, inden for den pågældende internationale organisation. Denne liste skal sendes til Europa-Kommissionen. Erhvervsministeren udarbejder og ajourfører ligeledes en liste over de nøjagtige funktioner, der er omfattet af § 2, nr. 8, og sender denne liste til Europa-Kommissionen.

Stk. 9.

Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om den i stk. 7 omhandlede liste, herunder regler om indberetning, offentliggørelse m.v.

§ 19

Inden etablering af en grænseoverskridende korrespondentforbindelse, der involverer gennemførelse af betalinger med et respondentinstitut uden for Den Europæiske Union, som Unionen ikke har indgået aftale med på det finansielle område, skal korrespondenten ud over kundekendskabsproceduren i medfør af § 11

1) indhente tilstrækkelige oplysninger om respondenten til at forstå, hvori respondentens virksomhed består, og ud fra offentligt tilgængelige oplysninger bedømme respondentens omdømme og kvaliteten af det tilsyn, der føres med respondenten i det pågældende land,

2) indhente tilstrækkelige oplysninger til at sikre, at respondenten har effektive kontrolprocedurer med henblik på overholdelse af det pågældende lands regler om bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme,

3) indhente godkendelse til etablering af korrespondentforbindelsen hos den person, der er udpeget i henhold til § 7, stk. 2, og

4) dokumentere korrespondentens henholdsvis respondentens ansvar for opfyldelse af reglerne i denne lov.

Stk. 2.

Har en respondentforbindelses kunde direkte adgang til at disponere over midler, som indestår på en konto hos korrespondentforbindelsen, skal korrespondenten sikre sig, at respondenten gennemfører kundekendskabsprocedurer, og at respondenten kan udlevere kundekendskabsoplysninger efter anmodning fra korrespondenten.

§ 20

Virksomheder og personer omfattet af loven må ikke indgå eller opretholde en korrespondentforbindelse med et tomt bankselskab.

Stk. 2.

Virksomheder og personer omfattet af loven skal træffe rimelige foranstaltninger for at undgå at etablere korrespondentforbindelser med virksomheder, hvor der foreligger offentligt tilgængelige oplysninger om, at respondentforbindelsen lader tomme bankselskaber anvende respondentforbindelsens konti.

Lempede krav

§ 21

Virksomheder og personer omfattet af loven kan i forhold til kravene i §§ 11 og 12 gennemføre lempede kundekendskabsprocedurer i tilfælde, hvor der vurderes at være en begrænset risiko for hvidvask og finansiering af terrorisme. Virksomheder og personer skal konstatere, om forretningsforbindelsen eller transaktionen indebærer en begrænset risiko, inden de gennemfører lempede kundekendskabsprocedurer. Ved risikovurderingen skal virksomheden eller personen tage de lavrisikofaktorer i betragtning, som fremgår af bilag 2 til loven, og andre lavrisikofaktorer, som må skønnes at være relevante.

Stk. 2.

Finanstilsynet kan fastsætte regler om, at visse krav i kundekendskabsproceduren i henhold til §§ 10-21 ikke finder anvendelse for udstedere af elektroniske penge på områder, hvor der vurderes at være en begrænset risiko for hvidvask og finansiering af terrorisme.

Kapitel 4. Bistand fra tredjemand

§ 22

Virksomheder og personer omfattet af denne lov kan overlade det til tredjemand at indhente og kontrollere oplysningerne efter § 11, stk. 1, nr. 1-4, hvis oplysningerne stilles til rådighed af:

1) En virksomhed eller person omfattet af § 1, stk. 1,

2) en tilsvarende virksomhed eller person etableret i et EU- eller EØS-land eller en tilsvarende virksomhed eller person i øvrige lande, der er underlagt krav om bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, der svarer til de krav, der følger af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/849/EU](#) af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, og virksomheden eller personen er underlagt tilsyn af en myndighed, eller

3) en medlemsorganisation eller sammenslutning af virksomheder og personer som nævnt i nr. 1 og 2, hvis denne er underlagt krav om bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, der svarer til de krav, der følger af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/849/EU](#) af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, og medlemsorganisationen eller sammenslutningen er underlagt tilsyn af en myndighed.

Stk. 2.

Virksomheder og personer omfattet af denne lov skal indhente tilstrækkelige oplysninger om tredjemand til at kunne lægge til grund, at denne opfylder krav til kundekendskabsprocedurer og opbevaring af oplysninger, der svarer til de krav, der følger af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/849/EU](#) af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme.

Stk. 3.

Virksomheder og personer omfattet af denne lov skal sikre, at tredjemand forpligter sig til efter anmodning fra virksomheden eller personen straks at fremsende kopi af identitets- og kontroloplysninger om kunden eller den reelle ejer samt anden relevant dokumentation og data.

Stk. 4.

Uanset stk. 1-3 er den pågældende virksomhed eller person ansvarlig for overholdelse af forpligtelserne i henhold til denne lov.

Stk. 5.

Stk. 1 finder ikke anvendelse på tredjemænd etableret i lande, som er opført på Europa-Kommissionens liste over højrisikotredjelande. Dette gælder dog ikke filialer og majoritetsejede datterselskaber, der er etableret i lande som nævnt i 1. pkt., af forpligtede enheder, som er etableret i et EU- eller EØS-land, hvis disse filialer og majoritetsejede datterselskaber til fulde overholder koncernens politikker og forretningsgange i overensstemmelse med § 9, stk. 2.

§ 23

Virksomheder omfattet af denne lov, der er en del af en koncern, kan overlade det til en anden virksomhed i koncernen at opfylde kravene i § 11, stk. 1, nr. 1-4, hvis koncernen anvender kundekendskabsprocedurer, regler om opbevaring af oplysninger og programmer til bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme i overensstemmelse med de krav, der følger af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/849/EU](#) af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, og der på koncernniveau føres tilsyn af en myndighed med overholdelse af kravene.

§ 24

Virksomheder og personer omfattet af denne lov kan vælge kontraktmæssigt at outsource opgaver, som disse skal udføre med henblik på overholdelse af denne lov, til en leverandør. Det er dog en betingelse herfor, at disse virksomheder eller personer inden indgåelse af aftalen om outsourcing sikrer sig, at leverandøren har den fornødne evne og kapacitet til at varetage opgaven på en tilfredsstillende måde, og at leverandøren har de fornødne tilladelser til at påtage sig opgaven.

Stk. 2.

Virksomheden eller personen skal under aftalen løbende føre kontrol med, at leverandøren udfører opgaven i overensstemmelse med kravene, og på baggrund heraf skal forsvarligheden af outsourcingaftalen løbende vurderes.

Stk. 3.

Forpligtelsen til at udpege en person med fuldmagt, jf. § 7, stk. 2, kan ikke outsources i henhold til stk. 1.

Stk. 4.

Uanset om outsourcing finder sted, er den virksomhed eller person, der outsourcer, ansvarlig for overholdelse af sine forpligtelser i henhold til denne lov.

Kapitel 5. Undersøgelses-, noterings-, underretnings-, oplysnings- og opbevaringspligt

§ 25

Virksomheder og personer skal undersøge baggrunden for og formålet med:

- 1) Alle transaktioner, der
 - a) er komplekse,
 - b) er usædvanligt store,
 - c) foretages i et usædvanligt mønster eller
 - d) ikke har et åbenbart økonomisk eller lovligt formål.
- 2) Alle usædvanlige aktiviteter, der ikke har et åbenbart økonomisk eller lovligt formål.

Stk. 2.

Virksomheder og personer skal, hvor det er relevant, udvide overvågningen af kunden med det formål at afgøre, om transaktionerne eller aktiviteterne forekommer mistænkelige.

Stk. 3.

Resultaterne af en undersøgelse skal noteres og opbevares, jf. § 30.

Stk. 4.

En registreret person har ikke ret til indsigt i personoplysninger, der vedrører den pågældende selv, der er eller vil blive behandlet efter stk. 1-3.

§ 26

Virksomheder og personer skal omgående underrette Hvidvasksekretariatet, hvis virksomheden eller personen er vidende om, har mistanke om eller rimelig grund til at formode, at en transaktion, midler eller en aktivitet har eller har haft tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Det samme gælder ved mistanke, der er opstået i forbindelse med kundens forsøg på at foretage en transaktion eller en henvendelse fra en mulig kunde med ønske om gennemførelse af en transaktion eller aktivitet.

Stk. 2.

I tilfælde af mistanke som nævnt i stk. 1 kan medlemmer af Advokatsamfundet underrette sekretariatet for Advokatsamfundet, der efter en vurdering af, om der er underretningspligt i henhold til stk. 1, omgående og uredigeret skal videregive underretningen til Hvidvasksekretariatet.

Stk. 3.

Virksomheder og personer skal undlade at gennemføre transaktioner, indtil der er sket underretning efter stk. 1, hvis de har viden om, mistanke om eller rimelig grund til at formode, at transaktionen har tilknytning til hvidvask, og transaktionen ikke allerede er gennemført. Ved underretning efter stk. 2 skal transaktionen sættes i bero, indtil Advokatsamfundet har videregivet underretningen til Hvidvasksekretariatet eller har meddelt medlemmet, at underretningen efter en konkret vurdering ikke vil blive videregivet. Kan gennemførelse af transaktionen ikke undlades, eller vurderer virksomheden eller personen, at en undladelse vil kunne skade efterforskningen, skal underretning i stedet indgives omgående efter gennemførelsen.

Stk. 4.

Virksomheder og personer skal undlade at gennemføre transaktioner, indtil der er sket underretning efter stk. 1 og de har indhentet godkendelse fra Hvidvasksekretariatet, hvis de har viden om, mistanke om eller rimelig grund til at formode, at transaktionen vedrører hvidvask og er af større eller særlig mistænkelig karakter. Hvidvasksekretariatet foranstalter hurtigst muligt og senest inden udløbet af den efterfølgende bankdag efter at have modtaget underretning beslutningen om, hvorvidt der skal ske beslaglæggelse.

Stk. 5.

Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvornår en transaktion anses for omfattet af stk. 4.

Stk. 6.

Virksomheder og personer skal undlade at gennemføre transaktioner, indtil der er sket underretning efter stk. 1 og de har indhentet godkendelse fra Hvidvasksekretariatet, hvis de har viden om, mistanke om eller rimelig grund til at formode, at transaktionen vedrører finansiering af terrorisme. Hvidvasksekretariatet foranstalter hurtigst muligt og senest inden udløbet af den efterfølgende bankdag efter at have modtaget underretning beslutningen om, hvorvidt der skal ske beslaglæggelse.

Stk. 7.

En registreret person har ikke ret til indsigt i personoplysninger, der vedrører den pågældende selv, der er eller vil blive behandlet efter stk. 1 og 2.

Stk. 8.

Finanstilsynet kan fastsætte nærmere regler om den tekniske opfyldelse af underretningspligten til Hvidvasksekretariatet, jf. stk. 1.

§ 26 a

Sekretariatet for Advokatsamfundet offentliggør årligt en rapport, der skal indeholde oplysninger om følgende:

- 1) Antallet af modtagne indberetninger om mulige overtrædelser af denne lov.
- 2) Antallet af modtagne underretninger efter § 26, stk. 2, og antallet af sådanne underretninger, som sekretariatet for Advokatsamfundet har sendt til Hvidvasksekretariatet.
- 3) Antallet og indholdet af foranstaltninger truffet af Advokatrådet efter § 64, stk. 2, med henblik på at overvåge, at virksomheder og personer omfattet af loven overholder deres forpligtelser i medfør af kapitel 2 om risikovurdering og risikostyring, kapitel 3 om kundeendskabsprocedurer og kapitel 5 om undersøgelses-, noterings-, underretnings-, oplysnings- og opbevaringspligt.

§ 27

Advokater er undtaget fra pligten i § 26 til at foretage underretning på baggrund af oplysninger, som disse modtager fra eller indhenter om en klient, i forbindelse med at advokaten fastslår den pågældende klients retsstilling eller forsvarer eller repræsenterer denne under eller i forbindelse med en retssag, herunder rådgiver

om at indlede eller undgå et sagsanlæg. Dette gælder endvidere sager, der føres i Landsskatteretten, og sager ved en voldgiftsret. Undtagelserne gælder, uanset om oplysningerne modtages før, under eller efter retssagen eller sagen, eller i forbindelse med at den pågældende klients retsstilling fastslås.

Stk. 2.

Revisorer som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 14, er undtaget fra pligten i § 26 til at foretage underretning på baggrund af oplysninger, som disse modtager fra eller indhenter om en klient, når de repræsenterer en klient i Landsskatteretten. Undtagelsen i 1. pkt. gælder, uanset om oplysningerne modtages før, under eller efter sagen.

Stk. 3.

Virksomheder og personer som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 13-16, er, når de bistår en advokat før, under og efter en retssag eller bistår med at fastslå en klients retsstilling, undtaget fra pligten til at underrette i samme omfang som den advokat, de bistår, jf. stk. 1.

Stk. 4.

Stk. 1-3 finder ikke anvendelse, hvis virksomheden eller personen ved eller burde vide, at klienten søger bistand med henblik på hvidvask eller finansiering af terrorisme.

§ 28

Får en tilsynsmyndighed i henhold til denne lov eller told- og skatteforvaltningen kendskab til forhold, der giver grund til at tro, at disse kan have tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme, som er omfattet af underretningspligten i § 26, stk. 1, skal myndigheden underrette Hvidvasksekretariatet herom.

§ 29

Den danske finansielle efterretningsenhed er Hvidvasksekretariatet hos National Enhed for Særlig Kriminalitet. Hvidvasksekretariatet er operationelt uafhængigt og selvstændigt virkende, hvorved forstås, at sekretariatet har kompetence og kapacitet til at udføre sine opgaver frit og selvstændigt kan træffe beslutninger om at analysere, anmode om og formidle specifikke oplysninger som beskrevet i stk. 2.

Stk. 2.

Hvidvasksekretariatet har som central national enhed til opgave .

- 1) at modtage og analysere underretninger om mistænkelige transaktioner og andre oplysninger af relevans for hvidvask af penge, tilknyttede underliggende forbrydelser eller finansiering af terrorisme og
- 2) at formidle resultaterne af sin analyse og alle yderligere relevante oplysninger til kompetente myndigheder, organer og instanser ved mistanke om hvidvask af penge, tilknyttede underliggende forbrydelser eller finansiering af terrorisme.

Stk. 3.

Hvidvasksekretariatet har ansvaret for i samarbejde med andre myndigheder at udarbejde og opdatere den nationale risikovurdering på hvidvaskområdet med henblik på at identificere, vurdere, forstå og begrænse de aktuelle risici for hvidvask af penge.

Stk. 4.

Hvidvasksekretariatet kan kræve enhver oplysning, der er nødvendig for varetagelsen af sekretariatets opgaver som beskrevet i stk. 2 med henblik på at forebygge, opdage og effektivt bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering, fra virksomheder og personer omfattet af denne lov, medmindre virksomheden eller

personen efter § 27, stk. 1-3, er undtaget fra underretningspligt. Efter anmodning fra Hvidvasksekretariatet skal virksomheder og personer omfattet af denne lov omgående give sekretariatet alle nødvendige oplysninger. § 26, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse i forhold til måden, hvorpå medlemmer af Advokatsamfundet kan efterkomme oplysningspligten.

Stk. 5.

Hvidvasksekretariatet kan, hvis efterforskningsmæssige hensyn m.v. ikke taler herimod, give den underrettende virksomhed, person eller myndighed, der i medfør af § 26, stk. 1, eller § 28 har indgivet en underretning, meddelelse om status i sagen, herunder om der er rejst sigtelse, om der foreligger endelig afgørelse, eller om sagen er henlagt.

Stk. 6.

Modtagne meddelelser som nævnt i stk. 5 må ikke videregives til uvedkommende.

§ 29 a

Hvidvasksekretariatet kan i forbindelse med videregivelse af oplysninger til en anden EU-medlemsstats finansielle efterretningsenhed fastsætte begrænsninger og betingelser for anvendelsen af de pågældende oplysninger.

Stk. 2.

Hvidvasksekretariatet skal omgående besvare og i videst mulig omfang imødekomme en anmodning fra en anden EU-medlemsstats finansielle efterretningsenhed om tilladelse til at videregive oplysninger til kompetente myndigheder, organer eller instanser, som den pågældende finansielle efterretningsenhed har modtaget fra Hvidvasksekretariatet, uanset typen af den tilknyttede underliggende forbrydelse. Hvidvasksekretariatet må i den forbindelse ikke nægte at imødekomme en sådan anmodning, medmindre formålet med videregivelsen falder uden for en sådan opgavevaretagelse, som er beskrevet i § 29, stk. 2, eller der er bestemte grunde til at antage, at videregivelsen vil kunne vanskeliggøre forebyggelse, afsløring eller efterforskning af strafbare handlinger eller fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner eller på anden måde ikke vil være i overensstemmelse med grundlæggende principper i dansk ret.

Stk. 3. Afslag på anmodninger efter stk. 2 skal begrundes behørigt.

Stk. 4. Hvidvasksekretariatet skal overholde eventuelle fastsatte begrænsninger og betingelser for anvendelsen af oplysninger, som sekretariatet modtager fra en anden EU-medlemsstats finansielle efterretningsenhed. Hvidvasksekretariatet må således kun anvende sådanne oplysninger til de formål, hvortil oplysningerne er indhentet eller er blevet udleveret. Hvidvasksekretariatets videregivelse af sådanne oplysninger til kompetente myndigheder, organer eller instanser eller anvendelse af sådanne oplysninger til andre formål er betinget af, at den afgivende EU-medlemsstats finansielle efterretningsenhed på forhånd meddeler samtykke hertil.

§ 30

Virksomheder og personer omfattet af denne lov skal opbevare følgende oplysninger:

- 1) Oplysninger indhentet i forbindelse med opfyldelse af kravene i kapitel 3, herunder identitets- og kontroloplysninger og kopi af foreviste legitimationsdokumenter.
- 2) Dokumentation for og registreringer af transaktioner, der gennemføres som led i en forretningsforbindelse, eller en enkeltstående transaktion.
- 3) Dokumenter og registreringer vedrørende undersøgelser gennemført i henhold til § 25, stk. 1 og 3.

Stk. 2.

Oplysninger, dokumenter og registreringer som nævnt i stk. 1 skal opbevares i mindst 5 år efter forretningsforbindelsens ophør eller den enkeltstående transaktions gennemførelse. Personoplysninger skal slettes 5 år efter forretningsforbindelsens ophør eller en enkeltstående transaktions gennemførelse, medmindre andet er fastsat i anden lovgivning.

Stk. 3.

Oplysninger, dokumenter og registreringer som nævnt i stk. 1 skal videregives, når Hvidvasksekretariatet eller andre kompetente nationale myndigheder henvender sig til virksomheder og personer omfattet af loven for at få oplyst, om de har eller i de sidste 5 år forud for forespørgslen har haft forretningsforbindelser med nærmere angivne personer, og hvori disse forbindelser består eller har bestået. Videregivelsen skal ske gennem sikre kanaler og på en måde, der sikrer fuld fortrolighed om undersøgelserne.

§ 30 a

Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om centrale automatiske mekanismer, som muliggør identifikation af alle fysiske eller juridiske personer, som har eller kontrollerer betalingskonti og bankkonti, der identificeres ved IBAN som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 260/2012/EU af 14. marts 2012 om tekniske og forretningsmæssige krav til kreditoverførsler og direkte debiteringer i euro og om ændring af forordning (EF) nr. 924/2009, samt deponeringsbokse, som indehaves af et kreditinstitut med hjemsted i Danmark. Ministeren kan herunder fastsætte nærmere regler om, at de centrale automatiske mekanismer kan føres i offentligt eller privat regi, samt hvilke oplysninger der skal være tilgængelige og søgbare gennem de centrale automatiske mekanismer.

§ 30 b

Hvidvasksekretariatet og andre kompetente nationale myndigheder i henhold til denne lov sikres adgang til oplysninger, som muliggør rettidig identifikation af alle fysiske eller juridiske personer, der ejer fast ejendom i Danmark.

Kapitel 6. Grænseoverskridende virksomhed m.v.

§ 31

Virksomheder, der driver virksomhed i et andet EU- eller EØS-land, skal sikre, at den etablerede virksomhed overholder de nationale bestemmelser i det pågældende land om hvidvask og finansiering af terrorisme.

Stk. 2.

Virksomheder, der har filialer eller majoritetsejede datterselskaber, der er etableret i et land, der ikke er et EU- eller EØS-land, og hvor kravene til bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme er lempeligere end kravene i denne lov, skal sikre, at filialen eller det majoritetsejede datterselskab opfylder de krav, der stilles til virksomheden i henhold til denne lov og krav om databeskyttelse, i det omfang det ikke strider mod national ret i det land, hvor filialen eller det majoritetsejede datterselskab er etableret.

Stk. 3.

Tillader national ret i et land, der ikke er et EU- eller EØS-land, ikke gennemførelse af kravene i denne lov, jf. stk. 2, skal virksomheden træffe yderligere foranstaltninger for at sikre, at risikoen for hvidvask og finansiering af terrorisme i filialen eller dattervirksomheden imødegås på anden måde. Tillader lovgivningen i det pågældende land ikke overholdelse af kravene i denne lov, underretter virksomheden den myndighed, der påser virksomhedens overholdelse af denne lov, jf. kapitel 11, herom.

§ 31 a

Den myndighed, der fører tilsyn med en virksomheds eller persons overholdelse af loven, kan afvise etablering af datterselskaber, filialer eller repræsentationskontorer i Danmark af virksomheder eller personer, der har hjemsted i et land, der er opført på Europa-Kommissionens liste over højrisikotredjelande.

Stk. 2.

Den myndighed, der fører tilsyn med virksomhedens eller personens overholdelse af loven, kan fastsætte regler om, at virksomheder og personer, der har hjemsted i et land, der er opført på Europa-Kommissionens liste over højrisikotredjelande, kun kan etablere et datterselskab, en filial eller et repræsentationskontor i Danmark under særlige betingelser.

§ 31 b

Virksomheder og personer omfattet af loven, der ønsker at etablere en filial eller et repræsentationskontor i et land, der er opført på Europa-Kommissionens liste over højrisikotredjelande, skal meddele dette til den myndighed, der påser virksomhedens eller personens overholdelse af denne lov, sammen med følgende oplysninger:

- 1) I hvilket land filialen eller repræsentationskontoret ønskes etableret.
- 2) En beskrivelse af filialens eller repræsentationskontorets virksomhed, herunder oplysninger om organisation, og de planlagte aktiviteter.
- 3) Filialens eller repræsentationskontorets adresse.
- 4) Navnene på filialens eller repræsentationskontorets ledelsesmedlemmer.

Stk. 2.

Den myndighed, der påser virksomhedens eller personens overholdelse af denne lov, kan forbyde virksomheden eller personen at etablere filialer eller repræsentationskontorer i et land, der er opført på Europa-Kommissionens liste over højrisikotredjelande.

Stk. 3.

Den myndighed, der påser virksomhedens eller personens overholdelse af denne lov, kan fastsætte regler om, at virksomheden eller personen skal tage højde for, at den pågældende filial eller det pågældende repræsentationskontor vil komme til at ligge i et land, der ikke har tilstrækkelige ordninger til forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme.

§ 32

Virksomheder i en koncern skal udveksle oplysninger med øvrige virksomheder i koncernen om, at midler mistænkes for at være udbytte fra en kriminel handling eller for at være forbundet med finansiering af terrorisme, og hvor der er givet underretning efter § 26, stk. 1 eller 2. Virksomheder i en koncern må ikke udveksle personoplysninger i medfør af 1. pkt. ud over det, som er nødvendigt for at opfylde kravet.

§ 33

Finanstilsynet kan fastsætte regler om, at udbydere af betalingstjenester og udstedere af elektroniske penge, der er registreret i et EU- eller EØS-land, og som er etableret her i landet på anden måde end ved en filial, har pligt til at udpege en person med ansvar for at sikre, at virksomheden eller personen overholder reglerne i denne lov. Finanstilsynet kan endvidere fastsætte regler om, at personen skal have tilstedeværelse her i landet, og hvilke funktioner den pågældende person skal udføre på vegne af virksomheden.

§ 34

Finanstilsynet kan fastsætte regler om foranstaltninger i forhold til lande og territorier med henblik på at opfylde krav eller anbefalinger fra Financial Action Task Force.

§ 34 a

Erhvervsministeren kan udpege en myndighed, som er ansvarlig for at offentliggøre navne på fysiske eller juridiske personer, grupper eller enheder, der er opført på FN's sanktionslister. Navnene offentliggøres på myndighedens hjemmeside.

Stk. 2.

Et navn, som er offentliggjort, jf. stk. 1, fjernes fra den danske myndigheds hjemmeside, hvis navnet optages på en retsakt udstedt af Den Europæiske Union, som er offentliggjort i EU-Tidende, hvis det besluttet, at navnet ikke skal optages på en sådan EU-retsakt, eller hvis navnet fjernes fra FN's sanktionslister.

Stk. 3.

Virksomheder og personer omfattet af denne lov er forpligtet til uden ugrundet ophold at indefryse midler, som ejes eller besiddes af fysiske eller juridiske personer, grupper eller enheder, hvis navne er offentliggjort på den danske myndigheds hjemmeside, jf. stk. 1. Forpligtelsen til at indefryse midler bortfalder, hvis den fysiske eller juridiske person, gruppe eller enhed fjernes fra hjemmesiden.

Kapitel 7. Ansatte

§ 35

Virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 5, 8 og 10, for så vidt angår alternative investeringsfonde, og nr. 12-19 og 21-26, skal have en ordning, hvor deres ansatte via en særlig, uafhængig og selvstændig kanal kan indberette overtrædelser eller potentielle overtrædelser af denne lov og regler udstedt i medfør heraf. Indberetninger til ordningen skal kunne foretages anonymt. Virksomheder og personer skal følge op på indberetninger til ordningen og skriftligt kunne dokumentere, hvordan virksomhederne eller personerne har fulgt op på indberetningerne. [Lov om beskyttelse af whistleblowere](#) finder anvendelse på ordningen i 1. pkt., jf. dog § 2 i [lov om beskyttelse af whistleblowere](#).

Stk. 2.

Ordningen i stk. 1 kan etableres via kollektiv overenskomst.

Stk. 3.

Stk. 1 finder alene anvendelse for virksomheder og personer, som beskæftiger flere end fem ansatte. Ordningen nævnt i stk. 1 skal være etableret, senest 3 måneder efter at virksomheden eller personen har ansat den sjette ansatte.

Stk. 4.

Tilsynsmyndigheden kan i særlige tilfælde, hvor myndigheden vurderer, at det vil være formålsløst, at der oprettes en ordning, dispensere fra kravet i stk. 1.

§ 35 a

Indgår en virksomhed eller personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 5, 8 og 10, for så vidt angår alternative investeringsfonde, og nr. 12-19, og en ansat eller tidligere ansat en aftale om en tavsheds klausul, skal det fremgå af aftalen, at den ansatte eller tidligere ansatte ikke er afskåret fra at indberette oplysninger om overtrædelser eller potentielle overtrædelser af denne lov og regler udstedt i medfør heraf til offentlige myndigheder.

Stk. 2. Uanset stk. 1 er den ansatte eller den tidligere ansatte ikke afskåret fra at indberette oplysninger om overtrædelser eller potentielle overtrædelser af den finansielle lovgivning til offentlige myndigheder, selv om et sådant forbud indgår i en aftale mellem den ansatte og virksomheden eller personen. Det samme gælder indberetninger til ordninger efter § 35.

§ 36

Virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 5, 8 og 10, for så vidt angår alternative investeringsfonde, og nr. 12-19 og 21-26, må ikke udsætte den ansatte eller den tidligere ansatte for ufordelagtig behandling eller ufordelagtige følger, som følge af at den ansatte eller den tidligere ansatte har indberettet virksomhedens eller personens overtrædelse eller potentielle overtrædelse af denne lov og regler udstedt i medfør heraf til en tilsynsmyndighed eller til en ordning i virksomheden. Det samme gælder ved fastsættelse, tildeling og udbetaling af variabel løn til ansatte eller tidligere ansatte.

Stk. 2.

Virksomheder og personer omfattet af denne lov må ikke udsætte en ansat eller en tidligere ansat for ufordelagtig behandling eller ufordelagtige følger, som følge af at den ansatte eller den tidligere ansatte har foretaget en intern underretning om mistanke om hvidvask eller finansiering af terrorisme eller en underretning til Hvidvasksekretariatet i henhold til § 26, stk. 1 eller 2. Det samme gælder ved fastsættelse, tildeling og udbetaling af variabel løn til ansatte eller tidligere ansatte.

Stk. 3.

Ansatte eller tidligere ansatte, hvis rettigheder er krænket ved overtrædelse af stk. 1 eller 2, kan tilkendes en godtgørelse i overensstemmelse med principperne i [ligebehandlingsloven](#). Godtgørelsen fastsættes under hensyn til den ansattes eller den tidligere ansattes ansættelsestid og sagens omstændigheder i øvrigt.

Stk. 4.

Stk. 1-3 kan ikke ved aftale fraviges til ugunst for den ansatte.

§ 36 a

Den daglige ledelse i virksomheder omfattet af § 1, stk. 1, skal til virksomhedens øverste ledelsesorgan uden unødigt ophold rapportere om advarsler om hvidvask eller terrorfinansiering modtaget fra andre, herunder fra udenlandske myndigheder, eksterne revisorer og konsulenter samt whistleblowere.

Stk. 2.

Tilsvarende skal nøglepersoner i virksomheder omfattet af § 1, stk. 1, uden unødigt ophold rapportere til den daglige ledelse eller virksomhedens øverste ledelsesorgan om advarsler om hvidvask eller terrorfinansiering modtaget fra andre, herunder fra udenlandske myndigheder, eksterne revisorer og konsulenter samt whistleblowere. Modtager den daglige ledelse en rapportering om en modtaget advarsel fra medarbejdere, skal den daglige ledelse vidererapportere advarslen til virksomhedens øverste ledelsesorgan.

Kapitel 8. Tavshedspligt og ansvar

§ 37

De underretninger og oplysninger, som virksomheder og personer omfattet af denne lov giver i god tro i medfør af § 26, stk. 1 og 2, og ved standsning af transaktioner i medfør af § 26, stk. 3, 4 og 6, påfører ikke virksomheden eller personen, dens ansatte eller ledelse nogen form for ansvar. Videregivelse af oplysninger i forbindelse hermed kan ikke anses som et brud på en tavshedspligt.

§ 38

Virksomheder og personer omfattet af denne lov, ledelse og ansatte i disse virksomheder og hos disse personer samt revisorer eller andre, der udfører eller har udført særlige hverv for virksomheden eller personen, har pligt til at hemmeligholde, at der er givet underretning efter § 26, stk. 1 og 2, eller at dette overvejes, eller at der er eller vil blive iværksat en undersøgelse efter § 25, stk. 1.

Stk. 2.

Oplysninger om, at der er givet underretning efter § 26, stk. 1 og 2, eller at dette overvejes, eller at der er eller vil blive iværksat en undersøgelse efter § 25, stk. 1, kan efter anmodning videregives til de myndigheder og organisationer, der påser denne lovs overholdelse, eller til retshåndhævelsesformål.

Stk. 3.

Oplysninger om, at der er givet underretning efter § 26, stk. 1 og 2, eller at dette overvejes, eller at der er eller vil blive iværksat en undersøgelse efter § 25, stk. 1, kan videregives mellem virksomheder i koncerner omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-12, 18 eller 22-26, og andre virksomheder i koncernen, der har hjemsted eller er hjemmehørende i et EU- eller EØS-land.

Stk. 4.

Virksomheder omfattet af stk. 3 kan videregive oplysninger om, at der er givet underretning efter § 26, stk. 1 og 2, eller at dette overvejes, eller at der er eller vil blive iværksat en undersøgelse efter § 25, stk. 1, til filialer og majoritetsejede datterselskaber beliggende i tredjelande, forudsat at disse filialer og majoritetsejede datterselskaber overholder koncernens politikker og forretningsgange, herunder forretningsgange for udveksling af oplysninger i koncernen, og at koncernens politikker og forretningsgange opfylder kravene i [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/849/EU](#) af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme.

Stk. 5.

Oplysninger om, at der er givet underretning efter § 26, stk. 1 og 2, eller at dette overvejes, eller at der er eller vil blive iværksat en undersøgelse efter § 25, stk. 1, kan videregives mellem virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 13, 14 og 16, og lignende virksomheder, der har hjemsted eller er hjemmehørende i et EU- eller EØS-land eller i et tredjeland, der opfylder kravene i henhold til [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/849/EU](#) af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, hvis både den person, der videregiver oplysningerne, og den person, oplysningerne videregives til, har fælles ejerskab, fælles ledelse eller fælles kontrol med overholdelse af regler om forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme.

Stk. 6.

Oplysninger om, at der er givet underretning efter § 26, stk. 1 og 2, eller at dette overvejes, eller at der er eller vil blive iværksat en undersøgelse efter § 25, stk. 1, kan videregives mellem virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-14, 16, 18, 20 og 22-26, forudsat at

- 1) oplysningerne vedrører samme kunde og samme transaktion,
- 2) modtageren af oplysningerne er underlagt krav til bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, der svarer til kravene i [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/849/EU](#) af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, og
- 3) modtageren er underlagt forpligtelser med hensyn til tavshedspligt og beskyttelse af personoplysninger.

Stk. 7.

Stk. 5 og 6 finder ikke anvendelse på virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 16, der leverer samme ydelser som ejendomsmæglere eller ejendomsmæglervirksomheder.

Stk. 8.

Tavshedspligten i stk. 1 er ikke til hinder for, at advokater, revisorer, eksterne bogholdere og skatterådgivere fraråder deres klient at udøve ulovlig virksomhed.

§ 38 a

Personer, der virker inden for den offentlige forvaltning, er under ansvar efter straffelovens §§ 152-152 e forpligtet til at hemmeligholde oplysninger, som hidrører fra en underretning efter § 26.

Stk. 2.

Forvaltningslovens § 9 om partsaktindsigt, § 19 om partshøring, § 24 om begrundelsespligt og §§ 28 og 31 om videregivelse af oplysninger mellem forvaltningsmyndigheder finder ikke anvendelse på de oplysninger, der er nævnt i stk. 1.

Kapitel 9. Pengeoverførsler

§ 39

Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/847/EU af 20. maj 2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, finder ikke anvendelse på pengeoverførsler inden for Danmark eller til og fra Færøerne og Grønland i forbindelse med køb af varer og tjenesteydelser, når

- 1) beløbet ikke overstiger et beløb, der modsvarer værdien af 1.000 euro,
- 2) modtagerens betalingsformidler er omfattet af denne lov eller tilsvarende regler for Færøerne eller Grønland og
- 3) modtagerens betalingsformidler ved hjælp af et entydigt referencenummer kan finde frem til den juridiske eller fysiske person, som betalingsmodtageren har aftale med om levering af varer eller tjenesteydelser.

Stk. 2.

De regler, der gælder for pengeoverførsler inden for Danmark ifølge Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/847/EU af 20. maj 2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, finder tilsvarende anvendelse ved pengeoverførsler til eller fra Færøerne og Grønland.

Kapitel 10. Valutavekslingsvirksomhed

§ 40

Valutavekslingsvirksomhed må kun udøves her i landet af virksomheder, der har tilladelse som valutavekslingsvirksomhed, eller af pengeinstitutter, Danmarks Nationalbank og offentlige myndigheder .

§ 41

Finanstilsynet kan give tilladelse til valutavekslingsvirksomhed, jf. § 1, stk. 1, nr. 18, hvis

- 1) virksomheden har hovedkontor og hjemsted i Danmark ,

- 2) medlemmerne af virksomhedens bestyrelse og direktion eller, hvor valutaveksling udøves af en enkeltmandsvirksomhed, indehaveren eller, hvor virksomheden drives som juridisk person uden bestyrelse og direktion, den eller de for virksomheden ledelsesansvarlige opfylder kravene i § 45,
- 3) virksomhedens ejere af kvalificerede andele, jf. § 5, stk. 3, i [lov om finansiel virksomhed](#), ikke skønnes at ville modvirke en fornuftig og forsvarlig forvaltning af virksomheden,
- 4) virksomheden har tilstrækkelige kontrolforanstaltninger og forretningsgange, herunder om forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering, jf. § 8, stk. 1, på alle væsentlige områder og
- 5) virksomheden ikke tidligere har været dømt for et strafbart forhold, der begrundet en nærliggende fare for misbrug af tilladelsen, jf. [straffelovens § 78](#), stk. 2.

§ 42

En ansøgning om tilladelse til valutavekslingsvirksomhed skal indeholde de oplysninger, der er nødvendige til brug for Finanstilsynets vurdering af, om betingelserne i § 41 er opfyldt. Ansøgningen skal som minimum indeholde følgende:

- 1) Oplysning om virksomhedens juridiske struktur med kopi af stiftelsesdokument og vedtægter, hvor udarbejdelsen af disse dokumenter er påkrævet i medfør af lovgivningen .
- 2) Adressen på virksomhedens hovedkontor .
- 3) En beskrivelse af virksomhedens forretningsmodel .
- 4) En budgetprognose for de 3 kommende regnskabsår fra ansøgningstidspunktet og seneste reviderede årsregnskab, såfremt et sådant er udarbejdet .
- 5) Oplysninger om medlemmer af virksomhedens bestyrelse og direktion eller, hvor valutaveksling udøves af en enkeltmandsvirksomhed, indehaveren eller, hvor virksomheden drives som juridisk person uden bestyrelse og direktion, den eller de ledelsesansvarlige for virksomheden, der dokumenterer, at kravene i henhold til § 45 er opfyldt .
- 6) Oplysninger om ejere af en kvalificeret ejerandel i virksomheden, jf. § 5, stk. 3, i [lov om finansiel virksomhed](#), eller, hvor valutaveksling udøves af en enkeltmandsvirksomhed, indehaveren, størrelsen af disses andele og dokumentation for ejernes egnethed til at sikre en fornuftig og forsvarlig forvaltning af virksomheden.
- 7) Oplysninger om virksomhedens forretningsgange og interne kontrolmekanismer, herunder administrative, risikostyringsmæssige og regnskabsmæssige forretningsgange , omfattende, men ikke begrænset til:
 - a) Virksomhedens it-sikkerhedspolitik, herunder en detaljeret risikovurdering af de planlagte aktiviteter, og en beskrivelse af de forebyggende foranstaltninger, som virksomheden har foretaget for at imødegå de identificerede risici, herunder svig og misbrug af følsomme personoplysninger .
 - b) Virksomhedens forretningsgang for forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, herunder en detaljeret risikovurdering af de planlagte aktiviteter, og de forebyggende foranstaltninger, som virksomheden vil foretage for at imødegå de identificerede risici .

§ 43

Virksomheder med tilladelse til valutavekslingsvirksomhed skal underrette Finanstilsynet, hvis der indtræder ændringer i forhold til de oplysninger, som Finanstilsynet har modtaget og lagt til grund ved meddelelse af tilladelse . Underretningen skal foretages senest 2 uger efter ændringen.

§ 44

Virksomheder med tilladelse til valutavekslingsvirksomhed skal senest den 1. april hvert år indsende en erklæring om, at virksomheden opfylder betingelserne for at opnå tilladelse efter §§ 40 og 41, og en oversigt over virksomhedens ledelse og eventuelle ejere af kvalificerede andele, jf. § 5, stk. 3, i [lov om finansiel virksomhed](#). Erklæringen skal være underskrevet af virksomhedens bestyrelse og direktion. Drives virksomheden som juridisk person uden bestyrelse og direktion, skal erklæringen underskrives af den eller de ledelsesansvarlige for virksomheden eller af indehaveren, hvis valutaveksling udøves af en enkeltmandsvirksomhed.

§ 45

Et medlem af bestyrelsen eller direktionen i en valutavekslingsvirksomhed eller, hvor valutaveksling udøves af en enkeltmandsvirksomhed, indehaveren eller, hvor valutavekslingsvirksomheden drives som juridisk person uden bestyrelse eller direktion, den eller de ledelsesansvarlige

- 1) skal have tilstrækkelig viden, faglig kompetence og erfaring til at kunne varetage hvervet eller stillingen,
- 2) skal have et tilstrækkelig godt omdømme og kunne udvise hæderlighed, integritet og tilstrækkelig uafhængighed ved varetagelsen af hvervet eller stillingen ,
- 3) må ikke være pålagt strafansvar for overtrædelse af [straffeloven](#), den finansielle lovgivning eller anden relevant lovgivning, hvis overtrædelsen indebærer risiko for, at vedkommende ikke kan varetage sit hverv eller sin stilling på betryggende måde,
- 4) må ikke have indgivet begæring om eller være under rekonstruktionsbehandling, konkurs eller gældssanering og
- 5) må ikke have udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at vedkommende ikke vil varetage hvervet eller stillingen på forsvarlig måde .

Stk. 2.

Et medlem af bestyrelsen eller direktionen i en valutavekslingsvirksomhed eller, hvor valutaveksling udøves af en enkeltmandsvirksomhed, indehaveren eller, hvor valutavekslingsvirksomheden drives som juridisk person uden bestyrelse eller direktion, den eller de ledelsesansvarlige skal meddele Finanstilsynet oplysninger om forhold som nævnt i stk. 1 i forbindelse med indtræden i virksomhedens ledelse eller, hvor valutaveksling udøves af en enkeltmandsvirksomhed, i forbindelse med ansøgning om tilladelse, jf. § 41. Der skal endvidere meddeles Finanstilsynet oplysninger om forhold som nævnt i stk. 1, nr. 2-5, hvis forholdene efterfølgende ændrer sig . Meddelelsen skal ske senest 2 uger efter ændringen.

§ 46

Finanstilsynet kan inddrage en virksomheds tilladelse til valutavekslingsvirksomhed, hvis virksomheden

- 1) ikke gør brug af tilladelsen inden for en frist af 12 måneder, fra tilladelsen er meddelt, udtrykkeligt giver afkald på at gøre brug af tilladelsen eller ikke har udøvet valutavekslingsvirksomhed i en periode på over 6 måneder,

- 2) har opnået tilladelsen på baggrund af urigtige oplysninger, der er tillagt vægt ved meddelelsen af tilladelsen, eller på anden uredelig vis,
- 3) ikke længere opfylder betingelserne for meddelelse af tilladelse eller
- 4) ikke overholder bestemmelserne i denne lov .

Kapitel 10 a. Truster og lignende juridiske arrangementer stiftet i henhold til andre landes lovgivning

§ 46 a

Forvalteren af en trust eller en person, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement, skal indhente og opbevare oplysninger om trustens eller det lignende juridiske arrangements reelle ejere, jf. § 46 c, herunder oplysninger om de reelle ejeres rettigheder, når forvalteren eller personen, der varetager en tilsvarende stilling, er etableret eller har bopæl i Danmark.

Stk. 2.

Er forvalteren af en trust eller en person, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement, etableret eller har bopæl uden for EU, skal forvalteren eller personen, der varetager en tilsvarende stilling, indhente og opbevare oplysninger om trustens eller det lignende juridiske arrangements reelle ejere, herunder oplysninger om de reelle ejeres rettigheder, når forvalteren af trusten eller personen, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement,

- 1) indgår en forretningsforbindelse, jf. § 2, nr. 3, i trustens eller det lignende juridiske arrangements navn eller
- 2) erhverver fast ejendom i trustens eller det lignende juridiske arrangements navn.

Stk. 3.

Forvalteren af trusten eller personen, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement, skal registrere oplysningerne efter stk. 1 eller 2 i Erhvervsstyrelsens it-system, hurtigst muligt efter at forvalteren eller personen, der varetager en tilsvarende stilling, er blevet bekendt med, at en person er blevet reel ejer. Enhver ændring af de oplysninger, som er registreret om de reelle ejere, skal registreres, hurtigst muligt efter at forvalteren af trusten eller personen, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement, er blevet bekendt med ændringen.

Stk. 4.

Er forvalterne af trusten eller personerne, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement, etableret eller har bopæl i forskellige EU-medlemsstater, eller indgår en forvalter eller en person, der varetager en tilsvarende stilling, flere forretningsforbindelser i trustens eller det lignende juridiske arrangements navn i forskellige EU-medlemsstater, kan et registreringsbevis eller et ekstrakt af oplysningerne om reelt ejerskab fra et andet EU-medlemslands register træde i stedet for registrering af trustens eller det lignende juridiske arrangements reelle ejere i Erhvervsstyrelsens it-system.

Stk. 5.

Forvalteren af en trust eller personen, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement, skal mindst en gang årligt undersøge, om der er ændringer af de registrerede oplysninger om trustens eller det lignende juridiske arrangements reelle ejere.

Stk. 6.

Forvalteren af en trust eller personen, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement, skal opbevare dokumentation for de indhentede oplysninger om trustens eller det lignende juridiske arrangements reelle ejere i 5 år efter det reelle ejerskabs ophør. Forvalteren af en trust eller personen, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement, skal endvidere opbevare dokumentation for de indhentede oplysninger om forsøg på identifikation af trustens eller det lignende juridiske arrangements reelle ejere i 5 år efter gennemførelsen af identifikationsforsøget.

Stk. 7.

Forvalteren af en trust eller personen, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement, skal efter anmodning udlevere oplysninger om trustens eller det lignende juridiske arrangements reelle ejere, herunder om forvalterens eller personen, der varetager en tilsvarende stilling, forsøg på at identificere trustens eller det lignende juridiske arrangements reelle ejere, til Hvidvasksekretariatet. Forvalteren af en trust eller personen, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement, skal endvidere efter anmodning udlevere de nævnte oplysninger til andre kompetente myndigheder, når disse myndigheder vurderer, at oplysningerne er nødvendige for deres varetagelse af tilsyns- eller kontrolopgaver.

Stk. 8.

Hvidvasksekretariatet og andre kompetente myndigheder kan vederlagsfrit videregive oplysninger om reelle ejere, der er registreret, jf. stk. 3, eller er indhentet, jf. stk. 7, til andre EU-medlemsstaters kompetente myndigheder og finansielle efterretningsenheder.

Stk. 9.

Erhvervsstyrelsen fastsætter nærmere regler om oplysningernes registrering, tilgængelighed og offentliggørelse, jf. stk. 1-4 og 6, i Erhvervsstyrelsens it-system, herunder hvilke oplysninger forvalteren af en trust eller personen, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement, skal registrere i styrelsens it-system.

§ 46 b

Som reel ejer af en trust eller et lignende juridisk arrangement anses den eller de fysiske personer, der direkte eller indirekte kontrollerer trusten eller det lignende juridiske arrangement eller på anden måde har ejerskabslignende beføjelser, herunder

- 1) stiftere,
- 2) forvaltere eller personer, der varetager en tilsvarende stilling,
- 3) protektorer, hvis sådanne findes, og
- 4) særligt begunstigede personer eller, såfremt de enkeltpersoner, der nyder godt af trustens eller det lignende juridiske arrangements uddelinger, endnu ikke kendes af trusten eller det lignende juridiske arrangement, den gruppe personer, i hvis hovedinteresse trusten eller det lignende juridiske arrangement er oprettet eller fungerer.

§ 46 c

Forvalteren af en trust eller personen, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement, som skal indhente, opbevare og registrere oplysninger om reelle ejere, jf. § 46 a, skal underrette personer og virksomheder, der i medfør af denne lov skal udføre kundekendskabsprocedurer, om sin status og rettidigt give oplysninger om trustens eller det lignende juridiske arrangements ejerforhold, når forvalteren eller personen, der varetager en tilsvarende stilling, etablerer forretningsforbindelser eller udfører lejlighedsvis transaktioner på vegne af trusten eller det lignende juridiske arrangement, som overstiger størrelsesgrænserne, jf. § 10.

Stk. 2.

Modtager Erhvervsstyrelsen indberetninger om uoverensstemmelser efter § 15 a i forhold til de registrerede oplysninger om en trusts eller et lignende juridisk arrangements reelle ejere, foretager Erhvervsstyrelsen en undersøgelse af forholdet, jf. § 46 a, stk. 7, og § 46 e, stk. 1.

Stk. 3.

Erhvervsstyrelsen kan sideløbende med undersøgelsen, jf. stk. 2, offentliggøre en meddelelse om indberetningen i Erhvervsstyrelsens it-system. Forvalteren eller personen, der varetager en tilsvarende stilling, skal have mulighed for at gøre indsigelse mod indberetningen, forinden denne offentliggøres, medmindre formålet med offentliggørelsen af meddelelsen om indberetning derved forspildes.

§ 46 d

Registrering må ikke finde sted, hvis det forhold, der ønskes registreret, ikke opfylder bestemmelser i denne lov eller bestemmelser fastsat i henhold til denne lov eller trustens eller det lignende juridiske arrangements vedtægt. Registrering må heller ikke finde sted, hvis den beslutning, der lægges til grund for registreringen, ikke er blevet til i overensstemmelse med denne lov eller bestemmelser fastsat i henhold til denne lov eller trustens eller det lignende juridiske arrangements vedtægt.

Stk. 2.

En anmelder, der registrerer et forhold i Erhvervsstyrelsens it-system eller indsender anmeldelse herom til registrering i Erhvervsstyrelsens it-system, indestår for, at registreringen eller anmeldelsen er lovligt foretaget, herunder at der foreligger behørig fuldmagt, og at dokumentationen i forbindelse med registreringen eller anmeldelsen er gyldig.

Stk. 3.

Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på dokumenter m.v., som offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system, eller som indsendes til Erhvervsstyrelsen til offentliggørelse m.v. efter denne lov.

§ 46 e

Erhvervsstyrelsen kan som registreringsmyndighed forlange de oplysninger, som er nødvendige, for at der kan tages stilling til, om loven og regler fastsat i medfør af loven og trustens eller det lignende juridiske arrangements vedtægt er overholdt.

Stk. 2.

Ved anmeldelse og registrering efter regler fastsat i medfør af dette kapitel kan Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed i indtil 3 år fra registreringstidspunktet stille krav om, at der indsendes dokumentation for, at anmeldelsen eller registreringen er lovligt foretaget. Opfyldes kravene i henhold til 1. pkt. ikke, fastsætter Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed en frist for forholdets berigtigelse.

Kapitel 11. Tilsyn m.v.

Finanstilsynet

§ 47

Finanstilsynet påser, at virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-12, 18 og 22-26, og filialer, distributører og agenter her i landet af sådanne udenlandske virksomheder og personer, overholder loven, regler udstedt i medfør heraf, Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/847/EU af 20. maj 2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, og love og forordninger indeholdende regler om

finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer. Dette gælder dog ikke overholdelse af § 36.

Stk. 2.

Finanstilsynets bestyrelse indgår i tilsynet efter stk. 1 med den kompetence, som bestyrelsen er tillagt i medfør af [§ 345 i lov om finansiel virksomhed](#).

Stk. 3.

Finanstilsynet skal samarbejde med de kompetente myndigheder i EU- eller EØS-lande om at medvirke ved tilsynsaktiviteter, kontroller på stedet eller inspektioner her i landet, når det gælder virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, der er under tilsyn i et andet EU- eller EØS-land, eller en dansk virksomhed eller person omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-12 og 22-26, der er underlagt dansk tilsyn, men opererer i andre EU- eller EØS-lande .

Stk. 4.

Finanstilsynet kan fastsætte regler om midlertidige foranstaltninger over for henholdsvis agenter for betalingsinstitutter og e-pengeinstitutter, herunder distributører med hjemsted i et andet EU- eller EØS-land, der ikke overholder regler i denne lov, regler udstedt i medfør heraf, Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/847/EU af 20. maj 2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, hvor dette er relevant, og forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer.

§ 48

Virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 8, skal registreres hos Finanstilsynet for at kunne udøve de aktiviteter, der er nævnt i bilag 1.

Stk. 2.

Virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 22-26, skal ligeledes registreres hos Finanstilsynet for at kunne udøve deres aktiviteter.

Stk. 3.

Finanstilsynet skal undlade at foretage registrering efter stk. 1 og 2, hvis et medlem af virksomhedens øverste eller daglige ledelse eller personen er dømt for et strafbart forhold, der begrundes en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet, jf. [straffelovens § 78](#), stk. 2.

Stk. 4.

Finanstilsynet skal endvidere undlade at registrere en virksomhed, hvis virksomheden er dømt for et strafbart forhold, der begrundes en nærliggende fare for misbrug af registreringen, jf. [straffelovens § 78](#), stk. 2, eller en reel ejer er dømt for et strafbart forhold, der begrundes en nærliggende fare for misbrug af den pågældendes kontrollerende indflydelse.

Stk. 5.

Ved Finanstilsynets vurdering i henhold til stk. 3 og 4 finder [straffelovens § 78](#), stk. 3, tilsvarende anvendelse.

Stk. 6.

Finanstilsynet kan inddrage registreringen af en virksomhed eller en anden juridisk person foretaget efter stk. 1 og 2, hvis et medlem af virksomhedens øverste eller daglige ledelse eller personen efterfølgende omfattes af stk. 3, eller hvis virksomheden eller en reel ejer efterfølgende omfattes af stk. 4.

Stk. 7. Finanstilsynet kan inddrage registreringen af en virksomhed eller en person efter stk. 1 og 2, hvis virksomheden eller personen gør sig skyldig i grove eller gentagne overtrædelser af denne lov.

§ 49

Virksomheder og personer som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 1-12, 18 og 22-26, samt leverandører og underleverandører til disse skal give Finanstilsynet de oplysninger, der er nødvendige for tilsynets virksomhed . Oplysninger, der er af væsentlig betydning for Finanstilsynets tilsyn, skal gives af egen drift og hurtigst muligt.

Stk. 2.

Virksomheder og personer, der har afgivet oplysninger efter stk. 1 eller efter regler udstedt i medfør af stk. 7, har pligt til hurtigst muligt at berigtige oplysningerne over for Finanstilsynet, hvis virksomheden eller personen efterfølgende konstaterer følgende:

- 1) Oplysningerne har ikke været korrekte på tidspunktet for afgivelsen.
- 2) Oplysningerne er på et senere tidspunkt blevet misvisende.

Stk. 3.

Finanstilsynet kan til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse få adgang til virksomheder og personer omfattet af stk. 1 med henblik på indhentelse af oplysninger, herunder ved inspektioner.

Stk. 4.

Finanstilsynet kan til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse få adgang til en leverandør eller underleverandør med henblik på indhentelse af oplysninger om den outsourcete aktivitet. Finanstilsynets fysiske adgang til leverandørens lokaler skal indgå som et krav i den outsourcingkontrakt, som indgås mellem outsourcingvirksomheden og leverandøren. Hvis en outsourcingkontrakt ikke indeholder kravet om Finanstilsynets fysiske adgang til leverandørens virksomhed, kan Finanstilsynet kræve, at den outsourcete aktivitet fremover enten varetages af outsourcingvirksomheden selv eller outsources til en anden leverandør inden for en af Finanstilsynet nærmere fastsat frist .

Stk. 5.

Finanstilsynet kan kræve at få adgang til alle oplysninger, herunder regnskaber og regnskabsmateriale, udskrift af bøger, andre forretningspapirer og elektronisk lagrede data, som skønnes nødvendige for Finanstilsynets afgørelse af, om en person eller virksomhed er omfattet af bestemmelserne i denne lov.

Stk. 6.

Finanstilsynet kan indhente oplysninger efter stk. 1 og 5 til brug for de udenlandske myndigheder og organer, der er nævnt i § 56, stk. 3.

Stk. 7.

Finanstilsynet kan fastsætte nærmere regler om indberetning af oplysninger, der er nødvendige til brug for Finanstilsynets risikovurdering af virksomheder og personer omfattet af denne lov.

§ 50

Tilsynsmyndighederne i et EU- eller EØS-land kan efter forudgående aftale med Finanstilsynet foretage inspektion i de her i landet beliggende filialer, agenter og distributører omfattet af § 1, stk. 1, af udenlandske virksomheder med hjemsted i det pågældende land . Finanstilsynet kan deltage i inspektionen som nævnt i 1. pkt. Modsætter en virksomhed eller person som nævnt i 1. pkt. sig en kompetent udenlandsk myndigheds inspektion, kan undersøgelsen kun foretages med Finanstilsynets medvirken.

Stk. 2.

Finanstilsynet kan anmode de kompetente myndigheder i et EU- eller EØS-land om at medvirke til at påse overholdelsen af loven og de regler, der er udstedt i medfør af loven, vedrørende virksomheder og personer som omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-12 og 22-26, med hjemsted i et andet EU- eller EØS-land ved tilsynsaktioner, kontroller på stedet eller inspektioner på et andet EU- eller EØS-lands område.

§ 51

Finanstilsynet kan inden for en af Finanstilsynet fastsat frist påbyde de virksomheder og personer, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 1-12, 18 og 22-26, at foretage de nødvendige foranstaltninger i tilfælde af overtrædelse af bestemmelser i denne lov, regler udstedt i medfør heraf, Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/847/EU af 20. maj 2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, eller forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer.

§ 51 a

Finanstilsynet kan påbyde en virksomhed omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-8, 9, 10, 18 og 22-26, dog ikke disses filialer, distributører og agenter her i landet, at afsætte den person, der er udpeget i henhold til § 7, stk. 2, inden for en frist fastsat af Finanstilsynet, hvis personen efter § 7, stk. 2, 3. og 4. pkt., ikke kan bestride stillingen.

Stk. 2. Påbud meddelt efter stk. 1 kan af virksomheden og den person, som påbuddet vedrører, forlanges indbragt for domstolene af Finanstilsynet. Anmodning herom skal indgives til Finanstilsynet, senest 4 uger efter at påbuddet er meddelt den pågældende. Finanstilsynet indbringer sagen for domstolene inden 4 uger efter modtagelse af anmodning herom. Sagen anlægges i den borgerlige retsplejes former.

§ 51 b

Finanstilsynet kan påbyde en virksomhed eller person omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-8, 9, 10, 18 og 22-26, dog ikke disses filialer, distributører og agenter her i landet, at virksomheden eller personen midlertidigt ikke må optage nye kundeforhold, når der er konstateret en alvorlig overtrædelse af bestemmelser i denne lov eller regler udstedt i medfør heraf. Er overtrædelsen foregået helt eller delvis i en virksomheds udenlandske filial, kan påbuddet udstrækkes til at omfatte filialen.

Stk. 2. Et påbud efter stk. 1 ophører, når virksomheden eller personen over for Finanstilsynet dokumenterer, at overtrædelsen er ophørt.

§ 51 c

Finanstilsynet kan påbyde en valutavekslingsvirksomhed at afsætte en direktør inden for en af Finanstilsynet fastsat frist, hvis denne efter § 45, stk. 1, ikke kan bestride stillingen. Finanstilsynet kan under samme betingelser som i 1. pkt. påbyde et medlem af bestyrelsen i en valutavekslingsvirksomhed at nedlægge sit hverv inden for en af Finanstilsynet fastsat frist.

Stk. 2.

Finanstilsynet kan påbyde en valutavekslingsvirksomhed at afsætte en direktør, når der er rejst tiltale mod den pågældende i en straffesag om overtrædelse af straffeloven, den finansielle lovgivning eller anden relevant lovgivning, indtil straffesagen er afgjort, hvis domfældelse vil indebære, at direktøren ikke opfylder kravene i § 45, stk. 1, nr. 3. Finanstilsynet fastsætter en frist for efterlevelse af påbuddet. Finanstilsynet kan under samme betingelser som i 1. pkt. påbyde et medlem af bestyrelsen i en valutavekslingsvirksomhed at nedlægge sit hverv. Finanstilsynet fastsætter en frist for efterlevelse af påbuddet.

Stk. 3.

Varigheden af påbud meddelt efter stk. 1, 2. pkt., på baggrund af § 45, stk. 1, nr. 2 og 4-6, skal fremgå af påbuddet.

Stk. 4.

Påbud meddelt efter stk. 1 og 2 kan af valutavekslingsvirksomheden og den person, som påbuddet vedrører, forlanges indbragt for domstolene. Anmodning herom skal indgives til Finanstilsynet, inden 4 uger efter at påbuddet er meddelt den pågældende. Anmodningen har ikke opsættende virkning for påbuddet, men retten kan ved kendelse bestemme, at den pågældende direktør eller det pågældende bestyrelsesmedlem under sagens behandling kan opretholde sit hverv eller sin stilling. Finanstilsynet indbringer sagen for domstolene inden 4 uger efter modtagelse af anmodning herom. Sagen anlægges i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 5.

Finanstilsynet kan af egen drift eller efter ansøgning tilbagekalde påbud meddelt efter stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, 3. pkt. Afslår Finanstilsynet en ansøgning om tilbagekaldelse, kan ansøgeren forlange afslaget indbragt for domstolene. Anmodning herom skal indgives til Finanstilsynet, inden 4 uger efter at afslaget er meddelt den pågældende. Anmodning om domstolsprøvelse kan dog kun fremsættes, hvis påbuddet ikke er tidsbegrænset og der er forløbet mindst 5 år fra datoen for udstedelsen af påbuddet eller mindst 2 år, efter at Finanstilsynets afslag på tilbagekaldelse er stadfæstet ved dom.

Stk. 6.

Har valutavekslingsvirksomheden ikke afsat direktøren inden for den fastsatte frist, kan Finanstilsynet inddrage virksomhedens tilladelse, jf. § 46, stk. 1, nr. 3. Finanstilsynet kan endvidere inddrage valutavekslingsvirksomhedens tilladelse, jf. § 46, stk. 1, nr. 3, hvis et bestyrelsesmedlem ikke efterkommer et påbud meddelt i medfør af stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, 3. pkt.

Stk. 7.

Stk. 1-6 finder tilsvarende anvendelse på den eller de for virksomheden ledelsesansvarlige, når en valutavekslingsvirksomhed drives som en juridisk person uden en bestyrelse eller direktion.

§ 52

Finanstilsynet kan for virksomheder og personer som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 8 og 22-26, fastsætte nærmere regler om anmeldelse, registrering og offentliggørelse, herunder om, hvilke oplysninger der skal registreres, og hvilke forhold anmeldere eller andre kan indsende og registrere elektronisk i Finanstilsynets it-system ved at benytte digital eller tilsvarende elektronisk signatur, samt om brugen af dette system.

§ 53

Erhvervsministeren kan for virksomheder som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 1-12, 18 og 22-26, fastsætte regler om disse virksomheders pligt til at offentliggøre oplysninger om Finanstilsynets vurdering af virksomheden og om, at Finanstilsynet har mulighed for at offentliggøre oplysningerne før virksomheden.

§ 54

Har en virksomhed eller person omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-12, 18 og 22-26, videregivet oplysninger om virksomheden eller personen, og er disse kommet offentligheden til kendskab, kan Finanstilsynet påbyde virksomheden eller personen at offentliggøre berigtigende oplysninger inden for en af Finanstilsynet fastsat frist, hvis oplysningerne efter Finanstilsynets vurdering er misvisende, og hvis Finanstilsynet vurderer, at oplysningerne kan have skadevirkning for virksomhedens eller personens kunder, indskydere, øvrige kreditorer, de finansielle markeder, hvorpå aktierne i virksomheden eller værdipapirer udstedt af virksomheden handles, eller den finansielle stabilitet generelt.

Stk. 2.

Berigtiger virksomheden eller personen omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1-13, 19, og 23-27, ikke oplysningerne i overensstemmelse med Finanstilsynets påbud og inden for den af Finanstilsynet fastsatte frist, kan

Finanstilsynet offentliggøre påbuddet, der er meddelt efter stk. 1.

§ 55

Reaktioner givet efter § 47, stk. 1 og 2, § 51 eller § 51 b eller af Finanstilsynet efter delegation fra Finanstilsynets bestyrelse skal offentliggøres af Finanstilsynet på Finanstilsynets hjemmeside, jf. dog stk. 6. Beslutninger om at overgive sager til politimæssig efterforskning, jf. § 47, stk. 2, offentliggøres som resumé, jf. dog stk. 6. Offentliggørelsen skal omfatte den juridiske eller fysiske persons navn, jf. dog stk. 3.

Stk. 2.

Offentliggjorte reaktioner forbliver på Finanstilsynets hjemmeside i mindst 5 år efter offentliggørelse. Personoplysninger indeholdt i offentliggørelsen må dog kun forblive på Finanstilsynets hjemmeside i det nødvendige tidsrum.

Stk. 3.

Offentliggørelse efter stk. 1, der omfatter en fysisk persons navn, kan dog alene ske ved alvorlige, gentagne eller systematiske overtrædelser af § 10, nr. 1, 2, 4 og 5, § 11, stk. 1 og 2 og stk. 3, 1., 3. og 4. pkt., § 14, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., og stk. 3 og 5, § 17, stk. 1 og 2, § 18, § 21, stk. 1, 2. pkt., § 25, stk. 1, § 26, stk. 1 og 3, stk. 4, 1. pkt., og stk. 6, 1. pkt., og § 30.

Stk. 4.

Virksomheden skal offentliggøre de samme oplysninger som omfattet af stk. 1 på sin eventuelle hjemmeside på et sted, hvor de naturligt hører hjemme. Offentliggørelsen skal ske hurtigst muligt, og senest 3 hverdage efter at virksomheden har modtaget underretning om reaktionen, eller senest på tidspunktet for offentliggørelse påkrævet efter lov om værdipapirhandel m.v. Samtidig med offentliggørelsen skal virksomheden indsætte et link, som giver direkte adgang til reaktionen, på forsiden af virksomhedens eventuelle hjemmeside på en synlig måde, og det skal af linket og en eventuel tilknyttet tekst tydeligt fremgå, at der er tale om en reaktion fra Finanstilsynet. Kommentarer virksomheden reaktionen, skal dette ske i forlængelse af denne, og kommentarerne skal være klart adskilt fra reaktionen. Fjernelse af linket på forsiden og informationerne fra virksomhedens eventuelle hjemmeside skal finde sted efter samme principper, som virksomheden anvender for øvrige meddelelser, dog tidligst når linket og informationerne har ligget på hjemmesiden i 3 måneder, og tidligst efter førstkommande generalforsamling eller repræsentantskabsmøde. Virksomhedens pligt til at offentliggøre oplysningerne på virksomhedens hjemmeside gælder kun for juridiske personer. Indbringes reaktionen, der offentliggøres i henhold til stk. 1, 1. pkt., for Erhvervsankenævnet eller domstolene, skal dette fremgå af Finanstilsynets offentliggørelse, og det efterfølgende resultat af Erhvervsankenævnets eller domstolenes afgørelse skal ligeledes offentliggøres på Finanstilsynets hjemmeside hurtigst muligt.

Stk. 5.

Har Finanstilsynet overgivet en sag til politimæssig efterforskning, og er der afsagt fældende dom eller vedtaget bøde, skal Finanstilsynet offentliggøre dommen, bødevedtagelsen eller et resumé heraf, jf. dog stk. 6. Er dommen ikke endelig, eller er den anket eller genoptaget, skal dette fremgå af offentliggørelsen. Virksomhedens offentliggørelse skal ske på virksomhedens hjemmeside på et sted, hvor det naturligt hører hjemme, hurtigst muligt, og senest 10 hverdage efter at der er faldet dom eller vedtaget bøde, eller senest på tidspunktet for offentliggørelse påkrævet efter lov om værdipapirhandel m.v. Samtidig med offentliggørelsen skal virksomheden indsætte et link, som giver direkte adgang til dommen, bødevedtagelsen eller resumeet, på forsiden af virksomhedens hjemmeside på en synlig måde, og det skal af linket og en eventuel tilknyttet tekst tydeligt fremgå, at der er tale om en dom eller bødevedtagelse. Hvis virksomheden kommenterer dommen, bødevedtagelsen eller resumeet, skal dette ske i forlængelse heraf, og kommentarerne skal være klart adskilt fra dommen, bødevedtagelsen eller resumeet. Fjernelse af informationerne fra virksomhedens hjemmeside skal finde sted efter samme principper, som virksomheden anvender for øvrige meddelelser, dog tidligst når

linket og informationerne har ligget på hjemmesiden i 3 måneder, og tidligst efter førstkommande generalforsamling eller repræsentantskabsmøde. Virksomheden skal give meddelelse til Finanstilsynet om offentliggørelsen, herunder fremsende en kopi af dommen eller bødevedtagelsen. Finanstilsynet skal herefter offentliggøre dommen, bødevedtagelsen eller et resumé heraf på sin hjemmeside. Virksomhedens pligt til at offentliggøre oplysningerne på virksomhedens hjemmeside gælder kun for juridiske personer.

Stk. 6.

Offentliggørelse efter stk. 1 og 3-5 kan dog ikke ske, hvis det vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomheden eller efterforskningsmæssige hensyn taler imod offentliggørelse. Offentliggørelsen må ikke indeholde fortrolige oplysninger om kundeforhold eller oplysninger omfattet af bestemmelser i lov om offentlighed i forvaltningen om undtagelse af oplysninger om private forhold og drifts- eller forretningsforhold m.v. Offentliggørelsen må ikke indeholde fortrolige oplysninger, der hidrører fra et EU- eller EØS-land, medmindre de myndigheder, som har afgivet oplysningerne, har givet deres udtrykkelige tilladelse.

Stk. 7.

Er offentliggørelse undladt i henhold til stk. 6, 1. pkt., skal der ske offentliggørelse efter stk. 1 og 3-5, når de hensyn, der nødvendiggjorde undladelsen, ikke længere er gældende. Efter 2 år fra datoen for reaktionen eller beslutningen om at overgive sagen til politimæssig efterforskning skal der dog ikke ske offentliggørelse uanset 1. pkt. Der skal alene ske offentliggørelse, hvis der ikke er sket påtaleopgivelse eller tiltalefrafald efter [retsplejelovens](#) regler.

Stk. 8.

I sager, hvor Finanstilsynet har offentliggjort en beslutning om at overgive en sag til politimæssig efterforskning efter stk. 1, 2. pkt., og der træffes afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald eller afsiges frifindende dom, skal Finanstilsynet efter anmodning fra den fysiske eller juridiske person, som sagen vedrører, offentliggøre oplysninger herom. Den fysiske eller juridiske person skal indsende en kopi af afgørelsen om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald eller en kopi af dommen til Finanstilsynet samtidig med anmodning om offentliggørelse. Er påtaleopgivelsen, tiltalefrafaldet eller dommen ikke endelig, skal det fremgå af offentliggørelsen. Modtager Finanstilsynet dokumentation for, at sagen er afsluttet ved endelig påtaleopgivelse eller tiltalefrafald eller afsigelse af endelig frifindende dom, skal Finanstilsynet fjerne alle oplysninger om beslutningen om at overgive sagen til politimæssig efterforskning og eventuelle efterfølgende domme i sagen fra Finanstilsynets hjemmeside.

§ 56

Finanstilsynets ansatte er under ansvar efter [straffelovens §§ 152-152 e](#) forpligtet til at hemmeligholde fortrolige oplysninger, som de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden. Det samme gælder personer, der udfører serviceopgaver som led i tilsynets drift, og eksperter, der handler på Finanstilsynets vegne. Dette gælder også efter ansættelses- eller kontraktforholdets ophør.

Stk. 2.

Samtykke fra den, som tavshedspligten tilsigter at beskytte, berettiger ikke personer som nævnt i stk. 1 til at videregive fortrolige oplysninger.

Stk. 3.

Stk. 1 er ikke til hinder for, at fortrolige oplysninger videregives til:

- 1) Tilsynsmyndigheder i henhold til denne lov.
- 2) Medlemmer af samarbejdsforum, jf. § 74.

- 3) Andre offentlige myndigheder, herunder anklagemyndigheden og politiet, i forbindelse med efterforskning og retsforfølgning af mulige strafbare forhold omfattet af straffeloven, denne lov eller anden tilsynslovgivning.
- 4) Told- og skatteforvaltningen, når videregivelse sker til brug for told- og skatteforvaltningens undersøgelse af mulige overtrædelser af told- og skattelovgivningen.
- 5) Vedkommende minister som led i dennes overordnede tilsyn.
- 6) Administrative myndigheder og domstole, som behandler afgørelser, der er truffet af Finanstilsynet.
- 7) Folketingets Ombudsmand.
- 8) En parlamentarisk kommission nedsat af Folketinget.
- 9) Undersøgelseskommisioner nedsat ved lov eller i henhold til lov om undersøgelseskommisioner.
- 10) Statsrevisorerne og Rigsrevisionen.
- 11) Skifteretten, andre myndigheder, der medvirker ved et pengeinstituts, realkreditinstituts, fondsmæglerselskabs, investeringsforvaltningsselskabs eller forsikringsselskabs likvidation, konkursbehandling eller lignende procedurer, kurator samt personer, der er ansvarlige for den lovpligtige revision af et pengeinstituts, realkreditinstituts, fondsmæglerselskabs, investeringsforvaltningsselskabs eller forsikringsselskabs regnskaber, under forudsætning af at modtagerne af oplysningerne har behov herfor til varetagelse af deres opgaver.
- 12) Finansiell Stabilitet A/S, under forudsætning af at Finansiell Stabilitet A/S har behov herfor til varetagelse af sine opgaver.
- 13) Udvalg og grupper m.v. nedsat af erhvervsministeren, der har til formål at drøfte og koordinere indsatsen for at sikre den finansielle stabilitet.
- 14) Den færøske landsstyremand for finansanliggender som led i ansvaret for den økonomiske stabilitet på Færøerne og til brug for krisehåndtering af pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber, investeringsforvaltningsselskaber eller forsikringsselskaber på Færøerne.
- 15) Det grønlandske landsstyremedlem for erhverv og arbejdsmarked som led i ansvaret for den økonomiske stabilitet i Grønland og til brug for krisehåndtering af pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber, investeringsforvaltningsselskaber eller forsikringsselskaber i Grønland.
- 16) Færøske tilsynsmyndigheder på det finansielle område, under forudsætning af at modtagerne er underlagt en lovbestemt tavshedspligt, der mindst svarer til tavshedspligten i medfør af stk. 1, og at modtagerne har behov for oplysningerne til varetagelse af deres opgaver, jf. dog stk. 6.
- 17) Erhvervsstyrelsen i sin egenskab af tilsynsmyndighed for efterlevelse af selskabslovgivningen, når videregivelse sker med henblik på at styrke det finansielle systems stabilitet og integritet, jf. dog stk. 6, Erhvervsstyrelsen, Revisortilsynet og Revisornævnet i deres egenskab af tilsynsmyndighed for den lovpligtige revision af et pengeinstituts, realkreditinstituts, fondsmæglerselskabs, investeringsforvaltningsselskabs eller forsikringsselskabs regnskaber, jf. dog stk. 6, og Erhvervsstyrelsen, når oplysningerne vedrører en fond eller forening omfattet af §§ 207, 214, 214 a eller 222 i lov om finansiell virksomhed. Videregivelse efter 1. pkt. kan kun ske, under forudsætning af at modtageren har behov herfor til varetagelsen af sine opgaver.

18) Tilsynsmyndigheder i et EU- eller EØS-land, der har ansvaret for tilsyn med personers og virksomheders overholdelse af lovgivning om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/847/EU af 20. maj 2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, og forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer, under forudsætning af at modtagerne af oplysninger har et behov herfor til varetagelsen af deres opgaver.

19) Finansielle tilsynsmyndigheder i lande uden for EU eller EØS, der har ansvaret for tilsyn med personers og virksomheders overholdelse af lovgivning om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme.

20) Den Europæiske Centralbank, når den handler i medfør af Rådets forordning 1024/2013/EU af 15. oktober 2013 om overdragelse af specifikke opgaver til Den Europæiske Centralbank i forbindelse med politikker vedrørende tilsyn med kreditinstitutter.

21) Den Europæiske Banktilsynsmyndighed, Det Europæiske Råd for Systemiske Risici, Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger og Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed og organer etableret af disse, når modtagerne af oplysningerne har behov herfor til varetagelsen af deres opgaver.

Stk. 4.

Videregivelse i henhold til stk. 3, nr. 19, kan alene ske på baggrund af en international samarbejdsaftale, og under forudsætning af at modtagerne mindst er underlagt en lovbestemt tavshedspligt, der svarer til tavshedspligten i medfør af stk. 1, og har et væsentligt behov for oplysningerne til varetagelse af deres opgaver.

Stk. 5.

Alle, der i henhold til stk. 3, nr. 1-17, modtager fortrolige oplysninger fra Finanstilsynet, er med hensyn til disse oplysninger undergivet tavshedspligten som nævnt i stk. 1.

Stk. 6.

Videregivelse i henhold til stk. 3, nr. 1, 2, 8, 9, 11, 16, 18 og 19, af fortrolige oplysninger, der hidrører fra et EU- eller EØS-land eller finansielle tilsynsmyndigheder i lande uden for EU eller EØS, kan endvidere alene ske, såfremt de myndigheder, som har afgivet oplysningerne, har givet deres udtrykkelige tilladelse, og må udelukkende benyttes til det formål, som tilladelsen vedrører.

Stk. 7.

Fortrolige oplysninger, som Finanstilsynet modtager, må kun anvendes i forbindelse med tilsynshvervet til at pålægge sanktioner, eller hvis tilsynsmyndighedens afgørelse påklages til højere administrativ myndighed eller indbringes for domstolene.

§ 56 a

Finanstilsynets ansatte må ikke videregive oplysninger om en person, når vedkommende har indberettet en virksomhed eller en person til Finanstilsynet for overtrædelse eller potentiel overtrædelse af denne lov, regler udstedt i medfør heraf eller bestemmelser indeholdt i forordninger nævnt i § 47, stk. 1, for de områder af loven, som Finanstilsynet fører tilsyn med, jf. dog stk. 2.

Stk. 2.

Bestemmelsen i stk. 1 er ikke til hinder for, at personoplysninger videregives i medfør af § 56, stk. 3.

Stk. 3.

Alle, der i henhold til stk. 2 modtager personoplysninger, jf. dog § 56, stk. 5, er med hensyn til disse oplysninger undergivet den i stk. 1 omhandlede tavshedspligt.

Erhvervsstyrelsen

§ 57

Erhvervsstyrelsen påser, at virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 14-17 og 21, og filialer, distributører og agenter her i landet af sådanne udenlandske virksomheder og personer overholder denne lov, regler udstedt i medfør heraf samt love og forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer. Dette gælder dog ikke overholdelse af § 36.

Stk. 2.

Medlemmer af ledelsen og reelle ejere af virksomheder samt personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 16, må ikke være dømt for et strafbart forhold, der begrundes en nærliggende fare for misbrug af den pågældendes stilling eller kontrollerende indflydelse.

Stk. 3.

Erhvervsstyrelsen kan benytte fremmed bistand ved tilsyn efter stk. 1.

Stk. 4.

Erhvervsstyrelsen skal samarbejde med de kompetente myndigheder i EU- eller EØS-lande om at medvirke ved tilsynsaktiviteter, kontroller på stedet eller inspektioner her i landet, når virksomheder og personer, der udøver den type virksomhed, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 14-17 og 21, der er under tilsyn i et andet EU- eller EØS-land, udøver disse aktiviteter her i landet, eller når virksomheder og personer, som er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 14-17 og 21, der er underlagt dansk tilsyn, men opererer i andre EU- eller EØS-lande.

Stk. 5.

Tilsynsmyndighederne i et andet EU- eller EØS-land kan efter forudgående aftale med Erhvervsstyrelsen foretage inspektion hos de her i landet beliggende virksomheder og personer, der udøver den type virksomhed, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 14-17 og 21, med hjemsted i det pågældende land. Erhvervsstyrelsen kan deltage i inspektionen som nævnt i 1. pkt. Modsætter en virksomhed eller person som nævnt i 1. pkt. sig en kompetent udenlandsk myndigheds inspektion, kan undersøgelsen kun foretages med Erhvervsstyrelsens medvirken.

Stk. 6.

Erhvervsstyrelsen kan anmode de kompetente myndigheder i et EU- eller EØS-land om at medvirke til at påse overholdelsen af loven og de regler, der er udstedt i medfør af loven, vedrørende virksomheder og personer, der udøver den type virksomhed, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 14-17 og 21, med hjemsted i et andet EU- eller EØS-land ved tilsynsaktioner, kontroller på stedet eller inspektioner på et andet EU- eller EØS-lands område.

§ 58

Virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 17, skal registreres hos Erhvervsstyrelsen for at kunne udøve denne virksomhed.

Stk. 2.

Erhvervsstyrelsen skal undlade at foretage registrering efter stk. 1, hvis et medlem af en virksomheds øverste eller daglige ledelse eller personen er dømt for et strafbart forhold, der begrundes en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet, jf. [straffelovens § 78](#), stk. 2, eller har indgivet begæring om rekonstruktionsbehandling, konkurs eller gældssanering eller er under rekonstruktionsbehandling, konkursbehandling eller gældssanering.

Stk. 3.

Erhvervsstyrelsen skal endvidere undlade at registrere en virksomhed, hvis

- 1) virksomheden er dømt for et strafbart forhold, der begrundet en nærliggende fare for misbrug af registreringen, jf. [straffelovens § 78](#), stk. 2,
- 2) virksomheden har indgivet begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs eller er under rekonstruktionsbehandling eller konkursbehandling eller
- 3) en reel ejer er dømt for et strafbart forhold, der begrundet en nærliggende fare for misbrug af den pågældendes kontrollerende indflydelse.

Stk. 4.

Ved Erhvervsstyrelsens vurdering i henhold til stk. 2, nr. 1, og stk. 3, nr. 1, finder [straffelovens § 78](#), stk. 3, tilsvarende anvendelse.

Stk. 5.

Erhvervsstyrelsen kan inddrage registreringen af en virksomhed eller en person efter stk. 1, hvis nye medlemmer af en virksomheds øverste eller daglige ledelse eller nye reelle ejere ikke giver Erhvervsstyrelsen de oplysninger, der er nødvendige, for at Erhvervsstyrelsen kan vurdere, om disse er omfattet af stk. 2 eller 3.

Stk. 6.

Erhvervsstyrelsen kan inddrage registreringen af en virksomhed eller person efter stk. 1, hvis et medlem af virksomhedens øverste eller daglige ledelse eller personen efterfølgende omfattes af stk. 2, hvis virksomheden efterfølgende omfattes af stk. 3, nr. 1 og 2, hvis en reel ejer efterfølgende omfattes af stk. 3, nr. 3, eller hvis virksomheden eller personen ikke er eller ophører med at være omfattet af § 1, stk. 1, nr. 18.

Stk. 7.

Virksomheder og personer, et medlem af en virksomheds øverste eller daglige ledelse samt en reel ejer af en virksomhed skal meddele Erhvervsstyrelsen oplysninger om efterfølgende ændringer af forhold som nævnt i stk. 2 og 3 senest 2 uger efter ændringen.

Stk. 8.

Erhvervsstyrelsen kan inddrage registreringen af en virksomhed eller en person efter stk. 1, hvis virksomheden eller personen gør sig skyldig i grove eller gentagne overtrædelser af denne lov.

§ 59

Virksomheder og personer som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 14-17 og 21, skal give Erhvervsstyrelsen de oplysninger, der er nødvendige for styrelsens virksomhed.

Stk. 2.

Erhvervsstyrelsen kan, hvis formålet tilsiger det, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse få adgang til virksomheder og personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 14-17 og 21, med henblik på indhentelse af oplysninger, herunder ved kontrolbesøg.

§ 60

Erhvervsstyrelsen kan inden for en af Erhvervsstyrelsen fastsat frist påbyde de virksomheder og personer, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 14-17 og 21, at foretage de nødvendige foranstaltninger i tilfælde af overtrædelse af bestemmelser i denne lov, de regler, der er fastsat i medfør heraf, eller Europa-Parlamentets og Rådets

forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer .

§ 61

Erhvervsstyrelsen kan for virksomheder og personer som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 17, fastsætte nærmere regler om anmeldelse, registrering og offentliggørelse, herunder om, hvilke oplysninger der skal registreres, og hvilke forhold anmeldere eller andre kan indsende og registrere elektronisk i styrelsens it-system ved at benytte digital eller tilsvarende elektronisk signatur, og om brugen af dette system.

§ 62

Reaktioner givet efter §§ 57 og 60 skal offentliggøres af Erhvervsstyrelsen på Erhvervsstyrelsens hjemmeside , jf. dog stk. 6. Beslutninger om at overgive sager til politimæssig efterforskning offentliggøres som resumé, jf. dog stk. 6. Offentliggørelsen skal omfatte den juridiske eller fysiske persons navn, jf. dog stk. 3.

Stk. 2.

Offentliggjorte reaktioner forbliver på Erhvervsstyrelsens hjemmeside i 5 år efter offentliggørelse.

Personoplysninger indeholdt i offentliggørelsen må dog kun forblive på Erhvervsstyrelsens hjemmeside i det nødvendige tidsrum.

Stk. 3.

Offentliggørelse efter stk. 1, der omfatter en fysisk persons navn, kan dog alene ske ved personens alvorlige, gentagne eller systematiske overtrædelser af § 10, nr. 1, 2, 4 og 5, § 11, stk. 1 og 2 og stk. 3, 1., 3. og 4. pkt., § 14, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., stk. 3 og 5, § 17, stk. 1 og 2, § 18, § 21, stk. 1, 2. pkt., § 25, stk. 1, § 26, stk. 1 og 3, stk. 4, 1. pkt., og stk. 6, 1. pkt., og § 30.

Stk. 4.

Indbringes reaktionen, der offentliggøres i henhold til stk. 1, 1. pkt., for Erhvervsankenævnet eller domstolene, skal dette fremgå af Erhvervsstyrelsens offentliggørelse, og det efterfølgende resultat af Erhvervsankenævnets eller domstolenes afgørelse skal ligeledes offentliggøres på Erhvervsstyrelsens hjemmeside hurtigst muligt.

Stk. 5.

Har Erhvervsstyrelsen overgivet en sag til politimæssig efterforskning, og er der afsagt fældende dom eller vedtaget bøde, skal Erhvervsstyrelsen offentliggøre dommen, bødevedtagelsen eller et resumé heraf, jf. dog stk. 6. Er dommen ikke endelig, eller er den anket eller genoptaget, skal dette fremgå af offentliggørelsen.

Stk. 6.

Offentliggørelse efter stk. 1-5 kan dog ikke ske, hvis det vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomheden eller efterforskningsmæssige hensyn taler imod offentliggørelse. Offentliggørelsen må ikke indeholde fortrolige oplysninger om kundeforhold eller oplysninger omfattet af bestemmelser i lov om offentlighed i forvaltningen om undtagelse af oplysninger om private forhold og drifts- eller forretningsforhold m.v. Offentliggørelsen må ikke indeholde fortrolige oplysninger, der hidrører fra et EU- eller EØS-land, medmindre de myndigheder, som har afgivet oplysningerne, har givet deres udtrykkelige tilladelse.

Stk. 7.

Er offentliggørelse undladt i henhold til stk. 6, 1. pkt., skal der ske offentliggørelse efter stk. 1-5, når de hensyn, der nødvendiggjorde undladelsen, ikke længere er gældende. Efter 2 år fra datoen for reaktionen eller beslutningen om at overgive sagen til politimæssig efterforskning skal der dog ikke ske offentliggørelse

uanset 1. pkt. Der skal alene ske offentliggørelse, hvis der ikke er sket påtaleopgivelse eller tiltalefrafald efter [retsplejelovens](#) regler.

Stk. 8.

I sager, hvor Erhvervsstyrelsen har offentliggjort en beslutning om at overgive en sag til politimæssig efterforskning efter stk. 1, 2. pkt., og der træffes afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald eller afsiges frifindende dom, skal Erhvervsstyrelsen efter anmodning fra den fysiske eller juridiske person, som sagen vedrører, offentliggøre oplysninger herom. Den fysiske eller juridiske person skal indsende en kopi af afgørelsen om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald eller en kopi af dommen til Erhvervsstyrelsen samtidig med anmodning om offentliggørelse. Er påtaleopgivelsen, tiltalefrafaldet eller dommen ikke endelig, skal det fremgå af offentliggørelsen. Modtager Erhvervsstyrelsen dokumentation for, at sagen er afsluttet ved endelig påtaleopgivelse eller tiltalefrafald eller afsigelse af endelig frifindende dom, skal Erhvervsstyrelsen fjerne alle oplysninger om beslutningen om at overgive sagen til politimæssig efterforskning og eventuelle efterfølgende domme i sagen fra Erhvervsstyrelsens hjemmeside.

Stk. 9.

Erhvervsstyrelsen skal efter anmodning fra en fysisk eller juridisk person, som er frifundet, offentliggøre resultatet af anken eller genoptagelsen. Den fysiske eller juridiske person skal samtidig med anmodningen om offentliggørelse indsende kopi af dommen i ankesagen eller den genoptagede sag. Er resultatet af anken eller den genoptagede sag et andet end resultatet af dommen offentliggjort i medfør af stk. 5, 1. pkt., kan Erhvervsstyrelsen beslutte at fjerne dommen fra Erhvervsstyrelsens hjemmeside.

§ 63

Erhvervsstyrelsens ansatte er under ansvar efter [straffelovens §§ 152-152 e](#) forpligtet til at hemmeligholde fortrolige oplysninger, som de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden. Det samme gælder personer, der udfører serviceopgaver som led i tilsynets drift, og eksperter, der handler på Erhvervsstyrelsens vegne. Dette gælder også efter ansættelses- eller kontraktforholdets ophør.

Stk. 2.

Samtykke fra den, som tavshedspligten tilsigter at beskytte, berettiger ikke personer som nævnt i stk. 1 til at videregive fortrolige oplysninger.

Stk. 3.

Stk. 1 er ikke til hinder for, at fortrolige oplysninger videregives til:

- 1) Tilsynsmyndigheder i henhold til denne lov.
- 2) Medlemmer af samarbejdsforum, jf. § 74.
- 3) Andre offentlige myndigheder, herunder anklagemyndigheden og politiet, i forbindelse med efterforskning og retsforfølgning af mulige strafbare forhold omfattet af [straffeloven](#), denne lov eller anden tilsynslovgivning.
- 4) Told- og skatteforvaltningen, når videregivelse sker til brug for told- og skatteforvaltningens undersøgelse af mulige overtrædelser af told- og skattelovgivningen.
- 5) Vedkommende minister som led i dennes overordnede tilsyn.
- 6) Administrative myndigheder og domstole, som behandler afgørelser, der er truffet af Erhvervsstyrelsen.
- 7) Folketingets Ombudsmand.

8) En parlamentarisk kommission nedsat af Folketinget.

9) Undersøgelseskommissioner nedsat ved lov eller i henhold til lov om undersøgelseskommissioner.

10) Statsrevisorerne og Rigsrevisionen.

11) Skifteretten, andre myndigheder eller personer, der medvirker ved en af denne lov omfattet virksomheds likvidation, konkursbehandling eller lignende procedurer, under forudsætning af at modtagerne af oplysninger har behov herfor til varetagelse af deres opgaver.

12) Udvalg og grupper m.v. nedsat af erhvervsministeren, der har til formål at drøfte og koordinere indsatsen til forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme.

13) Færøske og grønlandske tilsynsmyndigheder på området for forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, under forudsætning af at modtagerne er underlagt en lovbestemt tavshedspligt, der mindst svarer til tavshedspligten i medfør af stk. 1, og at modtagerne har behov for oplysningerne til varetagelse af deres opgaver.

14) Tilsynsmyndigheder i et EU- eller EØS-land, der har ansvaret for tilsyn med personers og virksomheders overholdelse af lovgivning om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, under forudsætning af at modtagerne af oplysningerne har et behov herfor til varetagelsen af deres opgaver.

15) Tilsynsmyndigheder i lande uden for EU eller EØS, der har ansvaret for tilsyn med personers og virksomheders overholdelse af lovgivning om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme.

Stk. 4.

Videregivelse i henhold til stk. 3, nr. 15, kan alene ske på baggrund af en international samarbejdsaftale, og under forudsætning af at modtagerne mindst er underlagt en lovbestemt tavshedspligt, der svarer til tavshedspligten i medfør af stk. 1, og har et behov for oplysningerne til varetagelse af deres opgaver.

Stk. 5.

Alle, der i henhold til stk. 3, nr. 1-13, modtager fortrolige oplysninger fra Erhvervsstyrelsen, er med hensyn til disse oplysninger undergivet den i stk. 1 omhandlede tavshedspligt .

Stk. 6.

Videregivelse i henhold til stk. 3, nr. 1, 2, 8, 9, 11 og 13-15, af fortrolige oplysninger, der hidrører fra et EU- eller EØS-land eller tilsynsmyndigheder i lande uden for EU eller EØS, kan endvidere alene ske, såfremt de myndigheder, som har afgivet oplysningerne, har givet deres udtrykkelige tilladelse, og må udelukkende benyttes til det formål, som tilladelsen vedrører .

Stk. 7.

Fortrolige oplysninger, som Erhvervsstyrelsen modtager, må kun anvendes i forbindelse med tilsynshvervet til at pålægge sanktioner, eller hvis tilsynsmyndighedens afgørelse påklages til højere administrativ myndighed eller indbringes for domstolene.

§ 63 a

Erhvervsstyrelsens ansatte må ikke videregive oplysninger om en person, når vedkommende har indberettet en virksomhed eller en person til Erhvervsstyrelsen for overtrædelse eller potentiel overtrædelse af denne lov,

regler udstedt i medfør heraf eller bestemmelser indeholdt i forordninger nævnt i § 57, stk. 1, for de områder af loven, som Erhvervsstyrelsen fører tilsyn med, jf. dog stk. 2.

Stk. 2.

Bestemmelsen i stk. 1 er ikke til hinder for, at personoplysninger videregives i medfør af § 63, stk. 3 .

Stk. 3.

Alle, der i henhold til stk. 2 modtager personoplysninger, jf. dog § 63, stk. 5, er med hensyn til disse oplysninger undergivet den i stk. 1 omhandlede tavshedspligt.

Advokatrådet

§ 64

Advokatrådet påser, at advokater omfattet af § 1, stk. 1, nr. 13, og advokater, der er etableret i en anden EU-medlemsstat, i et EØS-land eller i Schweiz, og som udøver advokatvirksomhed her i landet, overholder loven og de regler, der er udstedt i medfør heraf, samt love og forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer. Dette gælder dog ikke overholdelse af § 36.

Stk. 2.

Advokatrådet kan inden for en af Advokatrådet fastsat frist påbyde advokater som nævnt i stk. 1 at foretage de nødvendige foranstaltninger i tilfælde af overtrædelse af bestemmelser i denne lov, de regler, der er fastsat i medfør heraf, eller Europa-Parlamentets og Rådets forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer.

Stk. 3.

Advokatrådet skal samarbejde med de kompetente myndigheder i EU- eller EØS-lande om at medvirke ved tilsynsaktiviteter, kontroller på stedet eller inspektioner her i landet, når virksomheder og personer, der udøver den type virksomhed, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 13, der er under tilsyn i et andet EU- eller EØS-land, udøver advokatvirksomhed her i landet, eller en dansk virksomhed eller person omfattet af § 1, stk. 1, nr. 13, der er underlagt dansk tilsyn, men opererer i andre EU- eller EØS-lande.

Stk. 4.

Tilsynsmyndighederne i et andet EU- eller EØS-land kan efter forudgående aftale med Advokatrådet foretage inspektion hos de her i landet beliggende virksomheder og personer, der udøver den type virksomhed, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 13, med hjemsted i det pågældende land. Advokatrådet kan deltage i inspektionen som nævnt i 1. pkt. Modsætter en virksomhed eller person som nævnt i 1. pkt. sig en kompetent udenlandsk myndigheds inspektion, kan undersøgelsen kun foretages med Advokatrådets medvirken.

Stk. 5.

Advokatrådet kan anmode de kompetente myndigheder i et EU- eller EØS-land om at medvirke til at påse overholdelsen af loven og de regler, der er udstedt i medfør af loven, vedrørende virksomheder og personer, der udøver den type virksomhed, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 13, med hjemsted i et andet EU- eller EØS-land ved tilsynsaktioner, kontroller på stedet eller inspektioner på et andet EU- eller EØS-lands område.

§ 64 a

Advokatrådets reaktioner i forbindelse med tilsyn efter § 64, herunder beslutninger om at overdrage en sag til politimæssig efterforskning, skal offentliggøres af Advokatrådet på Advokatsamfundets hjemmeside, jf. dog stk. 5. Offentliggørelsen skal omfatte den juridiske eller fysiske persons navn, jf. dog stk. 3.

Stk. 2.

Offentliggjorte reaktioner forbliver på Advokatsamfundets hjemmeside i 5 år efter offentliggørelsen. Personoplysninger indeholdt i offentliggørelsen må dog kun forblive på Advokatrådets hjemmeside i det nødvendige tidsrum.

Stk. 3.

Offentliggørelse efter stk. 1, der omfatter en fysisk persons navn, kan dog alene ske ved personens alvorlige, gentagne eller systematiske overtrædelser af § 10, nr. 1, 2, 4 og 5, § 11, stk. 1 og 2 og stk. 3, 1., 3. og 4. pkt., § 14, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., og stk. 3 og 5, § 17, stk. 1 og 2, § 18, § 21, stk. 1, 2. pkt., § 25, stk. 1, § 26, stk. 1 og 3, stk. 4, 1. pkt., og stk. 6, 1. pkt., og § 30.

Stk. 4.

Har Advokatrådet overgivet en sag til politimæssig efterforskning, og er der afsagt fældende dom eller vedtaget bøde, skal Advokatrådet offentliggøre dommen, bødevedtagelsen eller et resumé heraf, jf. dog stk. 5. Er dommen ikke endelig, skal dette fremgå af offentliggørelsen. Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5.

Offentliggørelse efter stk. 1-4 kan dog ikke ske, hvis det vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomheden eller efterforskningsmæssige hensyn taler imod offentliggørelse. Oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold og tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold el.lign., for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningerne angår, offentliggøres ikke. Offentliggørelsen må ikke indeholde fortrolige oplysninger, der hidrører fra en myndighed fra et EU- eller EØS-land, medmindre de myndigheder, som har afgivet oplysningerne, har givet deres udtrykkelige tilladelse.

Stk. 6.

Er offentliggørelse undladt i henhold til stk. 5, 1. pkt., skal der ske offentliggørelse efter stk. 1-4, når de hensyn, der nødvendiggjorde undladelsen, ikke længere er gældende. Efter 2 år fra datoen for reaktionen eller beslutningen om at overgive sagen til politimæssig efterforskning skal der dog ikke ske offentliggørelse uanset 1. pkt. Der skal alene ske offentliggørelse, hvis der ikke er sket påtaleopgivelse eller tiltalefrafald efter retsplejelovens regler.

Stk. 7.

I sager, hvor Advokatrådet har offentliggjort en beslutning om at overgive en sag til politimæssig efterforskning efter stk. 1 og der træffes afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald eller afsiges frifindelse i Advokatnævnet eller afsiges frifindende dom, skal Advokatrådet efter anmodning fra den fysiske eller juridiske person, som sagen vedrører, offentliggøre oplysninger herom. Den fysiske eller juridiske person skal indsende en kopi af afgørelsen om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald eller en kopi af frifindende afgørelse eller dom til Advokatrådet samtidig med anmodning om offentliggørelse. Er påtaleopgivelsen, tiltalefrafaldet, afgørelsen eller dommen ikke endelig, skal det fremgå af offentliggørelsen. Modtager Advokatrådet dokumentation for, at sagen er afsluttet ved endelig påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller afsigelse af endelig frifindende afgørelse eller dom, skal Advokatrådet fjerne alle oplysninger om beslutningen om at overgive sagen til politimæssig efterforskning og eventuelle efterfølgende domme i sagen fra Advokatrådets hjemmeside.

Stk. 8.

Advokatrådet skal efter anmodning fra en fysisk eller juridisk person, som er frifundet, offentliggøre resultatet af anken eller genoptagelsen. Den fysiske eller juridiske person skal samtidig med anmodningen om offentliggørelse indsende kopi af dommen i ankesagen eller den genoptagede sag. Er resultatet af anken eller den genoptagede sag et andet end resultatet af dommen offentliggjort i medfør af stk. 4, 1. pkt., kan Advokatrådet beslutte at fjerne dommen fra Advokatrådets hjemmeside.

Stk. 9.

Advokatnævnets kendelser for overtrædelse af denne lov og de regler, der er udstedt i medfør heraf, og Europa-Parlamentets og Rådets forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer skal offentliggøres af Advokatrådet på Advokatsamfundets hjemmeside, når fristen for at indbringe kendelsen for retten er udløbet. Dette gælder dog ikke overholdelse af § 36. Kendelser, som indbringes for retten, offentliggøres, når der er afsagt endelig dom. Bestemmelserne i stk. 2-8 finder tilsvarende anvendelse.

Spillemyndigheden

§ 65

Spillemyndigheden påser, at udbydere af spil omfattet af § 1, stk. 1, nr. 19, og filialer, distributører og agenter her i landet af sådanne udenlandske virksomheder og personer overholder loven, de regler, der er udstedt i medfør heraf, og love og forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer. Dette gælder dog ikke overholdelse af § 36.

Stk. 2.

Udbydere af spil skal give spillemyndigheden de oplysninger, der er nødvendige for myndighedens virksomhed.

Stk. 3.

Spillemyndigheden kan til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse få adgang til udbydere af spil med henblik på at indhente oplysninger, herunder ved inspektioner.

Stk. 4.

Udbydere af spil, hvor spilsystemet ikke er placeret her i landet, skal give spillemyndigheden adgang til spilsystemet ved hjælp af fjernadgang el.lign.

Stk. 5.

Spillemyndigheden skal samarbejde med de kompetente tilsynsmyndigheder i et andet EU- eller EØS-land, når udbydere af spil, der er under tilsyn i et andet EU- eller EØS-land, udbyder spil her i landet, eller når udbydere af spil omfattet af § 1, stk. 1, nr. 19, udbyder spil i andre EU- eller EØS-lande.

Stk. 6.

Tilsynsmyndigheder i et andet EU- eller EØS-land kan efter forudgående aftale med spillemyndigheden foretage tilsynsbesøg i de her i landet beliggende butikker, hvor der udbydes spil for spiludbydere, som er etableret i det pågældende land. Spillemyndigheden kan deltage i tilsynsbesøget som nævnt i 1. pkt. Modsætter en butik som nævnt i 1. pkt. sig en kompetent udenlandsk myndigheds tilsyn, kan undersøgelsen kun foretages med spillemyndighedens medvirken.

§ 66

Spillemyndigheden kan inden for en af spillemyndigheden fastsat frist påbyde udbydere af spil omfattet af § 1, stk. 1, nr. 19, at foretage de nødvendige foranstaltninger i tilfælde af overtrædelse af bestemmelser i denne lov, regler udstedt i medfør heraf, eller Europa-Parlamentets og Rådets forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer.

§ 67

Skatteministeren kan for udbydere af spil fastsætte nærmere regler om anmeldelse og offentliggørelse, herunder om, hvilke oplysninger der skal anmeldes, og hvilke forhold anmeldere eller andre kan indsende og

registrere elektronisk i spillemyndighedens it-system ved at benytte digital eller tilsvarende elektronisk signatur, og om brugen af dette system.

§ 68

Reaktioner givet efter § 65, stk. 1, og § 66 skal offentliggøres af spillemyndigheden på spillemyndighedens hjemmeside, jf. dog stk. 6. Beslutninger om at overgive sager til politimæssig efterforskning offentliggøres som resumé, jf. dog stk. 6. Offentliggørelsen skal omfatte den juridiske eller fysiske persons navn, jf. dog stk. 3.

Stk. 2.

Offentliggjorte reaktioner forbliver på Spillemyndighedens hjemmeside i 5 år efter offentliggørelse.

Personoplysninger indeholdt i offentliggørelsen må dog kun forblive på Spillemyndighedens hjemmeside i det nødvendige tidsrum i overensstemmelse med de gældende databeskyttelsesregler.

Stk. 3.

Offentliggørelse efter stk. 1, der omfatter en fysisk persons navn, kan dog alene ske ved personens alvorlige, gentagne eller systematiske overtrædelser af § 10, nr. 1, 3, 4 og 5, § 11, stk. 1 og 2 og stk. 3, 1., 3. og 4. pkt., § 14, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., stk. 4, 2. pkt., og stk. 5, § 17, stk. 1 og 2, § 18, § 21, stk. 1, 2. pkt., § 25, stk. 1, § 26, stk. 1 og 3, stk. 4, 1. pkt., og stk. 6, 1. pkt., og § 30.

Stk. 4.

Indbringes reaktionen, der offentliggøres i henhold til stk. 1, 1. pkt., for Landsskatteretten eller domstolene, skal dette fremgå af spillemyndighedens offentliggørelse, og det efterfølgende resultat af Landsskatterettens eller domstolenes afgørelse skal ligeledes offentliggøres på spillemyndighedens hjemmeside hurtigst muligt.

Stk. 5.

Har spillemyndigheden overgivet en sag til politimæssig efterforskning, og er der afsagt fældende dom eller vedtaget bøde, skal spillemyndigheden offentliggøre dommen, bødevedtagelsen eller et resumé heraf, jf. dog stk. 6. Er dommen ikke endelig, eller er den anket eller genoptaget, skal dette fremgå af offentliggørelsen.

Stk. 6.

Offentliggørelse efter stk. 1 og 3-5 kan dog ikke ske, hvis det vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomheden, eller efterforskningsmæssige hensyn taler imod offentliggørelse. Offentliggørelsen må ikke indeholde fortrolige oplysninger om kundeforhold eller oplysninger omfattet af bestemmelser i lov om offentlighed i forvaltningen om undtagelse af oplysninger om private forhold og drifts- eller forretningsforhold m.v. Offentliggørelsen må ikke indeholde fortrolige oplysninger, der hidrører fra et EU- eller EØS-land, medmindre de myndigheder, som har afgivet oplysningerne, har givet deres udtrykkelige tilladelse.

Stk. 7.

Er offentliggørelse undladt i henhold til stk. 6, 1. pkt., skal der ske offentliggørelse efter stk. 1 og 3-5, når de hensyn, der nødvendiggjorde undladelsen, ikke længere er gældende. Efter 2 år fra datoen for reaktionen eller beslutningen om at overgive sagen til politimæssig efterforskning skal der dog ikke ske offentliggørelse uanset 1. pkt. Der skal alene ske offentliggørelse, hvis der ikke er sket påtaleopgivelse eller tiltalefrafald efter retsplejelovens regler.

Stk. 8.

I sager, hvor spillemyndigheden har offentliggjort en beslutning om at overgive en sag til politimæssig efterforskning efter stk. 1, 2. pkt., og der træffes afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald eller afsiges frifindende dom, skal spillemyndigheden efter anmodning fra den fysiske eller juridiske person, som sagen vedrører, offentliggøre oplysninger herom. Den fysiske eller juridiske person skal indsende en kopi af afgørelsen om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald eller en kopi af dommen til spillemyndigheden samtidig med

anmodning om offentliggørelse. Er påtaleopgivelsen, tiltalefrafaldet eller dommen ikke endelig, skal det fremgå af offentliggørelsen. Modtager spillemyndigheden dokumentation for, at sagen er afsluttet ved endelig påtaleopgivelse eller tiltalefrafald eller afsigelse af endelig frifindende dom, skal spillemyndigheden fjerne alle oplysninger om beslutningen om at overgive sagen til politimæssig efterforskning og eventuelle efterfølgende domme i sagen fra spillemyndighedens hjemmeside.

§ 69

Spillemyndighedens ansatte er under ansvar efter [straffelovens §§ 152-152 e](#) forpligtet til at hemmeligholde fortrolige oplysninger, som de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden. Det samme gælder personer, der udfører serviceopgaver som led i myndighedens drift, og eksperter, der handler på myndighedens vegne. Dette gælder også efter ansættelses- eller kontraktforholdets ophør.

Stk. 2.

Samtykke fra den, som tavshedspligten tilsigter at beskytte, berettiger ikke personer som nævnt i stk. 1 til at videregive fortrolige oplysninger.

Stk. 3.

Stk. 1 er ikke til hinder for, at fortrolige oplysninger videregives til:

- 1) Tilsynsmyndigheder i henhold til denne lov.
- 2) Medlemmer af samarbejdsforum, jf. § 74.
- 3) Andre offentlige myndigheder, herunder anklagemyndigheden og politiet, i forbindelse med efterforskning og retsforfølgning af mulige strafbare forhold omfattet af [straffeloven](#), denne lov eller anden tilsynslovgivning.
- 4) Vedkommende minister som led i dennes overordnede tilsyn.
- 5) Administrative myndigheder og domstole, som behandler afgørelser, der er truffet af spillemyndigheden.
- 6) Folketingets Ombudsmand.
- 7) En parlamentarisk kommission nedsat af Folketinget.
- 8) Undersøgelseskommisioner nedsat ved lov eller i henhold til lov om undersøgelseskommisioner.
- 9) Statsrevisorerne og Rigsrevisionen.
- 10) Skifteretten, andre myndigheder, der medvirker ved udbyderen af spils likvidation, konkursbehandling eller lignede procedurer, kurator og personer, der er ansvarlige for den lovpligtige revision af en udbyder af spil, under forudsætning af at modtagerne af oplysningerne har behov herfor til varetagelse af deres opgaver.
- 11) Udvalg og grupper m.v. nedsat af erhvervsministeren eller skatteministeren.
- 12) Tilsynsmyndigheder i andre lande inden for EU eller EØS, der har ansvaret for tilsyn med udbydere af spils overholdelse af lovgivning om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme og forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer, under forudsætning af at modtagerne af oplysninger har et væsentligt behov herfor til varetagelsen af deres opgaver.

13) Tilsynsmyndigheder i lande uden for EU eller EØS, der har ansvaret for tilsyn med udbydere af spils overholdelse af lovgivning om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme.

Stk. 4.

Videregivelse i henhold til stk. 3, nr. 13, kan alene ske på baggrund af en international samarbejdsaftale, og under forudsætning af at modtagerne mindst er underlagt en lovbestemt tavshedspligt, der svarer til tavshedspligten i medfør af stk. 1, og har et væsentligt behov for oplysningerne til varetagelse af deres opgaver.

Stk. 5.

Alle, der i henhold til stk. 3, nr. 1-11, modtager fortrolige oplysninger fra spillemyndigheden, er med hensyn til disse oplysninger undergivet den i stk. 1 omhandlede tavshedspligt.

Stk. 6.

Videregivelse i henhold til stk. 3, nr. 1, 2, 7, 8, 10, 12 og 13, af fortrolige oplysninger, der hidrører fra et EU- eller EØS-land eller finansielle tilsynsmyndigheder i lande uden for EU eller EØS, kan endvidere alene ske, såfremt de myndigheder, som har afgivet oplysningerne, har givet deres udtrykkelige tilladelse, og må udelukkende benyttes til det formål, som tilladelsen vedrører.

Stk. 7.

Fortrolige oplysninger, som spillemyndigheden modtager, må kun anvendes i forbindelse med tilsynshvervet til at pålægge sanktioner, eller hvis tilsynsmyndighedens afgørelse påklages til højere administrativ myndighed eller indbringes for domstolene.

§ 69 a

Spillemyndighedens ansatte må ikke videregive oplysninger om en person, når vedkommende har indberettet en virksomhed eller en person til Spillemyndigheden for overtrædelse eller potentiel overtrædelse af denne lov, regler udstedt i medfør heraf eller bestemmelser indeholdt i forordninger nævnt i § 65, stk. 1, for de områder af loven, som Spillemyndigheden fører tilsyn med, jf. dog stk. 2.

Stk. 2.

Bestemmelsen i stk. 1 er ikke til hinder for, at personoplysninger videregives i medfør af § 69, stk. 3.

Stk. 3.

Alle, der i henhold til stk. 2 modtager personoplysninger, jf. dog § 69, stk. 5, er med hensyn til disse oplysninger undergivet den i stk. 1 omhandlede tavshedspligt.

§ 69 b

(Ophævet).

Told- og skatteforvaltningen

§ 69 c

(Ophævet).

§ 69 d

(Ophævet).

Kapitel 12. Kommunikation og samarbejdsforum

§ 70

Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet og til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2.

Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign.

§ 71

En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 72

Er det i denne lov eller i regler udstedt i medfør af denne lov et krav, at et dokument, som er udstedt af andre end Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 2. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2.

Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af underskriftskrav. Det kan herunder bestemmes, at krav om personlig underskrift ikke kan fraviges for visse typer af dokumenter.

§ 73

Skatteministeren kan i forhold til spillemyndigheden og udbydere af spil, jf. § 1, stk. 1, nr. 19, fastsætte regler om digital kommunikation som nævnt i § 70 og om underskriftsformer samt fravigelse af underskriftskrav som nævnt i § 72.

§ 74

Erhvervsministeren etablerer et forum med deltagelse af tilsynsmyndighederne i henhold til denne lov og Hvidvasksekretariatet. Dette forum skal koordinere myndighedernes risikovurderinger og generelle foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme.

Stk. 2.

Erhvervsministeren kan beslutte at udvide kredsen med repræsentanter for andre myndigheder.

§ 74 a

(Ophævet).

Kapitel 13. Parter og klagebestemmelser

§ 75

Som part anses den virksomhed eller person, som en tilsynsmyndigheds afgørelse truffet i medfør af denne lov eller forskrifter fastsat i medfør af denne lov, Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/847/EU af 20. maj 2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, og forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer retter sig mod.

§ 76

Afgørelser truffet af Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen i henhold til denne lov og regler udstedt i medfør af loven, Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/847/EU af 20. maj 2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, og forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer, kan af den, som afgørelsen retter sig mod, indbringes for Erhvervsankenævnet, senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt den pågældende.

§ 77

Afgørelser truffet af spilmyndigheden i henhold til denne lov kan af den, som afgørelsen retter sig mod, indbringes for Landsskatteretten efter kapitel 10 i lov om spil. Kapitel 11 i lov om spil finder tilsvarende anvendelse.

Kapitel 14. Straf

§ 78

Overtrædelse af § 55, stk. 4, 1.-4. pkt., og stk. 5, 3.-7. pkt., straffes med bøde. Forsætlig eller grov uagtsom overtrædelse af §§ 5 og 5 a, § 6, stk. 1, 2. pkt., § 6 a, § 7, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1-4 og 6, §§ 9 og 10, § 11, stk. 1 og 2 og stk. 3, 1., 3. og 4. pkt., § 12, § 14, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., stk. 3, stk. 4, 2. pkt., og stk. 5, §§ 15 og 16, § 17, stk. 1-4, §§ 18-20, § 21, stk. 1, 2. pkt., § 22, stk. 2 og 3, § 24, stk. 1, 2. pkt., stk. 2 og 3, § 25, stk. 1-3, § 26, stk. 1 og 3, stk. 4, 1. pkt., og stk. 6, 1. pkt., § 29, stk. 4 og 6, §§ 30 og 31, § 31 b, stk. 1, § 32, § 35, stk. 1, § 35 a, stk. 1, § 36, stk. 1 og 2, § 36 a, § 38, stk. 1, §§ 40, 43 og 44, § 45, stk. 2, § 48, stk. 1 og 2, § 49, stk. 1 og 2, § 57, stk. 2, § 58, stk. 1, § 59, stk. 1, og § 65, stk. 2, og artikel 4-8, 10-12 og 16 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/847/EU af 20. maj 2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, samt artikel 6, stk. 1, i Rådets forordning 2001/1338/EF af 28. juni 2001 om fastlæggelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte euroen mod falskmøntneri, som ændret ved forordning 2009/44/EF, jf. Rådets forordning 2001/1339/EF af 28. juni 2001 om udvidelse af virkningerne af forordning 2001/1338/EF om fastlæggelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte euroen mod falskmøntneri, til også at omfatte de medlemsstater, der ikke har indført euroen som fælles valuta, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter [straffelovens](#) regler.

Stk. 2.

Ved særligt grove eller omfattende forsætlige overtrædelser af § 5, § 9, stk. 2, § 10, § 11, stk. 1 og 2 og stk. 3, 2. og 3. pkt., § 12, § 14, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., og stk. 3 og 5, § 17, stk. 1-4, §§ 18-20, § 21, stk. 1, 2. pkt., § 25, stk. 1, § 26, stk. 1 og 3, stk. 4, 1. pkt., og stk. 6, 1. pkt., §§ 30, 31 og 40 og § 49, stk. 2, og artikel 4-8, 10-12 og 16 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/847/EU af 20. maj 2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, kan straffen stige til fængsel indtil 2 år, medmindre højere straf er forskyldt efter [straffelovens](#) § 290 b, stk. 2.

Stk. 3.

Ved udmåling af bøder efter stk. 1 skal der lægges vægt på gerningspersonens økonomiske forhold. For overtrædelser begået af virksomheder lægges vægt på virksomhedens nettoomsætning på gerningstidspunktet.

Stk. 4.

Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i [straffelovens](#) 5. kapitel.

Stk. 5.

Forældelsesfristen for overtrædelse af lovens bestemmelser eller regler udstedt i medfør af loven er 5 år. Forældelsesfristen er dog 10 år ved overtrædelse af lovens §§ 6 og 6 a, § 7, stk. 1 og 2, § 10, § 11, stk. 1 og 2 og stk. 3, 1., 3. og 4. pkt., § 12, § 14, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., stk. 3, stk. 4, 2. pkt., og stk. 5, § 15, § 17, stk. 1-4, § 18,

stk. 1-6, §§ 19 og 20, § 22, stk. 2 og 3, § 24, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2 og 3, § 25, stk. 1 og 2, § 26, stk. 1 og 3, stk. 4, 1. pkt., og stk. 6, 1. pkt., §§ 30, 31 og 31 b, § 32, 1. pkt., §§ 36 a og 43 og § 49, stk. 1 og 2.

Stk. 6.

I regler udstedt i medfør af loven kan der fastsættes straf i form af bøde for overtrædelse af regler udstedt i medfør af loven.

§ 78 a

Skønnes en overtrædelse af § 7, stk. 1 eller 2, § 8, stk. 1-4 eller 6, § 9, stk. 1 eller 2, § 10, § 11, stk. 1 eller 2 eller stk. 3, 1., 3. eller 4. pkt., § 12, § 14, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., stk. 3, stk. 4, 2. pkt., eller stk. 5, § 15, § 17, stk. 1 eller 2, § 18, stk. 1-6, § 19, § 20, § 22, stk. 2 eller 3, § 24, stk. 1, 2. pkt., eller stk. 2 eller 3, § 25, stk. 1 eller 2, § 26, stk. 1 og 3, stk. 4, 1. pkt., og stk. 6, 1. pkt., §§ 30, 31, 40 eller 43 eller § 48, stk. 1, ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan Finanstilsynet i et bødeforelæg tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den fysiske eller juridiske person, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget, jf. dog stk. 2.

Stk. 2.

Finanstilsynet skal forud for udstedelsen af et administrativt bødeforelæg indhente samtykke fra National Enhed for Særlig Kriminalitet, hvis Finanstilsynet vurderer, at en overtrædelse giver anledning til en vis skønsmæssig vurdering, eller at udgangspunktet for bødeniveauet skal fraviges.

Stk. 3.

Retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, finder tilsvarende anvendelse på bødeforelæg efter stk. 1.

Stk. 4. Vedtages et bødeforelæg, bortfalder videre forfølgning. Vedtagelsen har samme virkning som en dom.

§ 79

Med bøde straffes en virksomhed eller en person, der ikke efterkommer et påbud, som er givet i medfør af §§ 51-51 b, § 54, stk. 1, eller §§ 60 eller 66. Med bøde straffes endvidere den, som ikke efterkommer et påbud, der er givet i medfør af § 51 c, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, 3. pkt.

§ 80

Undlader en virksomhed eller en person at opfylde de pligter, som efter loven påhviler dem i medfør af § 49, stk. 1 og 5, eller efter regler udstedt i medfør af § 49, stk. 7, kan Finanstilsynet som tvangsmiddel pålægge personen, virksomheden eller de for virksomheden ansvarlige personer daglige eller ugentlige bøder.

Stk. 2.

Undlader en valutavekslingsvirksomhed at efterkomme et påbud meddelt i medfør af § 51 a, stk. 1, eller § 51 c, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1. pkt., kan virksomheden pålægges daglige eller ugentlige tvangsbøder.

Stk. 3.

Undlader en virksomhed eller en person at opfylde de pligter, som efter loven påhviler dem i medfør af § 58, stk. 7, kan Erhvervsstyrelsen som tvangsmiddel pålægge personen, virksomheden eller de for virksomheden ansvarlige personer daglige eller ugentlige bøder.

Stk. 4.

Undlader en virksomhed eller en person at opfylde de pligter, som efter loven påhviler dem i medfør af § 65, stk. 2, kan spillemyndigheden som tvangsmiddel pålægge personen, virksomheden eller de for virksomheden

ansvarlige personer daglige eller ugentlige bøder.

Stk. 5.

Undlader en forvalter af en trust eller en person, der varetager en tilsvarende stilling i et lignende juridisk arrangement, at opfylde de pligter, som efter loven påhviler den pågældende i medfør af § 46 a, stk. 3, 4, 6 og 7, kan Erhvervsstyrelsen som tvangsmiddel pålægge forvalteren eller personen, der varetager en tilsvarende stilling, daglige eller ugentlige bøder.

Stk. 6.

Der kan i forbindelse med erhvervsministerens udstedelse af regler efter § 18, stk. 9, om den i § 18, stk. 7, omhandlede liste fastsættes bestemmelser om, at erhvervsministeren som tvangsmiddel kan pålægge juridiske personer, organisationer m.v. daglige eller ugentlige bøder, hvis de undlader at opfylde de pligter om indberetning, som påhviler dem.

Stk. 7. Undlader en virksomhed eller en person at opfylde de pligter, som påhviler dem i medfør af § 29, stk. 4, kan Hvidvasksekretariatet som tvangsmiddel pålægge personen, virksomheden eller de for virksomheden ansvarlige personer daglige eller ugentlige tvangsbøder.

Kapitel 15. Ikrafttræden, ændringer i anden lovgivning og territorial gyldighed

§ 81

Loven træder i kraft den 26. juni 2017, jf. dog stk. 2.

Stk. 2.

§ 82, nr. 7, træder i kraft den 3. januar 2018.

Stk. 3.

Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, jf. [lovbekendtgørelse nr. 1022 af 13. august 2013](#), ophæves.

Stk. 4.

Virksomheder, der udøver valutavekslingsvirksomhed, og som er registreret i Erhvervsstyrelsen den 26. juni 2017, kan uanset § 40 foreløbig fortsætte deres virksomhed her i landet uden tilladelse. Sådanne virksomheder skal dog indsende en ansøgning til Finanstilsynet om tilladelse i henhold til § 42, så den er modtaget i Finanstilsynet senest den 31. december 2017. Virksomhederne kan fortsætte deres virksomhed her i landet uden tilladelse, indtil Finanstilsynet har truffet afgørelse om ansøgningen. Har virksomheden ikke sendt en ansøgning om tilladelse til valutavekslingsvirksomhed til Finanstilsynet, så den er modtaget senest den 31. december 2017, skal udøvelse af valutavekslingsvirksomhed ophøre den 31. december 2017.

Stk. 5.

Finanstilsynet kan for virksomheder omfattet af overgangsordningen i stk. 4 inddrage registreringen, hvis et medlem af virksomhedens øverste eller daglige ledelse er dømt for et strafbart forhold, der begrundes en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet, jf. [straffelovens § 78](#), stk. 2, eller hvis virksomheden eller en reel ejer er dømt for et strafbart forhold, der begrundes en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet, jf. [straffelovens § 78](#), stk. 2.

Stk. 6.

Finanstilsynet kan for virksomheder omfattet af overgangsordningen i stk. 4 inddrage registreringen, hvis virksomheden har indgivet begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs eller er under rekonstruktionsbehandling eller konkursbehandling.

§ 82

I [lov om finansiel virksomhed](#), jf. [lovbekendtgørelse nr. 174 af 31. januar 2017](#), som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 403 af 28. april 2014 og § 2 i lov nr. 532 af 29. april 2015 og senest ved § 45 i lov nr. 426 af 3. maj 2017, og som ændres ved det af Folketinget den 30. maj 2017 vedtagne forslag til lov om ændring af [lov om finansiel virksomhed](#), lov om finansielle rådgivere og boligkreditformidlere og forskellige andre love (Gennemførelse af [direktiv om markeder for finansielle instrumenter](#) (MiFID II) og ændringer som følge af forordning om markeder for finansielle instrumenter (MiFIR) m.v.), foretages følgende ændringer:

1. I § 61 a, stk. 1, nr. 5, ændres »§§ 4 og 5 i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme« til: »§§ 3 og 4 i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme«.

2. I § 343 x, stk. 1, nr. 3, udgår »af udbytte«.

3. § 360, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.

4. I § 361, stk. 1, nr. 13, ændres »nr. 12,« til: »nr. 8,«, og »af udbytte« udgår.

5. § 361, stk. 1, nr. 18, ophæves.

Nr. 19-35 bliver herefter nr. 18-34.

6. I § 361, stk. 1, indsættes som nr. 35:

»35) Valutavekslingsvirksomheder, jf. lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme, betaler 12.600 kr.«

7. (Ophævet).

8. I § 368, stk. 1, ændres »§ 360, stk. 4« til: »§ 360, stk. 3«.

§ 83

I lov om spil, jf. [lovbekendtgørelse nr. 1494 af 6. december 2016](#), foretages følgende ændringer:

1. § 41, stk. 3, ophæves.

2. Efter § 42 indsættes:

»§ 42 a. Ud over det tilsyn, som følger af bestemmelser i denne lov, dækker gebyrer opkrævet i henhold til § 42 tillige spilmyndighedens tilsyn, som er pålagt spilmyndigheden i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme.«

3. § 60, stk. 2 og 3, ophæves.

§ 84

I lov om betalingstjenester og elektroniske penge, jf. [lovbekendtgørelse nr. 613 af 24. april 2015](#), som ændret ved lov nr. 1410 af 4. december 2015, § 27 i [lov nr. 375 af 27. april 2016](#) og § 7 i lov nr. 1549 af 13. december 2016, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 3, nr. 10, udgår »af udbytte« og »om betaler«.
2. I § 23, stk. 2, nr. 2, udgår »af udbytte«.
3. I § 34, stk. 2, udgår »af penge«.
4. I § 35, stk. 2, udgår »af penge«.
5. I § 56 ændres »§ 2« til: »§ 5«, og »af udbytte« udgår.
6. I § 90, stk. 1, nr. 5, og stk. 3, nr. 3, udgår »af udbytte«.

§ 85

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bilag 1

Bilag 1, jf. § 1, stk. 1, nr. 8

- 1) Modtagelse af indlån og andre tilbagebetalingspligtige midler.
- 2) Udlånsvirksomhed, herunder
 - a) forbrugerkreditter
 - b) realkreditlån
 - c) factoring og diskontering
 - d) handelskreditter (inkl. forfaitering)
- 3) Finansiell leasing .
- 4) Udstedelse og administration af andre betalingsmidler (for eksempel rejsechecks og bankveksler), i det omfang, aktiviteten ikke er omfattet af lov om betalinger .
- 5) Sikkerhedsstillelse og garantier.
- 6) Transaktioner for kunders regning vedrørende
 - a) pengemarkedsinstrumenter (checks, veksler, indskudsbeviser m.v.),
 - b) valutamarkedet,

- c) finansielle futures og optioner,
 - d) valuta- og renteinstrumenter,
 - e) værdipapirer.
- 7) Medvirken ved emission af værdipapirer og tjenesteydelser i forbindelse hermed.
- 8) Rådgivning til virksomheder vedrørende kapitalstruktur, industristrategi og dermed beslægtede spørgsmål samt rådgivning og tjenesteydelser vedrørende sammenslutning og opkøb af virksomheder .
- 9) Pengeformidling (money broking) .
- 10) Porteføljeadministration og -rådgivning.
- 11) Opbevaring og forvaltning af værdipapirer .
- 12) Boksudlejning.

Bilag 2

Følgende er en ikkeudtømmende liste over faktorer og typer dokumentation, som kendetegner situationer, der potentielt indebærer en begrænset risiko:

- 1) Kunderisikofaktorer:
- a) Børsnoterede selskaber, der er undergivet oplysningspligt (enten i henhold til børsregler eller lovgivning eller fuldbyrdelsesforanstaltninger), som pålægger dem at sikre passende gennemsigtighed i forhold til reelt ejerskab.
 - b) Offentlige forvaltninger eller virksomheder.
 - c) Kunder, der er bosiddende i geografiske områder med en lavere risiko som omhandlet i nr. 3.
- 2) Risikofaktorer i forbindelse med produkter, tjenesteydelser, transaktioner eller leveringskanaler:
- a) Livsforsikringer, hvor den årlige præmie er lav.
 - b) Pensionsforsikringer, hvis der ikke er nogen tidlig tilbagekøbsklausul og policen ikke kan bruges til sikkerhedsstillelse.
 - c) Pensionsordninger el. lign., der udbetaler pension til ansatte, og hvor bidragene indbetales gennem fradrag i lønnen og reglerne for den pågældende ordning ikke tillader overdragelse af et medlems rettigheder i henhold til ordningen.
 - d) Finansielle produkter eller tjenesteydelser, som leverer behørigt definerede og begrænsede tjenesteydelser til visse kundetyper med det formål at fremme finansiell inklusion.
 - e) Produkter, hvor risikoen for hvidvask af penge og finansiering af terrorisme styres af andre faktorer, f.eks. udgiftslofter eller gennemsigtighed i forhold til ejerskab (f.eks. visse former for elektroniske penge).

3) Geografiske risikofaktorer, herunder registrering, etablering og bopæl i:

- a) EU- eller EØS-lande.
- b) Tredjelande, som har effektive ordninger til bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme.
- c) Tredjelande, som troværdige kilder har identificeret som lande med et begrænset omfang af korruption eller anden kriminell aktivitet.
- d) Tredjelande, som på grundlag af troværdige kilder såsom gensidige evalueringer, rapporter om detaljeret vurdering eller offentliggjorte opfølgingsrapporter har krav om bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme, der er i overensstemmelse med FATF-anbefalinger af 2012, og som gennemfører disse krav på en effektiv måde.

Bilag 3

Følgende er en ikkeudtømmende liste over faktorer og typer dokumentation, som kendetegner situationer, der potentielt indebærer en øget risiko:

1) Kunderisikofaktorer:

- a) Forretningsforholdet eksisterer under usædvanlige omstændigheder.
- b) Kunder, der er bosiddende i geografiske områder med en højere risiko som omhandlet i nr. 3.
- c) Juridiske personer eller juridiske arrangementer, som er personlige formueforvaltningselskaber.
- d) Selskaber, som har nomineeaktionærer eller ihændehaberaktier.
- e) Kontantbaserede virksomheder.
- f) Selskabets ejerstruktur virker usædvanlig eller for kompleks i betragtning af selskabets forretningsaktiviteter.
- g) Kunden er en tredjelandsstatsborger, der ansøger om opholdstilladelse eller statsborgerskab i et EU- eller EØS-land i bytte for kapitaloverførsler, køb af ejendom eller statsobligationer eller investering i selskaber i det pågældende EU- eller EØS-land.

2) Risikofaktorer i forbindelse med produkter, tjenesteydelser, transaktioner eller leveringskanaler:

- a) Private banking
- b) Produkter eller transaktioner, som kan fremme anonymitet.
- c) Forretningsforbindelser eller transaktioner uden direkte kontakt uden visse sikkerhedsforanstaltninger som f.eks. elektroniske identifikationsmidler eller relevante tillidstjenester som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 910/2014/EU af 23. juli 2014 om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked og om ophævelse af direktiv 1999/93/EF eller enhver anden sikker form for fjernidentifikationsproces eller elektronisk identifikationsproces, der er reguleret, anerkendt, godkendt eller accepteret af de kompetente nationale myndigheder.

d) Betalinger fra ukendte eller ikkeassocierede tredjemænd.

e) Nye produkter og nye forretningsprocedurer, herunder nye leveringsmekanismer, og brug af nye teknologier eller teknologier under udvikling til både nye og eksisterende produkter.

f) Transaktioner vedrørende olie, våben, ædelmetaller, tobaksvarer, kulturelle værdigenstande og andre vigtige genstande af arkæologisk, historisk, kulturel og religiøs betydning eller af særlig videnskabelig værdi samt elfenben og beskyttede dyrearter.

3) Geografiske risikofaktorer:

a) Lande som troværdige kilder, f.eks. gensidige evalueringer, rapporter om detaljeret vurdering eller offentliggjorte opfølgingsrapporter, har identificeret som lande, der ikke har effektive ordninger til bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme, jf. dog § 17, stk. 2.

b) Lande, som troværdige kilder har identificeret som lande med et betydeligt omfang af korruption eller anden kriminell aktivitet.

c) Lande, som er genstand for sanktioner, embargoer eller lignende foranstaltninger truffet af f.eks. EU eller FN .

d) Lande, som finansierer eller støtter terrorvirksomhed, eller som huser kendte terrororganisationer.

Fodnoter

[1)] Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/849/EU](#) af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2012/648/EU og om ophævelse af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF](#) samt [Kommissionens direktiv 2006/70/EF](#), EU-Tidende 2015, nr. L 141, side 73, og dele af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/843/EU](#) af 30. maj 2018 om ændring af [direktiv 2015/849/EU](#) om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme og om ændring af [direktiv 2009/138/EF](#) og 2013/36/EU, EU-Tidende 2018, nr. L 156, side 43. I loven er der medtaget visse bestemmelser fra Rådets forordning 2001/1338/EF af 28. juni 2001 om fastlæggelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte euroen mod falskmøntneri, EF-Tidende 2001, nr. L 181, side 6, Rådets forordning 2001/1339/EF af 28. juni 2001 om udvidelse af virkningerne af forordning 2001/1338/EF om fastlæggelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte euroen mod falskmøntneri, til også at omfatte de medlemsstater, der ikke har indført euroen som fælles valuta, EF-Tidende 2001, nr. L 181, side 11, Kommissionens forordning 2010/1031/EU af 12. november 2010 om det tidsmæssige og administrative forløb af auktioner over kvoter for drivhusgasemissioner og andre aspekter i forbindelse med sådanne auktioner i medfør af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF](#) om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet, EU-Tidende 2010, nr. L 302, side 1, og Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/847/EU af 20. maj 2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, og om ophævelse af [forordning \(EF\) nr. 1781/2006](#), EU-Tidende 2015, nr. L 141, side 1. Ifølge artikel 288 i EUF-traktaten gælder en forordning umiddelbart i hver medlemsstat. Gengivelsen af disse bestemmelser i loven er således udelukkende begrundet i praktiske hensyn og berører ikke forordningernes umiddelbare gyldighed i Danmark.

Lov 2020-12-15 nr. 1940

om ændring af lov om betalinger, hvidvaskloven, lov om kapitalmarkeder og forskellige andre love [Note 1)]

(Gennemførelse af 2. betalingstjenestedirektiv, 4. og 5. hvidvaskdirektiv, ændringer til benchmarkforordningen og disclosureforordningen)

§ 1

I lov om betalinger, jf. [lovbekendtgørelse nr. 1024 af 3. oktober 2019](#), som ændret ved § 7 i [lov nr. 1374 af 13. december 2019](#), § 5 i [lov nr. 1563 af 27. december 2019](#) og § 4 i [lov nr. 641 af 19. maj 2020](#), foretages følgende ændringer:

1. I *fodnoten* til lovens titel ændres »og [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/110/EU](#) af 16. september 2009 om adgang til at optage og udøve virksomhed som udsteder af elektroniske penge og tilsyn med en sådan virksomhed, EU-Tidende 2009, nr. L 267, side 7, (2. e-pengedirektiv)« til: », [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/110/EU](#) af 16. september 2009 om adgang til at optage og udøve virksomhed som udsteder af elektroniske penge og tilsyn med en sådan virksomhed, EU-Tidende 2009, nr. L 267, side 7, (2. e-pengedirektiv) og dele af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/878/EU](#) af 20. maj 2019 om ændring af [direktiv 2013/36/EU](#), for så vidt angår fritagne enheder, finansielle holdingselskaber, blandede finansielle holdingselskaber, aflønning, tilsynsforanstaltninger og -beføjelser og kapitalbevaringsforanstaltninger, EU-Tidende 2019, nr. L 150, side 253 (CRD V)«.

2. I § 5, nr. 18, indsættes efter »instrument med begrænset anvendelse«: », jf. nr. 14 eller 15«.

3. § 7, nr. 22, affattes således:

»22) Pengeoverførsel: En betalingstjeneste, hvor der modtages midler fra en betaler, uden at der oprettes en betalingskonto i betalerens eller betalingsmodtagerens navn, alene med det formål at overføre et tilsvarende beløb til en betalingsmodtager eller en anden betalingstjenesteudbyder på betalingsmodtagerens vegne, eller hvor sådanne midler modtages på betalingsmodtagerens vegne og stilles til rådighed for denne.«

4. I § 9, 1. pkt., ændres »bilag 1, nr. 1-7« til: »bilag 1«, og »eller e-pengeinstitut, jf. dog § 50« ændres til: »e-pengeinstitut, jf. dog § 50, eller udbyder af kontooplysningstjenester, jf. § 60«.

5. I § 10, stk. 2, indsættes efter »jf. bilag 1, nr. 7«: », eller kontooplysningstjenester, jf. bilag 1, nr. 8«, og », jf. §§ 99 og 104-106« udgår.

6. I § 14, stk. 1, nr. 2, indsættes efter »§§ 50 eller 51«: », og deres agenter«.

7. I § 14, stk. 1, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:

»3) virksomheder, der har fået tilladelse som udbyder af kontooplysningstjenester efter § 60, og deres agenter,«.

Nr. 3-5 bliver herefter nr. 4-6.

8. I § 14, stk. 1, nr. 5, der bliver nr. 6, ændres »§ 5, nr. 14-17« til: »§ 5, nr. 14-18«.

9. I § 52 indsættes som nr. 4:

»4) Finanstilsynet vurderer, at virksomheden er i stand til at gennemføre en forsvarlig drift.«

10. I § 60, stk. 5, ændres »stk. 2« til: »stk. 3«.

11. I § 60, stk. 6, 2. pkt., ændres »Kapitel 5-7« til: »§§ 21-24 og 39 og kapitel 5-7«.

12. Efter § 60 indsættes før overskriften før § 61:

»§ 60 a. Senest 3 måneder efter modtagelse af en ansøgning om tilladelse, jf. § 60, eller, hvis ansøgningen er ufuldstændig, efter modtagelse af de oplysninger, der er nødvendige for at træffe afgørelse, underretter Finanstilsynet ansøgeren om, hvorvidt ansøgningen kan imødekommes.«

13. Efter § 66 indsættes før overskriften før § 67:

»§ 66 a. En udbyder af betalingstjenester, der udbyder tjenester til forbrugere, skal stille den folder, som Kommissionen udarbejder i medfør af artikel 106 i [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/2366/EU](#) af 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, gratis til rådighed for alle udbyderens brugere på en let tilgængelig måde. Folderen skal fremgå af udbyderens hjemmeside og være tilgængelig på papir hos udbyderens filialer, agenter og, hvor det er relevant, andre virksomheder, hvortil aktiviteter er outsourcet. For personer med handicap skal oplysningerne efter 1. pkt. stilles til rådighed ved hjælp af hensigtsmæssige alternative midler, således at oplysningerne stilles til rådighed i et tilgængeligt format.«

14. I § 123, stk. 3, ændres »abonnementsordningen, jf. stk. 4« til: »regler fastsat af erhvervsministeren efter stk. 4«.

15. § 123, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke prismodeller udbyderne af visse typer af betalingsinstrumenter kan anvende til at pålægge betalingsmodtageren at betale til dækning af udbyderens omkostninger til driften af betalingssystemet.«

16. I § 123, stk. 5, 1. pkt., ændres »prisen for det årlige abonnement i stk. 4« til: »betalingen i prismodeller fastsat efter stk. 4«.

17. I § 130, stk. 1, 2. pkt., ændres »artikel 3, artikel 3a, stk. 1-4 og 7, artikel 3b og 4« til: »artikel 3-4«.

18. I § 132, stk. 6, og § 136, stk. 7, der bliver stk. 8, stk. 9, 1. og 2. pkt., der bliver stk. 10, 1. og 2. pkt., og stk. 10, der bliver stk. 11, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

19. I § 136, stk. 1, 1. pkt., udgår », såfremt oplysningerne vedrører sager omfattet af kapitel 2, 3 og 8 og §§ 83-90«.

20. I § 136 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

» Stk. 3. Stk. 1 finder ikke anvendelse på oplysninger i sager omfattet af kapitel 5-7.«

Stk. 3-10 bliver herefter stk. 4-11.

21. I § 136, stk. 5, nr. 4, der bliver stk. 6, nr. 4, ændres »stk. 10« til: »stk. 11«.

22. I § 136, stk. 5, nr. 7, 8 og 10, to steder i nr. 13, 1. pkt., og i nr. 14, 18-20 og 23, der bliver stk. 6, nr. 7, 8 og 10, nr. 13, 1. pkt., og nr. 14, 18-20 og 23, ændres »stk. 9« til: »stk. 10«.

23. I § 136, stk. 5, nr. 7, 8 og 14, der bliver stk. 6, nr. 7, 8 og 14, ændres »og 10« til: »og 11«.

24. § 136, stk. 5, nr. 15, der bliver stk. 6, nr. 15, affattes således:

»15) Danmarks Nationalbank, centralbanker i lande inden for Den Europæiske Union eller lande, som Unionen har indgået aftale med på det finansielle område, Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank i deres egenskab af pengepolitisk myndighed samt offentlige myndigheder, som overvåger betalingssystemerne i Danmark og andre lande inden for Den Europæiske Union eller lande, som Unionen har indgået aftale med på det finansielle område, under forudsætning af at oplysningerne er nødvendige for dem til opfyldelse af deres lovbestemte opgaver, herunder udførelse af pengepolitik, overvågning af betalings- og værdipapirhåndteringssystemer og varetagelse af det finansielle systems stabilitet.«

25. I § 136, stk. 5, der bliver stk. 6, indsættes som nr. 24-26:

»24) Den Internationale Valutafond og Verdensbanken med henblik på vurderinger som led i programmet til vurdering af den finansielle sektor.

25) Den Internationale Betalingsbank med henblik på kvantitative konsekvensanalyser.

26) Rådet for Finansiell Stabilitet med henblik på dets tilsynsfunktion.«

26. I § 136, stk. 6, der bliver stk. 7, ændres »stk. 4 og 5« til: »stk. 5 og 6«.

27. I § 136, stk. 7, der bliver stk. 8, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

28. I § 138, stk. 1, 8. pkt., ændres »artikel 3, artikel 3a, stk. 1-4 og 7, artikel 3b og 4« til: »artikel 3-4«.

29. I § 139, stk. 1, 2. pkt., ændres »artikel 3, artikel 3a, stk. 1-4 og 7, artikel 3b og 4« til: »artikel 3-4«.

30. I § 143 ændres »artikel 3, artikel 3a, stk. 1-4 og 7, artikel 3b og 4« til: »artikel 3-4«, og »Europa-Parlamentets eller Rådets forordning (EU) nr. 260/2012 af 14. marts 2012« ændres til: »Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 260/2012 af 14. marts 2012«.

31. Efter § 145 indsættes:

»§ 145 a. Konkurrencerådet har det overordnede ansvar for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens administration efter denne lov og regler udstedt i medfør heraf. Konkurrencerådet træffer afgørelse i sager af principiel eller særlig stor betydning. Konkurrencerådet og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er ved administrationen af denne lov og regler udstedt i medfør heraf uafhængige af erhvervsministeren.

Stk. 2. Konkurrencerådet kan delegere sin kompetence til at træffe afgørelser efter stk. 1, 2. pkt., til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

§ 145 b. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgør, om der er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse i en sag, herunder om sagsbehandlingen midlertidigt eller endeligt skal indstilles.«

32. I § 152, stk. 2, ændres »artikel 3a, stk. 3 og 4« til: »artikel 3a, stk. 3-5«.

§ 2

I hvidvaskloven, jf. [lovbekendtgørelse nr. 380 af 2. april 2020](#), foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, nr. 19, ændres »stk. 4« til: »stk. 6«.

2. § 1, stk. 1, nr. 20, affattes således:

»20) Udbydere af spil som defineret i lov om spil, jf. dog stk. 7.«

3. Efter § 5 indsættes før overskriften før § 6:

»§ 5 a. Betalinger foretaget med anonyme forudbetalte kort udstedt i tredjelande må ikke indløses i Danmark. Tilsvarende må restværdien i kontanter eller kontanthævnning af pengeværdien på sådanne betalingskort ikke indløses i Danmark.«

4. I § 7, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »§ 8, stk. 2«: », § 17, stk. 2, nr. 5«.

5. I § 8, stk. 4, indsættes efter »og som har en intern revision eller intern audit,«: »og bestyrelser i andre virksomheder, der er omfattet af § 1, stk. 1, og som i henhold til anden lovgivning er underlagt krav om en intern revision eller intern audit,«.

6. I § 11, stk. 1, nr. 3, 4. pkt., ændres »§ 2, litra a, nr. ii« til: »§ 2, nr. 9, litra a, nr. ii«.

7. I § 14, stk. 6, 2. pkt., ændres »stk. 2« til: »stk. 5«.

8. § 25, stk. 1, affattes således:

»Virksomheder og personer skal undersøge baggrunden for og formålet med:

1) Alle transaktioner, der

a) er komplekse ,

b) er usædvanligt store ,

c) foretages i et usædvanligt mønster eller

d) ikke har et åbenbart økonomisk eller lovligt formål.

2) Alle usædvanlige aktiviteter, der ikke har et åbenbart økonomisk eller lovligt formål. «

9. I § 47, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 1, stk. 1, nr. 1-13, 19, 23 og 24«: », og filialer, distributører og agenter her i landet af sådanne udenlandske virksomheder og personer«.

10. I § 57, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 1, stk. 1, nr. 15-18 og 22,«: »og filialer, distributører og agenter her i landet af sådanne udenlandske virksomheder og personer«.

11. I § 57 indsættes som stk. 4-6:

»Stk. 4. Erhvervsstyrelsen skal samarbejde med de kompetente myndigheder i EU- eller EØS-lande om at medvirke ved tilsynsaktiviteter, kontroller på stedet eller inspektioner her i landet, når virksomheder og personer, der udøver den type virksomhed, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 15-18 og 22, der er under tilsyn i et andet EU- eller EØS-land, udøver disse aktiviteter her i landet, eller når virksomheder og personer, som er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 15-18 og 22, der er underlagt dansk tilsyn, men opererer i andre EU- eller EØS-lande.

Stk. 5. Tilsynsmyndighederne i et andet EU- eller EØS-land kan efter forudgående aftale med Erhvervsstyrelsen foretage inspektion hos de her i landet beliggende virksomheder og personer, der udøver den type virksomhed, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 15-18 og 22, med hjemsted i det pågældende land. Erhvervsstyrelsen kan deltage i inspektionen som nævnt i 1. pkt. Modsætter en virksomhed eller person som nævnt i 1. pkt. sig en kompetent udenlandsk myndigheds inspektion, kan undersøgelsen kun foretages med Erhvervsstyrelsens medvirken.

Stk. 6. Erhvervsstyrelsen kan anmode de kompetente myndigheder i et EU- eller EØS-land om at medvirke til at påse overholdelsen af loven og de regler, der er udstedt i medfør af loven, vedrørende virksomheder og personer, der udøver den type virksomhed, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 15-18 og 22, med hjemsted i et andet EU- eller EØS-land ved tilsynsaktioner, kontroller på stedet eller inspektioner på et andet EU- eller EØS-lands område.«

12. I § 64, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 1, stk. 1, nr. 14«: », og advokater, der er etableret i en anden EU-medlemsstat, i et EØS-land eller i Schweiz, og som udøver advokatvirksomhed her i landet«.

13. I § 64 indsættes som stk. 3-5:

»Stk. 3. Advokatrådet skal samarbejde med de kompetente myndigheder i EU- eller EØS-lande om at medvirke ved tilsynsaktiviteter, kontroller på stedet eller inspektioner her i landet, når virksomheder og personer, der udøver den type virksomhed, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 14, der er under tilsyn i et andet EU- eller EØS-land, udøver advokatvirksomhed her i landet, eller en dansk virksomhed eller person omfattet af § 1, stk. 1, nr. 14, der er underlagt dansk tilsyn, men opererer i andre EU- eller EØS-lande.

Stk. 4. Tilsynsmyndighederne i et andet EU- eller EØS-land kan efter forudgående aftale med Advokatrådet foretage inspektion hos de her i landet beliggende virksomheder og personer, der udøver den type virksomhed, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 14, med hjemsted i det pågældende land. Advokatrådet kan deltage i inspektionen som nævnt i 1. pkt. Modsætter en virksomhed eller person som nævnt i 1. pkt. sig en kompetent udenlandsk myndigheds inspektion, kan undersøgelsen kun foretages med Advokatrådets medvirken.

Stk. 5. Advokatrådet kan anmode de kompetente myndigheder i et EU- eller EØS-land om at medvirke til at påse overholdelsen af loven og de regler, der er udstedt i medfør af loven, vedrørende virksomheder og personer, der udøver den type virksomhed, som er nævnt i § 1, stk. 1, nr. 14, med hjemsted i et andet EU- eller EØS-land ved tilsynsaktioner, kontroller på stedet eller inspektioner på et andet EU- eller EØS-lands område.»

14. Efter § 64 indsættes før overskriften før § 65:

»§ 64 a. Advokatrådets reaktioner i forbindelse med tilsyn efter § 64, herunder beslutninger om at overdrage en sag til politimæssig efterforskning, skal offentliggøres af Advokatrådet på Advokatsamfundets hjemmeside, jf. dog stk. 5. Offentliggørelsen skal omfatte den juridiske eller fysiske persons navn, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Offentliggjorte reaktioner forbliver på Advokatsamfundets hjemmeside i 5 år efter offentliggørelsen. Personoplysninger indeholdt i offentliggørelsen må dog kun forblive på Advokatrådets hjemmeside i det nødvendige tidsrum.

Stk. 3. Offentliggørelse efter stk. 1, der omfatter en fysisk persons navn, kan dog alene ske ved personens alvorlige, gentagne eller systematiske overtrædelser af § 10, nr. 1, 2, 4 og 5, § 11, stk. 1 og 2 og stk. 3, 1., 3. og 4. pkt., § 14, stk. 1, stk. 2, 2. pkt., og stk. 3 og 5, § 17, stk. 1 og 2, § 18, § 21, stk. 1, 2. pkt., § 25, stk. 1, § 26, stk. 1 og 3 og stk. 4, 1. pkt., og § 30.

Stk. 4. Har Advokatrådet overgivet en sag til politimæssig efterforskning, og er der afsagt fældende dom eller vedtaget bøde, skal Advokatrådet offentliggøre dommen, bødevedtagelsen eller et resumé heraf, jf. dog stk. 5. Er dommen ikke endelig, skal dette fremgå af offentliggørelsen. Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Offentliggørelse efter stk. 1-4 kan dog ikke ske, hvis det vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomheden eller efterforskningsmæssige hensyn taler imod offentliggørelse. Oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold og tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold el.lign., for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningerne angår, offentliggøres ikke. Offentliggørelsen må ikke indeholde fortrolige oplysninger, der hidrører fra en myndighed fra et EU- eller EØS-land, medmindre de myndigheder, som har afgivet oplysningerne, har givet deres udtrykkelige tilladelse.

Stk. 6. Er offentliggørelse undladt i henhold til stk. 5, 1. pkt., skal der ske offentliggørelse efter stk. 1-4, når de hensyn, der nødvendiggjorde undladelsen, ikke længere er gældende. Efter 2 år fra datoen for reaktionen eller beslutningen om at overgive sagen til politimæssig efterforskning skal der dog ikke ske offentliggørelse uanset 1. pkt. Der skal alene ske offentliggørelse, hvis der ikke er sket påtaleopgivelse eller tiltalefrafald efter retsplejelovens regler.

Stk. 7. I sager, hvor Advokatrådet har offentliggjort en beslutning om at overgive en sag til politimæssig efterforskning efter stk. 1 og der træffes afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald eller afsiges frifindelse i Advokatnævnet eller afsiges frifindende dom, skal Advokatrådet efter anmodning fra den fysiske eller juridiske person, som sagen vedrører, offentliggøre oplysninger herom. Den fysiske eller juridiske person skal indsende en kopi af afgørelsen om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald eller en kopi af frifindende afgørelse eller dom til Advokatrådet samtidig med anmodning om offentliggørelse. Er påtaleopgivelsen, tiltalefrafaldet, afgørelsen eller dommen ikke endelig, skal det fremgå af offentliggørelsen. Modtager Advokatrådet dokumentation for, at sagen er afsluttet ved endelig påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller afsigelse af endelig frifindende afgørelse eller dom, skal Advokatrådet fjerne alle oplysninger om beslutningen om at overgive sagen til politimæssig efterforskning og eventuelle efterfølgende domme i sagen fra Advokatrådets hjemmeside.

Stk. 8. Advokatrådet skal efter anmodning fra en fysisk eller juridisk person, som er frifundet, offentliggøre resultatet af anken eller genoptagelsen. Den fysiske eller juridiske person skal samtidig med anmodningen om offentliggørelse indsende kopi af dommen i ankesagen eller den genoptagede sag. Er resultatet af anken eller den genoptagede sag et andet end resultatet af dommen offentliggjort i medfør af stk. 4, 1. pkt., kan Advokatrådet beslutte at fjerne dommen fra Advokatrådets hjemmeside.

Stk. 9. Advokatnævnets kendelser for overtrædelse af denne lov og de regler, der er udstedt i medfør heraf, og Europa-Parlamentets og Rådets forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer skal offentliggøres af Advokatrådet på Advokatsamfundets hjemmeside, når fristen for at indbringe kendelsen for retten er udløbet. Dette gælder dog ikke overholdelse af § 36. Kendelser, som indbringes for retten, offentliggøres, når der er afsagt endelig dom. Bestemmelserne i stk. 2-8 finder tilsvarende anvendelse.«

15. I § 65, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 1, stk. 1, nr. 20,«: »og filialer, distributører og agenter her i landet af sådanne udenlandske virksomheder og personer«.

16. I § 78, stk. 1, 2. pkt., ændres »§ 5« til: »§§ 5 og 5 a«, og efter »§ 31 b, stk. 1« indsættes: », § 32«.

17. I § 79 ændres »§ 51« til: »§§ 51-51 b«.

18. I § 80, stk. 1, indsættes efter »§ 49, stk. 1 og 5«: », eller efter regler udstedt i medfør af § 49, stk. 7«.

§ 3

I lov om kapitalmarkeder, jf. [lovbekendtgørelse nr. 377 af 2. april 2020](#), som ændret ved § 2 i [lov nr. 369 af 9. april 2019](#), § 5 i [lov nr. 641 af 19. maj 2020](#) og § 5 i [lov nr. 642 af 19. maj 2020](#), foretages følgende ændringer:

1. I § 62, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»1. pkt. gælder også for en operatør af et reguleret marked, der driver en multilateral handelsfacilitet (MHF) eller en organiseret handelsfacilitet (OHF).«

2. I § 253 a indsættes efter »4-16«: », 19 a-19 c«.

§ 4

I lov om investeringsforeninger m.v., jf. [lovbekendtgørelse nr. 1718 af 27. november 2020](#), foretages følgende ændringer:

1. *Fodnoten* til lovens titel affattes således:

»1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Kommissionens direktiv 2007/16/EF af 19. marts 2007 om gennemførelse af [Rådets direktiv 85/611/EØF](#) om samordning af love og administrative bestemmelser om visse institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter) med hensyn til afklaring af bestemte definitioner, EU-Tidende 2007, nr. L 79, side 11, [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/65/EF](#) af 13. juli 2009 om samordning af love og administrative bestemmelser om visse institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter) (UCITS-direktivet), EU-Tidende 2009, nr. L 302, side 32, Kommissionens direktiv 2010/43/EU af 1. juli 2010 om gennemførelse af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/65/EF](#) for så vidt angår organisatoriske krav, interessekonflikter, god forretningskik, risikostyring og indholdet af aftalen mellem en depositar og et administrationsselskab, EU-Tidende 2010, nr. L 176, side 42, Kommissionens direktiv 2010/44/EU af 1. juli

2010 om gennemførelse af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/65/EF](#) for så vidt angår visse bestemmelser om fusioner af fonde, master-feeder-strukturer og anmeldelsesprocedure, EU-Tidende 2010, nr. L 176, side 28, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/91/EU af 23. juli 2014 om ændring af [direktiv 2009/65/EF](#) om samordning af love og administrative bestemmelser om visse institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter) for så vidt angår depositar-funktioner, aflønningspolitik og sanktioner, EU-Tidende 2014, nr. L 257, side 186 (UCITS V-direktivet), dele af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/849/EU](#) af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2012/648/EU og om ophævelse af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF](#) samt [Kommissionens direktiv 2006/70/EF](#) (4. hvidvaskdirektiv), EU-Tidende 2015, nr. L 141, side 73, dele af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2017/828/EU](#) af 17. maj 2017 om ændring af [direktiv 2007/36/EF](#), for så vidt angår tilskyndelse til langsigtet aktivt ejerskab, EU-Tidende 2017, nr. L 132, side 1, og dele af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/843/EU](#) af 30. maj 2018 om ændring af direktiv (EU) 2015/849 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme og om ændring af [direktiv 2009/138/EF](#) og 2013/36/EU, EU-Tidende 2018, nr. L 156, side 43. I loven er der endvidere medtaget visse bestemmelser fra Kommissionens forordning 2010/583/EU af 1. juli 2010 om gennemførelse af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/65/EF](#) for så vidt angår central investorinformation og de betingelser, der skal opfyldes, når central investorinformation eller prospektet udleveres på et andet varigt medium end papir eller via et websted, EU-Tidende 2010, nr. L 176, side 1, Kommissionens forordning 2010/584/EU af 1. juli 2010 om gennemførelse af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/65/EF](#) for så vidt angår form og indhold af standardmodellen til anmeldelsesskrivelse og erklæring om investeringsinstituttet, brug af elektronisk kommunikation mellem kompetente myndigheder i forbindelse med anmeldelser og procedurer ved kontroller og undersøgelser på stedet samt udveksling af oplysninger mellem kompetente myndigheder, EU-Tidende 2010, nr. L 176, side 16, Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2017/1131/EU af 14. juni 2017 om pengemarkedsforeninger, EU-Tidende 2017, nr. L 169, side 8, og Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2017/2402/EU af 12. december 2017 om en generel ramme for securitisering og om oprettelse af en specifik ramme for simpel, transparent og standardiseret securitisering og om ændring af [direktiv 2009/65/EF](#), 2009/138/EF og 2011/61/EU og forordning 1060/2009/EF og 648/2012/EU, EU-Tidende 2017, nr. L 347, side 35. Ifølge artikel 288 i EUF-traktaten gælder en forordning umiddelbart i hver medlemsstat. Gengivelsen af disse bestemmelser i loven er således udelukkende begrundet i praktiske hensyn og berører ikke forordningernes umiddelbare gyldighed i Danmark.«

2.§ 18, stk. 1, 4. pkt., ophæves.

3.§ 161, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»Finanstilsynet påser overholdelsen af følgende:

- 1) Loven og de regler, der er udstedt i medfør af loven, undtagen § 60, stk. 1 og 2, og § 63 b, jf. dog stk. 2.
- 2) Danske UCITS' vedtægter eller fondsbestemmelser, når Finanstilsynet har godkendt vedtægterne eller fondsbestemmelserne.
- 3) Regler udstedt i medfør af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/65/EF](#) af 13. juli 2009 om samordning af love og administrative bestemmelser om visse institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter) (UCITS-direktivet).
- 4) Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2017/2402/EU af 12. december 2017 om en generel ramme for securitisering og om oprettelse af en specifik ramme for simpel, transparent og standardiseret

securitisering og regler fastsat i medfør heraf.

5) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1131/2017 af 14. juni 2017 om pengemarkedsforeninger og regler fastsat i medfør heraf.

6) Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/1156/EU af 20. juni 2019 om lettere grænseoverskridende distribution af kollektive investeringsinstitutter og om ændring af forordning (EU) nr. 345/2013, (EU) nr. 346/2013 og (EU) nr. 1286/2014 og regler fastsat i medfør heraf.

7) Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/1238/EU af 20. juni 2019 om et paneuropæisk personligt pensionsprodukt og regler fastsat i medfør heraf.

8) Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/2088/EU af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser og regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen påser dog overholdelsen af § 14, stk. 1 og 3. Finanstilsynet kontrollerer, at reglerne for finansiell information i årsrapporter og delårsrapporter i §§ 82-92 og i regler udstedt i medfør af § 95 er overholdt for danske UCITS, som har udstedt værdipapirer, der handles på et reguleret marked, jf. § 213, stk. 1-5 og 8, i lov om kapitalmarkeder.»

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

4. I § 179, stk. 1, indsættes efter »i medfør af denne lov eller regler fastsat i medfør af denne lov,«: »Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2017/2402/EU af 12. december 2017 om en generel ramme for securitisering og om oprettelse af en specifik ramme for simpel, transparent og standardiseret securitisering, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2017/1131 af 14. juni 2017 om pengemarkedsforeninger eller Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/2088/EU af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser eller regler udstedt i medfør heraf«.

5. I § 189 indsættes efter »i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven«: », Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2017/2402/EU af 12. december 2017 om en generel ramme for securitisering og om oprettelse af en specifik ramme for simpel, transparent og standardiseret securitisering, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2017/1131 af 14. juni 2017 om pengemarkedsforeninger eller Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/2088/EU af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser eller regler udstedt i medfør heraf«.

§ 5

I lov om forvaltere af alternative investeringsfonde m.v., jf. [lovbekendtgørelse nr. 1047 af 14. oktober 2019](#), som ændret ved [§ 4 i lov nr. 369 af 9. april 2019](#), [§ 9 i lov nr. 554 af 7. maj 2019](#), [§ 9 i lov nr. 1563 af 27. december 2019](#) og [§ 2 i lov nr. 641 af 19. maj 2020](#), foretages følgende ændringer:

1. I § 6, stk. 4, ændres »og for selvforvaltende investorfradragsfonde« til: »for selvforvaltende investorfradragsfonde, for AIF-SIKAV'er og for AIF-værdipapirfonde«.

2. I § 18 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om kompetencekrav for ansatte hos en forvalter af alternative investeringsfonde, der har tilladelse til at udøve aktiviteter omfattet af bilag 1, nr. 3, litra b, nr. i.«

3. I § 155, stk. 1, 6. pkt., indsættes efter »Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/1156/EU af 20. juni 2019 om lettere grænseoverskridende distribution af kollektive investeringsinstitutter og om ændring af forordning (EU) nr. 345/2013, (EU) nr. 346/2013 og (EU) nr. 1286/2014, og Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/1238/EU af 20. juni 2019 om et paneuropæisk personligt pensionsprodukt (PEPP-produkt)«: »og Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/2088/EU af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser«.

4. I § 189 indsættes efter »i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven«: », Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 346/2013/EU af 17. april 2013 om europæiske sociale iværksætterfonde, Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 345/2013/EU af 17. april 2013 om europæiske venturekapitalfonde, Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2017/1131/EU af 14. juni 2017 om pengemarkedsforeninger, Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2017/2402/EU af 12. december 2017 om en generel ramme for securitisering og om oprettelse af en specifik ramme for simpel, transparent og standardiseret securitisering, Europa-Parlamentets og Rådets forordning 1286/2014/EU af 26. november 2014 om dokumenter med central information om sammensatte og forsikringsbaserede investeringsprodukter til detailinvestorer (PRIIP'er) eller Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/2088/EU af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser eller regler udstedt i medfør heraf«.

§ 6

I lov om forsikringsformidling, jf. [lovbekendtgørelse nr. 378 af 2. april 2020](#), som ændret ved § 6 i [lov nr. 641 af 19. maj 2020](#), foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 4, ændres »§ 3, stk. 6, og § 4, stk. 4,« til: »§ 3, stk. 7, og § 4, stk. 5,«, og i stk. 5 ændres »§ 3, stk. 6,« til: »§ 3, stk. 7,«.

2. I § 3 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. En ansøgning om tilladelse efter stk. 1 skal indsendes via Finanstilsynets selvbetjeningsløsning vedlagt de nødvendige oplysninger, jf. stk. 3. Kan en ansøgning undtagelsesvis ikke indsendes via selvbetjeningsløsningen, skal ansøgningen vedlagt de nødvendige oplysninger indsendes elektronisk til Finanstilsynet ved anvendelse af Finanstilsynets anmeldelsesblanket.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

3. I § 4 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. En ansøgning om registrering efter stk. 1 skal indsendes via Finanstilsynets selvbetjeningsløsning vedlagt de nødvendige oplysninger, jf. stk. 2. Kan en ansøgning undtagelsesvis ikke indsendes via selvbetjeningsløsningen, skal ansøgningen vedlagt de nødvendige oplysninger indsendes elektronisk til Finanstilsynet ved anvendelse af Finanstilsynets anmeldelsesblanket.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

4. Efter § 12 indsættes før overskriften før § 13:

»§ 12 a. En forsikringsformidler og en accessorisk forsikringsformidler må ikke medvirke til, at forsikringer for personer bosiddende i Danmark, danske skibe eller andre risici, der består her i landet, tegnes hos andre end følgende:

- 1) Danske forsikringsselskaber.

2) Udenlandske forsikringsselskaber, der opfylder betingelserne i § 30, stk. 1, eller § 31, stk. 1, i [lov om finansiell virksomhed](#).

3) Udenlandske forsikringsselskaber, der har fået tilladelse af Finanstilsynet.«

5. I § 22, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/1238/EU af 20. juni 2019 om et paneuropæisk personligt pensionsprodukt (PEPP-produkt)«: »og Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/2088/EU af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser«.

6. I § 36, stk. 1, indsættes efter »forskrifter fastsat i medfør af denne lov«: »eller i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/2088/EU af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser eller regler udstedt i medfør heraf«.

7. I § 37 ændres »eller forordninger udstedt i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/97 af 20. januar 2016 om forsikringsdistribution« til: », forordninger udstedt i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/97 af 20. januar 2016 om forsikringsdistribution eller i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/2088/EU af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser eller regler udstedt i medfør heraf«.

§ 7

I lov om firmapensionskasser, jf. [lovbekendtgørelse nr. 355 af 2. april 2020](#), foretages følgende ændringer:

1. I § 97, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »Finanstilsynet påser endvidere overholdelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning«: »2017/2402/EU af 12. december 2017«, og efter »ramme for simpel, transparent og standardiseret securitisering« indsættes: »og Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/2088/EU af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser«.

2. I § 104, stk. 1, indsættes efter »i medfør af denne lov eller forskrifter fastsat i medfør af denne lov«: »eller i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/2088/EU af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser, Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2017/2402/EU af 12. december 2017 om en generel ramme for securitisering og om oprettelse af en specifik ramme for simpel, transparent og standardiseret securitisering og regler udstedt i medfør heraf«.

3. I § 112, stk. 1, indsættes efter »i henhold til loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven«: »eller i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/2088/EU af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser, Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2017/2402/EU af 12. december 2017 om en generel ramme for securitisering og om oprettelse af en specifik ramme for simpel, transparent og standardiseret securitisering og regler udstedt i medfør heraf«.

§ 8

I lov om finansielle rådgivere, investeringsrådgivere og boligkreditformidlere, jf. [lovbekendtgørelse nr. 379 af 2. april 2020](#), foretages følgende ændringer:

1. § 2, nr. 6, affattes således:

»6) Rådgivning: Personlige anbefalinger til en forbruger, som vedrører en eller flere transaktioner i forbindelse med boligkreditaftaler eller finansielle produkter. For så vidt angår boligkreditaftaler, skal anbefalingerne være uafhængige af ydelsen af boligkreditaftalen og de aktiviteter, som ydes af en boligkreditformidler.«

2. I § 3 indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:

»Stk. 7. En ansøgning om tilladelse efter stk. 1 skal indsendes via Finanstilsynets selvbetjeningsløsning vedlagt de nødvendige oplysninger, jf. stk. 6. Kan en ansøgning undtagelsesvis ikke indsendes via selvbetjeningsløsningen, skal ansøgningen vedlagt de nødvendige oplysninger indsendes elektronisk til Finanstilsynet ved anvendelse af Finanstilsynets anmeldelsesblanket.«

Stk. 7 bliver herefter stk. 8.

§ 9

I [lov nr. 450 af 24. april 2019](#) om forbrugslånsvirksomheder, som ændret ved § 11 i [lov nr. 1563 af 27. december 2019](#) og § 1 i [lov nr. 801 af 9. juni 2020](#), foretages følgende ændring:

1. I § 3 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. En ansøgning om tilladelse efter stk. 1 skal indsendes via Finanstilsynets selvbetjeningsløsning vedlagt de nødvendige oplysninger, jf. stk. 3. Kan en ansøgning undtagelsesvis ikke indsendes via selvbetjeningsløsningen, skal ansøgningen vedlagt de nødvendige oplysninger indsendes elektronisk til Finanstilsynet ved anvendelse af Finanstilsynets anmeldelsesblanket.«

§ 10

I lov om ejendomskreditselskaber, jf. [lovbekendtgørelse nr. 1045 af 14. oktober 2019](#), som ændret ved § 4 i [lov nr. 1374 af 13. december 2019](#) og § 12 i [lov nr. 1563 af 27. december 2019](#), foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 1, nr. 5, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

2. I § 3 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. En ansøgning om tilladelse efter stk. 1 skal indsendes via Finanstilsynets selvbetjeningsløsning vedlagt de nødvendige oplysninger, jf. stk. 3. Kan en ansøgning undtagelsesvis ikke indsendes via selvbetjeningsløsningen, skal ansøgningen vedlagt de nødvendige oplysninger indsendes elektronisk til Finanstilsynet ved anvendelse af Finanstilsynets anmeldelsesblanket.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

3. I § 12, stk. 7, ændres »§ 3, stk. 5« til: »§ 3, stk. 6«.

4. I § 22, stk. 1, ændres »§ 3, stk. 5« til: »§ 3, stk. 6«.

§ 11

I [lov nr. 691 af 8. juni 2018](#) om Vækstfonden foretages følgende ændringer:

1. § 16, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Vækstfonden kan optage lån, herunder statsligt genudlån, til finansiering af sine aktiviteter, i det omfang der er etableret bevillingsmæssig hjemmel hertil.«

2. § 16, stk. 3 og 4, ophæves.

Stk. 5 bliver herefter stk. 3.

3. § 16, stk. 6 og 7, ophæves.

4. § 17, stk. 1, affattes således:

»Finansministeren kan ud over adgangen til at optage lån, herunder statsligt genudlån, jf. § 16, stk. 2, lade Vækstfonden optage genudlån hos Danmarks Nationalbank inden for en ramme på 1 mia. kr.«

§ 12

Loven træder i kraft den 1. januar 2021, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2.

§ 1, nr. 25, træder i kraft den 29. december 2020.

Stk. 3.

§ 4, nr. 3-5, § 5, nr. 3 og 4, § 6, nr. 5-7, og § 7 træder i kraft den 10. marts 2021.

Stk. 4.

§ 1, nr. 17, 28-30 og 32, træder i kraft den 19. april 2021.

§ 13

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2.

§§ 1-5 og 8-10 kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Stk. 3.

§§ 1-10 kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Fodnoter

[1)] Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/849/EU](#) af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 og om ophævelse af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF](#) samt [Kommissionens direktiv 2006/70/EF](#), EU-Tidende 2015, nr. L 141, side 73, [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/843/EU](#) af 30. maj 2018 om ændring af direktiv (EU) 2015/849 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, EU-Tidende 2018, nr. L 156, side 43, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/17/EU om forbrugerkreditaftaler i forbindelse med fast ejendom til beboelse og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010, EU-Tidende 2014, nr. L 60, side 34, [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/2366/EU](#) af

25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, om ændring af direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 og om ophævelse af direktiv 2007/64/EF, EU-Tidende 2015, nr. L 337, side 35.

Bekendtgørelse 2020-02-24 nr. 150

om godkendelse af ændringer af vedtægt for Det Danske Advokatsamfund

Efter § 143, stk. 10, i lov om rettens pleje, jf. [lovbekendtgørelse nr. 938 af 10. september 2019](#), har justitsministeren dags dato godkendt ændringer i vedtægt af 25. oktober 2008 for Det Danske Advokatsamfund, jf. [bekendtgørelse nr. 113 af 30. januar 2019](#) med senere ændringer. Ændringerne, der er optaget som bilag 1 til denne bekendtgørelse, træder i kraft den 1. marts 2020. En sammenskrivning af den samlede vedtægt efter ændringerne er optaget som bilag 2 til denne bekendtgørelse.

Bilag 1. Ændring af vedtægt for Det Danske Advokatsamfund

§ 1

I vedtægt for Det Danske Advokatsamfund, jf. [bekendtgørelse nr. 113 af 30. januar 2019](#) om godkendelse af vedtægt for Det Danske Advokatsamfund, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »frakendes«: »ubetinget«.

2. § 19, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. For så vidt angår tavshedspligt, videregivelse af oplysninger m.v. i forbindelse med tilsynet finder [retsplejelovens § 143 b](#) anvendelse.«

3. § 20 affattes således:

»§ 20

Advokatrådet kan i overensstemmelse med reglerne i [retsplejelovens § 143, stk. 8](#), træffe bestemmelse om, at en advokat eller en af de personer, der er nævnt i [retsplejelovens § 124 c, stk. 1](#), nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, skal indkaldes til en kollegial samtale.«

4. § 23, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

5. I § 61, stk. 1, 5. pkt., ændres »stk. 6« til: »stk. 5.«

§ 2

Bilag 2 . Vedtægt for Det Danske Advokatsamfund

(Som vedtaget på Advokatmødet den 25. oktober 2008 med de ændringer, der blev vedtaget på Advokatmødet den 13. juni 2009, den 19. maj 2017 og den 23. maj 2019)

Formål og hjemsted

§ 1

Det Danske Advokatsamfunds formål er

at værne om advokaters uafhængighed og integritet,

at påse og håndhæve opfyldelsen af de pligter, der påhviler advokater,

at sikre advokaters faglige kompetence, og

at virke til gavn for det danske retssamfund.

§ 2

Advokatsamfundets hjemsted er København.

Advokatsamfundet

§ 3

Stk. 1. Advokatsamfundet udgøres af alle advokater med advokatbeskikkelse udstedt i Danmark samt enhver anden advokat, der som statsborger i en EU-, eller EØS-medlemsstat eller Schweiz varigt udøver advokatvirksomhed her i landet under sit hjemlands titel (EU-advokat). Hvis en advokat deponerer beskikkelsen, eller beskikkelsen bortfalder eller frakendes ubetinget, er advokaten ikke længere en del af Advokatsamfundet. Det samme gælder, hvis en EU-advokat opgiver sin varige udøvelse af advokatvirksomhed her i landet.

Stk. 2. Vedtægtens bestemmelser om advokater gælder for alle advokater, som ifølge stk. 1 er en del af Advokatsamfundet, medmindre andet er angivet i den enkelte bestemmelse.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, er en tidligere omfattet advokat fortsat omfattet af retsplejelovens bestemmelser om salærklager og disciplinærsager med hensyn til klager, som vedrører tiden, hvor den pågældende var en del af Advokatsamfundet.

Stk. 4. Advokatselskaber registreres i Advokatsamfundets sekretariat med de oplysninger, som Advokatsamfundet modtager i medfør af Justitsministeriets bekendtgørelse om advokatselskaber.

Advokatsamfundets organer

§ 4

Advokatsamfundets organer er: Advokatmødet, Advokatrådet, Advokatnævnet, kredsbestyrelserne og kredsmoderne.

Advokatmødet

§ 5

Stk. 1. Alle advokater, Advokatnævnets formandskab samt repræsentanter for Advokatsamfundets sekretariat har adgang til Advokatmødet.

Stk. 2. Ordinært advokatmøde afholdes hvert andet år i perioden 15. april til 15. juni.

Stk. 3. Ekstraordinært advokatmøde afholdes, når Advokatrådet bestemmer det, eller når dette skriftligt begæres enten af kredsbestyrelserne for mindst 2 advokatredse eller af mindst 200 advokater. Begæringen skal indeholde begrundelse for begæringen og en nøjagtig angivelse af forhandlingsemne og forslag. Sådanne ekstraordinære advokatmøder skal indkaldes inden 6 uger efter, at rådet har modtaget begæringen derom. Indkaldelse sker på samme måde som til et ordinært advokatmøde, dog kan indkaldelsesvarslet højst være 4 uger.

§ 6

Tiden og stedet for advokatmoderne bestemmes af Advokatrådet.

§ 7

Stk. 1. Indkaldelse til møderne sker ved bekendtgørelse på Advokatsamfundets hjemmeside med mindst 14 dages varsel samt ved skriftlig underretning til hver enkelt advokat med mindst 14 dages varsel fra afsendelsen at regne. Underretningen skal tillige indeholde dagsordenen for mødet. Indeholder dagsordenen forslag til vedtægtsændringer, skal det væsentlige indhold af disse angives i dagsordenen.

Stk. 2. En erklæring fra Advokatsamfundets generalsekretær om, at de direkte indkaldelser til advokaterne er afsendt, udgør tilstrækkeligt bevis herfor.

Stk. 3. I stedet for de direkte indkaldelser til advokaterne vil dog kunne træde bekendtgørelse med mindst 14 dages varsel i et blad udgivet af Advokatsamfundet til alle advokater.

§ 8

Stk. 1. Møderne ledes af en dirigent, som vælges af mødet, og som ikke er medlem af Advokatrådet.

Stk. 2. Der optages referat af forhandlingerne på mødet, hvoraf hovedindholdet gengives i et blad udgivet af Advokatsamfundet til alle advokater eller på Advokatsamfundets hjemmeside.

§ 9

Stk. 1. På mødet kan der alene træffes beslutning vedrørende sager og anliggender, som er angivet med fornøden tydelighed i dagsordenen.

Stk. 2. Til udøvelse af stemmeret kræves personligt møde. Dog kan enhver mødende advokat foruden sin egen stemme afgive stemme for fem andre advokater, hvis skriftlig fuldmagt lydende på advokatens navn senest 3

dage før mødet er sekretariatet i hænde.

Stk. 3. Afstemning sker ved håndsoprækning. Dog skal der ske skriftlig eller anden dokumenterbar afstemning, når dirigenten beslutter dette, eller det kræves af mindst 25 advokater.

Stk. 4. Beslutninger på mødet træffes, hvor andet ikke er bestemt, ved simpelt stemmeflertal.

§ 9 a

Stk. 1. Advokatrådet kan beslutte, at valg af Advokatrådets formand og dennes stedfortrædere, jf. § 11, stk. 2, skal ske ved elektronisk afstemning.

Stk. 2. Advokatrådets beslutning om elektronisk afstemning bekendtgøres på Advokatsamfundets hjemmeside senest den 1. januar i det år, hvor afstemningen skal finde sted. I bekendtgørelsen af valget angives tidspunktet og de nærmere retningslinjer for valget, herunder indleveringen af stillerlister og frister herfor.

Stk. 3. Afstemningsperioden placeres i tidsrummet fra tidligst 1. marts til senest 1. april det år, hvor der afholdes ordinært advokatmøde. Afstemningsperioden, som fastlægges af Advokatrådet, skal have en varighed af mindst 14 dage. I tilfælde af omvalg, jf. § 11, stk. 2, 3. pkt., skal valgperioden dog have en varighed af mindst 7 dage og skal være afsluttet senest 14. april. Valget har virkning fra det førstkommende ordinære advokatmøde efter afstemningen.

Stk. 4. Advokatrådet træffer beslutning om, hvilket valgsystem, der skal anvendes. Systemet skal garantere sikkerhed, herunder for stemmeberettigelse og valgresultat, samt garantere vælgernes fulde anonymitet.

Stk. 5. Advokatrådet kan fastsætte nærmere bestemmelser om afholdelsen af elektronisk afstemning.

Stk. 6. I tilfælde af beslutning om elektronisk afstemning finder § 9, stk. 2, § 10, stk. 1, nr. 5, § 11, stk. 2, 1. pkt., og stk. 4, 1. pkt., ikke anvendelse for så vidt angår valg af Advokatrådets formand og dennes stedfortrædere.

§ 10

Stk. 1. Dagsordenen for det ordinære advokatmøde skal omfatte:

- 1) Valg af dirigent.
- 2) Beretning om Advokatrådets, Advokatnævnets, Erstatningsfondens og Understøttelsesfondens virksomhed siden sidste ordinære advokatmøde.
- 3) Forelæggelse og godkendelse af regnskaber for de to foregående regnskabsår for Advokatsamfundet, Erstatningsfonden og Understøttelsesfonden.
- 4) Forelæggelse og godkendelse af budget for de to næstfølgende regnskabsår samt Advokatrådets forslag til bidrag for disse år.
- 5) Valg af formand for Advokatrådet og to stedfortrædere for denne i dennes egenskab af rådsmedlem.
- 6) Valg af to revisorer og to revisorsuppleanter.
- 7) Eventuelle forslag og forhandlingsemner, der ønskes optaget på dagsordenen af Advokatrådet, eller eventuelle forslag og forhandlingsemner, der inden den 1. marts det pågældende år skriftligt begæres

optaget på dagsordenen enten af en kredsbestyrelse eller af mindst 50 advokater.

Stk. 2. Andre forslag til bidrag for de to næstfølgende regnskabsår, end de i stk. 1, nr. 4, omhandlede, kan behandles på mødet, hvis de er Advokatsamfundets sekretariat i hænde senest 7 dage før Advokatmødet.

Advokatrådet

§ 11

Stk. 1. Advokatrådet består af en formand og 14 andre medlemmer.

Stk. 2. Formanden vælges blandt alle advokater på et ordinært advokatmøde. Til valget kræves absolut stemmeflertal. Opnås dette ikke ved første afstemning, foretages omvalg mellem de to kandidater, der har opnået de største stemmetal. På samme måde vælges en 1. stedfortræder og en 2. stedfortræder for formanden som rådsmedlem.

Stk. 3. Formanden og dennes stedfortrædere vælges for en fireårig periode med mulighed for genvalg én gang for en toårig periode.

Stk. 4. Forslag til valg af formand og stedfortrædere for denne skal være indleveret skriftligt til sekretariatet senest 14 dage før mødet. Forslaget skal være underskrevet af mindst 50 advokater, medmindre der er tale om genvalg.

Stk. 5. I tilfælde af formandens død eller vedvarende forfald på et tidspunkt, der ligger før 15. oktober i året forud for udløbet af formandens valgperiode, indkaldes et advokatmøde til valg af formand for resten af perioden.

§ 12

Stk. 1. De øvrige 14 medlemmer samt en 1. stedfortræder og en 2. stedfortræder for hver af disse vælges af og blandt advokaterne i de enkelte advokat kredse efter følgende regler: 1. kreds vælger 6 medlemmer. 6. kreds vælger 2 medlemmer. 2., 3., 4., 5., 7., og 8. kreds vælger hver 1 medlem.

Stk. 2. Valgene sker ved flertalsvalg på kredsmøder og har virkning fra det førstkommende ordinære advokatmøde.

Stk. 3. Forslag til valg af et eller flere medlemmer, hver med en 1. stedfortræder og en 2. stedfortræder, skal indleveres skriftligt til kredsbestyrelsens formand senest 14 dage før det kredsmøde, hvor valget skal finde sted. Forslaget skal være underskrevet af mindst 10, for 1. advokatreds vedkommende mindst 30 advokater, medmindre der er tale om genvalg.

Stk. 4. Hvis der ikke rettidigt er anmeldt det fornødne antal medlemmer og stedfortrædere, vælges de manglende ved flertalsvalg efter forslag, der fremsættes på kredsmødet.

Stk. 5. Medlemmerne vælges for en fireårig periode med mulighed for genvalg én gang for en toårig periode.

§ 13

Advokatrådet vælger af sin midte en næstformand, der træder i stedet for formanden, når denne er midlertidigt forhindret.

§ 14

1. stedfortræderen eller 2. stedfortræderen tiltræder, når et rådsmedlem dør, mister sin valgbarhed, nedlægger sit mandat eller på anden måde får vedvarende forfald. Det samme gælder, hvis rådsmedlemmet bliver valgt som formand, jf. § 11, stk. 2. Findes ingen stedfortrædere, udpeges et rådsmedlem for resten af valgperioden af kredsbestyrelsen for den advokatreds, som kan vælge det pågældende medlem.

§ 15

Stk. 1. Hvis et Advokatrådsmedlem for kortere eller længere tid bliver forhindret i at deltage i rådets møder, skal medlemmet straks meddele formanden dette. Stedfortræderen tilkaldes, hvis rådet bestemmer det.

Stk. 2. Intet medlem af rådet må deltage i behandlingen af en sag, i hvis udfald vedkommende har en individuel interesse, eller hvor der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

§ 16

Advokatrådet er Advokatsamfundets bestyrelse. Det repræsenterer Advokatsamfundet udadtil og indadtil.

Advokatrådets værn om advokaters uafhængighed og integritet

§ 17

Stk. 1. Advokatrådet arbejder for, at den enkelte advokat af hensyn til klientens retssikkerhed kan virke i et fortroligt forhold til sin klient uafhængig af andre interesser end klientens og med adgang til oplysninger af betydning for klientens sag.

Stk. 2. Advokatrådet kan bistå en advokat, hvis uafhængighed eller integritet kommer under pres, herunder ved kontakt til relevante myndigheder eller førelse af retssag efter § 39.

Advokatrådets sikring af advokaters faglige kompetence

§ 18

Stk. 1. Advokatrådet forestår den teoretiske grunduddannelse, eksamen og den praktiske prøve i retssagsbehandling med henblik på at opnå beskikkelse som advokat.

Stk. 2. Advokatrådet forestår prøven i regler af særlig betydning for advokathvervet for personer, som ikke er advokater, men som er medejere af et advokatselskab. Advokatrådet fører i den forbindelse tilsyn med, at disse medejere indstiller sig til og består prøven inden for den fastsatte tidsfrist, og at deres ejerskab bringes til ophør, hvis dette ikke sker.

Stk. 3. Advokatrådet forestår kontrollen med, at advokater og autoriserede advokatfuldmægtige overholder kravet om løbende efteruddannelse.

Stk. 4. Advokatrådet forestår kontrollen med, at de advokater, der udøver advokatvirksomhed som enkeltmandsvirksomhed, i fællesskab med en eller flere andre advokater eller som medejere af et advokatselskab, opfylder retsplejelovens krav om praktisk erfaring som autoriseret advokatfuldmægtig eller ansat advokat.

Stk. 5. Advokatrådet medvirker gennem kontakt til universiteter og udbydere af efteruddannelse til at sikre kvaliteten af såvel uddannelsen som efteruddannelsen af advokater.

Advokatrådets tilsyn

§ 19

Stk. 1. Advokatrådet fører tilsyn med alle advokater, advokatselskaber og autoriserede fuldmægtige. Finder Advokatrådet, at en advokat, et advokatselskab eller en medejer af et advokatselskab ikke har handlet i overensstemmelse med advokatpligterne, kan det indklage den pågældende for Advokatnævnet.

Stk. 2. Når advokaters udøvelse af advokatvirksomhed berører andre lande end Danmark, udøver Advokatrådet tilsynet i samarbejde med de pågældende landes kompetente myndigheder.

Stk. 3. For så vidt angår tavshedspligt, videregivelse af oplysninger m.v. i forbindelse med tilsynet finder [retsplejelovens § 143 b](#) anvendelse.

§ 20

Advokatrådet kan i overensstemmelse med reglerne i [retsplejelovens § 143, stk. 8](#), træffe bestemmelse om, at en advokat eller en af de personer, der er nævnt i [retsplejelovens § 124 c, stk. 1](#), nr. 2, og som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, skal indkaldes til en kollegial samtale.

§ 21

Stk. 1. Advokatrådet kan bestemme, at der skal iværksættes kollegialt tilsyn med en advokat eller en af de i [retsplejelovens § 124 c, stk. 1](#), nr. 2, nævnte personer, som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab, hvis den pågældende er under mistanke for at have begået overtrædelser, der kan føre til frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed eller retten til at eje aktier eller anparter i et advokatselskab.

Stk. 2. Tilsynsperioden kan normalt ikke overstige 3 måneder. Advokatrådet kan beslutte at forlænge tilsynsperioden med maksimalt 3 måneder.

Stk. 3. Tilsynet er ikke til hinder for, at Advokatrådet samtidig gennemfører en revisorundersøgelse hos advokaten eller en af de i [retsplejelovens § 124 c, stk. 1](#), nr. 2, nævnte personer, som ejer aktier eller anparter i et advokatselskab.

Stk. 4. Forløbet af en eventuel verserende disciplinærsag påvirkes ikke af tilsynet.

§ 22

Advokatrådets beslutning om tilsyn skal begrundes over for den person, der skal under tilsyn.

§ 23

Stk. 1. Tilsynet varetages af en eller flere advokater (tilsynsadvokaten), som udpeges af Advokatrådet. Den, som skal under tilsyn, skal have lejlighed til at udtale sig om valget af tilsynsadvokat, medmindre formålet med tilsynet dermed ville forspildes.

Stk. 2. I forbindelse med tilsynet skal tilsynsadvokaten altid bevare fuldstændig uafhængighed, og der må ikke foreligge omstændigheder, der er egnet til at vække tvivl om tilsynsadvokatens upartiskhed.

§ 24

Stk. 1. Tilsynsadvokaten aflægger under tilsynet et eller flere besøg på kontoradressen for den, der er under tilsyn. Antallet af besøg afpasses efter forholdene.

Stk. 2. Fastlæggelse af besøgsdatoer skal så vidt muligt ske i samråd med den, der er under tilsyn.

Stk. 3. Gennemførelse af tilsynet skal tilrettelægges, så det forstyrrer den, der er under tilsyn, mindst muligt.

§ 25

Stk. 1. Den, der er under tilsyn, er forpligtet til at forsyne tilsynsadvokaten med de oplysninger og dokumenter mv., som tilsynsadvokaten finder, har betydning for tilsynet.

Stk. 2. Den, der er under tilsyn, har pligt til at være til stede under tilsynsadvokatens besøg, medmindre der er indgået anden aftale med tilsynsadvokaten, eller den pågældende har lovligt forfald.

§ 26

Stk. 1. Senest ved slutningen af tilsynsperioden udfærdiger tilsynsadvokaten udkast til rapport, som fremsendes til den, der har været under tilsyn, med en frist til at fremkomme med bemærkninger. Fristen er sædvanligvis ikke under 7 dage. Den færdige rapport, som fremsendes til Advokatrådet, skal kunne danne grundlag for Advokatrådets vurdering af forholdene hos den, der har været under tilsyn.

Stk. 2. Rapporten skal indeholde indstilling om det videre forløb, herunder om der er behov for en revisorundersøgelse og om, hvorvidt Advokatrådet bør rejse sag ved Advokatnævnet.

§ 27

Stk. 1. Rejse- og opholdsudgifterne for tilsynet samt udgifterne til honorar til tilsynsadvokaten afholdes af Advokatrådet.

Stk. 2. Advokatrådet fastsætter honoraret til tilsynsadvokaten efter indstilling fra denne.

§ 28

Tilsynsadvokater

- 1) skal have advokatbeskikkelse,
- 2) skal have mindst 10 års erfaring fra en advokatvirksomhed inden for de seneste 15 år,
- 3) skal være værdig til den agtelse og tillid, som tilsynshvervet kræver, og
- 4) må ikke være medlem af Advokatrådet eller Advokatnævnet.

§ 29

Stk. 1. Advokatrådet forestår den fornødne uddannelse af tilsynsadvokater.

Stk. 2. Advokatrådet fører en liste over tilsynsadvokater.

§ 30

Advokatrådet udsteder en vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandling af betroede midler (klientkontovedtægten) og fører tilsyn med overholdelsen heraf.

Advokatrådets opgaver med tilknytning til tilsyn

§ 31

Stk. 1. Advokatrådet udarbejder vejledende retningslinjer for god advokatskik kaldet "de advokatetiske regler".

Stk. 2. De advokatetiske regler skal afspejle Advokatnævnets og domstolenes praksis.

Stk. 3. På områder, som ikke er afklaret i Advokatnævnets eller domstolenes praksis, udtrykker de advokatetiske regler Advokatrådets opfattelse af god advokatskik til vejledning for advokater og offentlighed.

§ 32

Stk. 1. På begæring af en advokat eller et advokatselskab skal Advokatrådet afgive responsum om god advokatskik eller andre spørgsmål, der er af almindelig interesse for advokater i deres virksomhed.

Stk. 2. Det samme gælder tilfælde, hvor en advokat eller et advokatselskab ønsker rådets responsum angående et af advokaten beregnet salær, om hvis berettigelse der er tvist mellem advokaten og klienten eller dennes retshjælpsforsikringsselskab.

Stk. 3. Rådet afgiver dog ikke responsum i en sag, hvorom der på tidspunktet for rådets behandling af responsumbegæringen verserer klagesag for Advokatnævnet.

Stk. 4. Rådet kan under en verserende sag efter parternes eller rettens anmodning til vejledning for retten afgive responsum om et omtvistet salær eller om god advokatskik i en sag, der ikke har været påkendt af Advokatnævnet.

§ 33

Stk. 1. Advokatrådet bistår klienter med at få opfyldt en kendelse fra Advokatnævnet, hvis den indklagede ikke har efterlevet kendelsen, og kendelsens konklusion i sidste ende lader sig tvangsfuldbyrde.

Stk. 2. Advokatrådets bistand efter stk. 1 omfatter udvælgelse og antagelse af advokat til om nødvendigt at føre retssag og fogedsag mod den indklagede.

Stk. 3. I sager omfattet af stk. 1 bistår Advokatrådet endvidere klienter med eventuel anmeldelse af krav til advokatens ansvarsforsikringsselskab eller Erstatningsfonden.

Stk. 4. Omkostningerne ved at få opfyldt kendelsen eller anmeldt kravet skal ikke dækkes af klienten, men kan dækkes af Erstatningsfonden, i det omfang omkostningerne ikke kan dækkes af den indklagede, jf. § 70.

Stk. 5. Advokatrådets bistand efter denne bestemmelse påvirker ikke bedømmelsen af, om den indklagedes manglende efterlevelse af Advokatnævnets kendelse udgør en overtrædelse af god advokatskik.

§ 34

Stk. 1. Advokatrådet fører tilsyn med EU-advokater, der udøver advokatvirksomhed her i landet i medfør af reglerne om EU-advokaters tjenesteydelser i Danmark. Hvis disse advokater tilsidesætter pligter, der følger af retsplejeloven eller forskrifter fastsat i medfør af retsplejeloven, kan Advokatrådet indbringe sag herom for Advokatnævnet.

Stk. 2. Rådet skal på begæring af en EU-advokat, der udøver advokatvirksomhed her i landet som anført i stk. 1, eller på begæring af den kompetente advokatmyndighed i denne advokats hjemland afgive responsum i overensstemmelse med § 32, stk. 1-3.

§ 35

Advokatrådet udsteder på begæring af en advokat med dansk advokatbeskikkelse dokumentation for, at vedkommende er advokat. Dokumentationen gives med henblik på, at advokaten kan udbyde tjenesteydelser eller etablere sig som advokat i en anden EU-, eller EØS-medlemsstat eller i Schweiz.

Advokatrådets virke til gavn for retssamfundet

§ 36

Advokatrådet deltager på et partipolitisk og fordelingsmæssigt neutralt grundlag i lovforberedende arbejde mv. og kan tage initiativer med henblik på at sikre respekt for grundlæggende rettigheder, overholdelse af retsstatsprincippet og en sikker retsanvendelse.

§ 37

Stk. 1. Advokatrådet arbejder for, at enhver har adgang til kvalificeret, uafhængig og fortrolig advokatbistand samt for at fremme retssikkerheden såvel inden for retsplejen som i den offentlige forvaltning.

Stk. 2. Advokatrådet kan stille helt grundlæggende oplysning om dagligdagens juridiske problemstillinger til rådighed for borgerne samt oplysning om, hvor borgerne kan finde mere information herom.

Stk. 3. Advokatrådet driver en hjemmeside på internettet, hvor borgere og virksomheder kan søge mellem alle advokater ud fra advokaternes geografiske placering og fagområde.

Stk. 4. Advokatrådet arbejder for befolkningens adgang til vederlagsfri retshjælp i form af grundlæggende mundtlig rådgivning ved advokatvagter, herunder navnlig ved at orientere om advokatvagterne på internettet.

§ 38

Advokatrådet informerer advokater og borgere om væsentlige afgørelser fra domstolene og Advokatnævnet, retspolitiske emner og andre forhold omfattet af Advokatsamfundets virke. Advokatrådet kan give denne information på hjemmesiden www.advokatsamfundet.dk og/eller i et blad, som udsendes til alle advokater, eller på anden måde, som findes hensigtsmæssig.

Advokatrådets opgavevaretagelse

§ 39

Stk. 1. Advokatrådet kan nedsætte udvalg til løsning af opgaverne efter denne vedtægt.

Stk. 2. Advokatrådet kan skriftligt eller ved indkaldelse til et møde anmode kredsbestyrelserne og advokatmedlemmerne af Advokatnævnet om at udtale sig om væsentlige spørgsmål, som Advokatrådet ønsker belyst.

Stk. 3. Advokatrådet kan til varetagelse af sin formålsbestemmelse på egne eller en advokats vegne henvende sig til nationale og internationale myndigheder.

Stk. 4. Ligeledes kan Advokatrådet til varetagelse af sin formålsbestemmelse føre retssager i eget navn.

Stk. 5. I sager, der vedrører advokatreguleringen eller advokatens stilling i retsplejen, kan Advokatrådet indtræde som mandatar for en advokat eller beslutte, at sagsomkostningerne udredes af Advokatsamfundet.

§ 40

Stk. 1. Advokatrådet er medlem af organisationen af europæiske advokatråd (CCBE) og det internationale advokatsamfund (International Bar Association) med henblik på at varetage Advokatsamfundets formål i grænseoverskridende forhold og i forhold til internationale myndigheder.

Stk. 2. Advokatrådet kan med samme formål deltage i andre internationale organisationer og sammenslutninger.

§ 41

Advokatrådet kan inden for rammerne af [Rådets direktiv 77/249/EØF](#) om lettelse med henblik på den faktiske gennemførelse af advokaters fri udveksling af tjenesteydelser med senere ændringer indgå aftaler med kompetente advokatmyndigheder i andre lande om faglige regler for advokaters udøvelse af advokatvirksomhed i det pågældende land eller den pågældende region.

§ 42

Stk. 1. Advokatrådet holder møde, når rådet eller formanden bestemmer det, eller det skriftligt forlanges af mindst 2 rådsmedlemmer med angivelse af hensigten med mødet. I sidste tilfælde skal mødet indkaldes til afholdelse snarest muligt.

Stk. 2. Mindst en uge forud for hvert rådsmøde sender sekretariatet mødets dagsorden til rådsmedlemmerne. Beslutning kan kun træffes om de i dagsordenen nævnte anliggender, medmindre samtlige tilstedeværende medlemmer samtykker i, at også andre sager afgøres.

§ 43

Stk. 1. Advokatrådet er beslutningsdygtigt, når mindst 10 medlemmer er til stede. I de i § 32, stk. 1, 2 og 4, omhandlede sager kan afgørelse dog træffes af en afdeling af rådet, når mindst 5 medlemmer er til stede.

Stk. 2. Rådets møder afholdes i København, medmindre rådet vedtager andet i det enkelte tilfælde. Sekretariatet indkalder medlemmerne til mødet med mindst 1 uges varsel. I særlig påtrængende tilfælde kan

indkaldelse dog ske med kortere varsel mod rådets godkendelse heraf på det efterfølgende møde. I sådant tilfælde meddeles dagsordenen samtidig med indkaldelsen.

§ 44

Stk. 1. Samtlige sager i Advokatrådet afgøres ved simpelt stemmeflertal. I tilfælde af stemmelighed gør formandens (næstformandens) stemme udslaget. Rådets medlemmer er berettiget til at kræve særvotum refereret.

Stk. 2. Afstemningen sker mundtligt, medmindre andet i det enkelte tilfælde vedtages. Formanden stemmer sidst.

Stk. 3. I øvrigt bestemmer rådet selv sin forretningsorden.

Advokatkredsene

§ 45

Stk. 1. Landet deles i følgende 8 advokatkredse, der følger domstolenes retskredse:

1. kreds: København. Består af Københavns retskreds samt Færøerne og Grønland.
2. kreds: Københavns Omegn. Består af Lyngby, Glostrup og Frederiksberg retskreds.
3. kreds: Sjælland. Består af Nykøbing Falster, Næstved, Holbæk, Roskilde, Hillerød, Helsingør og Bornholm retskreds.
4. kreds: Fyn. Består af Odense og Svendborg retskreds.
5. kreds: Sønderjylland. Består af Kolding, Esbjerg og Sønderborg retskreds.
6. kreds: Østjylland. Består af Randers, Århus og Horsens retskreds.
7. kreds: Vestjylland. Består af Viborg, Holstebro og Herning retskreds.
8. kreds: Nordjylland. Består af Aalborg og Hjørring retskreds.

Stk. 2. En advokat hører i relation til denne vedtægt til den advokatreds og den retskreds, hvorfra advokaten udøver sit erhverv. For advokater, der ikke udøver erhverv, er bopælen afgørende. En advokat, der ikke udøver erhverv eller har bopæl i Danmark, hører til 1. kreds. Til hver kreds hører endvidere de advokatselskaber, der har hjemsted (hovedkontor) i kredsen.

§ 46

Stk. 1. Hver advokatreds skal have en kredsbestyrelse, der varetager kredsens særlige anliggender og bistår Advokatrådet.

Stk. 2. I sager, hvor der er klaget over vederlag, som en advokat, et advokatselskab eller en medejer af et advokatselskab har forlangt for sit arbejde, kan kredsbestyrelsen efter Advokatnævnets nærmere

bestemmelse bistå Advokatnævnet i sagsbehandlingen. Det samme gælder ved klager over, at en advokat, et advokatselskab eller en medejer af et advokatselskab har tilsidesat god advokatskik.

Stk. 3. I de i stk. 2 nævnte sager tiltrædes kredsbestyrelsen af en offentlighedsrepræsentant udpeget af justitsministeren.

Stk. 4. Kredsbestyrelsen kan efter anmodning eller af egen drift afholde kollegialt samråd med henblik på en løsning af en konflikt mellem to advokater. Advokatrådet kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 47

Stk. 1. Kredsbestyrelsen for 1. kreds består af 5-7 advokater efter kredsmødets beslutning. De øvrige kredsbestyrelser består af 3-7 advokater efter kredsmødets beslutning.

Stk. 2. Kredsbestyrelsens medlemmer samt en 1. stedfortræder og en 2. stedfortræder for disse vælges af og blandt kredsens advokater efter reglerne i § 12, stk. 2-4.

Stk. 3. Medlemmerne vælges for en toårig periode. Genvalg kan finde sted 2 gange.

§ 48

Stk. 1. Reglerne i §§ 14 og 15 finder tilsvarende anvendelse på kredsbestyrelsesmedlemmer.

Stk. 2. Hvis et kredsbestyrelsesmedlem ikke længere hører til den advokatreds, for hvilken medlemmet er valgt, mister medlemmet sin valgbarhed i den pågældende kreds.

§ 49

Stk. 1. Efter sket nyvalg vælger hver kredsbestyrelse blandt sine medlemmer en formand og en næstformand med funktionstid til udløbet af valgperioden.

Stk. 2. Kredsbestyrelsen skal straks give Advokatrådet besked om valg efter stk. 1.

§ 50

Stk. 1. Beslutninger eller afgørelser, der træffes af kredsbestyrelsen i kredsens særlige anliggender, skal straks indberettes til sekretariatet ved indsendelse af en udskrift af forhandlingsprotokollen. Sådanne beslutninger kræver ikke Advokatrådets godkendelse for at være gyldige, men rådet kan, når det i det enkelte tilfælde skønnes, at sagens vigtighed eller andre særlige forhold gør sådant ønskeligt, optage sagen til fornyet undersøgelse og afgørelse eller ophæve den trufne beslutning eller afgørelse.

Stk. 2. Opstår der tvivl om, hvorvidt en sag hører under rådets eller kredsbestyrelsens myndighed, afgøres dette endeligt af rådet.

Stk. 3. Der optages referat af kredsbestyrelsens møder. Referat af hvert møde skal straks sendes til sekretariatet.

§ 51

Stk. 1. I sager angående kredsens særlige anliggender gælder de i stk. 2-6 fastsatte regler.

Stk. 2. Kredsbestyrelsens møder er beslutningsdygtige, når i 1. kreds 3 medlemmer er til stede. I de øvrige kredse skal mindst 2 medlemmer være til stede, dog 3, hvis kredsbestyrelsen består af flere end 3 medlemmer.

Stk. 3. Bestemmelserne i denne vedtægts § 42, stk. 2, 2. pkt., og § 44 finder tilsvarende anvendelse på kredsbestyrelsens møder.

Stk. 4. Kredsbestyrelsens møder indkaldes med angivelse af dagsorden og med mindst 7 dages varsel. I særlig påtrængende tilfælde kan indkaldelse ske med kortere varsel mod bestyrelsens godkendelse heraf på det efterfølgende møde.

Stk. 5. Møde afholdes, når formanden bestemmer det, eller når et af de øvrige bestyrelsesmedlemmer skriftlig forlanger det med angivelse af hensigten med mødet, i hvilket sidste tilfælde indkaldelse snarest skal ske.

Stk. 6. Til kredsbestyrelsens møder indkaldes ud over bestyrelsen det eller de i kredsen valgte medlemmer af Advokatrådet, som kan deltage i møderne, men uden stemmeret og uden at deltage i behandlingen af klagesager, jf. § 46, stk. 2.

Kredsmøderne

§ 52

Til kredsmøderne har samtlige kredsens advokater og Advokatrådets medlemmer samt repræsentanter for Advokatsamfundets sekretariat adgang. Hverken rådets medlemmer eller sekretariatets repræsentanter har dog stemmeret på møderne, medmindre de som advokater hører til den pågældende kreds, men de har ret til at deltage i forhandlingerne.

§ 53

Stk. 1. Kredsmøder afholdes mindst en gang hvert andet år og i øvrigt så ofte, kredsbestyrelsen bestemmer det, eller det forlanges af Advokatrådet eller mindst 20, i 1. advokatreds mindst 50, af kredsens advokater. I sidstnævnte tilfælde skal den skriftlige begæring indeholde en nøjagtig angivelse af formålet med mødet.

Stk. 2. Møderne indkaldes med 3 ugers varsel ved brev til hvert af kredsens advokater og til sekretariatet på rådets vegne med angivelse af dagsorden for mødet. Beslutning kan på mødet kun tages i de på dagsordenen med behørig tydelighed angivne sager.

Stk. 3. Møderne ledes af en dirigent, og forhandlingerne refereres af en sekretær, begge valgt af mødet uden for bestyrelsens kreds. Referatet underskrives af dirigent og sekretær.

Stk. 4. Stemmeret kan kun udøves ved personligt møde. Dog kan enhver mødende advokat foruden sin egen stemme afgive stemme for to andre advokater fra samme advokatreds, hvis skriftlig fuldmagt lydende på advokatens navn fremvises for dirigenten.

Stk. 5. Afstemning foregår ved håndsoprækning, medmindre skriftlig afstemning anordnes af dirigenten eller forlanges af mindst 10 af kredsens advokater.

Stk. 6. Stedet for mødets afholdelse bestemmes i hvert enkelt tilfælde af kredsbestyrelsen, men skal, hvor ikke særlige forhold gør sig gældende, vælges så bekvemt for kredsens advokater som muligt.

Stk. 7. Formanden for vedkommende kredsbestyrelse sender snarest muligt et referat af kredsmødet til sekretariatet.

Stk. 8. Kredsmødernes beslutninger undtagen stedfundne valg kan under samme betingelser som kredsbestyrelsens beslutninger ophæves af rådet.

§ 53 a

Stk. 1. Advokatrådet kan beslutte, at valg af medlemmer til Advokatrådet, Advokatnævnet og kredsbestyrelsen, jf. § 12, stk. 1-5, § 55, stk. 2-4, og § 47, stk. 2 og 3, skal ske ved elektronisk afstemning i enkelte eller alle advokatkredse.

Stk. 2. Elektronisk afstemning finder sted efter reglerne i § 9 a, stk. 2-5.

Stk. 3. I tilfælde af beslutning om elektronisk afstemning afholdes kredsmødet i stedet som et stillermøde inden afstemningen. Stillermødet har til formål at give de opstillede kandidater mulighed for at præsentere sig selv.

Stk. 4. I tilfælde af beslutning om elektronisk afstemning finder § 12, stk. 2, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, samt § 53, stk. 4 og 5, ikke anvendelse for valg af medlemmer til Advokatrådet, Advokatnævnet og kredsbestyrelsen.

§ 54

Stk. 1. Efter beslutning af vedkommende kredsbestyrelser kan der afholdes fælles kredsmøder for 2 eller flere kredse.

Stk. 2. For fælles kredsmøder gælder samme regler, som i § 53 er fastsat for almindelige kredsmøder.

Advokatnævnet

§ 55

Stk. 1. Advokatnævnet består af en formand og 2 næstformænd, der alle skal være dommere, samt af 18 andre medlemmer. Formanden og næstformændene udpeges af Højesterets præsident. Af de øvrige medlemmer udpeges 9, der ikke må være advokater, af justitsministeren, mens 9 vælges af Advokatsamfundet.

Stk. 2. De medlemmer af nævnet, der er advokater, samt en 1. stedfortræder og en 2. stedfortræder for hvert af disse vælges af og blandt advokatkredsens advokater for 6 år uden mulighed for genvalg.

Stk. 3. 1. advokatkreds vælger 3 medlemmer. 2.-6. advokatkreds vælger hver 1 medlem. 7. og 8. advokatkreds vælger i forening 1 medlem.

Stk. 4. Valget sker efter reglerne i § 12, stk. 2 – 4.

Stk. 5. Reglerne i §§ 14 og 15 finder tilsvarende anvendelse for de medlemmer af nævnet, der er advokater.

§ 56

Stk. 1. Advokatnævnet påkender klager over vederlag, som en advokat, et advokatselskab eller en medejer af et advokatselskab har forlangt for sit arbejde.

Stk. 2. Advokatnævnet påkender desuden klager over, at en advokat, et advokatselskab eller en medejer af et advokatselskab har tilsidesat god advokatskik.

Stk. 3. De nærmere regler om Advokatnævnets virksomhed fastsættes af justitsministeren.

Fællesbestemmelser for udførelse af tillidshverv inden for Advokatsamfundet

§ 57

Samtlige hverv inden for Advokatsamfundet er frivillige, dog således at den, der har påtaget sig et hverv, ikke uden samtykke af det pågældende organ kan frasige sig det før valgperiodens udløb.

§ 58

Stk. 1. Hvervene som medlem af Advokatrådet, en kredsbestyrelse eller Advokatnævnet kan ikke forenes.

Stk. 2. Det er tilladt samtidig at være stedfortræder til flere af disse hverv, men tiltrædelse kan kun ske et af stederne ad gangen.

Stk. 3. Når et medlem af rådet eller af en kredsbestyrelse har fungeret som sådant uafbrudt i 6 år, kan den pågældende ikke vælges på ny, før der er forløbet et år efter den pågældendes fratræden. Dette er dog ikke til hinder for, at et medlem af rådet kan vælges til formand for rådet og fungere som sådan i indtil 6 år.

Stk. 4. Medlemmer og stedfortrædere til Advokatnævnet vælges for en periode af 6 år uden mulighed for genvalg, jf. § 55, stk. 2.

§ 59

Stk. 1. Advokater modtager ikke vederlag for hverv inden for Advokatsamfundet, hvorimod nødvendige rejseomkostninger, derunder passende udgifter til ophold, godtgøres.

Stk. 2. Advokatrådets formand modtager dog årligt et vederlag, som fastsættes af Advokatrådet.

§ 59 a

Stk. 1. Advokaten skal oplyse sin klient om,

- 1) at den pågældende er beskikket som advokat af Justitsministeriet i Danmark,
- 2) at den pågældende er en del af Advokatsamfundet,
- 3) at den pågældende har tegnet ansvarsforsikring og stillet garanti efter de af Advokatsamfundet fastsatte regler, og at ansvarsforsikringen dækker al advokatvirksomhed, uanset hvor advokatvirksomheden udøves, og
- 4) kontaktoplysninger på forsikringsselskabet og garantistilleren.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, nr. 1, finder ikke anvendelse for så vidt angår EU-advokaten, der i stedet skal oplyse, at den pågældende er registreret hos Advokatsamfundet.

Stk. 3. Hvis klienten anmoder herom, skal advokaten oplyse om de regler, der særligt gælder for udøvelse af advokaterhvervet, og hvordan klienten får adgang til reglerne.

Stk. 4. De i stk. 1 og 2 nævnte oplysninger skal gives eller gøres tilgængelige inden indgåelsen af en skriftlig aftale om ydelse af bistand. Hvis der ikke foreligger en skriftlig aftale, skal oplysningerne gives eller gøres tilgængelige inden bistanden ydes.

Bidrag

§ 60

Stk. 1. Enhver advokat skal betale et årligt bidrag til afholdelse af udgifterne ved Advokatsamfundets virksomhed, herunder tilskud til Understøttelsesfonden og Erstatningsfonden.

Stk. 2. Bidragenes størrelse fastsættes af Advokatmødet.

Stk. 3. For det regnskabsår, hvori den danske advokatbeskikkelse er udleveret, eller EU-advokaten har indledt sin varige udøvelse af advokatvirksomhed her i landet, nedsættes bidragene forholdsmæssigt, således at der alene betales bidrag for det antal hele måneder, der resterer af det pågældende regnskabsår. For det regnskabsår, hvori advokaten ikke længere er omfattet af Advokatsamfundet, refunderes den andel af bidragene, som forholdsmæssigt svarer til det resterende antal hele kvartaler af regnskabsåret. Advokatsamfundet kan dog forinden foretage modregning i forfaldne krav mod medlemmet.

Stk. 4. En omfattet EU-advokat kan fritages for bidrag til Erstatningsfonden i det omfang, den pågældende over for Advokatsamfundet dokumenterer at være dækket af en ordning, som dækker tab i samme omfang som anført i § 63, stk. 2, og § 70.

Stk. 5. Bidragene forfalder til betaling ved regnskabsårets begyndelse og kan opkræves årsvis, halvårsvis eller kvartalsvis. De inkasseres af Advokatsamfundets sekretariat.

Ansvarsforsikring og garanti

§ 61

Stk. 1. Enhver advokat har pligt til at tegne ansvarsforsikring i henhold til en af Advokatrådet godkendt police til dækning af det erstatningsansvar, som personen som advokat måtte ifalde for formueskade påført tredjemand ved enhver form for uagtsom handling eller undladelse, der skyldes advokaten eller advokatens personale. Forsikringssummen skal andrage mindst 2,5 millioner kroner. Forsikringen skal dække i mindst 5 år efter ophør af den danske advokatbeskikkelse eller opgivelse af EU-advokatens varige udøvelse af advokatvirksomhed her i landet. Det skal fremgå af policen, at forsikringsselskabet hæfter over for den skadelidte tredjemand for en af advokaten påtaget selvrisiko. Det skal endvidere fremgå, at forsikringen kun kan bringes til ophør ved forsikringsselskabets underretning af Advokatrådet, og at forsikringsselskabet accepterer, at rådet kan holde forsikringen i kraft i overensstemmelse med stk. 5.

Stk. 2. Det påhviler advokaten enten selv eller gennem sit forsikringsselskab at dokumentere over for Advokatrådet, at behørig forsikring er tegnet.

Stk. 3. For en EU-advokat anses forsikringspligten for opfyldt i det omfang, den pågældende over for Advokatsamfundet dokumenterer at være dækket af en forsikringsordning, som dækker den pågældendes advokatvirksomhed her i landet i det omfang, det er fastsat i stk. 1. Hvis den pågældende advokat er dækket af

en forsikringsordning, som delvist dækker den pågældendes advokatvirksomhed her i landet, kan Advokatsamfundet kræve, at den pågældende tegner en supplerende forsikring.

Stk. 4. Tegner eller opretholder en advokat ikke den i stk. 1 nævnte ansvarsforsikring, kan Advokatrådet ud over eventuel indbringelse af sagen for Advokatnævnet beslutte, at advokaten skal betale et særligt bidrag til Erstatningsfonden. Det særlige bidrag fastsættes af Advokatrådet sædvanligvis til et beløb svarende til præmien for en i henhold til stk. 1 tegnet forsikring.

Stk. 5. Undlader en advokat at betale præmien for en tegnet ansvarsforsikring, kan Advokatrådet ud over eventuel indbringelse af sagen for Advokatnævnet efter sit frie skøn i op til et år fra det tidspunkt, hvor forsikringsdækningen ville ophøre på grund af den manglende præmiebetaling, holde forsikringen i kraft gennem indbetaling af den skyldige præmie med fuld regresret over for advokaten og/eller det advokatselskab, hvori advokaten udøver virksomhed.

Stk. 6. Pligten til at tegne ansvarsforsikring efter stk. 1 påhviler for så vidt angår advokatselskaber, der driver advokatvirksomhed, selskabet. Forsikringen skal i disse tilfælde tegnes af selskabet, men således at forsikringen tillige omfatter ansvaret for de advokater, der virker i selskabet, samt personer, som i medfør af [retsplejelovens § 124 c, stk. 1](#), nr. 2, er medejere af selskabet, med en forsikringssum for hver advokat eller medejer på ikke under det efter stk. 1 fastsatte grundbeløb. Stk. 2, 4 og 5 finder tilsvarende anvendelse.

§ 62

Stk. 1. Enhver advokat har pligt til gennem en erklæring fra et forsikringsselskab eller et pengeinstitut at stille garanti i henhold til en af Advokatrådet godkendt garantiformular om, at vedkommende som selvskyldner hæfter direkte over for en advokats klient for dækning af tab, som klienten har lidt ved, at advokaten eller dennes personale uretmæssigt har forbrugt midler, der var advokaten betroet i dennes egenskab af advokat. Garantisummen skal andrage mindst 5 millioner kroner. Det skal fremgå af garantiformularen, at garantien kun kan bringes til ophør ved forsikringsselskabets eller pengeinstitutts underretning af Advokatrådet, og at forsikringsselskabet eller pengeinstituttet accepterer, at rådet kan holde garantien i kraft i overensstemmelse med stk. 5.

Stk. 2. Det påhviler advokaten enten selv eller gennem sit forsikringsselskab eller pengeinstitut at dokumentere over for Advokatrådet, at behørig garanti er stillet.

Stk. 3. For en EU-advokat anses garantipligten for opfyldt i det omfang, den pågældende over for Advokatrådet dokumenterer at være omfattet af en garanti, som dækker den pågældendes advokatvirksomhed her i landet i det omfang, det er fastsat i stk. 1. Hvis EU-advokaten er dækket af en garanti, som delvist dækker den pågældendes advokatvirksomhed her i landet, kan Advokatsamfundet kræve, at den pågældende stiller supplerende garanti.

Stk. 4. Stiller eller opretholder en advokat ikke den i stk. 1 nævnte garanti, kan Advokatrådet ud over eventuel indbringelse af sagen for Advokatnævnet beslutte, at advokaten skal betale et særligt bidrag til Erstatningsfonden. Det særlige bidrag fastsættes af Advokatrådet sædvanligvis til et beløb svarende til præmien for en i henhold til stk. 1 stillet garanti.

Stk. 5. Undlader en advokat at betale præmien for en stillet garanti, kan Advokatrådet ud over eventuel indbringelse af sagen for Advokatnævnet efter sit frie skøn i op til et år fra det tidspunkt, hvor garantien ville ophøre på grund af den manglende præmiebetaling, holde garantien i kraft gennem indbetaling af den skyldige præmie med fuld regresret over for advokaten og/eller det advokatselskab, hvori advokaten udøver virksomhed.

Stk. 6. Pligten til at stille garanti efter stk. 1 påhviler for så vidt angår advokatselskaber, der driver advokatvirksomhed, selskabet. Garantien skal i disse tilfælde stilles af selskabet, men således at garantien tillige omfatter de advokater, der virker i selskabet, samt personer, som i medfør af [retsplejelovens § 124 c, stk. 1, nr. 2](#), er medejere af selskabet, med en garantisum for hver advokat eller medejer på ikke under det i stk. 1 fastsatte beløb. Stk. 2, 4 og 5 finder tilsvarende anvendelse.

Erstatningsfonden

§ 63

Stk. 1. Fondens navn er Det Danske Advokatsamfunds Erstatningsfond.

Stk. 2. Fondens formål er at sætte Advokatrådet i stand til efter et frit skøn at yde erstatning til hel eller delvis dækning af tab, som ikke dækkes af den i § 61 nævnte ansvarsforsikring eller den i § 62 nævnte garanti, og som er lidt som følge af

- 1) en advokats eller dennes personales fejl, forsømmelse eller andet ansvarspådragende forhold i forbindelse med advokatvirksomhed, eller
- 2) en advokats eller dennes personales uretmæssige forbrug af midler, der var advokaten betroet i dennes egenskab af advokat.

Stk. 3. I tillæg til erstatning efter stk. 2 kan Advokatrådet efter et frit skøn lade Erstatningsfonden afholde udgifter med henblik på at afværge en konkret risiko for sådanne tab, som fonden vil kunne dække efter stk. 2. Sådanne udgifter kan blandt andet afholdes i tilfælde, hvor den advokat, som er i fare for at begå et ansvarspådragende forhold i forbindelse med advokatvirksomhed, anmoder derom.

§ 64

Fondens midler tilvejebringes ved

- 1) de bidrag, som ydes af advokater, jf. § 60,
- 2) andre tilskud af Advokatsamfundets midler,
- 3) afkast af fondens kapital,
- 4) de beløb, som fonden indkasserer i medfør af sin indtrædelsesret,
- 5) særlige bidrag i henhold til § 61, stk. 4, og § 62, stk. 4, og
- 6) andre midler, der gennem legater eller frivillige bidrag tilgår fonden.

§ 65

Fondens midler administreres af Advokatrådet og skal anbringes på betryggende vis på samme måde som de midler, som tilhører Det Danske Advokatsamfund. Midlerne kan anbringes i fast ejendom.

§ 66

Stk. 1. Der nedsættes et udvalg – erstatningsudvalget – bestående af 5 advokater udpeget af Advokatrådet til at afgøre om og i hvilke tilfælde og med hvilke beløb, erstatning skal ydes. Erstatningsudvalget træffer endvidere beslutning om afholdelse af udgifter efter § 63, stk. 3. Udpegelsen sker efter hvert ordinært advokatmøde. Genudpegelse kan finde sted. Rådet udpeger udvalgets formand. Udvalget fastsætter selv sin forretningsorden. Sekretariatet yder udvalget fornøden assistance med udførelse af dets arbejde og kan af udvalget bemyndiges til at træffe afgørelse i mindre sager.

Stk. 2. Anmodning om erstatning af Advokatsamfundets erstatningsfond fremsættes skriftligt over for Advokatsamfundets sekretariat og skal være bilagt fornøden dokumentation. Anmodningen skal indgives senest 6 måneder efter det tidspunkt, da skadelidte blev eller ved sædvanlig agtpågivenhed burde være blevet bekendt med det tab, der påstås at være lidt.

Stk. 3. Efter modtagelse af anmodningen indhenter sekretariatet de efter dets skøn fornødne oplysninger, hvorefter sagen behandles af erstatningsudvalget. Dette er berettiget til at forlange yderligere oplysninger tilvejebragt, ligesom det kan kræve mundtlig afhøring af skadelidte og andre, der kan bidrage til sagens oplysning.

Stk. 4. Den advokat eller det advokatselskab, der påstås at have forvoldt tabet, er pligtig på sekretariatets begæring at stille bøger og bilag til udvalgets rådighed og til i enhver henseende at bistå ved sagens oplysning.

Stk. 5. Erstatningsudvalget afgør endeligt, om der skal ydes erstatning af fonden, og spørgsmål herom kan ikke indbringes for domstolene.

§ 67

Ved udbetaling af erstatning indtræder Erstatningsfonden i enhver henseende i skadelidtes rettigheder i anledning af tabet. Disse rettigheder kan dog kun udøves, indtil fonden har fået fuld dækning for det til skadelidte udbetalte erstatningsbeløb med tillæg af renter. Erstatningsudvalget er berettiget til at kræve, at skadelidte fraskriver sig enhver ret til at modtage noget beløb fra skadevolderen eller dennes bo, før Erstatningsfondens krav på fuld dækning af den udbetalte erstatning er opfyldt.

§ 68

Stk. 1. Omkostningerne ved fondens virksomhed afholdes af fondens midler.

Stk. 2. Fondens regnskab revideres af en af Advokatrådet antaget statsautoriseret revisor. Beretning om fondens virksomhed og regnskab aflægges på de ordinære advokatmøder.

§ 69

Stk. 1. Erstatning ydes ikke, hvis tabet dækkes af advokatens ansvarsforsikring eller garanti eller af specielle sikringsordninger.

Stk. 2. Hvis tabet er lidt som følge af advokatens eller dennes personales fejl, forsømmelse eller andet ansvarspådragende forhold i forbindelse med advokatvirksomhed, er den højeste erstatning, som Erstatningsfonden kan yde, en erstatning på 2,5 millioner kroner for en enkelt skade, jf. dog stk. 3. Dette gælder, hvad enten en eller flere advokater kan gøres ansvarlige derfor, og er samtidig den højeste erstatning, som i almindelighed kan ydes for samtlige skader inden for det enkelte kalenderår for samme advokat.

Stk. 3. Hvis tabet er lidt af en klient som følge af, at advokaten eller dennes personale uretmæssigt har forbrugt midler, der var advokaten betroet i dennes egenskab af advokat, er den højeste erstatning, Erstatningsfonden kan yde, en erstatning på 5 millioner kroner for en enkelt skade. Dette gælder, hvad enten en eller flere advokater kan gøres ansvarlige derfor, og er samtidig den højeste erstatning, som i almindelighed kan ydes for samtlige skader inden for det enkelte kalenderår for samme advokat.

Stk. 4. Erstatningsfonden lægger i sine afgørelser om erstatning navnlig vægt på følgende forhold: Arten af og omstændighederne ved det foreliggende tab, det af skadelidte udviste forhold, beskaffenheden af klientforholdet, eventuelt slægtskabs-, svogerskabs- eller venskabsforhold mellem advokaten og skadelidte samt skadelidtes alder, stilling og økonomiske forhold.

Stk. 5. Erstatning kan kun ydes, såfremt det godtgøres, at advokaten er ansvarlig, og at hverken advokaten eller nogen for tabet medansvarlig kan dække erstatningskravet. Ydelse af erstatning kan gøres betinget af, at skadelidte ved civilt søgsmål mod skadevolderen, dennes dødsbo eller konkursbo eller på anden måde søger at opnå erstatning hos den pågældende selv. Såfremt skadelidte ikke opnår erstatning ved en på denne måde rejst sag, vil omkostningerne ved sagen kunne erstattes af fonden.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til dækning af tab forvoldt af et advokatselskab eller dets personale.

§ 70

Erstatningsfonden udreder Advokatrådets omkostninger ved at få opfyldt en kendelse fra Advokatnævnet i overensstemmelse med § 33, i det omfang omkostningerne ikke er blevet dækket under retsforfølgningen mod den indklagede.

Understøttelsesfonden

§ 71

Stk. 1. Advokatsamfundets understøttelsesvirksomhed udøves gennem en fond ved navn Det Danske Advokatsamfunds Understøttelsesfond. Fonden er tilvejebragt ved overtagelse i 1919 af den fondsbeholdning, som tilhørte Den danske Sagførerforening, nominelt ca. 275.000 kr., samt ved senere tilkommende legater, gaver, frivillige bidrag og gennem opsparing.

Stk. 2. Fondens ordinære indtægter består af afkastet af formuen og tilskud fra Advokatsamfundet. Advokatrådet kan hvert år bevilge et beløb som tilskud til understøttelsesfonden.

Stk. 3. Fonden ledes af en bestyrelse bestående af 5 medlemmer, der vælges af Advokatrådet blandt advokater, der udøver advokatvirksomhed. Valgene gælder for 2 år ad gangen. Genvalg kan finde sted. Når et medlem har fungeret i 6 år, kan det ikke vælges på ny, før der er forløbet 1 år efter dets fratræden. Rådet vælger blandt bestyrelsens medlemmer en formand, der i forening med to bestyrelsesmedlemmer er bemyndiget til at underskrive med forpligtende virkning for fonden. Dette gælder også ved salg og pantsætning af fast ejendom. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når 3 medlemmer er til stede.

Stk. 4. Af fondens årlige indtægter ydes understøttelse efter bestyrelsens skøn til nuværende eller forhenværende advokater, disses efterlevende ægtefæller og børn og undtagelsesvis til andre, som advokaten faktisk forsørgede.

Stk. 5. Understøttelse udbetales medmindre legatfundatserne eller bestyrelsen i det enkelte tilfælde bestemmer anderledes halvårligt i juni og december måned, således at hver udbetaling er betinget af, at vedkommende endnu lever. Ydelserne betragtes som personlige, og de kan ikke være genstand for overdragelse, pantsætning eller retsforfølgning, ligesom fuldmagt til hævning kun er gyldig for en enkelt termin.

Stk. 6. Fondens formue anbringes i overensstemmelse med reglerne om anbringelse af midler, der tilhører legater m.v. under offentlig bestyrelse eller offentligt tilsyn. Fondens aktiver skal forsynes med påtegning om, at de tilhører fonden.

Stk. 7. Fonden kan erhverve fast ejendom, og fonden kan yde Det Danske Advokatsamfund lån til erhvervelse af fast ejendom. Til disse formål kan dog tilsammen ikke anvendes større beløb, end hvad der svarer til en tredjedel af fondens formue.

Stk. 8. Bestyrelsen aflægger hvert år regnskab for fondens drift og formue. Revisionen foretages af den af Advokatsamfundet antagne statsautoriserede revisor. Sekretariatet yder vederlagsfrit bestyrelsen fornøden assistance ved administrationen m.v.

Stk. 9. Beretning om fondens virksomhed og regnskab aflægges på de ordinære advokatmøder.

Sekretariatet

§ 72

Stk. 1. Advokatsamfundets daglige administration varetages af et sekretariat, der skal have kontor i København. Sekretariatet ledes af en fast ansat generalsekretær, der skal anvende hele sin arbejdskraft i samfundets tjeneste.

Stk. 2. Generalsekretæren ansættes og afskediges af Advokatrådet, der opretter kontrakt med vedkommende og fastsætter ansættelsesvilkår.

Stk. 3. Generalsekretæren antager og afskediger det øvrige fornødne personale.

Stk. 4. Alle henvendelser til rådet og nævnet rettes til sekretariatet, der i det hele fungerer som ekspeditionskontor for disse organer.

Stk. 5. Alle klager indsendes til og registreres af sekretariatet, der videresender klagen til vedkommende organ.

Stk. 6. Sekretariatet bistår kredsbestyrelserne og Advokatnævnet i overensstemmelse med Advokatrådets beslutning herom.

Tegningsret

§ 73

Advokatsamfundet tegnes af formanden eller næstformanden for Advokatrådet sammen med generalsekretæren eller med 2 medlemmer af rådet. Ved køb, salg og pantsætning af fast ejendom kræves dog underskrift af 2/3 af rådets medlemmer.

Årsregnskab og revision

§ 74

Stk. 1. Advokatsamfundets regnskabsår er kalenderåret.

Stk. 2. For hvert regnskabsår udarbejdes årsregnskab, bestående af resultatopgørelse og balance.

Stk. 3. Årsregnskabet skal opgøres således, som god regnskabsskik tilsiger.

§ 75

Stk. 1. Advokatsamfundets regnskab revideres af en af Advokatrådet antaget statsautoriseret revisor samt af 2 revisorer, der vælges på det ordinære advokatmøde for 2 år ad gangen, jf. § 10, nr. 6.

Stk. 2. Revisorerne skal revidere årsregnskabet i overensstemmelse med god revisionsskik og herunder foretage en kritisk gennemgang af samfundets regnskabsmateriale.

Stk. 3. Efter revisionen er afsluttet, skal revisorerne ved påtegning på regnskabet bekræfte at have foretaget revision af dette samt anføre de bemærkninger, som revisionen måtte have givet anledning til.

Ændringer i vedtægten

§ 76

Stk. 1. Ændring af Advokatsamfundets vedtægt kan kun vedtages på et advokatmøde.

Stk. 2. Forslagets ordlyd skal mindst 2 måneder før mødet tilsendes hver enkelt advokat ved almindeligt brev eller være optaget i et blad udgivet af Advokatsamfundet, der er afleveret til postbesørgelse 2 måneder inden mødet. Generalsekretærens erklæring om afsendelsen eller overgivelse til postbesørgelse skal være tilstrækkeligt bevis herfor.

Advokatens kontaktoplysninger

§ 76 a

En advokat er forpligtet til skriftligt at meddele sekretariatet den adresse, hvorfra advokaten udøver erhverv, samt en e-mailadresse, hvor advokaten kan kontaktes. En advokat, der ikke udøver erhverv, skal oplyse sin bopæl og en e-mailadresse. Hvis advokaten skifter adresse eller e-mailadresse, skal advokaten inden 14 dage efter ændringen skriftligt meddele dette til sekretariatet. Det samme gælder, når et advokatselskab skifter hjemsted.

Digital kommunikation

§ 77

Stk. 1. Meddelelser fra Advokatsamfundet, herunder Advokatnævnet, kan uanset formkravene i denne vedtægt med bindende virkning sendes som digital kommunikation, herunder til advokatens e-mailadresse, jf. § 76 a, og e-Boks, under iagttagelse af den til enhver tid gældende lovgivning.

Stk. 2. Meddelelser til Advokatsamfundet og mellem Advokatsamfundets organer kan uanset formkravene i denne vedtægt sendes som digital kommunikation.

Stk. 3. Møder i Advokatsamfundets organer, bortset fra Advokatmødet, kan afholdes som videomøder eller telefonmøder, hvis det skønnes forsvarligt og hensigtsmæssigt.

Ikrafttrædelse

§ 78

Vedtægten træder i kraft den 1. marts 2020.

DE ADVOKATETISKE REGLER

(Vil blive anvendt af Advokatrådet fra 1. september 2022)

Kapitel 1

De advokatetiske reglers anvendelse og status

Artikel 1. De advokatetiske regler gælder for alle advokater. For advokater ansat i virksomheder og organisationer gælder reglerne med de nødvendige tilpasninger.

Artikel 2. Reglerne afspejler Advokatnævnets og domstolenes praksis. På områder, der er uafklaret i praksis, udtrykker de Advokatrådets opfattelse af, hvad der er god advokatskik. De finder anvendelse ved advokaters udøvelse af virksomhed under brug af advokattitlen i Danmark og ved danske advokaters udøvelse af sådan virksomhed i udlandet.

Stk. 2. For advokaters grænseoverskridende virksomhed inden for EU gælder tillige den Code of Conduct for European Lawyers, som CCBE har vedtaget.

Kapitel 2

Advokatens stilling og forpligtelser

Artikel 3. Advokaten indtager i et retssamfund en særlig stilling.

Stk. 2. Advokatens opgave er at fremme retfærdighed og modvirke uret.

Stk. 3. Advokaten skal aktivt varetage og forsvare sin klients rettigheder og friheder samt være klientens rådgiver.

Stk. 4. Advokaten skal i medfør af retsplejelovens § 126, under udøvelse af advokatvirksomhed udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Stk. 5. Advokaten skal ved sin repræsentation af klienten iagttage fortrolighed samt bevare sin uafhængighed og integritet, herunder i forhold til staten.

Stk. 6. Advokaten har juridiske og etiske forpligtelser over for klienten.

Stk. 7. Advokaten skal også under udførelsen af sine pligter for klienten udvise den nødvendige respekt over for personer og myndigheder, som advokaten har kontakt med på klientens vegne.

Kapitel 3

Modtagelse af sager

Artikel 4. En advokat må alene påtage sig en sag for en klient efter direkte anmodning fra klienten, fra en anden advokat på klientens vegne eller efter anmodning fra en offentlig myndighed eller andet kompetent organ.

Stk. 2. En advokat må ikke uopfordret foretage handlinger, der har til formål eller er egnede til at påvirke en forbrugers valg af advokat i en konkret sag.

Stk. 3. Advokaten må ikke gennem markedsføringstiltag i Kriminalforsorgens institutioner, institutioner for ungdomskriminelle, asylcentre og lignende søge at påvirke de indsatte eller beboernes valg af advokat.

Artikel 5. En advokat må ikke påtage sig en sag, til hvis udførelse advokaten savner fornøden kompetence, medmindre advokaten efter aftale med klienten sikrer sig tilstrækkelig kvalificeret bistand til at udføre sagen.

Artikel 6. En advokat må ikke påtage sig en sag, hvis den ikke kan behandles tilstrækkelig hurtigt.

Stk. 2. Ved påtagelse af en sag med offentlig beskikkelse skal advokaten sikre sig, at advokatens forhold ikke er til hinder for, at sagen kan behandles ved retten eller anden myndighed tilstrækkelig hurtigt.

Kapitel 4

Interessekonflikter

Artikel 7. Ved modtagelsen af enhver ny sag skal advokaten i rimeligt omfang sikre sig mod, at der kan opstå tvivl om advokatens iagttagelse af bestemmelserne om interessekonflikter. Advokaten skal løbende vurdere risikoen for interessekonflikter, hvis ændrede forhold gør det relevant.

Artikel 8. En advokat må ikke bistå en klient i situationer, hvor en interessekonflikt er opstået, eller hvor der foreligger nærliggende risiko for, at en sådan konflikt opstår.

Stk. 2. Situationer som nævnt i stk. 1 foreligger bl.a., når:

- 1) En advokat bistår klienter i samme sag, hvis klienterne har modstridende interesser af ikke uvæsentlig karakter.
- 2) En advokat bistår en part efter tidligere at have bistået modparten i samme sag.
- 3) En advokat på samme tid bistår klienter i flere sager, der har forbindelse med hinanden, hvis der er risiko for, at fortrolige oplysninger, som advokaten har modtaget i en af sagerne, kan have betydning i en anden af sagerne.
- 4) En advokat har en nær familiemæssig eller ikke ubetydelig økonomisk, erhvervmæssig eller anden forbindelse til en part, som i sagen har modstridende interesser med klienten.
- 5) En advokat har sådanne forretningsmæssige eller andre forbindelser til eller aftaler med klienten, at der er risiko for, at advokaten ikke kan give klienten rådgivning uafhængigt af uvedkommende interesser.
- 6) En advokat, som for parterne har medvirket til stiftelse eller berigtigelse af et retsforhold, efterfølgende bistår en af parterne vedrørende samme retsforhold, hvis bistanden har eller kan have betydning for den anden part.
- 7) En advokat skal varetage indbyrdes uforenelige hensyn til flere klienter.

Stk. 3. Situationer som nævnt i stk. 1 kan bl.a. foreligge, når:

- 1) En advokat bistår en klient i en sag, hvis advokaten uden at repræsentere modparten i den konkrete sag har et fast klientforhold til denne. Ved vurderingen af om et klientforhold er fast,

tages der bl.a. hensyn til, om klienten hidtil har søgt advokatens bistand regelmæssigt i forhold til klientens behov for bistand, og om klienten forventes at fortsætte hermed.

- 2) En advokat medvirker for flere parter til stiftelse af eller berigtigelse af et retsforhold, hvorom der er enighed mellem parterne.
- 3) En advokat bistår en klient i en sag efter tidligere at have bistået en klient i en anden sag, når sagerne har forbindelse med hinanden, og der er risiko for, at fortrolige oplysninger, som advokaten har modtaget i en af sagerne, kan have betydning i en anden af sagerne.

Artikel 9. En advokat må ikke virke som voldgiftsdommer, medlem af klagenævn og lignende, mæglingsmand eller mediator for flere parter, hvis advokaten tidligere som partsrepræsentant har bistået nogen af parterne i forhold, der har forbindelse med sagen. En advokat må ikke efter at have virket som dommer, voldgiftsdommer, medlem af klagenævn og lignende, mæglingsmand eller mediator bistå nogen af parterne som partsrepræsentant om forhold, der har forbindelse med sagen.

Artikel 10. Når advokater udøver advokatvirksomhed i et fællesskab, i et advokatselskab, jf. retsplejelovens § 124, eller i kontorfællesskab gælder reglerne i artikel 8 og 9 for fællesskabet, advokatselskabet og kontorfællesskabet og i det indbyrdes forhold mellem dets deltagere, herunder ansatte advokater.

Stk. 2. Tilsvarende gælder reglerne i artikel 8 og 9 for andre samarbejder, samvirker og fællesskaber mellem advokater eller advokatfirmaer, såfremt de i forhold til tredjemand fremtræder som et fællesskab eller advokatfirma.

Stk. 3. Reglerne i artikel 8, 9, 10, stk. 1 og 2, samt artikel 11-13 anvendes på samme måde for en advokat, der optræder som selvstændig underleverandør for en anden advokat i dennes virke for en klient og i den forbindelse modtager fortrolige oplysninger om klienten.

Artikel 11. Fra det tidspunkt, en advokat indgår aftale om at skifte job fra et advokatfirma til et andet, må hverken advokaten selv eller advokaterne i det nye firma bistå en klient i en sag, hvis advokaten som led i sin hidtidige ansættelse har bistået en anden part i samme sag. Dette gælder kun, hvis parterne har modstridende interesser af ikke uvæsentlig karakter, og hvis advokaten har modtaget fortrolige oplysninger, som kan have betydning i sagen.

Stk. 2. Jobskiftet forhindrer ikke, at andre advokater i det hidtidige firma fortsat kan varetage sagen for den part, som advokaten har bistået.

Stk. 3. Hvis advokatens nye firma indgår i et kontorfællesskab eller andet samarbejde, som vil være omfattet af reglen i artikel 10, stk. 2, gælder stk. 1 også for advokater beskæftiget i de advokatfirmaer, som deltager i fællesskabet eller samarbejdet.

Artikel 12. Et samtykke fra parter, som er involveret i den mulige interessekonflikt, til advokatens bistand vil i tilfælde omfattet af artikel 8, stk. 2, artikel 9 og artikel 10 som udgangspunkt ikke påvirke bedømmelsen af, om der foreligger en interessekonflikt. I tilfælde omfattet af artikel 8, stk. 3, vil advokaten kunne påtage sig sagen, hvis der er indhentet et samtykke hertil fra alle involverede parter.

Stk. 2. Er de medvirkende advokater fra forskellige advokatfirmaer, som indgår i det samme samarbejde, samvirke eller fællesskab som omfattet af artikel 10, stk. 2, vil et samtykke fra de

involverede parter kunne påvirke bedømmelsen af, om der foreligger en interessekonflikt, medmindre advokatfirmaerne har adgang til hinandens sagsoplysninger.

Artikel 13. Når der i henhold til disse regler foreligger en interessekonflikt eller en nærliggende risiko herfor, skal advokaten udtræde af den eller de konkrete sager i forhold til alle involverede klienter. Det gælder dog ikke artikel 8, stk. 2, nr. 7, hvor udtræden efter en konkret vurdering kan begrænses til den ene eller til nogle af klienterne.

Stk. 2. Hvis advokaten i tilfælde omfattet af artikel 8, stk. 2, nr. 1 og 3, og artikel 8, stk. 3, nr. 2, kun har modtaget væsentlige oplysninger fra nogle af klienterne, kan advokatens udtræden begrænses til de øvrige klienter.

Stk. 3. Advokatens udtræden skal ske straks. Dog skal advokaten foretage det, der er nødvendigt for, at klienten ikke lider retstab.

Artikel 14. Advokatfirmaer og andre samarbejder omfattet af artikel 10, stk. 1 og 2, skal udarbejde skriftlige retningslinjer for håndtering af interessekonflikter. Dette gælder ikke enkeltmandsvirksomheder uden ansatte eller advokatselskaber, hvor kun én advokat udøver virksomhed. Retningslinjerne skal være egnede til at undgå interessekonflikter, til at opfange og identificere opståede konflikter på det tidligst mulige tidspunkt og indeholde en beskrivelse af fremgangsmåden, når en konflikt er identificeret.

Stk. 2. Retningslinjerne skal efter anmodning fremsendes til Advokatrådet.

Kapitel 5 Fortrolighed

Artikel 15. Fortrolighed er en betingelse for advokatens virke og en grundlæggende pligt og ret, som skal respekteres ikke kun i det enkelte individs, men også i retssamfundets interesse.

Artikel 16. Tavshedspligten gælder uden tidsbegrænsning og gælder også, efter at sagen for klienten er afsluttet.

Stk. 2. Tavshedspligten gælder alle oplysninger, som advokaten har modtaget under sit virke for klienten. Dog kan en forsvarsadvokat udtale sig til pressen i generelle vendinger om straffesagens fremdrift og lignende spørgsmål.

Stk. 3. Tavshedspligten gælder, uanset hvilken sag advokaten varetager for klienten.

Artikel 17. En advokat kan dele fortrolige oplysninger med advokater og andre, der er beskæftiget i samme advokatfirma som advokaten, hvis det åbenbart er i klientens interesse.

Stk. 2. En advokat skal indhente klientens samtykke til deling af fortrolige oplysninger med eksterne personer, herunder advokater.

Artikel 18. Tavshedspligten forhindrer ikke advokaten i at videregive oplysninger i følgende tilfælde:

- 1) Klienten har på oplyst grundlag givet samtykke til, at konkrete oplysninger kan videregives, medmindre andet er bestemt i lovgivningen eller i pålæg i henhold til lovgivningen.

- 2) Advokaten er retligt forpligtet til at videregive oplysningerne.
- 3) Videregivelse sker i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv.

Artikel 19. Advokaten skal sikre, at advokatens autoriserede fuldmægtige, partnere, jf. retsplejelovens § 124 c, stk. 1, nr. 2, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatfirmaet, gøres bekendt med, at de pågældende har samme tavshedspligt som advokaten, uanset om de er advokater eller ej.

Artikel 20. Når advokater udøver advokatvirksomhed i et fællesskab, i et advokatselskab, jf. retsplejelovens § 124, eller i kontorfællesskab, gælder reglerne i artikel 15-19 for fællesskabet, advokatselskabet og kontorfællesskabet og i det indbyrdes forhold mellem dets deltagere, herunder ansatte advokater.

Stk. 2. Tilsvarende gælder reglerne i artikel 15-19 for andre samarbejder, samvirker og fællesskaber mellem advokater eller advokatfirmaer, såfremt de i forhold til tredjemand fremtræder som et fællesskab eller advokatfirma.

Kapitel 6

Almene oplysningspligter

Artikel 21. Advokaten skal af egen drift oplyse klienten om følgende:

- 1) Advokatens navn, adresse, herunder juridisk adresse, samt andre kontaktoplysninger, herunder telefonnummer og eventuel e-mailadresse.
- 2) Navnet på den virksomhed, hvorfra advokaten udøver sin virksomhed, formen på virksomheden og cvr-nummeret.
- 3) At advokaten er beskikket af Civilstyrelsen i Danmark, idet EU-advokater dog i stedet skal oplyse, at advokaten er registreret hos Advokatsamfundet.
- 4) At advokaten er en del af Advokatsamfundet.
- 5) At advokaten har tegnet ansvarsforsikring og stillet garanti efter de regler, som Advokatsamfundet har fastsat, og at ansvarsforsikringen dækker al advokatvirksomhed, uanset hvor advokatvirksomheden udøves.
- 6) Navn og eventuelt adresse på forsikringsselskabet og garantistilleren.
- 7) Hvorvidt advokaten anvender aftaleklausuler om lovvalg eller værneting, og om almindelige forretningsbetingelser, hvis sådanne anvendes.

Artikel 22. Advokaten skal på en klar og entydig måde af egen drift oplyse sin klient om eksisterende muligheder for offentlig eller forsikringsdækket retshjælp. Skal advokatens honorar udredes foreløbigt eller endeligt af det offentlige eller af et forsikringsselskab, skal advokaten, når advokaten påtager sig sagen, orientere sin klient om principperne for fastsættelse af honoraret og om de mulige konsekvenser for klienten.

Artikel 23. Advokaten skal oplyse om de forhold, der er nævnt i artikel 21, på en klar og entydig måde, men advokaten kan selv bestemme, hvordan det sker, herunder om oplysningerne skal

meddeles klienten direkte eller gøres let tilgængelige for klienten på advokatens virksomhedsadresse, ad elektronisk vej eller lignende.

Stk. 2. Oplysningerne i artikel 21 og 22 skal gives eller gøres tilgængelige i forbindelse med indgåelsen af en skriftlig aftale om ydelse af bistand. Hvis der ikke foreligger en skriftlig aftale, skal oplysningerne gives eller gøres tilgængelige, inden bistanden ydes.

Artikel 24. Hvis advokaten samarbejder med andre om ydelse af bistand, skal advokaten efter anmodning fra klienten oplyse om de foranstaltninger, som advokaten har truffet for at undgå eventuelle interessekonflikter.

Artikel 25. Advokaten skal efter anmodning fra klienten oplyse, at advokaten er omfattet af Advokatsamfundets tilsyns- og disciplinærsystem og af reglerne om god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, samt oplyse om eksistensen af de advokatetiske regler.

Stk. 2. Advokaten skal efter anmodning fra klienten oplyse klienten om de regler, der særligt gælder for udøvelse af advokaterhvervet, og hvordan klienten får adgang til reglerne, f.eks. ved at henvise til www.advokatsamfundet.dk.

Artikel 26. Advokater, som uden for deres advokatvirksomhed i erhvervsmæssigt øjemed driver anden virksomhed, der af kunderne kan forveksles med advokatvirksomhed, skal af egen drift oplyse kunderne om, at virksomheden ikke driver advokatvirksomhed og dermed ikke er omfattet af reglerne for advokatvirksomhed, og at virksomheden ikke er underlagt Advokatrådets tilsyn.

Kapitel 7

Opdrags- og prisoplysninger i erhvervsforhold

Artikel 27. Når klienten handler inden for sit erhverv, skal advokaten i forbindelse med indgåelsen af aftalen om bistand af egen drift og på klar og entydig måde oplyse klienten om de vigtigste elementer i den påregnede bistand, medmindre dette allerede fremgår af sammenhængen. Hvis advokaten på forhånd har fastsat et bestemt honorar, skal advokaten i forbindelse med indgåelsen af aftalen om bistand af egen drift og på klar og entydig måde oplyse om honorarets størrelse. Hvis der ikke foreligger en skriftlig aftale, skal oplysningerne i 1. og 2. punktum gives eller gøres tilgængelige, inden bistanden ydes.

Stk. 2. Hvis det ikke er muligt på forhånd at beregne honorarets størrelse, skal advokaten på klientens anmodning enten angive den måde, hvorpå honoraret vil blive beregnet, eller give et begrundet overslag. Advokaten skal desuden oplyse om de med bistanden forbundne omkostninger.

Artikel 28. Afgiver advokaten et overslag, skal klienten så tidligt som muligt orienteres, hvis det samlede honorar forventes at overstige det beløb, der er angivet i overslaget.

Artikel 29. Indgås der aftale om yderligere bistand i sagen, finder artikel 27 og 28 tilsvarende anvendelse på denne.

Kapitel 8

Opdrags- og prisoplysninger i forbrugerforhold

Artikel 30. Når klienten er forbruger, skal advokaten i forbindelse med indgåelsen af aftalen om bistand af egen drift og på klar og entydig måde skriftligt og direkte til klienten oplyse klienten om de vigtigste elementer i den påregnede bistand, om fastsættelsen af honoraret, jf. artikel 32, og om de omkostninger, der vil være forbundet med bistanden.

Artikel 31. Hvis advokaten ikke har en hjemmeside, jf. artikel 36, skal advokaten yderligere oplyse Advokatnævnets fysiske adresse og hjemmesideadresse, samt om Advokatnævnets kompetence til behandling af adfærdsklager og tvister vedrørende advokatens salær.

Artikel 32. Hvis bistanden ydes til et fast honorar, skal dette oplyses. Hvis det ikke er muligt på forhånd at beregne honorarets størrelse, skal advokaten enten angive den måde, hvorpå honoraret vil blive beregnet, eller give et begrundet overslag. Beløb skal oplyses inklusive moms.

Artikel 33. Afgiver advokaten et overslag, skal klienten så tidligt som muligt orienteres skriftligt, hvis det samlede honorar forventes at overstige det beløb, der er angivet i overslaget. Advokaten skal af egen drift orientere klienten direkte herom på en klar og entydig måde.

Artikel 34. Indgås der aftale om yderligere bistand i sagen, finder artikel 30-33 tilsvarende anvendelse på denne.

Artikel 35. Indgås aftalen mellem advokaten og klienten uden for advokatens faste forretningssted eller som en aftale om fjernsalg, skal advokaten opfylde oplysningsforpligtelserne i forbrugeraftalelovens § 8. Hvis advokaten indgår aftaler om bistand via internettet eller på netbaserede markedspladser, skal advokaten give oplysning om sin mailadresse og linke til den europæiske platform for online tvistbilæggelse (OTB-plattformen).

Artikel 36. Hvis advokaten har en hjemmeside eller anvender forretningsbetingelser, skal advokaten her oplyse Advokatnævnets fysiske adresse og hjemmesideadresse samt om Advokatnævnets kompetence til behandling af adfærdsklager og tvister vedrørende advokatens honorar.

Artikel 37. Hvis en advokat afviser en forbrugerklants klage over advokatens honorar, skal advokaten skriftligt, direkte og af egen drift orientere klienten om Advokatnævnets fysiske adresse og hjemmesideadresse samt om Advokatnævnets kompetence til behandling af tvister vedrørende advokatens salær.

Artikel 38. I de tilfælde, der er nævnt i artikel 67, skal advokaten på forespørgsel skriftligt orientere klienten om det, advokaten har oplyst til myndigheden.

Kapitel 9

Sagens udførelse

Artikel 39. En advokat skal være uafhængig under udøvelse af sin virksomhed.

Artikel 40. Advokaten skal i passende omfang holde klienten underrettet om sagens forløb.

Artikel 41. En advokat må ikke ved udførelse af en sag gå videre, end berettigede hensyn til varetagelse af klientens interesser tilsiger.

Stk. 2. Advokaten må ikke foretage unødige retsskridt eller søge klientens interesser fremmet på utilbørlig måde.

Artikel 42. En advokat må ikke modvirke tilkaldelse af en anden advokat og bør efter omstændighederne opfordre modparten til at søge advokat.

Artikel 43. En advokat må ikke i en konkret sag henvende sig direkte til nogen, som i sagen er repræsenteret af anden advokat, uden dennes samtykke. Det gælder dog ikke, hvis henvendelsen sker til berettiget varetagelse af en klients eller egne interesser, eller hvis vedkommende anden advokat trods påmindelse ikke foretager sig det, som advokaten efter god advokatskik har pligt til. Advokaten skal i alle tilfælde samtidig eller uden ugrundet ophold underrette den anden advokat om enhver sådan henvendelse.

Artikel 44. En advokat må ikke optage eller medvirke til optagelse af telefonsamtaler eller andre kommunikationer på lydbånd eller lignende, uden at den anden part eller de andre deltagere har samtykket i optagelsen.

Kapitel 10

Særligt om advokaters skatterådgivning

Artikel 45. Advokaters rådgivning skal i videst mulig udstrækning ske på baggrund af den fornødne information om de faktiske forhold. I tilfælde af at rådgivning ydes på generel basis uden orientering om de faktiske forhold og uden præcis viden om den påtænkte anvendelse af rådgivningen, skal advokaten udvise særlig opmærksomhed. Der skal også udvises særlig opmærksomhed, hvis rådgivningen involverer brug af såkaldte skattelylande.

Artikel 46. Enhver rådgivning bør forudsætte, at samtlige relevante informationer vil kunne fremlægges for de relevante myndigheder. Rådgivningen må ikke basere sig på, at et forhold ikke opdages.

Artikel 47. Hvis der er rimelig anledning til tvivl om den skatteretlige vurdering, og den ikke afklares, bør rådgivningen indeholde en bemærkning herom. Afhængigt af det konkrete opdrag og den konkrete klients forhold kan der være behov for at foretage en nærmere vurdering af risikoen for, at myndighederne anfægter den skatteretlige vurdering.

Kapitel 11

Særligt om advokaters procesførelse

Artikel 48. Advokaten skal udføre sit hverv under respekt for retten og andre myndigheder.

Stk. 2. Advokaten må ikke forhindre, at sagen behandles og afgøres efter de regler, der gælder herom.

Artikel 49. Advokaten skal respektere processens og forhandlingens kontradiktoriske princip. Advokaten må ikke uden forudgående eller samtidig meddelelse til modparten rette henvendelse om sagen til dommeren eller andre, der behandler tvister, eller forsyne disse med bilag, notater eller dokumenter.

Stk. 2. Advokaten skal senest samtidig forsyne modparten med kopi af det således fremsendte.

Artikel 50. En advokat, der repræsenterer en part i en civil retssag, kan kontakte et vidne forud for vidneafhøringen for at klarlægge, hvad vidnet kan forklare, og for at give vidnet mulighed for at forberede sig på vidneafhøringen.

Stk. 2. En advokats dialog med et vidne skal altid ske på en måde, der er egnet til at understøtte, at vidnet så korrekt som muligt bidrager til sagens oplysning. En advokat skal i forbindelse med enhver henvendelse til et vidne forud for vidneafhøringen sikre, at vidnet er bekendt med, at vidnet ikke har pligt til at udtale sig til advokaten.

Stk. 3. En advokat skal orientere modpartens advokat om den kontakt, advokaten agter at tage til eller har haft med et vidne, som modparten har indkaldt eller meddelt at ville indkalde som vidne under sagen, eller som i øvrigt har en særlig relation til modparten. Orientering kan undlades, hvis advokaten har ført vidnet i en forudgående instans, hvis vidnet er ansat hos den part, advokaten repræsenterer, eller hvis parten har en anden særlig tilknytning til vidnet. Det forhold, at et vidne føres af modparten, påvirker ikke i sig selv advokatens adgang til at kontakte vidnet.

Artikel 51. Har en part forud for eller under en verserende retssag, voldgift eller anden tvisteløsning tilbudt forlig, må modpartens advokat ikke over for den afgørende instans fremlægge eller på anden måde oplyse om forligsforslaget uden samtykke fra modparten.

Stk. 2. Denne bestemmelse er ikke til hinder for, at advokaten fremlægger og oplyser om forligsforslag fra egen klient.

Kapitel 12

Særligt om advokatundersøgelser

Artikel 52. En advokat, der udfører en advokatundersøgelse, må ikke medvirke til, at undersøgelsen fremtræder på en måde, som er i strid med de faktiske forhold.

Artikel 53. En advokat, der udfører en advokatundersøgelse, skal sikre de personer, der inddrages i undersøgelsen, relevant mulighed for at varetage deres interesser.

Stk. 2. Advokaten skal i forbindelse med den første reelle kontakt til de personer, der inddrages i en advokatundersøgelse, oplyse om undersøgelsens rammer og hovedelementer, herunder om advokatens og de pågældendes egne roller i undersøgelsen.

Kapitel 13

Vederlag

Artikel 54. En advokat må ikke kræve højere honorar for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2. Det samme gælder for accontohonorar.

Stk. 2. Advokaten skal arbejde for en løsning af klientens sag for de lavest mulige omkostninger under hensyn til klientens ønsker og instrukser.

Artikel 55. Honoraret, herunder et aftalt honorar, fastsættes efter et skøn under hensyn bl.a. til sagens betydning og værdi for klienten, sagens udfald, arten og omfanget af det arbejde, advokaten har udført, og det ansvar, der er forbundet med sagen.

Artikel 56. Er der foretaget en selvstændig sagsbehandling af andre i virksomheden end advokater og advokatfuldmægtige, kan dette arbejde kræves særskilt honoreret.

Stk. 2. I erhvervsforhold kan det herudover aftales, at sædvanligt sekretærarbejde honoreres særskilt.

Artikel 57. En advokat må ikke indgå aftale med klienter eller andre om, at advokatens honorar skal fastsættes på en måde, som kan påvirke advokatens uafhængighed under udførelse af hvervet. Dette gælder også ved honorering i form af kapitalandele og lignende.

Artikel 58. En advokat kan aftale med en klient, at advokaten for et på forhånd aftalt fast honorar skal bistå klienten i en fremtidig periode efter klientens løbende anvisninger og inden for rammerne af aftalen. Det aftalte honorar skal på aftaletidspunktet samlet set fremstå rimeligt, og klientens opsigelsesfrist må ikke være længere end tre måneder. Det kan indgå i aftalen, at honoraret skal betales forud for, at bistanden ydes.

Artikel 59. Klienten skal have oplysning om ethvert honorar, advokaten beregner sig.

Artikel 60. Afregning skal foretages uden unødigt ophold. Afregningen skal indeholde den efter forholdene fornødne beskrivelse af det arbejde, som kræves honoreret.

Artikel 61. Advokaten må foretage modregning, når advokaten har faktureret klienten, medmindre der foreligger særlige forhold, der gør, at modregning vil være urimelig.

Artikel 62. Provision, rabatter og lignende modtaget fra tredjemand i forbindelse med behandlingen af klientens sag skal ubetinget godskrives klienten.

Artikel 63. En advokat, der har til hensigt at viderefakturere omkostninger til køb af varer eller tjenesteydelser forbundet med klientens sag, skal indhente klientens forudgående godkendelse af udgiften.

Artikel 64. Advokaten må ikke kræve et depositum, der overstiger, hvad der ved et forsigtigt skøn må antages at være et rimeligt honorar.

Stk. 2. Reglerne om betroede midler finder anvendelse på deposita.

Artikel 65. En advokat må ikke indgå aftale om deling af sit honorar med nogen, der ikke er advokat. En advokat må dog betale honorar, provision eller andet vederlag til overdrageren af et advokatfirma.

Artikel 66. En advokat må ikke kræve eller modtage honorar, provision eller andet vederlag for at henvise eller anbefale en klient. Tilsvarende må en advokat ikke betale honorar, provision eller andet vederlag for henvisning af en klient.

Artikel 67. Når advokatens salær fastsættes af retten eller anden offentlig myndighed, skal advokatens oplysninger til myndigheden til brug for fastsættelsen af salæret være tilstrækkelige og egnet til, at myndigheden kan fastsætte salæret i henhold til de retningslinjer, der gælder herfor.

Kapitel 14

Sagens ophør

Artikel 68. En advokat kan afvise at påtage sig en sag og kan udtræde af en verserende sag, medmindre advokaten lovgivningsmæssigt er forpligtet til at varetage sagen.

Stk. 2. Advokaten må ikke ophøre med at udføre en sag på en sådan måde og under sådanne omstændigheder, at klienten hindres i rettidigt og uden skadevirkning at søge anden juridisk bistand.

Artikel 69. Såfremt advokatens udtræden af sagen i henhold til artikel 13 skyldes en interessekonflikt, som er opstået udelukkende eller i hovedsagen som følge af advokatens forhold, må advokaten ikke opkræve honorar for den del af arbejdet med sagen, som tillige skal udføres af den advokat, som overtager sagen. I det omfang et sådant honorar er indbetalt af klienten, skal advokaten tilbagebetale dette.

Artikel 70. Efter afslutning af en sag skal sagens akter, herunder elektroniske data, opbevares i en passende periode, som kan fastsættes generelt efter sagstype med fornødent hensyn til konkrete forhold.

Kapitel 15

Andre forhold

Artikel 71. I forbindelse med korrespondance og markedsføring skal ordet *advokat* indgå i advokatfirmaets navn eller i en tilføjelse dertil.

Artikel 72. Advokatfirmaers navn og andre forretningskendetegn, derunder logo, må ikke være egnet til at give indtryk af, at advokatvirksomheden udøves af andre end dem, der efter retsplejelovens § 124, jf. § 124 c, kan være medejere af et advokatfirma.

Artikel 73. Det påhviler advokater, der beskæftiger autoriserede advokatfuldmægtige, at sikre, at fuldmægtigen får en forsvarlig praktisk uddannelse med henblik på erhvervelse af advokatbeskikkelse, herunder indsigt i og forståelse for de advokatetiske reglers betydning.

Stk. 2. Principalen og andre advokater, der er ansvarlige for det arbejde, der udføres, skal sikre, at autoriserede advokatfuldmægtige handler i overensstemmelse med disse regler.

Vedtaget på Advokatrådets møde 16. juni 2022

Konverteringstabel AER 2019 → AER 2022

AER 2019	Emne	AER 2022
Pkt. 1.1	Advokatens særlige stilling og i retssamfundet	Art. 3, stk. 1
Pkt. 1.2	Advokatens samfundsmæssige opgave	Art. 3, stk. 2
Pkt. 1.3	Advokaten som våbendrager og rådgivet	Art. 3, stk. 3
Pkt. 1.4	Advokatens uafhængighed	Art. 3, stk. 5 (og 39)
Pkt. 1.5	Adressater for advokatens pligter	Art. 3, stk. 6
Pkt. 1.6 (og 18.1.1)	Respekt for domstole og andre tvistløsende myndigheder	Art. 48, stk. 1
Pkt. 2.1	Retsplejelovens regler om god advokatskik	Art. 3, stk. 4
Pkt. 2.2	Advokatrådets tilsyn, Advokatnævnets funktion	Udgået
Pkt. 3.1	Retskildestatus	Art. 2
Pkt. 3.2	Formål	Art. 2
Pkt. 4.1	Anvendelsesområde	Art. 1 og art. 2, stk. 1
Pkt. 4.2	Grænseoverskridende virksomhed	Art. 2, stk. 2
Pkt. 5.1	Tavshedspligt	Art. 15
Pkt. 5.2	Tidsmæssig udstrækning	Art. 16
Pkt. 5.3	Pligt til at informere fuldmægtige m.fl.	Art. 19
Pkt. 5.4	Identifikationsregel for tavshedspligt	Art. 20
Pkt. 6.1	Pligt til at bruge ”advokat” i navneangivelser	Art. 73
Pkt. 6.2	”Navnets sandhed”	Art. 74
Pkt. 7.1	Advokatens ansvar for fuldmægtiges uddannelse mv.	Art. 75, stk. 1
Pkt. 7.2	Fuldmægtiges overholdelse af AER	Art. 75, stk. 2
Pkt. 8.1	Modtagelse af sager	Art. 4, stk. 1
Pkt. 8.2, stk. 1	Fortrængning	Art. 4, stk. 2
Pkt. 8.2, stk. 2	Klientfiskeri	Art. 4, stk. 3
Pkt. 8.3	Kompetencekrav	Art. 5
Pkt. 8.4	Hurtighedskrav	Art. 6
Pkt. 9.1	Advokatens uafhængighed under udførelsen af opdraget	Art. 39
Pkt. 9.2	Pligt til at orientere klienten om sagens forløb	Art. 40
Pkt. 10	Opbevaring af dokumenter efter afslutning af sag	Art. 72
Pkt. 11	Advokatens adgang til at udtræde af et opdrag	Art. 70
Pkt. 12.1	Interessekonflikttjek	Art. 7

Pkt. 12.2, 1. pkt.	Forbud mod at påtage sig sag, hvis IK eller nærliggende risiko herfor	Art. 8, stk. 1
Pkt. 12.2, nr. 1-5	Dobbeltrepræsentation, sideskift, forbundne sideløbende sager, personlige relationer til modpart/klient	Art. 8, stk. 2, nr. 1-5
Pkt. 12.2, nr. 6	Forbud mod vederlag i kapitalandele	Art. 59
Pkt. 12.2, nr. 7	Bistand til én efter bistand til flere om samme retsforhold	Art. 8, stk. 2, nr. 6
Pkt. 12.2, nr. 8	Bistand mod fast klient	Art. 8, stk. 3, nr. 1
Pkt. 12.2, nr. 9	Bistand til konkurrerende virksomheder	Udgået
Pkt. 12.2, nr. 10-11	Notarreglen, forbundne tidsforskudte sager	Art. 8, stk. 3, nr. 2-3
Pkt. 12.3	Andre hverv i sagen	Art. 9
Pkt. 12.4	Identifikationsregel for interessekonflikter	Art. 10
Pkt. 12.5	Betydningen af klientsamtykke	Art. 12
Pkt. 12.6	Pligt til udtræden ved interessekonflikt	Art. 13
Pkt. 12.7	Honorar ved udtræden pga. interessekonflikt	Art. 71
Pkt. 12.8	Skriftlige retningslinjer for håndtering af konfliktspørgsmål	Art. 14
Pkt. 13.1, nr. 1-6	Almene oplysningspligter	Art. 21, nr. 1-6
Pkt. 13.1, nr. 7-9	Oplysninger om klientkonti, indskyddækning mv.	Udgået
Pkt. 13.1, nr. 10	Almindelige forretningsbetingelser, lovvalgs- og værnetingsklausuler	Art. 21, nr. 7
Pkt. 13.2	Oplyse om mulighed for retshjælp	Art. 22
Pkt. 13.3	Kommunikation af art. 21- og 22-oplysninger	Art. 23
Pkt. 13.4	Advokatens samarbejde med andre – oplysning om interessekonfliktforanstaltninger	Art. 24
Pkt. 13.5	Oplysning om tilsyns- og disciplinærsystem mv.	Art. 25, stk. 1
Pkt. 13.6	Oplysning om regler for udøvelse af advokaterhvervet	Art. 25, stk. 2
Pkt. 13.7-8	Oplysning om samleclientkonti og klientmidlers placering	Udgået
Pkt. 13.9	Oplysning om anden, forvekslelig virksomhed	Art. 26
Pkt. 14.1-2	Opdrags- og prisoplysning, hvor klienten er erhvervsdrivende	Art. 27, stk. 1-2

Pkt. 14.3	Virkningen af et overslag	Art. 28
Pkt. 14.4	Ændringer i opdraget	Art. 29
Pkt. 15.1, stk. 1	Opdrags- og prisoplysning, hvor klienten er forbruger	Art. 30
Pkt. 15.1, stk. 2	Evt. oplysning om Advokatnævnet	Art. 31
Pkt. 15.2	Prisoplysning	Art. 32
Pkt. 15.3	Virkningen af et overslag	Art. 33
Pkt. 15.4	Ændringer i opdraget	Art. 34
Pkt. 15.5	Fjernsalgsaftaler	Art. 35
Pkt. 15.6	Evt. oplysning om Advokatnævnet	Art. 36
Pkt. 15.7	Oplysningspligt ved afvisning af honorarklage	Art. 37
Pkt. 15.8	Oplysning om oplysninger afgivet til myndigheder til brug for salærfastsættelse	Art. 38
Pkt. 16.1, stk. 1	Generalklausul om advokatens honorar	Art. 54
Pkt. 16.1, stk. 2	Honorarparametre	Art. 55
Pkt. 16.2	Forbud mod honoraraftaler, der kan påvirke advokatens uafhængighed	Art. 57
Pkt. 16.3	Forbud mod skjult honorarberegning	Art. 59
Pkt. 16.4, stk. 1	Afregning – tempo og indhold	Art. 60
Pkt. 16.4, stk. 2	Modregning	Art. 61
Pkt. 16.5	Rabatter og provisioner mv. fra tredjemand	Art. 62
Pkt. 16.6	Depositum	Art. 64
Pkt. 16.7	Honorardeling med ikke-advokater	Art. 65
Pkt. 16.10	Forbud mod anvisningsprovision ind/ud	Art. 66
Pkt. 16.11	Oplysning til myndigheder til brug for salærfastsættelse	Art. 67
Pkt. 17.1	Forbud mod exces i interessevaretagelsen	Art. 41
Pkt. 17.2	Ikke modvirke, at modpart tager egen advokat – e.o. pligt til at opfordre til antagelse heraf	Art. 42
Pkt. 17.3	Forbud mod direkte henvendelse til en repræsenteret modpart	Art. 43
Pkt. 17.4	Optagelse af kommunikation på lydbånd el.lign.	Art. 44
Pkt. 18.1.1 (og 1.6)	Respekt for domstole og andre tvistløsende myndigheder	Art. 48
Pkt. 18.1.2	Forbud mod obstruktion	Art. 48, stk. 2
Pkt. 18.2	Respekt for processens kontradiktoriske princip	Art. 49

Pkt. 18.3	Kontakt til egne og modpartens vidner i civile sager	Art. 50
Pkt. 19	Fremlæggelse af forligsforslag	Art. 51
Pkt. 20.1	Skatterådgivning – modelrådgivning	Art. 45
Pkt. 20.2	Transparens i grundlaget for rådgivningen	Art. 46
Pkt. 20.3	Tvivl om den skatteretlige vurdering	Art. 47

Konverteringstabel AER 2022 → AER 2019

AER 2022	Emne	AER 2019
Art. 1	Anvendelsesområde	Pkt. 4
Art. 2, stk. 1	Retskildestatus	Pkt. 3
Art. 2, stk. 2	Grænseoverskridende virksomhed	Pkt. 4.2
Art. 3, stk. 1-3	Advokatens stilling og pligter	Pkt. 1, stk. 1-3
Art. 3, stk. 4	Iagttagelse af god advokatskik	Pkt. 2.1
Art. 3, stk. 5-7	Advokatens stilling og pligter	Pkt. 1, stk. 4-6
Art. 4, stk. 1	Modtagelse af sager	Pkt. 8.1
Art. 4, stk. 2	Fortrængning	Pkt. 8.2, stk. 1
Art. 4, stk. 3	Klientfiskeri	Pkt. 8.2, stk. 2
Art. 5	Kompetencekrav	Pkt. 8.3
Art. 6	Hurtighedskrav	Pkt. 8.4
Art. 7	Interessekonfliktjæk	Pkt. 12.1
Art. 8, stk. 1	Forbud mod at påtage sig sag, hvis IK eller nærliggende risiko herfor	Pkt. 12.2, 1. pkt.
Art. 8, stk. 2, nr. 1-5	Dobbeltrepræsentation, sideskift, forbundne sideløbende sager, personlige relationer til modpart/klient	Pkt. 12.2, nr. 1-5
Art. 59	Forbud mod vederlag i kapitalandele	Pkt. 12.2, nr. 6
Art. 8, stk. 2, nr. 6	Bistand til én efter bistand til flere om samme retsforhold	Pkt. 12.2, nr. 7
Art. 8, stk. 3, nr. 1	Bistand mod fast klient	Pkt. 12.2, nr. 8
Art. 8, stk. 1, nr. 2-3	Notarreglen, forbundne tidsforskudte sager	Pkt. 12.2, nr. 10-11
Art. 9	Andre hverv i sagen	Pkt. 12.3
Art. 10	Identifikationsregel for interessekonflikter	Pkt. 12.4
Art. 11	Interessekonflikt ved jobskifte	Ny
Art. 12	Betydningen af klientsamtykke	Pkt. 12.5
Art. 13	Pligt til udtræden ved interessekonflikt	Pkt. 12.6
Art. 14	Skriftlige retningslinjer for håndtering af konfliktspørgsmål	Pkt. 12.8
Art. 15	Tavshedspligt	Pkt. 5.1
Art. 16	Tidsmæssig udstrækning	Pkt. 5.2
Art. 17	Ret til at videregive oplysninger i advokatfirmaet	Ny
Art. 18	Ret/pligt til at videregive oplysninger uden for advokatfirmaet	Ny
Art. 19	Pligt til at informere fuldmægtige m.fl.	Pkt. 5.3
Art. 20	Identifikationsregel for tavshedspligt	Pkt. 5.4
Art. 21, nr. 1-6	Almene oplysningspligter	Pkt. 13.1, nr. 1-6

Art. 21, nr. 7	Almindelige forretningsbetingelser, lovvalgs- og værnetingsklausuler	Pkt. 13.1, nr. 10
Art. 22	Oplyse om mulighed for retshjælp	Pkt. 13.2
Art. 23	Kommunikation af art. 21- og 22-oplysninger	Pkt. 13.3
Art. 24	Oplysning om fortrolighedsforanstaltninger	Pkt. 13.4
Art. 25, stk. 1	Oplysning om tilsyns- og disciplinærsystem mv.	Pkt. 13.5
Art. 25, stk. 2	Oplysning om regler for udøvelse af advokathvervet	Pkt. 13.6
Art. 26	Oplysning om anden, forvekslelig virksomhed	Pkt. 13.9
Art. 27, stk. 1-2	Opdrags- og prisoplysning, hvor klienten er erhvervsdrivende	Pkt. 14.1-2
Art. 28	Virkningen af et overslag	Pkt. 14.3
Art. 29	Ændringer i opdraget	Pkt. 14.4
Art. 30	Opdrags- og prisoplysning, hvor klienten er forbruger	Pkt. 15.1, stk. 1
Art. 31	Evt. oplysning om Advokatnævnet	Pkt. 15.1, stk. 2
Art. 32	Prisoplysning	Pkt. 15.2
Art. 33	Virkningen af et overslag	Pkt. 15.3
Art. 34	Ændringer i opdraget	Pkt. 15.4
Art. 35	Fjernsalgsaftaler	Pkt. 15.5
Art. 36	Evt. oplysning om Advokatnævnet	Pkt. 15.6
Art. 37	Oplysningspligt ved afvisning af honorar-klage	Pkt. 15.7
Art. 38	Oplysning om oplysninger afgivet til myndigheder til brug for salærfastsættelse	Pkt. 15.8
Art. 39	Advokatens uafhængighed	Pkt. 1.4
Art. 40	Pligt til at orientere klienten om sagens forløb	Pkt. 9.2
Art. 41	Forbud mod exces i interessevaretagelsen	Pkt. 17.1
Art. 42	Ikke modvirke, at modpart tager egen advokat – e.o. pligt til at opfordre til antagelse heraf	Pkt. 17.2
Art. 43	Forbud mod direkte henvendelse til en repræsenteret modpart	Pkt. 17.3
Art. 44	Optagelse af kommunikation på lydbånd el.lign.	Pkt. 17.4
Art. 45	Skatterådgivning – modelrådgivning	Pkt. 20.1
Art. 46	Transparens i grundlaget for rådgivningen	Pkt. 20.2
Art. 47	Tvivl om den skatteretlige vurdering	Pkt. 20.3

Art. 48, stk. 1	Respekt for domstole og andre tvistløsende myndigheder	Pkt. 1.6 og 18.1.1
Art. 48, stk. 2	Forbud mod obstruktion	Pkt. 18.1.2
Art. 49	Respekt for processens kontradiktoriske princip	Pkt. 18.2
Art. 50	Kontakt til egne og modpartens vidner i civile sager	Pkt. 18.3
Art. 51	Fremlæggelse af forligsforslag	Pkt. 19
Art. 52	Advokatundersøgelser	Ny
Art. 53	De impliceredes rettigheder	Ny
Art. 54	Generalklausul om advokatens honorar	Pkt. 16.1, stk. 1
Art. 55	Honorarparametre	Pkt. 16.1, stk. 2
Art. 56	Ikke-advokaters sagsbehandling og administrative arbejde	Ny
Art. 57	Forbud mod honoraraftaler, der kan påvirke advokatens uafhængighed	Pkt. 16.2
Art. 58	Abonnementsaftaler o.lign.	Ny
Art. 59	Forbud mod skjult honorarberegning	Pkt. 16.3
Art. 60	Afregning – tempo og indhold	Pkt. 16.4, stk. 1
Art. 61	Modregning	Pkt. 16.4, stk. 2
Art. 62	Rabatter og provisioner mv. fra tredjemand	Pkt. 16.5
Art. 63	Forhåndsgodkendelse af viderefakturering af eksterne ydelser	Ny
Art. 64	Depositum	Pkt. 16.6
Art. 65	Honorardeling med ikke-advokater	Pkt. 16.7
Art. 66	Forbud mod anvisningsprovision ind/ud	Pkt. 16.10
Art. 67	Oplysning til myndigheder til brug for salær-fastsættelse	Pkt. 16.11
Art. 68, stk. 1	Advokatens adgang til at udtræde af et opdrag	Ny
Art. 68, stk. 2	Fremgangsmåden ved advokatens udtræden	Pkt. 11
Art. 69	Honorar ved udtræden pga. interessekonflikt	Pkt. 12.7
Art. 70	Opbevaring af dokumenter efter afslutning af sag	Pkt. 10
Art. 71	Pligt til at bruge ”advokat” i navneangivelser	Pkt. 6.1
Art. 72	”Navnets sandhed”	Pkt. 6.2
Art. 73	Advokatens ansvar for fuldmægtiges uddannelse og adfærd	Pkt. 7

Skematisk sammenligning

De advokatetiske regler fra september 2022	De advokatetiske regler fra juli 2019
Kapitel 1 <i>De advokatetiske reglers anvendelse og status</i>	
Artikel 1. De advokatetiske regler gælder for alle advokater. For advokater ansat i virksomheder og organisationer gælder reglerne med de nødvendige tilpasninger.	3. De advokatetiske reglers status og formål 3.1 Reglernes status De advokatetiske regler gælder for alle advokater, uanset om de udøver advokatvirksomhed eller er ansat i virksomheder eller organisationer, der ikke kan udøve advokatvirksomhed, jf. rpl. § 124. Reglerne udtrykker de krav, som under hensyn til advokaters særlige stilling i samfundet og på baggrund af Advokatnævnets og domstolenes praksis efter Advokatrådets opfattelse stilles til advokaters professionelle standard og etik under deres udøvelse af virksomhed under brug af advokattitlen.
Artikel 2. Reglerne afspejler Advokatnævnets og domstolenes praksis. På områder, der er uafklaret i praksis, udtrykker de Advokatrådets opfattelse af, hvad der er god advokatskik. De finder anvendelse ved advokaters udøvelse af virksomhed under brug af advokattitlen i Danmark og ved	3.2 Reglernes formål Disse regler skal tjene til vejledning for advokaterne, deres klienter og offentligheden med hensyn til de pligter af advokatetisk art, der påhviler advokater, når de udøver virksomhed under brug af advokattitlen. Reglernes formål

danske advokaters udøvelse af sådan virksomhed i udlandet. <i>Stk. 2.</i> For advokaters grænseoverskridende virksomhed inden for EU gælder tillige den Code of Conduct for European Lawyers, som CCBE har vedtaget.	er tillige at udgøre et bidrag til Advokatnævnets fastlæggelse af retsplejelovens standard for god advokatskik. 4. Reglernes anvendelsesområde 4.1 Disse regler finder anvendelse ved advokaters udøvelse af virksomhed under brug af advokattitlen i Danmark og ved danske advokaters udøvelse af sådan virksomhed i udlandet. 4.2 For advokaters grænseoverskridende virksomhed inden for EU gælder tillige den af CCBE vedtagne Code of Conduct for lawyers in the European Union.
Kapitel 2 <i>Advokatens stilling og forpligtelser</i>	
Artikel 3. Advokaten indtager i et retssamfund en særlig stilling. <i>Stk. 2.</i> Advokatens opgave er at fremme retfærdighed og modvirke uret. <i>Stk. 3.</i> Advokaten skal aktivt varetage og forsvare sin klients rettigheder og friheder samt være klientens rådgiver. <i>Stk. 4.</i> Advokaten skal i medfør af retsplejelovens § 126, under udøvelse af advokatvirksomhed udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.	1. Advokatens stilling i samfundet Advokaten indtager i et retssamfund en særlig stilling. Advokatens opgave er at fremme retfærdighed og modvirke uret. Advokaten skal aktivt varetage og forsvare sin klients rettigheder og friheder samt være klientens rådgiver. Advokaten skal ved sin repræsentation af klienten iagttage fortrolighed samt bevare sin uafhængighed og

<i>Stk. 5.</i> Advokaten skal ved sin repræsentation af klienten iagttage fortrolighed samt bevare sin uafhængighed og integritet, herunder i forhold til staten. <i>Stk. 6.</i> Advokaten har juridiske og etiske forpligtelser over for klienten. <i>Stk. 7.</i> Advokaten skal også under udførelsen af sine pligter for klienten udvise den nødvendige respekt over for personer og myndigheder, som advokaten har kontakt med på klientens vegne.	integritet, herunder i forhold til staten. Advokaten har juridiske og etiske forpligtelser over for klienten. Advokaten skal også under udførelsen af sine pligter for klienten udvise den nødvendige respekt over for personer og myndigheder, som advokaten har kontakt med på klientens vegne. 2. Retsplejelovens regler om god advokatskik 2.1 Advokaten skal i medfør af rpl. § 126, stk. 1, udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik. En advokat må i medfør af rpl. § 126, stk. 4, heller ikke uden for sin advokatvirksomhed, i forretningsforhold eller i andre forhold af økonomisk art, udvise en adfærd, der er uværdig for en advokat.
Kapitel 3 <i>Modtagelse af sager</i>	8. Modtagelse af sager
Artikel 4. En advokat må alene påtage sig en sag for en klient efter direkte anmodning fra klienten, fra en anden advokat på klientens vegne eller efter anmodning fra en offentlig myndighed eller et andet kompetent organ. <i>Stk. 2.</i> En advokat må ikke uopfordret foretage handlinger, der har til formål eller er egnede	8.1 En advokat må alene påtage sig en sag for en klient efter direkte anmodning fra klienten, fra en anden advokat på klientens vegne eller efter anmodning fra en offentlig myndighed eller andet kompetent organ.

til at påvirke en forbrugers valg af advokat i en konkret sag. <i>Stk. 3.</i> Advokaten må ikke gennem markedsføringstiltag i Kriminalforsorgens institutioner, institutioner for ungdomskriminelle, asylcentre og lignende søge at påvirke de indsatte eller beboernes valg af advokat.	8.2 Advokaten må ikke fortrænge en advokat fra en sag. En advokat må ikke uopfordret foretage handlinger, der har til formål eller er egnede til at påvirke særligt udsatte eller sårbare – såsom sigtede eller tiltalte – personers valg af advokat i en konkret sag. Advokaten må ikke gennem markedsføringstiltag i Kriminalforsorgens institutioner, institutioner for ungdomskriminelle, asylcentre og lignende søge at påvirke de indsatte eller beboernes valg af advokat.
Artikel 5. En advokat må ikke påtage sig en sag, til hvis udførelse advokaten savner fornøden kompetence, medmindre advokaten efter aftale med klienten sikrer sig tilstrækkelig kvalificeret bistand til at udføre sagen.	8.3 En advokat må ikke påtage sig en sag, til hvis udførelse advokaten savner fornøden kompetence, medmindre advokaten efter aftale med klienten sikrer sig samarbejde med en dertil kvalificeret kollega.
Artikel 6. En advokat må ikke påtage sig en sag, hvis den ikke kan behandles tilstrækkelig hurtigt. <i>Stk. 2.</i> Ved påtagelse af en sag med offentlig beskikkelse skal advokaten sikre sig, at advokatens forhold ikke er til hinder for, at sagen kan behandles ved retten eller anden myndighed tilstrækkelig hurtigt.	8.4 En advokat må ikke påtage sig en sag, hvis den ikke kan behandles tilstrækkelig hurtigt. Herunder skal advokaten ved påtagelse af en sag med offentlig beskikkelse drage omsorg for, at advokatens forhold ikke er til hinder for, at sagen kan behandles ved retten eller anden myndighed tilstrækkeligt hurtigt.

Kapitel 4 Interessekonflikter	12. Interessekonflikter
Artikel 7. Ved modtagelsen af enhver ny sag skal advokaten i rimeligt omfang sikre sig mod, at der kan opstå tvivl om advokatens iagttagelse af bestemmelserne om interessekonflikter. Advokaten skal løbende vurdere risikoen for interessekonflikter, hvis ændrede forhold gør det relevant.	12.1 Ved modtagelsen af enhver ny sag skal advokaten i rimeligt omfang sikre sig mod, at der kan opstå tvivl om advokatens iagttagelse af bestemmelserne om interessekonflikter.
Artikel 8. En advokat må ikke bistå en klient i situationer, hvor en interessekonflikt er opstået, eller hvor der foreligger nærliggende risiko for, at en sådan konflikt opstår. <i>Stk. 2.</i> Situationer som nævnt i stk. 1 foreligger bl.a., når: 1) En advokat bistår klienter i samme sag, hvis klienterne har modstridende interesser af ikke uvæsentlig karakter. 2) En advokat bistår en part efter tidligere at have bistået modparten i samme sag. 3) En advokat på samme tid bistår klienter i flere sager, der har forbindelse med hinanden, hvis der er risiko for, at fortrolige oplysninger, som advokaten har modtaget i en af sagerne, kan have betydning i en anden af sagerne. 4) En advokat har en nær familiemæssig eller ikke ubetydelig økonomisk,	12.2 En advokat må ikke bistå en klient i situationer, hvor en interessekonflikt er opstået, eller hvor der foreligger nærliggende risiko for, at en sådan konflikt opstår. Sådanne situationer foreligger, når: 1) en advokat bistår klienter i samme sag, hvis klienterne har modstridende interesser af ikke uvæsentlig karakter. 2) en advokat bistår en part efter tidligere at have bistået modparten i samme sag. 3) en advokat på samme tid bistår klienter i flere sager, der har forbindelse med hinanden, hvis der er risiko for, at fortrolige oplysninger, som advokaten har modtaget i en af sagerne, kan have betydning i en anden af sagerne.

erhvervsmæssig eller anden forbindelse til en part, som i sagen har modstridende interesser med klienten. 5) En advokat har sådanne forretningsmæssige eller andre forbindelser til eller aftaler med klienten, at der er risiko for, at advokaten ikke kan give klienten rådgivning uafhængigt af uvedkommende interesser. 6) En advokat, som for parterne har medvirket til stiftelse eller berigtigelse af et retsforhold, efterfølgende bistår en af parterne vedrørende samme retsforhold, hvis bstanden har eller kan have betydning for den anden part. 7) En advokat skal varetage indbyrdes uforenelige hensyn til flere klienter. Stk. 3. Situationer som nævnt i stk. 1 kan bl.a. foreligge, når: 1) En advokat bistår en klient i en sag, hvis advokaten uden at repræsentere modparten i den konkrete sag har et fast klientforhold til denne. Ved vurderingen af om et klientforhold er fast, tages der bl.a. hensyn til, om klienten hidtil har søgt advokatens bistand regelmæssigt i forhold til klientens behov for bistand, og om klienten	4) en advokat har en nær familiemæssig eller ikke ubetydelig økonomisk, erhvervsmæssig eller anden forbindelse til en part, som i sagen har modstridende interesser med klienten. 5) en advokat har sådanne forretningsmæssige eller andre forbindelser til eller aftaler med klienten, at der er risiko for, at advokaten ikke kan give klienten rådgivning uafhængigt af uvedkommende interesser. 6) en advokat indgår aftale med klienter eller andre om, at han skal modtage salær i form af aktier eller andre ejerandele i et selskab, hvor aktiernes eller andelenes værdi vil blive påvirket af resultatet i sagen. Dette gælder også andre tilfælde, hvor der indgås aftale om en sådan vederlæggelse, hvis dette vil kunne påvirke advokatens uafhængighed og personlige integritet under udførelsen af hvervet. 7) en advokat, som for parterne har medvirket til stiftelse eller berigtigelse af et retsforhold, efterfølgende bistår en af parterne vedrørende samme retsforhold, hvis bstanden har eller kan
---	--

forventes at fortsætte hermed. 2) En advokat medvirker for flere parter til stiftelse eller berigtigelse af et retsforhold, hvorom der er enighed mellem parterne. 3) En advokat bistår en klient i en sag efter tidligere at have bistået en klient i en anden sag, når sagerne har forbindelse med hinanden, og der er risiko for, at fortrolige oplysninger, som advokaten har modtaget i en af sagerne, kan have betydning i en anden af sagerne.	have betydning for den anden part. Sådanne situationer kan endvidere foreligge, når: 8) en advokat bistår en klient i en sag, hvis han uden at repræsentere modparten i den konkrete sag har et fast klientforhold til denne. Ved vurderingen af om et klientforhold er fast, tages der bl.a. hensyn til, om klienten hidtil har søgt advokatens bistand regelmæssigt i forhold til klientens behov for bistand, og om klienten forventes at fortsætte hermed. 9) En advokat bistår konkurrerende virksomheder. 10) en advokat medvirker for flere parter til stiftelse af eller berigtigelse af et retsforhold, hvorom der er enighed mellem parterne. 11) en advokat bistår en klient i en sag efter tidligere at have bistået en klient i en anden sag, når sagerne har forbindelse med hinanden, og der er risiko for, at fortrolige oplysninger, som advokaten har modtaget i en af sagerne, kan have betydning i en anden af sagerne.
Artikel 9. En advokat må ikke virke som voldgiftsdommer, medlem af klagenævn o. lign.,	12.3

mæglingsmand eller mediator for flere parter, hvis advokaten tidligere som partsrepræsentant har bistået nogen af parterne i forhold, der har forbindelse med sagen. En advokat må ikke efter at have virket som dommer, voldgiftsdommer, medlem af klagenævn o. lign., mæglingsmand eller mediator bistå nogen af parterne som partsrepræsentant om forhold, der har forbindelse med sagen.	En advokat må ikke virke som voldgiftsdommer, mæglingsmand eller mediator for flere parter, hvis han tidligere som partsrepræsentant har bistået nogen af parterne i forhold, der har forbindelse med tvisten. En advokat må ikke efter at have virket som voldgifts-, mæglingsmand eller mediator bistå nogen af parterne som partsrepræsentant om forhold, der har forbindelse med sagen.
Artikel 10. Når advokater udøver advokatvirksomhed i et fællesskab, i et advokatselskab, jf. retsplejelovens § 124, eller i kontorfællesskab gælder reglerne i artikel 8 og 9 for fællesskabet, advokatselskabet og kontorfællesskabet og i det indbyrdes forhold mellem dets deltagere, herunder ansatte advokater. <i>Stk. 2.</i> Tilsvarende gælder reglerne i artikel 8 og 9 for andre samarbejder, samvirker og fællesskaber mellem advokater eller advokatfirmaer, såfremt de i forhold til tredjemand fremtræder som et fællesskab eller advokatfirma. <i>Stk. 3.</i> Reglerne i artikel 8, 9, 10, stk. 1 og 2, samt artikel 11-13 anvendes på samme måde for en advokat, der optræder som selvstændig underleverandør for en anden advokat i dennes virke for en klient og i den forbindelse modtager fortrolige oplysninger om klienten.	12.4 Når advokater udøver advokatvirksomhed i et fællesskab, i et advokatselskab, jf. rpl. § 124, eller i kontorfællesskab gælder reglerne i 12.2 og 12.3 for fællesskabet, advokatselskabet og kontorfællesskabet og i det indbyrdes forhold mellem dets deltagere, herunder ansatte advokater. Tilsvarende gælder reglerne i 12.2 og 12.3 for andre samarbejder, samvirker og fællesskaber mellem advokater eller advokatvirksomheder, såfremt de i forhold til tredjemand fremtræder som et fællesskab eller en advokatvirksomhed.
Artikel 11. Fra det tidspunkt, en advokat indgår aftale om at skifte job fra et advokatfirma til et andet, må hverken advokaten selv eller advokaterne i det nye	

firma bistå en klient i en sag, hvis advokaten som led i sin hidtidige ansættelse har bistået en anden part i samme sag. Dette gælder kun, hvis parterne har modstridende interesser af ikke uvæsentlig karakter, og hvis advokaten har modtaget fortrolige oplysninger, som kan have betydning i sagen. <i>Stk. 2.</i> Jobskiftet forhindrer ikke, at andre advokater i det hidtidige firma fortsat kan varetage sagen for den part, advokaten har bistået. <i>Stk. 3.</i> Hvis advokatens nye firma indgår i et kontorfællesskab eller andet samarbejde, som vil være omfattet af reglen i artikel 10, stk. 2, gælder stk. 1 også for advokater beskæftiget i de advokatfirmaer, som deltager i fællesskabet eller samarbejdet.	
Artikel 12. Et samtykke fra parter, som er involveret i den mulige interessekonflikt, til advokatens bistand vil i tilfælde omfattet af artikel 8, stk. 2, artikel 9 og artikel 10 som udgangspunkt ikke påvirke bedømmelsen af, om der foreligger en interessekonflikt. I tilfælde omfattet af artikel 8, stk. 3, vil advokaten kunne påtage sig sagen, hvis der er indhentet et samtykke hertil fra alle involverede parter. <i>Stk. 2.</i> Er de medvirkende advokater fra forskellige advokatfirmaer, som indgår i det samme samarbejde, samvirke eller fællesskab, som omfattet af artikel 10, stk. 2, vil et samtykke fra de involverede parter kunne påvirke bedømmelsen af, om der	12.5 Et samtykke fra de involverede parter til advokatens bistand vil i tilfælde omfattet af 12.2, pkt. 1-7, 12.3 og 12.4 som udgangspunkt ikke påvirke bedømmelsen af, om der foreligger en interessekonflikt. I tilfælde omfattet af 12.2, pkt. 8-11 vil betydningen af et sådant samtykke bero på en konkret vurdering.

foreligger en interessekonflikt, medmindre advokatfirmaerne har adgang til hinandens sagsoplysninger.	
Artikel 13. Når der i henhold til disse regler foreligger en interessekonflikt eller en nærliggende risiko herfor, skal advokaten udtræde af den eller de konkrete sager i forhold til alle involverede klienter. Det gælder dog ikke artikel 8, stk. 2, nr. 7, hvor udtræden efter en konkret vurdering kan begrænses til den ene eller til nogle af klienterne. <i>Stk. 2.</i> Hvis advokaten i tilfælde omfattet af artikel 8, stk. 2, nr. 1 og 3 og artikel 8, stk. 3, nr. 2, kun har modtaget væsentlige oplysninger fra nogle af klienterne, kan advokatens udtræden begrænses til de øvrige klienter. <i>Stk. 3.</i> Advokatens udtræden skal ske straks. Dog skal advokaten foretage det, der er nødvendigt for, at klienten ikke lider retstab.	12.6 Når der i henhold til disse regler foreligger en interessekonflikt eller en nærliggende risiko herfor, skal advokaten udtræde af den eller de konkrete sager i forhold til alle involverede klienter. Hvis advokaten i tilfælde omfattet af 12.2, pkt. 1, 3, 9 og 10, kun har modtaget væsentlige oplysninger fra nogle af klienterne, kan advokatens udtræden begrænses til de øvrige klienter. Advokatens udtræden skal ske straks. Dog skal advokaten foretage det, der er nødvendigt for, at klienten ikke lider retstab.
Artikel 14. Advokatfirmaer og andre samarbejder omfattet af artikel 10, stk. 1 og 2 skal udarbejde skriftlige retningslinjer for håndtering af interessekonflikter. Dette gælder ikke enkeltmandsvirksomheder uden ansatte eller advokatselskaber, hvor kun én advokat udøver virksomhed. Retningslinjerne skal være egnede til at undgå interessekonflikter, til at opfange og identificere opståede konflikter på det tidligst mulige tidspunkt og indeholde en	12.8 Advokatvirksomheder og andre samarbejder omfattet af 12.4 skal udarbejde skriftlige retningslinjer for håndtering af interessekonflikter. Dette gælder ikke enkeltmandsvirksomheder uden ansatte eller advokatselskaber, hvor kun én advokat udøver virksomhed. Retningslinjerne skal være egnede til at undgå interessekonflikter, til at opfange og identificere opståede konflikter på det tidligst mulige tidspunkt og indeholde en

beskrivelse af fremgangsmåden, når en konflikt er identificeret. <i>Stk. 2.</i> Retningslinjerne skal efter anmodning fremsendes til Advokatrådet.	beskrivelse af fremgangsmåden, når en konflikt er identificeret. Retningslinjerne skal efter anmodning fremsendes til Advokatrådet.
Kapitel 5 <i>Fortrolighed</i>	5. Tavshedspligt
Artikel 15. Fortrolighed er en betingelse for advokatens virke og en grundlæggende pligt og ret, som skal respekteres ikke kun i det enkelte individs, men også i retssamfundets interesse.	5.1 Fortrolighed er en betingelse for advokatens virke og en grundlæggende pligt og ret, som skal respekteres ikke kun i det enkelte individs, men også i retssamfundets interesse. [...]
Artikel 16. Tavshedspligten gælder uden tidsbegrænsning og gælder også efter, at sagen for klienten er afsluttet. <i>Stk. 2.</i> Tavshedspligten gælder alle oplysninger, som advokaten har modtaget under sit virke for klienten. Dog kan en forsvarsadvokat udtale sig til pressen i generelle vendinger om straffesagens fremdrift og lignende spørgsmål. <i>Stk. 3.</i> Tavshedspligten gælder, uanset hvilken sag advokaten varetager for klienten.	5.2 Tavshedspligten gælder uden tidsbegrænsning. 5.1 [...] Det er derfor afgørende, at en advokat kan modtage oplysninger om forhold, som klienten ikke ville betro andre, og at advokaten kan gøres bekendt med oplysningerne i fortrolighed. Advokaten skal behandle alle oplysninger, han som led i sit virke bliver bekendt med, fortroligt.
Artikel 17. En advokat kan dele fortrolige oplysninger med advokater og andre, der er beskæftiget i samme advokatfirma, hvis det åbenbart er i klientens interesse.	

<i>Stk. 2.</i> En advokat skal indhente klientens samtykke til deling af fortrolige oplysninger med eksterne personer, herunder advokater.	
Artikel 18. Tavshedspligten forhindrer ikke advokaten i at videregive oplysninger i følgende tilfælde: 1) Klienten har på oplyst grundlag givet samtykke til, at konkrete oplysninger kan videregives, medmindre andet er bestemt i lovgivningen eller i pålæg i henhold til lovgivningen. 2) Advokaten er retligt forpligtet til at videregive oplysningerne. 3) Videregivelse sker i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv.	
Artikel 19. Advokaten skal sikre, at advokatens autoriserede fuldmægtige, partnere, jf. retsplejelovens § 124 c, stk. 1, nr. 2, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatfirmaet, gøres bekendt med, at de pågældende har samme tavshedspligt som advokaten, uanset om de er advokater eller ej.	5.3 Advokaten skal sikre, at advokatens autoriserede fuldmægtige, partnere, jf. rpl. § 124 c, stk. 1, nr. 2, personale og andre, som i øvrigt beskæftiges i advokatvirksomheden, gøres bekendt med, at de pågældende har samme tavshedspligt som advokaten, uanset om de er advokater eller ikke.
Artikel 20. Når advokater udøver advokatvirksomhed i et fællesskab, i et advokatselskab, jf. retsplejelovens § 124, eller i kontorfællesskab gælder reglerne i artikel 15-19 for	5.4 Når advokater udøver advokatvirksomhed i et fællesskab, i et advokatselskab, jf. rpl. § 124, eller i kontorfællesskab, gælder

fællesskabet, advokatselskabet og kontorfællesskabet og i det indbyrdes forhold mellem dets deltagere, herunder ansatte advokater. <i>Stk. 2.</i> Tilsvarende gælder reglerne i artikel 15-19 for andre samarbejder, samvirker og fællesskaber mellem advokater eller advokatfirmaer, såfremt de i forhold til tredjemand fremtræder som et fællesskab eller advokatfirma.	reglerne i 5.1-5.3 for fællesskabet, advokatselskabet og kontorfællesskabet og i det indbyrdes forhold mellem dets deltagere, herunder ansatte advokater. Tilsvarende gælder reglerne i 5.1-5.3 for andre samarbejder, samvirker og fællesskaber mellem advokater eller advokatvirksomheder, såfremt de i forhold til tredjemand fremtræder som et fællesskab eller en advokatvirksomhed.
Kapitel 6 <i>Almene oplysningspligter</i>	13. Almene oplysningspligter
Artikel 21. Advokaten skal af egen drift oplyse klienten om følgende: 1) Advokatens navn, adresse, herunder juridisk adresse samt andre kontaktoplysninger, herunder telefonnummer og eventuel e-mailadresse. 2) Navnet på den virksomhed, hvorfra advokaten udøver sin virksomhed, formen på virksomheden og CVR-nummeret. 3) At advokaten er beskikket af Civilstyrelsen i Danmark, idet EU-advokater dog i stedet skal oplyse, at advokaten er registreret hos Advokatsamfundet. 4) At advokaten er en del af Advokatsamfundet.	13.1 Advokaten skal af egen drift oplyse klienten om følgende: 1) advokatens navn, adresse (herunder juridisk adresse) samt andre kontaktoplysninger, herunder telefonnummer og eventuel e-mailadresse, og 2) navnet på den virksomhed, hvorfra advokaten udøver sin virksomhed, formen på virksomheden og CVR-nummeret, 3) at advokaten er beskikket af Justitsministeriet i Danmark, idet EU-advokater dog i stedet skal oplyse, at advokaten er registreret hos Advokatsamfundet,

5) At advokaten har tegnet ansvarsforsikring og stillet garanti efter de regler, som Advokatsamfundet har fastsat, og at ansvarsforsikringen dækker al advokatvirksomhed, uanset hvor advokatvirksomheden udøves. 6) Navn og eventuelt adresse på forsikringsselskabet og garantistilleren. 7) Hvorvidt advokaten anvender aftaleklausuler om lovvalg eller værneting, og om almindelige forretningsbetingelser, hvis sådanne anvendes.	4) at advokaten er en del af Advokatsamfundet, 5) at advokaten har tegnet ansvarsforsikring og stillet garanti efter de af Advokatsamfundet fastsatte regler, og at ansvarsforsikringen dækker al advokatvirksomhed, uanset hvor advokatvirksomheden udøves, 6) navn og eventuelt adresse på forsikringsselskabet og garantistilleren, 7) navn på det eller de pengeinstitutter, hvor advokaten har samle klientbankkonti, 8) grænserne for beskyttelse af indskud i henhold til lov om garantifond for indskydere og investorer, 9) reglerne om dækning for flere indskud tilhørende én person i samme pengeinstitut, 10) hvorvidt advokaten anvender aftaleklausuler om lovvalg og/eller værneting, og om almindelige forretningsbetingelser, hvis sådanne anvendes.
Artikel 22. Advokaten skal på en klar og entydig måde af egen drift oplyse sin klient om eksisterende muligheder for offentlig eller forsikringsdækket retshjælp. Skal advokatens	13.2 Advokaten skal på en klar og entydig måde af egen drift oplyse sin klient om eksisterende muligheder for offentlig eller forsikringsdækket

honorar udredes foreløbigt eller endeligt af det offentlige eller af et forsikringsselskab, skal advokaten, når advokaten påtager sig sagen, orientere sin klient om principperne for fastsættelse af honoraret og om de mulige konsekvenser for klienten.	retshjælp. Skal advokatens honorar udredes foreløbigt eller endeligt af det offentlige eller af et forsikringsselskab, skal advokaten, når han påtager sig opgaven, orientere sin klient om principperne for fastsættelse af honoraret og om de mulige konsekvenser for klienten.
Artikel 23. Advokaten skal oplyse om de forhold, der er nævnt i artikel 21, på en klar og entydig måde, men advokaten kan selv bestemme, hvordan det sker, herunder om oplysningerne skal meddeles klienten direkte eller gøres let tilgængelige for klienten på advokatens virksomhedsadresse, ad elektronisk vej eller lignende. <i>Stk. 2.</i> Oplysningerne i artikel 21 og 22 skal gives eller gøres tilgængelige i forbindelse med indgåelsen af en skriftlig aftale om ydelse af bistand. Hvis der ikke foreligger en skriftlig aftale, skal oplysningerne gives eller gøres tilgængelige, inden bistanden ydes.	13.3 Advokaten skal oplyse om de i 13.1 nævnte forhold på en klar og entydig måde, men advokaten kan selv bestemme, hvordan det sker, herunder om oplysningerne skal meddeles klienten direkte eller gøres let tilgængelige for klienten på advokatens virksomhedsadresse, ad elektronisk vej eller lignende. Oplysningerne i 13.1 og 13.2 skal gives eller gøres tilgængelige i forbindelse med indgåelsen af en skriftlig aftale om ydelse af bistand. Hvis der ikke foreligger en skriftlig aftale, skal oplysningerne gives eller gøres tilgængelige, inden bistanden ydes.
Artikel 24. Hvis advokaten samarbejder med andre om ydelse af bistand, skal advokaten efter anmodning fra klienten oplyse om de foranstaltninger, som advokaten har truffet for at undgå eventuelle interessekonflikter.	13.4 Hvis advokaten samarbejder med andre om ydelse af bistand, skal advokaten efter anmodning fra klienten oplyse om de foranstaltninger, som advokaten har truffet for at undgå eventuelle interessekonflikter.
Artikel 25. Advokaten skal efter anmodning fra klienten oplyse, at advokaten er omfattet af Advokatsamfundets tilsyns- og disciplinærsystem og af reglerne om god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, samt	13.5 Advokaten skal efter anmodning fra klienten oplyse, at advokaten er omfattet af Advokatsamfundets tilsyns- og disciplinærsystem og af reglerne om god advokatskik, jf. rpl. §

oplyse om eksistensen af de advokatetiske regler. <i>Stk. 2.</i> Advokaten skal efter anmodning fra klienten oplyse klienten om de regler, der særligt gælder for udøvelse af advokaterhvervet, og hvordan klienten får adgang til reglerne, f.eks. ved at henvise til www.advokatsamfundet.dk.	126, samt oplyse om eksistensen af de advokatetiske regler. 13.6 Advokaten skal efter anmodning fra klienten oplyse klienten om de regler, der særligt gælder for udøvelse af advokaterhvervet, og hvordan klienten får adgang til reglerne, f.eks. ved at henvise til www.advokatsamfundet.dk.
Artikel 26. Advokater, som uden for deres advokatvirksomhed i erhvervsmæssigt øjemed driver anden virksomhed, der af kunderne kan forveksles med advokatvirksomhed, skal af egen drift oplyse kunderne om, at virksomheden ikke driver advokatvirksomhed og dermed ikke er omfattet af reglerne for advokatvirksomhed, og at virksomheden ikke er underlagt Advokatrådets tilsyn.	13.9 Advokater, som uden for deres advokatvirksomhed i erhvervsmæssigt øjemed driver anden virksomhed, der af kunderne kan forveksles med advokatvirksomhed, skal af egen drift oplyse kunderne om, at virksomheden ikke driver advokatvirksomhed og dermed ikke er omfattet af reglerne for advokatvirksomhed, og at virksomheden ikke er underlagt Advokatrådets tilsyn.
Kapitel 7 <i>Opdrags- og prisoplysninger i erhvervsforhold</i>	14. Opdrags- og prisoplysninger i erhvervsforhold
Artikel 27. Når klienten handler inden for sit erhverv, skal advokaten i forbindelse med indgåelsen af aftalen om bistand af egen drift og på klar og entydig måde oplyse klienten om de vigtigste elementer i den påregnede bistand, medmindre dette allerede fremgår af sammenhængen. Hvis advokaten på forhånd har fastsat et bestemt honorar, skal advokaten i forbindelse med indgåelsen af aftalen om bistand	14.1 Når klienten handler inden for sit erhverv, skal advokaten i forbindelse med indgåelsen af aftalen om bistand af egen drift og på klar og entydig måde oplyse klienten om de vigtigste elementer i den påregnede bistand, medmindre dette allerede fremgår af sammenhængen. Hvis advokaten på forhånd har fastsat et bestemt honorar, skal advokaten i forbindelse med

af egen drift og på klar og entydig måde oplyse om honorarets størrelse. Hvis der ikke foreligger en skriftlig aftale, skal oplysningerne i 1. og 2. punktum gives eller gøres tilgængelige, inden bistanden ydes. <i>Stk. 2.</i> Hvis det ikke er muligt på forhånd at beregne honorarets størrelse, skal advokaten på klientens anmodning enten angive den måde, hvorpå honoraret vil blive beregnet, eller give et begrundet overslag. Advokaten skal desuden oplyse om de med bistanden forbundne omkostninger.	indgåelsen af aftalen om bistand af egen drift og på klar og entydig måde oplyse om honorarets størrelse. Hvis der ikke foreligger en skriftlig aftale, skal oplysningerne i 1. og 2. pkt. gives eller gøres tilgængelige, inden bistanden ydes. 14.2 Hvis det ikke er muligt på forhånd at beregne honorarets størrelse, skal advokaten på klientens anmodning enten angive den måde, hvorpå honoraret vil blive beregnet, eller give et begrundet overslag. Advokaten skal desuden oplyse om de med bistanden forbundne omkostninger.
Artikel 28. Afgiver advokaten et overslag, skal klienten så tidligt som muligt orienteres, hvis det samlede honorar forventes at overstige det beløb, der er angivet i overslaget.	14.3 Afgiver advokaten et overslag, skal klienten så tidligt som muligt orienteres, hvis det samlede honorar forventes at overstige det beløb, der er angivet i overslaget.
Artikel 29. Indgås der aftale om yderligere bistand i sagen, finder artikel 27 og 28 tilsvarende anvendelse på sådan aftale.	14.4 Indgås der aftale om yderligere bistand i sagen, finder 14.1-14.3 tilsvarende anvendelse på sådan aftale.
Kapitel 8 <i>Opdrags- og prisoplysninger i forbrugerforhold</i>	15. Opdrags- og prisoplysninger i forbrugerforhold
Artikel 30. Når klienten er forbruger, skal advokaten i forbindelse med indgåelsen af aftalen om bistand af egen drift og på klar og entydig måde skriftligt og direkte til klienten	15.1 Når klienten er forbruger, skal advokaten i forbindelse med indgåelsen af aftalen om bistand af egen drift og på klar og

oplyse klienten om de vigtigste elementer i den påregnede bistand, om fastsættelsen af honoraret jf. artikel 32, og om de omkostninger, der vil være forbundet med bistanden.	entydig måde skriftligt og direkte til klienten oplyse klienten om de vigtigste elementer i den påregnede bistand, om fastsættelsen af honoraret jf. 15.2, og om de med bistanden forbundne omkostninger. [...]
Artikel 31. Hvis advokaten ikke har en hjemmeside jf. artikel 36, skal advokaten yderligere oplyse Advokatnævnets fysiske adresse og hjemmesideadresse, samt om Advokatnævnets kompetence til behandling af adfærdsklager og tvister vedrørende advokatens salær.	15.1 [...] Hvis advokaten ikke har en hjemmeside jf. pkt. 15.6, skal advokaten yderligere oplyse Advokatnævnets fysiske adresse og hjemmesideadresse, samt om Advokatnævnets kompetence til behandling af adfærdsklager og tvister vedrørende advokatens salær.
Artikel 32. Hvis bistanden ydes til et fast honorar, skal dette oplyses. Hvis det ikke er muligt på forhånd at beregne honorarets størrelse, skal advokaten enten angive den måde, hvorpå honoraret vil blive beregnet, eller give et begrundet overslag. Beløb skal oplyses inklusive moms.	15.2 Hvis bistanden ydes til et fast honorar, skal dette oplyses. Hvis det ikke er muligt på forhånd at beregne honorarets størrelse, skal advokaten enten angive den måde, hvorpå honoraret vil blive beregnet, eller give et begrundet overslag. Beløb skal oplyses inklusive moms.
Artikel 33. Afgiver advokaten et overslag, skal klienten så tidligt som muligt orienteres skriftligt, hvis det samlede honorar forventes at overstige det beløb, der er angivet i overslaget. Advokaten skal af egen drift orientere klienten direkte herom på en klar og entydig måde.	15.3 Afgiver advokaten et overslag, skal klienten så tidligt som muligt orienteres skriftligt, hvis det samlede honorar forventes at overstige det beløb, der er angivet i overslaget. Advokaten skal af egen drift orientere klienten direkte herom på en klar og entydig måde.
Artikel 34. Indgås der aftale om yderligere bistand i sagen, finder	15.4 Indgås der aftale om yderligere bistand i sagen, finder 15.1-15.3

artikel 30-33 tilsvarende anvendelse på denne.	tilsvarende anvendelse på sådan en aftale.
Artikel 35. Indgås aftalen mellem advokaten og klienten uden for advokatens faste forretningssted eller som en aftale om fjernsalg, skal advokaten opfylde oplysningsforpligtelserne i forbrugeraftalelovens § 8. Hvis advokaten indgår aftaler om bistand via internettet eller på netbaserede markedspladser, skal advokaten give oplysning om sin mailadresse og linke til den europæiske platform for online tvistbilæggelse (OTB-plattformen).	15.5 Indgås aftalen mellem advokaten og klienten uden for advokatens faste forretningssted eller som en aftale om fjernsalg, skal advokaten opfylde oplysningsforpligtelserne i forbrugeraftalelovens § 8. Hvis advokaten indgår aftaler om bistand via internettet eller på netbaserede markedspladser, skal advokaten give oplysning om sin mailadresse og linke til den europæiske platform for online tvistbilæggelse (OTB-plattformen).
Artikel 36. Hvis advokaten har en hjemmeside eller anvender forretningsbetingelser, skal advokaten her oplyse Advokatnævnets fysiske adresse og hjemmesideadresse, samt om Advokatnævnets kompetence til behandling af adfærdsklager og tvister vedrørende advokatens honorar.	15.6 Hvis advokaten har en hjemmeside eller anvender forretningsbetingelser, skal advokaten her oplyse Advokatnævnets fysiske adresse og hjemmesideadresse, samt om Advokatnævnets kompetence til behandling af adfærdsklager og tvister vedrørende advokatens honorar.
Artikel 37. Hvis en advokat afviser en forbrugerklants klage over advokatens honorar, skal advokaten skriftligt, direkte og af egen drift orientere klienten om Advokatnævnets fysiske adresse og hjemmesideadresse, samt om Advokatnævnets kompetence til behandling af tvister vedrørende advokatens salær.	15.7 Hvis en advokat afviser en forbrugerklants klage over advokatens honorar, skal advokaten skriftligt, direkte og af egen drift orientere klienten om Advokatnævnets fysiske adresse og hjemmesideadresse, samt om Advokatnævnets kompetence til behandling af tvister vedrørende advokatens salær.
Artikel 38. I de tilfælde, der er nævnt i artikel 67, skal advokaten på forespørgsel	15.8

skriftligt orientere klienten om det, advokaten har oplyst til myndigheden.	I de under pkt. 16.11 nævnte tilfælde skal advokaten på forespørgsel skriftligt orientere klienten om det til myndigheden oplyste.
Kapitel 9 <i>Sagens udførelse</i>	9. Opgavens udførelse
Artikel 39. En advokat skal være uafhængig under udøvelse af sin virksomhed.	9.1 En advokat skal som klientens uafhængige rådgiver varetage klientens interesser grundigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klientens tarv kræver.
Artikel 40. Advokaten skal i passende omfang holde klienten underrettet om sagens forløb.	9.2 Advokaten skal i passende omfang holde klienten underrettet om sagens forløb.
Artikel 41. En advokat må ikke ved udførelse af en sag gå videre, end berettigede hensyn til varetagelse af klientens interesser tilsiger. <i>Stk. 2.</i> Advokaten må ikke foretage unødige retsskridt eller søge klientens interesser fremmet på utilbørlig måde.	17. Grænser for advokatens bistand 17.1 En advokat må ikke ved udførelse af en sag gå videre, end berettigede hensyn til varetagelse af klientens interesser tilsiger. Advokaten må ikke foretage unødige retsskridt eller søge klientens interesser fremmet på utilbørlig måde.
Artikel 42. En advokat må ikke modvirke tilkaldelse af en anden advokat og bør efter omstændighederne opfordre modparten til at søge advokat.	17.2 En advokat må ikke modvirke tilkaldelse af en anden advokat og bør efter omstændighederne opfordre modparten til at søge advokat.
Artikel 43. En advokat må ikke i en konkret sag henvende sig direkte til nogen, som i sagen er repræsenteret af anden advokat, uden dennes samtykke. Det	17.3 En advokat må ikke i en konkret sag henvende sig direkte til nogen, som i sagen er

gælder dog ikke, hvis henvendelsen sker til berettiget varetagelse af en klients eller egne interesser, eller vedkommende anden advokat trods påmindelse ikke foretager, hvad advokaten efter god advokatskik har pligt til. Advokaten skal i alle tilfælde samtidig eller uden ugrundet ophold underrette den anden advokat om enhver sådan henvendelse.	repræsenteret af anden advokat, uden dennes samtykke. Det gælder dog ikke, hvis henvendelsen sker til berettiget varetagelse af en klients eller egne interesser, eller vedkommende anden advokat trods påmindelse ikke foretager, hvad han efter god advokatskik har pligt til. Advokaten skal i alle tilfælde samtidig eller uden ugrundet ophold underrette den anden advokat om enhver sådan henvendelse.
Artikel 44. En advokat må ikke optage eller medvirke til optagelse af telefonsamtaler eller andre kommunikationer på lydbånd eller lignende, uden at den anden part eller de andre deltagere har samtykket i optagelsen.	17.4 En advokat må ikke optage eller medvirke til optagelse af telefonsamtaler eller andre kommunikationer på lydbånd eller lignende, uden at den anden part eller de andre deltagere på forhånd har samtykket i optagelsen.
Kapitel 10 Særligt om advokaters skatterådgivning	20. Særligt om advokaters skatterådgivning
Artikel 45. Advokaters rådgivning skal i videst mulig udstrækning ske på baggrund af den fornødne information om de faktiske forhold. I tilfælde af, at rådgivning ydes på generel basis uden orientering om de faktiske forhold og uden præcis viden om den påtænkte anvendelse af rådgivningen, skal advokaten udvise særlig opmærksomhed. Der skal også udvises særlig opmærksomhed, hvis rådgivningen involverer brug af såkaldte skattelylande.	20.1 Advokaters rådgivning skal i videst mulig udstrækning ske på baggrund af den fornødne information om de faktiske forhold. I tilfælde af at rådgivning ydes på generel basis uden orientering om de faktiske forhold og uden præcis viden om den påtænkte anvendelse af rådgivningen, skal advokaten udvise særlig opmærksomhed. Der skal også udvises særlig opmærksomhed, hvis rådgivningen involverer brug af såkaldte skattelylande.

Artikel 46. Enhver rådgivning bør forudsætte, at samtlige relevante informationer vil kunne fremlægges for de relevante myndigheder. Rådgivningen må ikke basere sig på, at et forhold ikke opdages.	20.2 Enhver rådgivning bør forudsætte, at samtlige relevante informationer vil kunne fremlægges for de relevante myndigheder. Rådgivningen må ikke basere sig på, at et forhold ikke opdages.
Artikel 47. Hvis der er rimelig anledning til tvivl om den skatteretlige vurdering, og den ikke afklares, bør rådgivningen indeholde en bemærkning herom. Afhængig af det konkrete opdrag og den konkrete klients forhold kan der være behov for at foretage en nærmere vurdering af risikoen for, at myndighederne anfægter den skatteretlige vurdering.	20.3 Hvis der er rimelig anledning til tvivl om den skatteretlige vurdering, og den ikke afklares, bør rådgivningen indeholde en bemærkning om dette. Afhængig af det konkrete opdrag og den konkrete klients forhold kan der være behov for at foretage en nærmere vurdering af risikoen for, at myndighederne anfægter den skatteretlige vurdering.
Kapitel 11 Særligt om advokaters procesførelse	18. Advokatens forhold til retten m.fl.
Artikel 48. Advokaten skal udføre sit hverv under respekt for retten og andre myndigheder. <i>Stk. 2.</i> Advokaten må ikke forhindre, at sagen behandles og afgøres efter de regler, der gælder herom.	18.1 Advokaten skal udføre sit hverv under respekt for retten og andre myndigheder. Advokaten må ikke forhindre, at sagen behandles og afgøres efter de regler, der gælder herom.
Artikel 49. Advokaten skal respektere processens og forhandlingens kontradiktoriske princip. Advokaten må ikke uden forudgående eller samtidig meddelelse til modparten rette henvendelse om sagen til dommeren eller andre, der behandler tvister, eller forsyne disse med bilag, notater eller dokumenter.	18.2 Advokaten skal respektere processens og forhandlingens kontradiktoriske princip. Advokaten må ikke uden forudgående eller samtidig meddelelse til modparten rette henvendelse om sagen til dommeren eller andre, der behandler tvister, eller forsyne

<i>Stk. 2.</i> Advokaten skal senest samtidig forsyne modparten med kopi af det således fremsendte.	disse med bilag, notater eller dokumenter. Advokaten skal senest samtidig forsyne modparten med kopi af det således fremsendte.
Artikel 50. En advokat, der repræsenterer en part i en civil retssag, kan kontakte et vidne forud for vidneafhøringen for at klarlægge, hvad vidnet kan forklare og for at give vidnet mulighed for at forberede sig på vidneafhøringen. <i>Stk. 2.</i> En advokats dialog med et vidne skal altid ske på en måde, der er egnet til at understøtte, at vidnet så korrekt som muligt bidrager til sagens oplysning. En advokat skal i forbindelse med enhver henvendelse til et vidne forud for vidneafhøringen sikre, at vidnet er bekendt med, at vidnet ikke har pligt til at udtale sig til advokaten. <i>Stk. 3.</i> En advokat skal orientere modpartens advokat om den kontakt, advokaten agter at tage til eller har haft med et vidne, som modparten har indkaldt eller meddelt at ville indkalde som vidne under sagen eller som i øvrigt har en særlig relation til modparten. Orientering kan undlades, hvis advokaten har ført vidnet i en forudgående instans, hvis vidnet er ansat hos den part, advokaten repræsenterer, eller hvis parten har en anden særlig tilknytning til vidnet. Det forhold, at et vidne føres af modparten, påvirker ikke i sig selv advokatens adgang til at kontakte vidnet.	18.3 En advokat, der repræsenterer en part i en retssag, kan kontakte et vidne forud for vidneafhøringen for at klarlægge, hvad vidnet kan forklare og for at sætte vidnet i stand til at forberede sig på vidneafhøringen. En advokats dialog med et vidne skal altid ske på en måde, der er egnet til at understøtte, at vidnet så korrekt som muligt bidrager til sagens oplysning. En advokat skal i forbindelse med enhver henvendelse til et vidne forud for vidneafhøringen sikre, at vidnet er bekendt med, at vidnet ikke har pligt til at udtale sig til advokaten. Når det er påkrævet, skal advokaten orientere modpartens advokat om den kontakt, advokaten agter at tage eller har haft med et vidne. Sådan information skal navnlig gives, hvis vidnet har en særlig relation til modparten. Der vil normalt ikke være behov for en orientering af modparten, hvis advokaten har ført vidnet i en forudgående instans, hvis vidnet er ansat hos den part, advokaten repræsenterer, eller hvis parten har en anden særlig tilknytning til vidnet. Det forhold, at et vidne føres af modparten, påvirker ikke i sig selv advokatens adgang til at kontakte et vidne.

Artikel 51. Har en part forud for eller under en verserende retssag, voldgift eller anden tvisteløsning tilbudt forlig, må modpartens advokat ikke over for den afgørende instans fremlægge eller på anden måde oplyse om forligsforslaget uden samtykke fra modparten. Stk. 2. Denne bestemmelse er ikke til hinder for, at advokaten fremlægger og oplyser om forligsforslag fra egen klient.	19. Advokatens respekt for forligsforhandlinger Har en part forud for eller under en verserende retssag, voldgift eller anden tvisteløsning tilbudt forlig, må modpartens advokat ikke over for den afgørende instans fremlægge eller på anden måde oplyse om forslaget uden udtrykkeligt samtykke fra modparten. Advokaten må gerne fremlægge og oplyse om forligsforslag fra egen klient.
Kapitel 12 Særligt om advokatundersøgelser	
Artikel 52. En advokat, der udfører en advokatundersøgelse, må ikke medvirke til, at undersøgelsen fremtræder på en måde, som er i strid med de faktiske forhold.	
Artikel 53. En advokat, der udfører en advokatundersøgelse, skal sikre de personer, der inddrages i undersøgelsen, relevant mulighed for at varetage deres interesser. Stk. 2. Advokaten skal i forbindelse med den første reelle kontakt til de personer, der inddrages i en advokatundersøgelse, oplyse om undersøgelsens rammer og hovedelementer, herunder om advokatens og de pågældendes egne roller i undersøgelsen.	
Kapitel 13 Vederlag	16. Honorarforhold

Artikel 54. En advokat må ikke kræve højere honorar for sit arbejde end, hvad der kan anses for rimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2. Det samme gælder for a conto honorar. <i>Stk. 2.</i> Advokaten skal arbejde for en løsning på klientens sag for de lavest mulige omkostninger under hensyn til klientens ønsker og instrukser.	16.1 Rimeligt honorar En advokat må ikke kræve højere honorar for sit arbejde end, hvad der kan anses for rimeligt, jf. rpl. § 126, stk. 2. Det samme gælder for aconto honorar. [...] 16.8 Procesomkostninger Advokaten skal arbejde for en løsning på klientens sag for de lavest mulige omkostninger under hensyn til klientens ønsker og instrukser.
Artikel 55. Honoraret, herunder et aftalt honorar, fastsættes efter et skøn under hensyn bl.a. til sagens betydning og værdi for klienten, sagens udfald, arten og omfanget af det arbejde, advokaten har udført og det ansvar, der er forbundet med sagen.	16.1 Rimeligt honorar [...] Honoraret, herunder et aftalt honorar, fastsættes efter et skøn under hensyn bl.a. til sagens betydning og værdi for klienten, sagens udfald, arten og omfanget af det arbejde, advokaten har udført og det med sagen forbundne ansvar.
Artikel 56. Er der foretaget en selvstændig sagsbehandling af andre i virksomheden end advokater og advokatfuldmægtige, kan dette arbejde kræves særskilt honoreret. <i>Stk. 2.</i> I erhvervsforhold kan det herudover aftales, at sædvanligt sekretærarbejde honoreres særskilt.	
Artikel 57. En advokat må ikke indgå aftale med klienter eller andre om, at advokatens honorar skal fastsættes på en måde, som kan påvirke advokatens uafhængighed under udførelse af hvervet. Dette gælder også	16.2 Resultatbaseret honoraraftale En advokat må ikke indgå honoraraftaler om vederlæggelse af en andel af det udbytte, der måtte opnås ved

ved honorering i form af kapitalandele o. lign.	gennemførelse af en sag (pactum de quota litis).
Artikel 58. En advokat kan aftale med en klient, at advokaten for et på forhånd aftalt fast honorar skal bistå klienten i en fremtidig periode efter klientens løbende anvisninger og inden for rammerne af aftalen. Det aftalte honorar skal på aftaletidspunktet samlet set fremstå rimeligt, og klientens opsigelsesfrist må ikke være længere end tre måneder. Det kan indgå i aftalen, at honoraret skal betales forud for, at bistanden ydes.	
Artikel 59. Klienten skal have oplysning om ethvert honorar, advokaten beregner sig.	16.3 Oplysning om honorar Klienten skal have oplysning om ethvert honorar, advokaten beregner sig.
Artikel 60. Afregning skal foretages uden unødigt ophold. Afregningen skal indeholde den efter forholdene fornødne beskrivelse af det arbejde, som kræves honoreret.	16.4 Afregningen Afregning skal foretages uden unødigt ophold. Afregningen skal indeholde den efter forholdene fornødne beskrivelse af det arbejde, som kræves honoreret. [...]
Artikel 61. Advokaten må foretage modregning, når advokaten har faktureret klienten, medmindre der foreligger særlige forhold, der gør, at modregning vil være urimelig.	16.4 Afregningen [...] Advokaten må foretage modregning, når advokaten har faktureret klienten, medmindre der foreligger særlige forhold, der gør, at modregning vil være urimelig.
Artikel 62. Provision, rabatter og lignende modtaget fra tredjemand i forbindelse med behandlingen af klientens sag skal ubetinget godskrives klienten.	16.5 Provisioner mv. Provision, rabatter og lignende modtaget fra tredjemand i forbindelse med behandlingen af klientens sag skal ubetinget godskrives klienten.

Artikel 63. En advokat, der har til hensigt at viderefakturere omkostninger til køb af varer eller tjenesteydelser forbundet med klientens sag, skal indhente klientens forudgående godkendelse af udgiften.	
Artikel 64. Advokaten må ikke kræve et depositum, der overstiger, hvad der ved et forsigtigt skøn må antages at være et rimeligt honorar. <i>Stk. 2.</i> Reglerne om betroede midler finder anvendelse på deposita.	16.6 Depositum Advokaten må ikke kræve et depositum, der overstiger, hvad der ved et forsigtigt skøn må antages at være et rimeligt honorar. Reglerne om forrentning af betroede midler finder anvendelse på deposita.
Artikel 65. En advokat må ikke indgå aftale om deling af sit honorar med nogen, der ikke er advokat. En advokat må dog betale honorar, provision eller andet vederlag til overdrageren af et advokatfirma.	16.7 Honorardeling med ikke-advokater En advokat må ikke indgå aftale om deling af sit honorar med nogen, der ikke er advokat. En advokat må dog betale honorar, provision eller andet vederlag til overdrageren af en advokatvirksomhed.
Artikel 66. En advokat må ikke kræve eller modtage honorar, provision eller andet vederlag for at henvise eller anbefale en klient. Tilsvarende må en advokat ikke betale honorar, provision eller andet vederlag for henvisning af en klient.	16.10 Henvisningshonorarer En advokat må hverken af kolleger eller andre kræve eller modtage honorar, provision eller andet vederlag for at henvise eller anbefale en klient. Tilsvarende må en advokat ikke betale honorar, provision eller andet vederlag for henvisning af en klient.
Artikel 67. Når advokatens salær fastsættes af retten eller anden offentlig myndighed, skal advokatens oplysninger til myndigheden til brug for fastsættelsen af salæret være tilstrækkelige og egnede til, at myndigheden kan fastsætte	16.11 Når advokatens salær fastsættes af retten eller anden offentlig myndighed, skal advokatens oplysninger til myndigheden til brug for fastsættelsen af salæret være tilstrækkelige og egnede til, at myndigheden kan fastsætte

salæret i henhold til de retningslinjer, der gælder herfor.	salæret i henhold til de retningslinjer, der gælder herfor.
Kapitel 14 <i>Sagens ophør</i>	
Artikel 68. En advokat kan afvise at påtage sig en sag og kan udtræde af en verserende sag, medmindre advokaten er lovgivningsmæssigt forpligtet til at varetage sagen. <i>Stk. 2.</i> Advokaten må ikke ophøre med at udføre en sag på en sådan måde og under sådanne omstændigheder, at klienten hindres i rettidigt og uden skadevirkning at søge anden juridisk bistand.	11. Udtræden En advokat må ikke ophøre med at udføre en sag på en sådan måde og under sådanne omstændigheder, at klienten hindres i rettidigt og uden skadevirkning at søge anden juridisk bistand.
Artikel 69. Såfremt advokatens udtræden af sagen i henhold til artikel 13 skyldes en interessekonflikt, som er opstået udelukkende eller i hovedsagen som følge af advokatens forhold, må advokaten ikke opkræve honorar for den del af arbejdet med sagen, som tillige skal udføres af den advokat, som overtager sagen. I det omfang et sådant honorar er indbetalt af klienten, skal advokaten tilbagebetale dette.	12. Interessekonflikter 12.7 Såfremt advokatens udtræden af sagen i henhold til 12.6 skyldes en interessekonflikt, som er opstået 7 udelukkende eller i hovedsagen som følge af advokatens forhold, må advokaten ikke opkræve honorar for den del af arbejdet med sagen, som tillige skal udføres af den advokat, som overtager sagen. I det omfang sådant honorar er indbetalt af klienten, skal advokaten tilbagebetale dette.
Artikel 70. Efter afslutning af en sag skal sagens akter, herunder elektroniske data, opbevares i en passende periode, som kan fastsættes generelt efter sagstype med fornødent hensyn til konkrete forhold.	10. Opbevaring af sagsakter Efter afslutning af en sag skal sagens akter, herunder elektroniske data, opbevares i en passende periode, som kan fastsættes generelt efter sagstype med fornødent hensyn til konkrete forhold.

Kapitel 15 Andre forhold	
Artikel 71. I forbindelse med korrespondance og markedsføring skal ordet ”advokat” indgå i advokatfirmaets navn eller i en tilføjelse dertil.	6. Navn m.m. 6.1 Advokatvirksomheders navn skal være egnet til entydigt og konkret at identificere den pågældende advokatvirksomhed, og det skal fremgå af navnet eller en tilføjelse dertil, at virksomheden er en advokatvirksomhed.
Artikel 72. Advokatfirmaers navn og andre forretningskendetegn, derunder logo, må ikke være egnet til at give indtryk af, at advokatvirksomheden udøves af andre end dem, der efter retsplejelovens § 124, jf. § 124 c, kan være medejere af et advokatfirma.	6.2 Advokatvirksomheders navn og andre forretningskendetegn, derunder logo, må ikke være egnet til at give indtryk af, at advokatvirksomheden udøves af andre end dem, der efter rpl. § 124, jf. § 124 c, kan være medejere af en advokatvirksomhed.
Artikel 73. Det påhviler advokater, der beskæftiger autoriserede advokatfuldmægtige, at sikre, at fuldmægtigen får en forsvarlig praktisk uddannelse med henblik på erhvervelse af advokatbeskikkelse, herunder indsigt i og forståelse for de advokatetiske reglers betydning. Stk. 2. Principalen og andre advokater, der er ansvarlige for det arbejde, der udføres, skal sikre, at autoriserede advokatfuldmægtige handler i overensstemmelse med disse regler.	7. Fuldmægtige – advokatens ansvar Det påhviler advokater, der beskæftiger autoriserede advokatfuldmægtige, at sikre, at fuldmægtigen får en forsvarlig praktisk uddannelse med henblik på erhvervelse af advokatbeskikkelse, herunder indsigt i og forståelse for de advokatetiske reglers betydning. Principalen er ansvarlig for, at autoriserede advokatfuldmægtige handler i overensstemmelse med disse regler. Principalen må således ikke pålægge sin fuldmægtig at udvise en adfærd, der ville være i strid med disse regler, såfremt den udvistes af advokaten selv.

	Øvrige regler
	2. Retsplejelovens regler om god advokatskik 2.2 Advokatrådet fører tilsyn med, at advokater overholder reglerne om god advokatskik. Advokatnævnet, der behandler klager over advokater, fastlægger det nærmere indhold af retsplejelovens standard for god advokatskik og tildeler disciplinære sanktioner i henhold til rpl. kapitel 15 b.
	13. Almene oplysningspligter 13.7 I tilfælde af at der sker ændringer i de i 13.1, 7) nævnte forhold, skal advokaten af egen drift give individuel underretning til de klienter, der berøres af ændringen.
	13. Almene oplysningspligter 13.8 Hvis advokaten oppebærer midler for klientens regning, som er indsat på en separat klientbankkonto skal advokaten af egen drift give oplysninger til klienten om navnet på det pengeinstitut, hvor kontoen er oprettet, medmindre det er aftalt med klienten, eller det i øvrigt fremgår af omstændighederne, hvilket pengeinstitut, der benyttes. I tilfælde af at advokaten flytter indeståendet til et andet pengeinstitut, skal advokaten underrette klienten om navnet på dette pengeinstitut, medmindre ændringen er aftalt

	med klienten eller fremgår af omstændighederne.
	16. Honorarforhold 16.9 Procesovervejelser Advokaten bør på passende tidspunkter foreslå klienten at overveje at indgå forlig eller henvise sagen til mediation eller lignende.

Bekendtgørelse 2020-04-28 nr. 548

om Advokatnævnets og kredsbestyrelsernes virksomhed ved behandling af klager over advokater m.v.

I medfør af § 144, stk. 4, § 145, stk. 2, og § 147 c, stk. 7, i lov om rettens pleje, jf. [lovbekendtgørelse nr. 938 af 10. september 2019](#), fastsættes:

Kapitel 1. Advokatnævnet

§ 1

Advokatnævnet har til opgave at behandle klager over, at en advokat har tilsidesat god advokatskik (disciplinærsager), klager, der vedrører det vederlag, som en advokat har forlangt for sit arbejde (salærklager), og sager om ophævelse af en frakendelse efter [retsplejelovens § 147 f](#).

Stk. 2.

Reglerne i denne bekendtgørelse finder tilsvarende anvendelse ved klager over advokatselskaber og klager over personer, der er nævnt i [retsplejelovens § 124 c, stk. 1](#), nr. 2, og som ejer aktier eller anpartar i et advokatselskab.

§ 2

Advokatnævnet kan virke samlet eller i afdelinger.

Stk. 2.

Hver afdeling består af 7 medlemmer.

§ 3

Advokatnævnets formand fordeler sagerne mellem det samlede nævn og afdelingerne.

Stk. 2.

Sager af principiel karakter, sager, hvor der kan opstå spørgsmål om frakendelse efter [retsplejelovens § 147 c, stk. 8](#) eller 9, og sager om ophævelse af en frakendelse efter [retsplejelovens § 147 f](#), skal så vidt muligt behandles af det samlede nævn.

§ 4

Det samlede Advokatnævn er beslutningsdygtigt, når mindst 11 medlemmer eller stedfortrædere er til stede, heraf 1 medlem af formandskabet, 5 af de medlemmer, der er udpeget af justitsministeren, og 5 af de

medlemmer, der er valgt af Advokatsamfundet.

Stk. 2.

En afdeling er beslutningsdygtig, når mindst 3 medlemmer eller stedfortrædere er til stede, heraf 1 medlem af formandskabet, 1 af de medlemmer, der er udpeget af justitsministeren, og 1 af de medlemmer, der er valgt af Advokatsamfundet.

Stk. 3.

Vedkommende formand træffer afgørelse om, hvorvidt der ved et medlems forfald skal indkaldes en stedfortræder.

§ 5

Meddelelser til og fra Advokatnævnet kan sendes som digital kommunikation.

§ 6

Advokatnævnet fastsætter en forretningsorden, der bl.a. indeholder nærmere frister for sagsbehandlingsskridt og en målsætning for, hvor lang sagsbehandlingstiden samlet set bør være.

§ 7

Advokatnævnet afgiver en årlig beretning om sin virksomhed til justitsministeren. Nævnet offentliggør beretningen på sin hjemmeside.

Kapitel 2. Kredsbestyrelserne

§ 8

Advokatkredsens bestyrelser (kredsbestyrelserne) kan bistå Advokatnævnet ved behandling af klager over advokater.

§ 9

Ved behandlingen af klager tiltrædes kredsbestyrelsen af et medlem, der er udpeget af justitsministeren. Kredsbestyrelsen kan virke samlet eller i afdelinger. En afdeling ledes af enten kredsbestyrelsens formand eller næstformand.

§ 10

Kredsbestyrelsen eller en afdeling af kredsbestyrelsen er beslutningsdygtig, når mindst 2/3 af medlemmerne af kredsbestyrelsen eller afdelingen, herunder det medlem, der er udpeget af justitsministeren, er til stede.

§ 11

Kredsbestyrelsen behandler sagerne på møder eller på skriftligt eller elektronisk grundlag. Der afholdes møde på de af kredsbestyrelsen vedtagne mødedage, eller når vedkommende formand bestemmer det.

§ 12

Advokatnævnets formandskab fastsætter en frist for kredsbestyrelsens behandling af sagen.

§ 13

Kredsbestyrelsens møder er ikke offentlige.

§ 14

Kredsbestyrelserne kan afgive en skriftlig indstilling, der skal være ledsaget af en begrundelse.

Stk. 2.

En indstilling skal efter mindretallets begæring indeholde oplysninger om mindretallets indstilling, dog uden angivelse af vedkommende medlemmers navne.

Kapitel 3. Inhabilitet

§ 15

Intet medlem af Advokatnævnet eller kredsbestyrelsen må deltage i behandlingen af en sag, hvis

- 1) vedkommende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
- 2) vedkommendes ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linje eller i sidelinjen så nær som søskendebørn eller andre nærstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
- 3) vedkommende deltager i ledelsen af eller i øvrigt har en nær tilknytning til et selskab, en forening eller en anden juridisk person, der har en særlig interesse i sagens udfald, eller
- 4) der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Stk. 2.

Ethvert medlem skal straks underrette nævnets eller kredsbestyrelsens formand, hvis der foreligger forhold som nævnt i stk. 1. Nævnet eller kredsbestyrelsen træffer den endelige administrative afgørelse af, om et medlem kan deltage i en sags behandling. I behandlingen og afgørelsen af dette spørgsmål deltager det pågældende medlem ikke.

Kapitel 4. Indbringelse af sager for Advokatnævnet

§ 16

Enhver, der har en retlig interesse heri, kan indbringe en sag for Advokatnævnet. Endvidere kan Advokatrådet indbringe en sag for nævnet.

Stk. 2.

Med klagen eller klagers begæring om genoptagelse, jf. § 30, skal følge et gebyr på 500 kr. Gebyret skal betales for hver advokat, der klages over, og dækker både klage over en advokats adfærd og samme advokats salær. Nævnets sekretariat kan fastsætte en frist for betaling af gebyret. Behandlingen af en klage eller en anmodning om genoptagelse påbegyndes ikke, før gebyret er betalt. Sekretariatet kan afvise klagen, hvis betaling af gebyret ikke er sket ved fristens udløb.

Stk. 3.

For klager eller anmodninger om genoptagelse indbragt af offentlige myndigheder, domstolene eller Advokatrådet betales ikke gebyr.

Stk. 4.

Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold, hvis klagen afvises på grund af formelle mangler, eller hvis begæringen om genoptagelse imødekommes. Endvidere tilbagebetales gebyret, hvis klagen trækkes tilbage, inden Advokatnævnet træffer afgørelse.

Stk. 5.

Skønnes en sag, der er indbragt for nævnet, at kunne medføre frakendelse efter [retsplejelovens § 147 c, stk. 8](#) eller 9, kan sagen forelægges Advokatrådet til afgørelse af, om Advokatrådet vil indtræde i sagen.

Stk. 6.

Såfremt der for nævnet indbringes en disciplinærklage over en advokat eller en klage over en person, der er nævnt i [retsplejelovens § 124 c, stk. 1](#), nr. 2, og som ejer aktier eller anpartar i et advokatselskab, og den pågældende i forvejen er underlagt en afgørelse om betinget frakendelse, jf. [retsplejelovens § 147 c, stk. 3](#) eller 4, skal nævnet forelægge sagen for Advokatrådet til afgørelse af, om Advokatrådet vil indtræde i sagen.

§ 17

Advokatnævnet kan afvise en klage fra en person, der ikke har retlig interesse i det forhold, klagen angår. Det samme gælder en klage, der efter dens beskaffenhed ikke kan påkendes af nævnet. Ethvert nævnsmedlem kan anmode om realitetsbehandling af sagen.

Stk. 2.

Advokatnævnet kan afvise en klage, der skønnes åbenbart grundløs. Ethvert nævnsmedlem kan anmode om realitetsbehandling af sagen.

§ 18

Advokatnævnets sekretariat vejleder om reglerne for nævnets behandling af klager.

Stk. 2.

Fristen for at indgive klage er et år. Ved klager over en advokats adfærd regnes fristen fra det tidspunkt, hvor klageren er blevet bekendt med det forhold, som klagen vedrører. Ved klager over en advokats salær regnes fristen fra det tidspunkt, hvor klageren er blevet bekendt med den endelige afregning i den pågældende sag.

Stk. 3.

Advokatnævnet kan behandle en klage, der er indgivet for sent, når fristoverskridelsen findes rimeligt begrundet.

Kapitel 5. Klagesagens forberedelse

§ 19

Advokatnævnets sekretariatsopgaver varetages af Advokatsamfundets sekretariat.

Stk. 2.

Nævnet udarbejder en vejledning om behandling af sager med personligt fremmøde og en vejledning om sager om frakendelse. Vejledningerne offentliggøres på nævnets hjemmeside.

§ 20

Sekretariatet bistår Advokatnævnet ved forberedelse af salær- og adfærdsklager.

Stk. 2.

Sekretariatet sørger for, at de nødvendige oplysninger til sagens behandling foreligger, og at de nødvendige undersøgelser er foretaget.

Stk. 3.

Sekretariatet kan i en sag, der skønnes at blive afvist af nævnet i henhold til § 17, undlade at anmode advokaten om en udtalelse og indstille til nævnet, at klagen afvises.

§ 21

Sekretariatet kan forelægge sagen for en eller flere kredsbestyrelser.

Stk. 2.

Hvis sagen skønnes egnet hertil, kan sekretariatet opfordre parterne til at søge sagen forligt og deltage i mægling eller mediation.

§ 22

Advokater er forpligtede til at forsyne Advokatnævnet med dokumenter og oplysninger, som nævnet finder er af betydning for afgørelsen af en sag. Advokater er forpligtede til at fremkomme med udtalelser og at give møde for nævnet for at afgive forklaring om forhold, som nævnet finder er af betydning for afgørelsen af sagen.

Stk. 2.

Advokatens forpligtelse efter stk. 1 begrænses i overensstemmelse med retsplejelovens regler om vidnefritagelse.

§ 23

Når Advokatrådet indgiver klage, kan rådet udpege en advokat til at virke som anklager.

Stk. 2.

I sager, hvor der kan opstå spørgsmål om at frakende en advokat retten til at udøve advokatvirksomhed, jf. [retsplejelovens § 147 c, stk. 8](#), eller frakende en af de i [retsplejelovens § 124 c, stk. 1](#), nr. 2, nævnte personer retten til at eje aktier eller anparter i et advokatselskab, jf. [retsplejelovens § 147 c, stk. 9](#), udpeger Advokatnævnet en forsvarer, såfremt den indklagede ikke selv har valgt en sådan. Hvis det findes ubetænkeligt, kan Advokatnævnet tillade, at en indklaget advokat varetager sin egen sag uden udpegnings af forsvarer.

Stk. 3.

I andre disciplinærsager kan Advokatnævnet udpege en forsvarer.

Stk. 4.

Advokatnævnet kan udpege en advokat til at varetage klagerens interesser, når der findes at være behov herfor.

Stk. 5.

Udgifterne til honorarer m.v. til advokater udpeget i medfør af stk. 2-4 eller § 25, stk. 2, fastsættes af Advokatnævnet og afholdes af Advokatsamfundet. Indklagede skal dog tilbagebetale de afholdte udgifter til den udpegede forsvarer til Advokatsamfundet i sager, hvor Advokatnævnet træffer afgørelse om frakendelse efter [retsplejelovens § 147 c, stk. 8](#) eller 9, medmindre nævnets afgørelse om frakendelse efterfølgende ændres af domstolene.

§ 24

Vedkommende formand kan bestemme, at parter eller vidner skal afhøres ved byretten på det sted, hvor de bor.

Kapitel 6. Advokatnævnets behandling af sager om midlertidig frakendelse

§ 25

Advokatnævnet kan under nævnets behandling af en frakendelsessag efter [retsplejelovens § 147 c, stk. 8](#) eller 9, træffe afgørelse om midlertidig frakendelse, jf. [retsplejelovens § 147 c, stk. 5](#) og 6.

Stk. 2.

Den indklagede, jf. [retsplejelovens § 147 c, stk. 8](#) eller 9, skal inden for 7 dage fra modtagelsen af Advokatrådets anklageskrift fra Advokatnævnet vælge en forsvarer. Såfremt den indklagede ikke vælger en forsvarer inden for denne frist, udpeger Advokatnævnet en forsvarer for den pågældende.

Stk. 3.

Den indklagede, jf. [retsplejelovens § 147 c, stk. 8](#) eller 9, kan kun skifte forsvarer, hvis Advokatnævnet skønner, at dette ikke vil forsinke afgørelsen om midlertidig frakendelse.

Stk. 4.

Den indklagede, jf. [retsplejelovens § 147 c, stk. 8](#) eller 9, skal inden for 3 uger efter valg eller udpegning af forsvarer komme med sine bemærkninger til Advokatrådets anklageskrift om midlertidig frakendelse. Hvis Advokatnævnet ikke modtager bemærkninger inden for fristen, træffes afgørelsen på det foreliggende grundlag. Adgangen til at komme med yderligere indlæg om spørgsmålet om midlertidig frakendelse afskæres, jf. dog stk. 6.

Stk. 5.

Advokatnævnets formand kan beslutte, at der undtagelsesvist er adgang til at give personligt fremmøde.

Stk. 6.

Såfremt Advokatnævnet vurderer, at der ikke kan træffes afgørelse på det foreliggende grundlag, kan nævnet tillade, at der foretages yderligere høring eller fristudsættelse. Advokatnævnet kan i forbindelse hermed fastsætte en ufravigelig frist for indlæg.

Stk. 7.

Advokatnævnet træffer så vidt muligt afgørelse senest 2 uger efter, at det fuldstændige materiale er tilvejebragt.

Stk. 8.

Afgørelsen om midlertidig frakendelse træffes så vidt muligt af en samlet afdeling i nævnet bestående af 7 medlemmer. De pågældende medlemmer kan ikke deltage i behandlingen af den efterfølgende frakendelsessag.

Kapitel 7. Sagens afgørelse

§ 26

Advokatnævnet behandler sagerne på møder eller på skriftligt eller elektronisk grundlag.

Stk. 2.

Vedkommende formand kan af egen drift eller efter anmodning fra sagens parter, indkalde sagens parter til at give møde for nævnet og afgive forklaring. Nævnet fastsætter tidspunktet herfor.

Stk. 3.

I disciplinærsager har parterne ret til at give møde for nævnet, medmindre der er tale om en sag i medfør af § 17.

§ 27

Advokatnævnets møder er ikke offentlige.

Stk. 2.

I en disciplinærsag kan den indklagede advokat kræve, at offentligheden får adgang til at overvære sagens behandling, i det omfang dette ikke vil kunne tilføje nogen en unødigt krænkelse. Nævnet kan endvidere tillade adgang for offentligheden, når en sag findes at have offentlig interesse, og offentlighedens adgang ikke vil kunne tilføje nogen en unødigt krænkelse. Nævnets votering er ikke offentlig.

§ 28

Advokatnævnets afgørelser træffes ved simpelt flertal. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme udslagsgivende.

§ 29

Advokatnævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2.

Advokatnævnets afgørelse i disciplinærsager kan af vedkommende advokat indbringes eller begæres indbragt for retten i overensstemmelse med [retsplejelovens § 147 d](#), § 147 e og § 147 g.

§ 30

Advokatnævnets afgørelser skal være skriftlige og ledsaget af en begrundelse.

Stk. 2.

En afgørelse skal indeholde oplysninger om en eventuel dissens under afstemningen, dog uden angivelse af vedkommende medlemmers navne. Samtidig angives stemmefordelingen.

Stk. 3.

Nævnets afgørelser i disciplinærsager skal indeholde oplysning om adgangen til domstolsprøvelse og fristen herfor.

Stk. 4.

Nævnets afgørelse sendes til sagens parter. Nævnets kendelser sendes desuden til Advokatrådet og bestyrelsen i den advokatreds, hvor indklagede hører til. Nævnets afgørelse i disciplinærsager, hvor advokaten pålægges en sanktion, sendes endvidere til Civilstyrelsen.

§ 31

Advokatnævnet kan af egen drift eller på begæring beslutte at genoptage behandlingen af en klage, hvis særlige grunde taler herfor, herunder særligt hvis der fremkommer nye, væsentlige oplysninger, der forventes at kunne føre til et andet resultat.

Kapitel 8. Ikrafttræden m.v.

§ 32

Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. maj 2020.

Stk. 2.

Bekendtgørelse nr. 20 af 17. januar 2008 om Advokatnævnets og kredsbestyrelsernes virksomhed ved behandling af klager over advokater m.v. ophæves.

Teknisk sammenskrivning af BEK nr. 1473 af 12/12/2007 om obligatorisk grunduddannelse som betingelse for at få beskikkelse som advokat som ændret ved BEK nr. 1036 af 11/11 2011

Oversigt (indholdsfortegnelse)

Kapitel 1 Krav om gennemførelse af en teoretisk grunduddannelse, eksamen og en praktisk prøve i retssagsbehandling
Kapitel 2 Grunduddannelsen og den teoretiske eksamen
Kapitel 3 Praktisk prøve i retssagsbehandling
Kapitel 4 Betaling af udgifter forbundet med deltagelse i grunduddannelsen mv.
Kapitel 5 Kursusudvalgets opgaver
Kapitel 6 Advokatsamfundets opgaver
Kapitel 7 Klager over den teoretiske eksamen eller den praktiske retssagsprøve
Kapitel 8 Dispensation
Kapitel 9 Ikrafttræden
Kapitel 10 Overgangsregler

Bekendtgørelse om obligatorisk grunduddannelse som betingelse for at få beskikkelse som advokat

I medfør af § 119, stk. 5, i lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1261 af 23. oktober 2007, fastsættes:

Kapitel 1

Krav om gennemførelse af en teoretisk grunduddannelse, eksamen og en praktisk prøve i retssagsbehandling

§ 1. Det er en betingelse for at opnå advokatbeskikkelse, at den pågældende har gennemført en teoretisk grunduddannelse for advokater, har bestået en eksamen i forhold af særlig betydning for advokaterhvervet (den teoretiske eksamen) samt bestået en praktisk prøve i retssagsbehandling (retssagsprøven), jf. retsplejelovens § 119, stk. 2, nr. 5.

Kapitel 2

Grunduddannelsen og den teoretiske eksamen

§ 2. På grunduddannelsen kan optages personer med en dansk juridisk bachelor- og kandidateksamen. Endvidere kan optages personer med en juridisk kandidateksamen fra en anden medlemsstat i Den Europæiske Union, eller i et land som er omfattet af en aftale med Fællesskabet, der indebærer anerkendelse her i landet af en udenlandsk juridisk kandidateksamen, såfremt den pågældende opfylder betingelserne for autorisation som advokatfuldmægtig, jf. retsplejelovens § 135 a. Det samme gælder for personer, der i et af de nævnte lande har bestået en juridisk bacheloreksamen og i Danmark har bestået en juridisk kandidateksamen.

§ 3. Den teoretiske grunduddannelse består af 20 kursusdage fordelt over et år, der afsluttes med en skriftlig eksamen. Eksamen udbydes mindst to gange årligt.

Stk. 2. Advokatsamfundet fastsætter de nærmere retningslinjer for tilmelding og afmelding til grunduddannelsens kurser samt eksamen.

Stk. 3. En deltager skal have opnået bedømmelsen bestået, for at eksamensbevis kan udstedes. En deltager kan højst indstille sig til eksamen tre gange, medmindre der foreligger særlige grunde, jf. herved § 18.

Kapitel 3

Praktisk prøve i retssagsbehandling

§ 4. Retssagsprøven i henhold til retsplejelovens § 119, stk. 5, består i førelsen af én sag for byretten, Retten i Grønland, landsretten eller Sø- og Handelsretten. Retten vurderer, om sagen er egnet til at udgøre grundlaget for retssagsprøven. Ved vurderingen heraf skal der lægges vægt på, om sagen er af en sådan karakter, at det må antages at være muligt at vurdere den pågældendes evner til at deltage i retssagsbehandling.

Stk. 2. Retten kan på ethvert tidspunkt beslutte at tilbagekalde en beslutning om at godkende en retssag som egnet til at udgøre retssagsprøven, såfremt forudsætningerne for sagens egnethed bortfalder.

Stk. 3. Personer, der i medfør af § 2 opfylder betingelserne for at tilmelde sig grunduddannelsen, kan indstille sig til retssagsprøven. Kandidaten kan højst indstille sig til retssagsprøven tre gange, medmindre der foreligger særlige grunde, jf. herved § 18. Kandidaten skal have opnået bedømmelsen bestået, for at eksamensbevis kan udstedes.

§ 5. Medvirker der alene én dommer i en retssag, der skal tjene som retssagsprøve, skal denne bistås af en censor ved vurderingen af, om ansøgeren har bestået retssagsprøven. Medvirker der en juridisk dommer og to sagkyndige dommere, skal den juridiske dommer ligeledes bistås af en censor. Medvirker der tre juridiske dommere i sagen, skal der ikke medvirke en censor.

Stk. 2. Kandidaten har bestået retssagsprøven, hvis den juridiske dommer og censor henholdsvis de tre juridiske dommere er enige herom. Hvis kandidaten ikke består, meddeles en begrundelse herfor, men der gives ikke oplysning om stemmefordelingen blandt dommere og censor.

Stk. 3. Censorer, der i medfør af stk. 1 skal deltage i retssagsprøven, udpeges af Advokatsamfundet. Det er en betingelse for udpegning som censor, at den pågældende er eller har været advokat eller ansat i en juridisk stilling ved domstolene eller politi eller anklagemyndigheden og har betydelig erfaring i behandlingen af retssager.

§ 6. Hvis det ikke viser sig muligt for kandidaten at finde en egnet sag til retssagsprøven, kan kandidaten, når der resterer højst et år af kandidatens fuldmægtigtid, ansøge kursusudvalget om, at retssagsprøven gennemføres som en fiktiv retssag.

Stk. 2. Deltagelse i den fiktive retssag skal tilbydes af Advokatsamfundet mindst to gange årligt.

Stk. 3. Den fiktive retssag skal gennemføres under medvirken af en dommer og en censor, der udpeges af Advokatsamfundet, for så vidt angår dommeren efter fælles indstilling fra præsidenterne for landsretterne, Sø- og Handelsretten samt byretterne.

§ 7. Tilmelding til deltagelse i retssagsprøven skal ske til Advokatsamfundet senest 4 uger inden den mundtlige forhandlings gennemførelse i retten.

Stk. 2. Ansøgning om deltagelse i en fiktiv retssag i medfør af § 6, stk. 1, skal indgives til Kursusudvalget senest 8 uger inden afviklingen af retssagsprøven.

Kapitel 4

Betaling af udgifter forbundet med deltagelse i grunduddannelsen mv.

§ 8. Advokaten, hos hvem en advokatfuldmægtig er autoriseret på faktureringstidspunktet, afholder udgifterne til den pågældende advokatfuldmægtigs deltagelse i den teoretiske grunduddannelse, eksamen og retssagsprøven, jf. retsplejelovens § 126, stk. 3.

Stk. 2. Betalingen af udgifter i medfør af stk. 1 til deltagelse i den teoretiske grunduddannelse, eksamen og retssagsprøven opkræves af Advokatsamfundet. Betalingen omfatter udgifter, der er nødvendige for afholdelsen af grunduddannelsens kurser, eksamen og retssagsprøven, herunder udgifter til kursusmateriale, undervisning, honorarer og administration.

Stk. 3. Eventuelle realiserede over- eller underskud oppebæres, henholdsvis afholdes af Advokatsamfundet.

Kapitel 5

Kursusudvalgets opgaver

§ 9. Justitsministeriet nedsætter et kursusudvalg, der har til opgave at fastsætte retningslinjer for indholdet og tilrettelæggelsen af grunduddannelsen, for ansættelse og afskedigelse af lærere og for den teoretiske eksamen. Kursusudvalget fastsætter endvidere nærmere retningslinjer for retssagsprøven, herunder den fiktive retssag, efter forhandling med præsidenterne for landsretterne, Sø- og Handelsretten samt byretterne.

Stk. 2. Advokatsamfundet yder kursusudvalget den nødvendige sekretariatsbistand.

§ 10. Kursusudvalget kan bestemme, at ansættelse og afskedigelse af lærere ved den teoretiske grunduddannelse skal forelægges udvalget til godkendelse. Censorer indstilles af Advokatsamfundet og udpeges og afskediges af kursusudvalget.

Stk. 2. Udvalget fastsætter betalingen for deltagelse i grunduddannelsens kurser, eksamen og retssagsprøven, jf. herved § 8. Kursusudvalget kan ikke indføre adgangsregulering eller mødepligt på kurserne.

Stk. 3. Kursusudvalget fastsætter retningslinjer for udbetaling af honorar og transportrefusion til censorer samt til de dommere, der deltager i en fiktiv retssag. Kursusudvalget fastsætter endvidere retningslinjer for udbetaling af honorar og transportrefusion til andre medvirkende i en fiktiv retssag.

Stk. 4. Kursusudvalgets retningslinjer for kursernes indhold og tilrettelæggelse af undervisningen og retningslinjerne for retssagsprøven skal godkendes af justitsministeren. Det samme gælder udvalgets fastsættelse af deltagernes betaling for tilmelding til kurserne og til eksamen og retssagsprøven samt betaling for det i § 19, stk. 3, nævnte kursusmateriale.

§ 11. Kursusudvalgets beslutninger træffes ved almindelig stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende.

§ 12. Kursusudvalget består af 9 personer, der udpeges af justitsministeren. Heraf udpeges tre medlemmer efter indstilling fra Advokatrådet, to medlemmer efter indstilling fra Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige i DJØF, et medlem efter indstilling fra Danske Advokater, et medlem efter fælles indstilling fra præsidenterne for landsretterne, Sø- og Handelsretten samt byretterne samt et medlem efter indstilling fra Danmarks Jurist- og Økonomforbund. Et medlem udpeges som repræsentant for Justitsministeriet. Kursusudvalget vælger selv sin formand.

Stk. 2. Kursusudvalgets medlemmer udpeges for en periode af to år. Fratræder et medlem inden udløbet af toårsperioden, udpeges et nyt medlem kun for den resterende del af perioden.

Stk. 3. Udgifterne til kursusudvalgets drift indgår i grunduddannelsens regnskab. Udvalgets medlemmer modtager ikke honorar for udvalgsarbejdet men kan få rimelige udgifter til transport og forplejning refunderet.

Stk. 4. Kursusudvalgets forretningsorden skal godkendes af justitsministeren.

Kapitel 6

Advokatsamfundets opgaver

§ 13. Advokatsamfundet forestår grunduddannelsen, eksamen og den praktiske retssagsprøve på grundlag af de retningslinjer, der er fastsat af kursusudvalget, jf. § 9, stk. 1.

Stk. 2. Advokatsamfundet skal årligt indsende budget og regnskab for kursernes drift til Justitsministeriet til brug for justitsministerens godkendelse af den fastsatte betaling for tilmelding til kurserne, eksamen og retssagsprøven.

Kapitel 7

Klager over den teoretiske eksamen eller den praktiske retssagsprøve

§ 14. Klage over afviklingen og bedømmelsen af den teoretiske eksamen samt klage over bedømmelsen af retssagsprøven kan indgives til kursusudvalget. Klagen skal indgives senest to uger efter, at resultatet af eksamination eller retssagsprøven er blevet meddelt den pågældende eller bekendtgjort.

Stk. 2. Klagen kan sendes som digital kommunikation. En klage sendt som digital kommunikation skal være forsynet med digital signatur.

Stk. 3. Kursusudvalgets sekretariat forelægger snarest muligt klagen for den censor, der har deltaget i eksaminationen, henholdsvis den eller de juridiske dommere og censor, der i medfør af § 5, stk. 1, eller § 6, stk. 3, har deltaget i retssagsprøven.

§ 15. Ved klage over den teoretiske eksamen kan censor efter en fornyet gennemgang beslutte at ændre bedømmelsen "ikke bestået" til bedømmelsen "bestået" eller indstille til kursusudvalget enten at fastholde den oprindelige bedømmelse eller at ophæve eksaminationen, således at den ikke medregnes i de i § 3, stk. 3, nævnte tre forsøg.

Stk. 2. Kursusudvalget kan beslutte at fastholde bedømmelsen, at ophæve eksaminationen eller at ændre bedømmelsen "ikke bestået" til bedømmelsen "bestået".

§ 16. Ved klage over retssagsprøven kan de tre juridiske dommere henholdsvis den juridiske dommer og censor efter en fornyet gennemgang beslutte at fastholde bedømmelsen, at ændre bedømmelsen "ikke bestået" til bedømmelsen "bestået" eller at ophæve prøven, således at den ikke medregnes i de i § 4, stk. 3, nævnte tre forsøg.

Stk. 2. En beslutning efter stk. 1 om at ændre en bedømmelse fra "ikke bestået" til bedømmelsen "bestået" eller om at ophæve prøven kræver, at de tre juridiske dommere henholdsvis den juridiske dommer og censor er enige herom.

Stk. 3. Hvis de tre juridiske dommere, henholdsvis den juridiske dommer og censor, i medfør af stk. 1 har meddelt kursusudvalget, at den oprindelige bedømmelse fastholdes, kan kursusudvalget, hvis der foreligger særlige omstændigheder, beslutte, at prøven ikke medregnes i de i § 4, stk. 3, nævnte tre forsøg. Kursusudvalget kan ikke ændre bedømmelsen "ikke bestået" til "bestået".

§ 17. Behandlingen af en klage over den teoretiske eksamen eller retssagsprøven skal så vidt muligt være afsluttet og resultatet meddelt klageren senest to måneder efter klagens indgivelse.

§ 18. Anmodning om deltagelse i en eksamen eller retssagsprøve ud over de i § 3, stk. 3, og § 4, stk. 3, nævnte tre forsøg kan indgives til kursusudvalget. Kursusudvalget vurderer herefter, om der foreligger sådanne særlige grunde, at anmodningen skal imødekommes.

Stk. 2. Behandlingen af en anmodning efter stk. 1 skal så vidt muligt være afsluttet og resultatet meddelt den pågældende senest to måneder efter anmodningens indgivelse.

Kapitel 8

Dispensation

§ 19. Justitsministeren kan i særlige tilfælde, når de fornødne kundskaber må anses for at være tilegnet på anden vis, efter høring af kursusudvalget, helt eller delvis fritage fra kravet i retsplejelovens § 119, stk. 2, nr. 5, om gennemførelse af den teoretiske grunduddannelse.

Stk. 2. I tilfælde, hvor den pågældende har haft et så alsidigt og advokatrelevant karriereforløb, at der ikke er grund til at betvivle, at den pågældende vil være i stand til på fuldt forsvarlig vis at udøve advokatvirksomhed, kan justitsministeren endvidere efter høring af kursusudvalget fritage fra kravet i retsplejelovens § 119, stk. 2, nr. 5, om eksamen og kravet om den praktiske prøve i retssagsbehandling.

Stk. 3. En person, som har opnået fritagelse fra kravet om gennemførelse af den teoretiske grunduddannelse, har ret til mod betaling at få udleveret et eksemplar af det benyttede kursusmateriale.

Kapitel 9

Ikrafttræden

§ 20. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2008.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 1129 af 13. december 1996 om obligatorisk efteruddannelse som betingelse for at få beskikkelse som advokat.

Kapitel 10

Overgangsregler

§ 21. Reglerne i denne bekendtgørelse finder ikke anvendelse for personer, der inden den 1. januar 2008 i medfør af de hidtil gældende regler i retsplejelovens § 119, stk. 6, har tilmeldt sig eller har gennemført en teoretisk efteruddannelse på områder af særlig betydning for advokater. For disse personer finder reglerne i bekendtgørelse nr. 1129 af 13. december 1996 om obligatorisk efteruddannelse som betingelse for at få beskikkelse som advokat fortsat anvendelse. Disse personer kan således beskikkes som advokat, selv om de ikke opfylder betingelserne i denne bekendtgørelse, herunder kravet om en praktisk prøve i retssagsbehandling. Det er en forudsætning, at efteruddannelsen er afsluttet senest den 31. december 2009, og at eksamen er bestået senest den 31. januar 2011. Personer, der er omfattet af ordningen forud for den 1. januar 2008, kan dog vælge at overgå til de nye regler.

Stk. 2. Personer, der har bestået juridisk kandidateksamen før den 1. januar 1997, kan beskikkes som advokat, uanset at de ikke opfylder betingelserne i denne bekendtgørelse.

§ 22. Grunduddannelsen udbydes første gang med start i august 2008. Den teoretiske eksamen udbydes første gang i juni 2009. Prøven i den fiktive retssag, der i 2008 kun udbydes én gang, udbydes første gang i 2. halvår 2008.

Stk. 2. Almindelig Del på den hidtidige grunduddannelse udbydes ikke længere. Specialmodulerne udbydes i nødvendigt omfang i 2008 og 2009.

§ 23. Har en deltager ikke-beståede eksamensforsøg fra advokateksamen fra en ordning før denne bekendtgørelses ikrafttræden, trækkes disse ikke-beståede forsøg fra i de i § 3, stk. 3, nævnte tre eksamensforsøg.

Justitsministeriet, den 12. december 2007

Lene Espersen

/ Birgit Thostrup Christensen

BEK nr. 1036 indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

Bekendtgørelsen træder i kraft den 15. november 2011.

Justitsministeriet, den 8. november 2011

Morten Bødskov

/ Cristina A. Gulisano

Teknisk sammenskrivning af BEK nr. 1474 af 12/12/2007 om løbende obligatorisk efteruddannelse for advokater og advokatfuldmægtige som ændret ved BEK nr. 820 af 25/06/2010

Bemærk særligt § 3 i BEK nr. 820 af 25/6/2010 gengivet i slutningen af sammenskrivningen.

Bekendtgørelse om løbende obligatorisk efteruddannelse for advokater og advokatfuldmægtige

I medfør af § 126, stk. 5 og § 130, stk. 1, i lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1261 af 23. oktober 2007, fastsættes:

Kapitel 1

Krav om deltagelse i løbende efteruddannelse

§ 1. Enhver advokat – herunder en advokat fra et medlemsland af EU eller EØS eller fra Schweiz (EU-advokat), som varigt udøver advokatvirksomhed her i landet under sit hjemlands titel – og enhver advokatfuldmægtig skal løbende deltage i efteruddannelse af betydning for advokaterhvervet.

§ 2. Ved efteruddannelse af betydning for advokaterhvervet forstås undervisning, der enten er af generel betydning for udøvelsen af advokaterhvervet, eller har konkret betydning for den pågældende advokatfuldmægtigs eller advokats varetagelse af arbejdsopgaverne. Deltagelse i grunduddannelsen for advokater anses ikke for efteruddannelse.

Stk. 2.¹ Deltager advokater eller advokatfuldmægtige, der har bestået juridisk kandidateksamen før den 1. januar 1997, og for hvem deltagelse i grunduddannelsen ikke er en betingelse for opnåelse af advokatbeskikkelse, kan sådan deltagelse dog anses for efteruddannelse.

§ 3. Et undervisningsforløb skal i øvrigt opfylde følgende betingelser for at kunne anses for efteruddannelse efter § 1:

- 1) hvert undervisningsforløb skal samlet udgøre mindst 3 lektioner af 45 minutters varighed,
- 2) der skal foreligge et kursusprogram, en målbeskrivelse, en fagbeskrivelse eller lignende beskrivelse af undervisningen,
- 3) underviserens faglige kompetence inden for det pågældende felt skal kunne dokumenteres af udbyderen, og
- 4) der skal foreligge dokumentation for advokaten eller advokatfuldmægtigens deltagelse i undervisningsforløbet, f.eks. i form af et kursusbevis underskrevet af underviseren.

Stk. 2. Et undervisningsforløb kan gennemføres både eksternt hos en kursusudbyder mv., internt af et advokatkontor mv. eller i et samarbejde mellem flere advokatkontorer mv.

Stk. 3.¹ E-læring eller tilsvarende it-baseret undervisning kan udgøre efteruddannelse, hvis betingelserne i denne bestemmelse og i § 2 er opfyldt. Den tid, hvor en underviser på et e-læringsforløb er til rådighed for kursUSDeltagerne, kan anses for undervisningsvirksomhed, jf. § 5.

§ 4. For at opfylde kravet om løbende efteruddannelse i § 1 skal den pågældende advokat eller advokatfuldmægtig inden for en periode på 3 år have deltaget i mindst 54 lektioners efteruddannelse af betydning for advokaterhvervet, jf. dog §§ 7-11. Hver lektion skal have haft en varighed af 45 minutter.

Stk. 2.² For advokater regnes den første af den i stk. 1 nævnte periode på 3 år fra den 1. i den førstkommande måned efter opnåelse af beskikkelse, dog tidligst fra den 1. januar 2008. For advokatfuldmægtige regnes den første 3-års periode fra den 1. i den førstkommande måned efter opnåelse af autorisation som advokatfuldmægtig, dog tidligst fra den 1. januar 2008. For EU-advokater regnes den første 3-års periode fra den 1. i den førstkommande måned efter tidspunktet for registrering hos Advokatsamfundet, dog tidligst fra den 1. januar 2008.

Kapitel 2

Undervisningsvirksomhed

§ 5. Undervisningsvirksomhed anses for efteruddannelse omfattet af § 2, såfremt den pågældendes egen deltagelse i undervisningen ville opfylde kravene i § 2. Undervisningsvirksomhed på grunduddannelsen for advokater anses for efteruddannelse efter § 2. Hvis den pågældende underviser inden for den i § 4 nævnte 3-års periode afholder flere i det

væsentlige ens undervisningsforløb, kan undervisningsvirksomheden dog kun godskrives med ét af disse gentagne undervisningsforløb inden for hver 3-års periode.

Stk. 2. Betingelserne i § 3 og § 4 finder tilsvarende anvendelse på den i stk. 1 nævnte undervisningsvirksomhed. Undervisningsvirksomhed kan dog maksimalt godskrives med 27 lektioner for hver 3-års periode i henhold til § 4.

Kapitel 3

Forfattervirksomhed

§ 6. Forfattervirksomhed anses for efteruddannelse omfattet af § 2, såfremt den pågældende

- 1) har skrevet eller har været med til at skrive et juridisk faglitterært værk, der udgives af et forlag,
- 2) har skrevet eller har været med til at skrive en juridisk faglig artikel, som offentliggøres i et tidsskrift efter forudgående kontrol af det faglige niveau foretaget af tidsskriftets redaktion, eller
- 3) har skrevet eller har været med til at skrive en juridisk forskningsafhandling, herunder f.eks. en ph.d.-afhandling.

Stk. 2. Forfattervirksomhed kan dog maksimalt godskrives med 18 lektioner for hver 3-års periode i henhold til § 4.

Stk. 3. Ved vurderingen i henhold til § 4 af, om kravet til efteruddannelsens omfang er opfyldt, omregnes det pågældende juridisk faglitterære værk, den juridisk faglige artikel eller den juridiske forskningsafhandling til lektioner, således at 2340 tegn eksklusiv mellemrum udgør én lektion. Hvis der har været flere forfattere til den pågældende udgivelse mv., beregnes antallet af lektioner på grundlag af den pågældende forfatters andel i udgivelsen mv.

Kapitel 3 a¹

Rådgivning i advokatvagter og på retshjælpskontorer

§ 6 a. Frivillig rådgivning i advokatvagter og på retshjælpskontorer, som ydes af advokatfuldmægtige, uden disse modtager vederlag for rådgivningen, anses for efteruddannelse omfattet af § 2, såfremt:

- 1) advokatvagten eller retshjælpskontoret er tilskudsberettiget, jf. retsplejelovens § 323-324,
- 2) betingelsen i § 3, stk. 1, nr. 1, er opfyldt, og
- 3) der foreligger en skriftlig erklæring, udstedt af retshjælpskontorets eller advokatvagtens ledelse, der dokumenterer den pågældende deltagelse og omfanget heraf.

Stk. 2. Rådgivningsvirksomheden kan dog maksimalt godskrives med 18 lektioner for hver 3-års periode i henhold til § 4.

Kapitel 4

Overførelse af overskydende lektioner

§ 7.² En advokat eller advokatfuldmægtig, der i løbet af den i § 4 nævnte 3-års periode overopfylder kravet i § 4 om 54 lektioners efteruddannelse af betydning for advokaterhvervet, kan overføre de overskydende lektioner til den efterfølgende 3-års periode.

*Stk. 2.*¹ Rådgivningsvirksomhed i henhold til § 6 a kan ikke overføres til den efterfølgende 3-års periode.

Kapitel 5

Suspension af kravet om løbende efteruddannelse

§ 8. Såfremt en advokatfuldmægtig fratræder sin stilling, en advokat deponerer sin beskikkelse som advokat eller advokatbeskikkelsen bortfalder eller frakendes den pågældende, eller en EU-advokat afmelder sin registrering hos Advokatsamfundet, suspenderes kravet om løbende efteruddannelse i § 1.

Stk. 2. Hvis advokatfuldmægtigen på ny ansættes som advokatfuldmægtig, advokaten på ny får udleveret advokatbeskikkelse eller EU-advokaten igen lader sig registrere hos Advokatsamfundet, genindtræder den pågældende i kravet om løbende efteruddannelse. Den pågældende advokat eller advokatfuldmægtig genindtræder således i den 3-års periode i henhold til § 4, der blev afbrudt på grund af de i stk. 1 nævnte omstændigheder. Efteruddannelse, som den pågældende har deltaet i i perioden forud for afbrydelsen af 3-års perioden, anses ikke for bortfaldet.

Stk. 3. Såfremt de i § 1 nævnte personer, uden derved at bringe ansættelsen eller registreringen til ophør og uden at deponere beskikkelsen, er fraværende fra stillingen som advokatfuldmægtig eller advokat i en periode på 2 måneder eller derover, medmindre dette sker for at følge efteruddannelse omfattet af § 2, reduceres kravet om efteruddannelsens omfang i overensstemmelse med § 9. Det er dog en betingelse herfor, at der foreligger dokumentation for lovligt forfald, f.eks. på grund af sygdom eller bevilget orlov fra den pågældende stilling.

§ 9. Kravet om 54 lektioners efteruddannelse i § 4, stk. 1, reduceres i de i § 8, stk. 3, nævnte tilfælde med 3 lektioner pr. 2 måneders fravær fra stillingen.

Kapitel 6

Dispensation fra kravet om løbende efteruddannelse

§ 10. I andre end de i § 8 nævnte tilfælde kan Advokatrådet efter ansøgning fra en person omfattet af § 1 undtagelsesvis dispensere helt eller delvist fra kravet om 54 lektioners efteruddannelse, jf. § 4. Det er dog en forudsætning herfor, at ansøgning om dispensation er begrundet i vægtige personlige, herunder helbredsæssige, forhold, og at disse på forlangende af Advokatrådet dokumenteres. Den pågældendes hidtidige deltagelse i efteruddannelse skal indgå i Advokatrådets beslutningsgrundlag og kan derfor kræves dokumenteret.

Kapitel 7

EU-advokater

§ 11. Pligten til efteruddannelse for en EU-advokat, der driver advokatvirksomhed i Danmark, og som har ladet sig registrere her i landet under sit hjemlands titel, anses for opfyldt i det omfang, den pågældende over for Advokatsamfundet dokumenterer, at være undergivet en pligt til efteruddannelse i sit hjemland, som i det væsentlige svarer til de krav, der er fastsat i §§ 1-6.

Stk. 2. Hvis det krav om efteruddannelse, som en EU-advokat er underlagt efter hjemlandets regler, kun delvist svarer til de krav, der er fastsat i §§ 1-6, kan Advokatsamfundet kræve, at den pågældende deltager i supplerende efteruddannelse.

Kapitel 8

Erklæring om opfyldelse af kravet om løbende efteruddannelse, dokumentationskrav mv.

§ 12. Advokatrådet fastsætter med passende varsel en frist, inden for hvilken der skal indsendes en erklæring om opfyldelse af kravene i §§ 1-6 om løbende efteruddannelse. Erklæringen skal indsendes af den enkelte advokat, idet erklæringen også skal omfatte de advokatfuldmægtige, der er autoriserede under advokaten. Advokatrådet kan beslutte, at advokatfirmaer kan afgive erklæringen på vegne af de advokater og advokatfuldmægtige, som er beskæftigede i advokatfirmaet.

Stk. 2. Der skal benyttes en formular, der udarbejdes af Advokatrådet, til at afgive erklæringen.

Stk. 3. Erklæringen kan sendes som digital kommunikation. En erklæring sendt som digital kommunikation skal være forsynet med digital signatur.

§ 13.³ *(Ophævet)*

§ 14. Enhver advokat er efter anmodning fra Advokatrådet forpligtet til at fremlægge dokumentation for opfyldelse af kravene om løbende efteruddannelse i §§ 1-6, dokumentation for at der er grundlag for at overføre overskydende efteruddannelse i medfør af § 7 samt dokumentation for, at kravene til løbende efteruddannelse er suspenderet eller skal reduceres i medfør af bestemmelserne i §§ 8-10.

Stk. 2. En advokat er endvidere forpligtet til på anmodning fra Advokatrådet at fremlægge den i stk. 1 nævnte dokumentation for så vidt angår de advokatfuldmægtige, der er autoriserede under den pågældende.

Stk. 3. Advokatrådet kan endvidere til enhver tid pålægge en advokat inden for en af rådet fastsat frist at indsende en erklæring som nævnt i § 12.

Kapitel 9

Tilsidesættelse af reglerne i denne bekendtgørelse mv.

§ 15. En advokats tilsidesættelse af reglerne i denne bekendtgørelse eller af påbud meddelt af Advokatrådet i medfør af bekendtgørelsen anses som en overtrædelse af god advokatskik, for hvilken Advokatrådet kan indklage den pågældende for Advokatnævnet, jf. retsplejelovens § 143, stk. 2.

Stk. 2. Det samme gælder, såfremt en advokat ikke i rimeligt omfang har søgt at sikre, at en advokatfuldmægtig, der er autoriseret under advokaten, har deltaget i løbende efteruddannelse i det i §§ 1-6 krævede omfang.

§ 15 a¹. Hvis en advokat ikke opfylder kravet om deltagelse i obligatorisk efteruddannelse af betydning for advokaterhvervet, kan Advokatrådet give den pågældende påbud om at gennemføre yderligere efteruddannelse inden for en af Advokatrådet fastsat frist.

Stk. 2. Hvis en advokatfuldmægtig ikke opfylder kravet om deltagelse i obligatorisk efteruddannelse af betydning for advokaterhvervet, kan Advokatrådet give advokatfuldmægtigens principal påbud om, at advokatfuldmægtigen skal gennemføre yderligere efteruddannelse inden for en af Advokatrådet fastsat frist. Udgiften hertil afholdes af principalen.

Stk. 3. En frist efter stk. 1 eller 2 påvirker ikke de krav til efteruddannelse i den efterfølgende 3-års periode, der stilles efter bekendtgørelsens §§ 2-4.

Kapitel 10

Ikrafttræden

§ 16. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2008.

Kapitel 11

Overgangsbestemmelser

§ 17. Kravet i § 1 om gennemførelse af løbende efteruddannelse for advokatfuldmægtige gælder ikke autoriserede advokatfuldmægtige, der er tilmeldt den hidtil gældende teoretiske efteruddannelse på områder af særlig betydning for advokater som betingelse for at få beskikkelse som advokat, jf. herved bekendtgørelse nr. 1129 af 13. december 1996 med senere ændringer. Dette gælder dog kun, indtil fuldmægtigene har gennemført den hidtil gældende efteruddannelses teoretiske kurser, eller indtil disse ikke længere udbydes af Advokatsamfundet, jf. herved reglerne i bekendtgørelse om obligatorisk grunduddannelse som betingelse for at få beskikkelse som advokat.

Stk. 2.¹ For disse advokatfuldmægtige regnes den i § 4, stk. 1, nævnte periode på 3 år fra den 1. i den førstkommande måned efter deltagelse i det sidste kursus eller fra den 1. i den førstkommande måned efter, at det sidste kursus på den hidtil gældende teoretiske efteruddannelse har været udbudt.

§ 3 i ændringsbekendtgørelsen, BEK nr. 820 af 25/06/2010:

§ 3. Deltagelse i kurser på grunduddannelsen, jf. § 2, stk. 2, i bekendtgørelse om løbende obligatorisk efteruddannelse for advokater og advokatfuldmægtige, som affattet ved denne bekendtgørelses § 1, nr. 1, deltagelse i e-læring, jf. § 3, stk. 3, i bekendtgørelse om løbende obligatorisk efteruddannelse for advokater og advokatfuldmægtige, som affattet ved denne bekendtgørelses § 1, nr. 2, og rådgivning i advokatvagter og på retshjælpskontorer, jf. § 6 a i bekendtgørelse om løbende obligatorisk efteruddannelse for advokater og advokatfuldmægtige, som affattet ved denne bekendtgørelses § 1, nr. 4, som har fundet sted i perioden efter den 1. januar 2008, kan medregnes som efteruddannelse, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

1. Indsat ved BEK nr. 820 af 25/06/2010. I kraft 1. juli 2010.
2. Ændret ved BEK nr. 820 af 25/06/2010. I kraft 1. juli 2010.
3. Ophævet ved BEK nr. 820 af 25/06/2010. I kraft 1. juli 2010.

Bekendtgørelse 2007-12-11 nr. 1431

om EU-advokaters etablering her i landet m.v.¹

som ændret ved bkg 2010-06-11 nr. 747

I medfør af § 130 i lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1261 af 23. oktober 2007, fastsættes:

Kapitel 1. Indledende bestemmelser

§ 1. Advokater, der har opnået beskikkelse i en anden EU-medlemsstat, i et EØS-land eller i Schweiz, kan varigt udøve advokatvirksomhed som selvstændig og som lønmodtager her i landet under sit hjemlands advokattitel.

Stk. 2. Ved advokat i denne bekendtgørelse forstås enhver person, der er statsborger i en EU-medlemsstat, i et EØS-land eller i Schweiz, og som har ret til at udøve virksomhed under en af følgende faglige titler:

i Belgien:	Avocat/Advocaat/Rechtsanwalt
i Bulgarien:	Адвокат
på Cypern:	Δικηγόρος
i Den Tjekkiske Republik:	Advokát
i Det Forenede Kongerige:	Advocate/Barrister/Solicitor
i Estland:	Vandeadvokaat
i Finland:	Asianajaja/Advokat
i Frankrig:	Avocat
i Grækenland:	Δικηγόρος
i Irland:	Barrister/Solicitor
i Italien:	Avvocato
i Letland:	Zvērināts advokāts
i Litauen:	Advokatas
i Luxembourg:	Avocat
på Malta:	Avukat/Prokurator Legali
i Nederlandene:	Advocaat
i Polen:	Advokat/Radca prawny
i Portugal:	Advogado
i Rumænien:	Avocat
i Slovakiet:	Advokát/Komerčný právnik
i Slovenien:	Odvetnik/Odvetnica
i Spanien:	Abogado/Advocat/Abogado/Abokatu
i Sverige:	Advokat
i Tyskland:	Rechtsanwalt
i Ungarn:	Ügyvéd
i Østrig:	Rechtsanwalt
på Island:	Lögmaður
i Liechtenstein:	Rechtsanwalt
i Norge:	Advokat
i Schweiz:	Avocat/Advokat, Rechtsanwalt, Anwalt, Fürsprecher, Fürsprech/Avvocato

Stk. 3. Ved hjemland i denne bekendtgørelse forstås den medlemsstat, hvor advokaten før udøvelse af advokatvirksomhed i en anden medlemsstat har fået ret til at benytte en af de i stk. 2 nævnte faglige titler.

Stk. 4. Ved advokatfællesskab i denne bekendtgørelse forstås en enhed, med eller uden status som juridisk person, der er etableret i henhold til lovgivningen i en medlemsstat, og hvis advokater udøver advokatvirksomhed i fællesskab under en fælles betegnelse.

Stk. 5. Udøvelse af advokatvirksomhed i denne bekendtgørelse tager ikke sigte på den udveksling af tjenesteydelser, som er omfattet af Rådets direktiv om lettelse med henblik på den faktiske gennemførelse af advokaters fri udveksling af tjenesteydelser og bekendtgørelse om EU-advokaters tjenesteydelser her i landet.

Kapitel 2. Virksomhed under hjemlandets advokattitel

§ 2. En advokat, der ønsker at udøve virksomhed her i landet, skal lade sig registrere hos Det Danske Advokatsamfund.

Stk. 2. Til brug for registreringen vedlægges bevis for advokatens registrering hos hjemlandets kompetente myndighed. Beviset skal være udstedt senest 3 måneder før indsendelsen til Advokatsamfundet.

Stk. 3. En advokat skal i forbindelse med registreringen oplyse, om han er medlem af et advokatfællesskab i hjemlandet, og skal give oplysninger om dette advokatfællesskab. Hvis advokaten senere indtræder som medlem af et advokatfællesskab i hjemlandet, skal dette oplyses til Advokatsamfundet.

Stk. 4. Ved registreringen indtræder advokaten i Det Danske Advokatsamfund.

§ 3. Advokatsamfundet underretter Justitsministeriet om registreringer efter § 2. Advokatsamfundet underretter endvidere den kompetente myndighed i advokatens hjemland om registreringen.

§ 4. Advokater, der udøver virksomhed her i landet under hjemlandets advokattitel, skal udøve virksomheden i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om lettelse af adgangen til varig udøvelse af advokaterhvervet i en anden medlemsstat end den, hvor beskikkelsen er opnået. En konsolideret sammenkrivning af direktivet er optaget som bilag til denne bekendtgørelse.

Stk. 2. En advokat har møderet for landsret og i alle sager for Sø- og Handelsretten, når advokaten har bestået en prøve i procedure, jf. retsplejelovens § 133. En advokat har møderet for Højesteret, når advokaten opfylder betingelserne i retsplejelovens § 134.

Stk. 3. I de tilfælde, hvor der efter dansk ret er pligt til at møde med advokat, kan en advokat kun give møde for en dansk domstol, hvis han handler sammen med en advokat, der har dansk advokatbeskikkelse og har møderet for den ret, der skal behandle sagen.

§ 5. Advokatrådet fører tilsyn med de advokater, der er nævnt i § 2, jf. retsplejelovens § 143.

§ 6. En advokat har pligt til at tegne ansvarsforsikring i overensstemmelse med reglerne herom i Vedtægt for Det Danske Advokatsamfund. Denne pligt gælder dog ikke, i det omfang advokaten over for Advokatsamfundet dokumenterer, at han er omfattet af en forsikrings- eller garantiordning i overensstemmelse med de i hjemlandet gældende regler, hvis den pågældende forsikrings- eller garantiordning med hensyn til dækningens vilkår og omfang svarer til ordningen i Vedtægt for Det Danske Advokatsamfund.

Stk. 2. Advokatsamfundet kan kræve, at der tegnes en supplerende forsikring eller stilles en supplerende garanti for at dække de områder, der ikke er omfattet af den forsikring, der er tegnet, eller den garanti, der er stillet efter hjemlandets regler.

§ 7. En advokat skal under udøvelse af sin virksomhed under sit hjemlands advokattitel angive den kompetente myndighed i hjemlandet, som han er registreret hos.

Stk. 2. En advokat, der anfører betegnelsen på det advokatfællesskab, som han er medlem af i hjemlandet, skal angive, hvilken

retlig form advokatfællesskabet har i hjemlandet. Advokaten skal endvidere angive navnene på de personer i advokatfællesskabet, der udøver virksomhed her i landet.

§ 8. Bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 14 om ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed finder tilsvarende anvendelse for så vidt angår de i § 2 nævnte advokaters ret til at udøve advokatvirksomhed her i landet.

§ 9. Hvis en af de i § 2 nævnte advokaters ret til at udøve virksomhed her i landet ophører i medfør af bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 14, tilbagekalder Advokatsamfundet registreringen.

Stk. 2. Advokatsamfundet tilbagekalder endvidere registreringen, hvis hjemlandets kompetente myndighed midlertidigt eller definitivt fratager advokaten retten til at udøve advokatvirksomhed.

Stk. 3. Hvis registreringen tilbagekaldes, udtræder advokaten af Advokatsamfundet.

§ 10. Advokatsamfundet underretter den kompetente myndighed i advokatens hjemland, hvis der indledes en sag ved Advokatnævnet mod en af de i § 2 nævnte advokater.

Stk. 2. Hvis der indledes en sag ved Advokatnævnet mod en advokat, der har dansk advokatbeskikkelse og samtidig er registreret i en anden medlemsstat, skal Advokatsamfundet underrette den kompetente myndighed i denne stat herom.

Kapitel 3. Adgang til dansk advokatbeskikkelse

§ 11. En advokat, der udøver advokatvirksomhed under hjemlandets titel, og som over for Justitsministeriet godtgør, at han i mindst 3 år faktisk og regelmæssigt har beskæftiget sig med det danske retssystem, herunder EU-ret, fritages for at opfylde de betingelser, der er fastsat i artikel 14, stk. 1 og 3, i direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, når den pågældende anmoder om dansk advokatbeskikkelse.

§ 12. En advokat, der udøver advokatvirksomhed under hjemlandets titel, og som over for Justitsministeriet godtgør, at han i mindst 3 år faktisk og regelmæssigt har udøvet virksomhed i Danmark, men kun i kortere tid har beskæftiget sig med det danske retssystem, kan uden at skulle opfylde de betingelser, der er fastsat i artikel 14, stk. 1 og 3, i direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, meddeles dansk advokatbeskikkelse.

Stk. 2. Ved afgørelsen af, om advokaten faktisk og regelmæssigt har udøvet virksomhed som anført i stk. 1, skal Justitsministeriet tage hensyn til, i hvilket omfang advokaten har kendskab til og faglig erfaring i det danske retssystem, og om advokaten har deltaget i kurser og seminarer vedrørende det danske retssystem.

Stk. 3. Vurderingen af, om advokaten faktisk og regelmæssigt har udøvet virksomhed her i landet, samt vurderingen af, om han vil være i stand til at fortsætte denne virksomhed her i landet, sker som led i en samtale med Justitsministeriet. I forbindelse med denne samtale skal det kontrolleres, om virksomheden er udøvet faktisk og regelmæssigt.

Kapitel 4. Advokatfællesskaber

§ 13. De i § 2 nævnte advokater kan udøve advokatvirksomhed i et advokatselskab. De i § 2 nævnte advokater kan endvidere udøve

advokatvirksomhed i et fællesskab af advokater, der består af advokater fra en eller flere EU-medlemsstater eller af advokater fra en eller flere EU-medlemsstater og en eller flere danske advokater.

Stk. 2. Bestemmelserne i retsplejelovens §§ 124-127 og bestemmelser udstedt i medfør af retsplejelovens § 124 d, stk. 1, og § 124 f, gælder tilsvarende for de i stk. 1 nævnte advokatselskaber.

§ 14. En eller flere af de i § 2 nævnte advokater, som kommer fra samme advokatfællesskab, kan her i landet udøve virksomhed gennem en filial eller et agentur oprettet af advokatfællesskabet.

Stk. 2. Hvis de grundlæggende bestemmelser, der regulerer advokatfællesskabet i hjemlandet, er uforenelige med de bestemmelser i lovgivningen eller administrative bestemmelser, der regulerer advokatfællesskaber her i landet, finder sidstnævnte bestemmelser anvendelse i det omfang overholdelsen af dem er begrundet i samfundsmæssige hensyn, der tilsigter beskyttelse af klienter og tredjemand.

§ 15. Adgangen efter §§ 13-14 til at udøve virksomhed her i landet gælder ikke for advokater, der udøver virksomhed her i landet som medlem af et advokatfællesskab, hvis dette fællesskab omfatter personer, der ikke er advokater, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Et advokatfællesskab anses for at omfatte personer, der ikke er advokater, hvis personer, der ikke er omfattet af § 1

- 1) besidder hele dette advokatfællesskabs kapital eller en del af denne,
- 2) anvender den betegnelse, som advokatfællesskabet udøver sin virksomhed under, eller
- 3) har den besluttende myndighed inden for dette advokatfællesskab.

Stk. 3. Uanset stk. 1 kan advokater udøve advokatvirksomhed her i landet som medlem af et advokataktie- eller anpartsselskab, der er ejet af ansatte i selskabet, der ikke er advokater. Det er dog en betingelse, at disse personer tilsammen alene ejer under en tiendedel af aktierne eller anparterne i selskabet og alene tilsammen har under en tiendedel af stemmerne i selskabet, jf. retsplejelovens § 124 c.

Kapitel 5. Digital kommunikation

§ 16. Meddelelser til Justitsministeriet eller Advokatsamfundet kan sendes som digital kommunikation. Meddelelsen skal være forsynet med en digital signatur.

Kapitel 6. Straf

§ 17. Personer, der ikke har fået beskikkelse som advokat, jf. § 1, må ikke betegne sig med de i § 1, stk. 2, nævnte titler eller benytte en anden betegnelse, der er egnet til forveksling hermed. Det samme gælder personer, der er udelukket fra at udøve advokatvirksomhed, eller hvis ret hertil er ophørt.

Stk. 2. Overtrædelse af bestemmelserne i stk. 1 straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Kapitel 7. Ikrafttræden

§ 18. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2008.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 276 af 14. april 2000 om EU-advokaters etablering her i landet m.v.

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 98/5/EF af 16. februar 1998 om lettelse af adgangen til varig udøvelse af

advokaterhvervet i en anden medlemsstat end den, hvor beskikkelsen er opnået (EFT L 77 af 14.3.1998, s. 36)
(Udeladt her, red.)

Officielle noter

- 1 Bekendtgørelsen gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/5/EF af 16. februar 1998 om lettelse af adgangen til varig udøvelse af advokaterhvervet i en anden medlemsstat end den, hvor beskikkelsen er opnået (EF-Tidende 1998 nr. L 77, side 36), som ændret ved akt vedrørende vilkårene for den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union, (EU-Tidende 2003 nr. L 236, side 33) samt direktiv 2006/100/EF af 20. november 2006 om tilpasning af visse direktiver vedrørende frie personbevægelser på grund af Bulgariens og Rumæniens tiltrædelse (EU-Tidende 2006 nr. L 363, side 141).

Bekendtgørelse 2007-12-11 nr. 1426

om pligtmæssig deltagelse for ejere af et advokatselskab, der ikke er advokater, i en prøve i de regler, der er af særlig betydning for advokaterhvervet (partnerprøven)

som ændret ved bkg 2010-06-11 nr. 745

I medfør af § 124 d, stk. 1, og § 124 f i lov om rettens pleje, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 1053 af 29. oktober 2009, fastsættes:

§ 1. Ansatte i et advokatselskab, der uden at være advokater i medfør af retsplejelovens § 124 c, stk. 1, nr. 2, ejer aktier eller anparter i selskabet (partnere), skal bestå en prøve i de regler, der er af særlig betydning for advokaterhvervet (partnerprøven), jf. herved retsplejelovens § 124 d, stk. 1.

§ 2. Justitsministeriets kursusudvalg fastlægger de nærmere retningslinjer for indholdet og tilrettelæggelsen af partnerprøven. Advokatrådet indstiller censorer til partnerprøven, og censorerne ansættes og afskediges af kursusudvalget.

Stk. 2. Advokatsamfundet forestår afholdelsen af partnerprøven, der udbydes mindst én gang årligt.

Stk. 3. Advokatsamfundet opkræver betaling for deltagelse i partnerprøven. Betalingen omfatter udgifter, der er nødvendige for afholdelsen af prøven, herunder udgifter til materiale til brug for prøven, honorarer og administration. Eventuelle realiserede over- eller underskud oppebæres, henholdsvis afholdes af Advokatsamfundet.

§ 3. En partner skal efter at have erhvervet aktier eller anparter i et advokatselskab tilmelde sig den førstkomende partnerprøve. Pligten til at tilmelde sig partnerprøven indtræder på overtagelsesdagen.

Stk. 2. Partneren kan uanset bestemmelsen i stk. 1 tilmelde sig og gennemføre partnerprøven fra det tidspunkt, hvor der er indgået en bindende aftale om overtagelse eller nytegning af aktier eller anparter. Dette gælder, selv om aftalen om overtagelse eller nytegning af aktier eller anparter er betinget, herunder hvis der er tale om tegningsrettigheder (warrants) eller optagelse af lån mod obligationer eller andre gældsbeviser, der giver långiveren ret til at konvertere sin fordring til aktier eller anparter i selskabet.

§ 4. En partner har to eksamensforsøg. Udeblivelse fra partnerprøven betragtes som et ikke bestået eksamensforsøg. Det gælder dog ikke, hvis udeblivelsen skyldes lovligt forfald, f.eks. på grund af sygdom, der over for kursusudvalget dokumenteres ved en lægeerklæring.

Stk. 2. Hvis partneren ikke består partnerprøven ved første eksamensforsøg, eller hvis partneren har lovligt forfald, jf. stk. 1, skal partneren tilmelde sig den førstkomende reeksamination. Advokatsamfundet afholder reeksamination efter behov og senest to måneder efter afholdelsen af den ordinære prøve.

Stk. 3. Hvis en partner, der på grund af sygdom deltager i reeksamination efter stk. 2, ikke består reeksaminationen, skal den pågældende tilmelde sig den næste ordinære eksamen.

§ 5. Hvis partneren ikke tilmelder sig partnerprøven i henhold til § 3, stk. 1, eller § 4, stk. 2 og 3, eller hvis partneren efter to forsøg ikke har bestået prøven, er partneren ikke berettiget til at være medejer af et advokatselskab.

Stk. 2. En partner, der efter stk. 1 ikke er berettiget til at være medejer af et advokatselskab, skal straks afhænde sine aktier eller anparter i selskabet.

Stk. 3. Hvis en partner efter stk. 1 ikke er berettiget til at være medejer af et advokatselskab, giver Advokatsamfundet straks meddelelse herom

til advokatselskabets øvrige medejere, der hurtigst muligt skal gennemføre tvangsindløsning af partnerens aktier eller anparter i selskabet.

§ 6. En partner, der ikke har bestået partnerprøven inden to år og seks måneder efter erhvervelsen af aktier eller anparter i et advokatselskab, jf. § 3, stk. 1, er i alle tilfælde forpligtet til at afhænde aktierne eller anparterne efter § 5, stk. 2. § 5, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 7. Klage over en partnerprøve, herunder over bedømmelsen, kan af partneren indgives til kursusudvalget. Klagen skal indgives senest to uger efter, at resultatet af partnerprøven er meddelt den pågældende. Klagen kan sendes som digital kommunikation. En klage sendt som digital kommunikation skal være forsynet med digital signatur.

Stk. 2. Sekretariatet forelægger snarest muligt klagen for censor. Censor kan efter en fornyet gennemgang beslutte at ændre bedømmelsen »ikke bestået« til bedømmelsen »bestået« eller at indstille til kursusudvalget enten at fastholde den oprindelige bedømmelse eller at ophæve prøven, således at den ikke medregnes i de i § 4, stk. 1, nævnte to forsøg.

Stk. 3. Kursusudvalget kan beslutte at fastholde bedømmelsen, at ophæve prøven eller at ændre bedømmelsen »ikke bestået« til bedømmelsen »bestået«. Hvis prøven ophæves, skal partneren tilmelde sig den førstkomende partnerprøve.

Stk. 4. Behandlingen af klagen skal så vidt muligt være afsluttet og resultatet meddelt klageren senest to måneder efter klagens indgivelse.

§ 8. Advokatselskaber og disses selskabsdeltagere, herunder partnere, har pligt til at meddele Advokatsamfundet alle relevante oplysninger om partneres erhvervelse og afhændelse af aktier eller anparter i advokatselskabet samt tvangsindløsning af en partners aktier eller anparter i medfør af § 5 og § 6.

§ 9. Advokatrådet fører tilsyn med, at advokatselskaber, der har partnere i deres ejerkreds, og disses selskabsdeltagere overholder reglerne i denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Ved tilsidesættelse af pligterne i medfør af denne bekendtgørelse kan Advokatrådet indklage det pågældende advokatselskab samt selskabsdeltagerne, herunder partneren, for Advokatnævnet, jf. herved retsplejelovens § 147 c.

§ 10. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2008.

§ 11. Partnerprøven udbydes af Advokatsamfundet første gang senest i januar 2009.

Bekendtgørelse 2007-12-11 nr. 1427

om advokatselskaber

I medfør af § 124, stk. 8 og 10, i lov om rettens pleje, jf. [lovbekendtgørelse nr. 1261 af 23. oktober 2007](#), samt § 8, stk. 6, i lov om det europæiske selskab (SE-loven), jf. [lovbekendtgørelse nr. 654 af 15. juni 2006](#), og efter forhandling med økonomi- og erhvervsministeren, fastsættes:

Definitioner og regelanvendelse

§ 1

Reglerne i [aktieselskabsloven](#) og [anpartsselskabsloven](#) finder med de ændringer og tilføjelser, der følger af denne bekendtgørelse, anvendelse på advokatselskaber og advokatholdingselskaber.

§ 2

Når der i bekendtgørelsen er henvist til aktier, finder bestemmelserne tilsvarende anvendelse på anparter i advokatanpartsselskaber.

Stk. 2. I SE-selskaber med et tostrengt ledelsessystem finder bestemmelsen i [retsplejelovens § 124, stk. 7, 1. pkt.](#), anvendelse på medlemmer af selskabets tilsynsorgan, mens [retsplejelovens § 124, stk. 7, 2. pkt.](#), finder anvendelse på medlemmer af selskabets ledelsesorgan.

Selskabsdeltagerne

§ 3

Aktier eller anparter i et advokatselskab, herunder i advokatkommanditaktieselskaber, må kun ejes af

- 1) advokater, der aktivt driver advokatvirksomhed i selskabet, dets moderselskab eller dets datterselskab,
- 2) andre ansatte i selskabet eller
- 3) et andet advokatselskab.

Stk. 2. De personer, der er nævnt i stk. 1, nr. 2, må tilsammen alene eje under en tiendedel af aktierne eller anparterne i advokatselskabet og må tilsammen alene have under en tiendedel af stemmerne i selskabet. Det er ikke tilladt i selskabets vedtægter eller ved aktionæroverenskomst at fastsætte bestemmelser, der begrænser [aktieselskabslovens](#) bestemmelser om indløsning af aktier.

Advokatholdingselskab

§ 4

Ved et advokatholdingselskab forstås et advokatselskab, der alene ejes af advokater eller af advokatselskaber, der alene ejes af advokater, og som alene har til formål og aktivitet at eje aktier eller anparter i et andet advokatselskab eller advokatholdingselskab.

Stk. 2. Et advokatholdingselskab må i lighed med advokatselskaber foretage sædvanlig formueanbringelse. Det er dog en betingelse herfor, at sådan formueanbringelse ikke strider mod bestemmelsen i [retsplejelovens § 124, stk. 1](#), 3. pkt., hvorefter advokatholdingselskaber alene må have som formål og aktivitet at eje aktier eller anparter i et advokatselskab. Et advokatholdingselskab må således f.eks. ikke placere en bestemmende eller i øvrigt væsentlig kapital i andre erhvervsvirksomheder end advokatvirksomheder.

Selskabets navn

§ 5

Advokatselskaber og advokatholdingselskaber er pligtige og eneberettigede til i deres navn at benytte betegnelsen »advokataktieselskab«, »advokatanpartsselskab«, »advokatkommanditaktieselskab (partnerselskab)« eller deraf dannede forkortelser. Advokatkommanditaktieselskaber må endvidere benytte betegnelsen »advokatpartnerselskab«. Advokatselskaber, der er stiftet som europæiske aktieselskaber (SE-selskaber), må endvidere benytte betegnelsen europæisk advokataktieselskab, SE-advokataktieselskab eller SE-advokatselskab.

Stk. 2. Ved anmeldelse til registrering hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, skal et advokatselskab eller et advokatholdingselskab dog i sit navn betegne sig som »advokataktieselskab«, »advokatanpartsselskab« eller »advokatkommanditaktieselskab (partnerselskab)«.

Stk. 3. Ændringer i advokatselskabets eller advokatholdingselskabets navn skal indberettes til Advokatrådet straks efter ændringen.

Selskabsetablering og ændringer

§ 6

Den øverste ledelse i advokatselskabet skal straks efter dets registrering indsende aktiebog eller anpartshaverfortegnelse til Advokatrådet. Endvidere skal den øverste ledelse i advokatselskabet straks efter dets registrering, på en af Advokatsamfundet godkendt blanket, afgive en erklæring om selskabsdeltagernes navn, selskabsdeltagernes CPR-nummer eller CVR-nummer, selskabsdeltagernes nominelle ejerandel, selskabsdeltagernes stemmeandel og selskabets samlede nominelle kapital, det samlede antal stemmer, og, hvis der er en aktieklassedeling, hvad denne beror på, og hvordan kapitalen er fordelt mellem klasserne. Herudover skal på blanketten anføres advokatselskabets vedtægtsmæssige formål.

Stk. 2. Hvis advokatselskabet ikke udelukkende ejes af fysiske personer, skal der tillige indsendes de i stk. 1 nævnte oplysninger for de deltagende selskaber.

Stk. 3. Hvis advokatselskabet i medfør af § 3, stk. 1, nr. 2, har andre selskabsdeltagere end advokater eller advokatselskaber, skal dette anføres i den i stk. 1 nævnte erklæring, og det skal oplyses, hvilke selskabsdeltagere det drejer sig om. Det skal endvidere anføres, hvis der i aktionæraftalen er bestemmelser, som begrænser [aktieselskabslovens](#) bestemmelser om indløsning af aktier, eller bestemmelser der indeholder stemmeoverførsels- og stemmebindingsaftaler. Der skal i givet fald endvidere indsendes en kopi af de pågældende overenskomster mv., som gælder mellem selskabsdeltagerne.

Stk. 4. Hvis et advokatselskab har andre ejere end fysiske personer, skal der ved indsendelse af de i stk. 1-3 nævnte oplysninger endvidere indsendes en grafisk oversigt over ejer- og stemmestrukturer med angivelse af den relative ejer- og stemmefordeling, navn og CPR-nummer eller CVR-nummer på de enkelte aktionærer.

Stk. 5. Den i stk. 1 nævnte erklæring kan sendes som digital kommunikation. En erklæring sendt som digital kommunikation skal være forsynet med digital signatur.

§ 7

Det øverste ledelsesorgan for et advokatselskab skal i aktiebogen eller anpartshaverfortegnelsen anføre selskabsdeltagernes navn og for advokater tillige det advokatselskab, hvor vedkommende driver advokatvirksomhed. Er selskabsdeltageren ikke en advokat eller et advokatselskab, skal dette ligeledes anføres. Har en aktie eller anpart skiftet ejer, skal ændringen noteres senest 1 måned efter, at ejerskiftet har fundet sted.

Stk. 2. Det øverste ledelsesorgan er i øvrigt forpligtet til ved enhver ændring i de i medfør af stk. 1 anførte oplysninger at notere denne i aktiebogen eller anpartshaverfortegnelsen og straks give meddelelse til Advokatrådet herom, jf. § 6. Forpligtelsen påhviler det øverste ledelsesorgan i det advokatselskab, der ikke er selskabsdeltager i et andet advokatselskab.

Ledelse

§ 8

Bestyrelsesmedlemmer, bortset fra medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer, i et advokatselskab skal være advokater, der aktivt driver advokatvirksomhed i selskabet eller dets moderselskab eller dets datterselskab. Medlemmer af direktionen i et advokatselskab skal være advokater, der aktivt driver advokatvirksomhed i selskabet.

Stk. 2. En advokat, der har deponeret sin beskikkelse eller på anden måde har mistet retten til at udøve advokatvirksomhed, skal straks udtræde af advokatselskabets bestyrelse og direktion.

Stk. 3. Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer, der ikke længere er ansat i advokatselskabet, skal straks udtræde af bestyrelsen.

§ 9

Et advokatselskab må kun oprettes ved stiftelse af et aktieselskab, herunder et kommanditaktieselskab, et anpartsselskab eller et SE-selskab eller ved fusion eller spaltning af bestående advokatselskaber. Et advokatselskab må dog oprettes ved tilpasning af et aktieselskab, herunder et kommanditaktieselskab, et anpartsselskab eller et SE-selskab, der allerede er registreret, hvis dette ikke forud herfor har drevet erhvervsmæssig virksomhed.

Indholdskrav til aktier mv.

§ 10

Aktier i et advokataktieselskab skal udstedes på navn, og må ikke være et omsætningspapir. Hvis der er udstedt aktiebrev, skal dette indeholde en utvetydig og iøjnefaldende angivelse af, at det ikke er et omsætningspapir.

§ 11

Den stemmeret, der er knyttet til en aktie eller anpart, kan alene udøves af ejeren.

Stk. 2. En aktionær eller anpartshaver har ret til at møde på generalforsamlingen ved en fuldmægtig, der selv skal være selvstændigt virkende advokat eller være aktionær eller anpartshaver i selskabet.

§ 12

Optagelse af lån mod obligationer eller andre gældsbreve, der giver långiveren ret til at konvertere sin fordring til aktier eller anparter i selskabet, må kun ske, hvis långiveren opfylder betingelserne for at kunne eje aktier eller anparter i selskabet. Det samme gælder tegningsrettigheder (warrants), optagelse af lån mod obligationer eller andre gældsbreve med ret til rente, hvis størrelse helt eller delvis er afhængig af det udbytte, selskabets aktier eller anparter afkaster, eller af årets overskud.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 10 og § 14 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til de i stk. 1 nævnte gældsbreve.

Stk. 3. På det tidspunkt, hvor långiveren ikke længere opfylder betingelserne for at kunne eje aktier eller anparter i selskabet, forfalder gældsbreve omfattet af stk. 1 til indfrielse efter senest 6 måneder. Ikke udnyttede tegningsrettigheder (warrants) bortfalder straks.

Aktieovergange

§ 13

Overdragelse til eje af aktier og anparter i et advokatselskab må kun ske til en advokat, andre ansatte eller et advokatselskab, der opfylder betingelserne for at kunne eje aktier eller anparter i et advokatselskab, jf. [retsplejelovens § 124, stk. 3](#).

Stk. 2. De til aktier og anparter knyttede rettigheder må kun overdrages samlet.

§ 14

Overdragelse eller anden overgang til eje af aktier eller anparter i et advokatselskab må kun ske med selskabets forudgående samtykke, jf. dog § 17, stk. 1.

Indløsning mv. af aktionærer

§ 15

En selskabsdeltager, der ikke længere opfylder betingelserne i [retsplejelovens § 124, stk. 3](#), skal underrette selskabet herom inden for 1 måned.

Stk. 2. Medmindre aktierne eller anparterne afhændes med samtykke efter § 14, påhviler det selskabets bestyrelse at indkalde til en ekstraordinær generalforsamling, hvor selskabets aktionærer eller anpartshavere er pligtige at vedtage beslutning om selskabets opløsning. Generalforsamlingen kan dog i stedet træffe beslutning om kapitalnedsættelse ved indløsning af aktierne eller anparterne, såfremt dette kan ske i overensstemmelse med lovgivningens regler herom. Generalforsamlingen skal afholdes inden 4 måneder efter afgivelsen af den i stk. 1 nævnte meddelelse.

Stk. 3. Såfremt selskabets bestyrelse i øvrigt bliver bekendt med, at en selskabsdeltager ikke længere opfylder betingelserne i [retsplejelovens § 124, stk. 3](#), finder stk. 2 tilsvarende anvendelse, således at fristen regnes fra det tidspunkt, hvor bestyrelsen er blevet bekendt hermed. Generalforsamlingen kan dog tidligst afholdes 1 måned efter ændringens indtræden.

Alder, sygdom og andet midlertidigt fravær

§ 16

En advokat, der på grund af alder, sygdom eller andet midlertidigt fravær, der ikke overstiger 12 måneder, deponerer sin advokatbeskikkelse, kan uanset bestemmelserne i § 15 med de øvrige selskabsdeltageres samtykke bevare sine aktier eller anpartsbesiddelser. Såfremt advokaten genoptager erhvervsmæssig virksomhed som selvstændig eller ansat, skal aktie- eller anpartsbesiddelsen afvikles efter reglerne i § 15, medmindre advokaten på ny aktivt driver advokatvirksomhed i advokatselskabet, i dets moderselskab eller dets datterselskab eller et andet advokatselskab, der ejer aktier i advokatselskabet, jf. [retsplejelovens § 124, stk. 3](#).

Stk. 2. En selskabsdeltager, der har deponeret sin advokatbeskikkelse efter stk. 1, kan ikke udøve stemmeret for de pågældende aktier eller anparter. En sådan selskabsdeltager bevarer i øvrigt de rettigheder, der er forbundet med aktier eller anparter i det pågældende advokatselskab.

Stk. 3. Bestemmelsen i [aktieselskabslovens § 67, stk. 3](#), finder tilsvarende anvendelse for aktier, hvortil stemmeretten ikke kan udøves efter stk. 2.

Dødsfald

§ 17

I tilfælde af en aktionærs eller anpartshavers død kan dennes dødsbo, efterlevende ægtefælle eller arvinger eje afdødes aktier eller anparter indtil udløbet af det efter dødsfaldet følgende fulde regnskabsår. Såfremt aktierne eller anparterne ikke er afhændet inden udløbet af denne periode, finder § 15, stk. 2, tilsvarende anvendelse, således at fristen for afholdelse af generalforsamling regnes fra periodens udløb.

Stk. 2. Et dødsbo, en efterlevende ægtefælle eller arvinger, der i medfør af stk. 1 ejer afdødes aktier, kan ikke udøve stemmeret for de pågældende aktier eller anparter. En sådan selskabsdeltager bevarer i øvrigt de rettigheder, der er forbundet med aktier eller anparter i det pågældende advokatselskab.

Stk. 3. Bestemmelsen i [aktieselskabslovens § 67, stk. 3](#), finder tilsvarende anvendelse for aktier, hvortil stemmeretten ikke kan udøves efter stk. 2.

Tvangsrealisation

§ 18

Ved panthaveres eller retsforfølgende kreditorers iværksættelse af tvangssalg af en selskabsdeltagers aktier eller anparter i et advokatselskab finder § 15, stk. 2, tilsvarende anvendelse, idet afhændelse efter § 14 dog tillige kræver pantsætters samtykke.

Stk. 2. I SE-selskaber med et tostrengt ledelsessystem finder bestemmelserne i stk. 1, § 7, stk. 1, § 15, stk. 2 og § 17, stk. 1, 2. pkt., der i advokataktieselskaber gælder for bestyrelsen, anvendelse på SE-selskabets tilsynsorgan.

Fortabelse af aktionærrettigheder

§ 19

En aktionær eller anpartshaver, der er ophørt med at opfylde betingelserne i [retsplejelovens § 124, stk. 3](#), og som ikke er omfattet af § 16, stk. 1 eller § 17, stk. 1, har efter udløbet af den i § 15, stk. 2, anførte frist ikke de

rettigheder, der er knyttet til aktie eller anpartsbesiddelsen, herunder stemmeret og ret til udbytte eller udlodning.

Formålsomdannelse

§ 20

Når et advokatselskab ikke længere opfylder betingelserne for at være et advokatselskab, skal det straks ændre sit navn og formål eller indlede likvidation. Der skal straks gives meddelelse herom til Advokatrådet.

Kontrol

§ 21

Advokatrådet fører tilsyn med bestemmelserne i denne bekendtgørelse.

§ 22

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan efter reglerne i [aktieselskabsloven](#) og [anpartsselskabsloven](#) efter anmodning fra Advokatrådet beslutte, at et advokatselskab skal opløses, såfremt selskabet trods opfordring hertil ikke opfylder sine forpligtelser efter [retsplejeloven](#) eller denne bekendtgørelse. Samtidig med anmodningens fremsendelse underretter Advokatrådet Justitsministeriet herom.

Straf

§ 23

Overtrædelse af §§ 3-10, §§ 12-18 og § 20, straffes med bøde.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i [straffelovens](#) 5. kapitel.

Ikrafttrædelsesbestemmelse

§ 24

Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2008. Samtidig ophæves [bekendtgørelse nr. 824 af 10. december 1990](#).

Lovbekendtgørelse 2021-09-03 nr. 1807

om skifte af dødsboer

Kap. 19. Boets afslutning

§ 79

Ved modtagelsen af boopgørelsen kontrollerer skifteretten, at boopgørelsen er behørigt underskrevet.

Stk. 2. Told- og skatteforvaltningen kan anmode skifteretten om at træffe afgørelse om bestemt angivne forhold i boopgørelsen og giver skifteretten meddelelse om, hvorvidt værdiansættelserne er godkendt.

Stk. 3. Skifteretten reviderer boopgørelsen,

- 1) når der i boet er arvinger eller legatarer repræsenteret ved værge eller skifteværge,
- 2) når afdødes formue tilfalder staten, jf. [arvelovens § 95](#), stk. 1,
- 3) i det omfang told- og skatteforvaltningen i medfør af stk. 2 har anmodet derom, eller
- 4) i det omfang det som et led i en stikprøvekontrol eller af hensyn til beregning af afgift efter reglerne i lov om afgift af dødsboer og gaver måtte findes hensigtsmæssigt.

Stk. 4. Skifteretten kan fastsætte en frist for berigtigelse af fejl og mangler ved boopgørelsen.

Stk. 5. Skifteretten kan af egen drift ved kendelse ændre beregningen af bobestyrerens salær.

Lovbekendtgørelse 2021-09-03 nr. 1807

om skifte af dødsboer

Kap. 27. Klage over bobestyrere

§ 96

Klage over en bobestyrer, herunder klage over, at en bobestyrer ikke fremmer behandlingen af boet uden unødigt ophold, samt klage over afgørelser truffet af en bobestyrer indgives skriftligt til skifteretten eller til bobestyreren, der videresender klagen til skifteretten.

Stk. 2. Fristen for klage over afgørelser er 4 uger og regnes fra det tidspunkt, hvor klageren fik kendskab til afgørelsen. Skifteretten kan undtagelsesvis tillade, at klagen tages under behandling indtil 6 måneder efter afgørelsen.

Stk. 3. Klage over bobestyrerens afgørelser har ikke opsættende virkning. Bobestyreren eller skifteretten kan dog tillægge en klage opsættende virkning.

Stk. 4. Domstolsstyrelsen fastsætter regler om, at klage over bobestyrer skal udfærdiges på en særlig blanket.

Lovbekendtgørelse 2021-09-03 nr. 1807

om skifte af dødsboer

Kap. 27. Klage over bobestyrere

§ 97

Skifteretten forelægger snarest muligt klagen for bobestyreren. Snarest muligt og senest 2 uger efter klagens modtagelse skal bobestyreren besvare klagen og sende genpart af besvarelsen til klageren. Vedrører klagen en afgørelse, skal bobestyreren meddele skifteretten og klageren, om den påklagede afgørelse ophæves, omgøres eller fastholdes.

Stk. 2. Skifteretten kan pålægge bobestyreren at fremkomme med en supplerende redegørelse inden for en fastsat frist. Samtidig med at den supplerende redegørelse indleveres til skifteretten, sender bobestyreren en genpart af redegørelsen til klageren.

Stk. 3. Skifteretten kan forlænge fristerne i stk. 1 og 2. Klageren underrettes herom.

Stk. 4. Skifteretten kan, hvor forholdene taler derfor, give klageren eller bobestyreren lejlighed til inden for en fastsat frist at indgive yderligere skriftlige indlæg. Skifteretten kan endvidere indkalde klageren og bobestyreren til et retsmøde i skifteretten. Efterkommer klageren eller bobestyreren ikke rettidigt skifterettens opfordring eller indkaldelse, kan klagen afgøres på det foreliggende grundlag.

Stk. 5. Skifteretten træffer afgørelse i klagesagen, jf. dog § 89, stk. 1, nr. 1-5, og § 106, stk. 1. Afgørelser vedrørende en bobestyrers salær træffes ved kendelse.

Stk. 6. Skifteretten kan, når særlige grunde taler derfor, pålægge klageren at betale omkostningerne ved klagesagen helt eller delvis.

Lovbekendtgørelse 2013-09-25 nr. 1216

om markedsføring^[Note 1]

Kapitel 3

Forbrugerbeskyttelse

Prisoplysninger

§ 13

Ved erhvervsmæssigt udbud af varer til forbrugerne, dog ikke salg af varer ved auktionssalg, skal der ved mærkning, skiltning eller på anden måde tydeligt oplyses om den samlede pris for varen inklusive gebyrer, omkostninger, moms og alle andre afgifter. Afgifter eller omkostninger, som den erhvervsdrivende ikke er forpligtet til at opkræve direkte hos forbrugerne, er ikke omfattet af 1. pkt., men skal oplyses særskilt. Hvor varer udbydes elektronisk til forbrugerne med mulighed for bestilling, finder 1. og 2. pkt. tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Stk. 1, 1. og 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse ved erhvervsmæssigt udbud af tjenesteydelser til forbrugerne fra fast forretningssted, samt når tjenesteydelsen udbydes elektronisk til forbrugerne med mulighed for bestilling. Hvor det ikke er muligt at oplyse den samlede pris for tjenesteydelsen, skal grundlaget for beregningen af prisen oplyses, såfremt dette vil gøre det muligt for forbrugerne selv at beregne den endelige pris. Er det på grund af mængden af udbudte tjenesteydelser ikke muligt at angive prisen eller beregningsgrundlaget for dem alle, skal prisen eller beregningsgrundlaget anføres for et relevant og repræsentativt udvalg.

Stk. 3. Når der ved annoncering eller på anden måde i markedsføringsmateriale oplyses om prisen for varer eller tjenesteydelser, skal oplysningerne opfylde kravene i stk. 1 eller 2 samt de i medfør af stk. 8 fastsatte regler. Såfremt en fabrikant, importør eller grossist i annoncer, i reklamer eller på anden måde foreslår en pris for videresalg til forbrugerne, skal det udtrykkeligt angives, at prisen er vejledende. 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse for mundtlige prisoplysninger.

Stk. 4. Når en tjenesteydelse er udført efter regning, skal der tilstilles forbrugeren en specificeret regning, der sætter denne i stand til at kontrollere prisen for de varer og tjenesteydelser, der indgår i ydelsen. Forbrugeren skal have følgende oplysninger:

- 1) Timepris.
- 2) Timeforbrug.
- 3) Materialeforbrug, hvor det har betydning for prisen på tjenesteydelsen.

Stk. 5. Den erhvervsdrivende kan helt eller delvis erstatte oplysningerne nævnt i stk. 4, nr. 1-3, med andre oplysninger, hvis dette sker efter aftale med forbrugeren, eller hvis det følger af branchesædvane inden for det pågældende område.

Stk. 6. Den erhvervsdrivende skal på forbrugers begæring i særlige situationer give yderligere oplysninger, som sætter forbrugeren i stand til at kontrollere prisen for de varer og tjenesteydelser, der indgår i ydelsen.

Stk. 7. Ved et gebyr forstås en betaling for en særlig tjeneste, funktion eller ydelse, som knytter sig til købet af en vare eller tjenesteydelse, og som ikke har karakter af betaling for en selvstændig ydelse.

Stk. 8. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med vedkommende minister samt repræsentanter for forbrugerne og relevante erhvervsorganisationer fastsætte regler om

- 1) særregler om og undtagelser fra stk. 1-6, herunder regler om oplysninger i forbindelse med ydelse af kredit,
- 2) fremgangsmåden ved meddelelse af prisoplysninger og om begrænsning i mængden af oplysninger, der gives,
- 3) at der på samme måde som efter stk. 1 skal oplyses om vares pris pr. måleenhed og om anvendelse af måleenhed for de enkelte varegrupper, og
- 4) at færdigpakkede detailsalgsvare skal forsynes med oplysning om pakningens nettomængde.

Lovbekendtgørelse 2022-06-15 nr. 866 om markedsføring ^[Note 1)]

Kapitel 1. Indledende bestemmelser

Definitioner

§ 2

I loven forstås ved:

- 1) Forbruger: En fysisk person, der hovedsagelig handler uden for sit erhverv.
- 2) Erhvervsdrivende: En fysisk eller juridisk person, der udøver virksomhed som handlende, håndværker eller industridrivende eller udøver et liberalt erhverv, og enhver, der handler i en erhvervsdrivendes navn eller på en erhvervsdrivendes vegne.
- 3) Produkt: En vare eller tjenesteydelse, herunder fast ejendom, digitale tjenester og digitalt indhold samt rettigheder og pligter.
- 4) Handelspraksis: En handling, udeladelse, adfærd, fremstilling eller kommerciel kommunikation, herunder reklame og markedsføring, foretaget af en erhvervsdrivende med direkte relation til promovring, salg eller udbud af et produkt til forbrugerne.
- 5) Transaktionsbeslutning: En beslutning, der træffes af en forbruger, om, hvorvidt, hvordan og på hvilke betingelser forbrugeren vil købe, foretage fuld eller delvis betaling for, beholde eller afhænde et produkt eller udøve en aftalemæssig rettighed i forbindelse med produktet, uanset om forbrugeren beslutter at foretage en transaktion eller at undlade dette.
- 6) Væsentlig forvridding af forbrugernes økonomiske adfærd: Anvendelse af en handelspraksis, som mærkbart indskrænker forbrugernes evne til at træffe en informeret beslutning, hvorved forbrugeren træffer en transaktionsbeslutning, som vedkommende ellers ikke ville have truffet.
- 7) Adfærdskodeks: En aftale eller et regelsæt, der ikke følger af love eller administrative bestemmelser, hvorigennem den erhvervsdrivendes adfærd fastlægges, og ifølge hvilken denne forpligtes til at overholde kodeksen i forbindelse med en eller flere former for handelspraksis eller inden for en eller flere erhvervssektorer.
- 8) Kodeksindehaver: Et organ, herunder en erhvervsdrivende eller gruppe af erhvervsdrivende, som er ansvarlig for udformningen og opdateringen af en adfærdskodeks eller for at overvåge, at kodeksen overholdes af de parter, som har forpligtet sig i henhold til denne.

9) God erhvervsskik: Standarden for de særlige færdigheder og den omhu, som en erhvervsdrivende med rimelighed kan forventes at udvise over for forbrugerne, og som står i rimeligt forhold til hæderlig markedspraksis eller det generelle princip om god tro inden for den erhvervsdrivendes virkefelt. Begrebet dækker det samme som begrebet »erhvervsmæssig diligenspligt«, der benyttes i [direktiv 2005/29/EF](#) om urimelig handelspraksis.

10) Købsopfordring: En kommerciel kommunikation, hvori produktets karakteristika og pris er oplyst på en måde, som er passende i forhold til det anvendte kommercielle kommunikationsmiddel, og hvorved forbrugeren sættes i stand til at foretage et køb.

11) Utilbørlig påvirkning: Udnyttelse af magtposition i forhold til forbrugeren til at udøve pres selv uden anvendelse eller trusler om anvendelse af vold på en måde, som væsentligt begrænser forbrugers evne til at træffe en informeret beslutning.

12) Lovreguleret erhverv: En eller flere former for erhvervsmæssig virksomhed, når der enten direkte eller indirekte ifølge love eller administrative bestemmelser kræves bestemte erhvervsmæssige kvalifikationer for at optage eller udøve denne virksomhed eller en form heraf.

13) Gebyr: En betaling for en særlig tjeneste, funktion eller ydelse, som knytter sig til købet af et produkt, og som ikke har karakter af betaling for en selvstændig ydelse.

14) Samtykke: Enhver frivillig, specifik, informeret og utvetydig viljetilkendegivelse.

15) Elektronisk post: Enhver meddelelse i form af tekst, stemmegengivelse, lyd eller billede, som sendes via et offentligt kommunikationsnet, og som kan lagres på nettet eller på modtagerens terminaludstyr, indtil meddelelsen hentes af modtageren.

16) Rangordning: Den relative betydning, der tillægges produkter, som de præsenteres, opstilles eller kommunikeres af den erhvervsdrivende, uanset de teknologiske midler, der anvendes til en sådan præsentation, opstilling eller kommunikation.

17) Onlinemarkedsplads: En tjenesteydelse, der gør brug af software, herunder et websted, en del af et websted eller en applikation, der drives af eller på vegne af den erhvervsdrivende, der giver forbrugere mulighed for at indgå fjernsalgsaftaler med andre erhvervsdrivende eller forbrugere.

Kapitel 4. Oplysningsforpligtelser

Oplysningsforpligtelser vedrørende priser m.v.

§ 14

En erhvervsdrivende, der udbyder produkter til forbrugere, skal i sin handelspraksis klart og tydeligt oplyse om produkternes pris efter de nærmere regler fastsat af erhvervsministeren efter stk. 2.

Stk. 2.

Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med vedkommende minister samt repræsentanter for forbrugerne og de relevante erhvervsorganisationer fastsætte de nærmere regler om oplysningsforpligtelsen i stk. 1, herunder

- 1) regler om fremgangsmåden ved meddelelse af prisoplysninger og om begrænsningen i mængden af oplysninger, der gives,

2) regler om, at der skal oplyses om varens pris pr. måleenhed og om anvendelse af måleenhed for de enkelte varegrupper,

3) regler om, at færdigpakkede detailsalgsvareer skal forsynes med oplysninger om pakningens nettomængde, og

4) regler med henblik på at opfylde de bestemmelser i Europa-Parlamentets og Rådets [direktiv om tjenesteydelser](#) i det indre marked, som vedrører tjenesteyderes pligt til at give prisoplysninger m.v. til tjenestemodtagere.

Faktureringspligt for regningsarbejde

§ 15

Når en tjenesteydelse er udført efter regning, skal forbrugeren modtage en specificeret regning, der sætter denne i stand til at kontrollere prisen for de produkter, der indgår i ydelsen. Forbrugeren skal have oplysninger om timepris, timeforbrug og materialeforbrug, hvor det har betydning for prisen på tjenesteydelsen.

Stk. 2.

Den erhvervsdrivende kan helt eller delvis erstatte oplysningerne nævnt i stk. 1 med andre oplysninger, hvis dette sker efter aftale med forbrugeren, eller hvis det følger af branchesædvane inden for det pågældende område.

Stk. 3.

Den erhvervsdrivende skal på forbrugers anmodning give yderligere oplysninger, som sætter forbrugeren i stand til at kontrollere prisen for de produkter, der indgår i ydelsen. Anmodningen skal fremsættes inden for rimelig tid.

Stk. 4.

Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med vedkommende fagminister samt repræsentanter for forbrugerne og de relevante erhvervsorganisationer fastsætte særregler om undtagelser fra stk. 1-3, herunder regler om oplysninger i forbindelse med ydelse af kredit.

Bekendtgørelse 2017-12-14 nr. 1696

om oplysning om salgspris og enhedspris for forbrugsvarer^[Note 1)]

Kapitel 2. Prisoplysninger på salgsstedet

§ 3

Erhvervsdrivende, der udbyder varer til forbrugere, skal i salgslokalet, eller hvor varerne i øvrigt udstilles til salg, oplyse om såvel salgspris som enhedspris for den udbudte vare eller varemængde efter nedenstående bestemmelser. Prisoplysningerne skal gives tydeligt, let læseligt og således, at der ikke kan opstå tvivl om, hvilken vare prisoplysningerne vedrører.

Stk. 2.

For varer, der sælges i løs vægt, skal kun enhedsprisen angives. Hvor salgsprisen er identisk med enhedsprisen, skal kun salgsprisen angives.

Stk. 3.

De gældende pantbeløb for returflasker skal på tydelig og let læselig måde oplyses på et skilt således, at der ikke kan opstå tvivl om, hvilken vare prisoplysningen vedrører.

Kapitel 3. Enhedsprismærkning for særlige varegrupper

Reklame m.v.

§ 9

Når der ved annoncering eller på anden måde i markedsføringsmateriale gives oplysning om pris for varer, skal prisoplysningerne gives i overensstemmelse med forskrifterne i § 3, §§ 5-8, § 9 a, § 10, 2. pkt. og §§ 12-13.

Lovbekendtgørelse 2021-03-04 nr. 360

Konkurrenceloven ¹⁾

som ændret ved L 2021-12-28 nr. 2601

Kap. 1. Formål, anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Loven har til formål at fremme en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse gennem virksom konkurrence til gavn for virksomheder og forbrugere.

§ 2. Loven omfatter enhver form for erhvervsvirksomhed samt støtte ved hjælp af offentlige midler til erhvervsvirksomhed.

Stk. 2. Reglerne i kapitel 2 og 3 gælder ikke, hvis en konkurrencebegrænsning er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering. En konkurrencebegrænsning, som er fastsat af en kommunalbestyrelse, er kun en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering, når konkurrencebegrænsningen er nødvendig for, at kommunalbestyrelsen kan opfylde de opgaver, den er pålagt i henhold til lovgivning.

Stk. 3. Beslutninger truffet af bestyrelsen i et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, sidestilles med beslutninger truffet af kommunalbestyrelsen, jf. stk. 2.

Stk. 4. Afgørelse af, hvorvidt en konkurrencebegrænsning er omfattet af stk. 2, træffes af den minister, under hvis ressortområde den pågældende regulering henhører. Anmoder Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vedkommende minister om at afgøre, hvorvidt en konkurrencebegrænsning er omfattet af stk. 2, skal ministeren træffe afgørelse senest fire uger fra modtagelsen af styrelsens anmodning. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan forlænge fristen.

Stk. 5. Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen finder, at en offentlig regulering eller en støtteordning kan have skadelige virkninger for konkurrencen eller i øvrigt kan hindre en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse, kan styrelsen til vedkommende minister samt erhvervsministeren afgive en begrundet udtalelse, som påpeger mulige skadelige virkninger for konkurrencen, samt fremskomme med forslag til fremme af konkurrencen på området. Vedkommende minister skal efter forhandling med erhvervsministeren svare på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens udtalelse senest fire måneder fra modtagelsen af styrelsens udtalelse. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan forlænge fristen.

Stk. 6. Når en konkurrencebegrænsende aftale, en vedtagelse inden for sammenslutning af virksomheder, en samordnet praksis mellem virksomheder eller et misbrug af en dominerende stilling kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union, anvendes EUF-traktatens artikel 101 eller 102 parallelt med § 6 eller § 11 eller alene. Kapitel 5-8 finder ligeledes anvendelse på sådanne aftaler m.v. eller over for en sådan adfærd.

§ 3. Loven omfatter ikke løn- og arbejdsforhold. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan dog til brug for sit arbejde kræve oplysninger af organisationer og virksomheder om løn- og arbejdsforhold.

§ 4. (Ophævet).

§ 5. Bestemmelserne i kapitel 2 finder ikke anvendelse på aftaler, vedtagelser og samordnet praksis inden for samme virksomhed eller koncern.

Stk. 2. Erhvervsministeren fastsætter efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen nærmere regler om anvendelsen af stk. 1, herunder regler om, hvad der forstås ved aftaler mv. inden for samme virksomhed eller koncern.

§ 5a. Afgrænsningen af det relevante marked efter denne lov sker på grundlag af undersøgelser af efterspørgsels- og udbudssubstitu-

tion og den potentielle konkurrence. Den potentielle konkurrence skal undersøges, når de involverede virksomheders stilling på det relevante marked er blevet dokumenteret og denne stilling giver anledning til tvivl om, hvorvidt loven er overtrådt.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan inddrage ekstern sagkundskab til brug for vurderingen efter stk. 1.

§ 5 b. I denne lov forstås ved følgende:

- 1) National konkurrencemyndighed: En myndighed, som af en medlemsstat i medfør af artikel 35 i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 er udpeget til at have kompetence til at anvende artikel 101 og 102 i EUF-traktaten.
- 2) National administrativ konkurrencemyndighed: En administrativ myndighed, som af en medlemsstat er udpeget til at udføre alle eller nogle af en national konkurrencemyndigheds opgaver.
- 3) National konkurrenceret: Bestemmelser i national ret, som overvejende forfølger de samme mål som artikel 101 og 102 i EUF-traktaten, og som anvendes på samme sag og parallelt med EU-konkurrenceretten i henhold til artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82, samt bestemmelser i national ret, som overvejende forfølger de samme mål som artikel 101 og 102 i EUF-traktaten, og som anvendes alene, for så vidt angår artikel 31, stk. 3 og 4, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked, undtagen bestemmelser i national ret, som pålægger fysiske personer straffetretlige sanktioner.
- 4) Appelret: En national ret, der efter almindelige retsmidler har beføjelse til at foretage prøvelse af afgørelser fra en national konkurrencemyndighed eller prøvelse af retsafgørelser om sådanne afgørelser, uanset om denne ret selv har beføjelse til at fastslå, at der foreligger en overtrædelse af konkurrenceretten.
- 5) Håndhævelsessag: En sag, der behandles af en konkurrencemyndighed under anvendelse af artikel 101 eller 102 i EUF-traktaten, indtil den pågældende konkurrencemyndighed har afsluttet en sådan sag ved at træffe en afgørelse som omhandlet i artikel 10, 12 eller 13 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked, eller så længe konkurrencemyndigheden ikke har fastslået, at den ikke har grund til at forfølge sagen yderligere, eller en sag, der behandles af Kommissionen, indtil der er truffet en afgørelse som omhandlet i artikel 7, 9 eller 10 i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82.
- 6) Kartel: En aftale eller samordnet praksis mellem to eller flere konkurrenter om at samordne deres konkurrencemæssige

adfærd på markedet eller påvirke de relevante konkurrenceparametre gennem forskellige former for praksis, f.eks., men ikke udelukkende, fastsættelse eller koordinering af købs- eller salgspriser eller af andre forretningsbetingelser, herunder i forbindelse med immaterielle rettigheder, tildeling af produktions- eller salgskvoter, markedsdeling og fordeling af kunder, herunder tilbudskoordinering, import- eller eksportbegrænsninger eller konkurrencebegrænsende foranstaltninger over for andre konkurrenter.

- 7) Bistandssøgende myndighed: En national konkurrencemyndighed, der anmoder om gensidig bistand som omhandlet i artikel 24, 25, 26, 27 eller 28 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked.
- 8) Bistandssøgt myndighed: En national konkurrencemyndighed, der modtager en anmodning om gensidig bistand, og i tilfælde af en anmodning om bistand som omhandlet i artikel 25, 26, 27 eller 28 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked det kompetente offentlige organ, som har det primære ansvar for at fuldbyrde sådanne afgørelser efter nationale love, forskrifter eller administrativ praksis.

Kap. 2. Forbud mod visse konkurrencebegrænsende aftaler

§ 6. Det er forbudt for virksomheder mv. at indgå aftaler, der direkte eller indirekte har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen.

Stk. 2. Aftaler efter stk. 1 kan f.eks. bestå i

- 1) at fastsætte købs- eller salgspriser eller andre forretningsbetingelser,
- 2) at begrænse eller kontrollere produktion, afsætning, teknisk udvikling eller investeringer,
- 3) at opdele markeder eller forsyningskilder,
- 4) at anvende ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen,
- 5) at stille som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand,
- 6) at to eller flere virksomheder samordner deres konkurrencemæssige adfærd gennem oprettelsen af et joint venture, eller
- 7) at fastsætte bindende videresalgpriser eller på anden måde søge at få en eller flere handelspartnere til ikke at fravige vejledende salgspriser.

Stk. 3. Stk. 1 gælder også for vedtagelser inden for en sammenslutning af virksomheder og samordnet praksis mellem virksomheder.

Stk. 4. Med henblik på at bringe overtrædelser af stk. 1 til ophør kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udstede påbud, jf. § 16. For at imødekomme de betænkeligheder, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har i relation til stk. 1, kan styrelsen endvidere gøre tilsagn, som virksomheden har afgivet, bindende, jf. § 16 a, stk. 1.

Stk. 5. Aftaler og vedtagelser, som er forbudt efter stk. 1-3, er ugyldige, medmindre de er undtaget efter § 7, er fritaget efter § 8 eller § 10 eller er omfattet af en erklæring efter § 9.

§ 7. Forbuddet i § 6, stk. 1, gælder ikke for aftaler mellem virksomheder, vedtagelser inden for en sammenslutning af virksomheder og samordnet praksis mellem virksomheder, jf. dog stk. 2-5, såfremt

- 1) de deltagende virksomheders samlede markedsandel ikke overstiger 10 pct. på noget relevant marked, der er berørt af aftalen m.v., når denne er indgået mellem virksomheder, der er faktiske eller potentielle konkurrenter på et af disse markeder (aftaler mellem konkurrenter), eller
- 2) de enkelte deltagende virksomheders markedsandele ikke overstiger 15 pct. på noget relevant marked, der er berørt af aftalen m.v., når denne er indgået mellem virksomheder, der ikke er faktiske eller potentielle konkurrenter på et af disse markeder (aftaler mellem ikke-konkurrenter).

Stk. 2. Kan en aftale mellem virksomheder, en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder og en samordnet praksis mellem virksomheder vanskeligt klassificeres som omfattet af stk. 1, nr. 1 eller 2, finder markedsandelen i stk. 1, nr. 1, anvendelse.

Stk. 3. Undtagelserne i stk. 1 gælder ikke, hvis aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis har til formål at begrænse konkurrencen.

Stk. 4. Forbuddet i § 6, stk. 1, gælder uanset stk. 1 for en aftale mellem virksomheder, en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder og samordnet praksis mellem virksomheder, hvis denne aftale m.v. sammen med lignende aftaler m.v. begrænser konkurrencen.

Stk. 5. Undtagelserne i stk. 1 gælder, selv om virksomhedernes samlede markedsandele overskrider de nævnte grænser i 2 på hinanden følgende kalenderår.

Stk. 6. Erhvervsministeren kan efter at have indhentet en udtalelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fastsætte regler om beregningen af den omsætning eller andre forhold, der indgår i beregningen af markedsandele efter denne lov, herunder regler om mindre overskridelser af de nævnte grænser.

§ 8. Forbuddet i § 6, stk. 1, finder ikke anvendelse, hvis en aftale mellem virksomheder, en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder eller en samordnet praksis mellem virksomheder

- 1) bidrager til at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen af varer eller tjenesteydelser eller fremmer den tekniske eller økonomiske udvikling,
- 2) sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene herved,
- 3) ikke pålægger virksomhederne begrænsninger, som er unødvendige for at nå disse mål, og
- 4) ikke giver virksomhederne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter anmeldelse fritage en aftale mellem virksomheder, en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder eller en samordnet praksis mellem virksomheder fra forbuddet i § 6, stk. 1, hvis styrelsen skønner, at betingelserne i stk. 1 er opfyldt. Anmeldelse af den pågældende aftale m.v. med anmodning om fritagelse efter stk. 1 kan indgives til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Styrelsen fastsætter nærmere regler om anmeldelse, herunder regler om brug af særlige anmeldelsesskemaer, og om indsendelse af en ikkefortrolig udgave af en anmeldelse.

Stk. 3. Afgørelser efter stk. 2 skal angive, for hvilket tidsrum fritagelsen gælder. Fritagelsen kan meddeles på vilkår.

Stk. 4. Efter anmeldelse kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen forlænge en fritagelse, såfremt styrelsen skønner, at betingelserne i stk. 1 fortsat er til stede. Stk. 3 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan undlade at behandle en anmeldelse efter stk. 2 eller stk. 4, hvis aftalen m.v. mærkbart kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union.

Stk. 6. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan ændre eller tilbagekalde en afgørelse efter stk. 2 eller stk. 4, hvis

- 1) de faktiske forhold har ændret sig på et for afgørelsen væsentligt punkt,
- 2) deltagerne i aftalen m.v. ikke overholder stillede vilkår eller
- 3) afgørelsen er truffet på grundlag af urigtige eller vildledende oplysninger fra deltagerne i aftalen m.v.

§ 9. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter anmeldelse fra en virksomhed eller sammenslutning af virksomheder erklære, at en aftale, vedtagelse eller samordnet praksis ikke efter de forhold, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har kendskab til, falder ind under forbuddet i § 6, stk. 1, og at der derfor ikke er grundlag for at udstede påbud i medfør af § 6, stk. 4. Styrelsen fastsætter nærmere regler om anmeldelse, herunder regler om brug af særlige anmeldelsesskemaer, og om indsendelse af en ikkefortrolig udgave af en anmeldelse.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan undlade at behandle en anmeldelse efter stk. 1, hvis en aftale m.v. mærkbart kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union.

§ 10. Erhvervsministeren fastsætter efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen regler om fritagelse fra forbuddet i § 6, stk. 1, for grupper af aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, som opfylder betingelserne i § 8, stk. 1.

Stk. 2. Når aftaler, vedtagelser inden for en sammenslutning af virksomheder eller en samordnet praksis, som er omfattet af en gruppefritagelse udstedt i medfør af stk. 1, i et konkret tilfælde har virkninger, som er uforenelige med betingelserne i § 8, stk. 1, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen inddrage gruppefritagelsen for de virksomheder m.v., som er involveret i aftalen m.v.

Kap. 2 a. Dominerende virksomheders samhandelsbetingelser

§ 10 a. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan påbyde en dominerende virksomhed at indsende sine generelle samhandelsbetingelser, når

- 1) der foreligger en ikke ubegrundet klage fra en konkurrent,
- 2) der foreligger særlige markedsforhold og
- 3) der på grund af disse forhold er et særligt behov for, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen får en større indsigt i, hvorledes den dominerende virksomhed fastsætter sine priser, rabatter m.v.

Påbuddet kan alene angå samhandelsbetingelserne for de markeder, som klagen angår.

Stk. 2. Påbud efter stk. 1 gælder i 2 år fra det tidspunkt, hvor afgørelsen er endelig.

Stk. 3. Ved »samhandelsbetingelser« forstår det til enhver tid gældende grundlag, hvorefter en virksomhed generelt fastsætter sine priser, rabatter, markedsføringstilskud og gratisydelser samt vilkårene for, at virksomheden vil kunne yde disse økonomiske fordele over for sine handelspartnere.

Stk. 4. Virksomheder, der har indsendt samhandelsbetingelser efter stk. 1, kan anmode Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om at få disse vurderet. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen træffer afgørelse inden for 6 måneder. Fristen løber fra det tidspunkt, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har modtaget de oplysninger fra virksomheden, der er nødvendige for at vurdere samhandelsbetingelserne. Har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke truffet afgørelse inden for denne frist, betragtes samhandelsbetingelserne som godkendt.

Stk. 5. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan undlade at træffe afgørelse, hvis afgørelsen kan have betydning for, om en eller flere

virksomheder misbruger en dominerende stilling på fællesmarkedet eller en væsentlig del heraf, og samhandelen mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union mærkbart kan påvirkes heraf.

Stk. 6. Såfremt samhandelsbetingelserne er i strid med § 11, stk. 1, eller administreres i strid med § 11, stk. 1, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udstede påbud om, at en eller flere af bestemmelserne i samhandelsbetingelserne skal ophæves eller ændres. Såfremt samhandelsbetingelserne er udformet på en sådan måde, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke har et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag til at kunne vurdere, om samhandelsbetingelserne er i strid med § 11, stk. 1, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udstede påbud om, at en eller flere af bestemmelserne skal præciseres.

Stk. 7. Anvender en dominerende virksomhed, der har fået et påbud efter stk. 1, over for handelspartnere på det danske marked priser, rabatter, økonomiske fordele eller øvrige vilkår, som i ikke ubetydelig grad afviger fra eller ikke fremgår af de samhandelsbetingelser, der er indsendt til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, kan dette tillægges betydning i forhold til den almindelige bevisførelse i en sag efter § 11.

Stk. 8. Bestemmelsen i stk. 7 finder tillige anvendelse, hvis en dominerende virksomhed handler i strid med et påbud efter stk. 6. Dette gælder dog ikke, hvis en klage over påbuddet er tillagt opsættende virkning, jf. § 19, stk. 4.

Kap. 3. Misbrug af dominerende stilling

§ 11. Det er forbudt for en eller flere virksomheder mv. at misbruge en dominerende stilling.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal efter forespørgsel erklære, hvorvidt en eller flere virksomheder indtager en dominerende stilling, jf. dog stk. 7. Meddeler Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at en virksomhed ikke indtager en dominerende stilling, er meddelelsen bindende, indtil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen tilbagekalder den.

Stk. 3. Misbrug efter stk. 1 kan f.eks. foreligge ved

- 1) direkte eller indirekte påtvingelse af urimelige købs- eller salgspriser eller af andre urimelige forretningsbetingelser,
- 2) begrænsning af produktion, afsætning eller teknisk udvikling til skade for forbrugerne,
- 3) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen, eller
- 4) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.

Stk. 4. Med henblik på at bringe overtrædelser af stk. 1 til ophør kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udstede påbud, jf. § 16. For at imødegå de betænkeligheder, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har i relation til stk. 1, kan styrelsen endvidere gøre tilsagn, som virksomheden har afgivet, bindende, jf. § 16 a, stk. 1.

Stk. 5. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter anmeldelse fra en eller flere virksomheder erklære, at en given adfærd ikke efter de forhold, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har kendskab til, er omfattet af stk. 1, og at der derfor ikke er grundlag for at udstede påbud i medfør af stk. 4.

Stk. 6. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om det materiale, som skal foreligge til brug for en afgørelse efter stk. 2 eller 5, herunder om indsendelse af en ikkefortrolig udgave af en forespørgsel eller anmeldelse.

Stk. 7. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan undlade at træffe afgørelse efter stk. 2 eller stk. 5, hvis afgørelsen kan have betydning for, om en eller flere virksomheder misbruger en dominerende stilling på fællesmarkedet eller en væsentlig del heraf, og samhandelen mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union mærkbart kan påvirkes heraf.

Kap. 3 a. Konkurrenceforvridende støtte

§ 11 a. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan udstede påbud om, at støtte, der er ydet ved hjælp af offentlige midler til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed, skal bringes til ophør eller skal tilbagebetales.

Stk. 2. Påbud efter stk. 1 kan udstedes, når støtten

- 1) direkte eller indirekte har til formål eller til følge at forvride konkurrencen og
- 2) ikke er lovlig i henhold til offentlig regulering.

Stk. 3. Afgørelse af, om ydet støtte er lovlig i henhold til offentlig regulering, træffes af vedkommende minister, henholdsvis af den pågældende kommunale tilsynsmyndighed, medmindre andet følger af anden lovgivning. Afgørelse af, hvorvidt en ydet støtte er lovlig i henhold til offentlig regulering, skal træffes senest fire uger fra modtagelsen af styrelsens anmodning. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan forlænge fristen.

Stk. 4. Påbud efter stk. 1 om tilbagebetaling af støtte kan rettes til private erhvervsvirksomheder, selvejende institutioner samt helt eller delvis offentligt ejede virksomheder, der drives i selskabsform. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om, at påbud efter stk. 1 om tilbagebetaling af støtte også kan rettes til nærmere bestemte helt eller delvis offentligt ejede virksomheder, der drives i selskabslignende form.

Stk. 5. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beføjelser efter stk. 1 til at påbyde offentlig støtte tilbagebetalt forældes 5 år efter, at støtten er udbetalt. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fastsætter renter i forbindelse med påbud om tilbagebetaling efter stk. 1 af ulovlig støtte. Forrentning skal ske med den i henhold til EU's statsstøtteregler til enhver tid fastsatte rentesats, der anvendes ved tilbagebetaling af statsstøtte. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan fastsætte, at renter tilskrives med renters rente fra den dato, hvor den ulovlige støtte første gang blev stillet til rådighed for modtageren, og indtil datoen for tilbagebetalingen af støtten. Renter, der er påløbet i det foregående år, tilskrives renter hvert efterfølgende år.

Stk. 6. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter anmeldelse erklære, at offentlig støtte efter de forhold, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har kendskab til, ikke er omfattet af stk. 2, nr. 1, og at der derfor ikke er grundlag for at udstede påbud i medfør af stk. 1. Styrelsen kan fastsætte nærmere regler om anmeldelse, herunder om brug af særlige anmeldelsesskemaer.

Stk. 7. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan undlade at behandle en sag efter stk. 1-6, hvis den pågældende støtteordning kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union.

Stk. 8. Påbud om, at støtte skal bringes til ophør, jf. stk. 1, kan udstedes, uanset hvornår beslutningen om at yde den pågældende støtte er truffet.

Stk. 9. Støtte, som i medfør af stk. 1 er påbudt tilbagebetalt, skal indbetales til statskassen.

§ 11 b. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan undersøge, hvorvidt en offentlig myndighed tilbyder private leverandører af ydelser omfattet af frit valg en afregningspris, der er fastsat i overensstemmelse med regler fastsat i anden lovgivning om frit valg, jf. stk. 5.

Stk. 2. Hvis den i stk. 1 nævnte afregningspris er lavere eller skønnes lavere end den pris, som den offentlige myndighed skulle have anvendt efter de pågældende regler for frit valg, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udstede påbud til den offentlige myndighed om, at den offentlige myndighed skal

- 1) ophøre med at beregne og fastsætte afregningspriser, der er i strid med reglerne for frit valg,
- 2) anvende bestemte beregningsgrundlag, beregningsmetoder eller afregningspriser over for private leverandører af ydelser omfattet af frit valg og
- 3) efterbetale et beløb til private leverandører af ydelser omfattet af frit valg, der svarer til forskellen mellem den afregningspris, som myndigheden har anvendt, og den afregningspris, som myndigheden burde have anvendt, jf. nr. 1.

Stk. 3. Medmindre andet fremgår af reglerne for den pågældende frit valg-ordning, kan påbud om efterbetaling ikke angå betalinger, som ligger mere end 1 år forud for den dag, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen påbegyndte en undersøgelse over for den pågældende offentlige myndighed.

Stk. 4. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan undlade at behandle en sag efter stk. 1-3, hvis den pågældende ordning kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union.

Stk. 5. Erhvervsministeren fastsætter efter forhandling med vedkommende minister regler om, hvilke ordninger om frit valg der er omfattet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kompetence.

§ 11c. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om gennemførelse af Kommissionens direktiv om gennemskuelligheden af de økonomiske forbindelser mellem medlemsstaterne og de offentlige virksomheder og om den finansielle gennemskuellighed i bestemte virksomheder.

Kap. 4. Fusionskontrol

§ 12. Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på fusioner, hvor

- 1) de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 900 mio. kr. og mindst to af de deltagende virksomheder hver især har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 100 mio. kr.,
- 2) mindst én af de deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 3,8 mia kr. og mindst én af de øvrige deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning på verdensplan på mindst 3,8 mia kr. eller
- 3) Erhvervsstyrelsen efter lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester har henvist en fusion mellem to eller flere erhvervsmæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet i Danmark til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling.

Stk. 2. Opstår en fusion gennem erhvervelse af dele af en eller flere virksomheder, tages der ved beregningen af omsætningen i stk. 1 for sælgerens eller sælgernes vedkommende kun hensyn til den del af omsætningen, der vedrører de overtagne aktiver.

Stk. 3. Dog betragtes to eller flere erhvervelser som omhandlet i stk. 2, der finder sted inden for to år mellem samme personer eller virksomheder, som en enkelt fusion, der finder sted på tidspunktet for den seneste transaktion.

Stk. 4. Erhvervsministeren fastsætter efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen nærmere regler om beregningen af omsætningen efter stk. 1, herunder regler om, at for finansielle virksomheder skal de nævnte omsætningsgrænser beregnes på grundlag af andre værdier.

Stk. 5. Selv om de deltagende virksomheders samlede omsætning er mindre end de beløbsgrænser, der er nævnt i stk. 1, finder bestemmelserne i dette kapitel anvendelse på en fusion, som Europa-Kommissionen efter fusionskontrollforordningen henviser til behandling i Danmark.

§ 12 a. Ved en fusion forstås i denne lov,

- 1) når to eller flere hidtil uafhængige virksomheder sammensmeltes til én virksomhed, eller
- 2) når en eller flere personer, som allerede kontrollerer mindst én virksomhed eller en eller flere virksomheder ved opkøb af andele eller aktiver gennem aftale eller på anden vis erhverver den direkte eller indirekte kontrol over det hele eller dele af en eller flere andre virksomheder.

Stk. 2. Oprettelse af et joint venture, som på et varigt grundlag varetager en selvstændig erhvervsvirksomheds samtlige funktioner, udgør en fusion efter stk. 1, nr. 2.

Stk. 3. Efter denne lov opnås kontrol over en virksomhed gennem rettigheder, aftaler eller på andre måder, som enkeltvis eller tilsammen giver mulighed for at få afgørende indflydelse på virksomhedens drift.

Stk. 4. Der foreligger ikke en fusion i henhold til stk. 1,

- 1) når kreditinstitutter, andre finansielle virksomheder eller forsikringsselskaber, hvis sædvanlige virksomhed indbefatter transaktioner og handel med værdipapirer for egen eller fremmed regning, midlertidigt er i besiddelse af andele, som de har erhvervet i en virksomhed med henblik på videresalg, for så vidt de ikke udøver den til disse andele knyttede stemmeret med henblik på at fastlægge virksomhedens konkurrencemæssige adfærd eller alene udøver denne stemmeret med det formål at forberede hel eller delvis afhændelse af denne virksomhed eller af dens aktiver eller afhændelse af disse andele og afhændelsen sker senest et år efter erhvervelsen,
- 2) når kontrollen erhverves af en person, der efter lovgivningen om konkurs mv. kan råde over virksomheden, eller
- 3) når de i stk. 1, nr. 2, nævnte transaktioner gennemføres af holdingselskaber som defineret i årsregnskabsdirektivet, dog med den begrænsning, at de stemmerettigheder, der er knyttet til de andele, de er i besiddelse af, navnlig i forbindelse med udnævnelse af medlemmer af ledelsesorganerne og tilsynsorganerne i de virksomheder, hvor de har andele, kun benyttes til at bevare den fulde værdi af disse investeringer og ikke til direkte eller indirekte at bestemme den konkurrencemæssige adfærd i disse virksomheder.

Stk. 5. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter anmodning forlænge fristen i stk. 4, nr. 1, hvis kreditinstituttet, den finansielle virksomhed eller forsikringsselskabet godtgør, at der ikke har været rimelig mulighed for at foretage afhændelsen inden for den fastsatte frist.

§ 12 b. En fusion, der er omfattet af denne lov, skal anmeldes til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, efter at en fusionsaftale er indgået, et overtagelsestilbud offentliggjort eller en kontrollerende andel erhvervet, og før den gennemføres.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan offentliggøre, at der er anmeldt en fusion. Offentliggørelsen omfatter navnene på deltagerne i fusionen, fusionens art og de berørte økonomiske sektorer.

Stk. 3. Erhvervsministeren fastsætter efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen nærmere regler om anmeldelse af fusioner, herunder regler om brug af særlige anmeldelsesskemaer, og om indsendelse af en ikkefortrolig udgave af en fusionsanmeldelse.

§ 12 c. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt en fusion kan godkendes eller forbydes.

Stk. 2. En fusion, der ikke hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling, skal godkendes. En fusion, der hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling, skal forbydes.

Stk. 3. I det omfang, hvor oprettelsen af et joint venture, som udgør en fusion efter § 12 a, stk. 2, tillige har til formål eller til følge at samordne fortsat uafhængige virksomheders konkurrenceadfærd, vurderes denne samordning efter kriterierne i § 6, stk. 1, og § 8, stk. 1, eller EUF-traktatens artikel 101, stk. 1 og 3, for at fastslå, om transaktionen kan godkendes.

Stk. 4. Ved vurderingen efter stk. 3 tager Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen navnlig hensyn til,

- 1) om der samtidig findes to eller flere stiftende virksomheder, som på markant vis gør sig gældende på samme marked som det pågældende joint venture eller på et marked i et tidligere eller efterfølgende led i forhold til dette marked eller på et beslægtet marked, som er nært forbundet med dette marked, og
- 2) om de deltagende virksomheder i kraft af deres samordning, der direkte skyldes oprettelsen af det pågældende joint venture, har mulighed for at hindre konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser.

Stk. 5. En fusion, der er omfattet af denne lov, må ikke gennemføres, hverken før den er blevet anmeldt, eller før Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har godkendt den i henhold til stk. 1. Dette er ikke til hinder for gennemførelsen af et offentligt overtagelsestilbud eller en serie transaktioner i værdipapirer, herunder sådanne, som kan konverteres til andre værdipapirer, der kan omsættes på et marked såsom en børs, hvorved der fra forskellige sælgere erhverves kontrol, jf. § 12 a, når fusionen omgående anmeldes til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og hverken udøver de stemmerettigheder, der er knyttet til de pågældende værdipapirer eller kun gør det for at bevare den fulde værdi af sin investering og efter dispensation fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, jf. stk. 6.

Stk. 6. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan dispensere fra bestemmelsen i stk. 5 og kan i den forbindelse knytte vilkår eller udstede påbud med henblik på at sikre en effektiv konkurrence.

Stk. 7. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter en forenklet sagsbehandling godkende en fusion, hvis styrelsen finder, at fusionen på baggrund af de foreliggende oplysninger ikke giver anledning til indsigelser fra styrelsens side.

§ 12 d. Senest 25 hverdage efter modtagelsen af en fuldstændig anmeldelse, jf. dog § 12 h, stk. 5, 3. pkt., træffes beslutning om, hvorvidt fusionen kan godkendes, herunder om fusionen kan godkendes efter en forenklet sagsbehandling. Fristen i 1. pkt. kan forlænges til 35 hverdage, hvis en eller flere af de deltagende virksomheder afgiver tilsagn, herunder reviderede tilsagn. Inden for fristen i 1. eller 2. pkt. kan der træffes beslutning om en særskilt undersøgelse af fusionen.

Stk. 2. Indledes en særskilt undersøgelse af en fusion, jf. stk. 1, 3. pkt., træffes beslutning om godkendelse af eller forbud mod fusionen senest 90 hverdage fra beslutningen om at indlede en særskilt undersøgelse.

Stk. 3. Fristen i stk. 2 forlænges med 20 hverdage, hvis en eller flere af de deltagende virksomheder afgiver tilsagn, herunder reviderede tilsagn, og der er forløbet 70 hverdage eller derover fra beslutningen om at indlede en særskilt undersøgelse efter stk. 1, 3. pkt.

Stk. 4. Fristen i stk. 2 kan tillige forlænges efter beslutning fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, forudsat at den eller de virksomheder, der har foretaget anmeldelsen, anmoder herom eller samtykker heri. En forlængelse kan ikke overstige 20 hverdage.

Stk. 5. Tilsagn skal være kommet frem til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen senest 90 hverdage fra beslutningen om at indlede en særskilt undersøgelse efter stk. 1, 3. pkt., jf. dog stk. 9. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan i særlige tilfælde vurdere ændringer i allerede afgivne tilsagn, der kommer frem til styrelsen efter udløbet af de 90 hverdage.

Stk. 6. Er der ikke truffet afgørelse inden for de frister, der følger af stk. 1-4, betragtes dette som en afgørelse om godkendelse af fusionen, jf. dog stk. 7-9.

Stk. 7. Klager en deltagende virksomhed til Konkurrenceankenævnet over sagsbehandlingen i en fusionssag, hvori der endnu ikke er truffet afgørelse efter § 12 c, stk. 1 eller 3, afbrydes fristerne i stk. 1-4, indtil ankenævnet har truffet afgørelse i klagesagen.

Stk. 8. Klager en deltagende virksomhed til Konkurrenceankenævnet over, at der skal indgives en almindelig anmeldelse, jf. § 12 h, stk. 4, afbrydes fristerne i stk. 1-4, indtil ankenævnet har truffet afgørelse i klagesagen.

Stk. 9. Fristerne i stk. 1-5 afbrydes ekstraordinært, såfremt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på grund af omstændigheder, der kan tilskrives en af de deltagende virksomheder, har krævet oplysninger efter § 17 og kravet ikke er efterkommet inden for den frist, som styrelsen har fastsat. Fristerne afbrydes, indtil de krævede oplysninger er kommet frem til styrelsen. Indbringer en deltagende virksomhed denne beslutning for domstolene, afbrydes fristerne i stk. 1-5, indtil der er afsagt endelig dom herom.

§ 12 e. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan til godkendelsen af en fusion, jf. § 12 c, stk. 2, knytte vilkår eller udstede påbud, herunder for at sikre, at de deltagende virksomheder opfylder de tilsagn, de har givet over for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen for at fjerne de skadelige virkninger af fusionen.

Stk. 2. Vilkår eller påbud kan bl.a. bestå i, at de deltagende virksomheder skal

- 1) afhænde en virksomhed, dele af en virksomhed, aktiver eller andre ejerinteresser,
- 2) indrømme tredjepartsadgang eller
- 3) foretage andre foranstaltninger, som kan fremme en effektiv konkurrence.

Stk. 3. Efter godkendelsen af en fusion kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udstede påbud, der er nødvendige for at sikre en rettidig og korrekt opfyldelse af de tilsagn, som de deltagende virksomheder har afgivet over for styrelsen, jf. stk. 1.

§ 12 f. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan tilbagekalde en godkendelse af en fusion,

- 1) når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse i væsentligt omfang bygger på urigtige eller vildledende oplysninger, som kan tilskrives en eller flere af de deltagende virksomheder, eller
- 2) hvis de deltagende virksomheder undlader at efterkomme vilkår eller påbud, jf. § 12 e, stk. 1.

Stk. 2. Bliver Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bekendt med, at en deltagende virksomhed som led i behandlingen af en fusion, der er anmeldt forenklet, har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger, kan styrelsen tilbagekalde en godkendelse efter § 12 c, stk. 7, og kræve, at de deltagende virksomheder inden 2 uger indgiver en almindelig anmeldelse, jf. dog stk. 3. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens undersøgelse af fusionen sker efter fristerne i § 12 d.

Stk. 3. Der skal dog ikke indgives en almindelig anmeldelse, hvis de deltagende virksomheder på tidspunktet for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens tilbagekaldelse af godkendelsen ikke har taget initiativ til at gennemføre fusionen, eller hvis de deltagende virksomheder har taget initiativ til at gennemføre fusionen, men de inden 2 uger meddeler Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at fusionen ikke vil blive gennemført.

§ 12 g. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan ved beslutning om at forbyde en fusion efter § 12 c, stk. 1, som allerede er gennemført, udstede påbud om en deling af de overtagne eller fusionerede virksomheder eller aktiver eller ophør af den fælles kontrol eller enhver anden forholdsregel, som vil kunne genoprette en effektiv konkurrence.

§ 12 h. En fusion kan anmeldes enten forenklet eller almindeligt. *Stk. 2.* For en forenklet anmeldelse af en fusion betales et gebyr på 50.000 kr.

Stk. 3. For en almindelig anmeldelse af en fusion betales et gebyr på 0,015 pct. af de deltagende virksomheders samlede årlige omsætning i Danmark, dog maksimalt 1,5 mio. kr.

Stk. 4. Hvis det under behandlingen af en forenklet anmeldelse viser sig, at undersøgelsen af fusionen kræver en almindelig anmeldelse, skal en almindelig anmeldelse indgives til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen sammen med dokumentation for betaling af et gebyr beregnet efter stk. 3 med fradrag for et allerede betalt gebyr efter stk. 2.

Stk. 5. Gebyrerne i stk. 2-4 skal betales til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen samtidig med anmeldelsen. Dokumentation for betalingen skal vedlægges anmeldelsen. Fristen i § 12 d, stk. 1, løber fra den dag, hvor styrelsen ud over en fuldstændig anmeldelse har modtaget dokumentation for betaling af gebyret.

Stk. 6. En fusion anses ikke som anmeldt, hvis et gebyr efter stk. 2 eller 3 trods påkrav ikke betales. Anmeldelsen af en fusion anses som bortfaldet, hvis, jf. stk. 4, gebyret trods påkrav ikke betales eller en almindelig anmeldelse ikke indgives trods rykker.

Stk. 7. Et allerede betalt gebyr efter stk. 2-4 tilbagebetales ikke, medmindre

- 1) en anmeldt transaktion ikke er anmeldelsespligtig,
- 2) en anmeldelse trækkes tilbage, før anmeldelsen er fuldstændig,
- 3) en anmeldelse trækkes tilbage, før der er truffet afgørelse efter § 12 c, stk. 1 eller 7, og tilbagekaldelsen skyldes, at en anden dansk myndighed har givet afslag på tilladelse til sammenlægning af virksomheder, der indgår i den anmeldte fusion, eller
- 4) Erhvervsstyrelsen ikke havde grundlag for at henvise en fusion til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, jf. § 12, stk. 1, nr. 3.

Kap. 5. Offentlighed

§ 13. Lov om offentlighed i forvaltningen gælder ikke for sager og undersøgelser efter denne lov bortset fra sager om fastsættelse af bestemmelser efter § 5, stk. 2, § 7, stk. 6, § 8, stk. 2, 3. pkt., § 9, stk. 1, 2. pkt., § 10, stk. 1, § 11, stk. 6, § 11 a, stk. 4, 2. pkt., og stk. 6, 2. pkt., § 11 c, § 12, stk. 4, § 12 b, stk. 3, § 14, stk. 7, § 15 b, stk. 1 og 2 og stk. 4, 1. pkt., § 18, stk. 8, 2. pkt., § 18 c, stk. 4, og § 21, stk. 3. Virksomheder har dog ret til egenaccess i sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse efter denne lov, jf. § 8 i lov om offentlighed i forvaltningen, med undtagelse af oplysninger om en anden virksomheds tekniske indretninger, tekniske fremgangsmåder og drifts- og forretningsforhold eller andre fortrolige oplysninger. §§ 13 og 15 i lov om offentlighed i forvaltningen gælder endvidere for sådanne sager. 1. og 2. pkt. gælder tillige, når

oplysninger tilvejebragt efter denne lov er videregivet til en anden forvaltningsmyndighed.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør:

- 1) Pågældende myndigheds afgørelse efter § 2, stk. 4, 1. pkt., og § 11 a, stk. 3, 1. pkt., samt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens begrundede udtalelse og ressortministerens svar efter § 2, stk. 5.
- 2) Konkurrencerådets afgørelser truffet i medfør af loven.
- 3) Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser eller et resumé heraf truffet i medfør af loven, medmindre afgørelsen hverken skønnes at have betydning for forståelsen af konkurrenceloven eller at være af interesse for offentligheden i øvrigt.
- 4) Domme, bøvedtagelser eller et resumé heraf, hvor en virksomhed m.v. pålægges en civil bøde, jf. § 23, stk. 1-3, eller vedtager et bødeforlæg, jf. § 23 j, stk. 1, eller hvor en fysisk person idømmes en bøde- eller fængselsstraf, jf. § 23, stk. 4 og 6, eller vedtager et bødeforlæg, jf. retsplejelovens § 832, stk. 1.
- 5) Konkurrenceankenævnets kendelser.
- 6) Domme i retssager, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Konkurrencerådet eller Konkurrenceankenævnet er part.
- 7) Domme, som styrelsen i medfør af § 20, stk. 4, har fået kopi af, eller som styrelsen har rekvireret fra domstolene, og som vedrører anvendelsen af denne lov eller EUF-traktatens artikel 101 og 102.

Stk. 3. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan tillige offentliggøre redegørelser samt oplysninger om styrelsens virksomhed på konkurrenceområdet.

Stk. 4. Ved offentliggørelse efter stk. 2 og 3 kan oplysninger om tekniske forhold, herunder forskning, produktionsmåder, produkter samt drifts- og forretningshemmeligheder ikke offentliggøres, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller den virksomhed, oplysningen angår. Endvidere kan oplysninger om enkelte kunders forhold i virksomheder, der er under tilsyn af Finanstilsynet, ikke offentliggøres.

Stk. 5. Den, som skal afgive oplysninger til Konkurrencerådet, kan over for rådets formand begære, at oplysninger, som i medfør af stk. 4 ikke må udleveres eller gøres offentligt tilgængelige, heller ikke må afgives over for rådets medlemmer. Formanden afgør endeligt, i hvilket omfang og i hvilken form oplysningerne bør afgives.

§ 13 a. I sager og undersøgelser efter denne lov finder reglerne om oplysningspligt og indsichtsret i artikel 13-15 i databeskyttelsesforordningen ikke anvendelse.

Kap. 6. Konkurrencemyndigheden. Organisation og beføjelser

§ 14. Erhvervsministeren udpeger Konkurrencerådet og direktøren for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Direktøren udpeges efter høring af rådet.

Stk. 2. Konkurrencerådet, der består af 7 medlemmer, sammensættes af

- 1) 4 medlemmer med konkurrencemæssigt kendskab eller anden relevant akademisk baggrund,
- 2) 2 medlemmer med ledelsesmæssig baggrund fra erhvervslivet og
- 3) 1 medlem med særligt kendskab til forbrugerforhold.

Stk. 3. Erhvervsministeren udpeger medlemmer af Konkurrencerådet for en periode på op til 4 år. Medlemmerne kan genudpeges. Blandt medlemmerne udpeget efter stk. 2, nr. 1, udpeger erhvervsministeren 1 formand og 1 næstformand.

Stk. 4. For medlemmerne af Konkurrencerådet udpeger erhvervsministeren op til 4 faste suppleanter for en periode på op til 4 år. Suppleanterne kan genudpeges.

Stk. 5. Medlemmerne af Konkurrencerådet og deres suppleanter er udpeget i kraft af deres personlige og faglige egenskaber uden at være undergivet instruktionsbeføjelser fra nogen myndighed, organisation el.lign.

Stk. 6. Erhvervsministeren nedsætter et rådgivende udvalg bestående af op til 10 medlemmer, som samlet skal have et alsidigt kendskab til private og offentlige virksomheder og juridiske, økonomiske, finansielle og forbrugermæssige forhold. Erhvervsministeren udnævner medlemmerne af udvalget efter indstilling fra erhvervs- og interesseorganisationer for en periode på op til 4 år. Medlemmerne kan genudpeges.

Stk. 7. Konkurrencerådet fastsætter sin egen forretningsorden, der skal godkendes af erhvervsministeren.

§ 14 a. Medlemmerne af Konkurrencerådet, deres suppleanter og direktøren for og ansatte i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen håndhæver EUF-traktatens artikel 101 og 102, denne lov og regler udstedt i medfør heraf og varetager de opgaver, de er tillagt i medfør af denne regulering, uafhængigt af politisk eller anden udefrakommende indblanding og uden at søge eller modtage instrukser fra regeringen eller nogen offentlig eller privat enhed.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte personer må kun have anden beskæftigelse, i det omfang det er foreneligt med udøvelsen af de pligter, der er knyttet til stillingen eller hvervet, og afstår i efterfølgende beskæftigelse, lønnet eller ulønnet, fra at behandle verserende sager, hvor der er udsendt en meddelelse om betænkeligheder, jf. § 15 a, stk. 3, sager vedrørende fusioner, jf. kapitel 4, sager om bødelemelse eller om sanktionslempe, jf. §§ 23 d-23 i, anke- og retssager vedrørende afgørelser efter loven og sager om indsigt i alle sådanne sager, som de har behandlet under deres virke i Konkurrencerådet eller ansættelse i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

§ 14 b. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udarbejder ved finansårets udløb en beretning til erhvervsministeren om aktiviteterne i det forløbne år, herunder om udpegning og afgang af medlemmer af Konkurrencerådet og styrelsens direktør, omfanget af tildelte ressourcer og ændring heri sammenlignet med tidligere år. Beretningen offentliggøres.

§ 15. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen træffer afgørelser efter denne lov og regler udstedt i medfør heraf bortset fra regler udstedt i medfør af § 11 c. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan behandle en sag af egen drift, efter anmeldelse, på grundlag af en klage eller som følge af en henvisning fra Europa-Kommissionen eller andre konkurrencemyndigheder i Den Europæiske Union. Styrelsen afgør, om der er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse i en sag, herunder om sagsbehandlingen midlertidigt eller endeligt skal indstilles. Ligeledes kan styrelsen beslutte at undlade at behandle en sag, hvor virksomheder tidligere har afgivet tilsagn efter § 16 a, stk. 1.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udarbejder analyser om konkurrenceforhold på eget initiativ eller efter anmodning fra erhvervsministeren.

Stk. 3. Konkurrencerådet har det overordnede ansvar for styrelsens administration af loven og regler udstedt i medfør heraf. Herudover træffer rådet afgørelser i sager af principiel eller særlig stor betydning. Endelig godkender rådet analyser om konkurrenceforhold, som enten er iværksat på styrelsens initiativ eller på erhvervsministerens initiativ i de tilfælde, hvor ministeren samtidig har truffet beslutning om, at rådet skal godkende analysen.

Stk. 4. Konkurrencerådet kan delegere sin kompetence til at træffe afgørelser efter stk. 3, 2. pkt., til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Stk. 5. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og Konkurrencerådet behandler en håndhævelsessag inden for rimelig tid.

Stk. 6. Det rådgivende udvalg rådgiver Konkurrencerådet om behov for vejledninger og analyser og om mulige tiltag til at forebygge overtrædelser af loven og kan gøre rådet opmærksom på konkrete konkurrenceproblemer på et marked.

§ 15 a. Retten til partsaktindsigt efter forvaltningsloven i sager, der involverer anvendelsen af artikel 101 og 102 i EUF-traktaten eller fusionskontrolforordningen, omfatter kun den del af korrespondancen og udvekslingen af dokumenter mellem Europa-Kommissionen og medlemsstaternes konkurrencemyndigheder eller mellem medlemsstaternes konkurrencemyndigheder indbyrdes, som indeholder oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, der er af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

Stk. 2. Retten til partsaktindsigt efter forvaltningsloven og retten til egenaccess, jf. § 13, stk. 1, 2. pkt., i oplysninger fra en ansøgning om bødelempelse eller en ansøgning om sanktionslempelse kan begrænses, i det omfang interessen i at kunne benytte oplysningerne ikke skønnes at være begrundet i den pågældendes ret til forsvar.

Stk. 3. I sager, hvor der udstedes påbud, eller hvor tilsagn gøres bindende, udsender Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en meddelelse om betænkeligheder og en klagepunktsmeddelelse. Fristen for parternes afgivelse af udtalelse til en meddelelse om betænkeligheder er 2 uger. Udstedes der påbud efter § 6, stk. 4, § 10 a, stk. 1 og 6, § 11, stk. 4, § 11 a, stk. 1, eller § 11 b, stk. 2, er fristen for parternes afgivelse af udtalelse til en klagepunktsmeddelelse 6 uger. I de i 3. pkt. nævnte sager, hvor der skal foretages yderligere partshøring efter forvaltningsloven, er fristen for afgivelse af udtalelse 3 uger, medmindre sagen allerede har været forelagt for Konkurrencerådet. 1.-4. pkt. gælder ikke i sager, hvor der træffes afgørelse efter denne lovs kapitel 4.

§ 15 b. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at myndigheder kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

§ 15 c. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan sagsbehandle og træffe afgørelser på engelsk, hvis adressaterne for afgørelsen ønsker det og hensynet til sagens parter ikke på afgørende måde taler imod at anvende engelsk. Har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen truffet afgørelse på engelsk, skal der foreligge et dansk resumé heraf.

§ 15 d. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan foretage undersøgelser af en bestemt erhvervssektor eller af bestemte typer aftaler i forskellige sektorer (sektorundersøgelse) for at få indblik i konkurrenceforholdene i den eller de pågældende sektorer.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 17 og 18 finder tilsvarende anvendelse på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens undersøgelser efter stk. 1.

Stk. 3. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan med de begrænsninger, der følger af § 13, stk. 4, offentliggøre resultaterne af en undersøgelse efter stk. 1.

§ 15 e. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan offentliggøre dokumenter, der indgår i sagsbehandlingen, og hvortil der er behov for tredjemands bemærkninger. § 13, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse ved offentliggørelsen.

§ 16. De påbud, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan udstede efter § 6, stk. 4, 1. pkt., eller § 11, stk. 4, 1. pkt., eller med henvisning til EUF-traktatens artikel 101 eller 102, med henblik på at bringe en overtrædelse til ophør, kan omfatte adfærdsmæssige eller strukturelle påbud, der f.eks. kan bestå i:

- 1) Hel eller delvis ophævelse af aftaler, vedtagelser, forretningsbetingelser mv.
- 2) At angivne priser eller avancer ikke må overskrides, eller at der ved beregningen af priser eller avancer skal anvendes bestemte kalkulationsregler.
- 3) Pligt for en eller flere af de pågældende virksomheder til at sælge til nærmere angivne købere på virksomhedens sædvanligt gældende vilkår for tilsvarende salg. Virksomheden kan dog altid kræve kontant betaling eller betryggende sikkerhed.
- 4) At give adgang til en infrastrukturfacilitet, der er nødvendig for at kunne udbyde en vare eller tjenesteydelse.
- 5) Funktionel adskillelse af aktiviteter eller medarbejdere i en virksomhed.
- 6) Afhændelse af en virksomheds aktiver eller ejerinteresser.
- 7) Afhændelse af en virksomhed eller dele heraf.

Stk. 2. Et påbud efter stk. 1 skal stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og være nødvendigt for effektivt at bringe overtrædelsen til ophør. Ved valget mellem to lige effektive påbud skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet vælge det mindst indgribende for en virksomhed.

Stk. 3. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan udstede påbud, som er nødvendige for at sikre en rettidig og korrekt opfyldelse af de påbud, som styrelsen har udstedt efter stk. 1.

Stk. 4. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan fastslå, at der tidligere har foreligget en overtrædelse af denne lov eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102.

§ 16 a. I håndhævelsessager, der indledes med henblik på at træffe en afgørelse om at bringe en overtrædelse af § 6 eller § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102 til ophør, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter høring af relevante markedsdeltagere gøre tilsagn, som en virksomhed eller en virksomhedssammenslutning har afgivet, bindende, hvis tilsagnene imødekommer styrelsens betænkeligheder. Afgørelsen kan gælde for en bestemt periode og skal fastslå, at der ikke længere er grund til, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen griber ind.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen overvåger gennemførelsen af tilsagn, der efter stk. 1 er gjort bindende.

Stk. 3. Efter at tilsagn er gjort bindende, jf. stk. 1, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udstede påbud, som er nødvendige for at sikre en rettidig og korrekt opfyldelse af de afgivne tilsagn.

Stk. 4. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan tilbagekalde en afgørelse efter stk. 1, hvis

- 1) de faktiske forhold har ændret sig på et for afgørelsen væsentligt punkt,
- 2) deltagerne i aftalen m.v. handler i strid med afgivne tilsagn eller

- 3) afgørelsen er truffet på grundlag af ufuldstændige, urigtige eller vildledende oplysninger fra deltagerne i aftalen m.v.

§ 16 b. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan i hastetilfælde, hvor der skønnes at være risiko for alvorlig skade på konkurrencen, og hvor det umiddelbart skønnes, at § 6 eller § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102 er overtrådt, træffe afgørelse om at pålægge en virksomhed eller en virksomhedssammenslutning et foreløbigt påbud. Afgørelsen skal stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og gælde enten i et nærmere fastsat tidsrum, der kan forlænges, i det omfang det er nødvendigt og hensigtsmæssigt, eller indtil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har truffet afgørelse om, hvorvidt der foreligger en overtrædelse, eller afgivne tilsagn er gjort bindende, jf. § 16 a, stk. 1.

§ 17. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan kræve alle oplysninger, herunder regnskaber, regnskabsmateriale, udskrift af bøger, andre forretningspapirer og elektronisk lagrede data, som den pågældende har adgang til, og som skønnes nødvendige for udførelsen af de opgaver, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er tillagt efter denne lov, eller til afgørelse af, om et forhold er omfattet af lovens bestemmelser eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fastsætter en rimelig frist, inden for hvilken styrelsen skal have modtaget de krævede oplysninger. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens krav om oplysninger skal stå i et rimeligt forhold til formålet og må ikke føre til, at modtageren af kravet om oplysninger tvinges til at tilstå en overtrædelse af denne lov eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102.

Stk. 2. Oplysningspligten efter stk. 1 påhviler en virksomhed, en virksomhedssammenslutning og enhver anden juridisk eller fysisk person.

Stk. 3. Med henblik på anvendelsen af EUF-traktatens artikel 101 og 102 eller EØS-aftalens artikel 53 eller 54 kan de i stk. 1 nævnte oplysninger ligeledes kræves til brug for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens bistand til Europa-Kommissionen og konkurrencemyndigheder i EØS-området.

Stk. 4. De oplysninger, der er nævnt i stk. 1, kan ligeledes kræves til brug for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens bistand til konkurrencemyndighederne i Sverige, Norge, Island, Finland og Grønland og på Færøerne med henblik på disse myndigheders anvendelse af nationale konkurrenceregler.

§ 17 a. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan indkalde enhver repræsentant for en virksomhed eller en virksomhedssammenslutning eller enhver repræsentant for andre juridiske personer og enhver fysisk person til at deltage i og besvare spørgsmål under et interview, når en sådan repræsentant eller fysisk person kan være i besiddelse af oplysninger, der er relevante for anvendelsen af § 6 eller § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102.

§ 17 b. § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder ikke anvendelse på krav til virksomheder eller virksomhedssammenslutninger om oplysninger efter § 17, gennemførelsen af et interview efter § 17 a eller afgivelsen af en mundtlig forklaring efter § 18, stk. 1, 3. pkt. De pågældende har pligt til at afgive oplysninger efter de nævnte bestemmelser, i det omfang dette er foreneligt med forbuddet mod selvinkriminering efter EU-retten.

§ 17 c. Bevismateriale, som kan indgå i vurderingen af, om denne lov eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102 er overtrådt, omfatter dokumenter, mundtlige erklæringer, elektroniske meddelelser, optagelser og alle andre genstande, der indeholder oplysninger, uanset hvilken form de har, og hvilket medie de er lagret på.

§ 18. Repræsentanter for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og andre ledsagende personer, som styrelsen har bemyndiget eller

udpeget hertil, kan til brug for deres virksomhed foretage uanmeldte kontrolundersøgelser, der indebærer, at styrelsen får adgang til en virksomheds eller en virksomhedssammenslutnings lokaler, grunde og transportmidler med henblik på der at gøre sig bekendt med og tage kopi af enhver oplysning, som den kontrollerede enhed har adgang til, herunder regnskaber, regnskabsmaterialer, bøger og andre forretningspapirer, uanset hvilket medie de er lagret på. Virksomheden og virksomhedssammenslutningen har pligt til at underkaste sig en kontrolundersøgelse, og § 9 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder ikke anvendelse. I forbindelse med en kontrolundersøgelse kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afkræve forklaringer fra virksomhedens eller virksomhedssammenslutningens repræsentanter eller ansatte om faktiske oplysninger eller dokumenter vedrørende kontrolundersøgelsens genstand og formål og registrere deres svar. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan endvidere forlange, at personer, der er omfattet af kontrolundersøgelsen, viser indholdet af deres lommer, tasker og lign., med henblik på at styrelsen kan gøre sig bekendt med og eventuelt tage kopi af dette.

Stk. 2. Hvor en virksomheds eller sammenslutnings oplysninger opbevares hos eller behandles af en ekstern databehandler, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen få adgang til den eksterne databehandlers lokaler med henblik på der at gøre sig bekendt med og tage kopi af oplysningerne, jf. stk. 1. Adgangen forudsætter, at det ikke er muligt for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen at få adgang til de pågældende oplysninger direkte fra den virksomhed eller sammenslutning, som er genstand for kontrolundersøgelsen.

Stk. 3. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kontrolundersøgelser kan kun finde sted efter indhentet retskendelse og mod behørig legitimation.

Stk. 4. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan indsamle en kopi af dataindholdet fra elektroniske medier, der er omfattet af kontrolundersøgelsen, med henblik på efterfølgende at gennemgå kopien i styrelsens lokaler eller i andre udpegede lokaler. De indsamlede data skal forsegles eller på anden måde sikres mod læsning, inden kontrolundersøgelsen afsluttes. Den, der er genstand for kontrolundersøgelsen, kan kræve, at denne selv eller en af denne udpeget repræsentant overværer, at de indsamlede data gøres tilgængelige for læsning, og at styrelsen gennemgår det indsamlede materiale. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har pligt til senest 40 hverdage efter kontrolundersøgelsens afslutning at give en kopi af de oplysninger, som styrelsen måtte have taget fra de indsamlede data, til den, der er genstand for kontrolundersøgelsen. Når gennemgangen af de indsamlede data er gennemført, skal dataene sikres mod læsning. De indsamlede data skal slettes, hvis styrelsen vurderer, at materialet ikke indeholder beviser for en overtrædelse af konkurrencereglerne. Beslutter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen at gå videre med sagen, skal de indsamlede data slettes, når sagen er endeligt afgjort.

Stk. 5. Hvis virksomhedens eller sammenslutningens forhold gør, at det ikke er muligt for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen samme dag, som kontrolundersøgelsen foretages, at få adgang til eller tage kopi af oplysningerne, jf. stk. 1, 2 og 4, kan styrelsen forsegle de relevante forretningslokaler og oplysninger i op til tre hverdage herefter.

Stk. 6. Under samme betingelser som i stk. 5 kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen medtage de oplysninger eller det medium, hvorpå oplysningerne befinder sig, med henblik på kopiering. Det materiale, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har taget med, skal sammen med et sæt kopier af de oplysninger, som styrelsen har taget til brug for en nærmere gennemgang, tilbageleveres til virksomheden eller sammenslutningen senest tre hverdage efter kontrolundersøgelsen.

Stk. 7. Fristerne i stk. 4, 5 og 6 kan i særlige tilfælde forlænges.

Stk. 8. Politiet yder bistand ved udøvelsen af beføjelserne efter stk. 1, 2 og 4-6. Erhvervsministeren kan efter aftale med justitsministeren fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 9. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan foretage kontrolundersøgelser for at yde bistand til Europa-Kommissionen og konkurrencemyndigheder i EØS-området i forbindelse med disse myndigheders anvendelse af EUF-traktatens artikel 101 og 102 eller EØS-aftalens artikel 53 eller 54. Reglerne i stk. 1-8 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 10. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan foretage kontrolundersøgelser for at yde bistand til konkurrencemyndighederne i Sverige, Norge, Island, Finland og Grønland og på Færøerne i forbindelse med disse myndigheders anvendelse af nationale konkurrenceregler. Stk. 1-8 finder tilsvarende anvendelse.

§ 18 a. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan, såfremt der er rimelig grund til mistanke om, at oplysningerne i § 18, stk. 1, 1. pkt., der vedrører genstanden for kontrolundersøgelsen, og som måtte være relevante som bevis for en overtrædelse af § 6 eller § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102, opbevares i andre lokaler, på andre grunde eller i andre transportmidler end dem, der er anført i § 18, stk. 1, 1. pkt., herunder private hjem tilhørende de pågældende virksomheders eller virksomhedssammenslutningers direktører, ledere og andre ansatte, foretage uanmeldte kontrolundersøgelser i sådanne andre lokaler m.v., jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan ikke under en kontrolundersøgelse efter stk. 1 forlange mundtlige forklaringer, men herudover finder bestemmelserne i § 18, stk. 1, 3, 4 og 6-10, tilsvarende anvendelse på sådanne kontrolundersøgelser.

Stk. 3. Hvis der er rimelig grund til mistanke om, at en fysisk person, som har rådighed over en lokalitet omfattet af stk. 1, har medvirket til en virksomheds eller virksomhedssammenslutnings overtrædelse som nævnt i stk. 1 og betingelserne i retsplejelovens § 794 i øvrigt er opfyldt, gennemfører politiet en ransagning i henhold til retsplejelovens § 794. Ransagningen foretages under tilstedeværelse af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

§ 18 b. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan på vegne af en national konkurrencemyndighed i Den Europæiske Union og i denne konkurrencemyndigheds navn kræve oplysninger efter § 17, gennemføre interviews efter § 17 a og foretage kontrolundersøgelser efter § 18, stk. 1-8, og § 18 a, stk. 1 og 2.

Stk. 2. Repræsentanter for en anden national konkurrencemyndighed i Den Europæiske Union og andre ledsagende personer, som er bemyndiget eller udpeget af denne myndighed, har ret til under tilsyn af repræsentanter for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen at deltage i og aktivt bistå styrelsen under et interview eller en kontrolundersøgelse efter stk. 1 med henblik på at fastslå en overtrædelse af EUF-traktatens artikel 101 eller 102.

§ 18 c. Udveksling af oplysninger indhentet i medfør af § 18 b, stk. 1, kan ske i medfør af artikel 12 i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 og skal opfylde sikkerhedsbetingelserne herfor.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens udveksling af modtagne ansøgninger om bødelempelse eller om sanktionslempelse med en anden national konkurrencemyndighed i Den Europæiske Union kan kun ske

- 1) med ansøgerens samtykke, eller
- 2) når den anden nationale konkurrencemyndighed fra den samme ansøger også har modtaget en ansøgning om bødelempelse eller om sanktionslempelse i forbindelse med den samme overtrædelse, forudsat at det på det tidspunkt, hvor

ansøgningen videregives, ikke er muligt for ansøgeren at trække de oplysninger tilbage, som den pågældende har givet den anden nationale konkurrencemyndighed i forbindelse med den pågældende ansøgning.

Stk. 3. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan til andre konkurrencemyndigheder end nationale konkurrencemyndigheder i Den Europæiske Union under forbehold om gensidighed videregive oplysninger, som er omfattet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens tavshedspligt, og som er nødvendige for at fremme håndhævelsen af disse myndigheders konkurrencelovgivning, herunder med henblik på at opfylde Danmarks bilaterale eller multilaterale forpligtelser.

Stk. 4. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens videregivelse til udenlandske myndigheder af oplysninger, der er omfattet af styrelsens tavshedspligt.

§ 18 d. Anmodninger om bistand i henhold til artikel 25 og 26 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked efterkommes i overensstemmelse med dansk ret og reglerne i direktivets artikel 27 og 28.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan fremsætte anmodninger om bistand i henhold til direktivets artikel 25 og 26.

Stk. 3. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan modtage anmodninger om bistand i henhold til direktivets artikel 25, litra a og b, og restanceinddrivelsesmyndigheden kan modtage anmodninger om bistand i henhold til direktivets artikel 25, litra c, og artikel 26.

Stk. 4. Erhvervsministeren kan efter forhandling med skatteministeren fastsætte nærmere regler om gennemførelse af direktivets artikel 25-27.

Kap. 7. Anke

§ 19. Afgørelser truffet efter § 2, stk. 1 og 6, § 3, 1. pkt., § 5, stk. 1, § 6, stk. 1 og stk. 4, 1. pkt., § 7, stk. 1-4, § 8, stk. 2, 1. pkt., stk. 3, 2. pkt., og stk. 4 og 6, § 9, stk. 1, 1. pkt., § 10, stk. 2, § 10 a, stk. 1 og 6, § 11, stk. 1 og 2, stk. 4, 1. pkt., og stk. 5, § 11 a, stk. 1 og stk. 6, 1. pkt., § 11 b, stk. 2, § 12 a, stk. 5, § 12 b, stk. 1, § 12 c, stk. 1-3, 6 og 7, § 12 d, stk. 6, § 12 e, stk. 1 og 3, § 12 f, stk. 1 og 2, § 12 g, § 12 h, stk. 4, § 13, stk. 4, § 16 og § 16 a, stk. 3 og 4, kan påklages til Konkurrenceankenævnet. Endvidere kan afgørelser om det EU-retlige forbud mod selvinkriminering, jf. § 17 b, 2. pkt., afgørelser om forbuddet mod selvinkriminering, jf. § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, og afgørelser om beskyttelsen af fortroligheden af korrespondance mellem en virksomhed og dennes eksterne advokat påklages til Konkurrenceankenævnet af den, som afgørelsen retter sig mod.

Stk. 2. Klage efter stk. 1, 1. pkt., kan indgives af:

- 1) Den, afgørelsen retter sig til.
- 2) Den, som i øvrigt har individuel, væsentlig interesse i sagen. Dette gælder dog ikke Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser truffet efter § 12 a, stk. 5, § 12 b, stk. 1, § 12 c, stk. 1-3, 6 og 7, § 12 d, stk. 6, § 12 e, stk. 1 og 3, § 12 f, stk. 1 og 2, § 12 g, § 12 h, stk. 4 og § 16 a, stk. 3 og 4.

Stk. 3. Beslutninger efter § 15, stk. 1, 3. og 4. pkt., kan ikke påklages til Konkurrenceankenævnet.

Stk. 4. Klage over afgørelser truffet efter § 13, stk. 4, har opsættende virkning. Klage over andre afgørelser kan af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen eller Konkurrenceankenævnet tillægges opsættende virkning.

Stk. 5. Konkurrenceankenævnet kan sagsbehandle og træffe afgørelse på engelsk, hvis adressaterne for afgørelsen ønsker det og hensynet til sagens parter ikke på afgørende måde taler imod at anvende engelsk. Har Konkurrenceankenævnet truffet afgørelse på engelsk, skal der foreligge et dansk resumé heraf. Har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, jf. § 15 c, behandlet en sag på engelsk eller truffet afgørelse på engelsk, lægges disse dokumenter til grund for ankenævnets behandling af den pågældende sag, uanset om ankenævnets sagsbehandling og afgørelse foretages eller træffes på engelsk.

Stk. 6. Den, som et foreløbigt påbud retter sig mod, jf. § 16 b, kan, senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt den pågældende, klage til Konkurrenceankenævnet over påbuddets lovlighed og proportionalitet. Konkurrenceankenævnet behandler klagen efter en fremskyndet procedure.

§ 20. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser efter denne lov kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed end Konkurrenceankenævnet. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens formelle afgørelser kan ikke indbringes for domstolene, før ankenævnets afgørelse foreligger.

Stk. 2. Klage til Konkurrenceankenævnet kan indgives senest 8 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Når særlige grunde taler derfor, kan ankenævnet se bort fra overskridelsen af klagefristen.

Stk. 3. Konkurrenceankenævnets afgørelse eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens materielle afgørelse kan indbringes for domstolene senest 8 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Finder indbringelse ikke sted inden for fristen, er afgørelsen endelig, jf. dog stk. 2, 1. pkt., og § 24 a, stk. 1.

Stk. 4. Udskrift af domme, som en domstol afsiger vedrørende anvendelsen af denne lov eller af EUF-traktatens artikel 101 og 102, sendes ved rettens foranstaltning, i straffesager dog ved anklagemyndighedens foranstaltning, til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der underretter Europa-Kommissionen om de domme, der vedrører EUF-traktatens artikel 101 og 102.

§ 21. Konkurrenceankenævnet består af en formand, der skal være højesteretsdommer, og fire andre medlemmer, hvoraf to medlemmer skal have juridisk sagkundskab og to medlemmer skal have økonomisk sagkundskab. Formanden kan i tilfælde af forfald bemyndige et af medlemmerne med juridisk sagkundskab til at træde i sit sted.

Stk. 2. Formanden og medlemmerne udnævnes af erhvervsministeren. De skal være uafhængige af erhvervsinteresser. Hvervet ophører med udgangen af den måned, hvori vedkommende fylder 70 år. Formanden eller et medlem kan dog færdigbehandle sager, der ved ophøret af den pågældendes hverv er under behandling i ankenævnet.

Stk. 3. Erhvervsministeren fastsætter nærmere regler for ankenævnets virksomhed, herunder regler om betaling for indbringelse af afgørelser for ankenævnet.

§ 21 a. Oplysninger fra en ansøgning om bødelempelse eller en ansøgning om sanktionslempelse, som der er opnået indsigt i ved partsaktindsigt efter forvaltningsloven eller ved egenaces, jf. § 13, stk. 1, 2. pkt., i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens håndhævelsessag, må kun anvendes i en sag ved domstolene, når det er nødvendigt for den pågældendes ret til forsvar i en sag, der har direkte forbindelse til den sag, som der er givet indsigt i, og kun når sagen ved domstolene vedrører

- 1) fordelingen mellem karteldeltagere af en bøde, som er blevet pålagt dem med solidarisk hæftelse, eller
- 2) prøvelse af en afgørelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om overtrædelse af § 6 eller § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102.

Stk. 2. Følgende kategorier af oplysninger fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens håndhævelsessag, som der er opnået indsigt i ved partsaktindsigt efter forvaltningsloven eller ved egenaces, jf. § 13, stk. 1, 2. pkt., kan ikke benyttes af den pågældende i en sag ved domstolene, før styrelsen har truffet afgørelse for alle parter, der er genstand for undersøgelsen i håndhævelsessagen, om, at § 6 eller § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102 er overtrådt, og eventuelt udstedt et påbud efter § 16, eller om, at virksomheders tilsagn gøres bindende, jf. § 16 a, stk. 1, eller at sagen på anden vis afsluttes:

- 1) Oplysninger, som er udarbejdet af andre fysiske eller juridiske personer specifikt til brug for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens håndhævelsessag.
- 2) Oplysninger, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har udarbejdet og sendt til parterne i forbindelse med styrelsens behandling af håndhævelsessagen.

Stk. 3. Retten kan anmode Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om bemærkninger til, hvorvidt en oplysning er omfattet af stk. 1 og 2.

Kap. 8. Bestemmelser om straf og straflempelse

§ 22. Der kan pålægges daglige eller ugentlige tvangsbøder til virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller enhver anden juridisk person, der undlader

- 1) at afgive, herunder inden for den fastsatte frist, fuldstændige og korrekte oplysninger som svar på en anmodning om oplysninger efter § 17,
- 2) at deltage i eller besvare spørgsmål under et interview, jf. § 17 a,
- 3) at underkaste sig en kontrolundersøgelse, jf. § 18,
- 4) at efterkomme en afgørelse om at bringe en overtrædelse af § 6 eller § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102 til ophør,
- 5) at efterkomme et vilkår eller påbud meddelt efter denne lov eller
- 6) at efterkomme et tilsagn, som er gjort bindende, jf. § 16 a, stk. 1.

Stk. 2. Der kan pålægges daglige eller ugentlige tvangsbøder til en fysisk person, der undlader

- 1) at afgive, herunder inden for den fastsatte frist, fuldstændige og korrekte oplysninger som svar på en anmodning om oplysninger efter § 17 eller
- 2) at deltage i eller besvare spørgsmål under et interview, jf. § 17 a.

Stk. 3. Størrelsen af en tvangsbøde til en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person kan udgøre op til 5 pct. af den pågældendes gennemsnitlige samlede daglige omsætning på verdensplan i det foregående regnskabsår pr. dag og beregnes fra den dato, der er angivet i beslutningen om at pålægge tvangsbøder.

§ 23. En virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person kan pålægges en civil bøde, hvis den forsætligt eller uagtsomt

- 1) overtræder § 6, stk. 1,
- 2) overtræder § 11, stk. 1,
- 3) undlader at efterkomme et påbud efter § 6, stk. 4, 1. pkt., eller § 11, stk. 4, 1. pkt., jf. § 16, stk. 1, eller undlader at efterkomme et påbud efter § 16, stk. 3,
- 4) undlader at efterkomme et tilsagn, som er gjort bindende efter § 16 a, stk. 1,
- 5) undlader at efterkomme et påbud efter § 16 a, stk. 3,
- 6) undlader at efterkomme et påbud efter § 16 b,

- 7) afgiver ukorrekte, ufuldstændige eller vildledende oplysninger som svar på et krav om oplysninger efter § 17, stk. 1, eller undlader at give oplysningerne inden for den fastsatte frist,
- 8) undlader at deltage i eller besvare spørgsmål under et interview, jf. § 17 a,
- 9) modsætter sig en kontrolundersøgelse, jf. § 18,
- 10) som svar på et spørgsmål, der er stillet under en kontrolundersøgelse, jf. § 18, stk. 1, 3. pkt., afgiver et ukorrekt eller vildledende svar eller undlader eller afviser at afgive et fuldstændigt svar,
- 11) har brudt den forsegling, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har foretaget i medfør af § 18, stk. 5, eller
- 12) overtræder EUF-traktatens artikel 101 eller 102, jf. § 2, stk. 6.

Stk. 2. En virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person kan pålægges en civil bøde, hvis den forsætligt eller groft uagtsomt

- 1) undlader at efterkomme et vilkår meddelt i henhold til § 8, stk. 3, 2. pkt., eller stk. 4, 2. pkt.,
- 2) undlader at efterkomme et påbud efter § 10 a, stk. 1 eller 6,
- 3) undlader at efterkomme et påbud efter § 11 a, stk. 1, eller § 11 b, stk. 2,
- 4) undlader at anmelde en fusion i henhold til § 12 b, stk. 1, eller undlader at indlevere en almindelig anmeldelse inden udløbet af den frist, der er nævnt i § 12 f, stk. 2,
- 5) gennemfører en fusion på trods af et forbud herimod i henhold til § 12 c, stk. 2, 2. pkt., overtræder forbuddet mod gennemførelse af en fusion inden godkendelse heraf i henhold til § 12 c, stk. 5, 1. pkt., undlader at efterkomme et vilkår eller påbud efter § 12 c, stk. 6, eller § 12 e, stk. 1 eller 3, eller undlader at efterkomme et påbud meddelt i henhold til § 12 g eller
- 6) afgiver ukorrekte, ufuldstændige eller vildledende oplysninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen eller Konkurrenceankenævnet eller fortier forhold af betydning for den sag eller sektorundersøgelse, jf. § 15 d, hvortil oplysningerne indhentes, uden at forholdet er omfattet af stk. 1, nr. 7 eller 10.

Stk. 3. Når en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person, som har været pålagt en tvangsbøde efter § 22, har opfyldt den pågældende pligt, uden at tvangsbøden i sin helhed er betalt eller inddrevet, kan virksomheden, virksomhedssammenslutningen eller enhver anden juridisk person pålægges en civil bøde svarende til den ikkebetalte del af tvangsbøden.

Stk. 4. En fysisk person kan straffes med bøde for med forsæt eller ved grov uagtsomhed at have medvirket til, at en virksomhed eller en virksomhedssammenslutning har overtrådt § 6 eller § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102, jf. § 2, stk. 6. Straffen kan stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis personen har medvirket til, at en virksomhed eller en virksomhedssammenslutning i strid med § 6, stk. 1, eller EUF-traktatens artikel 101, stk. 1, har indgået en kartelaftale som nævnt i 3. pkt., og overtrædelsen er forsætlig og af grov beskaffenhed navnlig på grund af overtrædelsens omfang eller de skadevirkninger, den er egnet til at medføre. Ved en kartelaftale efter 2. pkt. forstås en aftale, samordnet praksis eller vedtagelse mellem virksomheder i samme omsætningsled om

- 1) priser, avancer eller lign. for salget eller videresalget af varer eller tjenesteydelser,
- 2) begrænsninger af produktion eller salg,
- 3) opdeling af markeder eller kunder eller
- 4) koordinering af bud.

Stk. 5. Stk. 1, nr. 1, finder ikke anvendelse fra det tidspunkt, hvor en aftale m.v. er anmeldt til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter § 8, stk. 2 eller 4, og indtil styrelsen har meddelt sin afgørelse efter § 8, stk. 2, 4 eller 5.

Stk. 6. En fysisk person kan straffes med bøde for med forsæt eller ved grov uagtsomhed

- 1) i efterfølgende beskæftigelse, lønnet eller ulønnet, at have behandlet verserende sager, hvor der er udsendt en meddelelse om betænkeligheder, jf. § 15 a, stk. 3, sager vedrørende fusioner, jf. kapitel 4, sager om bødelempelse eller om sanktionslempelse, jf. §§ 23 d-23 i, anke- og retssager vedrørende afgørelser efter loven og sager om indsigt i alle sådanne sager, som den pågældende har behandlet under sit virke i Konkurrencerådet eller ansættelse i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, jf. § 14 a, stk. 2,
- 2) at have afgivet ukorrekte, ufuldstændige eller vildledende oplysninger som svar på et krav om oplysninger efter § 17, stk. 1, eller at have undladt at give oplysningerne inden for den fastsatte frist,
- 3) at have undladt at deltage i eller besvare spørgsmål under et interview, jf. § 17 a, eller
- 4) at have afgivet ukorrekte, ufuldstændige eller vildledende oplysninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen eller Konkurrenceankenævnet eller fortiet forhold af betydning for den sag eller sektorundersøgelse, jf. § 15 d, hvortil oplysningerne indhentes, uden at forholdet er omfattet af nr. 2.

§ 23 a. En virksomhed kan gøres ansvarlig og hæfter for civile bøder, der pålægges en anden virksomhed inden for samme økonomiske enhed for overtrædelser af § 6 eller § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102.

Stk. 2. Er en virksomhedssammenslutning ikke solvent og kan den derfor ikke betale en bøde, den er blevet pålagt for overtrædelse af § 6 eller § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102, udmålt på grundlag af medlemsvirksomhedernes omsætning, skal sammenslutningen inden for en frist fastsat af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indkalde bidrag fra medlemsvirksomhederne til betaling af bøden.

Stk. 3. Har medlemsvirksomhederne ikke inden for fristen fuldt ud opfyldt forpligtelsen til at betale bidragene efter stk. 2, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen opkræve restbeløbet direkte hos enhver af de virksomheder, hvis repræsentanter var medlemmer af sammenslutningens besluttende organer, da overtrædelsen blev begået.

Stk. 4. Efter at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har krævet betaling i henhold til stk. 3, kan styrelsen også, hvor det er nødvendigt for at sikre fuld betaling af bøden, kræve betaling af udestående bødeløb hos ethvert medlem af sammenslutningen, der var aktiv på det marked, hvor overtrædelsen fandt sted. Der kan dog ikke kræves betaling af medlemsvirksomheder, som påviser, at de ikke har gennemført sammenslutningens beslutning om en overtrædelse, og som enten ikke har haft kendskab til dennes eksistens eller aktivt har taget afstand fra den, inden Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens undersøgelse blev indledt.

§ 23 b. Ved udmåling af civile bøder til virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller enhver anden juridisk person eller bøder til fysiske personer for overtrædelser af denne lov eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102 skal der tages hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed. Ved udmåling af civile bøder til virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller enhver anden juridisk person skal der desuden tages hensyn til den pågældendes samlede koncernomsætning på verdensplan i det regnskabsår, der går forud for afgørelsen. Endvidere kan der tages hensyn til erstatning, der betales efter mindelig tvistbilæggelse, jf. lov om behand-

ling af erstatningssager vedrørende overtrædelse af konkurrenceretten. Bøderne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

Stk. 2. Det skal ved udmåling af en civil bøde til en virksomhed, virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person i almindelighed indgå som skærpende omstændighed, at den pågældende f.eks.,

- 1) efter at der tidligere er truffet afgørelse om den pågældendes overtrædelse af denne lov eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102, fortsætter den samme overtrædelse eller begår en tilsvarende overtrædelse,
- 2) har spillet en ledende rolle eller har tilskyndet til overtrædelsen eller
- 3) har udsat en anden virksomhed for gengældelsesforanstaltninger for at få den til at respektere en konkurrencebegrænsende aftale eller adfærd i strid med § 6 eller § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102.

Stk. 3. Det skal ved udmåling af en civil bøde til en virksomhed, virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person i almindelighed indgå som formildende omstændighed, at den pågældende f.eks.

- 1) udelukkende har spillet en passiv rolle i forbindelse med overtrædelsen,
- 2) ikke har efterlevet en ulovlig aftale, vedtagelse eller samordnet praksis efter § 6 eller EUF-traktatens artikel 101,
- 3) ved en intern politik for overholdelse af konkurrencereglerne til stadighed har gjort en aktiv indsats, for at alle virksomhedens medarbejdere skal overholde denne lov, eller
- 4) har medvirket til sagens opklaring, uden at betingelserne for bødelempelse i § 23 d eller 23 e er opfyldt.

Stk. 4. En civil bøde til en virksomhed, virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person kan maksimalt udgøre 10 pct. af den pågældendes samlede omsætning på verdensplan i det regnskabsår, der går forud for afgørelsen. Indgår virksomheden m.v. i en koncern, kan bøden maksimalt udgøre 10 pct. af den samlede omsætning på verdensplan i den pågældende koncern i det regnskabsår, der går forud for afgørelsen.

Stk. 5. Vedrører en overtrædelse begået af en virksomhedssammenslutning medlemmernes aktiviteter, er den maksimale størrelse af bøden 10 pct. af summen af den samlede omsætning på verdensplan for hvert af de medlemmer, der er aktive på det marked, der er berørt af den overtrædelse, som sammenslutningen har begået. Indgår et af de pågældende medlemmer i en koncern, indgår den samlede omsætning på verdensplan for den pågældende koncern i summen efter 1. pkt. i stedet for medlemmets egen omsætning. Det enkelte medlems økonomiske ansvar i forbindelse med betaling af bøden må dog ikke overstige det maksimale beløb, der er fastsat efter stk. 4.

§ 23 c. Forældelsesfristen er 5 år for pålæggelse af en civil bøde til en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person for en overtrædelse af denne lov eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102. Hvis forældelsen afbrydes, jf. stk. 3 og 4, løber en ny forældelsesfrist. Forældelse indtræder senest 10 år efter begyndelsestidspunktet i henhold til stk. 2.

Stk. 2. Forældelsesfristen for en civil bøde regnes fra den dag, hvor overtrædelsen eller undladelsen er ophørt.

Stk. 3. Forældelsesfristen for en civil bøde afbrydes fra den dag, hvor mindst én virksomhed i en håndhævelsessag får underretning om det første formelle efterforskningsskridt fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, fra en national konkurrencemyndighed i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union eller fra Kommissionen, som behandler en håndhævelsessag om den samme aftale, den

samme vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder eller den samme samordnede praksis eller anden adfærd, der er forbudt efter denne lov eller efter EUF-traktatens artikel 101 eller 102. Afbrydelsen gælder for alle virksomheder m.v., der har deltaget i overtrædelsen.

Stk. 4. Afbrydelsen af forældelsesfristen for en civil bøde ophører den dag, hvor håndhævelsessagen er afsluttet ved en endelig afgørelse om, at denne lov eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102 er overtrådt, virksomheders eller virksomhedssammenslutningers tilsagn er gjort bindende eller en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person er blevet pålagt en bøde, eller når det er besluttet eller der er truffet afgørelse om, at sagen ikke vil blive forfulgt yderligere.

Stk. 5. Forældelsesfristen for bødestraf til en fysisk person er 5 år.

§ 23 d. Den virksomhed, der handler i strid med § 6 eller EUF-traktatens artikel 101, stk. 1, ved at deltage i et kartel, opnår efter ansøgning fritagelse for den bøde, virksomheden ellers ville være blevet pålagt for sin deltagelse i kartellet, hvis ansøgeren opfylder betingelserne i stk. 2 og 3.

Stk. 2. Ansøgeren skal være den første til at fremlægge dokumentation, som

- 1) på det tidspunkt, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen modtager ansøgningen, sætter styrelsen i stand til at foretage en kontrolundersøgelse i forbindelse med kartellet, forudsat at styrelsen ikke allerede er i besiddelse af tilstrækkelig dokumentation, som sætter styrelsen i stand til at foretage en sådan kontrolundersøgelse, eller at styrelsen ikke allerede har foretaget en sådan undersøgelse, eller
- 2) efter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens opfattelse er tilstrækkelig til, at der kan fastslås en overtrædelse, som er omfattet af bødelempelsesordningen, forudsat at styrelsen ikke allerede er i besiddelse af tilstrækkelige beviser til at fastslå en sådan overtrædelse, og at ingen anden ansøger tidligere har været berettiget til bødefritagelse efter nr. 1 i forbindelse med kartellet.

Stk. 3. Bødefritagelse kan kun opnås, såfremt ansøgeren

- 1) afslører sin deltagelse i et kartel,
- 2) har bragt sin deltagelse i kartellet til ophør senest straks efter indgivelse af ansøgningen om bødelempelse, bortset fra de aktiviteter, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen mener er nødvendige for at sikre undersøgelsens integritet,
- 3) ikke under planlægningen af sin indgivelse af en ansøgning om bødelempelse til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
 - a) har ødelagt, forfalsket eller skjult beviser vedrørende kartellet eller
 - b) har afsløret sin planlagte indgivelse af ansøgningen eller noget af dens indhold over for andre end konkurrencemyndigheder i Den Europæiske Union, i EØS-området eller i tredjelande,
- 4) ikke har taget skridt til at tvinge andre virksomheder til at tilslutte sig kartellet eller til at blive i det og
- 5) samarbejder oprigtigt, fuldt ud, permanent og hurtigt med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fra det tidspunkt, hvor ansøgningen indgives, og indtil håndhævelsessagen er endeligt afsluttet over for alle de parter, som undersøgelsen omfatter, eller sagen på anden vis er afsluttet.

Stk. 4. Samarbejdet efter stk. 3, nr. 5, indebærer, at ansøgeren opfylder følgende krav:

- 1) Ansøgeren forsyner straks Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen med alle relevante oplysninger og dokumentation vedrø-

rende kartellet, som den pågældende har adgang til eller kommer i besiddelse af, herunder følgende:

- a) Navn og adresse på ansøgeren.
 - b) Navnene på alle andre virksomheder, der deltager eller har deltaget i kartellet.
 - c) En detaljeret beskrivelse af kartellet, herunder de berørte produkter og berørte områder og varigheden og arten af karteladfærden.
 - d) Oplysninger om tidligere eller eventuelle planlagte fremtidige ansøgninger om bødelempelse til andre konkurrencemyndigheder i Den Europæiske Union, i EØS-området eller i tredjelande vedrørende kartellet.
- 2) Ansøgeren står til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens rådighed med henblik på at besvare eventuelle forespørgsler, der kan bidrage til at fastslå omstændighederne.
 - 3) Ansøgeren stiller direktører, ledere og andre ansatte til rådighed for interviews med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og gør rimelige bestræbelser på at stille tidligere direktører, ledere og andre ansatte til rådighed for interviews med styrelsen.
 - 4) Ansøgeren ødelægger, forfalsker eller skjuler ikke relevante oplysninger eller dokumentation.
 - 5) Ansøgeren afslører ikke sin indgivelse af ansøgningen om bødelempelse eller noget af dens indhold, før Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har udsendt en klagepunktsmeddelelse i håndhævelsessagen, medmindre andet er aftalt.

§ 23 e. Opfylder en ansøgning om bødefritagelse fra en virksomhed ikke betingelserne i § 23 d, stk. 2, betragtes ansøgningen som en ansøgning om bødenedsættelse, jf. stk. 2-4.

Stk. 2. Den virksomhed, der handler i strid med § 6 eller EUF-traktatens artikel 101, stk. 1, ved at deltage i et kartel, opnår nedsættelse af den bøde, virksomheden ellers ville være blevet pålagt for sin deltagelse i kartellet, hvis ansøgeren fremlægger dokumentation vedrørende kartellet, som repræsenterer en betydelig merværdi i forhold til den dokumentation, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen allerede er i besiddelse af på tidspunktet for ansøgningen, og opfylder betingelserne i § 23 d, stk. 3 og 4.

Stk. 3. Såfremt ansøgeren fremlægger afgørende dokumentation, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen benytter til at påvise yderligere forhold, der fører til, at deltagerne i kartellet pålægges større bøder, end det ellers ville have været tilfældet, tages sådanne yderligere forhold ikke i betragtning ved fastsættelsen af en eventuel bøde til den pågældende ansøger.

Stk. 4. Bødenedsættelsen for den første ansøger, der opfylder betingelserne i stk. 2, udgør 50 pct. af den bøde, ansøgeren ellers ville være blevet pålagt for sin deltagelse i kartellet. For den anden ansøger, der opfylder betingelserne i stk. 2, udgør bødenedsættelsen 30 pct. For efterfølgende ansøgere, der opfylder betingelserne i stk. 2, udgør bødenedsættelsen op til 20 pct.

§ 23 f. Der kan indgives en foreløbig ansøgning om bødefritagelse eller bødenedsættelse, med henblik på at ansøgeren kan tildeles en plads i køen til denne bødelempelse.

Stk. 2. En foreløbig ansøgning skal indeholde de oplysninger om kartellet, som er tilgængelige for ansøgeren på tidspunktet for indgivelsen af den foreløbige ansøgning. Oplysningerne kan f.eks. vedrøre følgende:

- 1) Ansøgerens navn og adresse.
- 2) Grundlaget for de betænkeligheder, der har ført til ansøgningen.
- 3) Navnene på alle andre virksomheder, der deltager eller har deltaget i kartellet.
- 4) De berørte produkter og områder.

- 5) Varigheden og arten af karteladfærden.
- 6) Oplysninger om tidligere eller eventuelle fremtidige ansøgninger om bødelempelse til konkurrencemyndigheder i Den Europæiske Union, i EØS-området eller i tredjelande vedrørende kartellet.

Stk. 3. En foreløbig ansøgning skal færdiggøres inden for den frist, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fastsætter. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fastsætter fristen således, at ansøgeren kan indsamle de nødvendige oplysninger og dokumentation til opfyldelse af betingelserne for enten bødefritagelse eller bødenedsættelse. Færdiggøres den foreløbige ansøgning inden for fristen, anses ansøgningen for indgivet på tidspunktet for indgivelsen af den foreløbige ansøgning.

Stk. 4. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har beføjelse til at imødekomme eller afvise en ansøgning efter stk. 1.

§ 23 g. Der kan indgives en forkortet ansøgning om bødefritagelse eller bødenedsættelse, hvis ansøgeren har ansøgt Europa-Kommissionen herom ved at indgive enten en foreløbig eller en fuldstændig ansøgning vedrørende det samme kartel, forudsat at denne ansøgning dækker mere end tre medlemsstater i Den Europæiske Union som berørte områder.

Stk. 2. En forkortet ansøgning skal bestå af en kort angivelse af følgende:

- 1) Ansøgerens navn og adresse.
- 2) Navne på de øvrige deltagere i kartellet.
- 3) De berørte produkter og områder.
- 4) Varigheden og arten af karteladfærden.
- 5) De medlemsstater i Den Europæiske Union, hvor dokumentationen om kartellet formodes at foreligge.
- 6) Oplysninger om enhver tidligere ansøgning om bødelempelse eller eventuelle planlagte fremtidige ansøgninger om bødelempelse, der er indgivet til enhver anden konkurrencemyndighed i Den Europæiske Union, i EØS-området eller i tredjelande vedrørende kartellet.

Stk. 3. Når Europa-Kommissionen modtager en fuldstændig ansøgning og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen modtager en forkortet ansøgning vedrørende det samme kartel, er Kommissionen, i perioden indtil der er opnået klarhed om, hvorvidt Kommissionen vil forfølge hele eller dele af sagen, den primære kontakt for ansøgeren, navnlig med hensyn til at give anvisninger til ansøgeren om gennemførelse af enhver yderligere intern undersøgelse. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan kun kræve af ansøgeren, at denne fremlægger specifikke præciseringer vedrørende de punkter, der er nævnt i stk. 2, før styrelsen kræver, at der indgives en fuldstændig ansøgning efter stk. 5.

Stk. 4. Når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen modtager en forkortet ansøgning, kontrollerer styrelsen, om den på tidspunktet for modtagelsen heraf allerede har modtaget en forkortet eller fuldstændig ansøgning om bødelempelse fra en anden ansøger vedrørende det samme kartel. Har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke modtaget en sådan ansøgning fra en anden ansøger og anser den forkortede ansøgning for at opfylde kravene i stk. 2, underretter styrelsen ansøgeren herom.

Stk. 5. Der kan indgives en fuldstændig ansøgning til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, så snart Kommissionen har meddelt styrelsen, at Kommissionen ikke agter at behandle hele eller dele af sagen. Kun undtagelsesvis, når det er nødvendigt af hensyn til sagsafgrænsningen eller sagsfordelingen, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen forlange, at ansøgeren indgiver en fuldstændig ansøgning, inden Kommissionen har meddelt styrelsen, at den ikke agter at forfølge hele eller dele af sagen. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan fastsætte en rimelig frist, inden for hvilken ansøgeren

skal indgive sin fuldstændige ansøgning sammen med de relevante oplysninger og dokumentation. Dette berører ikke ansøgerens ret til frivilligt at indgive en fuldstændig ansøgning på et tidligere tidspunkt.

Stk. 6. En ansøger, som indgiver en fuldstændig ansøgning efter stk. 5 inden for den af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fastsatte frist, anses for at have indgivet den fulde ansøgning på det tidspunkt, hvor den forkortede ansøgning blev modtaget, forudsat at den forkortede ansøgning dækker det eller de samme berørte produkter og områder og den samme varighed af kartellet som i den ansøgning om bødelempelse, der er indgivet til Kommissionen, og som kan være blevet opdateret.

§ 23 h. En ansøgning om bødefritagelse eller bødenedsættelse, herunder en foreløbig ansøgning efter § 23 f eller en forkortet ansøgning efter § 23 g, kan indgives skriftligt eller mundtligt til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Ansøgningen kan indgives på dansk eller engelsk. Efter aftale mellem Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og ansøgeren kan ansøgningen endvidere indgives på et andet af de officielle sprog i Den Europæiske Union.

Stk. 2. En ansøgning efter stk. 1 behandles efter følgende procedure:

- 1) På ansøgerens anmodning bekræfter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skriftligt, at styrelsen har modtaget en ansøgning om bødelempelse med angivelse af dato og tidspunkt for modtagelsen.
- 2) Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgiver et foreløbigt tilsagn, der indeholder oplysninger om, hvorvidt betingelserne i § 23 d, stk. 2 og 3, eller § 23 e, stk. 2, er opfyldt, og om, hvorvidt der er grundlag for at meddele afslag på ansøgningen, fordi betingelserne i § 23 d, stk. 3 og 4, ikke er opfyldt.
- 3) Når håndhævelsessagen er endeligt afsluttet over for alle de øvrige parter, som har været involveret i kartellet, meddeler Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skriftligt ansøgeren, hvorvidt betingelserne i § 23 d, stk. 3 og 4, er opfyldt, og i bekræftende fald, om bødefritagelse eller bødenedsættelse kan ske i overensstemmelse med det foreløbige tilsagn, som ansøgeren har fået efter nr. 2.

Stk. 3. Forskellige virksomheder kan ikke indgive fælles ansøgning om bødelempelse, medmindre virksomhederne er koncernforbundne og ansøgningen angiver, hvilke virksomheder ansøgningen skal omfatte.

§ 23 i. En ansøgning om bødefritagelse eller bødenedsættelse fra en virksomhed omfatter automatisk nuværende og tidligere bestyrelsesmedlemmer, ledende medarbejdere og andre ansatte.

Stk. 2. En fysisk person, som er omfattet af en ansøgning i henhold til stk. 1, opnår tiltalefrafald og fritagelse for et eventuelt særskilt krav om konfiskation, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Virksomhedens ansøgning opfylder betingelserne i § 23 d, stk. 2, og § 23 d, stk. 3, nr. 1.
- 2) Den pågældende opfylder individuelt betingelsen i § 23 d, stk. 3, nr. 5, jf. § 23 d, stk. 4.
- 3) Virksomhedens ansøgning ligger forud for det tidspunkt, hvor den fysiske person af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen eller National Enhed for Særlig Kriminalitet er gjort bekendt med den sag, som ansøgningen angår.

Stk. 3. Opfylder en ansøgning om bødefritagelse fra en virksomhed ikke betingelserne herfor, opnår en fysisk person, som er omfattet af en ansøgning i henhold til stk. 1, bødenedsættelse, såfremt virksomhedens ansøgning opfylder betingelserne herfor i § 23 e, stk. 2, og den fysiske person individuelt opfylder betingelsen i § 23 d, stk. 3, nr. 5, jf. § 23 d, stk. 4. § 23 e, stk. 3 og 4, finder tilsvarende anvendelse. Et eventuelt særskilt krav om konfiskation nedsættes med de samme procentsatser som nævnt i § 23 e, stk. 4.

Stk. 4. En fysisk person kan indgive en individuel ansøgning om sanktionslempe. En fysisk person opnår tiltalefrafald og fritagelse for et eventuelt særskilt krav om konfiskation, hvis den pågældende opfylder betingelserne i § 23 d, stk. 2-4. Hvis betingelserne for tiltalefrafald ikke er opfyldt, opnår den pågældende bødenedsættelse og nedsættelse af et eventuelt særskilt krav om konfiskation, hvis vedkommende individuelt opfylder betingelserne i § 23 e, stk. 2. § 23 e, stk. 3 og 4, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Bestemmelserne i § 23 f og § 23 h, stk. 1 og stk. 2, nr. 1, finder tilsvarende anvendelse for ansøgninger efter stk. 1 og 4. Endvidere finder § 23 h, stk. 2, nr. 2, tilsvarende anvendelse, idet National Enhed for Særlig Kriminalitet dog forinden afgivelsen af et foreløbigt tilsagn til en fysisk person skal tiltræde, at betingelserne herfor er til stede.

Stk. 6. Når sagen er endeligt oplyst og vurderet, meddeler National Enhed for Særlig Kriminalitet tiltalefrafald til fysiske personer omfattet af stk. 1 eller 4, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

§ 23 j. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan i sager om en virksomheds eller en virksomhedssammenslutnings overtrædelse af denne lov eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102 i et bødeforelæg tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelsen, kan erkende overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en civil bøde som angivet i bødeforelægget.

Stk. 2. Et bødeforelæg efter stk. 1 skal indeholde

- 1) navn, adresse og cvr-nummer på den virksomhed eller virksomhedssammenslutning, som bødeforelægget rettes til, og
- 2) oplysning om det forhold, som den civile bøde angår.

Stk. 3. Oplysning efter stk. 2, nr. 2, skal omfatte følgende:

- 1) Hjemmelen til at pålægge den civile bøde.
- 2) En kort beskrivelse af den overtrædelse af konkurrenceloven eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102, som giver anledning til udstedelse af bødeforelægget, med angivelse af tid, sted, genstand, udførelsesmåde og andre nærmere omstændigheder, som er nødvendige for en tilstrækkelig og tydelig beskrivelse.
- 3) Eventuelle formildende eller skærpende omstændigheder, jf. § 23 b, stk. 2 og 3.

Stk. 4. Vedtages den civile bøde, bortfalder videre forfølgning.

Kap. 9. Behandling af sager om pålæggelse af civile bøder

§ 24. Reglerne i dette kapitel finder anvendelse på sager om civile bøder, jf. § 23, stk. 1-3.

Stk. 2. Sagen behandles i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 3. Retten er ikke bundet af parternes påstande om størrelsen af den civile bøde.

§ 24 a. Sagen kan indbringes for retten af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, når afgørelsen om overtrædelse af konkurrencereglerne har været behandlet af Konkurrenceankenævnet.

Stk. 2. Indbringer den, som afgørelsen retter sig mod, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens eller Konkurrenceankenævnets afgørelse for retten, jf. § 20, stk. 3, afgøres spørgsmålet om pålæggelse af en civil bøde under denne sag.

Stk. 3. Sagen kan uanset stk. 1 indbringes for retten af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, når fristen for at klage til Konkurrenceankenævnet eller for indbringelse for domstolene er udløbet, uden at klage eller indbringelse er sket, jf. § 20, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, eller hvis sagen vedrører en civil bøde efter § 23, stk. 3.

§ 24 b. Tredjemand, der kan blive draget strafferetligt til ansvar for den overtrædelse, som sagen angår, kan ikke indtræde som part i sagen efter retsplejelovens § 251.

Stk. 2. Tredjemand, der kan blive draget strafferetligt til ansvar for den overtrædelse, som sagen angår, kan indtræde i sagen for at varetage sine interesser, uanset om den pågældende støtter en af parterne i sagen. Retsplejelovens § 252, stk. 3 og 4, finder tilsvarende anvendelse. Retten beskikker efter anmodning en advokat for den pågældende. Om salær og godtgørelse for udlæg til den beskikkede advokat gælder det samme som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

§ 24 c. En civil bøde skal betales til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter anmodning fra den domfældte tillade henstand med eller afdragsvis betaling af en civil bøde.

Stk. 3. Betales en civil bøde ikke, inddrives den af restanceinddrivelsesmyndigheden.

Stk. 4. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan tillade henstand med eller afdragsvis betaling af civile bøder.

Stk. 5. En civil bøde tilfalder statskassen.

Stk. 6. Erhvervsministeren kan efter forhandling med skatteministeren fastsætte bestemmelser om opkrævning og inddrivelse af civile bøder, herunder om den administrative behandling af sager om henstand med eller afdragsvis betaling af civile bøder.

Kap. 9 a. (Ophævet).

§ 25. (Ophævet).

Kap. 9 b. (Ophævet).

§ 26. (Ophævet).

Kap. 10. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser mv.

§ 27. Loven træder i kraft den 1. januar 1998. Dog træder bestemmelserne i § 14, stk. 3, og § 15 i kraft den 1. juli 1997.

Stk. 2. Ved lovens ikrafttrædelse ophæves konkurrenceloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 114 af 10. marts 1993, samt lov om kontrol med overholdelsen af Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs forordninger om monopoler og konkurrencebegrænsninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 449 af 10. juni 1991. En godkendelse, som er meddelt efter konkurrencelovens § 14, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 114 af 10. marts 1993, bevarer sin gyldighed, indtil Konkurrencerådet måtte træffe afgørelse om at tilbagekalde godkendelsen, jf. dog stk. 6. Afgørelsen træffes efter de hidtil gældende regler.

Stk. 3. (Udeladt).

Stk. 4. (Udeladt).

Stk. 5. (Udeladt).

Stk. 6. Uanset stk. 2, 2. og 3. pkt., finder lovens kapitel 2 anvendelse på aftaler og samordnet praksis mellem virksomheder samt vedtagelser inden for en sammenslutning af virksomheder om faste videresalgspriser for detailsalget af bøger.

§ 28. (Udeladt).

§ 29. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Officielle noter

- 1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/1/EU af 11. december 2018 om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked, EU-Tidende 2019, nr. L 11, side 3.

Lovbekendtgørelse 2021-05-03 nr. 775

Konkurslov

Afsnit V. Fælles regler

Kap. 30. Særlige bestemmelser

§ 239

Skifteretten fastsætter vederlag til kurator, skifterettens medhjælper og rekonstruktør efter en konkret bedømmelse på grundlag af en begrundet indstilling fra de pågældende. Indstillingen skal indeholde oplysninger om den tid, der er medgået til udførelsen af de enkelte opgaver, som de pågældende har varetaget, og om, hvornår opgaverne er udført.

Stk. 2. Fastsættelsen af vederlaget skal ske ud fra en samlet vurdering af det udførte arbejde. Ved vurderingen skal der navnlig tages hensyn til arbejdets omfang og boets beskaffenhed, det med arbejdet forbundne ansvar og det under de givne omstændigheder opnåede resultat.

Stk. 3. Skifteretten fastsætter endvidere vederlag til tillidsmænd, og retsvidner under hensyn til arbejdets omfang og boets beskaffenhed.

Stk. 4. Skifteretten kan efter indstilling fra kurator tillægge kreditorudvalgets medlemmer vederlag.

Stk. 5. Vederlagene afholdes af boet.

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

Human Rights Instruments

UNIVERSAL INSTRUMENT

Basic Principles on the Role of Lawyers

ADOPTED

07 September 1990

BY

the Eighth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, Havana, Cuba

Share

[View ratification status by country](#)

Table of Contents

[Access to lawyers and legal services](#) [Special safeguards in criminal justice matters](#)

[Qualifications and training](#) [Duties and responsibilities](#)

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

Whereas in the Charter of the United Nations the peoples of the world affirm, inter alia, their determination to establish conditions under which justice can be maintained, and proclaim as one of their purposes the achievement of international cooperation in promoting and encouraging

respect for human rights and fundamental freedoms without distinction as to race, sex, language or religion,

Whereas the Universal Declaration of Human Rights enshrines the principles of equality before the law, the presumption of innocence, the right to a fair and public hearing by an independent and impartial tribunal, and all the guarantees necessary for the defence of everyone charged with a penal offence,

Whereas the International Covenant on Civil and Political Rights proclaims, in addition, the right to be tried without undue delay and the right to a fair and public hearing by a competent, independent and impartial tribunal established by law,

Whereas the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights recalls the obligation of States under the Charter to promote universal respect for, and observance of, human rights and freedoms,

Whereas the Body of Principles for the Protection of All Persons under Any Form of Detention or Imprisonment provides that a detained person shall be entitled to have the assistance of, and to communicate and consult with, legal counsel,

Whereas the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners recommend, in particular, that legal assistance and confidential communication with counsel should be ensured to untried prisoners,

Whereas the Safeguards guaranteeing protection of those facing the death penalty reaffirm the right of everyone suspected or charged with a

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

Crime and Abuse of Power recommends measures to be taken at the international and national levels to improve access to justice and fair treatment, restitution, compensation and assistance for victims of crime,

Whereas adequate protection of the human rights and fundamental freedoms to which all persons are entitled, be they economic, social and cultural, or civil and political, requires that all persons have effective access to legal services provided by an independent legal profession,

Whereas professional associations of lawyers have a vital role to play in upholding professional standards and ethics, protecting their members from persecution and improper restrictions and infringements, providing legal services to all in need of them, and cooperating with governmental and other institutions in furthering the ends of justice and public interest,

The Basic Principles on the Role of Lawyers, set forth below, which have been formulated to assist Member States in their task of promoting and ensuring the proper role of lawyers, should be respected and taken into account by Governments within the framework of their national legislation and practice and should be brought to the attention of lawyers as well as other persons, such as judges, prosecutors, members of the executive and the legislature, and the public in general. These principles shall also apply, as appropriate, to persons who exercise the functions of lawyers without having the formal status of lawyers.

Access to lawyers and legal services

1. All persons are entitled to call upon the assistance of a lawyer of their choice to protect and establish their rights and to defend them in all stages of criminal proceedings.
2. Governments shall ensure that efficient procedures and responsive

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

social origin, property, birth, economic or other status.

3. Governments shall ensure the provision of sufficient funding and other resources for legal services to the poor and, as necessary, to other disadvantaged persons. Professional associations of lawyers shall cooperate in the organization and provision of services, facilities and other resources.

4. Governments and professional associations of lawyers shall promote programmes to inform the public about their rights and duties under the law and the important role of lawyers in protecting their fundamental freedoms. Special attention should be given to assisting the poor and other disadvantaged persons so as to enable them to assert their rights and where necessary call upon the assistance of lawyers.

Special safeguards in criminal justice matters

5. Governments shall ensure that all persons are immediately informed by the competent authority of their right to be assisted by a lawyer of their own choice upon arrest or detention or when charged with a criminal offence.

6. Any such persons who do not have a lawyer shall, in all cases in which the interests of justice so require, be entitled to have a lawyer of experience and competence commensurate with the nature of the offence assigned to them in order to provide effective legal assistance, without payment by them if they lack sufficient means to pay for such services.

7. Governments shall further ensure that all persons arrested or detained, with or without criminal charge, shall have prompt access to a lawyer, and in any case not later than forty-eight hours from the time of arrest or detention.

sight, but not within the hearing, of law enforcement officials.

Qualifications and training

9. Governments, professional associations of lawyers and educational institutions shall ensure that lawyers have appropriate education and training and be made aware of the ideals and ethical duties of the lawyer and of human rights and fundamental freedoms recognized by national and international law.

10. Governments, professional associations of lawyers and educational institutions shall ensure that there is no discrimination against a person with respect to entry into or continued practice within the legal profession on the grounds of race, colour, sex, ethnic origin, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth, economic or other status, except that a requirement, that a lawyer must be a national of the country concerned, shall not be considered discriminatory.

11. In countries where there exist groups, communities or regions whose needs for legal services are not met, particularly where such groups have distinct cultures, traditions or languages or have been the victims of past discrimination, Governments, professional associations of lawyers and educational institutions should take special measures to provide opportunities for candidates from these groups to enter the legal profession and should ensure that they receive training appropriate to the needs of their groups.

Duties and responsibilities

12. Lawyers shall at all times maintain the honour and dignity of their

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

working of the legal system in so far as it is relevant to the legal rights and obligations of the clients;

(b) Assisting clients in every appropriate way, and taking legal action to protect their interests;

(c) Assisting clients before courts, tribunals or administrative authorities, where appropriate.

14. Lawyers, in protecting the rights of their clients and in promoting the cause of justice, shall seek to uphold human rights and fundamental freedoms recognized by national and international law and shall at all times act freely and diligently in accordance with the law and recognized standards and ethics of the legal profession.

15. Lawyers shall always loyally respect the interests of their clients.

Guarantees for the functioning of lawyers

16. Governments shall ensure that lawyers (a) are able to perform all of their professional functions without intimidation, hindrance, harassment or improper interference; (b) are able to travel and to consult with their clients freely both within their own country and abroad; and (c) shall not suffer, or be threatened with, prosecution or administrative, economic or other sanctions for any action taken in accordance with recognized professional duties, standards and ethics.

17. Where the security of lawyers is threatened as a result of discharging their functions, they shall be adequately safeguarded by the authorities.

18. Lawyers shall not be identified with their clients or their clients' causes as a result of discharging their functions.

19. No court or administrative authority before whom the right to counsel is recognized shall refuse to recognize the right of a lawyer to appear

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

made in good faith in written or oral pleadings or in their professional appearances before a court, tribunal or other legal or administrative authority.

21. It is the duty of the competent authorities to ensure lawyers access to appropriate information, files and documents in their possession or control in sufficient time to enable lawyers to provide effective legal assistance to their clients. Such access should be provided at the earliest appropriate time.

22. Governments shall recognize and respect that all communications and consultations between lawyers and their clients within their professional relationship are confidential.

Freedom of expression and association

23. Lawyers like other citizens are entitled to freedom of expression, belief, association and assembly. In particular, they shall have the right to take part in public discussion of matters concerning the law, the administration of justice and the promotion and protection of human rights and to join or form local, national or international organizations and attend their meetings, without suffering professional restrictions by reason of their lawful action or their membership in a lawful organization. In exercising these rights, lawyers shall always conduct themselves in accordance with the law and the recognized standards and ethics of the legal profession.

Professional associations of lawyers

24. Lawyers shall be entitled to form and join self-governing professional

25. Professional associations of lawyers shall cooperate with Governments to ensure that everyone has effective and equal access to legal services and that lawyers are able, without improper interference, to counsel and assist their clients in accordance with the law and recognized professional standards and ethics.

Disciplinary proceedings

26. Codes of professional conduct for lawyers shall be established by the legal profession through its appropriate organs, or by legislation, in accordance with national law and custom and recognized international standards and norms.

27. Charges or complaints made against lawyers in their professional capacity shall be processed expeditiously and fairly under appropriate procedures. Lawyers shall have the right to a fair hearing, including the right to be assisted by a lawyer of their choice.

28. Disciplinary proceedings against lawyers shall be brought before an impartial disciplinary committee established by the legal profession, before an independent statutory authority, or before a court, and shall be subject to an independent judicial review.

29. All disciplinary proceedings shall be determined in accordance with the code of professional conduct and other recognized standards and ethics of the legal profession and in the light of these principles.

Tags

Independence of judges and lawyers

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

Global Social Channels

Latest

[Feature Stories](#)

[Media Center](#)

[Meetings & Events](#)

Resources

[Databases](#)

[Library](#)

[Publications](#)

Connect

[Contact Us](#)

[Follow us](#)

[Work With Us](#)

Donate

Terms of use

Recommendation No. R(2000)21
of the Committee of Ministers to member States
on the freedom of exercise of the profession of lawyer
(Adopted by the Committee of Ministers
on 25 October 2000
at the 727th meeting of the Ministers' Deputies)

The Committee of Ministers, under the terms of Article 15.b of the Statute of the Council of Europe,

Having regard to the provisions of the European Convention on Human Rights;

Having regard to the United Nations Basic Principles on the Role of Lawyers, endorsed by the General Assembly of the United Nations in December 1990;

Having regard to Recommendation No R (94) 12 on the independence, efficiency and role of judges, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 13 October 1994;

Underlining the fundamental role that lawyers and professional associations of lawyers also play in ensuring the protection of human rights and fundamental freedoms;

Desiring to promote the freedom of exercise of the profession of lawyer in order to strengthen the Rule of Law, in which lawyers take part, in particular in the role of defending individual freedoms;

Conscious of the need for a fair system of administration of justice which guarantees the independence of lawyers in the discharge of their professional duties without any improper restriction, influence, inducement, pressure, threats or interference, direct or indirect, from any quarter or for any reason;

Aware of the desirability of ensuring a proper exercise of lawyers' responsibilities and, in particular, of the need for lawyers to receive sufficient training and to find a proper balance between their duties towards the courts and those towards their clients;

Considering that access to justice may require persons in an economically weak position to obtain the services of lawyers,

Recommends the governments of member States to take or reinforce, as the case may be, all measures they consider necessary with a view to the implementation of the principles contained in this Recommendation.

For the purpose of this recommendation, "lawyer" means a person qualified and authorised according to the national law to plead and act on behalf of his or her clients, to engage in the practice of law, to appear before the courts or advise and represent his or her clients in legal matters.

Principle I - General principles on the freedom of exercise of the profession of lawyer

1. All necessary measures should be taken to respect, protect and promote the freedom of exercise of the profession of lawyer without discrimination and without improper interference from the authorities or the public, in particular in the light of the relevant provisions of the European Convention on Human Rights.
2. Decisions concerning the authorisation to practice as a lawyer or to accede to this profession, should be taken by an independent body. Such decisions, whether or not they are taken by an independent body, should be subject to a review by an independent and impartial judicial authority.
3. Lawyers should enjoy freedom of belief, expression, movement, association and assembly, and, in particular, should have the right to take part in public discussions on matters concerning the law and the administration of justice and suggest legislative reforms.
4. Lawyers should not suffer or be threatened with any sanctions or pressure when acting in accordance with their professional standards.
5. Lawyers should have access to their clients, including in particular to persons deprived of their liberty, to enable them to counsel in private and to represent their clients according to established professional standards.
6. All necessary measures should be taken to ensure the respect of the confidentiality of the lawyer-client relationship. Exceptions to this principle should be allowed only if compatible with the Rule of Law.
7. Lawyers should not be refused access to a court before which they are qualified to appear and should have access to all relevant files when defending the rights and interests of their clients in accordance with their professional standards.
8. All lawyers acting in the same case should be accorded equal respect by the court.

Principle II - Legal education, training and entry into the legal profession

1. Legal education, entry into and continued exercise of the legal profession should not be denied in particular by reason of sex or sexual preference, race, colour, religion, political or other opinion, ethnic or social origin, membership of a national minority, property, birth or physical disability.
2. All necessary measures should be taken in order to ensure a high standard of legal training and morality as a prerequisite for entry into the profession and to provide for the continuing education of lawyers.

3. Legal education, including programmes of continuing education, should seek to strengthen legal skills, increase awareness of ethical and human rights issues, and train lawyers to respect, protect and promote the rights and interests of their clients and support the proper administration of justice.

Principle III - Role and duty of lawyers

1. Bar associations or other lawyers' professional associations should draw up professional standards and codes of conduct and should ensure that, in defending the legitimate rights and interests of their clients, lawyers have a duty to act independently, diligently and fairly.

2. Professional secrecy should be respected by lawyers in accordance with internal laws, regulations and professional standards. Any violation of this secrecy, without the consent of the client, should be subject to appropriate sanctions.

3. The duties of lawyers towards their clients should include:

a. advising them on their legal rights and obligations, as well as the likely outcome and consequences of the case, including financial costs;

b. endeavouring first and foremost to resolve a case amicably ;

c. taking legal action to protect, respect and enforce the rights and interests of their clients;

d. avoiding conflicts of interest ;

e. not taking up more work than they can reasonably manage.

4. Lawyers should respect the judiciary and carry out their duties towards the court in a manner consistent with domestic legal and other rules and professional standards. Any abstention by lawyers from their professional activities should avoid damage to the interests of clients or others who require their services.

Principle IV - Access for all persons to lawyers

1. All necessary measures should be taken to ensure that all persons have effective access to legal services provided by independent lawyers.

2. Lawyers should be encouraged to provide legal services to persons in an economically weak position.

3. Governments of member States should, where appropriate to ensure effective access to justice, ensure that effective legal services are available to persons in an economically weak position, in particular to persons deprived of their liberty.
4. Lawyers' duties towards their clients should not be affected by the fact that fees are paid wholly or in part from by public funds.

Principle V - Associations

1. Lawyers should be allowed and encouraged to form and join professional local, national and international associations which, either alone or with other bodies, have the task of strengthening professional standards and safeguarding the independence and interests of lawyers.
2. Bar associations or other professional lawyers' associations should be self-governing bodies, independent of the authorities and the public.
3. The role of Bar associations or other professional lawyers' associations in protecting their members and in defending their independence against any improper restrictions or infringements should be respected.
4. Bar associations or other professional lawyers' associations should be encouraged to ensure the independence of lawyers and, *inter alia*, to:
 - a. promote and uphold the cause of justice, without fear;
 - b. defend the role of lawyers in society and, in particular, to maintain their honour, dignity and integrity;
 - c. promote the participation by lawyers in schemes to ensure the access to justice of persons in an economically weak position, in particular the provision of legal aid and advice;
 - d. promote and support law reform and discussion on existing and proposed legislation;
 - e. promote the welfare of members of the profession and assist them or their families if circumstances so require;
 - f. co-operate with lawyers of other countries in order to promote the role of lawyers, in particular by considering the work of international organisations of lawyers and international intergovernmental and non-governmental organisations;
 - g. promote the highest possible standards of competence of lawyers and maintain respect by lawyers for the standards of conduct and discipline.

5. Bar associations or other professional lawyers' associations should take any necessary action, including defending lawyers' interests with the appropriate body, in case of:

- a. arrest or detention of a lawyer;
- b. any decision to take proceedings calling into question the integrity of a lawyer;
- c. any search of lawyers themselves or their property.
- d. any seizure of documents or materials in a lawyers' possession;
- e. publication of press reports which require action on behalf of lawyers.

Principle VI - Disciplinary proceedings

1. Where lawyers do not act in accordance with their professional standards, set out in codes of conduct drawn up by Bar associations or other associations of lawyers or by legislation, appropriate measures should be taken, including disciplinary proceedings.

2. Bar associations or other lawyers' professional associations should be responsible for or, where appropriate, be entitled to participate in the conduct of disciplinary proceedings concerning lawyers.

3. Disciplinary proceedings should be conducted with full respect of the principles and rules laid down in the European Convention on Human Rights, including the right of the lawyer concerned to participate in the proceedings and to apply for judicial review of the decision.

4. The principle of proportionality should be respected in determining sanctions for disciplinary offences committed by lawyers.

**CHARTER VEDRØRENDE GRUNDPRINCIPPER
FOR DEN EUROPÆISKE ADVOKATSTAND
OG
REGLER OM GOD ADVOKATSKIK
INDEN FOR DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB**

Udgave 2008

CCBE

Ansvarshavende redaktør: Jonathan Goldsmith
Avenue de la Joyeuse Entrée, 1-5 - B-1040 Bruxelles
Tlf.: +32 (0)2 234 65 10 - Fax: +32 (0)2 234 65 11/12
E-mail: ccbe@ccbe.eu - <http://www.ccbe.eu>

Sammenslutningen af advokatråd i Europa (CCBE) har som sit hovedformål at repræsentere sine medlemmer, uanset om de er fuldgyltige medlemmer (dvs. medlemmer fra den Europæiske Union, det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og Schweiz), eller associerede medlemmer eller observatører, i alle spørgsmål af fælles interesse, der vedrører udøvelse af hvervet som advokat, udvikling af lov og praksis vedrørende retssikkerhed og retspleje og væsentlige udviklingsområder inden for selve lovgivningen, både på europæisk og internationalt plan (artikel III 1.a. i CCBEs vedtægter).

I denne henseende er CCBE den officielle repræsentant for advokatråd, som tilsammen omfatter mere end 700.000 europæiske advokater.

CCBE har vedtaget to grundlæggende tekster, der er indeholdt i denne brochure. De to tekster komplementerer hinanden, samtidig med at de er meget forskellige af natur.

Den nyeste er ***Charter vedrørende grundprincipper for den europæiske advokatstand***, som blev vedtaget på generalforsamlingen i Bruxelles den 24. november 2006. Charteret er ikke tænkt som et sæt regler om god advokatskik. Hensigten er, at det skal gælde for hele Europa og nå videre ud end til CCBE's medlemsstater, associerede medlemmer og observatører. Charteret indeholder en liste over ti grundprincipper, som er fælles for de nationale og internationale regler, der regulerer advokatstanden.

Charteret har bl.a. til formål at hjælpe advokatorganisationer, der kæmper for at etablere deres uafhængighed, og at øge forståelsen blandt advokater for betydningen af advokatens rolle i samfundet. Det retter sig både mod advokaterne selv og mod beslutningstagere og den almindelige offentlighed.

Regler om god advokatskik inden for Det Europæiske Fællesskab blev vedtaget den 28. oktober 1988.

De er blevet ændret tre gange – den seneste ændring blev vedtaget på generalforsamlingen i Oporto den 19. maj 2006. Det er en bindende tekst for alle medlemsstater: Alle advokater, der er medlemmer af advokatorganisationerne i disse lande (uanset om deres advokatråd er fuldgyltige eller associerede medlemmer af eller observatører i CCBE) skal overholde reglerne i deres grænseoverskridende virksomhed inden for Den Europæiske Union, EØS og Schweiz, såvel som inden for associerede lande og observatørlande.

De to tekster indeholder desuden kommentarer til den første og et forklarende notat til den anden.

Det er unødvendigt at understrege betydningen af det normsæt, der er fremsat i disse to dokumenter, som er grundlaget for adfærdsreglerne for advokatstanden i Europa, og som medvirker til at forme den europæiske advokat og de europæiske advokatorganisationer.

31. januar 2008

INDHOLD

CHARTER VEDRØRENDE GRUNDPRINCIPPER FOR DEN EUROPÆISKE ADVOKATSTAND.....	4
KOMMENTARER TIL CHARTER VEDRØRENDE GRUNDPRINCIPPER FOR DEN EUROPÆISKE ADVOKATSTAND	5
REGLER OM GOD ADVOKATSKIK INDEN FOR DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB	10
1. PRÆAMBEL	10
1.1. Advokatens stilling i samfundet.....	10
1.2. Karakteren af regler om god advokatskik	10
1.3. Reglernes formål	11
1.4. Den af reglerne omfattede personkreds	12
1.5. Reglernes materielle anvendelsesområde.....	12
1.6. Definitioner	12
2. ALMINDELIGE PRINCIPPER	13
2.1. Uafhængighed	13
2.2. Tillid og personlig integritet	13
2.3. Fortrolighed	13
2.4. Respekt for udenlandske advokatorganisationers regler om god advokatskik	14
2.5. Uforenelige beskæftigelser	14
2.6. Individuel reklamering.....	14
2.7. Klientens interesser	14
2.8. Begrænsning af advokaters ansvar over for klienten	15
3. FORHOLD TIL KLIENTER	15
3.1. Påtagelse og udtræden af sager.....	15
3.2. Interessekonflikter.....	15
3.3. Honoraraftaler om andel i sagens genstand (<i>pactum de quota litis</i>)	16
3.4. Honorarfastsættelse.....	16
3.5. A conto-afregning.....	16
3.6. Honorardeling med andre end advokater.....	16
3.7. Procesomkostninger og mulighed for retshjælp	17
3.8. Klientmidler	17
3.9. Advokatansvarsforsikring	18
4. FORHOLDET TIL RETTEN.....	18
4.1. Adfærdsregler i og over for retten	18
4.2. Korrekt processuel adfærd.....	18
4.3. Opførsel i retten	18
4.4. Urigtige eller vildledende oplysninger	18
4.5. Reglernes anvendelse i voldgiftssager etc.....	18

5. FORHOLDET MELLEM ADVOKATER	19
5.1. Det kollegiale fællesskab	19
5.2. Samarbejde mellem advokater fra forskellige medlemsstater	19
5.3. Korrespondance mellem advokater	19
5.4. Henvisningshonorar	19
5.5. Kommunikation med modparten	20
5.6. (<i>Ophævet efter beslutning på generalforsamlingen i CCBE i Dublin den 6. december 2002</i>)	20
5.7. Hæftelse for honorar	20
5.8. Fortsat faglig udvikling	20
5.9. Tvister mellem advokater i forskellige medlemsstater	20
FORKLARENDE NOTAT	21

CHARTER VEDRØRENDE GRUNDPRINCIPPER FOR DEN EUROPÆISKE ADVOKATSTAND¹

"I et samfund, der hviler på respekt for lov og ret, udfylder advokaten en særlig rolle. Hans pligter er ikke begrænset til samvittighedsfuld udførelse inden for lovens rammer af den opgave, som er betroet ham af klienten. Advokaten skal tjene retfærdighedens interesser såvel som de klienters interesser, hvis rettigheder og friheder det er ham betroet at hævde og forsvare, og det er hans pligt ikke blot at føre sin klients sag, men også at være hans rådgiver. Respekt for advokatens professionelle virke er en vigtig betingelse for retsstatsprincippet og demokratiet i samfundet."

– CCBE's Regler om god advokatskik inden for Det Europæiske Fællesskab, § 1.1.

Der er en række grundprincipper, der er fælles for hele den europæiske advokatstand, selv om disse principper udtrykkes en smule forskelligt i de forskellige retssystemer. Grundprincipperne danner grundlag for de forskellige nationale og internationale regelsæt, som regulerer advokaters adfærd. Europæiske advokater er forpligtet af disse principper, som er af afgørende betydning for korrekt retspleje, adgang til retfærdighed og ret til en retfærdig rettergang, som det kræves i henhold til den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Advokatorganisationer, domstole, lovgivere, regeringer og internationale organisationer bør i offentlighedens interesse forsøge at opretholde og forsvare grundprincipperne.

Grundprincipperne er følgende:

- a) advokatens uafhængighed, og advokatens frihed til at varetage klientens interesser,
- b) advokatens ret og pligt til at holde klientens forhold fortrolige og at overholde sin tavshedspligt,
- c) undgåelse af interessekonflikter, både mellem forskellige klienter og mellem klienten og advokaten,
- d) advokatstandens værdighed og ære, og den enkelte advokats integritet og gode omdømme,
- e) loyalitet over for klienten,
- f) retfærdig behandling af klienten med hensyn til honorarer,
- g) advokatens professionelle kompetence,
- h) respekt over for andre advokater,
- i) respekt for retsstatsprincippet og korrekt retspleje, og
- j) advokatstandens selvregulering.

¹ Vedtaget på CCBE's generalforsamling den 25. november 2006.

KOMMENTARER TIL CHARTER VEDRØRENDE GRUNDPRINCIPPER FOR DEN EUROPÆISKE ADVOKATSTAND²

1. Den 25. november 2006 vedtog CCBE enstemmigt et "Charter vedrørende grundprincipper for den europæiske advokatstand". Charteret indeholder en liste med ti principper, der er fælles for hele den europæiske advokatstand. Respekt for disse principper danner grundlaget for retten til et juridisk forsvar, som er hjørnestenenen i alle andre grundlæggende rettigheder i et demokrati.
2. Grundprincipperne er udtryk for det fælles grundlag, der danner basis for alle de nationale og internationale regler, som regulerer europæiske advokaters adfærd.
3. Charteret lægger følgende til grund:
 - nationale advokatregler fra lande i hele Europa – herunder regler fra lande, der ikke er medlem af CCBE – som deler disse fælles principper om juridiske normer i Europa³,
 - CCBE's Regler om god advokatskik inden for Det Europæiske Fællesskab,
 - Almengyldige principper i det internationale advokatsamfunds (International Bar Association) internationale etiske regler⁴,
 - Europarådets henstilling R(2000)21 af 25. oktober 2000 fra Ministerkomiteen til medlemslandene om fri udøvelse af advokaterhvervet⁵,
 - Grundprincipper vedrørende advokaters rolle, vedtaget på De Forenede Nationers ottende kongres om forebyggelse af forbrydelser og behandling af lovovertrædere, Havana (Cuba), 27. august til 7. september 1990⁶,
 - retspraksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og Europadomstolen, og i særdeleshed Europadomstolens dom af 19. februar 2002 i sagen Wouters mod Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten (C-309/99)⁷,

² Vedtaget på CCBE's generalforsamling den 11. maj 2007.

³ De nationale regler om god advokatskik kan ses på CCBE's hjemmeside: <http://www.ccbe.eu/index.php?id=107&L=0>

⁴ IBA, IBA GENERAL PRINCIPLES FOR THE LEGAL PROFESSION, <http://www.ibanet.org/images/downloads/BIC/2006%20general%20principles%20for%20legal%20profession.pdf>

⁵ Council of Europe, Recommendation No R (2000) 21 of the Committee of Ministers, <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?Command=com.instranet.CmdBlobGet&DocId=370284&SecMode=1&Admin=0&Usage=4&InstranetImage=62250>

⁶ United Nations High Commissioner for Human Rights, Basic Principles on the Role of Lawyers, http://www.unhchr.ch/html/menu3/b/h_comp44.htm

⁷ Eur-Lex, Official Journal of the European Communities, 4.5.2002, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2002/c_109/c_10920020504en00040005.pdf

- Den Universelle Deklaration om Menneskerettigheder⁸, den Europæiske Konvention om Menneskerettigheder⁹, og Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder¹⁰,
- Europaparlamentets resolution om juridiske erhverv og samfundets interesse i et vel-fungerende retssystem, 23. marts 2006¹¹.

4. Charteret skal tjene som et paneuropæisk dokument, der når videre ud end til CCBE's medlemsstater, associerede medlemmer og observatører. Håbet er, at charteret vil kunne hjælpe f.eks. advokatororganisationer, der kæmper for at etablere deres uafhængighed i Europas spirende demokratier.
5. Håbet er, at charteret vil øge forståelsen blandt advokater, beslutningstagere og offentligheden for betydningen af advokatens rolle i samfundet, og for den måde, hvorpå de principper, som advokatstanden reguleres af, understøtter denne rolle.
6. Uanset om advokaten er engageret af en privatperson, en virksomhed eller staten, er det hans rolle at være klientens betroede rådgiver og repræsentant, som en fagmand, der er respekteret af tredjemand, og som en uundværlig deltager i korrekt retspleje. Ved at indarbejde alle disse elementer opfylder advokaten, som loyalt tjener sin egen klients interesser og beskytter klientens rettigheder, også funktionen som advokat i samfundet – som er at foregribe og forhindre konflikter, at sikre, at konflikter løses i overensstemmelse med anerkendte principper inden for civilretten, offentlig ret og strafferet og med behørigt hensyn til rettigheder og interesser at fremme lovens udvikling og at forsvare frihed, retfærdighed og retsstatsprincippet.
7. CCBE stoler på, at dommere, lovgivere, regeringer og internationale organisationer sammen med advokatororganisationerne vil bestræbe sig på at følge de principper, der er anført i charteret.
8. Charteret indledes af et uddrag fra præamblen til Regler om god advokatskik inden for Det Europæiske Fællesskab, herunder forsikringen om, at: "Respekt for advokatens professionelle funktion er en vigtig betingelse for retsstatsprincippet og demokratiet i samfundet." Retsstatsprincippet er tæt forbundet med demokrati som dette aktuelt forstås i Europa.
9. Det hævdes i charterets indledende afsnit, at principperne i charteret er væsentlige for korrekt retspleje, adgang til retfærdighed og ret til en retfærdig rettergang, som det kræves i henhold til den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Advokater og deres organisationer vil fortsat være i forreste linje i kampen for disse rettigheder, uanset om

⁸ United Nations, Universal Declaration of Human Rights, <http://www.un.org/Overview/rights.html>

⁹ Council of Europe, Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, <http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/D5CC24A7-DC13-4318-B457-5C9014916D7A/0/EnglishAnglais.pdf>

¹⁰ European Parliament, Charter of Fundamental Rights of the European Union, http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf

¹¹ European Parliament, Resolution on the legal professions and the general interest in the functioning of legal systems, 23 March 2006, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2006-0108+0+DOC+XML+V0//EN>

det er i Europas nye, spirende demokratier eller i de mere veletablerede demokratier, hvor sådanne rettigheder kan være truet.

Princip a) – advokatens uafhængighed og advokatens frihed til at varetage klientens interesser:

En advokat skal have frihed – politisk, økonomisk og intellektuelt – til at drive sin virksomhed med rådgivning og repræsentation af klienter. Det betyder, at advokaten skal være uafhængig af staten og andre magtfulde interesser, og ikke må tillade, at hans uafhængighed kompromitteres af upassende pres fra forretningsforbindelser. Advokaten skal også hele tiden være uafhængig af sin egen klient, hvis advokaten skal nyde tredjemands og domstolernes tillid. Uden denne uafhængighed kan der i virkeligheden ikke være nogen garanti for kvaliteten af advokatens arbejde. Det faktum, at advokaten har et liberalt erhverv, og den autoritet, der udspringer af denne status, er med til at bevare hans uafhængighed, og advokatorganisationerne skal spille en vigtig rolle og være med til at garantere advokaternes uafhængighed. Selvregulering af erhvervet ses som afgørende i forbindelse med at sikre den enkelte advokats uafhængighed.

Det er påfaldende, at advokater i ufri samfund er forhindret i at varetage deres klienters interesser og kan risikere fængsel eller død for det.

Princip b) – advokatens ret og pligt til at holde klientens forhold fortrolige og at overholde sin tavshedspligt:

Det er af afgørende betydning for en advokats virke, at advokaten af sin klient får oplyst ting, som klienten ikke ville fortælle andre – de mest intime, personlige detaljer eller de mest værdifulde forretningsmæssige hemmeligheder – og at advokaten modtager oplysningerne i fortrolighed.

Uden sikkerhed for fortrolighed kan der ikke være tillid. Charteret understreger dette principps dobbeltkarakter – overholdelse af fortrolighed er ikke blot advokatens pligt – det er klientens grundlæggende menneskeret. Reglerne om advokaters tavshedspligt forbyder, at kommunikation mellem advokaten og klienten kan bruges mod klienten. I nogle retssystemer er det udelukkende klienten, der har ret til fortrolighed, mens "diskretionspligt" i andre retssystemer kan betyde, at advokaten over for sin egen klient skal hemmeligholde viden, han har modtaget fra den anden parts advokat i fortrolighed. Princip b) omfatter alle disse forbundne begreber – advokaters tavshedspligt, fortrolighed og diskretionspligt. Advokatens pligt over for klienten består, selv efter at advokaten er holdt op med at repræsentere klienten.

Princip c) – undgåelse af interessekonflikter, både mellem forskellige klienter og mellem klienten og advokaten:

For at udøve sit erhverv forsvarligt skal advokaten undgå interessekonflikter. Så en advokat kan ikke repræsentere to klienter i den samme sag, hvis der er en konflikt eller risiko for konflikt mellem klienternes interesser. På samme måde skal en advokat afholde sig fra at repræsentere en ny klient, hvis advokaten er i besiddelse af fortrolige oplysninger, han har fået fra en anden nuværende eller tidligere klient.

En advokat må heller ikke tage en klient, hvis der er en interessekonflikt mellem klienten og advokaten. Hvis der opstår en interessekonflikt, mens advokaten repræsenterer klien-

ten, skal advokaten ophøre med repræsentationen. Det ses, at dette princip er tæt forbundet med princip b) (fortrolighed), a) (uafhængighed) og e) (loyalitet).

Princip d) – advokatstandens værdighed og ære, og den enkelte advokats integritet og gode omdømme:

For at opnå klienternes, tredjemands, domstolenes og statens tillid skal advokaten vise sig værdig til tilliden. Den opnås ved at være medlem af en ærefuld profession, men den naturlige konsekvens er, at advokaten ikke må gøre noget for at skade hverken sit eget eller professionens omdømme som helhed eller offentlighedens tillid til professionen. Dette betyder ikke, at advokaten skal være et perfekt menneske, men det betyder, at han ikke må opføre sig uværdigt, hverken i sin juridiske praksis, i andre forretningsaktiviteter eller endda i sit privatliv, dvs. på en sådan måde, at det ville kunne kaste vanære over professionen. Uværdig opførsel kan føre til sanktioner, herunder – i de alvorligste sager – frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed.

Princip e) – loyalitet over for klienten:

Loyalitet over for klienten er et afgørende element i advokatens rolle. Klienten skal kunne stole på advokaten som rådgiver og som repræsentant. For at være loyal over for klienten skal advokaten være uafhængig (se princip a)), undgå interessekonflikter (se princip c)), og bevare klientens fortrolighed (se princip b)). Nogle af de mest prekære problemer i forbindelse med professionel adfærd opstår i samspillet mellem princippet om loyalitet over for klienten og de principper, der opstiller advokatens videregående pligter: princip d) (værdighed og ære), princip h) (respekt over for kolleger) og i særdeleshed princip i) (respekt for retsstatsprincippet og korrekt retspleje). I forbindelse med behandlingen af disse spørgsmål skal advokaten gøre det klart for sin klient, at advokaten ikke kan gå på kompromis med sine forpligtelser over for domstolen og retsforfølgningen for at føre en uretvis sag på klientens vegne.

Princip f) – retfærdig behandling af klienten med hensyn til honorarer:

Et honorar, der opkræves af en advokat, skal fuldt ud være meddelt til klienten, være retfærdigt og rimeligt og skal overholde loven og de regler for standen, som advokaten er underlagt. Selv om branchekodekser (og princip c) i dette charter) understreger vigtigheden af at undgå interessekonflikter mellem advokat og klient, synes der i spørgsmålet om advokatens honorarer at være en indbygget fare for en sådan konflikt. Følgelig dikterer princippet nødvendigheden af standens regulering for at sikre, at klienten ikke betaler for meget.

Princip g) – advokatens professionelle kompetence:

Det er selvindlysende, at advokaten ikke effektivt kan rådgive eller repræsentere sin klient, medmindre advokaten har den relevante professionelle uddannelse og erfaring. I den seneste tid har efteruddannelse (fortsat faglig udvikling) fået stadig større betydning som reaktion på de hurtige ændringer i lovgivningen og i praksis samt i de teknologiske og økonomiske omgivelser.

Advokatregler understreger ofte, at en advokat ikke må påtage sig en sag, som han ikke er kompetent til at behandle.

Princip h) – respekt over for kolleger:

Dette princip repræsenterer mere end en erklæring om behovet for høflighed – selv om det også er vigtigt i de meget følsomme og meget omtvistede spørgsmål, som advokater ofte er indblandet i på vegne af deres klienter. Princippet vedrører advokatens rolle som en mellemmand, man kan have tillid til taler sandt, overholder advokatreglerne og holder sine løfter. Den korrekte retspleje kræver, at advokaterne opfører sig med respekt over for hinanden, så stridsspørgsmål kan løses på en civiliseret måde. Ligeledes må det være i offentlighedens interesse, at advokater handler i god tro med hinanden og ikke bedrager hinanden. Gensidig respekt mellem kolleger gør det lettere at gennemføre korrekt retspleje, medvirker til løsning af konflikter gennem aftaler og er i klientens interesse.

Princip i) – respekt for retsstatsprincippet og korrekt retspleje:

Vi har karakteriseret en del af advokatens rolle som at denne er deltager i udøvelsen af korrekt retspleje. Den samme ide udtrykkes sommetider ved at beskrive advokaten som "rettens tjener" eller som "retfærdighedens tjener". En advokat må aldrig forsætligt give urigtige eller vildledende oplysninger til retten, og en advokat bør heller aldrig lyve over for tredjemand i forbindelse med sin advokatvirksomhed. Disse forbud er ofte i modstrid med klientens umiddelbare interesser, og håndteringen af denne tilsyneladende konflikt mellem klientens interesser og retfærdighedens interesser er et prekært problem, som advokaten er fagligt uddannet til at løse. Advokaten er berettiget til at søge sin advokatorganisation om hjælp til sådanne problemer.

Men i sidste instans kan advokaten kun repræsentere sin klient med succes, hvis domstolene og tredjemand kan stole på advokaten som en betroet mellemmand og som deltager i korrekt retspleje.

Princip j) – advokatstandens selvregulering:

Det er et af kendetegnene ved ufri samfund, at staten enten åbent eller skjult kontrollerer advokatstanden og advokaters virksomhed. I de fleste europæiske lande er advokatstanden underlagt en kombination af statsregulering og selvregulering.

I mange tilfælde anvender staten, fordi den anerkender vigtigheden af grundprincipperne, lovgivning til at understøtte dem – for eksempel ved lovgivningsmæssigt at understøtte princippet om fortrolighed eller ved at give advokatorganisationerne lovgivningsmæssig bemyndigelse til at udarbejde regler for standen. CCBE er overbevist om, at kun et stærkt element af selvregulering kan garantere advokaters faglige uafhængighed over for staten, og uden en garanti om uafhængighed er det umuligt for advokater at opfylde deres faglige og juridiske rolle.

REGLER OM GOD ADVOKATSKIK INDEN FOR DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB

Disse Regler om god advokatskik inden for Det Europæiske Fællesskab blev oprindeligt vedtaget af CCBE's generalforsamling den 28. oktober 1988, og senere ændret på CCBE's generalforsamlinger den 28. november 1998, 6. december 2002 og 19. maj 2006. Reglerne medtager også de ændringer til CCBE's vedtægter, der formelt blev godkendt på en ekstraordinær generalforsamling den 20. august 2007.

1. PRÆAMBEL

1.1. Advokatens stilling i samfundet

I et samfund, der hviler på respekt for lov og ret, udfylder advokaten en særlig rolle. Hans pligter er ikke begrænset til samvittighedsfuld udførelse inden for lovens rammer af den opgave, som er betroet ham af klienten. Advokaten skal tjene retfærdighedens interesser såvel som de klienters interesser, hvis rettigheder og friheder, det er ham betroet at hævde og forsvare, og det er hans pligt ikke blot at føre sin klients sag, men også at være hans rådgiver. Respekt for advokatens professionelle virke er en vigtig betingelse for retsstatsprincippet og demokratiet i samfundet.

Advokatens virke pålægger ham derfor forskelligartede – fra tid til anden tilsyneladende modstridende – juridiske og moralske forpligtelser overfor

- klienten
- domstolene og andre myndigheder for hvilke advokaten optræder på klientens vegne
- advokatstanden i almindelighed og hver enkelt kollega i særdeleshed og
- offentligheden, for hvilken eksistensen af en fri og uafhængig advokatstand, hvis integritet bygger på respekt for regler opstillet af standen selv, er et væsentligt middel til værn for menneskerettighederne over for statsmagten og andre interesser i samfundet.

1.2. Karakteren af regler om god advokatskik

- 1.2.1. Regler om god advokatskik hviler på frivillig vedtagelse fra advokatstandens side og har det formål at sikre advokatens rette udøvelse af en funktion, der anerkendes som væsentlig i alle civiliserede samfund. Advokatens undladelse af at efterleve disse regler kan i sin yderste konsekvens udløse disciplinære sanktioner.

- 1.2.2. Den enkelte advokatorganisations regler om god advokatskik udspringer af dens egne traditioner. De er tilpasset den pågældende organisation, advokaternes virkefelt i vedkommende medlemsstat, dennes juridiske og administrative procedurer og dens nationale lovgivning. Det er hverken muligt eller ønskeligt at tage dem ud af deres sammenhæng eller at gøre sådanne regler generelt anvendelige, da de ifølge deres natur er uegnede dertil.

De enkelte advokatorganisationers særlige regler om god advokatskik er ikke desto mindre baseret på de samme værdier og har som oftest et fælles grundlag.

1.3. Reglernes formål

- 1.3.1. Den fortsatte integration af den Europæiske Union og det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og den øgede hyppighed af advokatvirksomhed på tværs af landegrænserne i det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde har gjort det nødvendigt i almenhedens interesse at fastlægge fælles regler med hensyn til grænseoverskridende virksomhed gældende for alle advokater inden for det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, uanset hvilken advokatorganisation de tilhører. Et særligt formål med vedtagelsen af disse regler er at afbøde vanskelighederne ved anvendelse af "dobbelte adfærdsregler" som omtalt i artikel 4 og 7.2 i direktiv 77/249/EØF og artikel 6 og 7 i direktiv 98/5/EF.

- 1.3.2. De organisationer, der gennem CCBE (Sammenslutningen af advokatråd i Europa) repræsenterer advokatstanden, henstiller, at de regler, der fastlægges i de følgende paragraffer,

- skal anerkendes som udtryk for en almindelig enighed blandt alle advokatorganisationer inden for den Europæiske Union og det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde,
- skal vedtages i overensstemmelse med nationale procedurer og/eller procedurer anvendt i EØS snarest muligt som bindende regler for advokaters grænseoverskridende virksomhed inden for den Europæiske Union og det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde,
- skal tages i betragtning ved enhver revision af nationale regler om god advokatskik med henblik på en fremadskridende harmonisering.

De udtrykker endvidere det ønske, at nationale regler om god advokatskik i videst muligt omfang vil blive fortolket og anvendt i overensstemmelse med reglerne i dette regelsæt.

Når disse regler er vedtaget som bindende i forbindelse med advokaters grænseoverskridende virksomhed, vil advokaten fortsat være forpligtet til at respektere de regler, der er gældende for den advokatorganisation, han tilhører, for så vidt de er forenelige med reglerne i dette regelsæt.

1.4. Den af reglerne omfattede personkreds

De følgende regler finder anvendelse på advokater som disse er defineret i direktiv 77/249/EØF og direktiv 98/5/EF og på advokater i organisationer, der er associerede medlemmer eller observatører i CCBE.

1.5. Reglernes materielle anvendelsesområde

De følgende regler skal, uden at foregribe bestræbelserne på en fremadskridende harmonisering af reglerne om god advokatskik, der gælder internt i en medlemsstat, gælde for advokaters grænseoverskridende virksomhed inden for den Europæiske Union og det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde. Ved grænseoverskridende virksomhed forstås:

- a) Al professionel kontakt med advokater fra en anden medlemsstat end advokatens hjemland,
- b) Advokatens professionelle virksomhed i en anden medlemsstat end advokatens hjemland, hvad enten advokaten er fysisk til stede i den anden medlemsstat eller ej.

1.6. Definitioner

I disse regler betyder:

"Medlemsstat" en medlemsstat i den Europæiske Union eller en anden stat, hvis advokatstand er omfattet af § 1.4.

"Hjemland" den medlemsstat, hvor advokaten har fået ret til at benytte sin faglige titel.

"Værtsland" enhver anden medlemsstat, hvor advokaten udøver grænseoverskridende virksomhed.

"Kompetent myndighed" de(n) professionelle organisation(er) eller myndighed(er) i vedkommende medlemsstat, der er ansvarlig for fastsættelse af regler om god advokatskik og disciplinært tilsyn med advokater.

"Direktiv 77/249/EØF" Rådets direktiv 77/249/EØF af 22. marts 1977 om lettelse med henblik på den faktiske gennemførelse af advokaters fri udveksling af tjenesteydelser.

"Direktiv 98/5/EF" Europaparlamentets og Rådets direktiv 98/5/EF af 16. februar 1998 om lettelse af adgangen til varig udøvelse af advokaterhvervet i en anden medlemsstat end den, hvor beskikkelsen er opnået.

2. ALMINDELIGE PRINCIPPER

2.1. Uafhængighed

- 2.1.1. De mange pligter, en advokat er underkastet, kræver hans fuldstændige uafhængighed af enhver uvedkommende påvirkning, især sådanne, som kan udspringe af hans personlige interesser eller udefrakommende pres. Denne uafhængighed er lige så nødvendig for tilliden til retsplejen som dommerstandens uvildighed. En advokat skal derfor undgå enhver svækkelse af sin uafhængighed og må ikke gå på akkord med den professionelle standard og etik for at gøre sin klient, retten eller tredjemand tilpas.
- 2.1.2. Denne uafhængighed er nødvendig i forbindelse med såvel juridisk rådgivning som retssager. Advokatens rådgivning til klienten er uden værdi, hvis den kun ydes for at stille ham selv i gunstigt lys, for at pleje egne interesser eller som følge af andre uvedkommende påvirkninger.

2.2. Tillid og personlig integritet

Tillidsforhold kan kun bestå, hvis advokatens personlige ære, hæderlighed og integritet er hævet over enhver tvivl. For en advokat er disse traditionelle dyder professionelle pligter.

2.3. Fortrolighed

- 2.3.1. Det er en væsentlig forudsætning for advokatens virke, at han af sin klient kan modtage oplysning om forhold, som klienten ikke ville betro andre – de mest intime, personlige detaljer eller de mest værdifulde forretningsmæssige hemmeligheder – og at advokaten kan modtage oplysningerne i fortrolighed. Uden klientens vished om fortrolighed kan tillid ikke bestå. Fortrolighed er derfor en primær og fundamental ret og pligt for advokaten.

Advokatens fortrolighedspligt er i retsplejens interesse såvel som i klientens. Derfor nyder den særlig beskyttelse fra statens side.

- 2.3.2. Alle oplysninger meddelt af en klient eller modtaget om en klient eller andre i forbindelse med arbejdet for klienten skal således respekteres af advokaten som fortrolige.
- 2.3.3. Fortrolighedspligten er tidsubegrænset.
- 2.3.4. Advokaten skal kræve, at hans fuldmægtige, øvrige medarbejdere og alle, der er ansat af ham i forbindelse med udøvelsen af professionelle tjenester, overholder den samme fortrolighedspligt.

2.4. Respekt for udenlandske advokatorganisationers regler om god advokatskik

En advokat fra en anden medlemsstat kan, når han udøver grænseoverskridende virksomhed, være forpligtet til at efterleve de regler om god advokatskik, der er fastsat af advokatorganisationen i værtslandet. Advokaten er som led i udførelsen af enhver opgave forpligtet til at gøre sig bekendt med de regler, han vil være underkastet.

CCBE's medlemsorganisationer er forpligtet til at deponere deres adfærdsregler hos CCBE's sekretariat, således at enhver advokat fra sekretariatet kan få et eksemplar af de gældende adfærdsregler.

2.5. Uforenelige beskæftigelser

- 2.5.1. For at kunne udøve sit virke i fuld uafhængighed og i overensstemmelse med advokatens pligt til at deltage i retsplejen er advokaten afskåret fra visse beskæftigelser.
- 2.5.2. En advokat, der repræsenterer eller forsvarende en klient i en retssag eller over for offentlige myndigheder i et værtsland, skal respektere de der gældende regler om beskæftigelser, der er uforenelige med advokatvirksomhed.
- 2.5.3. En advokat, der har etableret sig i et værtsland, hvor han ønsker at deltage direkte i erhvervs- eller anden virksomhed, der ikke er forbundet med advokatvirksomhed, skal respektere de der gældende regler om beskæftigelser, der er forbudt eller uforenelige med advokatvirksomhed.

2.6. Individuel reklamering

- 2.6.1. En advokat er berettiget til at oplyse offentligheden om sine tjenesteydelser, forudsat at oplysningerne er præcise og ikke vildledende og respekterer fortrolighedsforpligtelsen og andre af advokatstandens grundværdier.
- 2.6.2. En advokats individuelle reklamering i enhver form for medie, såsom presse, radio, fjernsyn, via elektroniske kommercielle meddelelser eller på anden måde, er tilladt i den udstrækning, den overholder kravene i § 2.6.1.

2.7. Klientens interesser

En advokat skal altid under iagttagelse af gældende ret og god advokatskik handle i sin klients interesse og skal lade denne gå forud for sine egne og sine kollegers interesser.

2.8. Begrænsning af advokaters ansvar over for klienten

I den udstrækning loven i hjemlandet og værtslandet muliggør det, må advokaten begrænse sit ansvar over for klienten i overensstemmelse med de gældende bestemmelser, som advokaten er underlagt.

3. FORHOLD TIL KLIENTER

3.1. Påtagelse og udtræden af sager

- 3.1.1. En advokat må kun påtage sig en sag efter direkte anmodning fra klienten. Advokaten kan dog påtage sig en sag efter anmodning fra en anden advokat på en klients vegne eller efter anmodning fra et dertil kompetent organ.

Advokaten skal i rimeligt omfang undersøge rigtigheden af personens eller organets identitet, kompetence og bemyndigelse, hvis konkrete omstændigheder viser, at identiteten, kompetencen eller bemyndigelsen er uvis.

- 3.1.2. En advokat skal rådgive sin klient og varetage dennes interesser hurtigt, samvittighedsfuldt og omhyggeligt. Han er personlig ansvarlig for udførelsen af de opgaver, der gives ham og skal holde klienten underrettet om forløbet af en sag, der er betroet ham.
- 3.1.3. En advokat bør ikke uden samarbejde med en dertil kvalificeret kollega påtage sig udførelsen af en opgave, som han ved eller bør vide, at han savner fornøden kompetence til at løse.

En advokat bør ikke påtage sig sager, medmindre han under hensyntagen til andet arbejdspress kan behandle disse med passende hurtighed.

- 3.1.4. En advokat må ikke udnytte sin ret til at udtræde af en sag på en sådan måde og under sådanne omstændigheder, at klienten hindres i rettidigt og uden skadevirkning for ham at søge anden juridisk bistand.

3.2. Interessekonflikter

- 3.2.1. En advokat må ikke rådgive, repræsentere eller virke for to eller flere klienter i samme sag, hvis der er interessekonflikt mellem disse eller betydelig risiko derfor.
- 3.2.2. Advokaten skal træde helt ud af sagen, hvis der opstår interessekonflikt mellem to eller flere af hans klienter, hvis der opstår risiko for krænkelse af fortrolighedspligten, eller hvis hans uafhængighed vil kunne anfægtes.
- 3.2.3. En advokat skal ligeledes afstå fra at virke for en ny klient, hvis der herved opstår risiko for tilsidesættelse af den fortrolighedspligt, der påhviler ham i forhold til en tid-

ligere klient, eller hvis det kendskab til dennes forhold, som advokaten har erhvervet, vil udgøre en utilbørlig fordel for den nye klient.

- 3.2.4. Når advokater udøver advokatvirksomhed i fællesskab, gælder de i §§ 3.2.1. til 3.2.3.nævnte regler for fællesskabet og alle dets deltagere.

3.3. Honoraraftaler om andel i sagens genstand (*pactum de quota litis*)

- 3.3.1. En advokat må ikke indgå honoraraftaler, hvorefter han vederlægges med en andel af det, der opnås ved sagens gennemførelse (*pactum de quota litis*).
- 3.3.2. Ved "pactum de quota litis" forstås en aftale mellem advokaten og klienten indgået forud for afslutningen af den sag, hvori klienten er part, hvorefter klienten påtager sig at betale advokaten en del af udbyttet af sagen, hvad enten dette er en pengesum eller andet, der tilkendes klienten ved sagens afslutning.
- 3.3.3. "Pactum de quota litis" omfatter ikke en aftale om, at honoraret beregnes i forhold til sagsgenstandens værdi, hvis dette er i overensstemmelse med en almindelig godkendt honorartakst eller er underkastet kontrol af det organ, hvis myndighed advokaten er underlagt.

3.4. Honorarfastsættelse

Klienten skal have fuld oplysning om ethvert honorar, advokaten beregner sig, og honorarer skal være rimelige og passende og overholde loven og de regler for standen, som advokaten er underlagt.

3.5. A conto-afregning

Hvis en advokat kræver a conto-betaling af honorar og/eller udlæg, må sådan betaling ikke overstige, hvad der efter et rimeligt skøn vil medgå til dækning af honorar og udlæg i den pågældende sag.

Undlader klienten at foretage sådan a conto-betaling, er advokaten berettiget til at udtræde af sagen eller nægte at påtage sig den, dog under iagttagelse af reglerne i § 3.1.4 ovenfor.

3.6. Honorardeling med andre end advokater

- 3.6.1. En advokat må ikke dele sit honorar med nogen, der ikke er advokat, medmindre de love og de adfærdsregler, advokaten er underlagt, tillader en tilknytning mellem advokaten og den anden person.

- 3.6.2. Bestemmelsen i § 3.6.1. er ikke til hinder for, at en advokat betaler honorar, provision eller andet vederlag til en afdød kollegas arvinger eller til en pensioneret kollega i forbindelse med overtagelse af den afdøde eller pensionerede advokats virksomhed.

3.7. Procesomkostninger og mulighed for retshjælp

- 3.7.1. Advokaten bør til enhver tid søge at opnå den mest omkostningseffektive løsning på klientens tvist og bør på passende tidspunkter oplyse klienten om det ønskværdige i at forsøge at opnå forlig og/eller henvise sagen til alternativ konfliktløsning.
- 3.7.2. En advokat skal oplyse sin klient om eksisterende muligheder for offentlig retshjælp.

3.8. Klientmidler

- 3.8.1. Advokater, der kommer i besiddelse af midler på vegne af deres klienter eller tredje-mand (herefter kaldet "klientmidler"), skal indsætte sådanne midler på en konto i en bank eller lignende pengeinstitut underkastet offentligt tilsyn (herefter kaldet "klientkonto"). En klientkonto skal være adskilt fra alle advokatens andre konti.

Alle de af advokaten modtagne klientmidler skal indsættes på en sådan konto, medmindre ejeren af midlerne accepterer, at midlerne behandles anderledes.

- 3.8.2. Advokatens bogføring skal fuldstændig og nøjagtigt vise alle dispositioner over klientmidlerne. Disse skal være adskilt fra andre midler, advokaten råder over. Det er muligt, at bogføringen i henhold til nationale regler skal opbevares i en vis periode.
- 3.8.3. En klientkonto kan kun være i debet under ganske særlige omstændigheder, som udtrykkeligt er tilladt i henhold til nationale regler, eller på grund af bankgebyrer, som advokaten ikke har indflydelse på. En sådan konto kan ikke stilles som garanti eller anvendes som sikkerhed. Der kan ikke ske modregning mellem eller sammenlægning af en klientkonto og en anden bankkonto. Klientmidlerne på en klientkonto kan heller ikke anvendes til at betaling af penge, som advokaten skylder banken.
- 3.8.4. Klientmidler skal overføres til ejerne af midlerne hurtigst muligt eller på de betingelser, som de fastsætter.
- 3.8.5. Advokaten kan ikke overføre midler fra en klientkonto til sin egen konto til betaling af honorarer uden skriftligt at informere klienten derom.
- 3.8.6. De kompetente myndigheder i medlemsstaterne har bemyndigelse til at efterprøve og undersøge alle dokumenter vedrørende klientmidler, samtidig med at de respekterer den fortrolighed eller tavshedspligt, som dokumenterne måtte være underlagt.

3.9. Advokatansvarsforsikring

- 3.9.1. Advokater skal være forsikret mod juridisk erstatningsansvar, der opstår som følge af udøvelsen af deres erhverv, i en udstrækning, der er rimelig under hensyntagen til karakteren og omfanget af de risici, de pådrager sig i forbindelse med deres juridiske virksomhed.
- 3.9.2. Hvis dette skulle vise sig at være umuligt, skal advokaten oplyse klienten om sin situation og dens konsekvenser.

4. FORHOLDET TIL RETTEN

4.1. Adfærdsregler i og over for retten

En advokat, som møder eller deltager i en sag ved en domstol eller anden instans, skal følge de regler om god advokatskik, som er gældende ved den pågældende domstol eller myndighed.

4.2. Korrekt processuel adfærd

En advokat skal altid iagttage korrekt processuel adfærd.

4.3. Opførsel i retten

En advokat skal under udvisning af respekt og høflighed for retten varetage sin klients interesser med værdighed og uden at være bange for at skade sine egne interesser eller for eventuelle konsekvenser for sig selv eller andre.

4.4. Urigtige eller vildledende oplysninger

En advokat må aldrig bevidst meddele retten urigtige eller vildledende oplysninger.

4.5. Reglernes anvendelse i voldgiftssager etc.

Reglerne om advokatens forhold til retten finder tilsvarende anvendelse på advokatens forhold til voldgiftsmænd og andre, der, eventuelt lejlighedsvis, udøver domstols- eller domstolslignende funktioner.

5. FORHOLDET MELLEM ADVOKATER

5.1. Det kollegiale fællesskab

- 5.1.1. Det kollegiale fællesskab kræver tillid og samarbejde mellem advokater til fordel for deres klienter og for at undgå unødige retssager og anden adfærd, der er skadelig for standens omdømme. Det kan imidlertid aldrig retfærdiggøre, at standens interesser bliver sat over klientens.
- 5.1.2. En advokat skal anerkende advokater fra andre medlemsstater som kolleger og behandle dem fair og korrekt.

5.2. Samarbejde mellem advokater fra forskellige medlemsstater

- 5.2.1. En advokat, som modtager henvendelse fra en kollega fra en anden medlemsstat, er forpligtet til ikke at påtage sig en sag, som han ikke er kompetent til at udføre. Advokaten skal i så fald bistå kollegaen med at skaffe de oplysninger, der er nødvendige for at sætte vedkommende i stand til at overgive sagen til en advokat, der er i stand til at udføre den ønskede opgave.
- 5.2.2. Når advokater fra forskellige medlemsstater samarbejder, påhviler der begge pligt til at tage hensyn til eventuelle forskelligheder mellem deres respektive retssystemer, faglige organisationer og advokaternes kompetencer og pligter i de pågældende lande.

5.3. Korrespondance mellem advokater

- 5.3.1. Hvis en advokat har til hensigt at sende meddelelser til en advokat i en anden medlemsstat, som afsenderen ønsker behandlet "fortroligt" eller "uden præjudice", skal han klart give udtryk for dette, inden han sender den første meddelelse.
- 5.3.2. Hvis den kommende modtager af meddelelserne ikke er i stand til at sikre deres behandling som "fortrolige" eller "uden præjudice", skal denne straks oplyse afsenderen herom.

5.4. Henvisningshonorar

- 5.4.1. En advokat må hverken af advokater eller andre kræve eller modtage honorar, provision eller andet vederlag for at henvise eller anbefale en klient til den pågældende anden advokat.
- 5.4.2. En advokat må ikke betale andre honorar, provision eller andet vederlag for få en klient henvist til sig.

5.5. Kommunikation med modparten

En advokat må ikke i en konkret sag henvende sig direkte til nogen, som er repræsenteret eller rådgives af en kollega, uden dennes samtykke og skal i så fald holde den anden advokat underrettet om enhver sådan kommunikation.

5.6. *(Ophævet efter beslutning på generalforsamlingen i CCBE i Dublin den 6. december 2002)*

5.7. Hæftelse for honorar

Ved professionelle relationer mellem medlemmer af advokatororganisationer i forskellige medlemsstater hæfter en advokat personligt, også i tilfælde af klientens insolvens, for den udenlandske kollegas krav på honorar, omkostninger og udlæg, såfremt han selv har engageret eller søgt råd hos kollegaen uden at begrænse sig til at anbefale kollegaen eller til at introducere klienten for ham. De pågældende advokater kan dog ved samarbejdets begyndelse træffe særlig aftale herom. Endvidere kan opdragsgiveren til enhver tid begrænse sin personlige hæftelse til de krav på honorar, omkostninger og udlæg, der er opstået før meddelelsen til kollegaen om, at opdragsgiveren ikke vil hæfte for fremtiden.

5.8. Fortsat faglig udvikling

Advokater bør vedligeholde og udvikle deres faglige viden og evner og tage deres erhvervs europæiske dimension i betragtning.

5.9. Tvister mellem advokater i forskellige medlemsstater

- 5.9.1. Hvis en advokat finder, at en kollega fra en anden medlemsstat har handlet i strid med reglerne om god advokatskik, skal han henlede kollegaens opmærksomhed derpå.
- 5.9.2. Hvis der opstår tvist af professionel art mellem advokater i forskellige medlemsstater, skal de så vidt muligt først søge den bilagt i mindelighed.
- 5.9.3. En advokat må ikke indlede retssag eller disciplinærsag mod en kollega i en anden medlemsstat angående et spørgsmål som nævnt i § 5.9.1. eller § 5.9.2. ovenfor uden først at orientere de advokatororganisationer, hvortil parterne hører, og give de pågældende advokatororganisationer mulighed for at bidrage til en løsning.

FORKLARENDE NOTAT

Dette forklarende notat blev på foranledning af CCBE's stående komité udarbejdet af CCBE's arbejdsgruppe vedrørende god advokatskik, som var ansvarlig for at udforme den første version af selve reglerne om god advokatskik. Notatet forsøger at forklare oprindelsen til reglernes bestemmelser, belyse de problemer, de er beregnet til at løse – særlig i forbindelse med grænseoverskridende virksomhed – og at yde hjælp til de kompetente myndigheder i medlemsstaterne i forbindelse med reglernes anvendelse. Det er ikke hensigten, at det skal have bindende virkning ved fortolkning af reglerne. Det forklarende notat blev vedtaget den 28. oktober 1988 og opdateret på CCBE's generalforsamling den 19. maj 2006. Det forklarende notat medtager også de ændringer til CCBE's vedtægter, der formelt blev godkendt på en ekstraordinær generalforsamling den 20. august 2007. Listen over erhverv i kommentaren til § 1.4 kan ændres.

De oprindelige udgaver af reglerne er på fransk og engelsk. Oversættelser til andre fællesskabssprog udarbejdes efter bemyndigelse fra de nationale delegationer.

Kommentar til § 1.1 – Advokatens stilling i samfundet

Perugia-deklarationen, vedtaget af CCBE i 1977, fastlagde de grundlæggende principper for advokaters adfærd, der gælder for advokater i hele EF. Bestemmelserne i § 1.1 gentager udtalelsen i Perugia-deklarationen om advokatens virke i samfundet, som danner grundlag for de regler, der regulerer udøvelsen af dette virke.

Kommentar til § 1.2 – Karakteren af regler om god advokatskik

Disse bestemmelser gentager i hovedsagen forklaringen i Perugia-deklarationen om karakteren af regler om god advokatskik, og hvordan bestemte regler afhænger af bestemte lokale forhold, men ikke desto mindre er baseret på fælles værdier.

Kommentar til § 1.3 – Reglernes formål

Disse bestemmelser viser udviklingen af principperne i Perugia-deklarationen til særlige regler om god advokatskik for advokater i EU, EØS og Schweiz, og advokater i CCBE's associerede medlemslande og lande med observatørstatus, med særlig henvisning til disse grænseoverskridende virksomhed (defineret i § 1.5). Bestemmelserne i § 1.3.2 fastlægger CCBE's konkrete intentioner med hensyn til de væsentlige bestemmelser i reglerne.

Kommentar til § 1.4 – Den af reglerne omfattede personkreds

Reglerne angives at gælde for alle advokater som disse er defineret i direktivet om advokaters fri udveksling af tjenesteydelser fra 1977 og direktivet om advokaters ret til etablering i en anden medlemsstat fra 1998, såvel som advokater fra associerede medlemslande og lande med observatørstatus i CCBE. Dette omfatter advokater i lande, som efterfølgende har tiltrådt direktiverne, og hvis navne er blevet tilføjet ved ændring af direktiverne.

Følgelig gælder reglerne for alle de advokater, der er repræsenteret i CCBE, uanset om det er som fuldgyltige medlemmer, associerede medlemmer eller observatører, nemlig:

Albanien	Avokat
Armenien	Pastaban
Belgien	avocat / advocaat / Rechtsanwalt
Bulgarien	advokat
Cypern	dikegóros
Danmark	advokat
Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien	advokat
Det Forenede Kongerige	advocate, barrister, solicitor.
Estland	vandeadvokaat
Finland	asianajaja / advokat
Frankrig	avocat
Georgien	Advokati / Advokatebi
Grækenland	dikegóros
Irland	barrister, solicitor
Island	lögmaður
Italien	avvocato
Kroatien	odvjetnik
Letland	zvērīnāts advokāts
Liechtenstein	Rechtsanwalt
Litauen	advokatas
Luxembourg	avocat / Rechtsanwalt
Malta	avukat, prokuratur legali
Moldova	Avocat
Montenegro	advokat
Nederlandene	advocaat
Norge	advokat
Polen	adwokat, radca prawny
Portugal	advogado
Rumænien	avocat
Schweiz	Rechtsanwalt / Anwalt / Fürsprech / Fürsprecher / avocat / avvocato /advokat
Serbien	advokat
Slovakiet	advokát / advokátka
Slovenien	odvetnik / odvetnica
Spanien	abogado / advocat / abokatu / avogado
Sverige	advokat
Tjekkiet	advokát
Tyrkiet	avukat
Tyskland	Rechtsanwalt
Ungarn	ügyvéd
Ukraine	advokat
Østrig	Rechtsanwalt

Håbet er også, at reglerne vil kunne accepteres af advokatstanden i andre europæiske ikke-medlemslande såvel som andetsteds, så de også kan anvendes i de relevante konventioner mellem sådanne lande og medlemsstaterne.

Kommentar til § 1.5 – Reglernes materielle anvendelsesområde

Reglerne får her kun direkte anvendelse på "grænseoverskridende virksomhed" (som defineret) for advokater i EU, EØS og Schweiz og advokater i associerede medlemmer og observatører i CCBE – se ovenfor om § 1.4 og definitionen af "medlemsstat" i § 1.6. (Se også ovenfor om mulige fremtidige udvidelser til advokater i andre lande.) Definitionen af grænseoverskridende virksomhed vil f.eks. omfatte kontakter i stat A, selv i et spørgsmål om intern lovgivning i stat A, mellem en advokat fra stat A og en advokat fra stat B. Den vil udelukke kontakter mellem advokater fra stat A i stat A om et spørgsmål, der opstår i stat B, forudsat at ingen af deres professionelle aktiviteter finder sted i stat B, men vil omfatte virksomhed udøvet af advokater fra stat A i stat B, selv om det kun er i form af meddelelser sendt fra stat A til stat B.

Kommentar til § 1.6 – Definitioner

Bestemmelsen definerer nogle udtryk, der anvendes i reglerne: "medlemsstat", "hjemland", "værtsland", "kompetent myndighed", "direktiv 77/249/EØF" og "direktiv 98/5/EF". Henvisen til "hvor advokaten udøver grænseoverskridende virksomhed" bør fortolkes i lyset af definitionen af "grænseoverskridende virksomhed" i § 1.5.

Kommentar til § 2.1 – Uafhængighed

Bestemmelsen gentager i hovedsagen den generelle principerklæring i Perugia-deklarationen.

Kommentar til § 2.2 – Tillid, troværdighed og personlig integritet

Bestemmelsen gentager ligeledes et generelt princip, der er indeholdt i Perugia-deklarationen.

Kommentar til § 2.3 – Fortrolighedspligt

Bestemmelsen gentager først, i § 2.3.1, nogle generelle principper, der er fastlagt i Perugia-deklarationen og anerkendt af Europadomstolen i AM&S-sagen (157/79). I §§ 2.3.2 til 2.3.4 udvikles principperne til en konkret regel om fortrolighedspligt. § 2.3.2 indeholder den grundlæggende regel om respekten for fortrolighed. § 2.3.3 bekræfter, at forpligtelsen stadig er bindende for advokaten, selv om han ophører med at repræsentere den pågældende klient.

§ 2.3.4 bekræfter, at advokaten ikke blot skal respektere fortrolighedspligten selv, men skal kræve, at alle fuldmægtige og ansatte i hans firma også gør det.

Kommentar til § 2.4 – Respekt for udenlandske advokatorganisationers regler om god advokatskik

Artikel 4 i direktivet om advokaters fri udveksling af tjenesteydelser indeholder følgende bestemmelser om de regler, der skal overholdes af en advokat fra en medlemsstat, som i kraft af artikel 49 i den konsoliderede EF-traktat lejlighedsvis eller på midlertidigt grundlag yder tjenester i en anden medlemsstat:

- a) Virksomhed i forbindelse med repræsentation og forsvar af en klient for retten eller over for offentlige myndigheder udøves i den medlemsstat, der er værtsland, på de betingelser, som gælder for advokater, der er etableret i denne stat, bortset fra betingelser om bopæl eller medlemskab af en faglig organisation i nævnte stat.
- b) Under udøvelsen af disse former for virksomhed skal advokaten iagttage de faglige regler, der gælder i værtslandet, idet han dog fortsat er undergivet de forpligtelser, der påhviler ham i den medlemsstat, han kommer fra.
- c) Under udøvelse af disse former for virksomhed i Det forenede Kongerige, forstås ved "de faglige regler, der gælder i værtslandet", de faglige regler, der gælder for "solicitors", såfremt de nævnte former for virksomhed ikke er forbeholdt "barristers" eller "advocates". I modsat fald anvendes de faglige regler, der gælder for sidstnævnte. "Barristers", der kommer fra Irland, er dog altid undergivet de faglige regler, der gælder for "barristers" eller "advocates" i Det forenede Kongerige. Under udøvelse af disse former for virksomhed i Irland forstås ved "de faglige regler, der gælder i værtslandet", de faglige regler, der gælder for "barristers" for så vidt de angår den mundtlige forelæggelse af en sag for retten. I alle andre tilfælde finder de faglige regler anvendelse, der gælder for "solicitors". "Barristers" og "advocates", der kommer fra Det forenede Kongerige, er dog altid undergivet de faglige regler, der gælder for "barristers" i Irland.
- d) Ved udøvelsen af andre former for virksomhed end dem, der er omhandlet i a) ovenfor, forbliver advokaten undergivet de betingelser og faglige regler, der gælder i den medlemsstat, han kommer fra, idet han dog tillige er undergivet de regler, som uanset deres oprindelse gælder for advokatstanden i værtslandet, navnlig vedrørende uforenelighed mellem udøvelse af advokatgerning og andre former for virksomhed i denne stat, tavshedspligt, forholdet mellem kolleger, forbud mod, at samme advokat bistår parter med modstridende interesser, samt vedrørende annoncering. Disse regler kan dog kun anvendes, såfremt de kan efterkommes af en advokat, der ikke er etableret i værtslandet, og kun i det omfang kravet om overholdelse er objektivt begrundet af advokatgerningen, standens omdømme og overholdelsen af ovennævnte regler om uforenelighed.

Direktivet om advokaters ret til etablering i en anden medlemsstat indeholder følgende bestemmelser om de regler, der skal overholdes af en advokat fra en medlemsstat, som i kraft af artikel 43 i den konsoliderede EF-traktat permanent yder tjenester i en anden medlemsstat:

- a) Uanset de faglige og etiske regler, en advokat er underkastet i hjemlandet, er en advokat, der udøver virksomhed under hjemlandets advokattitel, underkastet de samme faglige og etiske regler som de advokater, der udøver virksomhed under værtslandets relevante advokattitel, for så vidt angår alle de former for virksomhed, han udøver på værtslandets område (artikel 6.1).
- b) Værtslandet kan pålægge en advokat, der udøver virksomhed under hjemlandets advokattitel, pligt til at tegne en advokatforsikring eller til at tilslutte sig en for advokater etableret garantifond efter de regler, værtslandet fastsætter for advokatvirksomhed, der udøves på dets område.

En advokat, der udøver virksomhed under hjemlandets advokattitel, er dog fritaget for denne forpligtelse, hvis han kan dokumentere, at han er omfattet af en forsikrings- eller garantiordning i overensstemmelse med de i hjemlandet gældende regler, forudsat at den pågældende forsikrings- eller garantiordning er ækvivalent i henseende til dækningens vilkår og omfang. Foreligger der kun delvis ækvivalens, kan værtslandets kompetente myndighed kræve, at der tegnes en supplerende forsikring eller stilles en supplerende garanti for at dække de områder, der ikke er omfattet af den forsikring, der er tegnet, eller den garanti, der er stillet efter hjemlandets regler (artikel 6.3).

- c) En advokat, der er registreret i et værtsland under hjemlandets advokattitel, kan udøve advokatvirksomhed som lønmodtager hos en anden advokat, hos en advokatsammenslutning eller i et advokatselskab eller i en offentlig eller privat virksomhed, i det omfang værtslandet giver advokater, der er registreret under værtslandets advokattitel, ret hertil (artikel 8).

I sager, der ikke er dækket af nogen af disse direktiver, eller som går videre end kravene i disse direktiver, er en advokats forpligtelser i henhold til fællesskabsretten til overholdelse af andre advokatorganisationers regler et spørgsmål om fortolkning af de relevante bestemmelser som f.eks. e-handelsdirektivet (2000/31/EF). Et vigtigt formål med reglerne er at minimere og om muligt helt eliminere de problemer, der kan opstå i forbindelse med "dobbelte adfærdsregler", dvs. anvendelsen af mere end et sæt potentielt modstridende nationale regler på en bestemt situation (se § 1.3.1).

Kommentar til § 2.5 – Uforenelige beskæftigelser

Der er forskelle både mellem og inden for medlemsstaterne om den udstrækning, hvori advokater har lov til at have anden beskæftigelse, f.eks. i erhvervsmæssig virksomhed. Det generelle formål med regler, der udelukker en advokat fra anden beskæftigelse er at beskytte advokaten mod påvirkninger, der kan mindske advokatens uafhængighed eller hans rolle i retsplejen. Variationerne i disse regler afspejler forskellige lokale forhold, forskellige opfattelser af advokaters virke og forskellige måder at lave regler på. For eksempel er der i nogle tilfælde fuldstændigt forbud mod at have visse navngivne erhverv, hvorimod det i andre tilfælde generelt er tilladt at have anden beskæftigelse med forbehold af overholdelse af konkrete foranstaltninger til beskyttelse af advokatens uafhængighed.

§§ 2.5.2 og 2.5.3 omhandler forskellige omstændigheder, hvor en advokat fra en medlemsstat udøver grænseoverskridende virksomhed (som defineret i § 1.5) i et værtsland, når han er medlem af værtslandets advokatstand.

§ 2.5.2 pålægger en advokat, der repræsenterer en klient i en retssag eller over for offentlige myndigheder i et værtsland, fuld overholdelse af værtslandets regler vedrørende uforenelige beskæftigelser. Dette gælder uanset om advokaten er etableret i værtslandet eller ej.

§ 2.5.3 pålægger på den anden side "respekt" for værtslandets regler om forbudte eller uforenelige beskæftigelser i andre tilfælde, men kun såfremt den i værtslandet etablerede advokat ønsker at deltage direkte i erhvervs- eller anden virksomhed, der ikke er forbundet med advokatvirksomhed.

Kommentar til § 2.6 – Individuel reklamering

Udtrykket "individuel reklamering" dækker advokatfirmaers såvel som individuelle advokaters reklamering i modsætning til fælles reklamering organiseret af advokatorganisationerne for deres medlemmer som helhed. De regler, der regulerer advokaters individuelle reklamering, varierer betydeligt i medlemsstaterne. § 2.6 gør det klart, at der ikke er nogen overordnet indvending mod individuel reklamering i forbindelse med grænseoverskridende virksomhed. Advokater er imidlertid ikke desto mindre underlagt forbud eller restriktioner, der er fastsat i deres nationale adfærdsregler, og en advokat vil stadig være underlagt forbud eller restriktioner, der er fastsat i værtslandets regler, når disse er bindende for advokaten i kraft af direktivet om advokaters fri udveksling af tjenesteydelser eller direktivet om advokaters ret til etablering i en anden medlemsstat.

Kommentar til § 2.7 – Klientens interesser

Bestemmelsen understreger det generelle princip, at advokaten altid skal handle i sin klients interesse og lade denne gå forud for sine egne og sine kollegers interesser.

Kommentar til § 2.8 – Begrænsning af advokatens ansvar over for klienten

Bestemmelsen gør det klart, at der ikke er nogen overordnet indvending mod at begrænse advokatens ansvar overfor klienten i forbindelse med grænseoverskridende virksomhed, uanset om det sker ved kontrakt eller ved anvendelse af et aktieselskab, et kommanditselskab eller et anpartsselskab. Bestemmelsen påpeger dog, at det kun er en mulighed, såfremt den relevante lovgivning og de relevante adfærdsregler tillader det – og i visse retsområder forbyder eller begrænser loven eller adfærdsreglerne en sådan ansvarsbegrænsning.

Kommentar til § 3.1 – Påtagelse og udtræden af sager

Bestemmelserne i § 3.1.1 har til hensigt at sikre, at der opretholdes et forhold mellem advokaten og klienten, og at advokaten rent faktisk modtager instrukser fra klienten, selv om disse kan meddeles gennem en behørigt bemyndiget mellemmand. Det er advokatens ansvar at forvisse sig om mellemmandens bemyndigelse og klientens ønsker.

§ 3.1.2 omhandler den måde, hvorpå advokaten skal udføre sine pligter. Bestemmelsen om, at advokaten skal påtage sig personligt ansvar for udførelsen af de opgaver, der gives ham, betyder, at advokaten ikke kan undgå ansvar ved uddelegering til andre. Det forhindrer ikke advokaten i at søge at begrænse sit juridiske ansvar i den udstrækning dette er tilladt i henhold til den relevante lovgivning eller de relevante adfærdsregler – se § 2.8.

§ 3.1.3 fastslår et princip, der er særlig relevant ved grænseoverskridende virksomhed, f.eks. når en advokat bliver bedt om at varetage en sag på vegne af en advokat eller klient fra en anden stat, som ikke kender den relevante lovgivning eller praksis, eller når en advokat bliver anmodet om at varetage en sag, der vedrører lovgivningen i en anden stat, som han ikke kender.

En advokat er i almindelighed berettiget til at nægte at påtage sig en sag, men § 3.1.4 fastslår at, når han engang har påtaget sig den, er advokaten forpligtet til ikke at udtræde af sagen uden at sikre sig, at klientens interesser varetages.

Kommentar til § 3.2 – Interessekonflikter

Bestemmelserne i § 3.2.1 forhindrer ikke, at en advokat repræsenterer to eller flere klienter i samme sag, forudsat at de ikke har modstridende interesser, og at der ikke er væsentlig risiko for, at en sådan interessekonflikt opstår. Såfremt en advokat allerede repræsenterer to eller flere klienter på denne måde, og der efterfølgende opstår interessekonflikt mellem disse klienter, eller der er risiko for krænkelse af fortrolighedspligten eller andre forhold, hvor advokatens uafhængighed kan anfægtes, skal advokaten træde helt ud af sagen.

Der kan imidlertid være omstændigheder, hvor der opstår uenighed mellem to eller flere klienter, som er repræsenteret af den samme advokat, hvor det kan være hensigtsmæssigt, at advokaten forsøger at fungere som mægler. I sådanne sager er det op til advokaten at bruge sin egen dømmekraft til at beslutte, hvorvidt interessekonflikten mellem klienterne er af en sådan art, at det kræver, at advokaten træder ud af sagen. Hvis ikke kan advokaten overveje, om det vil være relevant at forklare situationen for klienterne, opnå deres accept og forsøge at fungere som mægler for at løse uenigheden mellem dem, og kun hvis dette forsøg på mægling slår fejl, udtræde af sagen.

I § 3.2.4 finder de foregående bestemmelser i § 3 anvendelse på advokater, der udøver advokatvirksomhed i fællesskab. For eksempel bør et advokatfirma udtræde af sagen, hvis der er en interessekonflikt mellem to af firmaets klienter, selv om forskellige advokater i firmaet repræsenterer hver sin klient. På den anden side er det i den form for "kontorfællesskab", der anvendes af engelske advokater ("barristers"), hvor den enkelte advokat repræsenterer klienterne individuelt, undtagelsesvis muligt for forskellige advokater i fællesskabet at repræsentere klienter med modstridende interesser.

Kommentar til § 3.3 – Honoraraftaler om andel i sagens genstand (pactum de quota litis)

Disse bestemmelser afspejler den almindelige indstilling i alle medlemsstater, at uregulerede honoraraftaler om andel i sagens genstand (pactum de quota litis) er i modstrid med korrekt retspleje, fordi de opmuntrer til spekulativ procesførelse og kan misbruges. Bestemmelserne har imidlertid ikke til hensigt at forhindre opretholdelse eller indførelse af ordninger, hvorefter advokaten får betaling efter resultater eller kun får betaling, hvis han lykkes med søgsmålet eller sagen, forudsat at sådanne ordninger er underlagt tilstrækkelig regulering og kontrol til beskyttelse af klienten og korrekt retspleje.

Kommentar til § 3.4 – Honorarfastsættelse

§ 3.4 opstiller tre krav: En generel standard vedrørende oplysning til klienten om advokatens honorarer, et krav om, at disse skal være rimelige og passende, og et krav om, at de skal overholde gældende lov og adfærdsregler.

I mange medlemsstater findes der mekanismer til regulering af advokathonorarer i henhold til national lovgivning eller adfærdsregler, enten med reference til en pådømmelse fra advokatorganisationen eller på anden måde. I situationer, der er reguleret af direktivet om advokaters ret til etablering i en anden medlemsstat, hvor advokaten er underlagt både værtslandets og hjemlandets regler, er det muligt, at opkrævningsgrundlaget skal overholde begge regelsæt.

Kommentar til § 3.5 – A conto-afregning

§ 3.5 antager, at en advokat kan kræve a conto-betaling af sit honorar og/eller udlæg, men sætter en grænse med henvisning til et rimeligt skøn af disse. Se ligeledes § 3.1.4 om retten til udtræden.

Kommentar til § 3.6 – Honorardeling med andre end advokater

I nogle medlemsstater har advokater lov til at praktisere sammen med medlemmer af visse andre godkendte professioner, hvad enten det er juridiske professioner eller ej. Bestemmelserne i § 3.6.1 har ikke til hensigt at forhindre honorardeling med sådanne godkendte former for sammenslutninger. Det er heller ikke hensigten med bestemmelserne at forhindre honorardeling mellem de advokater, som reglerne gælder for (se § 1.4 ovenfor), og andre "advokater", f.eks. advokater fra ikke-medlemsstater eller medlemmer af andre juridiske professioner i medlemsstaterne som f.eks. notarer.

Kommentar til § 3.7 – Procesomkostninger og mulighed for retshjælp

§ 3.7.1 understreger vigtigheden af at forsøge at løse tvister på en måde, der er omkostningseffektiv for klienten, herunder rådgivning om, hvorvidt man skal forsøge at forhandle et forlig på plads og om, hvorvidt man skal foreslå at henvise tvisten til en eller anden form for alternativ konfliktløsning.

§ 3.7.2 kræver, at en advokat, hvor det er relevant, oplyser sin klient om muligheden for retshjælp. Der er vidt forskellige bestemmelser i medlemsstaterne om muligheden for retshjælp. Ved grænseoverskridende virksomhed bør advokaten tænke på muligheden af, at det er bestemmelserne om retshjælp i den nationale lovgivning, som advokaten ikke kender, der er gældende.

Kommentar til § 3.8 – Klientmidler

Bestemmelserne i § 3.8 afspejler den anbefaling, CCBE vedtog i Bruxelles i november 1985, om behovet for at fastsætte og håndhæve minimumsregler om passende kontrol med og rådighed over klientmidler, der inden for Fællesskabet er i advokaters varetægt. § 3.8 fastsætter minimumsstandarder, der skal overholdes, samtidig med at de ikke griber ind i enkelthederne i de nationale systemer, som yder bedre eller strengere beskyttelse af klientmidler.

Advokater, der forvalter klientmidler, selv som led i grænseoverskridende virksomhed, skal overholde deres hjemlige advokatorganisations regler. Advokaten skal være opmærksom på de spørgsmål, der opstår, når reglerne i mere end en medlemsstat er gældende, særlig hvis advokaten er etableret i et værtsland i henhold til direktivet om advokaters ret til etablering i en anden medlemsstat.

Kommentar til § 3.9 – Advokatansvarsforsikring

§ 3.9.1 afspejler en anbefaling, ligeledes vedtaget af CCBE i Bruxelles i november 1985, om behovet for, at alle advokater i EU er forsikret mod de risici, der opstår som følge af påstande om embedsforsømmelse, der rejses mod dem. § 3.9.2 behandler den situation, hvor der ikke kan tegnes forsikring på det grundlag, der er beskrevet i § 3.9.1.

Kommentar til § 4.1 – Adfærdsregler i og over for retten

Bestemmelsen fastslår det princip, at en advokat er bundet til at følge de regler, der gælder for den domstol eller anden instans, for hvilken advokaten optræder eller giver møde på klientens vegne.

Kommentar til § 4.2 – Korrekt processuel adfærd

Bestemmelsen fastslår det generelle princip, at en advokat i partsprocesser ikke må søge at drage uretmæssige fordele af sin modpart. For eksempel må advokaten ikke uden forudgående meddelelse til modpartens advokat rette henvendelse til dommeren eller forsyne denne med bilag, notater eller dokumenter, som modpartens advokat ikke får rimelig tid til at gøre sig bekendt med, medmindre sådanne skridt er tilladt under den pågældende procesordning. I den udstrækning, det ikke er forbudt ved lov, må en advokat ikke for retten røbe eller fremlægge forligsforslag i sagen fra den anden part eller dennes advokat uden udtrykkeligt samtykke fra den anden parts advokat. Se ligeledes § 4.5 nedenfor.

Kommentar til § 4.3 – Opførsel i retten

Bestemmelsen afspejler den nødvendige balance mellem respekt for retten og loven på den ene side og bestræbelserne på at tjene klientens interesser bedst muligt på den anden.

Kommentar til § 4.4 – Urigtige eller vildledende oplysninger

Bestemmelsen fastslår det princip, at advokaten aldrig bevidst må vildlede retten. Dette er nødvendigt, hvis der skal være tillid mellem domstolene og advokatstanden.

Kommentar til § 4.5 – Reglernes anvendelse i voldgiftssager etc.

Med denne bestemmelse udstrækkes de foregående bestemmelser vedrørende advokatens forhold til retten til andre organer, der udøver domstols- eller domstolslignende funktioner.

Kommentar til § 5.1 – Det kollegiale fællesskab

Disse bestemmelser, som er baseret på erklæringer i Perugia-deklarationen, understreger, at det er i offentlighedens interesse, at advokatstanden opretholder et tillids- og samarbejdsforhold mellem sine medlemmer. Dette kan dog ikke anvendes til at retfærdiggøre, at advokatstandens interesser sættes over retfærdighedens eller klienternes interesser (se ligeledes § 2.7).

Kommentar til § 5.2 – Samarbejde mellem advokater fra forskellige medlemsstater

Bestemmelsen udvikler et princip, der blev fremført i Perugia-deklarationen med henblik på at undgå misforståelser i forretninger mellem advokater fra forskellige medlemsstater.

Kommentar til § 5.3 – Korrespondance mellem advokater

I visse medlemsstater anses meddelelser mellem advokater (skriftlige eller mundtlige) normalt for at skulle holdes fortrolige mellem advokaterne. Det betyder, at indholdet af meddelelserne ikke kan videregives til andre, normalt ikke kan videregives til advokaternes klienter, og under alle omstændigheder ikke kan fremlægges i retten. I andre medlemsstater vil dette ikke være konsekvensen, medmindre korrespondancen er markeret som "fortrolig".

I andre lande igen skal advokaten holde sin klient fuldt informeret om alle relevante meddelelser fra en kollega, der repræsenterer en anden part, og markering af et brev som "fortroligt" betyder kun, at det drejer sig om et juridisk spørgsmål, der er henvendt til den modtagende advokat og dennes klient og ikke skal misbruges af tredjemand.

I visse lande skal advokaten, hvis han ønsker at indikere, at et brev sendes i et forsøg på at forlige en tvist og ikke skal fremlægges i retten, markere brevet med ordene "uden præjudice".

Disse vigtige nationale forskelle giver anledning til mange misforståelser.

Derfor skal advokater være meget påpasselige, når de skriver korrespondance på tværs af grænserne.

Når en advokat ønsker at sende et brev til en kollega i en anden medlemsstat på det grundlag, at det skal behandles fortroligt mellem advokaterne, eller at det er "uden præjudice", bør advokaten på forhånd spørge, om brevet kan accepteres på det grundlag. En advokat, der ønsker, at en meddelelse skal accepteres på dette grundlag, skal klart lade dette fremgå af meddelelsen eller i et følgebrev.

En advokat, der er den påtænkte modtager af en sådan meddelelse, men som ikke er i stand til at respektere eller sikre respekt for det grundlag, den skal sendes på, skal straks oplyse afsenderen herom, således at meddelelsen ikke afsendes. Hvis meddelelsen allerede er modtaget, skal modtageren returnere den til afsenderen uden på nogen måde at afsløre indholdet eller henvise til det. Hvis modtagerens nationale lovgivning eller regler forhindrer modtageren i at opfylde dette krav, skal han straks oplyse afsenderen herom.

Kommentar til § 5.4 – Henvisningshonorar

Bestemmelsen afspejler det princip, at en advokat ikke bør kræve eller modtage betaling alene for at henvise en klient, hvilket ville kunne hindre klientens frie valg af advokat eller klientens interesse i at blive henvist til den bedste tilgængelige bistand. Dette forhindrer ikke honorardelingsordninger mellem advokater på korrekt vis (se ligeledes § 3.6 ovenfor).

I nogle medlemsstater er det i visse tilfælde tilladt for advokater at modtage provision, forudsat at: a) klientens interesser tjenes bedst muligt, b) klienten får fuld oplysning herom, og c) klienten har givet samtykke til, at advokaten får provision. I disse tilfælde er provisionen en del af advokatens vederlag for de tjenester, han har ydet til klienten, og ikke dækket af det forbud mod henvisningshonorarer, der har til hensigt at forhindre, at advokater får en hemmelig fortjeneste.

Kommentar til § 5.5 – Kommunikation med modparten

Bestemmelsen afspejler et generelt anerkendt princip og har til hensigt både at fremme gnidningsløs forretningsudøvelse mellem advokaterne og at forebygge ethvert forsøg på at snyde en anden advokats klient.

Kommentar til § 5.6 – Advokatskifte

§ 5.6 omhandlede advokatskifte. Paragraffen blev slettet fra reglerne den 6. december 2002.

Kommentar til § 5.7 – Hæftelse for honorar

Disse bestemmelser bekræfter i hovedsagen bestemmelser, der er indeholdt i Perugia-deklarationen. Eftersom misforståelser om ansvaret for ubetalte honorarer er en almindelig grund til uenighed mellem advokater fra forskellige medlemsstater, er det vigtigt, at en ad-

vokat, som ønsker at udelukke eller begrænse sin personlige forpligtelse til at være ansvarlig for en udenlandsk kollegas honorarer, når frem til en klar aftale om dette allerede fra begyndelsen af samarbejdet.

Kommentar til § 5.8 – Fortsat faglig udvikling

Det er en faglig forpligtelse at holde sig ajour med udviklingen i lovgivningen. Det er især væsentligt, at advokater er opmærksomme på EU-lovgivningens voksende indflydelse på deres fagområde.

Kommentar til § 5.9 – Tvister mellem advokater i forskellige medlemsstater

En advokat har ret til at gøre alle juridiske eller andre retsmidler, som han er berettiget til, gældende mod en kollega i en anden medlemsstat. Såfremt det drejer sig om et brud på en adfærdsregel eller en tvist af faglig karakter, er det ikke desto mindre ønskeligt, at mulighederne for en mindelig afgørelse er udtømte – om nødvendigt med hjælp fra de berørte advokatorganisationer – før sådanne retsmidler tages i brug.

Lovbekendtgørelse 2016-03-02 nr. 193

om aftaler og andre retshandler på formuerettens område

- ① Lovteksten er konsolideret af Karnov den **2022-05-28**, som er ikrafttrædelsesdato for den seneste ændring.

som ændret ved [L 2021-11-27 nr. 2158](#)

I. Om afslutning af aftaler

§ 1

Tilbud og svar på tilbud er bindende for afgiveren. Reglerne i §§ 2-9 kommer til anvendelse, for så vidt ikke andet følger af tilbudet eller svaret eller af handelsbrug eller anden sædvane.

§ 2

Har tilbudsgiveren fastsat en frist for antagelse af tilbudet, må antagende svar være kommet frem til ham inden fristens udløb.

Stk. 2. Fristen regnes, hvis tilbudet er gjort i brev, fra den dag, brevet er dateret, og hvis det er gjort i telegram fra den tid på dagen, da telegrammet er indleveret til afsendelsesstedets telegrafstation.

§ 3

Gøres tilbud i brev eller telegram, uden at der fastsættes nogen frist for antagelse, må antagende svar være kommet frem til tilbudsgiveren inden udløbet af det tidsrum, som ved tilbudets afgivelse af ham kunne påregnes at ville medgå. Ved beregningen af dette tidsrum forudsættes, når ikke andet følger af omstændighederne, at tilbudet kommer frem i rette tid, samt at svaret afsendes uden ophold, efter at den, til hvem tilbudet er rettet, har haft rimelig betænkningstid, og at det ikke forsinkes undervejs. Er tilbudet gjort i telegram, skal antagelsen sendes telegrafisk, hvis den ikke på anden måde kommer lige så tidligt frem.

Stk. 2. Tilbud, som fremsættes mundtlig uden at give frist for antagelse, må antages straks.

§ 4

Kommer antagende svar for sent frem, anses det som nyt tilbud.

Stk. 2. Dette gælder dog ikke, hvis afsenderen af svaret går ud fra, at det er kommet frem i rette tid, og tilbudsgiveren må indse dette. I så fald skal denne, hvis han ikke vil godkende svaret, uden ugrundet ophold give afsenderen meddelelse derom. Undlader han dette, anses aftale for sluttet.

§ 5

Afslås tilbud, er det bortfaldet, selv om fristen for svar endnu ikke er udløbet.

§ 6

Svar, som går ud på, at tilbud antages, men som på grund af tillæg, indskrænkninger eller forbehold ikke stemmer med tilbudet, anses som afslag i forbindelse med nyt tilbud.

Stk. 2. Dette gælder dog ikke, når afsenderen af svaret går ud fra, at det er overensstemmende med tilbudet, og tilbudsgiveren må indse dette. I så fald skal denne, hvis han ikke vil godkende svaret, uden ugrundet ophold give meddelelse derom. Undlader han dette, anses aftale for sluttet med det indhold, svaret har.

§ 7

Tilbud eller svar, som tilbagekaldes, er bortfaldet, såfremt tilbagekaldelsen kommer frem til den anden part forinden eller samtidig med, at tilbudet eller svaret kommer til hans kundskab.

§ 8

Har tilbudsgiveren erklæret, at han vil anse den anden parts tavshed for antagelse af tilbudet, eller fremgår det i øvrigt af forholdet, at han ikke venter udtrykkeligt svar, er den anden part alligevel pligtig til, såfremt han vil antage tilbudet, på forespørgsel at afgive erklæring derom. Undlader han dette er tilbudet bortfaldet.

§ 9

Har nogen i henvendelse, som ellers ville være at anse som tilbud, anvendt ordene »uden forbindtighed«, »uden obligo« eller lignende udtryk, anses henvendelsen alene som opfordring til at gøre tilbud i overensstemmelse med dens indhold. Fremkommer sådant tilbud inden rimelig tid fra nogen, som henvendelsen er rettet til, og må modtageren gå ud fra, at det er fremkaldt ved henvendelsen, skal han uden ugrundet ophold give tilbudsgiveren meddelelse, hvis han ikke vil antage det. Undlader han dette, anses tilbudet for antaget.

§ 9 a

§§ 1-9 finder ikke anvendelse på afslutning af aftaler om løsørekøb, der er omfattet af den internationale købelov.

II. Om fuldmagt

§ 10

Den, som har givet en anden fuldmagt til at foretage en retshandel, bliver umiddelbart berettiget og forpligtet overfor tredjemand ved retshandel, som fuldmægtigen foretager i fuldmagtsgiverens navn og indenfor fuldmagtens grænser.

Stk. 2. Indtager nogen ifølge aftale med en anden en stilling, som efter lov eller sædvane medfører beføjelse for ham til indenfor visse grænser at handle på den andens vegne, anses han befuldmægtiget til at foretage retshandler, som falder indenfor disse grænser.

§ 11

Har fuldmægtigen ved retshandelens foretagelse handlet i strid med fuldmagtsgiverens forskrifter, er retshandelen ikke bindende for denne, såfremt tredjemand indså eller burde indse, at fuldmægtigen således overskred sin beføjelse.

Stk. 2. Er fuldmagten en sådan som omtalt i § 18, og har fuldmægtigen ved foretagelsen af retshandelen overskredet sin beføjelse, er retshandelen ikke bindende for fuldmagtsgiveren, selv om tredjemand var i god tro.

§ 12

Vil fuldmagtsgiveren tilbagekalde en sådan fuldmagt som omtalt i §§ 13-16, har han, selv om han har underrettet fuldmægtigen om, at fuldmagten ikke længere skal gælde, at foretage, hvad der i de nævnte paragraffer for hvert enkelt tilfælde er foreskrevet; er flere af disse forskrifter anvendelige på samme fuldmagt, bliver de alle at iagttage.

Stk. 2. Den tredjemand, overfor hvem en fuldmagt er tilbagekaldt på den i § 13 omtalte måde, kan ikke påberåbe sig, at tilbagekaldelsen ikke er sket på anden måde.

§ 13

En fuldmagt, som er bragt til tredjemands kundskab ved en til ham særskilt rettet erklæring fra fuldmagtsgiveren, er tilbagekaldt, når særskilt erklæring om, at fuldmagten ikke længere skal gælde, er kommet frem til tredjemand.

§ 14

En fuldmagt, som af fuldmagtsgiveren er offentlig bekendtgjort i bladene eller på anden måde, tilbagekaldes ved en erklæring, som bekendtgøres på samme måde.

Stk. 2. Er dette ikke muligt, skal tilbagekaldelsen tilkendegives på anden ligeså virksom måde. Fuldmagtsgiveren kan forlange, at den i § 17 omtalte myndighed skal afgøre, hvad han i så henseende har at foretage.

Stk. 3. Fuldmagten anses ikke som offentlig bekendtgjort, fordi den er tinglæst.

§ 15

En sådan fuldmagt, som omtales i § 10, 2det stykke, tilbagekaldes derved, at fuldmægtigen fjernes fra stillingen.

§ 16

En skriftlig fuldmagt, som er overgivet fuldmægtigen, og som må anses bestemt til at være i hans besiddelse og at forevises for tredjemand, tilbagekaldes derved, at den på fuldmagtsgiverens forlangende tilbagegives ham eller tilintetgøres.

Stk. 2. Fuldmægtigen er pligtig til på forlangende at give fuldmagten tilbage til fuldmagtsgiveren.

§ 17

Gør fuldmagtsgiveren det antageligt, at en sådan fuldmagt som i § 16 omtalt er forkommet eller af anden grund ikke kan erholdes tilbage inden rimelig tid, kan den erklæres for uvirksom.

Stk. 2. Begæring herom indgives til den almindelige underret på det sted, hvor fuldmagtsgiveren bor eller sidst havde bopæl. Finder retten, at begæringen bør bevilges, udfærdiger den en erklæring om, at fuldmagten skal være uvirksom, når erklæringen een gang er optaget i Statstidende, og der efter optagelsen er gået en fastsat tid, som ikke må være længere end 14 dage. Retten kan i erklæringen bestemme, at den også skal bekendtgøres på anden måde forinden optagelsen i Statstidende. Når bekendtgørelse på foreskreven måde har fundet sted og den af retten fastsatte tid er udløbet, er fuldmagten uden retsvirkning overfor fuldmagtsgiveren; herom kan fuldmagtsgiveren forlange attest fra retten.

Stk. 3. Rettens afgørelse efter denne paragraf er upåankelig. Består retten af flere medlemmer, er det formanden, som træffer afgørelsen.

§ 18

En fuldmagt, der alene hviler på fuldmagtsgiverens erklæring til fuldmægtigen, er tilbagekaldt, når erklæringen om, at fuldmagten ikke længere skal gælde, er kommet frem til fuldmægtigen.

§ 19

Har fuldmagtsgiveren særlig grund til at formode, at fuldmægtigen, uagtet fuldmagten er tilbagekaldt eller erklæret uvirksom, på hans vegne vil foretage en retshandel overfor en bestemt tredjemand, skal han, hvis han må antage, at denne er ubekendt med, at fuldmagten ikke længere gælder, så vidt muligt give ham meddelelse herom. Undlader han dette, bliver retshandelen bindende for ham, såfremt tredjemand var i god tro.

§ 20

Er fuldmagten ikke tilbagekaldt eller erklæret for uvirksom, men har fuldmagtsgiveren forbudt fuldmægtigen at gøre brug af den eller på anden måde tilkendegivet, at den ikke længere skal gælde, er en retshandel, som foretages i henhold til fuldmagten, ikke bindende for fuldmagtsgiveren, såfremt tredjemand havde eller burde have kendskab om forholdet.

§ 21

Dør fuldmagtsgiveren, er fuldmagten alligevel gældende, forsåvidt det ikke følger af særlige omstændigheder, at den skal bortfalde. Selv om sådanne omstændigheder foreligger, er dog en på fuldmagten støttet retshandel gældende overfor dødsboet, såfremt tredjemand hverken havde eller burde have kendskab om dødsfaldet og dets betydning for fuldmægtigens beføjelse til at foretage retshandelen; er fuldmagten en sådan som omtalt i § 18, udkræves det til retshandelens gyldighed, at heller ikke fuldmægtigen havde eller burde have sådan kendskab, da han foretog retshandelen.

Stk. 2. Fuldmagten ophører fra udløbet af det døgn, hvor bekendtgørelse i Statstidende af indkaldelse til fordringshaverne finder sted. Betaler fuldmægtigen gæld efter dødsfaldet, og er boet insolvent, kan dette dog altid fordre, at den stedfundne betaling går tilbage.

§ 22

Kommer fuldmagtsgiveren under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. [værgemålslovens § 6](#), erhverver tredjemand ikke ved en retshandel med fuldmægtigen anden retsstilling over for den, der er under værgemål, end tredjemand ville have erhvervet, hvis retshandelen var foretaget med denne selv. I de tilfælde, hvor tredjemand ville være afskåret fra at påberåbe sig retshandelen over for den, der er under værgemål, hvis tredjemand havde kendt eller burde have kendt værgemålet, kan tredjemand, når retshandelen er foretaget i henhold til en sådan fuldmagt, som er omtalt i § 18, heller ikke påberåbe sig den, såfremt fuldmægtigen da retshandelen blev foretaget, havde eller burde have sådan kendskab.

§ 23

Kommer fuldmagtsgiveren under konkurs, erhverver tredjemand ikke ved retshandel med fuldmægtigen anden retsstilling overfor konkursboet, end han ville have erhvervet, hvis retshandelen var foretaget af fuldmagtsgiveren selv. Er retshandelen foretaget i henhold til en sådan fuldmagt som omtalt i § 18, kan tredjemand ikke påberåbe sig retshandelen overfor boet, såfremt fuldmægtigen, da han foretog den, kendte eller burde kende konkursen.

§ 24

Er fuldmagtsgiveren død, kommet under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. [værgemålslovens § 6](#), eller kommet under konkurs, kan fuldmægtigen, indtil de fornødne foranstaltninger kan træffes af boet eller værgeren, i kraft af fuldmagten foretage de retshandler, som er nødvendige for at beskytte boet eller den, der er kommet under værgemål, mod tab.

§ 25

Den, der optræder som fuldmægtig for en anden, indestår for, at han har fornøden fuldmagt. Oplyser han ikke, at han havde sådan eller at hans retshandel er godkendt af den opgivne fuldmagtsgiver eller af andre grunde er bindende for denne, skal han erstatte den skade, tredjemand lider ved, at retshandelen ikke kan gøres gældende mod den opgivne fuldmagtsgiver.

Stk. 2. Denne bestemmelse kommer ikke til anvendelse, når tredjemand vidste eller burde vide, at den, som foretog retshandelen, ikke havde fornøden fuldmagt. Ej heller kommer den til anvendelse, når den, som foretog retshandelen, handlede i henhold til en fuldmagt, der var ugyldig eller uvirksom af grunde, som han var uvidende om, og som tredjemand ikke kunne påregne, at han vidste besked om.

§ 26

Hvad ovenfor i dette kapitel er fastsat om fuldmagt til at foretage retshandler, finder tilsvarende anvendelse på fuldmagt til at optræde for fuldmagtsgiveren ved retshandler, som foretages overfor ham.

§ 27

Hvad der i den gældende lovgivning særligt er fastsat for enkelte fuldmagtsforhold, forandres ikke ved denne lov.

Stk. 2. Med hensyn til tilbagekaldelsen af prokura, som anmeldt til handelsregisteret gælder således fremdeles, hvad der er fastsat i lov nr. 23 om handelsregistre, firma og prokura af 1. marts 1889 §§ 7 og 32. Når tilbagekaldelsen er indført i handelsregisteret og lovlig kundgjort, påhviler det ikke prokuragiveren at tilbagekalde fuldmagten på anden måde.

III. Om ugyldige viljeserklæringer

§ 28

Er en viljeserklæring retsstridigt fremkaldt ved personlig vold eller ved trussel om øjeblikkelig anvendelse af sådan, er den ikke bindende for den tvungne.

Stk. 2. Er tvangen udøvet af tredjemand, og var den, til hvem erklæringen er afgivet, i god tro, må den tvungne, hvis han overfor ham vil påberåbe sig tvangen, give ham meddelelse derom uden ugrundet ophold, efter at tvangen er ophørt. Undlader han det, er han bundet ved erklæringen.

§ 29

Er en viljeserklæring retsstridigt fremkaldt ved anden tvang end i § 28 omtalt, er den ikke bindende for den tvungne, hvis den, til hvem erklæringen er afgivet selv har udøvet tvangen eller har indset eller burdet indse, at erklæringen retsstridigt var fremkaldt ved tvang fra tredjemands side.

§ 30

En viljeserklæring er ikke bindende for afgiveren, hvis den, til hvem erklæringen er afgivet, har fremkaldt den ved svig eller har indset eller burdet indse, at den var fremkaldt ved svig fra tredjemands side.

Stk. 2. Har den, til hvem erklæringen er afgivet, svigagtigt givet urigtige oplysninger om omstændigheder, som kan antages at være af betydning for erklæringen, eller gjort sig skyldig i svigagtig fortielse af sådanne omstændigheder, anses erklæringen for at være fremkaldt ved den således udviste svig, medmindre det gøres antageligt, at denne ikke har indvirket på erklæringen.

§ 31

Har nogen udnyttet en andens betydelige økonomiske eller personlige vanskeligheder, manglende indsigt, letsind eller et bestående afhængighedsforhold til at opnå eller betinge en ydelse, der står i væsentligt misforhold til modydelsen, eller som der ikke skal ydes vederlag for, er den, der således er udnyttet, ikke bundet ved den af ham afgivne viljeserklæring.

Stk. 2. Det samme gælder, hvis tredjemand har gjort sig skyldig i et sådant forhold som omtalt i stk. 1 og den, til hvem viljeserklæringen er afgivet indså eller burde indse dette.

§ 32

Den, der har afgivet en viljeserklæring, som ved fejlskrift eller anden fejltagelse fra hans side har fået et andet indhold end tilsigtet, er ikke bundet ved erklæringens indhold, hvis den, til hvem erklæringen er afgivet, indså eller burde indse, at der forelå en fejltagelse.

Stk. 2. Bliver en afgiven viljeserklæring, som befordres ved telegraf eller mundtlig fremføres ved bud, forvansket ved fejl fra telegrafvæsenets side eller ved urigtig gengivelse af budet, er afgiveren ikke bundet ved erklæringen i den skikkelse hvori den kom frem, selv om den, til hvem erklæringen er afgivet, var i god tro. Vil afgiveren gøre gældende at erklæringen er uforbindende, har han dog at give meddelelse derom uden ugrundet ophold, efter at forvanskningen er kommet til hans kundskab. Undlader han det, er han bundet ved erklæringen i den skikkelse, hvori den kom frem, såfremt den, til hvem erklæringen er afgivet, var i god tro.

§ 33

Selv om en viljeserklæring ellers måtte anses for gyldig, kan den, til hvem erklæringen er afgivet, dog ikke påberåbe sig den, når det på grund af omstændigheder, som forelå, da erklæringen kom til hans kundskab, og hvorom han må antages at have været vidende, ville stride imod almindelig hæderlighed, om han gjorde den gældende.

§ 34

Er en skriftlig viljeserklæring oprettet på skrømt, og har den, til hvem erklæringen er afgivet, overdraget en ret ifølge samme til en godtroende tredjemand, kan det ikke overfor denne gøres gældende, at erklæringen var afgivet på skrømt.

§ 35

Er kvittering for et pengebeløb frakomet fordringshaveren uden hans villie, bliver skyldneren desuagtet frigjort ved betaling, som han efter forfaldstid i god tro erlægger mod kvitteringens udlevering.

§ 36

En aftale kan ændres eller tilsidesættes helt eller delvis, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre den gældende. Det samme gælder andre retshandler.

Stk. 2. Ved afgørelsen efter stk. 1 tages hensyn til forholdene ved aftalens indgåelse, aftalens indhold og senere indtrufne omstændigheder.

§ 37

(Ophævet).

§ 38

(Ophævet).

IV. Særlige regler om forbrugeraftaler

§ 38a

Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på forbrugeraftaler, herunder vilkår i forbrugeraftaler.

Stk. 2. Ved en forbrugeraftale forstås i denne lov en aftale, som en erhvervsdrivende indgår som led i sit erhverv, når den anden part (forbrugeren) hovedsagelig handler uden for sit erhverv. Den erhvervsdrivende har bevisbyrden for, at en aftale ikke er en forbrugeraftale.

Stk. 3. Som forbrugeraftale anses under i øvrigt samme betingelser som nævnt i stk. 2 endvidere en aftale, som er indgået eller formidlet for den ene part af en erhvervsdrivende.

§ 38b

Opstår der tvivl om forståelsen af en aftale, og har det pågældende aftalevilkår ikke været genstand for individuel forhandling, fortolkes vilkåret på den måde, som er mest gunstig for forbrugeren. Den erhvervsdrivende har bevisbyrden for, at et aftalevilkår har været genstand for individuel forhandling.

Stk. 2. En skriftlig aftale, der tilbydes forbrugeren, skal af den erhvervsdrivende være udarbejdet på en klar og forståelig måde.

§ 38c

Ved forbrugeraftaler gælder § 36, stk. 1. Såfremt det vil være stridende mod hæderlig forretningsskik og bevirke en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser til skade for forbrugeren at gøre et aftalevilkår gældende, gælder de i § 36, stk. 1, nævnte retsvirkninger også, idet forbrugeren dog i så fald kan kræve, at den øvrige del af aftalen skal gælde uden ændringer, hvis dette er muligt.

Stk. 2. Hvis et aftalevilkår, som er omfattet af stk. 1, 2. pkt., ikke har været genstand for individuel forhandling, kan vilkåret dog ikke ændres eller tilsidesættes delvis, men skal tilsidesættes helt.

Stk. 3. Ved forbrugeraftaler gælder § 36, stk. 2, med den ændring, at der ikke ved bedømmelsen af de forhold og omstændigheder, som er nævnt i § 36, stk. 2, herunder vilkår i andre aftaler, som hænger sammen med den pågældende aftale kan tages hensyn til senere indtrufne omstændigheder til skade for forbrugeren med den virkning, at aftalen ikke kan tilsidesættes eller ændres.

§ 38d

Er det i en aftale bestemt, at lovgivningen i et land uden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde skal finde anvendelse på aftalen, gælder en sådan bestemmelse ikke i spørgsmål om regler om urimelige aftalevilkår. Dette gælder dog kun, hvis det uden bestemmelsen ville være lovgivningen herom i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, der gjaldt for aftalen, og hvis denne lovgivning giver forbrugeren en bedre beskyttelse mod urimelige aftalevilkår.

§ 38 e

Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med, om erhvervsdrivende anvender urimelige aftalevilkår, og med overholdelsen af § 38 b, stk. 2. Tilsynet føres efter [markedsføringslovens](#) regler.

§ 38 f

Justitsministeren kan efter indstilling fra Forbrugerombudsmanden fastsætte regler om, at erhvervsdrivende, som anvender nærmere angivne standardvilkår, som er klart urimelige at anvende i forbrugeraftaleforhold, jf. [aftalelovens § 38 c](#), straffes med bøde.

Stk. 2. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om, at bøder efter stk. 1 for overtrædelser, der kan skade de kollektive interesser for forbrugere i mindst to EU-medlemsstater ud over Danmark, maksimalt kan udgøre 4 pct. af den erhvervsdrivendes årlige omsætning i den eller de berørte medlemsstater. Hvis oplysninger om den erhvervsdrivendes omsætning ikke er tilgængelige, kan bøden maksimalt udgøre 2 mio. euro.

Stk. 3. Justitsministeren kan desuden fastsætte regler om, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i [straffelovens 5. kapitel](#).

V. Almindelige bestemmelser

§ 39

Når en viljeserklærings forbindende kraft ifølge denne lov er afhængig af, at den, til hvem erklæringen er afgivet, ikke havde eller burde have kendskab om et vist forhold eller i øvrigt var i god tro, bliver hensyn at tage til, hvad han indså eller burde indse på det tidspunkt, da viljeserklæringen blev ham bekendt. Dog kan der under særlige omstændigheder også tages hensyn til den kendskab, han har fået eller burde have fået efter det nævnte tidspunkt, men forinden viljeserklæringen har virket bestemmende på hans handlemåde.

§ 40

Når nogen, som efter denne lov skal »give meddelelse« har indleveret meddelelsen til befordring med telegraf eller post eller, hvor andet forsvarligt befordringsmiddel benyttes, har afgivet den til befordring dermed, går det ikke ud over ham, at meddelelsen forsinkes eller ikke kommer frem.

§ 41

Ved nærværende lov ophæves Christian den Femtes Danske Lov, for Færøernes vedkommende samme konges Norske Lov 5-1-4 og 5-1-5.

Lov 2013-12-17 nr. 1457 om forbrugeraftaler

Kapitel 1. Lovens område og definitioner

§ 1

Loven finder anvendelse på forbrugeraftaler, jf. § 2, og på erhvervsdrivendes henvendelser med henblik på indgåelse af sådanne aftaler.

Stk. 2.

Lovens kapitel 4 om fortrydelsesret gælder kun for

- 1) aftaler indgået ved fjernsalg , jf. § 3, nr. 4, og
- 2) aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted , jf. § 3, nr. 5.

Stk. 3.

Lovens kapitel 10 om visse lovvalgsaftaler gælder kun for aftaler indgået ved fjernsalg, jf. § 3, nr. 4.

Stk. 4.

Loven gælder ikke for

- 1) forsikringsaftaler omfattet af lov om forsikringsaftaler og henvendelser med henblik på indgåelse af aftale herom, jf. dog § 4, stk. 2, nr. 3,
- 2) aftaler, der indgås ved hjælp af vareautomater eller lignende automater ,
- 3) aftaler om brug af offentligt tilgængelig telefon eller andet telekommunikationsmiddel , når aftalen med udbyderen af telekommunikation indgås ved benyttelse af kommunikationsmidlet, og
- 4) aftaler om personbefordring, dog med undtagelse af §§ 4, 12, 30 og 31.

§ 2

Ved en forbrugeraftale forstås i denne lov en aftale, herunder en aftale omfattet af [købelovens § 4 a](#), stk. 3, som en erhvervsdrivende eller en person, der optræder i dennes navn eller på dennes vegne, indgår som led i sit erhverv, når den anden part (forbrugeren) hovedsagelig handler uden for sit erhverv.

Stk. 2.

Den erhvervsdrivende har bevisbyrden for, at en aftale, den pågældende har indgået, ikke er en forbrugeraftale.

Stk. 3.

Under i øvrigt samme betingelser som nævnt i stk. 1 finder loven tillige anvendelse på aftaler om varer og tjenesteydelser fra ikkeerhvervsdrivende, hvis aftalen er indgået eller formidlet for sælgeren eller tjenesteyderen af en erhvervsdrivende, og på erhvervsdrivendes henvendelser med henblik på indgåelse af sådanne aftaler.

§ 3

I denne lov forstås ved :

- 1) Varer: Løstøregenstande, herunder varer med digitale elementer, og vand, gas og elektricitet, der udbydes til salg i et afgrænset volumen eller en bestemt mængde .
- 2) Aftale om en vare: Aftale om at overdrage ejendomsretten til en vare til forbrugeren, herunder når aftalen også omfatter tjenesteydelser .
- 3) Tjenesteydelsesaftale: Aftale om at levere en tjenesteydelse, herunder en digital tjeneste, og aftale om at levere vand, gas og elektricitet, der ikke udbydes til salg i et afgrænset volumen eller en bestemt mængde, til forbrugeren, medmindre aftalen også omfatter varer, jf. nr. 2 .
- 4) Fjernsalgsaftale : Enhver aftale om varer, tjenesteydelser eller løbende levering af varer eller tjenesteydelser, når aftalen til og med tidspunktet for dens indgåelse udelukkende
 - a) indgås ved brug af kommunikation, der foregår, uden at forbrugeren og den erhvervsdrivende mødes fysisk (fjernkommunikation), og
 - b) indgås som led i et system for fjernsalg , som drives af den erhvervsdrivende.
- 5) Aftale indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted : Enhver aftale mellem den erhvervsdrivende og forbrugeren,
 - a) som er indgået med den erhvervsdrivendes og forbrugersens samtidige tilstedeværelse på et sted, der ikke er den erhvervsdrivendes forretningssted,
 - b) hvor forbrugeren har afgivet tilbud under de samme omstændigheder som nævnt under litra a,
 - c) som er indgået på den erhvervsdrivendes forretningssted eller ved brug af en fjernkommunikationsteknik, umiddelbart efter at forbrugeren er blevet kontaktet personligt og individuelt af den erhvervsdrivende på et sted, som ikke er den erhvervsdrivendes forretningssted, med samtidig fysisk tilstedeværelse af den erhvervsdrivende og forbrugeren , eller
 - d) som er indgået under en udflugt arrangeret af den erhvervsdrivende med det formål at præsentere og sælge varer eller tjenesteydelser til forbrugeren.
- 6) Den erhvervsdrivendes forretningssted :
 - a) Ethvert ikkeflytbart detailforretningssted, hvor den erhvervsdrivende fast udøver sin aktivitet, eller
 - b) ethvert flytbart detailforretningssted, hvor den erhvervsdrivende udøver sin aktivitet på sædvanligt grundlag .
- 7) Finansiell tjenesteydelse : Enhver tjeneste, der har karakter af bank-, kredit-, forsikrings-, individuel pensions-, investerings- eller betalingstjenesteydelse.

- 8) Varigt medium : Ethvert middel, som sætter forbrugeren eller den erhvervsdrivende i stand til at lagre oplysninger rettet personligt til vedkommende med mulighed for fremtidig anvendelse i en periode afpasset efter oplysningernes formål, og som giver mulighed for uændret gengivelse af de lagrede oplysninger.
- 9) Offentlig auktion : En salgsmetode, hvor den erhvervsdrivende tilbyder varer eller tjenesteydelser til forbrugere, som selv er eller har mulighed for at være til stede under auktionen, gennem en gennemsigtig konkurrencebaseret budprocedure, som styres af en auktionsholder, og hvor tilbudsgiver, hvis bud antages, er forpligtet til at købe varerne eller tjenesteydelserne.
- 10) Digitalt indhold: Data, der fremstilles og leveres i digital form .
- 11) Vare med digitale elementer: En løsøregenstand, der integrerer eller er indbyrdes forbundet med digitalt indhold eller en digital tjeneste på en sådan måde, at fraværet af det digitale indhold eller den digitale tjeneste ville forhindre genstanden i at opfylde sin funktion .
- 12) Digital tjeneste: Tjeneste, der gør det muligt at generere, behandle, lagre eller få adgang til data i digital form, eller som muliggør deling af eller enhver anden form for interaktion med data i digital form, som uploades eller genereres af brugere af den pågældende tjeneste .
- 13) Kompatibilitet: Det digitale indholds eller den digitale tjenestes evne til at fungere med hardware eller software, med hvilket digitalt indhold eller digitale tjenester af samme type normalt anvendes, uden at det er nødvendigt at konvertere det digitale indhold eller den digitale tjeneste .
- 14) Funktionalitet: Det digitale indholds eller den digitale tjenestes evne til at udføre sine funktioner i betragtning af formålet .
- 15) Interoperabilitet: Det digitale indholds eller den digitale tjenestes evne til at fungere med hardware eller software, der adskiller sig fra det, som digitalt indhold eller digitale tjenester af samme type normalt anvendes med .
- 16) Onlinemarkedsplads: En tjenesteydelse, der gør brug af software, herunder et websted, en del af et websted eller en applikation, der drives af eller på vegne af en erhvervsdrivende, og som giver forbrugere mulighed for at indgå fjernsalgsaftaler med andre erhvervsdrivende eller forbrugere .
- 17) Udbyder af en onlinemarkedsplads: Erhvervsdrivende, der udbyder en onlinemarkedsplads til forbrugere .
- 18) Handelsmæssig garanti: Enhver forpligtelse, som den erhvervsdrivende eller en producent (garantigiveren) har påtaget sig over for forbrugeren, ud over sin retlige forpligtelse til at levere en kontraktmæssig ydelse, til at refundere købesummen eller omlevere, reparere eller på anden måde afhjælpe mangler ved salgsgenstanden, hvis den ikke svarer til de specifikationer eller ethvert andet krav, der fremgår af garantierklæringen eller af de relevante reklamer, der var tilgængelige på tidspunktet for eller før aftalens indgåelse, og som ikke relaterer sig til ydelsens kontraktmæssighed .

Kapitel 3. Oplysningspligt

Oplysningspligt for andre aftaler end aftaler om fjernsalg eller aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted

§ 17

Inden der indgås en anden aftale end en aftale indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted eller en aftale om fjernsalg, skal den erhvervsdrivende, medmindre oplysningerne allerede fremgår tydeligt af sammenhængen, på en klar og forståelig måde give forbrugeren oplysning om

- 1) varens eller tjenesteydelsens vigtigste egenskaber i et omfang, der svarer til kommunikationsteknikken og til varen eller tjenesteydelsen,
- 2) den erhvervsdrivendes identitet og den fysiske adresse, hvor den erhvervsdrivende er etableret, og den erhvervsdrivendes telefonnummer og e-mailadresse,
- 3) den samlede pris for varen eller tjenesteydelsen inklusive afgifter eller, hvis varens eller tjenesteydelsens art gør, at prisen ikke med rimelighed kan udregnes på forhånd, den måde, hvorpå prisen skal udregnes, samt, hvor det er relevant, alle yderligere omkostninger vedrørende fragt, levering eller porto og enhver anden omkostning eller, hvor disse omkostninger ikke med rimelighed kan udregnes på forhånd, oplysning om, at der kan forekomme sådanne yderligere omkostninger,
- 4) vilkår om betaling, levering, opfyldelse, det tidspunkt, hvor den erhvervsdrivende forpligter sig til at levere varen eller yde tjenesteydelsen, og, hvor det er relevant, den erhvervsdrivendes praksis for klagebehandling,
- 5) at købelovens mangelsregler finder anvendelse,
- 6) hvor det er relevant, eftersalgskundebistand og betingelserne herfor, eftersalgsservice og handelsmæssige garantier,
- 7) hvor det er relevant, aftalens varighed eller for tidsubestemte aftaler eller for aftaler, der forlænges automatisk, betingelserne for at opsige aftalen,
- 8) hvor det er relevant, funktionaliteten, herunder gældende tekniske beskyttelsesforanstaltninger, for digitalt indhold, digitale tjenester og varer med digitale elementer , og
- 9) hvor det er relevant, kompatibiliteten og interoperabiliteten af digitalt indhold, digitale tjenester og varer med digitale elementer , i henhold til hvad den erhvervsdrivende ved eller med rimelighed burde have vidst.

Stk. 2.

Stk. 1 gælder ikke for aftaler, der omfatter dagligdags transaktioner, som opfyldes umiddelbart på tidspunktet for deres indgåelse.

Lov 2015-04-29 nr. 524

om alternativ tvistløsning i forbindelse med forbrugerklager (forbrugerklageloven) [Note 1)]

① Lovteksten er konsolideret af Karnov den **2016-01-09**, som er ikrafttrædelsesdato for den seneste ændring.

Kapitel 1. Lovens formål, anvendelsesområde og definitioner

§ 1

Formålet med loven er at fastlægge rammerne for alternativ tvistløsning i forbrugerforhold og at sikre forbrugere, som klager over erhvervsdrivende, adgang til en effektiv og smidig klagesagsbehandling.

§ 2

Loven omfatter tvister, der udspringer af en aftale indgået mellem en forbruger og en erhvervsdrivende i forbindelse med køb af en vare eller en tjenesteydelse.

Stk. 2.

Loven finder ikke anvendelse på

- 1) sundhedsydelser,
- 2) uddannelser udbudt af det offentlige,
- 3) tvister, der er afgjort ved endelig dom, gyldig bindende voldgift eller retsforlig, og
- 4) køb af fast ejendom.

§ 3

I denne lov forstås ved:

- 1) Alternativ tvistløsning: En udenretslig tvistløsning, der opfylder lovens krav.
- 2) Alternativt tvistløsningsorgan: Et udenretsligt klageorgan, som er omfattet af loven, og som er defineret i nr. 3-5.

- 3) Lovbestemt alternativt tvistløsningsorgan: Et klageorgan, der er oprettet efter anden lovgivning end denne lov, og som behandler civilretlige tvister.
- 4) Godkendt privat tvistløsningsorgan: Et privat klage- eller ankenævn, der er godkendt efter denne lov.
- 5) Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som tvistløsningsorgan: Den tvistløsning, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen gennemfører, når den foretager mediation efter denne lov.
- 6) Mediation: En alternativ tvistløsning, hvor parterne bringes sammen med det formål at opnå en mindelig løsning, uden at der træffes en afgørelse i sagen.
- 7) Onlineplatformen: Den europæiske platform for online tvistløsning, som er reguleret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 524/2013 af 21. maj 2013 om onlinetvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet.

Kapitel 2. Information til forbrugere

§ 4

Erhvervsdrivende skal give forbrugerne information om det alternative tvistløsningsorgan, jf. stk. 3, hvortil forbrugeren kan indbringe en tvist mellem den erhvervsdrivende og forbrugeren. Informationen skal indeholde oplysninger om tvistløsningsorganets adresse og hjemmeside. Informationen skal være klar, forståelig og lettilgængelig på den erhvervsdrivendes hjemmeside, hvis en sådan findes, og, hvis det er relevant, i de generelle aftalevilkår.

Stk. 2.

Opstår der en tvist mellem en forbruger og en erhvervsdrivende, og afviser den erhvervsdrivende helt eller delvis forbrugers krav, skal den erhvervsdrivende give samme information til forbrugeren som efter stk. 1, 1. pkt. Informationen skal gives skriftligt på papir eller andet varigt medie.

Stk. 3.

Erhvervs- og Vækstministeriet udarbejder en liste over de alternative tvistløsningsorganer, der er omfattet af loven, og som skal anmeldes til Europa-Kommissionen, jf. artikel 20 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ATB på forbrugerområdet.

§ 5

En erhvervsdrivende, som sælger varer og tjenesteydelser til forbrugere via internettet og på netbaserede markedspladser, skal klart og tydeligt indsætte et elektronisk link til onlineplatformen på sin hjemmeside og skal derudover angive sin e-mailadresse. Erhvervsdrivende skal samtidig oplyse forbrugerne om, at onlineplatformen kan anvendes i forbindelse med behandling af en klage. Informationen skal gives på den erhvervsdrivendes hjemmeside.

Stk. 2.

Fremsætter en erhvervsdrivende et tilbud til en forbruger i en e-mail, skal e-mailen indeholde et link til onlineplatformen. Hvis det er relevant, skal oplysningerne også være tilgængelige i de skriftlige aftalevilkår mellem den erhvervsdrivende og forbrugeren.

Kapitel 3. Godkendte private tvistløsningsorganer

§ 6

Erhvervs- og vækstministeren kan godkende oprettelsen af og vedtægterne for private tvistløsningsorganer, som omfatter bestemte brancher eller andre afgrænsede områder.

Stk. 2.

Et privat tvistløsningsorgan kan alene godkendes, hvis tvistløsningsorganets vedtægter indeholder bestemmelser om organets sammensætning og sagsbehandling, som er betryggende for parterne, samt bestemmelser om sagkundskab, uafhængighed, habilitet, gebyrer og omkostninger. Det er endvidere en betingelse for godkendelse, at tvistløsningsorganets formand og eventuelle næstformænd er dommere.

Stk. 3.

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om betingelserne for godkendelse efter stk. 1, herunder betingelser for, at private tvistløsningsorganer kan anvende mediation i forbindelse med klagesagsbehandlingen. Ministeren kan endvidere tidsbegrænse eller tilbagekalde en godkendelse, hvis betingelserne herfor ikke længere skønnes at være til stede. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om klagegebyrer og regler om, at en erhvervsdrivende skal betale et beløb til et godkendt privat tvistløsningsorgan til dækning af organets udgifter til sagens behandling, hvis forbrugeren får medhold i klagen eller sagen forliges. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at erhvervsdrivende, der ikke bidrager til organets drift, skal betale et højere beløb end erhvervsdrivende, der bidrager til organets drift.

§ 7

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan fungere som sekretariat for godkendte private tvistløsningsorganer og oppebære indtægter herved.

Stk. 2.

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler for den i stk. 1 nævnte funktion.

Kapitel 4. Lovbestemte alternative tvistløsningsorganer

§ 8

Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med den relevante ressortminister fastsætte regler om sagsbehandling, som lovbestemte alternative tvistløsningsorganer skal overholde for at kunne anmeldes til Europa-Kommissionen, jf. § 4, stk. 3.

Kapitel 5. Mediation i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

§ 9

Forbrugere kan indbringe klager, der udspringer af en aftale mellem en forbruger og en erhvervsdrivende om køb af en vare eller en tjenesteydelse, for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, jf. dog § 13, stk. 2, 1. pkt., og § 16.

§ 10

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal foretage mediation i klager, der indbringes for styrelsen, jf. § 9. Mediationen skal foretages på grundlag af parternes egne oplysninger. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal i mediationen lægge særlig vægt på at vejlede parterne om de generelle regler på området og at vejlede parterne om Forbrugerklagenævnets praksis.

§ 11

Konstaterer Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på baggrund af mediationen, at muligheden for at nå frem til en mindelig løsning ikke er til stede, skal parterne underrettes om, at sagen afsluttes, jf. dog § 18, stk. 1.

Forbrugeren skal samtidig orienteres om muligheden for at indbringe sagen for Forbrugerklagenævnet, jf. § 19.

§ 12

Forbrugeren skal betale et gebyr for mediationen i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Gebyret tilbagebetales ikke, medmindre sagen afvises efter § 16.

Stk. 2.

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om størrelsen og betalingen, herunder om obligatorisk elektronisk indbetaling, af det i stk. 1 nævnte gebyr.

§ 13

Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens virksomhed efter denne lov.

Stk. 2.

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at klagen ikke kan indbringes for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, når prisen for varen eller tjenesteydelsen ligger under eller over en bestemt grænse. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan i særlige tilfælde se bort fra den fastsatte undergrænse.

Kapitel 6. Fælles procedureregler for godkendte private tvistløsningsorganer og mediation i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Behandling af klager

§ 14

Godkendte private tvistløsningsorganer eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal behandle klager efter denne lov over erhvervsdrivende, der er etableret i Danmark. En klage mod en erhvervsdrivende, der er etableret i udlandet, kan behandles, hvis sagen har større tilknytning til Danmark end til etableringslandet, eller hvis parterne er enige herom.

Stk. 2.

En klage over en erhvervsdrivende, der er etableret såvel i Danmark som i et eller flere andre lande, kan afvises, hvis sagen har en større tilknytning til et andet land.

Stk. 3.

Aftaler om, at tvister skal behandles ved voldgift eller andet særligt forum, udelukker ikke, at klagen kan indgives til et godkendt privat tvistløsningsorgan eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

§ 15

Så længe en klagesag verserer for et godkendt privat tvistløsningsorgan eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, kan sagens parter ikke anlægge sag ved domstolene om de spørgsmål, som klagen omfatter.

Stk. 2.

Er en sag anlagt ved domstolene, og ønsker forbrugeren den indbragt for et godkendt privat tvistløsningsorgan eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hæver retten sagen og sender den til det relevante tvistløsningsorgan eller til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, medmindre det må anses for åbenbart, at der ikke kan gives

forbrugeren medhold i klagen, eller sagen ikke skønnes egnet til behandling ved tvistløsningsorganet eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Stk. 3.

Er en sag rejst ved voldgift eller andet særligt forum, og ønsker forbrugeren at indbringe den for et godkendt privat tvistløsningsorgan eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, skal sagen udsættes, indtil den er behandlet af det godkendte private tvistløsningsorgan eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Afvisning

§ 16

Et godkendt privat tvistløsningsorgan eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal afvise at behandle en klage, hvis klagen hører under, er under behandling ved eller har været behandlet af et andet privat tvistløsningsorgan, et lovbestemt alternativt tvistløsningsorgan, som er anmeldt til Europa-Kommissionen, et udenlandsk tvistløsningsorgan, som er anmeldt til Europa-Kommissionen, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen eller en domstol.

Stk. 2.

Et godkendt privat tvistløsningsorgan eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan afvise at behandle en klage, hvis

- 1) forbrugeren ikke forudgående har reklameret over for den erhvervsdrivende,
- 2) klagen er useriøs eller unødigt,
- 3) prisen for varen eller tjenesteydelsen ligger under eller over en bestemt grænse fastsat af erhvervs- og vækstministeren efter § 6, stk. 3, eller § 13, stk. 2, 1. pkt., jf. dog § 13, stk. 2, 2. pkt.,
- 4) klagen ikke skønnes egnet til behandling ved et godkendt privat tvistløsningsorgan eller i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen eller
- 5) behandlingen af klagen i alvorlig grad vil hindre det godkendte private tvistløsningsorgan eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i at fungere effektivt.

Sagsbehandlingsfrister

§ 17

Er det åbenbart, at klagen ikke kan behandles af et godkendt privat tvistløsningsorgan eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, skal tvistløsningsorganet eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afvise klagen senest 3 uger efter modtagelsen. I andre tilfælde skal tvistløsningsorganet eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afvise sagen hurtigst muligt.

Stk. 2.

Afvisning efter stk. 1 skal ledsages af en begrundet redegørelse for afvisningen og sendes til begge parter. Forbrugeren skal samtidig oplyses om muligheden for at indbringe sagen for domstolene.

§ 18

Mediationen i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen eller ved godkendte private tvistløsningsorganer, der er godkendt til at anvende mediation, skal afsluttes inden 90 dage fra det tidspunkt, hvor parterne har haft lejlighed til at afgive deres bemærkninger.

Stk. 2.

Godkendte private tvistløsningsorganer, der ikke anvender mediation, skal afgøre en klage inden 90 dage fra det tidspunkt, hvor sagen er fuldt oplyst.

Stk. 3.

I særlige tilfælde kan et godkendt privat tvistløsningsorgan eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen forlænge tidsfristerne efter stk. 1 eller 2. Tvistløsningsorganet eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal i disse tilfælde informere parterne om, at tidsfristen forlænges, og samtidig oplyse, hvornår sagen kan forventes henholdsvis afgjort eller afsluttet.

Stk. 4.

Et godkendt privat tvistløsningsorgan eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan i særlige tilfælde udsætte behandlingen af en sag. Tvistløsningsorganet eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal i disse tilfælde informere parterne om, på hvilken baggrund sagen udsættes, og, om muligt, hvornår en fortsættelse af sagens behandling kan forventes.

Kapitel 7. Forbrugerklagenævnet

Klager til Forbrugerklagenævnet

§ 19

Forbrugere kan indbringe klager, der udspringer af en aftale mellem en forbruger og en erhvervsdrivende om køb af en vare eller tjenesteydelse, for Forbrugerklagenævnet, jf. § 20.

Stk. 2.

Er der ikke fundet en mindelig løsning ved mediationen i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, og ønsker forbrugeren at indbringe sagen for Forbrugerklagenævnet, skal dette ske, senest 4 uger efter at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har meddelt parterne, at sagen er afsluttet.

§ 20

Forbrugerklagenævnet kan behandle en klage, når

- 1) der ikke er fundet en mindelig løsning ved mediationen i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, jf. kapitel 5, og
- 2) prisen for varen eller tjenesteydelsen ligger under eller over bestemte grænser fastsat af erhvervs- og vækstministeren, jf. § 22, stk. 2.

Stk. 2.

Uanset stk. 1, nr. 2, kan Forbrugerklagenævnet behandle klager, der forelægges for nævnet på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens initiativ, jf. § 22, stk. 3.

§ 21

Forbrugerklagenævnet træffer afgørelse i klager, som indbringes for nævnet.

Stk. 2.

Nævnet kan afvise at behandle en klage, hvis klagen er omfattet af § 16. Nævnet kan endvidere afvise at behandle en klage, hvis det må anses for åbenbart, at der ikke kan gives forbrugeren medhold i klagen.

Stk. 3.

Nævnet kan bemyndige sekretariatet, jf. § 24, til at træffe de i stk. 2 nævnte afgørelser.

§ 22

Erhvervs- og vækstministeren fastsætter regler for nævnets virksomhed, herunder regler om etablering af et forretningsudvalg for nævnet og regler om forretningsudvalgets virke.

Stk. 2.

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at klager, hvor prisen for varen eller tjenesteydelsen ligger under eller over en bestemt grænse, ikke kan indbringes for Forbrugerklagenævnet.

Stk. 3.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan i særlige tilfælde se bort fra den fastsatte undergrænse som nævnt i stk. 2.

Stk. 4.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan i særlige tilfælde undlade at opkræve gebyrer, der skal betales af forbrugeren eller den erhvervsdrivende for sagens behandling ved Forbrugerklagenævnet, jf. §§ 27 og 28. Uanset bestemmelsen i 1. pkt. opkræver Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen et gebyr af den erhvervsdrivende, hvis der indgås forlig til forbrugerens fordel.

§ 23

Betegnelsen Forbrugerklagenævnet er forbeholdt det nævn, som er omhandlet i nærværende kapitel.

Stk. 2.

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler, der forbyder andre tvistløsningsorganer at anvende betegnelser, der kan forveksles med den i stk. 1 anførte betegnelse.

Sekretariat for Forbrugerklagenævnet

§ 24

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er sekretariat for Forbrugerklagenævnet.

Stk. 2.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vejleder erhvervslivet og forbrugerne med henblik på at forebygge klagesager og bistår erhvervslivet i forbindelse med oprettelse af godkendte private tvistløsningsorganer.

Forbrugerklagenævnets sammensætning

§ 25

Forbrugerklagenævnet består af 1 formand og mindst 1 næstformand og repræsentanter for forbrugerinteresser og erhvervsinteresser.

Stk. 2.

Nævnets medlemmer udnævnes af erhvervs- og vækstministeren. Formanden og næstformanden skal være dommere og kan være dommere fra de overordnede retter. Repræsentanterne for forbrugerinteresser og erhvervsinteresser udnævnes efter indstilling fra forbrugernes og erhvervslivets organisationer.

Stk. 3.

Ministeren kan fastsætte regler om nævnets sammensætning og om antallet af repræsentanter og deres udnævnelsesperiode.

§ 26

Formanden eller næstformanden deltager ved Forbrugerklagenævnets behandling af en klage. Endvidere deltager mindst to medlemmer valgt blandt repræsentanterne for forbrugerinteresser og erhvervsinteresser, således at disse er ligeligt repræsenteret.

Gebyrer og omkostninger ved Forbrugerklagenævnet

§ 27

Forbrugeren skal betale et gebyr for behandling af en klage ved Forbrugerklagenævnet.

Stk. 2.

Gebyret i stk. 1 tilbagebetales til forbrugeren, hvis

- 1) forbrugeren får medhold i klagen,
- 2) sagen forliges,
- 3) sagen afvises som uegnet til behandling ved Forbrugerklagenævnet, jf. § 21, stk. 2, 1. pkt., eller
- 4) sagen afvises, fordi den ikke er omfattet af Forbrugerklagenævnets kompetence, jf. § 2, § 19, stk. 1, § 21, stk. 2, og § 29.

Stk. 3.

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om størrelsen og betalingen af det i stk. 1 nævnte gebyr, herunder om obligatorisk elektronisk indbetaling.

§ 28

En erhvervsdrivende skal betale et gebyr til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen for styrelsens udgifter til sagens behandling ved Forbrugerklagenævnet, hvis forbrugeren får medhold i sin klage eller sagen forliges.

Stk. 2.

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om størrelsen og betalingen af det i stk. 1 nævnte gebyr, herunder om obligatorisk elektronisk indbetaling.

Procedureregler for Forbrugerklagenævnet

§ 29

Forbrugerklagenævnet skal behandle klager over erhvervsdrivende, der er etableret i Danmark. En klage mod en erhvervsdrivende, der er etableret i udlandet, kan behandles, hvis sagen har større tilknytning til Danmark end til etableringslandet, eller hvis parterne er enige herom.

Stk. 2.

En klage over en erhvervsdrivende, der er etableret såvel i Danmark som i et eller flere andre lande, kan afvises, hvis sagen har en større tilknytning til et andet land.

Stk. 3.

Aftaler om, at tvister skal behandles ved voldgift eller andet særligt forum, udelukker ikke, at klagen kan indgives til Forbrugerklagenævnet.

§ 30

Så længe en klagesag verserer for Forbrugerklagenævnet, kan sagens parter ikke anlægge sag ved domstolene om de spørgsmål, som klagen omfatter.

Stk. 2.

Er en sag anlagt ved domstolene, og ønsker forbrugeren den indbragt for Forbrugerklagenævnet, og er forbrugeren berettiget hertil, jf. § 19, stk. 2, og § 20, hæver retten sagen og sender den til Forbrugerklagenævnet, medmindre det må anses for åbenbart, at der ikke kan gives forbrugeren medhold i klagen, eller sagen ikke skønnes egnet til behandling ved Forbrugerklagenævnet.

Stk. 3.

Er en sag rejst ved voldgift eller andet særligt forum, og ønsker forbrugeren at indbringe den for Forbrugerklagenævnet, og er forbrugeren berettiget hertil, jf. § 19, stk. 2, og § 20, skal sagen udsættes, indtil den er behandlet af Forbrugerklagenævnet.

Stk. 4.

Forbrugerklagenævnet kan i særlige tilfælde udsætte behandlingen af en sag. Forbrugerklagenævnet skal i disse tilfælde informere parterne om, på hvilken baggrund sagen udsættes, og, om muligt, hvornår en genoptagelse af sagen kan forventes.

Kapitel 8. Tvangsfuldbyrdelse og omkostningsdækning for afgørelser truffet af Forbrugerklagenævnet eller et godkendt privat tvistløsningsorgan

§ 31

Forbrugerklagenævnet og godkendte private tvistløsningsorganer skal forkynde en afgørelse for den erhvervsdrivende, hvis forbrugeren har fået helt eller delvis medhold. Den erhvervsdrivende skal i forbindelse med forkyndelsen have oplysning om indholdet af §§ 32-34.

§ 32

Ønsker den erhvervsdrivende ikke at være bundet af den afgørelse, som Forbrugerklagenævnet eller et godkendt privat tvistløsningsorgan har truffet, skal den erhvervsdrivende skriftligt meddele dette til nævnet eller tvistløsningsorganet inden 30 dage fra forkyndelsen af afgørelsen.

§ 33

En anmodning fra den erhvervsdrivende om genoptagelse af klagesagen, der er indgivet skriftligt til Forbrugerklagenævnet eller det godkendte private tvistløsningsorgan inden udløbet af fristen i § 32, har opsættende virkning. Fristen i § 32 regnes herefter fra det tidspunkt, hvor anmodningen om genoptagelse er blevet afvist, eller hvor nævnet eller tvistløsningsorganet har truffet afgørelse i genoptagelsessagen.

§ 34

Forbrugerklagenævnets eller et godkendt privat tvistløsningsorgans afgørelse i klagesagen kan tvangsfuldbyrdes i forhold til den erhvervsdrivende efter udløbet af fristerne i §§ 32 og 33, medmindre den erhvervsdrivende forinden har givet skriftlig meddelelse til Forbrugerklagenævnet eller tvistløsningsorganet om, at den pågældende ikke ønsker at være bundet af afgørelsen.

Stk. 2.

En anmodning til fogedretten om tvangsfuldbyrdelse skal være bilagt den afgørelse, der danner grundlag for anmodningen om tvangsfuldbyrdelse, og en erklæring fra Forbrugerklagenævnet eller tvistløsningsorganet om, at den erhvervsdrivende ikke inden for fristerne i §§ 32 og 33 har meddelt, at den pågældende ikke ønsker at være bundet af afgørelsen.

§ 35

Når der er truffet afgørelse i en klagesag, kan hver af parterne indbringe sagen for domstolene.

Stk. 2.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan på forbrugerens anmodning indbringe sagen for domstolene på forbrugerens vegne, hvis afgørelser eller forlig ikke efterleves.

§ 36

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter ansøgning meddele en forbruger, der helt eller delvis har fået medhold i Forbrugerklagenævnet eller et godkendt privat tvistløsningsorgan, og som ikke har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostningerne ved retssagen, omkostningsdækning efter stk. 2 og 3.

Stk. 2.

Omkostningsdækning kan gives til en retssag i 1. instans, når retssagen er anlagt af forbrugeren til opfyldelse af Forbrugerklagenævnets eller tvistløsningsorganets afgørelse eller et forlig indgået for Forbrugerklagenævnet eller tvistløsningsorganet eller af den erhvervsdrivende til ændring af Forbrugerklagenævnets eller tvistløsningsorganets afgørelse eller et forlig indgået for Forbrugerklagenævnet eller tvistløsningsorganet. Omkostningsdækning kan ikke gives, hvis det er åbenbart, at ansøgeren ikke vil få medhold i sagen.

Stk. 3.

Retsplejelovens §§ 331-335 finder tilsvarende anvendelse. Retsplejelovens § 335, 2. pkt., finder dog kun anvendelse, hvis forbrugeren opfylder de økonomiske betingelser for fri proces, jf. retsplejelovens § 325.

§ 37

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter ansøgning yde en forbruger, som har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostninger ved retssagen, godtgørelse fra statskassen af den del af omkostningerne, der overstiger forsikringens maksimum, såfremt sagens karakter eller omstændighederne i øvrigt kan begrunde, at omkostningerne ikke har kunnet afholdes inden for forsikringens maksimum. § 36, stk. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2.

Omkostninger ved sagen dækkes efter stk. 1, i det omfang statskassen, hvis der havde været meddelt omkostningsdækning efter § 36, ville have ydet dækning efter § 36, stk. 3, jf. retsplejelovens §§ 331, 332 og 334.

Stk. 3.

Når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har truffet afgørelse om, at betingelserne i stk. 1 for dækning af den del af omkostningerne, der overstiger forsikringens maksimum, er opfyldt, sender Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen sagen til den ret, der behandler eller har behandlet sagen, hvorefter retten fastsætter, hvilket beløb der kan dækkes, jf. stk. 2.

Stk. 4.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter ansøgning yde en forbruger godtgørelse fra statskassen af en eventuel selvrisko i henhold til en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostninger ved en retssag som nævnt i § 36, stk. 1 og 2.

§ 38

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter ansøgning yde en forbruger godtgørelse fra statskassen for udgifter, som med føje er afholdt i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse af en afgørelse truffet af eller et forlig indgået for Forbrugerklagenævnet eller et godkendt privat tvistløsningsorgan.

§ 39

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om indholdet af en ansøgning om omkostningsdækning eller godtgørelse efter §§ 36-38, herunder om, at ansøgningen skal indgives inden en bestemt frist, og om de oplysninger, som ansøgeren skal give.

Stk. 2.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser efter §§ 36-38 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Kapitel 9. Offentliggørelse og digital kommunikation

§ 40

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om offentliggørelse af information og statistik om forskellige forhold inden for forbrugerklageområdet, herunder om offentliggørelse af alternative tvistløsningsorganers afgørelser og om, at offentliggørelse sker elektronisk.

§ 41

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Forbrugerklagenævnet eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2.

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign.

Stk. 3.

En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4.

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at Forbrugerklagenævnet eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 5.

Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Forbrugerklagenævnet eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som afsender.

Kapitel 10. Henlæggelse af beføjelser

§ 42

Henlægger erhvervs- og vækstministeren sine beføjelser efter loven til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, kan ministeren fastsætte regler om klageadgangen, herunder om, at klager ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Kapitel 11. Administrativ rekurs m.v.

§ 43

Afgørelser truffet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i henhold til denne lov eller bestemmelser fastsat i henhold til denne lov kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 2.

Stk. 2.

Klage over afgørelser truffet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, jf. stk. 1, kan indbringes for Forbrugerklagenævnets formand.

Kapitel 12. Straf

§ 44

Med bøde straffes den erhvervsdrivende, der groft eller gentagne gange overtræder §§ 4 eller 5.

Stk. 2.

I regler, der udstedes i medfør af § 23, stk. 2, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af reglerne.

Stk. 3.

Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 13. Ikrafttræden, ændringer i anden lovgivning og overgangbestemmelser

§ 45

Loven træder i kraft den 1. oktober 2015, jf. dog stk. 2.

Stk. 2.

§ 5 træder i kraft den 9. januar 2016.

Stk. 3.

Lov om forbrugerklager ([forbrugerklageloven](#)), jf. [lovbekendtgørelse nr. 1095 af 8. september 2010](#), ophæves. Klager, som er indgivet forud for ikrafttrædelsestidspunktet i stk. 1, behandles dog efter den hidtil gældende lov, jf. 1. pkt.

§ 46

I [postloven](#), [lov nr. 1536 af 21. december 2010](#), som ændret ved [lov nr. 172 af 26. februar 2014](#), foretages følgende ændring:

1. I § 25, stk. 2, ændres »klage- eller ankenævn« til: »tvistløsningsorgan«, og »kapitel 2 i« udgår.

§ 47

I retsplejeloven, jf. [lovbekendtgørelse nr. 1308 af 9. december 2014](#), som ændret ved § 1 i [lov nr. 1242 af 18. december 2012](#), § 3 i [lov nr. 176 af 24. februar 2015](#) og § 2 i [lov nr. 270 af 25. marts 2015](#), foretages følgende ændringer:

1. I § 323, stk. 4, nr. 4, ændres »klage- eller ankenævn« til: »tvistløsningsorgan«.
2. I § 328, stk. 2, nr. 5, ændres »afgjort ved et« til: »behandlet ved Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, et«, og »klage- eller ankenævn« ændres til: »tvistløsningsorgan«.
3. I § 361, stk. 1, 1. pkt., ændres »Forbrugerklagenævnet eller et klage- eller ankenævn« til: »Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Forbrugerklagenævnet eller et privat tvistløsningsorgan«, »det pågældende nævn« ændres til: »Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Forbrugerklagenævnet eller det pågældende godkendte private tvistløsningsorgan«, og »nævnet« ændres til: »Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Forbrugerklagenævnet eller det pågældende godkendte private tvistløsningsorgan«.
4. I § 361, stk. 1, 2. pkt., ændres »nævnet« til: »Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Forbrugerklagenævnet eller det pågældende godkendte private tvistløsningsorgan«.
5. I § 361, stk. 2, 1. pkt., udgår »om nævnsbehandling«.
6. I § 361, stk. 3, ændres »nævnsbehandling« til: »behandling af sagen ved Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Forbrugerklagenævnet eller et godkendt privat tvistløsningsorgan«.
7. I § 361, stk. 4, ændres »nævnet« til: »Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Forbrugerklagenævnet eller et godkendt privat tvistløsningsorgan«.
8. I § 478, stk. 1, nr. 8, ændres »§ 4 c i lov om forbrugerklager« til: »[forbrugerklagelovens § 34](#)«, og »klage- eller ankenævn« ændres til: »tvistløsningsorganer«.

Fodnoter

[1)] Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU af 21. maj 2013 om alternativ tvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2009/22/EF (direktiv om ATB på forbrugerområdet), EU-Tidende 2013, nr. L 165, side 63.